

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Soner Yalçın

ERBAKAN

Eziyet Edilerek
Yalnızlığa Yükseltilen
Bir Siyasal Liderin Portresi

Kırmızı Kedi Yayınevi: 175
İnceleme-Araştırma: 30

ERBAKAN
Eziyet Edilerek Yalnızlığa Yükseltilen
İnatçı Bir Siyasal Liderin Portresi
Soner Yalçın

© Soner Yalçın, 2012
© Kırmızı Kedi Yayınevi, 2012

Yayın Yönetmeni: İlknur Özdemir
Editör: Barış Terkoğlu
Son Okuma: Fulya Tükel
Kapak Tasarımı ve Grafik: Yeşim Ercan Aydın

Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni alınmaksızın, hiçbir şekilde kopyalanamaz, elektronik veya mekanik yolla çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

Birinci Basım: Şubat 2013
ISBN: 978-605-5340-86-5
Kırmızı Kedi Sertifika No: 13252

Baskı: Pasifik Ofset
Cihangir Mah. Güvercin Cad. Baha İş Merkezi B Blok
Haramidere-Avcılar İSTANBUL T: 0212 412 17 77
Pasifik Ofset Sertifika No: 12027

Kırmızı Kedi Yayınevi
kirmizikedi@kirmizikedikitap.com / www.kirmizikedikitap.com
Ömer Avni M. Emektar S. No: 18 Gümüşsuyu 34427 İSTANBUL
T: 0212 244 89 82 F: 0212 244 09 48

Soner Yalçın

ERBAKAN

Eziyet Edilerek Yalnızlığa Yükseltilen
Bir Siyasal Liderin Portresi

YENİDEN ELDEN GEÇİRİLMİŞ
VE GENİŞLETİLMİŞ BASKI

İNCELEME-ARAŞTIRMA

*daha az Uğur Mumcu'yduk diün
daha çok Uğur Mumcu'yuz şimdi*

İÇİNDEKİLER

GENİŞLETİLMİŞ YENİ BASKIYA ÖNSÖZ.....	11
BİRİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ.....	15
BİRİNCİ BÖLÜM • ERBAKAN'IN SEYİR DEFTERİ.....	17
Erbakan'ın Dedeleri 17 • Talihsiz Mehmet Sabri Efendi 17 • Necmettin Doğuyor 18 • Tavuklu Pilav 20 • Turgut Özal'a Kızıyor 21 • Sınıf Arkadaşı Süleyman Demirel 21 • Almanya Günleri 22 • Amerikalılarla İlk Tanışma 24 • Erbakan'ı Ortaya Çıkaran Toplumsal Koşullar 24	
İKİNCİ BÖLÜM • ERBAKAN'IN İŞ HAYATI.....	27
Gümüş Motor Umum Müdürü 27 • Siyah Kaplı Ajanda 29 • Şirket İçinde Şirket 31 • Pancar Motor 32 • Nikâh Şahidi Mason 33 • Erbakan'ın Odalar Birliği Günleri 35 • Erbakan Ne Diyor? 37	
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM • SİYASETE ATILIYOR.....	40
AP'den Veto 40 • Konya'dan Milletvekili Adayı 41 • 200 Araçlık Konvoy 47 • Erbakan Şiiri 48 • 1960'lı Yıllar Türkiye'si... 49	
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM • MİLLİ NİZAM PARTİSİ.....	56
Fikir Babası 56 • Mehmet Zahit Kotku 57 • Gümüşhanevi Dergâhı 59 • İslami Cephe 61 • Kurucular 61 • İlk İslamcı Partiler 62 • Masonlar Üye Olamaz 63 • Kurtuluş Beyannamesi 66 • Hediyesi Bir Teyp 67 • Darbe Nedeni Kongre 70 • Nizam Şirketleri 73	
BEŞİNCİ BÖLÜM • MİLLİ SELAMET PARTİSİ.....	75
İsviçre'ye "Hicret" 75 • İsim Babası Aziz Nesin(!) 77 • "İllegal MSP" 77 • MSP'ye Kapatma Davası 78 • Hoca Lastik Gibi 79 • Milletvekili Adaylarını Şeyh Belirliyor 79 • Erbakan'sız Gelen Başarı 80 • Erbakan'ın En Zor Günü 81 • "Ordu Nezinde Prestij Kaybederiz" 82 • Erbakan'ın İşleri 83 • Koalisyon Bunalımı 85 • "Erbakan'ın Hayaline Kurşun Yetişmez" 87 • MSP'de Yaşanan Şok 87 • CHP'ye Övgü 88 • Hükümet Protokolü 90 • MSP'de Faik Türün Hayranlığı 92 • MSP'de Bakan Seçimi 92 • Korkut Özal Hakkında MİT Raporu 93 • Erbakan Usulü Seçim 95 • Erbakan'ın Müjdesi 96 • Koalisyonun İlk Ciddi Sıkıntısı: Şarap	

Fabrikası 97 • Enişteye Yapılan Kıyak 98 • Şeyh Kotku'nun Müfettişi 99 • MSP-Mason İlişkisi 100 • CIA'nın Yağmur Bombalarını Satan MSP'li Senatör 101 • Akgün Erbakan'ın Komisyonları 102 • Genel Af MSP'yi Bölüyor 103 • Erbakan'ın Kral Faysal'dan İsteği 105 • Gensorunun Bedeli 29 İmam-Hatip Okulu 106 • Hosteslerin Eteklerini Uzattık 107 • MSP Tarihe Nasıl Geçmek İstiyor? 108 • Koalisyon Yıkılıyor 110 • Ecevit Ne Diyor? 111 • MSP'den Milli Gazete'ye Büyük Tepki 113 • MSP'de Nakşibendi-Nurcu Çatışması 114 • İkinci Kongre Tarikat Kapışmasına Sahne Oluyor 117 • Faize Onay 120 • 1. MC'nin Protokol Metni 121 • MSP'den İlk İstifa 123 • "Bize Para Getirecek Biri Lazım" 123 • Ordu ile Flört 124 • Erbakan Raporu 127 • İmam Hatiplilere Harp Okulu 128 • Nurcular Görevlerinden Ayrılıyor 129 • Şeyhlerden Oluşan Hakem Kurulu 129 • Özal Kardeşlerin Gizli Hesabı 131 • Özal'ın MSP Adına Yaptığı Radyo Konuşması 133 • "Milli Selamet Orduları İleri..." 134 • Otomobil Bagajındaki Temel 135 • Erbakan'ın IMF'ye Armağanı 137 • Meleyen İnekler 138 • Film Festivaline Eleştiri 139 • Anahtar "Maymuncuk" Oldu 140 • "MSP'ye Oy Vermezseniz Camileri Ahır Yaparlar" 142 • Muhalefetteki MSP Hırçınlaşıyor 144 • "Eroini Erbakan'dan Aldım" 145 • Yeni Ekonomik Model: Neo-liberalizm 147 • Erbakan-Muhsin Batur Dostluğu 148 • Lira'ya Hayır, Dinar'a Evet 149 • Ziya ül Hak, Humeyni Hayranlığı 150 • Erbakan'ın İstihbarat Ağı 152 • Son Kongre 152 • Konya Mitingi 153

ALTINCI BÖLÜM • YAN KURULUŞLAR.....156

Eli Silahlı Akıncılar 156 • Akıncı Gençler Derneği 158 • Sınırsız ve Sınırsız İslam Devleti 158 • Akıncı Kampları 159 • Akıncıların Çoğu İmam Hatipli 160 • MSP-Akıncı İlişkisi 162 • MSP'den Akıncı'ya Silah Temini 163 • MSP'nin Şirketleri 164 • Erbakan'ın Mercedesleri 166 • Erbakan'ın Banka Hesapları 167 • 12 Eylül'e Giden Yol 168

YEDİNCİ BÖLÜM • SELAMET KOĞUŞU.....171

Erbakan'a Uzatılan Mektup 171 • Erbakan Tutuklanıyor 172 • Albay Hamdi Sevinç 173 • MSP'lilerin Cezaevi Programı 173 • Şeyh'in Erbakan Sitemi 175 • MSP'liler Ağlıyor 177 • Kendi İçeride, Fikri İktidarda 177 • Bir Gizli Raporun Yazdıkları 178 • Koğuşun Sansürcüsü 181 • Şafak Restaurant 181 • Mahkeme Başlıyor 182 • Mahkemede Ağlayan Hâkim Albay 183 • İkinci Beraat Kararını Veren Hâkim Şimdi Nerede? 184 • Şeriat Mahkemesi 186

SEKİZİNCİ BÖLÜM • BİR PARTİ DAHA: REFAH.....193

Hilal İçindeki Başak 193 • Milli Görüş'ün Sıkıyönetim Versiyonu 195 • Grafik Yükseliyor 197 • Yuvaya Dönüş 197 • RP'nin Kazandığı 21 Milletvekili! 199 • İrtica Otobüsü 200 • Kürt Politikası 200 • PKK'nın Alternatifi 203 • Milliyetçi Refah Partisi 204 • Düşün Pastası ve Fatıha 205 • Erbakan-Türkeş Flörtü İstifalara Neden Oluyor 206 • Asiltürk İtirafı 207 • "Hizbullah" Dolduruyor 208 • Erbakan Meclis'te 210 • Yeniden Kürtlere Merhaba 211 • RP'nin Sınıfsal Yapısı Neydi? 212 • Erbakan'ın Mal Varlığı 214

DOKUZUNCU BÖLÜM • REFAH PARTİSİ'NDEKİ KAPIŞMA.....216

Yeni Şeyh 216 • Otorite Kavgası 217 • Dergâhın Partisi 217 • Coşan'ı Kızdıran Sözler 227 • Parti İçti Demokrasi Örnekleri 230 • Korkut Özal'la Yapılan Toplantı 230 • "RP'nin Generalleri" 232 • "Utangaç" Kapitalist 235 • Grafiği Yükseliyor 238 • Ve Birinci Parti: Refah 240 • 27 Yıl Sonra 242 • Başbakan Erbakan Arafta 242 • Ekonomi Politikası 242 • Dış Politika 243 • İsrail ile İlişkiler 245 • Erbakan ve Derin Devlet 246 • 28 Şubat'a giden yol 248 • 28 Şubat ve Erbakan 249 • RP Tabanında İnfial 255 • Savunan Adam 257 • Üçüncü Parti Refah da Kapatıldı 259

ONUNCU BÖLÜM • AMERİKA İLE İLİŞKİLER.....265

AB: Çözüm Laiklik Değil 265 • CIA Raporu 265 • ABD İslamcı Uyanış'a Nasıl Yanıt Verecek? 267 • CIA Ajanının Atatürk'e Bakışı 268 • "Batı 'İlmli İslam'ı Desteklemelidir" 269 • Siyasal İslam Uzmanı Eski Solcular 270 • ABD Himayesindeki İslamcı Örgütler 271 • HAMAS Konusundaki İddialar 271 • "İslam Ekonomi Programı Neo-liberalizmdir" 272 • Kör İmam CIA Ajanı mı? 273 • Erbakan ABD'ye Gidiyor 275 • Erbakan'a Yönelik Eleştiriler 277 • Amerika ile İlişkiler Sıklaşıyor 278 • Bir Wikileaks Belgesi 279 • İlmli İslamcılar Şimdi Nerede? 281 • Gülen Cemaati Desteği 282

ON BİRİNCİ BÖLÜM • ERBAKAN-İHVAN İLİŞKİSİ.....285

Hasan el Benna 285 • İlmli İslam'ın Patenti İngilizlere Ait 286 • İhvan Kitle Partisi Olmak İstiyor 287 • Suriye ve İhvan 289 • Suudi Arabistan-İhvan İlişkisi 291 • İhvan-Türkiye İlişkisi 292 • İhvan'ın Türkiye'deki Kampları 293 • Yalova'daki İhvan Lideri 294 • Erbakan'ın Milyarlık Villası 296 • Yalova'nın Sırrı 296 • İhvan-Erbakan İlişkisi 297 • Erbakan-İran İlişkisi 300 • Enişte Suud'un Öpücüğü 301 • Körfez Savaşı'nda Erbakan'dan ABD'ye Destek 302

ON İKİNCİ BÖLÜM • ERBAKAN-RABİTA İLİŞKİLERİ.....305

Niçin Kuruldu? 305 • Rabita'daki Türkler 305 • Türkiye Rabita'nın Aldığı Kararları Uyguluyor 306 • Rabita'nın Desteklediği Türk Örgütler 307 • Rabita'nın Kolları Nerelelere Uzanıyor? 308 • Rabita Davetlileri 308 • Rabita-CIA-Kontrgerilla İç İççe 309 • "Ekonomik İlişkileri Geliştirmeliyiz" 310 • Nurculara Suud Hediyesi: Faisal Finans 311 • General Sami Karamısır 314 • İslamcı Vakıflara Yardım 315

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM • ERBAKAN HAREKETİNİN PARA KAYNAKLARI.....316

Suudi Kotası 316 • Genel Merkezdeki Şirket 317 • Suudilerden RP'ye Yılda 300 Milyar! 319 • Yahudilerden Alınan Şirket 319 • Sahi, Kim Bu Beşir Darçın? 322 • "Erbakan'ın Danışmanım" 323 • Erbakan'ın Tefecileri 324 • Kurban Vurgunu 327 • Süleyman Mercüme Vakası 328 • Seçim Giderleri 329

ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM • AVRUPA'DAKİ "ERBAKAN HAREKETİ".....331

A.M.G.T. 331 • Erbakan'ın Elçileri 331 • RP Avrupa'yı Bölüyor 333 • Milli Görüş'ü Avrupa'da Kuran İhvan Mensubu 334 • Masonların Seçtiği Şeyhülislam 335 • AMGT'nin Para Kaynakları 337

ON BEŞİNCİ BÖLÜM • ERBAKAN'IN SONU.....340

Fazilet Partisi Kuruluyor 340 • Nöbeti Devralıyor 344

EK-1 • MNP - MSP MİLLETVEKİLLERİ.....347 EK-2 • REFAH PARTİSİ MİLLETVEKİLLERİ (1991).....349 EK-3 • REFAH PARTİSİ MİLLETVEKİLLERİ (1995).....350 EK-4 • FAZİLET PARTİSİ MİLLETVEKİLLERİ (1999).....353

KAYNAKÇA.....355

DİZİN.....357

Genişletilmiş Yeni Baskıya Önsöz

18 yıl önce, saklandığım yerde bu kitabı kaleme aldım.

18 yıl sonra, cezaevinde bu kitabın genişletilmiş halini yazdım.

Evet...

Elinizdeki kitabın yazım "serüveni" bile, bir başına Türkiye'nin yakın siyasi hayatının krizini, tehlikesini gözler önüne seriyor.

Gazetecilik yapmanın zorluğunu ispatlıyor.

Yıl: 1993. Güneydoğu'da uzun yıllar görev yapıp sonra kendi isteğiyle emekli olan Binbaşı Ahmet Cem Ersever, bölgedeki faili meçhul cinayetleri ve olayları bana anlatmaya başladı. 23 Ekim 1993'te çalıştığım *Aydınlık* gazetesini arayan kimliği meçhul biri, "Ersever'i infaz ettik, sıra Soner'de," deyip telefonu kapattı. O günden sonra Ersever'den haber alınamadı.

3 Kasım'da postadan adıma gönderilmiş zarftan Ersever'in nüfus cüzdanı çıktı. Bir gün sonra Ersever'in cesedi bulundu; kafasına iki kurşun sıkılmıştı.

Sıra bende miydi?

Kaçtım...

Saklandığım yerde elinizdeki kitabı yazdım. 1993-1994'te gizlendiğim evde doğdu bu kitap.

Aradan 18 yıl geçti.

Elinizdeki kitabın genişletilmiş baskısını Silivri Cezaevi'nde kaleme aldım. Yıl: 2012.

Ne olduğu henüz ortaya çıkarılamayan; MİT'in, Genelkurmay istihbaratın ve emniyetin, "Bizde bu örgütle ilgili bilgi yok," dediği, "Ergenekon Terör Örgütü"nü'nün medya yapılanmasını oluşturmak iddiasıyla 2 yıldır cezaevindeyim. Sadece ben değil, çoğunluğu sahibi olduğum odatv.com çalışanı gazeteciler, yazarlar olmak üzere 11 tutuklu, 13 sanıklı bir dava bizimkisi!

Beş yıldır soruşturulan, yargılanan ne idüğü belirsiz bir örgütün emriyle haberler, kitaplar yapmışsınız! Duruşmalara gidip geliyoruz, bakalım halimiz ne olacak?!

18 yıl önceki halimden bir farkım hâlâ yok...

Elinizdeki kitabı cezaevinde zor şartlarda yeniledim. Cezaevinde bilgisayar, daktilo kullanılmadı, yasaktı; bu sebeple elimle yazdım.

18 yıl önce saklandığım yerde "insanlar daktilo sesinden rahatsız olmasın" diye geceleri elimle yazmıştım. Yıllar sonra "yazım tekniğim" değişmedi; demek bu kitabın "kaderi" buymuş!..

Hangi Erbakan, aslında benim on iki kitabım arasında "öksüz" olandı; kitabı 1994'te yazmış, yıllar içinde Erbakan'ın ve siyasal hareketinin üzerinden nice silindirler geçmiş ve ben ne yazık ki fırsat bulup kitabı bir türlü yenileyememişim.

Cezaevindeyken 27 Şubat 2011'de Necmettin Erbakan vefat etti. Yani aslında kitaba son nokta konuldu; yeni baskıyı yapmak zaruriydi.

Kendimi buna zorunlu hissettim; Erbakan'la yolunu ayıranlar, eski öğrencileri, cumhurbaşkanı, başbakan, bakanlar, vs. televizyona çıkıp konuşmalar yapınca, kendimi Erbakan'a borçlu hissettim. Çünkü yalan söylüyorlardı; yollarının gerçekte neden ayrıldığını anlatmıyorlardı. Son yıllarda hep aynı yüzeysellikte karşılaşıyoruz; kavramlarla düşünmüyor, konuşmuyor, kişilerin nitelikleriyle tartışıyoruz: "Ne iyi insandı!" İyi de niye yolunuzu ayırdınız, mesele sadece "iyi" olmaksa? Derinlik çok yüzeyde bizim ülkemizde. Yalan söylemek siyasal bir tarz haline getirildi. Sahtecilik, ikiyüzlülük çekici oldu bizim topraklarda...

Tarihe not düşmeliydim; çünkü hakikati başka kalıplara sokarak tanınmaz hale getirmeye çalışıyorlardı. Yapılması gerekeni yapmalıydım, hoş gideni değil...

Kitabı yazdığım dönemde Erbakan'la özel bir görüşme fırsatım olmadı. Randevu vermemişti bir türlü.

Hangi Erbakan doğduktan iki yıl sonra, 1996 yılında Erbakan başbakan iken Başbakanlık Konutu'nda özel bir yemekte yan yana geldik. Ne yalan söyleyeyim yemeğe çekinerek gittim; kendisini tanımıyordum, kitapla ilgili sert sözler sarf edebilirdi. Ve hiç çekindiğim gibi olmadı, üstelik teşekkür etti, "Siz öyle görmüşsünüz, öyle yazmışsınız," dedi. Yemek boyu sanki hep bana anlatır gibi bakarak konuştu; sanki bana gecikmiş röportajını veriyordu.

28 Şubat süreciyle Erbakan haksız yere başbakanlıktan uzaklaştırıldı; partisi kapatıldı ve bir daha eski siyasal gücüne kavuşamadı. Hiç ummadığı yerden darbe yedi; yetiştirdiği öğrencileri Erbakan'ı yıktılar.

Tarih, bahtsızların bilimidir.

Erbakan, siyasi hayatı boyunca itilerek, bastırılarak, eziyet edilerek, arkadan hançerlenerek yalnızlığa yükseltildi. Hiç “aman” dilemedi; inancına ve düşünsel değerlerine tutkuyla bağlı kaldı. İnadin, sabrın adı oldu. Defterinde umutsuzluk hiç yazmadı. Üstelik kendi topraklarında mülteci bir kuşaktı onlar; kültürel hayatlarının budandığını hisseden, acı çekmeyi öğrenmiş bir kuşak. Kimsenin hizmetine girmedi...

Hizmetine aldığı Milli Görüş Okulu’nun ilk öğrencileri de gün geldi, onun deyimiyle, “arka kapıdan kaçıp gittiler”. Şaşırmış mıydı? Sanmam, Türkiye’de siyasetin sadakatsizlik üzerine kurulu olduğunu bilecek kadar tecrübe yaşadı.

Zalimliğe karşı her daim müttefikî sadece zaman oldu. Ama artık zamanı kalmamıştı; 27 Şubat 2011’de vefat etti. Ölümü üzerine eski öğrencilerinin sözlerini televizyonda seyrederken aklıma Tolstoy’un bir sözü geldi: “Bir inanç için acı çekmek, o inanç uğruna zulüm etmekten bin kez iyidir.”

Kuşkusuz herkes hakkında gerçek yargıyı tarihin yüce mahkemesi verecektir. Evet, ileriye bakabilmek için mutlaka geçmişî öğrenmek-sorgulamak-hesaplaşmak gerekiyor.

Umarım bu çalışmam tarihsel yargının / hakikatin ortaya çıkmasına yardımcı olur. Ve bilinir ki: Her biyografi aslında bir vedalaşmadır...

Bu arada: Kitabın genişletilmesindeki yardımları için mahpus arkadaşım, odatv.com haber müdürü Barış Terkoğlu’na çok teşekkür ederim. Bir teşekkür de Kırmızı Kedi’ye... Kitaplarımın yayımlanmasından korkulduğu kâbus günlerinde hep yanımda oldukları için...

Ekim 2012
Soner Yalçın
Silivri Cezaevi

Birinci Baskıya Önsöz

15 Şubat 1988, Refah Partisi ile ilk ciddi tanışmamın tarihi. Devlet, Güneydoğu'da PKK karşısına "İslam birleştirir" mantığı ile "Kürt-İslam Sentezi"ni çıkarmaya çalışıyordu. O dönemde çalıştığım 2000'e Doğru dergisine, devletin bu konudaki en büyük yardımcısının, liderliğini Necmettin Erbakan'ın yaptığı Refah Partisi olduğu konusunda bilgiler geliyordu.

Konuyla ilgili araştırma yapmak için bölgeye gittim. Yirmi gün kaldım. RP'nin Diyarbakır, Siirt, Muş, Bingöl, Bitlis, Van il örgüt yöneticileriyle saatlerce sohbet etme olanağı buldum. Sohbetlerde "Hasan el Benna", "Seyyid Kutub", "İhvan-ı Müslimin", "Hizb-ul Tahrir" gibi isimlerini duyduğum, ancak yeterli bilgi sahibi olmadığım İslamcı liderler ve örgütlerin adı geçiyordu. Ayrıca sık sık İran'daki gelişmelerden bahsediyorlardı. Konuşmalar sonucu anladım ki ne Ortadoğu'daki İslami örgüt liderleri konusunda ne de Türkiye'deki tarikatlar, cemaatler hakkında yeterli bilgiye sahiptim.

1950'li yıllarda Demokrat Parti döneminde "ekilen", 60'lı, 70'li yıllarda "filizlenen" siyasal İslami hareket 80'li yıllarda özgürlükleri lüks sayan, solu ezen, dini dalgakıran olarak gören 12 Eylül askeri darbesi ve Başbakan Turgut Özal döneminde "yeşertildi". Bireyin ve toplumun özgürleşmesi olarak öğrendiğim laiklik ise devlet katına hapsedildi...

Herhangi bir sonucu çözenin ilk yolu, gerçeği cesaretle ve bütün boyutlarıyla ortaya koymaktır. Konu ile ilgili yeni bilgiler öğrenmek, bildiklerimi derinleştirmek için araştırma yapmaya karar verdim. Her kitaba, her yazıya, her rapora, her satıra ulaşmaya çalıştım. Onlarca kitaba, on iki klasör dolusu bilgi ve belgeye sahip oldum. Başta Milli Görüş hareketinin ilk partileri, eski MNP'liler, eski MSP'liler olmak üzere RP milletvekilleri ve "İslamcı aydınlar" ile sohbetler yaptım. Refah Partisi'nin hemen tüm yöneticileriyle tanıştım, görüşmeler yapma olanağı buldum. Altı yıllık çalışmanın ürünü olan bu kitabı, 27 Mart 1994 genel seçimlerinden çok önceki bir tarihte çıkarmayı planlamıştım. Olmadı. Güneydoğu'da uzun yıllar Jandarma İstihbarat Grup Komutanı olarak görev yapan Binbaşı Ahmet Cem Ersever'in

“faili meçhul” bir cinayete kurban gitmesi, *Hangi Erbakan* adlı kitabımın çıkmasını geciktirdi. Binbaşı Ersever’in yazılmamak üzere anlattıklarını, ölümünden sonra *Binbaşı Ersever’in İtirafları* adlı kitapta topladım. Araya böyle bir çalışma girince bu kitap elinize geç ulaştı.

İstedim ki, yazdığım bu kitap Türkiye’nin tarihsel gelişimi konusunda yapılan araştırmalara ışık tutsun. Bu nedenle en büyük kaygım nesnelliğimi korumaktı. Bu çalışmayı kişisel yargılarımı karıştırmaksızın, olguyu ön plana çıkararak gerçekleştirdiğimi düşünüyorum. Kuşkusuz, karar okuyucunuzdur.

Bir siyasi lider olarak Necmettin Erbakan’a “oportünizm”den “pragmatizm”e kadar çeşitli damgalar vurabilirsiniz. Ancak Fransız Devrimi’nin ünlü kimyacısı Lavoisier’in “Hiçbir şey yoktan var olmaz” yasası siyasal bilimler için de geçerlidir; “Erbakan Hareketi” Türkiye’nin gerçeğidir. “Nasıl ortaya çıkmıştır ve gelişmiştir?” sorusunun yanıtı da bu kitapta verilmeye çalışılmaktadır. Bu çalışma aynı zamanda “Erbakan kimdir?” sorusuna yanıt vermek için kaleme alınmıştır. Sizleri kitapla baş başa bırakmadan önce çalışmalarında benden yardımlarını esirgemeyen bazı dostlara da teşekkür etmek istiyorum: Gazeteci Ünal İnanç sayesinde MSP ve Akıncılar iddianamelerine ulaştım. TBMM Kütüphane, Bilgi İşlem, Dokümantasyon ve Mikrofilm birimlerinde görev yapan arkadaşların yardımlarıyla Türkiye’nin son 25 yıllık yakın siyasi gelişimini tarama olanağı buldum. Gazeteci Sinan Onuş, gazeteci Şule Kozan ve *Aydınlık* gazetesindeki meslektaşlarımın katkılarını gördüm. Başta Feza Kutanoğlu Yalçın olmak üzere Yalçın ailesinin sıcak ilgileriyle moral kazandım.

Bu kitap altı yıllık bir çalışma sonucu ortaya çıktı. Bu süreç boyunca bilerek veya bilmeyerek bana yardımcı olan herkesi saygıyla anıyorum...

Soner Yalçın
Nisan 1994
Ankara

Birinci Bölüm

ERBAKAN'IN SEYİR DEFTERİ

Erbakan'ın Dedeleri

Nereden geldikleri konusunda çok fazla bilgi bulunmayan Kozanoğlu Beyliği, 1800'lü yılların son dönemlerinde Adana'nın Kozan ve Saimbeyli bölgesinde hüküm sürdü:

Kozanoğulları'nın bilinenleri, Hacı Ağa ve Topal Ağa kardeşlerdi. Topal Ağa'nın oğlu Yusuf günün birinde bölgedeki diğer bir beylik olan Divanoğulları'nı yıkarak kendi beyliğini oldukça büyüttü. Büyüyen beyliğe bu kez "Kozan" adı verildi. "Kozanoğlu" adı buradan geliyordu. Cebbazadeleri de beyliklerine katan Kozanoğulları, Kozan'ı böldüler: Doğu Kozan ve Batı Kozan!

Batı Kozan Ağası Çadırcı Mehmet, üzerine gelen Kıbrıslı Mehmet Paşa komutasındaki Fırka-i İslahiye karşısında yenildi. Konya, Sivas ve Kayseri yöresine dağıldılar.

Kozanoğulları'nın başında bulunanlar ise İstanbul ve Rumeli'ye sürgün edildi.

Kozanoğulları'nın son lideri Hüseyin Bey ve kardeşi Hasan Bey İstanbul'a sürgünle gelenlerdendi.

Hüseyin Bey, Sultan II. Abdülhamit döneminde saraya bağlı biri olarak biliniyordu.

Hüseyin Bey'in terbiyeli oğlu Mehmet Sabri ise hukuk tahsili yapıyordu.

Talihsiz Mehmet Sabri Efendi

Mehmet Sabri kendi halinde, görevine bağlı, biraz içe kapanık bir ceza reisiydi. Bingöl, Kastamonu, Tekirdağ'dan sonra Erzurum İstinaf Mahkemesi Müdde-i Umumisî'nde çalışırken geç yaşında evlendi. Erzurumlular kendisini çok sevdi, damatları olmasını istediler. Erzurum'un tanınmış ailelerinden Korukçuların kızı Sabire Hanım'ı Mehmet Sabri Bey'e münasip gördüler.

Söz verildi, nişan kesildi, nikâh yapıldı. Damat Mehmet Sabri, gelini gerdek gecesi gördü. Görünce de çok beğendi.

İlk çocuk bir yıl sonra dünyaya geldi. Adını Nizamettin koydular. İkinci çocuğa ise Selahattin adı verildi. Çocuklara verilen

isimler Kozanoğlu Beyliği'nin önde gelen şahsiyet adlarından seçilmişti.

Mehmet Sabri Efendi ile Sabire Hanım'ın mutluluğunu Birinci Dünya Savaşı bozdu. Osmanlı orduları bazı cephe-lerde bozguna uğradı. Rus orduları Doğu Anadolu'ya girdi. Erzurum'a yaklaşmaktaydılar. Büyük kaçış başladı. İnsanlar at arabası, merkep, kağıt, ne bulursa eşyalarını yükleyip batıya göç etti.

Göç edenler arasında Mehmet Sabri Efendi, Sabire Hanım ile çocukları Nizamettin ve Selahattin de vardı.

Yolculuk çok ağır doğa koşullarında, açlık ve sefaletle yapıldı. Binlerce insan yolda can verdi. Genç yaşta yaşama veda edenlerden biri de Sabire Hanım'dı.

Mehmet Sabri Efendi iki çocuğu ile ortada kalakaldı. İki çocuğu büyütmenin güçlüğü tek başına omuzlayamayan Mehmet Sabri Efendi'yi akrabaları, görev yaptığı Sinop'ta Kamer adında bir genç kızla evlendirdi. Kamer, Sinop'un tanınmış ailelerinden "Öküzoğulları"nın kızıydı. Kamer Hanım'ın dedesi, Sinoplu Kale Kumandanı Binbaşı Halil Bey'di. Kafkas göçmeniydiler. İddiaya göre Şeyh Şamil'in yakın çevresindendiler.

Necmettin Doğuyor

Mehmet Sabri Efendi'nin ikinci evliliğinden bir erkek çocuğu daha oldu. Cumhuriyet'in üçüncü yılında, 29 Ekim 1926 tarihinde nur topu gibi, yuvarlak yüzlü bu çocuğa "ağabeyleri Nizamettin ve Selahattin'le isimleri uyumlu olsun" diye Necmettin adını koydu. Necmettin gerçekten 29 Ekim'de mi doğmuştu? Yoksa babası bu özel tarihi oğluna doğum günü olarak mı seçmişti? Bu konuda bir netlik yok. Bilinen bu: Sinop'ta doğmuştu, ama Afyon'da nüfus kütüğüne kaydedildi, yani birkaç yıl sonra! Bu sebeple "29 Ekim" günü kesin değildir.

Necmettin'i sırasıyla diğer kardeşleri, Kemalettin, Atıfet ve Akgün izledi.

Ağır Ceza Reisi Mehmet Sabri Efendi görevi gereği Anadolu'nun birçok ilini dolaştı. Buraya bir not eklemek gerekiyor...

Mustafa Kemal Atatürk önderliğinde 1919'da Anadolu'da başlatılan, 1923 yılında zaferle sonuçlanan Ulusal Kurtuluş Savaşı'na Mehmet Sabri Efendi'nin katılıp katılmadığı konusunda elimizde bilgi yok. Ancak Ağır Ceza Reisliği görevine Cumhuriyet'ten

sonra da devam eden bir hâkimin emperyalistlere karşı yapılan ulusal mücadelede yer almadığı düşünülemez...

Yine tahmin edebiliriz: Ağır Ceza Reisi Mehmet Sabri Efendi, Cumhuriyet Türkiye'sinin hâkimiydi. Bu nedenle hilafet ve saltanat isteyen şeriatçılara karşı uygulanan Takrir-i Sükûn Kanunu'nu tatbik eden ilk hâkimlerdendi. Keza örneğin şapka reformunu istemeyenlere karşı Kırşehir, Kayseri, Sivas, Tokat, Amasya, Trabzon, Gümüşhane, Erzurum, Rize ve Giresun'da gezgin olarak kurulan İstiklal Mahkemesi üyelerine, Mehmet Sabri Efendi'nin yardım etmediği düşünülemez. "Yardım etmiştir" diyorum çünkü bu mahkemenin üyeleri meclis tarafından seçilen milletvekilleri idi.

Cumhuriyet'in ilk yıllarında, Arap harflerinin kaldırılması, ezanın Türkçe okunması, tekke, türbe ve zaviyelerin kapatılması gibi radikal birçok devrimin kabul görmesi için, gerektiğinde yasaları uygulayanlardan biri de Ağır Ceza Reisi Mehmet Sabri Efendi'ydı.

O yıllarda Cumhuriyet'in kurumsallaşması için din, siyasi yaşamdan, eğitim kurumlarından dışlandı. Küçük Necmettin çocukluğunu böyle bir dönemde yaşadı. Hafif kilolu, sevimli, dışadönük, uslu bir çocuktur. Sosyaldi. Konuşkandı. Babasının "gözünün nuru" ydu.

Sinop'tan Kayseri'ye geldiler. Hacı İbrahim Efendi adlı bir şahsın evinde kiracı olarak oturdular. Küçük Necmettin evlerinin yakınlarındaki Laleli Camii'nin avlusunda oynardı hep. Kayseri Cumhuriyet İlkokulu'nda eğitimine başladı. Öğrenimi bir ay sürdü. Babasının tayini Trabzon'a çıkınca okulunu bu şehirdeki Gazipaşa İlkokulu'nda tamamladı. Kısa bir dönem Afyon'da da bulundular.

Mehmet Sabri Bey emekli olunca İstanbul, Fatih'e yerleştiler. Ev dedelerinden kalmıştı. İlk kez kira vermeyip kendi evlerinde oturacaklardı. Necmettin 1937 yılında İstanbul Erkek Lisesi'nde orta tahsiline başladı. Orta ve lisede bütün sınıflarını iftiharla geçen Necmettin Erbakan, İstanbul Erkek Lisesi'ni 1943 yılında birincilikle bitirdi. "Sıfırcı Avni" olarak bilinen fizik öğretmeni Avni Kuren'den bile 10 almayı başarmıştı... Tek zorlandığı ders "tombik" olduğu için beden eğitimi idi.

Burada bir saptama yapmakta yarar var:

3 Mart 1924'te kabul edilen Öğretim Birliği Yasası'yla öğretim kurumlarının tümü Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlandı. Öğretim

Birliği Yasası'ndan amaç, Türkiye'nin gelecek nesillerine çağdaş ve laik bir öğretim vermektir. .

Necmettin Erbakan ilk, orta, lise ve üniversite öğrenimini laik, çağdaş koşullarda yaptı. Her ne kadar çocukluğunda Kuran kursuna gittiğini söylese de bunun doğruluğunu tespit edemedim. Bildiğim, Türkiye'de o yıllarda Kuran kursları yoktu. Öyle ki, 1927 yılında ilkokullarda konan haftada bir saat din dersleri uygulaması bile 1930 yılında kaldırıldı.

Necmettin Erbakan Kuran kursunu gizli mi alıyordu acaba? Evet, teyit edemedim...

Tavuklu Pilav

1942 yılı, Erbakan ailesine üzüntü ve sevinci bir arada yaşattı. Baba Mehmet Sabri Erbakan, tıp doktoru çıkan büyük oğlu Nizamettin'i evlendirdikten hemen sonra vefat etti. Erbakan ailesi yasa boğuldu. Dört çocukla bir başına kalan Kamer Hanım, üvey oğulları tıp doktoru Nizamettin ile göz doktoru Selahattin'in yardımıyla diğer çocuklarını okuttu. Kamer Hanım, eşinin emekli maaşı ve iki büyük oğlunun desteğı sayesinde İkinci Dünya Savaşı'nın yokluk yıllarını rahat atlattı. Necmettin'in en sevdiği yemek tavuklu pilavdı. Ancak o yıllarda sevdiği bu yemekten uzak kaldı.

Sevmesine rağmen uzak kaldığı bir başka zevki ise sinemaydı. Laurel-Hardy, Frankenstein ve Haybel filmlerine gitmeye bayılıyordu.

Necmettin tavuklu pilavdan ve sinemadan uzak kaldı ama konuşmaktan hiçbir zaman geri durmadı. Gevezeydi. Fakat bir olayı uzun uzun, ballandıra ballandıra anlatmasıyla sohbetlerin de vazgeçilmez simasıydı.

İstanbul Teknik Üniversitesi'nin 1947-1948 mezunlarını tanıtan "Arı" adlı albümde arkadaşları takma ismiyle "Derya Necmettin"i şöyle tanımladı:

"Sofudur, dindardır, çalışkandır. Hayatının yarısını namaz, yarısını da projeleri işgal eder. Sınıfının yarısını kendisi, yarısını da arkadaşları işgal eder. Proje ve raporları, Saatli Maarif Takvimi nükteleri gibi geniş izahlıdır. Herkesin bir sayfada bitirdiğı mevzuyu, o kırk sayfada hülasa eder. Kendisine cıvata nedir, diye sorarsanız izaha, demir filizlerinin naklinden başlar ve o kadar uzun anlatır ki nihayet namaz vakti gelir, gider namazını kılar gelir ve kaldığı yerden anlatmaya devam eder."

Turgut Özal'a Kızıyor

Erbakan üniversite yaşamına ilişkin "lisede notlarının çok yüksek olduğunu, bu nedenle İstanbul Teknik Üniversitesi'ne yatay geçiş yaparak birinci sınıfı okumadan doğrudan ikinci sınıftan başladığını" söyledi hep. Oysa gerçek öyle değildi. Erbakan'ın öğrenime başladığı yıl İTÜ'nün adı Yüksek Mühendislik Okulu'ydu. Öğrenim süresi altı yıldır. Erbakan'ın kaydı yapıldığı yıl okul üniversiteye dönüştürüldü ve öğrenim süresi beş yıla indirildi. Erbakan ve dönem arkadaşları bu nedenle eski öğrencilerden bir yıl az okudular. İşte Erbakan bunu "ikinci sınıftan başladım" diye yıllarca anlattı. Erbakan'ın bu konudaki bir diğer yanlışı ise bölümünü birincilikle bitirdiğine dair sözleri. Gerçekte bölümünün birincisi, daha sonra profesör olan sınıf arkadaşı Turan Onat'tı. Enver Karatekin tarafından yazılan 1946-1956 yıllarını kapsayan *İTÜ Tarihi* adlı kitapta Erbakan'ın üniversiteden "Peki" ile değil "İyi" ile mezun olduğu belirtiliyor...

Necmettin Erbakan İstanbul'da ortaokul ve lisede iyi bir eğitim gördüğü için Anadolu'dan gelen öğrencilere göre daha avantajlıydı. Sınavı rahatlıkla kazandı.

Erbakan'ın üniversite yıllarında en samimi arkadaşlarından biri, daha sonra kız kardeşi Atıfet Erbakan'la evlenip eniştesi olan Prof. Dr. Osman Çataklı'ydi. Diğer arkadaşı ise Nurcuların önde gelen isimlerinden Süleyman Karagülle'ydi...¹

O yıllarda üniversitelerde namazında niyazında çok kişi yoktu. İstanbul Teknik Üniversitesi'nde namaz kılan öğrenci sayısı parmakla sayılacak kadar azdı. Namaz kılanların başını Erbakan çekiyordu. Namaz kılanlardan biri de Turgut Özal'dı. Ancak Turgut Özal okul arkadaşlarıyla bazı geceler eğlence yerlerine de gidiyordu. Erbakan'ın ise gece hayatı yoktu. Arkadaşlarının bütün ısrarlarına rağmen Erbakan eğlence yerlerine gitmemekte ısrar ediyordu. Hem camiye hem de eğlence yerlerine gidenlere kızıyordu.

Sınıf Arkadaşı Süleyman Demirel

Süleyman Demirel, üniversitede kendi halinde bir öğrenciydi. Erbakan ise sosyaldi. Siyasi tartışmalara katılıyor, CHP'yi çok sert eleştiriyordu. Necmettin, Süleyman'a göre derslerinde

1 Gazeteci Fehmi Kuru'nun kayınpederi.

daha başarılıydı. O günlerde en yüksek puan 20'yi hep Necmettin alıyordu. Süleyman ise orta derecede bir öğrenciydi. Aldığı notlar 13-15 arasındaydı. Süleyman önceleri makine bölümündeyken daha sonra yeni kurulan inşaat bölümünü seçti. Necmettin'e göre: "O günlerde bizde eye işleri dersleri vardı ve bir hayli ağır çalışmayı icap ettiriyordu..." Süleyman buna dayanamayıp "kaçmıştı". Erbakan bu sözleriyle biraz haksızlık ediyordu. Necmettin Erbakan bir Ağır Ceza Reisi'nin oğluydu. Hiçbir zaman ekonomik sıkıntı çekmemişti. Çevresinde hep okumuş insanlar vardı. Orta ve lise öğrenimini İstanbul gibi bir şehirde yapmıştı. Süleyman Demirel Isparta'nın okulu bulunmayan İslamköy'ünde doğmuştu. Babası okuma yazma bilmeyen Yahya Demirel'di.

Süleyman'ın çocukluğu yokluk içinde geçmişti. Yatılı okullarda güçlükle öğrenimini tamamlamıştı. Daha fazla para kazanıp yoksul ailesine katkıda bulunmak için inşaat bölümünü seçmişti...

Bürokrat çocuğu Necmettin, köylü çocuğu Süleyman'ı üniversite yıllarında hep hor görmüştü. Necmettin, aradan bunca yıl geçmesine rağmen, dost sohbetlerinde sınıf arkadaşı Süleyman için hâlâ, "O kopya çekerek sınıf geçerdı," diyordu...

Necmettin Erbakan, üniversitede Süleyman Demirel'in ders kitapları dışında farklı bir kitap okumadığını, siyasi tartışmalara katılmadığını söylüyordu.

Necmettin ile Süleyman'ın üniversite yıllarında "Milli Şef Rejimi" egemendi. 1944 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi'nin üçüncü sınıfında okurlarken, üniversitelerde Amerikan vatandaşları Reha Oğuz Türkkan, Nihal Atsız, Fethi Tevetoglu gibi isimlerin öncülüğünde Hitler'e sempati duyan ırkçı-turancı hareketler başladı. Turgut ve Korkut Özal kardeşler kadar olmasa da Necmettin ve Süleyman da ırkçı-turancı yazarlardan etkilendiler. Özal Kardeşler ve Süleyman Demirel, 4 Aralık 1945 yılında sosyalist *Tan* gazetesinin yerle bir edildiği eyleme katıldılar. Necmettin Erbakan'ın eylem yapanlar arasında olup olmadığı bilinmiyor. Özal kardeşler ceket yakalarına kurt rozeti takacak kadar aktif eylemcilerdi.

Necmettin Erbakan'ın okuldaki lakabı "Kuş" idi...

Almanya Günleri

1948 yılı yaz döneminde İTÜ Makine Fakültesi'nden mezun olan Erbakan, aynı yılın 1 Temmuzunda Makine Fakültesi

Motorlar kürsüsünde asistan olarak göreve başladı. Erbakan'ı İTÜ'de kadroya alan ve yetiştiren üniversitenin eski rektörü Prof. Dr. Hikmet Binark'tı. Mason kimliğiyle bilinen Binark'ın Erbakancı geleneğin pek hoşlanmadığı (Sabetayistlerin –Yahudi dönmelerinin– okulu olarak bildikleri) Feyziye Mektepleri Vakfı'nda 1973 ve 1987-89 aralığında yöneticilik yaptığını hatırlatalım. Prof. Binark, 27 Mayıs 1960 askeri müdahalesinden sonra TBMM Kurucu Meclis üyeliğinde de bulundu. Binark ailesi Kenan Rıfai dergâhına yakındılar. (Ayrıntılar için, yazdığım *Beyaz Müslümanların Büyük Sırrı, Efendi 2* kitabına bakılabilir.)

Erbakan, 1948-1951 yılları arasında üç yıllık asistanlık döneminde yeterlilik tezini hazırladı. Çok başarılı bulundu. Bu süreçte öğretim üyesi olarak Prof. Dr. Selim Palavan'la beraber motor dersi verdi. Necmettin Erbakan öğrencileri arasındaki Üzeyir Garih ile çok samimi oldu. Öyle ki, Üzeyir Garih'e otomobil kullanmasını Erbakan öğretti. Bu samimiyetin sırrı neydi?

Üzeyir Garih'in babası Ezra Garih Yahudi olmasına rağmen Nakşibendi Küçük Hüseyin Efendi'ye (1832-1930) "bağlıydı". İddiaya göre, Ezra-Adile Garih çifti hep bir erkek evlat istedi, olmadı. Ancak Küçük Hüseyin Efendi'nin duasıyla Üzeyir dünyaya gelmişti! (Ayrıntılı bilgi için, *Beyaz Müslümanların Büyük Sırrı, Efendi 2* kitabıma bakınız.)

Necmettin Erbakan, üniversite yıllarında Nakşibendi Gümüşhanevi Tekkesi'ne gitmeye başladı. İlk bağlandığı şeyhi, Kazanlı Abdülaziz Bekkine (1895-1952) idi. Bekkine de, Küçük Hüseyin Efendi'nin sohbetlerine katılmış, ona bağlanmış bir hocaydı. Yani Üzeyir Garih ile Necmettin Erbakan'ın yakınlığı bu ilişkilerden gelmiş olabilirdi. Bilindiği gibi Üzeyir Garih Eyüp Mezarlığı'nda Küçük Hüseyin Efendi'nin mezarını ziyarette gittiğinde öldürüldü. Neyse, Necmettin Erbakan'ın yaşam hikâyesine devam edelim:

Yeterlilik tezindeki başarısından dolayı Erbakan, üniversite tarafından 1951 yılında Aachen Teknik Üniversitesi'nde araştırmalar yapması için Almanya'ya gönderildi. Aachen Teknik Üniversitesi'nde bir buçuk yıl çalıştı. "Doktor" unvanını aldı.

"Dizel motorlarda püskürtülen yakıtın nasıl tutuştuğunu" matematiksel olarak izah eden bu doktora tezi üzerine Almanya'nın en büyük fabrikalarından biri olan Klockner Humboldt Deutz A.G. "KHD" motor fabrikasına davet edildi. Burada Leopard tanklarının motorları ile ilgili araştırmalar yaptı.

1953 yılında Türkiye'ye döndü. Doçentlik sınavını vererek 27 yaşında doçent oldu. Tekrar Almanya'ya gitti. Deutz firmasında altı ay mühendis olarak çalıştı. Daha ileride politikaya atıldığında sıkça dile getireceği "motor sanayii", "milli sanayi" vaatlerini Almanya'daki bu pratikten "öğrendi".

1953 yılının Kasım ayında İstanbul Teknik Üniversitesi'nde doçent olarak çalışmaya başlayan Erbakan, 1954 yılının Mayıs ayında askere gitti.

Amerikalılarla İlk Tanışma

Necmettin Erbakan, askerliğini İstanbul'da yaptı. İlk görev yeri, altı aylık yedek subay öğrenimi için gittiği Kâğıthane'ydi. Kâğıthane'deki acemilik günlerinden sonra Halıcıoğlu'ndaki İstihkâm Bakım Bölüğü'nde altı ay asteğmen, altı ay da teğmen olarak makinelerin bakım ve tamiratından sorumlu oldu.

Erbakan askerlik günlerinde ilk kez Amerikalılarla tanışma olanağı buldu. Her yıl Türk Silahlı Kuvvetleri'ne yardım kapsamında Amerika'dan Yardım Heyeti (JUSMATT), 1947 yılından beri Truman Doktrini'ne istinaden Amerikan yardımlarını idare ve kontrol etmek amacıyla Türkiye'de bulunuyordu. O yıllarda neredeyse her askeri karargâhta bir Amerikalı subay vardı.

Erbakan, Amerikalılar için, "Beni sevmezlerdi. Çünkü ben onlardan iş makineleri için yedek parça isterdim, onlar vermek istemezlerdi," derken, Erbakan'ın bir asker arkadaşı, "Amerikalılarla dil bildiği için çok iyi ahbablıklar kurmuştu. Onlara bol bol espri yapıyordu," diyecektir. Erbakan, 1955 yılının Ekim ayında askerliğini bitirdi.

Erbakan'ı Ortaya Çıkaran Toplumsal Koşullar

Erbakan'ın siyasi görüşlerinin oluşmasına neden olan Türkiye'nin o yıllarını anımsamakta yarar var.

Necmettin Erbakan lisede okurken başlayan İkinci Dünya Savaşı, üniversitenin ilk yıllarında da devam etti. Erbakan'ın lise ve üniversite dönemi Türkiye'nin en sıkıntılı olduğu dönemlerdi. Kurucu Baba Mustafa Kemal Atatürk, 10 Kasım 1938 tarihinde yaşama veda etmişti.

Bir diğer Kurucu Baba İsmet İnönü Cumhurbaşkanı oldu. Sırasıyla başbakanlık yapan Celal Bayar, Refik Saydam ve Şükrü Saracoğlu ülkede savaş ekonomisi uyguladılar. Vergiler ve devlet tekelinde bulunan zorunlu ihtiyaç maddelerinin

fiyatları sürekli arttı. Devletin seferberlik harcamaları, yoksulluk getirdi. Sosyalist *Tan* ve *Vatan* gazeteleri dışında tüm basın, Nazi Almanyası'nın yanında savaş girilmesini istiyordu. Bu dönem aynı zamanda ırkçı-turancı hareketlerin başladığı yıllardı. Sağcı basın Alman faşistlerinin zaferlerine övgüler yağıdırıyordu. Sadece basın değildi Almanların safında yer almak isteyen. Yeni yeni palazlanan Türkiye burjuvazisi de Hitler'e hayranlık duyuyordu. Çünkü savaş öncesinde Türkiye'nin dış ticaretinde Almanların payı yüzde 50'ye yakındı.

İsmet İnönü savaştan uzak, dengeci bir politikayı savundu ve izledi. 1945'e geldiğinde savaşın kaderi belli oldu: Faşistler yenildi. Dünya barışı iç politikada yeni gelişmelere neden oldu. İsmet İnönü, ülkenin yaşamında demokrasi ilkelerinin egemen olacağını, tek partili yaşamın son bulacağını açıkladı. Kurucu parti CHP kısa zamanda birçok Cumhuriyet devrimini gerçekleştirmişti. Oysa, çok partili siyasal yaşama geçilmesi CHP'yi de popülist politikalara yöneltti; devrimlerden taviz vermesine neden oldu.

Bugün Türkiye'de dinsel birçok uygulamanın Demokrat Parti ile hayata geçirildiği yanlışlığı vardır. Halbuki...

17 Kasım 1947 tarihinde başlayan CHP'nin Yedinci Kurultayı partinin tüzük ve programında birçok değişikliğin yapılmasına neden oldu.

- İlkokullara din dersi kondu.
- İmam Hatip okullarına yeşil ışık yakıldı.
- Ankara'da İlahiyat Fakültesi kurulmasına onay verildi.
- Hacca gideceklere döviz verilmesi kararı çıktı.

Milli Şef İsmet İnönü artık seçim konuşmalarını "dinsiz" olmadıklarını ispatlamak (!) için, "Allahaismarladık" sözüyle bitiriyordu!

O dönemde devletin tehlike algısı da değişti: Yeni tehlike irtica değil komünizm idi.

Bu sebeple yoksul köy çocuklarına öğretim-eğitim olanağı veren Köy Enstitüleri bile yok edildi. 1947 Komünist Tevkifatı yapıldı; sosyalist partiler, gazeteler, dergiler, sendikalar kapatıldı. Çok partili siyasal yaşamda solculara / sosyalistlere yer yoktu.

Türkiye'de çok partili siyasal yaşama, kurucu ideolojinin temeli olan laiklikten ödün verilerek girildi. 7 Ocak 1946 yılında kurulan Demokrat Parti'nin programı her ne kadar demokrat,

temel haklara sahip çıkar ve özgürlükçü gözükse de güçlenen burjuvazinin ve toprak ağalarının çıkarlarını gözetiyordu. Geniş Müslüman kesimlerin oyunu almak için din özgürlüğü vaat ediyordu.

Ve DP, 14 Mayıs 1950 seçimlerini kazanarak iktidar oldu. İlk icraatı 16 Haziran 1950 tarihinde Arapça ezan yasağını kaldırmak oldu. Amerika'nın Marshall Planı, Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Dünya Bankası (OECD) çerçevesinde Türkiye'nin kapitalistleşme ve dünya kapitalist sistemiyle bütünleşme süreci hızlandırıldı. DP, Türkiye'yi "Küçük Amerika" yapmak istiyordu! Ekonomik politikalarda ABD belirleyici rol oynamaya başladı. Demokrat Parti "hür dünya" ile ABD odaklı bir sisteme eklemlenmeyi, kalkınmanın ve demokrasinin vazgeçilmez kuralı olarak görüyordu. 25 Temmuz 1950'de TBMM'ye sormadan "komünizme karşı savaşmak için" Kore'ye asker gönderdi. 1951 Ekimi'nde Süveyş Kanalı'ndaki Mısır-İngiltere çatışmasında İngilizlerin yanında yer aldı. Cezayir'in ulusal bağımsızlığına karşı 13 Aralık 1952 yılında Birleşmiş Milletler'de ret oyu verdi. İran'daki laik, anti sömürgeci Musaddık'a karşı, ABD'nin tezlerini kabul etti, vs. vs.

DP'nin popülist politikaları herhangi bir hesaba dayanmaksızın yalnızca antikomünist bir "kale" olma karşılığında Batı'dan durmaksızın kredi akacağı varsayımına dayanıyordu. DP'nin ekonomik politikaları sayesinde büyük sanayi burjuvazisi sermaye birikim sürecinin ilk evresini tamamladı.

DP döneminde yurtdışından, özellikle de Almanya'dan makine ithali yapıldı. Ağırlık ise tarım makinesiydi. İmalat sanayiine yönelik makine ithalinde büyük artış vardı. Bu durum sanayi işletmelerinin artmasını teşvik etti. 1955-1959 yılları arasında 784 yeni işletme kuruldu.

Ve bunların birinin başında Necmettin Erbakan olacaktı...

İkinci Bölüm

ERBAKAN'IN İŞ HAYATI

Gümüş Motor Umum Müdürü

Yıl 1954. Tarımsal sulamada kullanılacak 5-15 beygir gücünde tek ya da çift silindirli dizel motorlar ile pompalar yapmak amacıyla DP hükümeti bir proje gerçekleştirdi: Pancar tarımını desteklemek için motor ve pompa fabrikası yapılması da kabul edildi. Fabrikanın Eskişehir'de mi, yoksa Ankara'da mı olacağı konusunda Başbakan Adnan Menderes ile Maliye Bakanı Hasan Polatkan arasındaki küçük bir anlaşmazlık da giderildi. 1 Temmuz 1956'da Gümüş Motor Fabrikası'nın temeli atıldı. 200'e yakın ortak bir araya getirildi. Hiç kimsenin hissesi yüzde beşten yukarı değildi. Altı milyon sermayeli Gümüş Motor Fabrikası'na hükümet de 1 milyon 300 bin dolarlık bir yardımda bulundu. Fabrikada 500 (bir diğer iddiaya göre de 800) personel çalışıyordu.

Gümüş Motor Fabrikası'nın "Umum Müdürlüğü"ne ise Erbakan getirildi. "Gümüş" adının fabrikaya niçin verildiği konusunda iki farklı görüş vardır: İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul'un Gümüşsuyu semtinde bulunuyordu. "Erbakan bu nedenle fabrikanın adını 'Gümüş' koydu," diyenler olduğu gibi, "Hayır, İstanbul Teknik Üniversitesi'nin Gümüşsuyu'nda olması ile fabrikanın adının 'Gümüş' olması arasında hiçbir ilişki yoktur. Erbakan, Nakşibendiler için oldukça önemli olan ve 1850'de kurulan Gümüşhanevi Tekkesi'ne mensup olduğu için bu adı koymuş," diyenler de vardı. Doğrusu ikincisiydi. Şirket, Gümüşhanevi Dergâhı (İskenderpaşa) Şeyhi Mehmet Zahit Kotku'nun talimatıyla kuruldu. Kuruluşu için Erbakan ile birlikte dergâhtan Rıdvan Dedeoğlu ve Feyyaz Nemlioğlu görev aldı. Gümüş Motor hisselerinin üzerinde cami resmi vardı ve hissedarların çoğu Nakşibendi Şeyhi Mehmet Zahit Kotku'nun müritleriydi. Şeyh Kotku'nun fabrikada hissesi de vardı.

Peki, Nakşibendi bir tarikat niye milli bir sanayi kurmak için kolları sıvamıştı? Para kazanmak için mi? Hayır, asıl sebebi bilmek için Gümüşhanevi Dergâhı'nın tarihine bakmak gerekiyor:

Gümüşhanevi Tekkesi'nin kurucusu Ahmed Ziyaeddin Efendi (1813-1893) idi. Gümüşhaneli bir tüccarın oğluydu.

Genç yaşında, 1838 Osmanlı-İngiliz Ticaret Antlaşması'yla Osmanlı pazarının yabancı sermayenin eline geçişini engellemek, gelen yabancı bankaları fonksiyonsuz hale getirmek ve yerli sermaye birikimi sağlamak için yardım sandıkları kurdu.

Gümüşhanevi Tekkesi'nde "tüccar damar" hep oldu. Şeyh Abdülaziz Bekkine de Kazanlı bir tüccarın oğluydu.

Kafkas göçmeni Nakşibendi Şeyh Mehmet Zahit Kotku (1897-1980) döneminde, Türkiye Cumhuriyeti tarihinde kâr ortaklı İslami ilk şirketin kurulması, aslında tekkenin tarihine bakıldığında şaşırtıcı değildi.

Şaşırtıcı olmayan bir olgudan daha bahsedelim:

"İslami Kalvinizmi", yani Müslümanlığın kapitalizmle bağdaşabileceğini ilk telaffuz eden akademisyen Prof. Dr. Sabri Ülgener (1911-1993), Gümüşhanevi Dergâhı'nda doğdu; babası dergâhın çalışanıydı!

Yani Gümüşhanevi Dergâhı'nda "uhrevi dünyanın" yanında, "dünyevi ticaretin" de önemli derecede yeri vardı.²

Gümüş Motor'da işler 1958 yılına kadar iyi gitti. 2 Ağustos 1958 tarihinde hükümetin yaptığı devalüasyon, gerekli yatırımlar için makine ve malzeme ithal eden Gümüş Motor'u zora soktu. "Umum Müdür" Erbakan, Sanayi Bakanı Sebati Ataman'ın makamına çıktı. Bakan Ataman'ı Gümüş Motor'a yardım edilmesi konusunda zor ikna etti. Sonuçta yeni bir yatırım için 750 bin lira ayıran Şeker Şirketi, bu parayı Gümüş Motor hisselerine yatırdı. Böylece Gümüş Motor ile Şeker Şirketi'nin ortaklığı başladı. Ancak bu ortalık da Gümüş Motor'u kurtarmadı. Fabrikadan bir türlü gereken randıman elde edilemiyordu. Hisse senetleri giderek düştü.

Ucuzlayan hisse senetlerini toplayan Şeker Şirketi, yüzde 51'i bulunca "Umum Müdür" Necmettin Erbakan'ın karşısına çıktı. "Şeker Şirketi adına bundan sonra yönetim kurulu başkanlığına Nurullah Gezgin başkanlık edecek," diyerek Erbakan'ın yetkilerini kısıtladı. Erbakan bu olayı "işgal" olarak değerlendirdi. Ancak yapacağı başka bir şey yoktu. Artık alacağı her kararı Şeker Şirketi yöneticilerine bildirecekti. Şeker yetkilisi Nurullah Gezgin, fabrikada bu odaya yerleşip gelişen olayları izlemeye başladı. Gördüklerine inanamadı. Durumu hemen Şeker Şirketi

2 Gümüşhanevi Dergâhı'yla yolu kesişen Nâzım Hikmet'ten Bülent Ecevit'e, Ali Fuat Cebesoy'dan Kâzım Karabekir'e kadar ünlülerin hikâyeleri için *Beyaz Müslümanların Büyük Sırrı*, Efendi 2 kitabıma bakabilirsiniz.

yöneticilerine bildirdi. Yönetim kurulu acilen toplandı. Umum Müdür Erbakan'ın istifası istendi.

Siyah Kaplı Ajanda

Şeker Şirketi yetkilisi Nurullah Gezgin Gümüş Motor'da neler görmüştü?

Fabrikanın hiçbir kaydı yoktu! Her şey "Umum Müdür"ün siyah kaplı ajandasında, sadece kendisinin anlayacağı bir şekilde yazılıydı. Bu nedenle fabrikanın muhasebe hesapları yapılamıyordu. Genel Müdürlük hemen Konya Şeker Fabrikası'ndan iki hesap uzmanı çağırdı. Muvakkar Özararat ve Faruk Onat adındaki bu iki hesap uzmanı gece gündüz çalıştı. Gümüş Motor'un yazışmalarında ilginç belgeler buldular: "Sizden aldığım motor arızalandı. Göndersem tamir edebilir misiniz?" diye bir mektup göndermişti müşterinin biri. Yanıtı "Umum Müdür" Erbakan vermişti:

"Bismillahirrahmanirrahim,

Hayırlı, uğurlu, bereketli mahsuller diler, göndereceğiniz motoru bila-bedel tamir edeceğimizi bildiririz. Allah'a emanet olun."

Motorunu gönderen müşteriden iki ay sonra bir mektup daha gelmişti: "Aman acele motorumu gönderin, mahsul yarıyor!" Bu mektuba yanıt verilmemişti.

Aynı şahıs bir ay sonra üçüncü mektubunu göndermişti: "Motorumu muhakkak gönderin. Ben tamirden filan vazgeçtim."

Şeker Şirketi yetkilileri köylünün motorunun iade etmek için araştırma yaptı. Ambar görevlisinin ifadesi alındı. Ambar memuru, "Efendim, motoru tamir ettik. Bir güzel de boyadık, ancak Necmettin Bey o motoru sattı! Ne yapsın, şirket zor durumdaydı!" dedi!

Bu kez ifade vermeye Necmettin Erbakan çağırıldı. Kurulla arasında şu konuşma geçti:

– Necmettin Bey, bizim memlekette her meslekte asgari ahlak teşekkül etmiştir, değil mi?

– Öyledir tabii.

– Bir ayakkabı tamircisi düşünelim. Kundura tamircisi basit bir sanat erbabı bilinir. Bu ayakkabı tamircisinin çoluk çocuğu hastalansa ve ilaç parası da olmasa, tamir için kendisine verilmiş olan ayakkabıları satar ve parasıyla ilaç alarak çoluk çocuğuna ilaç götürebilir mi? Götürmeli mi?

– Hayır, efendim. Elbette götüremez.

– Fakat Sayın Necmettin Bey, siz, size emanet edilen, tamir için verilen motoru satmışsınız. Hemen yönetim kurulu karar almalı ve bu vatandaşa bir motor göndermelidir.

Bu konuşmadan sonra söz alan yönetim kurulu üyesi elde motor bulunmadığını anımsatarak bir başka konuya değindi: “Yaptığımız motor bir kere projedeki motor değil. Demode, Slavya tipi, su soğutmalı, en ilkel, en ağır, kafadan kızmalı bir motor. Zaten fabrika kurulduğundan bu yana sadece yetmiş tane motor yapılabilmiş!”

Bir başka yönetim kurulu üyesi, biraz da kızgın bir halde şöyle konuştu: “Bu fabrikada, değil tek silindirli 70 Slav motoru, 70 adet dev motor yapılsaydı, bu müessese yine batardı.”

Yönetim kurulu üyesi neden böyle konuştuğunu da açıklar.

Konyalı bir uyanık İsmail Kaymak, süttten krema çıkarma makinesi yapmayı kafasına koymuştur. Akıllı İsmail Kaymak bu işin altından Gümüş Motor’un kalkamayacağını bildiği halde Umum Müdür Erbakan’dan randevu alır. Kısa bir görüşmeden sonra anlaşılır, İsmail Kaymak Konya’ya döner. Parasının bulunduğu bankanın müdüründen Gümüş Motor’a hemen 250 bin lira ödenmesini ister. Banka müdürünün, “Aman İsmail Bey, ne yapıyorsunuz, Gümüş Motor batıyor,” uyarısına, “Olsun olsun, siz gönderin,” yanıtını verir. Aradan birkaç ay geçer. Gümüş Motor’dan iki görevli Konya’ya gelip İsmail Kaymak’ı bulurlar ve “İsmail Bey, özür dileriz, sizin siparişinizi istediğiniz zamanda yapamayacağız,” derler. İsmail Kaymak, “Olsun olsun, biz hallederiz,” deyip konuklarını uğurlar. Arkasından hemen avukatlarını çağırır. Avukatlarına Umum Müdür Necmettin Erbakan’la yaptıkları anlaşmayı gösterir:

“Mukaveledeki şu maddeyi herhalde görüyorsunuz. Bunun manası şudur: Siparişi zamanında teslim etmedikleri takdirde, bu süreden sonra geçen her gün için iki bin lira tazminat ödemeleri gerekir. Bu, bir yılda 700 bin lira eder beyler!”

Gümüş Motor, krema makinesi yapmak için çaba sarf etmişti. Nitekim makinenin süt konulacak kapları yapıldı, fakat sonunda bunlar fabrika içinde sigara tablası olarak kullanıldı!

Benzer bir olayı da Şeker Şirketi yetkililerine bir fabrika görevlisi şöyle anlattı:

“Biz bir de dikiş makineleri, demirdöküm aksamı siparişini İstanbullu İsmail Engin adlı bir tüccardan almıştık. Döküm

yapıldı, fakat milimetrik deliklerin çoğu yanlış açıldı. Bu firma ile de mahkemelik olduk. Yarım milyon lira tazminat ödedik!"

Erbakan'ın "marifetleri" yavaş yavaş ortaya çıkıyordu.

Şirket İçinde Şirket

Hükümet, Gümüş Motor'un gelişmesi için fabrika faaliyete geçtikten sonra 15 beygire kadar olan motorların ithalini yasakladı. İthalat durdurulunca Gümüş Motor'un ihtiyacı karşılayamaması dizel motor sıkıntısı yarattı. Bu sıkıntı, üreticiyi benzinle çalışan motorlara yöneltti. Benzin motorları hem az ömürlü, hem de çok pahalıydı.

Bu arada ortaya atılan bir iddia "bomba" gibi patladı:

Gümüş Motor'un Umum Müdürü Necmettin Erbakan, Alman Hatz firması ile Adapazarı'ndaki Tur-İş firması arasında arabuluculuk yapmıştı. Tur-İş firması Alman Hatz firmasının dizel motorlarını benzinli motorlar diye ithal etmişti. Bu işten Umum Müdür Erbakan ve Tur-İş firmasının binlerce mark para kazandığı iddia edildi. Ancak Erbakan'ın bu olayda arabulucu olduğu iddiaları bugüne kadar ispatlanamadı.

Biz yine Şeker Şirketi yetkililerinin Gümüş Motor'daki incelemelerine dönelim:

Gümüş Motor kurulduğu günden beri maliyeye olan vergi borcunu ödememişti. Ayrıca işçilerden kesilen primler Sosyal Sigorta'ya yatırılmamıştı. Belediyeye elektrik parası da ödenmemişti. Devlete borçlarının toplamı fabrika sermayesinin bir buçuk katıydı. Borç tutarı 9 milyon lirayı aşmıştı.

İşçiler arasında 7-8 aydan beri ücret alamayanlar vardı.

Şeker Şirketi yetkililerinin incelemeleri sırasında Hatz firmasından gelen mektup üzerindeki yazı dikkatlerini çekmişti:

"Necmettin Erbakan, Gümüş Motor Sanayii.

Yeni firmamız Gümüş Motor Sanayii adına istediğiniz siparişler yola çıkarılmıştır."

Bir mektup da Antalya ambarından gelmişti. Yine "Gümüş Motor Sanayii" diye yazılmıştı.

İş anlaşılmıştı: "Umum Müdür" kendi adma uydurma bir "Gümüş Motor Sanayii" kurmuştu. Durum mahkemeye intikal ettirildi. "Gümüş Motor Sanayii" kapatıldı! Neler neler oluyordu ki, Erbakan'ın dış doktoru kardeşi Kemalettin'e şirket hesabından 69 bin lira (25 bin dolar) gönderdiği, murakıp raporunda ortaya çıktı.

Şeker Şirketi yetkilileri incelemeleri sırasında Devlet Planlama Teşkilatı'ndan gelen, imalat kapasitesinin bildirilmesi yolundaki yazıya verilen yanıtı görünce bir şok daha geçirdiler. Devlet Planlama Teşkilatı'na verilen yanıtta, Gümüş Motor'un yıllık imalat kapasitesinin 10 bin olduğu bildirilmişti!

Yetkililer yazıyı gönderen muhasebeciye neden yalan beyanat verdiğini sordular. Muhasebeci soruyu, "Efendim Necmettin Bey 10 bin yazmamızı istedi. Biz de kendisine, 'Ama efendim biz bugüne kadar ancak 70 motor imal ettik,' dedik. O da bize, 'Olsun, nasıl olsa hedefimiz 10 bin motor yapmak değil mi?' diye cevap verdi. Biz de bunun üzerine 10 bin yazdık," diye yanıtladı.

Pancar Motor

Necmettin Erbakan'ın "Umum Müdür"lük görevinden ayrılmasından sonra yerine Şeker Şirketi Atölyeler Müdür Yardımcısı Sait Gürpınar getirildi.

Yeni Genel Müdür Sait Gürpınar, Hatz firması ile görüşmeler yapmak için Almanya'ya gitti. Gürpınar, Hatz firmasının konuklarını ağırladığı otelde kaldı. Hatz firmasıyla görüşmeler yapmak için daha önce birkaç kez Almanya'ya gelen Necmettin Erbakan da aynı otelde kalmıştı.

Otel sahibi, Gürpınar'a yakınlık gösterip otelin şeref defterini imzalamasını rica ederek, "Bakın sizden önceki genel müdürümüz de buraya yazmıştı," diye, Necmettin Erbakan'ın yazdığı sayfayı gösterdi.

Gürpınar, gördükleri karşısında şaşkına döndü. Çünkü Necmettin Erbakan'ın imzası bulunan sayfadaki yazılar Arapça yazılmıştı!

Gürpınar, otel sahibine dönerek, "Anlaşılan bizim eski genel müdür size şaka yapmış. Atatürk Türkiye'sinde yıllardan beri Latin harfleri kullanılıyor," dedi.

Gümüş Motor'u batmaktan son anda devlet kurtardı. Şirket Pancar Kooperatifleri Birliği'nin oldu. Gümüş Motor'un kamuoyundaki kötü izlerini silebilmek için de adını değiştirip "Pancar Motor" koydular. Gümüş Motor'un kuruluşunda yer alan Gümüşhanevi Dergâhı'na bağlı Prof. Dr. Sabahattin Zaim, Pancar Motor'un yönetim kuruluna girdi.

Erbakan 1956 yılında girdiği Gümüş Motor'dan 1963 yılında ayrıldı. Altı milyonla kurulan fabrikayı yedi milyon zarar

ettirmişti. Tekrar İstanbul Teknik Üniversitesi'ne döndü. O yıl Erbakan'a 1700 liralık vergi tahakkuk ettirildi.

İlginçtir, Erbakan bu vergi borcunu ödemedi. Peki, Erbakan vergi cezasından nasıl kurtulabildi? 1963 yılından 1965'e kadar üniversite, sonra da Odalar Birliği adresindeki Erbakan'ı vergi memurları bulamadı. Vergi zamanaşımına uğradı, Erbakan kurtuldu!..

Gümüş Motor'un hikâyesine dönersek...

"Pancar Motor" adıyla yola devam eden şirket, 2012'de kapısına kilit vurdu, iflas etti. 2001 ekonomik kriziyle yaralanan şirket, iflastan kurtulmak için Bayrampaşa'da faaliyette olduğu 46 dönümlük araziye satışa çıkardı. Araziyi kim aldı dersiniz? Şirketin hissedarı olan, Kayseri ve Konya Pancar Kooperatifleri! On yıl boyunca da Pancar Motor'a kiraladılar. Ve ardından kendi hisselerinin de bulunduğu şirketi icra yoluyla Bayrampaşa'dan çıkardılar. Hisselerinin yüzde 77'si Eskişehir Pancar Kooperatifi'nin elinde bulunan şirket Eskişehir'e taşındı. Ayakta kalma savaşı verdi ama batmaktan kurtulamadı.

Fakat şu notu da eklememiz gerekiyor: Kuruluşundan itibaren piyasa / pazar ile ilgili olan Gümüşhanevi Dergâhı müritleri, Türkiye'nin siyasal dönüşümünden de yararlanıp esnaflıktan işadamlığına "terfi" ettiler. Küçük ve orta çaplı işletmelerden fabrika sahibi oldular ve hatta ihracatçı olup sermayelerini çok büyüttüler. "Anadolu Kaplanları"nın doğumunda Nakşibendilerin girişim ruhu büyük rol oynadı...

Nikâh Şahidi Mason

Yıl 10 Ocak 1967.

İstanbul'un ilk beş yıldızlı oteli Yeşilköy Çınar Otel, o gün genç bir çiftin nikâhına sahne oldu. Damat siyah smokin, beyaz gömlek giyip papyon kravat takmıştı. Gelinin üzerinde dantellerle işlenmiş beyaz bir gelinlik vardı; simsiyah saçlarını arkaya doğru taramıştı.

Damadın şahidi, İstanbul Teknik Üniversitesi öğretim üyelerinden Profesör Bedri Karafakioğlu idi. Prof. Karafakioğlu adı çok kişiye tanındık gelecektir. 20 Ekim 1978 tarihinde kimliği hâlâ ortaya çıkarılamayan kişiler tarafından öldürüldü. Karafakioğlu, bilim dünyasının seçkin isimlerinden biriydi. 27 Mayıs 1960 sonrası oluşturulan Kurucu Meclis üyesiydi. Solcu olarak bilinen bir aydıdı. İTÜ'de rektörlük yaptığı dönemde

öğrencileri de yönetime alarak örnek bir yöneticilik yapmıştı. Türkiye’de televizyonculuğu ilk kez İTÜ’de başlatan isimdi. Aynı zamanda Erbakan’ın hocası ve 33. dereceden masondu!...

O gün Çınar Otel’inde cazlı, danslı, içkili bir düğün ile evlenen Necmettin-Nermin Erbakan çifti, 10 Ocak 1967 tarihinde Fatih’te İslam kurallarına göre imam nikâhı da kıydılar. Buradaki şahitlerin kimler olduğu bilinmiyor. Bilinen, Çınar Otel’indeki şahitlerin 33. dereceden, yani üstad-ı azam iki mason olması.

Bir ilginç tesadüf daha var...

12 Eylül’de “Bugüne kadar onlar güldü, şimdi sıra bizde,” diyerek işçilere nazire yapan Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu Başkanı Halit Narin’in eniştesi Tevfik Ercan’ın sahibi olduğu bu otelde, Erbakan’ın düğününden on yıl önce Bilderberg toplantısı yapılmıştı. İşadamı Tevfik Ercan Erbakan’ın Almanya’da çalıştığı Desta firmasının Türkiye’deki partneriydi. Düğün yeri / otel tanıdık birine aitti. Biz düğünden bahsetmeye devam edelim...

Meraklılar Erbakan çiftinin smokinli, papyonlu, başı açık gelinlikli fotoğraflarını 11 Ocak 1967 tarihli *Babîlî’de Sabah* gazetesinden bulabilirler!

Necmettin Erbakan biraz geç bir yaşta dünyaevine girdi. Evlendiğinde 41 yaşındaydı. Eşi Nermin Hanım ise 24 yaşına daha yeni basmıştı. Nasıl tanışmışlardı? Evlilik, görücü usulüyle mi görüşürcülükle (flörtle) mi olmuştu?

Türkiye Odalar Birliği’nin Ankara’daki merkez binası Ulus’taki Posta Caddesi’ndeydi.

Nermin Hanım’la Erbakan aynı binada çalışıyorlardı; Nermin Hanım sekreterdi.

Erbakan, Nermin Hanım’ı ilk gördüğünde âşık oldu. Ancak hemen açılmadı. Kurnazlık yaparak Nermin Hanım’ın yanına sekreter olarak gelmesini sağladı. Sonra duygularını dile getirdi.

Nermin Hanım o yıllarda başı açık, mini etek giyen, güzel bir genç kızdı. Erbakan’ın teklifine hemen “evet” demedi. Daha sonra Erbakan, Nermin Hanım’ın kalbini kazandı. Mesai bitimlerinde el ele tutuşup Gençlik Parkı’na gidiyorlardı. Kısa bir flörtten, yani görüşürcülüktan sonra evlendiler.

İlk çocukları Züheyra Zeynep bir yıl sonra, 1968 yılında dünyaya geldi. Erbakan çiftinin ikinci çocukları Rabia Elif 1974’te, son çocuk Muhammet Ali Fatih ise 1979’da doğdu.

Evliliğin ilk yıllarında başı açık gezen Nermin Erbakan, daha

sonra tesettüre girdi. Çalışmayı da bırakıp ev hanımı oldu. Bu dönüşümün sebebi neydi? Şeyh Bekkine, Cumhuriyet döneminde kadınların kara çarşafı çıkarıp manto giyebileceğini söylemişti. Tekkeye okur-yazarlar onun döneminde gelmişti. Örneğin, “isyan ahlakı”nın sembolü Nurettin Topçu, Bekkine’den etkililmiş, dergâhın “rahle-i tedrisatından” geçip Doğu-Batı kültürü sentezine ulaşmıştı. Şeyh Bekkine’den sonra dergâh “gericileşmiş” miydi? Şeyh Mehmet Zahit Kotku’nun müritlerinden Ersin Gündoğan’ın yazdığı *Görünmez Üniversite* kitabında Kotku bakın ne diyordu:

“Misvakı kaçıımız kullanır bilmiyorum. Çoğumuz dış fırçasını tercih ediyoruz. Gerçekte efdal olan misvaktır. Dış fırçası bizim değildir.”

Şeyh Kotku evde televizyon bulunmasına bile karşıydı!

Erbakan’ın Odalar Birliği Günleri

1969 genel seçimlerine çok az bir süre kalmıştı. Necmettin Erbakan ise bir seçimi kazanmak için çaba sarf ediyordu. Gazeteler, milletvekilleri genel seçimleri kadar olmasa da Türkiye Odalar Birliği Başkanlığı’na “seçimle” gelen Necmettin Erbakan’la ilgili haberlerle doluydu.

AP Genel Başkanı ve Başbakan Süleyman Demirel, Trabzon’a hareket etmeden önce Ankara Valisi Ömer Naci Bozkurt’la Ankara Emniyet Müdürü İbrahim Ural’a telsizden şöyle bağıırıyordu: “Ne pahasına olursa olsun, çıkarın o adamı oradan!”

“O adam” dediği sınıf arkadaşı Erbakan’dı...

Ertesi sabah Ankara Emniyet Müdürlüğü şube müdürlerinden Kâmil Özdilek ile Ahmet Özel, Odalar Birliği’ne giderek Erbakan’dan makamını terk etmesini istediler. Erbakan direndi. Saat 23.00’te Erbakan iki şube müdürünün dalgınlığından yararlanıp makamını kilitleyip çıktı. Polisler anahtarı almak için peşinden koştular, ancak yakalayamadılar.

Bir sonraki günün sabahı, Ankara Emniyet Müdürlüğü, iki şube müdürünün yanına takviye gönderdi: Birinci Şube Müdürü Nazmi İyibil ile Üçüncü Şube Müdürü Güner Özmen. Odalar Birliği kapısının önüne polis yığıldı. Amaç, Erbakan’ı binaya sokmamaktı. Erbakan bu kez arka kapıdan girip makamına oturdu. Şaşıрма sırası polislerdeydi!

Erbakan’ın hâlâ koltuğunda oturduğu bilgisini alan Başbakan Demirel, bu sebeple küplere biniyordu. “Nedir bu rezalet!” diye

herkese bağınyordu. Emniyet görevlileri Başbakan Demirel'e söz verdiler: "İnşallah bugün çıkaracağız efendim."

Erbakan'ı makam odasından çıkarmaya bu kez bizzat Emniyet Müdürü İbrahim Ural gitti. Emniyet Müdürü Ural, Erbakan'dan odayı boşaltmasını istedi. Erbakan sekreterini çağırarak, "Zabıt yazdıracağım, ondan sonra çıkacağım," yanıtını verdi. Erbakan zabıt yazdırmaya başladı. Aradan saatler geçti. Erbakan'ın yazdırdığı zabıt bitmek bilmiyordu. Sekreter 54. sayfayı daktiloya takarken Emniyet Müdürü Ural sert bir şekilde, "Artık yeter!" diye bağırdı. Zaten odada bulunanların çoğu koltuklara, sandalyelere yorgunluktan yığılmışlardı. Bağırıtıyı duyan herkes kendine geldi. Ancak Erbakan hâlâ zabıt yazdırmaya devam ediyordu. Sonunda zabıt bitti. Erbakan, zaptı verip çantasını alarak makamını terk etti. Peki, ne olmuştu; olayın başlangıcına dönelim:

Necmettin Erbakan Gümüş Motor Umum Müdürü olarak 1959 yılında İstanbul Sanayi Odası Makine İmalatçıları Sanayii Meslek Komitesi başkanlığına seçilmişti. Türkiye Odalar Birliği serüveninin başlangıcı böyleydi.

Mesleki "örgütçülüğü" ise 27 Mayıs 1960 askeri müdahaleyle başladı.

1961'de Ankara'da Birinci Otomotiv Sanayii Kongresi yapıldı. "Türkiye kendi otomobilini üretebilir" tezini savunanların başında Erbakan da vardı.

Karşı çıkanların başında ise Koç Otomotiv Grubu temsilcisi Bernar Nahum bulunuyordu.

Toplantı bazen sert tartışmalara neden oldu. Örneğin yerli otomobili savunan bir MKE çalışanı ayakkabısını çıkarıp Bernar Nahum'a fırlattı.

Sonuçta, ihtilal yönetimi yerli otomobil üretimi için kolları sıvadı. "Devrim" otomobili Eskişehir'de insanüstü bir güçle çalışan Türk mühendis, teknisyen ve ustalarla üretildi. Ama otomobile benzin konulması unutulunca proje rafa kaldırılı-verdi!

Fakat bu çalışmalar Erbakan'ın özellikle Anadolu sermayesi tarafından tanınmasına da sebep oldu...

Bu konuya nokta koymadan önce ek bir bilgi eklemeliyim ki, yanlış anlaşılma olmasın. "Gümüş Motor"un ortaklarından olan ve Erbakan gittikten "Pancar Motor"un yönetim kurulunda yer alan Prof. Dr. Sabahattin Zaim, 1966-1967 yıllarında

Koç Holding’de Sosyal Yardım Vakfı’nda çalıştı. Erbakan gibi Prof. Zaim’in de 27 Mayıs 1960 askeri müdahalelerinde yıldızı parladı. Milli Birlik Komitesi Sosyal İlişkiler Sivil İşler Komitesi Başkanlığı görevinde bulundu. Ve sanmayınız ki, yerli otomobil nedeniyle Gümüşhanevi Dergâhı ile Koçların arası “limoniydi”. Hayır, 1958 yılında Vehbi Koç hacca giderken yanında Mehmet Zahit Kotku da vardı!³ Neyse, biz dönelim Erbakan’ın Odalar Birliği günlerine...

Yani özetle 1966’da, soğuk bir şubat ayında Erbakan’ın üç yıl sonra kovulacağı Türkiye Odalar Birliği merkezindeki ilk görev yeri Sanayi Dairesi Başkanlığı oldu. Sekiz ay sonra birliğin genel sekreterliğine getirildi. Daha sonraki görev yeri ise yönetim kurulu üyeliği idi. Sonunda yönetim kurulu kararıyla genel başkanlığa seçildi. Bu görevinde de altı ay kaldı. İstanbul sermayesinin AP hükümetini sıkıştırmasıyla başkanlıktan alınıp zorla kapı önüne konuldu. Necmettin Erbakan’ın Odalar Birliği Başkanlığı’na seçilmesi ve görevinden alınması, İstanbul sermayesi ile Anadolu sermayesi arasındaki çatışmanın ilk kez kamuoyu önünde yapılmasına neden oldu. Erbakan’a eleştiriler bitmiyordu: Odalar Birliği binasını takunyacılarla doldurmuştu. “Dini bütün” olmayan işadamlarının işleri yapılmıyordu...

Erbakan Ne Diyor?

Erbakan ise o günleri şöyle anlattı:

“Odalar Birliği Sanayi Dairesi’nde sekiz aylık bir sürede hizmet yaptık. Türkiye’de ilk defa döviz tahsisine puantaj sistemini getirdik. O vakte kadar keyfi döviz dağıtılırken, bizim gelişimiz ile tıpkı Teknik Üniversite giriş imtihanındaki usulü Odalar Birliği’nde döviz dağıtımına tatbik ettik. Böylece Odalar Birliği’nde Ahmet’in, Mehmet’in fabrikası söz konusu olmadı. Memlekete kazandıracağı döviz, istihdam gücü, yatırılan sermayeye nazaran üretim gücü, yeni bir teknoloji getirmesi gibi prensipler puantaj sistemine tabi tutuldu. Odalar Birliği’nde tam bir objektif sistem kuruldu.

Sanayi Dairesi, Odalar Birliği’nin umumi kâtipliğine bağlı bir dairedir. Sanayi Dairesi’nde bu hazırlıklar yapılırken, umumi iktisadi prensiplerde rol oynamak gerekiyordu. Bunun üzerine Odalar Birliği’ne Umumi Kâtip olduk sekiz ay sonra.

3 Koç ailesiyle, Nakşibendilerin ilişkisi için yine *Beyaz Müslümanların Büyük Sırrı, Efendi 2* kitabıma bakınız.

Fakat Odalar Birliği Umumi Kâtibi olarak çalışmalara başladığımız zaman, bu sefer de idare heyetinde bulunan kimselerin zihniyetinin Türkiye’de milli sanayi kurmaya yeterli olmadığını gördük. Bunun zerine idare heyeti yesi olduk. İdare heyeti yesi olmak da yetmedi. Bütün idare heyetini Anadolu kalkınmasına uygun bir zihniyetle kurmak gerekti. Onun zerine Odalar Birliği’nde o mücadeleyi yaptık ve biz Anadolucu bir zihniyetle bir idare heyeti setirdik.

Bu sefer hükümetle aramızda mücadele başladı. Bu zihniyet bakımından, birçok menfaat grupları bu objektif ölçülere tahammül edemediler. Ve bunların Anadolu’ya dönüşü bazı kimselerin menfaatlerine uygun gelmedi. Onlar hükümete tesir ettiler. Hükümet bize mücadele açtı. O zaman Demirel aynı telaş içinde aynı yanlış hareketler içine girdi. Kanun, her sene Mayıs ayında ‘Odalar Birliği Umumi Heyeti toplanır, idare heyetini seçer,’ diyordu.

Demirel, bu sefer bizim Anadolucu idare heyetinin seçileceğini anlayınca adamlarını gönderdi, tehditler edildi, ‘Sizi iflas ettiririz,’ dendi, fakat dava oturmuş idi. Bütün kütle bunu benimsiyordu. Demirel, ‘Seçim yapılmayacak,’ diyordu. Halbuki bir hükümetin seçimleri erteleme yetkisi yoktur. Kanun ‘Her sene yapılacak’ diyor, ‘Mayıs ayında yapılacak’ diyor.

Odalar Birliği Umumi Heyeti bu yüzden hükümetin kararına karşı ıktı. Toplantı idare heyetini seçti. Bu sefer ıktı Demirel, ‘Ben seçilen idare heyetini tanımıyorum,’ dedi. Hiçbir hakkı olmadığı halde. Halbuki idare heyeti kanuni idi. Danıştay’a gidildi. Ve Demirel haksız bulundu. Odalar Birliği’nde bu faaliyetler yürüdü. Ondan sonra Demirel baş edemeyeceğini görünce Odalar Birliği’ni polis marifeti ile boşaltacak kadar ileri gitti.”

Evet...

Erbakan, “büyük ve tekelci sermayeye karşı bayrak açmıştı”. Anadolu tüccarını etrafında toplayarak İştambul ve İzmir sermayedarlarının seçtiği ünlü mason Sırrı Enver Batum’u yenip Odalar Birliği Başkanlığı’na gelmişti. şöyle diyordu:

“Odalar Birliği’ne verilen 20 milyon dolar yatırım kotasının 19 milyon doları İştambul, İzmir tüccarına gidiyor. Sadece 1 milyon doları Anadolu’ya dağıtılıyor. Bunu değiştirmek için mason Sırrı Enver Batum’un gitmesi gerekiyordu. şnta Anadolu sermayesi kazandı. Ancak bu defa kanunsuz kuvvetleri çıkardılar karşımıza. Artık şunu herkes bilmelidir: Odalar Birliği

komprador-mason bir azınlığın vasıtası halinde çalışmaktadır. Genel Kurulu 67 vilayetten gelen 600 delege ile teşekkül eden bu koca teşkilat bir avuç komprador ticaret ve sanayicinin kontrolü altındadır. Bunlar Anadolu sermayesinin gelişmesini istemezler. Dizginleri hep ellerinde tutmak isterler.”

Erbakan, 25 Eylül 1969 tarihinde *Milliyet* gazetesinden Yılmaz Çetiner’e bunları söylerken Anadolu sermayesi ile İstanbul sermayesinin çatışması giderek büyüyordu. Yıllar sonra yine Erbakan’ın başbakanlığı döneminde “Anadolu Kaplanları mı, TÜSİAD mı” tartışması yaşanacaktı...

Üçüncü Bölüm

SİYASETE ATILİYOR

AP'den Veto

Odalar Birliği'nden polis zoru ile dışarı atılan Necmettin Erbakan, AP'den milletvekili olmayı düşündü. AP lideri Süleyman Demirel ile rekabetini onun siyasi partisi platformunda sürdürecekti. Ankara'da bir arkadaşının Selanik Caddesi'ndeki 9 numaralı evini karargâh haline getirmişler, Osman Yüksel Serdengeçti, Arif Hikmet Güner, Arslan Topçuoğlu, İsmail Hakkı Yılanlıoğlu, Hasan Aksay gibi arkadaşlarıyla siyasi stratejiler belirliyorlardı. AP'ye katılma görüşü buradan çıkmıştı. Kuşkusuz Nakşibendi Şeyhi Mehmet Zahit Kotku'nun da etkisini yadsınamamak gerekir.

O günleri gazeteci Turhan Dilligil şöyle anlattı:

“Adalet Partisi 1965 seçimlerinde ezici bir çoğunlukla iktidara gelmişti. İçişleri Bakanı'nın Özel Kalem Müdürü, Bakan'a misafirlerin geldiğini bildirdi. Bakan Dr. Faruk Sükan içeriye buyur etti. Isparta Senatörü Dr. Mustafa Gülcügil, İstanbul Milletvekili Dr. Sadettin Bilgiç, Demirel kardeşlerin küçüğü Ali Hacı Demirel ile mahcup tavırlı, ürkek bakışlı bir yabancı içeriye girip yerlerini aldılar. Söze Dr. Gülcügil başladı. Elindeki adaylık başvurusu formunu İçişleri Bakanı Sükan'a uzatıp işleme koydurmasını istedi. Bakan Sükan önce başvuru formuna, sonra da o süklüm püklüm oturan adama baktı ve hemen tanıdı. Bu, Tahsin Demiray'ın yayınevinde, Yassıada kararları henüz açıklanmadan peşinen hüküm verip Demokratlara ve Menderes'e ağız dolusu küfreden adamdı!

2 Haziran 1968 Pazar günü yapılacak olan Senato, Belediye, Genel Meclis ve muhtarlık seçimleriyle birlikte yapılması kararlaştırılan seçimdeki boş milletvekillerinden Konya kontenjanına Adalet Partisi listesinden girmek istiyordu. Adı Necmettin Erbakan'dı.

Dr. Sükan başvuru tarihinin kanuni sürenin dışında olduğunu görmüştü. Gelen araçlar da bunu bilmekte ve Bakan'ın 'idare etmesini' beklemekteydiler. Bakan başvuruyu kabul etmedi. Erbakan o ara seçime giremedi.

Ekim 1969'da yapılacak genel seçimlerde adaylık için AP'ye tekrar başvuran Erbakan'a bu defa, kendisini Odalar Birliği'ne

getiren Teknik Üniversite çıkışlı arkadaşları da karşı çıkarak adaylığını veto ettiler.”

Gazeteci Dilligil’in anlatımı ne kadar doğru bilemeyiz, ama Erbakan’ın ağız dolusu küfür ettiği değerlendirilmesine katılmak mümkün değil. En azından şunu biliyoruz: Erbakan yaşamı boyunca ağızına küfür sözcüğü almadı çünkü.

Konya’dan Milletvekili Adayı

AP’den ret yanıtını alan Necmettin Erbakan’ın morali bozuldu. İmdatına başta Konyalı tüccarlar olmak üzere Anadolu sermayesinin temsilcileri yetiştirdi.

Odalar Birliği’nde Başkan Sırrı Enver Batum’a karşı mücadele fikrini Erbakan’ın kafasına koyanlar da Konyalı tüccarlardı. Şimdi de, “Gel Konya’dan bağımsız milletvekili aday ol, kesin kazanırsın,” diyorlardı.

Erbakan ikna oldu. 14 Ekim 1969 genel seçimlerinde Konya bağımsız aday olarak seçimlere girmek için Yüksek Seçim Kurulu’na başvurusunu yaptı. Konya’daki seçim startını ise bir düğünde başlattı. Konya’nın Yunak ilçesinde (yıllar sonra karşımıza Konya Belediye Başkanı olarak çıkacak) Halil Ürün’ün düğününde sahneye çıkan Erbakan, yaptığı ilk konuşmasıyla kalabalığı coşturdu. Politik manevra yeteneğini ilk kez orada gösterdi. Zira düğün sahipleri Kürt’tü. Erbakan ise konuşmasında Kürtlerin İslam için önemini anlattı.

Burada bir parantez açmam gerekiyor. Çünkü Erbakan ve Erbakan Hareketi’nin Kürtlere bakışını öğrenmek için yine Gümüşhanevi Tekkesi’nin tarihini bilmek gerekiyor:

Tekkenin kurucusu Şeyh Ahmed Ziyaeddin Efendi’nin bağlandığı şeyhi “Kürt Hoca” diye bilinen Nakşibendi Şeyhi Abdurrahman el Harputi idi.

Şeyh Harputi, Mevlana Halid Bağdadi’den (1776-1826) dolayı “Halidiye” diye bilinen Nakşibendiliğe bağlıydı. Bu tarikat Kuzey Irak Süleymaniye’de kökleşmiş, Anadolu’ya buradan gelmişti.

Nakşibendiliğin Halidiye kolunu başta İstanbul olmak üzere Anadolu’ya getiren Gümüşhanevi Tekkesi’ydi.

Erbakan Hareketi’nin Doğu ve Güneydoğu’da güçlü olmasının sebeplerinden biri de bu tarikat bağlantısıdır.

Parantezi kapatalım, Erbakan’ın Konya’daki seçim çalışmasına dönelim:

Mevlana Caddesi'ndeki eski müftülük binası seçim bürosu olarak tutuldu. Hastane Caddesi'ndeki 15 numaralı apartmanın teras katı da seçim karargâhıydı. İslam Enstitüsü ve İmam Hatip Lisesi mezunlarıyla öğrencileri Erbakan hocaları için canla başla çalışmaya başladılar. Tek şikâyetleri hocalarının hızlı yürümesiydi. Erbakan çocukluğundan beri koşar adım yürümeye alışmıştı. Yürürken ona eşlik etmek oldukça güçtü. Erbakan'a herkes "Hoca" diyordu; üniversitedeki görevinden dolayı "Hoca" deniyordu kuşkusuz, ama bu tanım zamanla "din bilgini" anlamında da söylenecekti!...

Erbakan'ın Konya'daki destekçilerinden biri de şehre girip propaganda çalışmalarına katılan yazar-şair Necip Fazıl Kısakürek'ti. Necip Fazıl Kısakürek konuşmalarında, Erbakan'dan "Yıllardır beklenen büyük kurtarıcı" olarak söz ediyordu.

Necip Fazıl, yıllar sonra Erbakan'a verdiği bu destekten pişman olacak, Erbakan'la tanışmalarını ve Konya'da konuşma yaptığı o günü şöyle anlatacaktı:

"Ben bu zatı 1965'lerde *Büyük Doğu*'nun 12. Devresi'nde tanıdım. İstanbul'da, Gedikpaşa'da, Kayseri Hanı'ndaki, etrafımızı saran ayakkabıcıların deri ve çiriş kokulu havasına bürülüş, mütevazı yazıhanemize geldi ve bizimle bir iftar yemeği yedi. Profesördü, kürsüsünde müstesna bir teknik ehliyet olduğu söyleniyordu. Bir de 'Gümüş Motor' diye isimlendirilen, Türkiye'de ilk defa motor imalini hedef tutucu bir teşebbüsün öncüsü olduğu fakat bu teşebbüsün akâmete uğratıldığı (akâmet sıfatını çok hafif olarak kullanıyor ve asıl sıfatı dosyamızda yazılı olan bu işin şimdilik bahsini açmak istemiyorum) rivayet olunuyordu. Hakkında, satıl üstü, toplu hüküm şuydu: Müslüman, milliyetçi, namazında, davamıza bağlı bizden bir insan...

Güzel yüzlü, vakur edalı, kelimelerini dikkatle aramak gayretinde, her karşı çıkışa mütehammil ve soğukkanlı görünümlü, hislerini belli etmeyici ve çehresinde herhangi bir teessür ve te-hassüs çizgisi taşımayan bir insan...

Kendisine *Büyük Doğu* yazı ailesine katılmasını teklif ettim, verdiği cevaptan muhitindeki masonların gözüne fazla çarpmak istemediği ve çekindiği intibarı aldım. Gençlerimizden, talebesi, fakültesinden iyi derecede mezun Bahri Zengin'i (şimdi Makine-Kimya Umum Müdür Muavini) yanına asistan olarak almasını istedim; ve yine ilk cevabına benzer bir çekin-

genlik mukabelesine şahit oldum. Daha ilk temasta belliydi ki, bu zat, kendi öz nefsi içinde gizlenmiş her türlü cesaret, samimiyet ve heyecan seciyesine yabancı, üzerinde dikkatle ve şüphe gözüyle durulması gereken bir kişiydi. Davamız yolunda şahsiyle vadettiği fayda çapında zarar ve tehlike de belirtebilirdi. Ara yerde Odalar Birliği maceraları (o da ayrıca hazin bir mevzu) ve nihayet balıklama şeklinde politikaya atılış...

Konya'dan bağımsız olarak seçilmek üzere adaylığını koymuştur. Konya'nın büyük meydanlarından birinde bir toplantı tertiplemiş, benim de bu toplantıda kendisini desteklemem istenmişti, Henüz bu kapalı kutunun muhtevası sıhhatle malumumuz bulunmadığı halde bu destekleme teklifini hiçbir parti hasisliği belirtmeyen ve Meclis'e *Büyük Doğu*'dan yana bir görüntü vadeden zatı desteklemek borçtu. Borcumuzu eda ettik. Konya'ya gittik; bizi karşılayanlar arasında onu bulamadık ve binlerce Konyalı'ya, şahıslar üzerinde hiçbir taahhüt ve kefaletimiz olmaksızın, Meclis'e ne ruh kıvamında adamlar sürmek gerektiği üzerinde bir hitabe verdik. Meydan alkıştan inledi; bizi takiben Hoca kürsüye çıktı ve saydığımız kurtarıcılık vasıflarının tam da sahibi edasiyle, raftan bir top kumaş indirilip tezgâh üzerinde açılırcasına desenlerini müşterilere arzetti. Konuşmasında ne bir aşk ne bir his ne bir düşünce ve derinliğine görüş... Tam bir simsar ve tezgâhtar ağzı... Toplantı sonunda ona eller uzandı. O da ellere uzandı; ve kafaların üzerinde önceden peylenmiş bir katıra binercesine, gayet rahat ve pişkin, yerleşti. Bana da aynı muameleyi göstermek isteyen elleri nefretle ittim ve adeta hakaret edercesine bana el uzatmamalarını ihtar ettim. Hoca Kısırâların tahtırevanına benzeyen, kafalardan kurulu sedir üzerinde mes'ut, uçup gitti. Yanımdaki Mustafa Yazgan'a 'Gördün mü manzarayı?' demekten kendimi alamadım. Daha evvel Mustafa Yazgan'a Hoca'nın bazı kibirli ve kendisini tepeden görücü hallerine bakıp toplantıda bulunmak istemediğimi, hemen dönmek arzusunda olduğumu söylemiş ve şu cevabı almıştım:

- Siz dönerseniz ben de sizi takip ederim.
- Sen kal!
- Ben sizin bir parçanızım, nasıl kalırım!
- Mademki, parçamsın, ben rica ediyorum, kal!

Tam o sırada tören başlamış ve gençler bizi kürsü seti üzerine çekip çıkarmışlardı. Böylece ben ve Mustafa Yazgan bir 'oldubitti' karşısında kalmış ve konuşmaya mecbur olmuştuk.

İşte daha işin başındaki müşahede ve intibalarım!"

Seçim bürosunun gideri Konyalı tüccarlar tarafından karşılanıyordu.

Ancak basın ortaya önemli iddialar attı: "Erbakan'ı Suudi ARAMCO destekliyor!" ARAMCO, Arabian-Amerikan Oil Company, Suudi Arabistan'da kurulan Amerikan-Suud Petrol Şirketi'ydi. ARAMCO, özellikle 1950'li, 1960'lı yıllarda Ortadoğu'da Nasır'dan etkilenererek ortaya çıkan antiemperyalist Arap milliyetçi hareketlere karşı şeriatçı örgütleri destekliyor, para yardımında bulunuyordu.

ARAMCO, Erbakan'a maddi yardımda bulundu mu bilinmiyor. Ancak 60'lı yıllar, Türkiye'de Amerikan karşıtı sol muhalefetin çığ gibi büyüdüğü bir dönemdi. Dünyada Soğuk Savaş döneminin başlamasıyla ABD, komünist / sol hareketlere karşı Türkiye'de İslamcı hareketlere destek vermeye başladı. Komünizmle Mücadele Derneği, İlim Yayma Cemiyeti gibi kuruluşlar kurdurulup harekete geçildi. Örneğin, ABD'nin 6. Filosu'nun gelmesine karşı protesto eylemi yapanlara saldırdılar. Bu saldırıları organize edenler İslamcı yayın organlarıydı.

Türkiye'de Soğuk Savaş rüzgârlarıyla dinsel hareketler sola karşı harekete geçirildi. O yıllarda en gözde olan Bozkurtlar idi. 8 Şubat 1969 kongresinde Alparslan Türkeş'li Milliyetçi Hareket Partisi de, milliyetçilik söyleminin yanına İslamcılık görüşünü eklemiş, "Kanımız aksa da zafer İslam'ın" sloganını benimsemişti. Partinin amblemi üç Hilal oldu. Ülkü Ocakları kuruldu, burada Ülkücülere din ağırlıklı eğitim veriliyordu. Yani özetle, Erbakan'ın bağımsız aday olduğu seçimlere Türkiye din ağırlıklı bir siyasal söylemle giriyordu...

Erbakan seçim propagandasında neler diyordu?

Erbakan her akşam bir eve konuk oldu. Sohbetlerde herkes sustu. Erbakan saatlerce konuştu:

"Türkiye'de anayasa tam bir din ve vicdan hürriyeti tanımıştır. Ancak bu hürriyet TCK'daki 163. madde ile kısıtlanmıştır. Bugün Türkiye'de bir vaiz kalkıp 'faiz haramdır' diye vaaz verirse hemen tevkif edilir. Bu gibi sözler yüzünden on binden fazla din adamımız mahkemelerde, cezaevlerinde sürünmektedir."

"Bizdeki din hürriyeti hiçbir Batılı ülke ile mukayese edilemez. Ancak Rusya ile mukayese edilebilir. Risale-i Nur okudu diye adamı tevkif et. Olur mu öyle şey?"

"Ne diye cuma günleri tatil yapamıyoruz da pazar tercih

ediliyor? Pazar günü Hristiyanlar kiliseye giderler. Cuma günü tatil yapılsa da Müslümanlar rahatça camiye gitseler olmaz mı? Ne mecburiyeti var bu milletin bu zulmü çekmeye?"

"Bütün Batılı ülkelerde din siyasete hâkimdir. Hatta İsrail'de din, devletin de üstündedir. 'Dinle devlet ayrı şeydir birleşmez' lafı boş laftır, uydurmadır. Gerçek değildir. Dinle devlet aynıdır, beraber yürür, ayrılmalarına da imkân yoktur."

Erbakan, Türkiye'nin siyasal ikliminden etkilendi; konuşukça coştı. Sadece arada bir çayını yudumladı:

"Kendi motorumuzu kendimiz yapmadıkça, üretici, güçlü bir milli sanayi kurmadıkça ve bunu Anadolu topraklarında yükseltmedikçe hiçbir şey değişmez."

"Tarımla, turizmle kalkınma filan olmaz. Olur diyenler halkı kandırıyor. Senin on saat tarlada çalışıp ürettiğini Batılı işçi on dakikada üretiyor. Ağır sanayi hamlesini gerçekleştirmeden kalkınamazsın."

Erbakan, sınıf arkadaşı AP lideri Demirel'den söz ederken de sinirlenmiyor, vaaz verir gibi yumuşak bir üslupla usul usul, masal gibi anlatıyordu:

"Süleyman Bey için bir kurtuluş yolu vardı. Ekonomik meseleleri, kalkınma meselelerini bir elde toplayıp benim gibi bir yardımcıyı da işin başına getirmektir. Fakat artık AP hızla yokuş aşağı gidiyor. Süleyman Bey kaderini tamamen montajcı, yabancı sermayeci, gayri milli bir komprador azınlıkla birleştirmiş ve bunu gizleyemez hale gelmiştir.

Süleyman Bey benden korkar. Çünkü bütün meseleyi en iyi ben biliyorum. Ben karşısına çıktığım zaman en kirli işlerinin dosyalarını da koltuğumda taşıyorum. Odalar Birliği deyip geçmeyin; Türkiye'nin en güçlü birkaç teşkilatı arasında önde gelir. Memleketin ekonomisini elinde tutan 300 bin üyesi vardır. Ekonomik karar ve tercihlerin en büyük merkezidir. 530 memuruna yılda 25 milyon lira maaş vermektedir. En kaliteli uzmanları bünyesinde bulundurur. Biz işte Allah'ın lütfu ile böyle bir yerde dört yıl en önemli hizmetlerde bulunduk. Demirel korkar benden, çok korkar. Onun yuvarlak laflarla, kaçamaklarla, demagoji ile örttüğü, yutturduğu bütün işlerin örtüsünü ben kolayca kaldırıp hakikatleri göstereceğim.

Kırat hasta, Kırat'a perhiz lazım, acı ilaç lazım, iman serumu lazım. Kırat'a bu defa oy vererseniz hayvancık fazla gıdadan büsbütün hasta olacak!.."

Sohbetlerde harem-selamlık oturuldu; “Erbakan Hoca’nın söyledikleri duyulsun” diye bir başka odada oturan hanımların oda kapısı açık bırakıldı. Hanımlar da Erbakan’ı sessizce dinledi. Hoca’nın sesini bazen çocuk ağlamaları kesiyordu. Ancak ağlayan çocuk hemen odadan çıkarılırdı. Erbakan ev sohbetlerinde sözü mutlaka faiz konusuna getirirdi:

“Bu gidişatı durduracak faizsiz iktisadi sistemimizi kuracağız. Bugünkü sistemde bankalar vatandaşın tasarruf edilmiş paralarını belli bir faizle toplayıp İstanbul, İzmir gibi büyük merkezlerdeki komprador-mason işadamlarına veriyor. Halkın parası kendi yararına değil başkasını daha da zenginleştirmek için kullanılıyor.

Öyle ise ne yapmalı? Bir defa faiz Müslümanlıkta haram. Hem faizsiz hem de kazanç getiren ve milli sanayiye geliştiren bir sistem nasıl kurulmalı? Kolay din kardeşlerim, çok kolay. Var böyle bir sistem. Şimdi Batı âlemi de bu yola gidiyor. Parayı veriyorsun bankaya ve tercih edeceğin bir hisse senedi alıyorsun. Yani parayı bir kurulu işe yatırıyorsun. Bankalar da sattıkları sağlam hisse senetlerine göre itibar sahibi oluyorlar. Artık parayı yatırdığın işin kazancı ne ise hissene o düşecek. Böylece yüzde 3-4 gibi küçük faizler yerine en az yüzde 15-20 kazanç sağlıyorsun. Ve de sermaye piyasasını kuvvetlendiriyorsun. Tabii başıboş bırakmayacaksınız bu sistemi. Bir defa devletin milli sanayiye kurucu, koruyucu bir tutumu olacak.”

Erbakan Hoca 1969 yılında İslamcı bankalar, finans kurumları daha Türkiye’de olmadığı için kâr payı laflarını etmedi. Belki bilmiyordu. Arkadaşlarını hisse senedi almaya teşvik etti, bu arada borsayı da kuvvetlendirmek gerektiğini belirtti.

Hoca o yıllarda bakın daha neler neler söyledi:

“Bizim gibi bir ekonomik bünyeye sahip memlekette devletin kalkınmadaki rolünü inkâr mı edeceğiz? Özel sektörcüyüm, ama devletin de yardımını reddetmiyorum.

Yabancı sermaye de kullanacağız şüphesiz. Yabancı sermayeye, yabancı teknolojiye ihtiyacımız var. Bir memlekete yabancı sermaye ile birlikte teknoloji de giriyor. Ancak yabancı ve üstün sermayenin kudreti altında ezilmemek var. Nasıl olacak bu iş? Hem yabancı sermayeyi buyur edeceksiniz hem milli sanayimizi kurup işleteceksiniz, nasıl olacak bu? Bunların misalleri var dünyada; Japonya var, Hindistan var. Bugünkü işleyişe karşıyız. Bitiyor ama bu oyun, artık son perdesi oynanıyor. Allah’ın lütfu keremi ile bu işte de muzaffer olacağız.”

Erbakan o tarihte bu konuşmalarla “Milli Görüş”ün temelini atıyordu.

Erbakan konuşmasının sonunda mutlaka diğer partilerdeki birçok kişi ile temasta olduğunu, Meclis’e girdiği takdirde hemen grup kuracağını söylemeyi ihmal etmiyordu. Üç yıl içinde Demirel’in de işini bitirip tek başına iktidara geleceğini söyledi hep: “Süleyman Demirel ve kliği ile Meclis’te, Meclis’te olmazsa ilk AP kongresinde kozlarımızı paylaşacağız.”

Erbakan’ın kafasında parti kurma fikri yoktu; nihai hedefi AP’nin genel başkanı olmaktı...

200 Araçlık Konvoy

Erbakan’ın seçim çalışması Konyalılar ile sınırlı değildi.

Konya dışından gelen bazı konuklar da Erbakan lehinde propaganda yaptı. Tema hep aynıydı:

“Hemşerim; kendi oyunun gücünü bil, ona sahip ol. Siyasi partiler sana senin istediğini değil, kendi adamlarını seçtiriyorlar. Yukarıda ne oyunlar döndüğünü bilmiyorsun. İşte Necmettin Hoca o dalaverelere karşı biridir. Neden karşı çıktı Süleyman Bey bu Necmettin Hoca’ya durup dururken? Çünkü Hoca namuslu adam, dürüst adam, bilgili adam. Elinde zanaatı var, dünyanın neresine gitse aç kalmaz. Koskoca Alman’ın ordusuna tank yaptı. İşte arkadaş, mademki oy senin elinde, mademki bu devr-i demokraside halk istediğini sandıktan çıkarabilmiş; göster bakalım kendini, Hoca’yı sandıktan çıkar. Çıkar ki, Süleyman Bey bin pişman olsun. Çıkar ki, halkın elinde de güç olduğunu anlasın, halka zıt gitmemek gerektiğini anlasın. ‘Ulan şu Konya’nın adamı da erkekmış!’ desinler.

Erbakan Hoca sözüyle, ameliyle, dini bütünlüğü ve imanıyla senden değil mi? Bu önce AP’ye girmek istedi de Süleyman Bey göğüslemedi mi? Öyleyse ona vereceğin oy asla yabana gitmiyor. Meclis’e gitse de sesi çıkmaz, gücü yetemez demeleri haşa yalan. Korkuyorlar Hoca’dan efendi. Bak gör Hoca bir kazansın, Allah’ın inayeti, senin desteğinle Meclis’e bir girsin, gör neler eyler. Süleyman dayanabilir miymiş bakalım. Cümle masonlar nasıl kara kara düşünürlermiş şimdiden. Seç sen bunu arkadaş, sevap kazanırsın! Sen üstüne de karışma...”

Sonuçta Konyalılar Necmettin Erbakan’a 40 bin oy verdi ve Erbakan, Türkiye Büyük Millet Meclisi’ne bağımsız milletvekili olarak girdi.

43 yaşındaydı.

Bağımsız milletvekilleri 1969 seçiminde rekor kırdılar; 5.6 oy yüzdesiyle 13 bağımsız milletvekili TBMM'ye girdi. Seçimin galibi ise 46.6 oy yüzdesiyle AP idi. CHP'nin oyu 27.4, Güven Partisi'nin 6.6, Millet Partisi'nin 3.2, MHP'nin 3.0, TİP'in 2.7, ilk kez kurulan "Alevi Partisi" Birlik Partisi'nin 2.8 ve YTP'nin ise 3.7 oyu vardı. Demirel yine başbakandı...

Milletvekili Erbakan, Konya'dan 200 araçlık bir konvoyla başkent Ankara'ya TBMM'ye gitti...

Erbakan Şiiri

Türkiye modernistleri Necmettin Erbakan'ın milletvekili seçilip TBMM'ye gelmesinden rahatsız oldu. Örneğin şiirler, yer-giler yazıldı:

"Destek almakta geriden / İnat ettin Profesör
Gericiliği yeniden / İcat ettin Profesör
Olmaz din madrabazlığı / Etme sen bu cambazlığı
Yazık! Sinmiş yobazlığı / Azat ettin Profesör
İlmini irfanını da / Bir kürsünün şanını da,
Adını, unvanını da / Berbat ettin Profesör."

Şair Ümit Yaşar Oğuzcan, Necmettin Erbakan daha Meclis'e gelmeden önce, Hoca'nın Konya'daki çalışmalarını, ününü duymuştu. Hoca'nın dini politikaya alet ettiğini duyup sinirlenmiş ve bu taşlamayı yazmıştı.

Erbakan'ın dilinde ise Konya'daki baş destekçisi Necip Fazıl'ın şu mısraı vardı:

"Surda bir gedik açtık, mukaddes mi mukaddes; ey kahpe rüzgâr artık ne yandan esersen es..."

Erbakan, Meclis'e bağımsız milletvekili olarak girince yine Ümit Yaşar Oğuzcan merak ettiği Hoca'yla (*Cumhuriyet* gazetesinin 10 Aralık 1969 tarihinde yayımladığı) bir röportaj yaptı:

"– Cumhuriyet'in tarihinde en beğendiğiniz politikacılar kimlerdir?

– Birinci Büyük Millet Meclisi'nde bulunanlardan; Konyalı Vehbi Efendi, Mehmet Akif ve Hasan Basri Çantay, sonra Adnan Menderes, Mareşal Fevzi Çakmak ve Ali Fuat Başgil.

– Atatürk'ü saymadınız. Unuttunuz mu? Yoksa bilerek mi saymadınız?

– O'nun yeri ayrıdır!

– Güzel sanatlarla ilgilendiniz mi?

– Şiiri güzel ve hamasi olursa severim. En ziyade takdir ettiğim şairler, Mehmet Akif ve Necip Fazıl’dır. Musikide milli halk türkülerimizi ve ilahileri severim.

– Dilimizin özleşmesi ve sadeleşmesi konusunda ne düşünüyorsunuz?

– Aşırı Türkçeciliğin taraftarı değil, şiddetle karşısındayım. Osmanlıca’dan yana olduğumu da yazabilirsiniz.”

1960’lı Yıllar Türkiye’si...

Erbakan’ın bu sözlerinin edildiği Türkiye siyasal hayatını tekrar gözden geçirmekte yarar var. Öncelikle Necmettin Erbakan’ın bağımsız milletvekili olarak Meclis’e girmesine ve Milli Nizam Partisi’ni kurmasına yol açan 60’lı yıllara göz atalım...

DP iktidarı 27 Mayıs 1960’ta, kendisini Milli Birlik Komitesi olarak adlandırılan ve Silahlı Kuvvetler hiyerarşisinin dışında kurulmuş, bir askeri komitenin yürüttüğü müdahale ile son bulmuştu. Müdahale öncesi Türkiye’de toplumsal ve siyasal alanda büyük bir karışıklık vardı. Meclis’te DP ile ana muhalefet partisi CHP arasında sertliklere varan tartışmalar bitmek bilmiyordu.

Üniversitelerde ise ölümle sonuçlanan eylemler meydana geliyordu.

Bu arada başta ABD olmak üzere güçlü dış destekçileri DP hükümetine kredi vermekte zorluklar çıkarıyordu. Çünkü “balık oltaya” yakalanmıştı! ABD, 1959 yılında kredi vermeyi kesti. Aldığı kredilerle popülist politikalar uygulayan hükümet zordaydı. Karşısında IMF reçeteleri bulunuyordu. Enflasyon üçlü rakamlarla ifade ediliyordu. Zamlar arka arkaya yağmur gibi yağıyordu. Sıkışan DP hükümeti gelişen toplumsal muhalefeti yasaklarla, sertlikle susturmak istiyordu.

Ordu, ülkenin gerici ittifakına karşı çıkan aydınları ve gençliği de arkasına alarak 27 Mayıs’ta yönetime el koydu. 27 Mayıs’ın en önemli özelliği, örgütlenme ve fikir özgürlüklerini tanıyan, ülkeye demokratik bir açılım sağlayan 1961 Anayasası’ydı. 9 Temmuz 1961 tarihinde halka sunulan yeni anayasa yüzde 65 oranında “evet” oyu aldı.

Darbe sonrası kurulan Yassıada Mahkemeleri’nde Başbakan Adnan Menderes, Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu ve Maliye Bakanı Hasan Polatkan idam edildi.

15 Ekim 1961’de ilk genel seçimler yapıldı. DP’nin mirasçısı olduğunu söyleyen Adalet Partisi gelecek yirmi yıla

damgasını vuracak bir siyasal güç olarak ortaya çıktı. Yüzde 34.8 oy aldı. Birinci parti yüzde 36,7 ile CHP idi. CKMP (Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi) 14.0, YTP (Yeni Türkiye Partisi) 13.7, bağımsızlar 0.8.

Başkentte sıkıntılı günler yaşıyordu. Bazı askerler 21 Ekim 1961'de İstanbul'daki Harp Akademisi'nde toplantı yapmışlar, yeni bir askeri harekâta geçmek için protokol imzalamışlardı. İsmet İnönü'nün tarihi karizmasıyla yeni darbe önlendi. İlk iş olarak cumhurbaşkanlığına 27 Mayıs hareketinin lideri Cemal Gürsel seçildi.

Ardından, İsmet İnönü başkanlığında 20 Kasım 1961'de CHP-AP koalisyon hükümeti kuruldu. Ancak bu koalisyon hükümetinin yaşamı kısa sürdü. 30 Mayıs 1962 tarihinde CHP bu kez Meclis'teki CKMP ve YTP ile ortak bir hükümet kurdu. O sarsıntılı günlerde, yani 22 Şubat 1962 ve 21 Mayıs 1963'te, Talat Aydemir liderliğindeki iki askeri darbe girişimi de İnönü sayesinde atlatıldı.

16 Kasım 1963 tarihinde ara seçimler AP'nin zaferiyle sonuçlandı. İkinci koalisyon hükümeti zorlandı ama Meclis'teki bağımsızların desteğini alarak ayakta kaldı. Üçüncü İnönü koalisyon hükümeti 25 Aralık 1963'te kuruldu.

1961 yılında kurulan ve kısa zamanda DP'nin rakipsiz mirasçısı olduğunu kanıtlayan Adalet Partisi baştan beri mirasçısı olduğu DP gibi klasik liberal iktisadi doktrini savunuyordu. Ancak 1961 Anayasası'nda yer alan klasik burjuva özgürlüklerini, iktisadi liberalizmin gelişmesine engel gördüğü için, 1961 Anayasası'nın değiştirilmesini siyasal programının ana maddesi yaptı. Bu nedenle, 1961 Anayasası referanduma sunulduğunda AP, "Hayırdan hayır vardır" sloganıyla bir kampanya yürüttü.

AP yöneticileri partiyi kurarken askerlerden çekindikleri için genel başkanlığa eski Genelkurmay başkanlarından emekli Orgeneral Ragıp Gümüşpala'yı getirdiler. Fakat AP Genel Başkanı Ragıp Gümüşpala'nın siyasi hayatı uzun olmadı; 1964 yılında vefat etti.

Gümüşpala öldükten sonra doğal olarak onun sağ kolu bilinen ve partinin örgütlenmesini kısa zamanda gerçekleştiren Sadettin Bilgiç'in genel başkanlığa getirilmesi bekleniyordu. Ancak İstanbul basını aracılığıyla Süleyman Demirel adı ortaya atıldı. Basın, Bilgiç'in tutucu çevrelerin aday olduğunu yazıyordu. Mühendis Süleyman Demirel ise Batı dünyasının desteğini

sağlayabilecek modern, enerjik, iş çevrelerine yakın bir lider olarak sunuldu. O günlerde, Demirel'in Amerika'da bulunduğu sırada Başkan Johnson'la çekilmiş bir fotoğrafı elden ele dolaştırıldı. "Mason Locası" üyesi olduğu açıklanınca, muhafazakâr çevrelerin desteğini kaybetmemek için Demirel'in mason olmadığını belirten bir belge derhal Mason Locası tarafından gazetelere ulaştırıldı.

29 Kasım 1964'te Bilgiç'e 500 oy fark atarak AP Genel Başkanlığı'na seçilen Süleyman Demirel, İnönü başkanlığındaki koalisyon hükümetini düşürmek için CKMP ve YTP ile anlaştı. 1965 bütçesine ret oyu verdiler. Hükümet düştü.

Bu kez AP Senatörü Suat Hayri Ürgüplü başkanlığında 20 Şubat 1965'te AP-CKMP-YTP koalisyon hükümeti kuruldu.

Ve 10 Ekim 1965 genel seçimlerinde oyların yüzde 52.9'unu alıp 240 milletvekili çıkaran AP tek başına hükümet, Demirel başbakan oldu. CHP'nin oyu yüzde 28.7'ye düştü. Diğer merkez sağ partiler deyim yerindeyse erimişti: CKMP 2.2, YTP 3.7, MP (Millet Partisi) 6.3 oranında oy aldı. Bu arada sosyalistler ilk kez meclise girdi. TİP (Türkiye İşçi Partisi) yüzde 3.0 oyuyla Meclis'e 15 milletvekili sokmayı başardı.

1960'lı yıllardaki ticaret ve sanayileşme politikalarında 1950'lere göre niteliksel bir değişim olmadı. AP'nin liberal olarak adlandırdığı iktisadi yönelimin başlıca dayanağı ve itici gücü, ithal ikameci (içe dönük) bir kalkınma politikasının aktif unsuru 1950'ler boyunca sermaye birikimi sürecini tamamlamış ve tekelleşme evresine gelmiş bulunan finans-kapital gruplarıydı. Hükümet eliyle kullandırılan büyük çaplı kredilerin bu çevrelere aktarılmasıyla söz konusu gruplar AP'nin yanında mevzilendi. AP'ye muhalefet, sermayeye muhalefetti! Bu anlayış bir şekilde burjuva muhalefetine sistem içi meşruiyet temelini yıpratılması hedefini güdüyordu.

Özetle, 1950'lerde başlayıp 60'larda devam eden sert kapitalistleşme sürecinde, tarım ülkesi Türkiye'deki köylülerin, küçük sermaye gruplarının, esnaf ve zanaatkârların ekonomik durumu kötüleşti. Bu nedenle Necmettin Erbakan'ın söyledikleri Bülent Ecevit'in ve sosyalistlerin söylemleri ile karıştırılıyordu!

O yıllarda Erbakan'a bu anımsatıldığında şu yanıtı veriyordu: "Sol ile teşhiste birleşiyoruz. Hastalığı onlar da bulmuş, biz de söylüyoruz. Fakat tedavide ayrılıyoruz. Her şeyden önce biz mülkiye-

ti kabul ediyoruz, mülkiyet hakkına saygımız var.” (Cumhuriyet, 25 Eylül 1969)

Erbakan için kapitalizm, sadece ahlaksızlık ve namussuzluktu!

1965 seçimlerinden sonra tıpkı DP’nin 50’li yıllarda yaptığı gibi AP “liberalizmi” de sol eğilimlerin karşısına devletle çelişkili olan, kapalı ve geri yörelerde halk üzerinde hatırı sayılır bir etkisi bulunan tarikatları çıkardı.

10 Ocak 1965’te TİP’in Cağaloğlu’ndaki binası, aynı yıl martta Akhisar’da tütün ekicilerinin haklarını savunmak için düzenlenen TİP Kongresi, ayrıca Turgutlu, Kırıkkale ve Mersin’de çeşitli parti toplantıları AP’liler, “Komünizmle Mücadele Derneği” üyeleri ve İmam Hatip öğrencileri tarafından basılarak taş yağmuruna tutuldu. Parti yöneticilerine sopa ve demir çubuklarla saldırıldı.

Tarımdaki makineleşmenin de etkisiyle çoğalan kırsal alandaki işgücü fazlası, şehirlerdeki sanayileşmenin yarattığı iş alanlarına kaydı. Bu olay şehirdeki işsiz sayısını günbegün artırdı. Büyükşehirlerin kenar semtlerinde geniş gecekondu bölgeleri oluşmaya başladı.

1961 Anayasası’nın getirdiği özgürlük ortamı toplumsal gerçeklerin, özellikle üniversite gençliği ve aydın kesimler içinde daha iyi kavranmasına neden oldu. Sosyalist bilinç hızla yayılmaya başladı. Bu bilinç üniversiteleri sarstığı gibi fabrikaları ve gecekonduları da etkilemeye başladı.

Bu uyanış salt Türkiye’de değildi; dış dünyada da benzer bir silkiniş vardı. Üçüncü Dünya ülkeleri, başta Ortadoğu olmak üzere ulusal kurtuluş hareketlerine tanık oluyordu. Filistin halkının İsrail işgaline karşı giderek daha örgütlü bir direnişe geçmesi, Batı’daki öğrenci hareketleri, Latin Amerika’daki devrimci mücadele ABD’yi güç durumlara sokuyordu. ABD 1950’li yıllarda geliştirdiği dolaylı saldırı ve ayaklanmaları bastırma kuramlarını devreye soktu. ABD’yi rahatsız eden toplumsal başkaldırının bulunduğu tüm ülkelerde “Gladiolar” / Kontrgerillalar devreye sokuldu. Ayrıca CIA paralarıyla kurulmuş dernekler, partiler örgütlenmeye başladı.

CIA’nın kullandığı en etkili silahlardan biri din, diğeri milliyetçilikti. Örneğin Ortadoğu’da dine sarıldı. ABD, ARAMCO petrol şirketinin kontrolü altındaki Suudi Arabistan ve Körfez emirliklerindeki gerici rejimler aracılığıyla İslam’ı hızla politize ederek ABD egemenliğiyle çatışan devrimci güçlere karşı güçlü bir denge unsuru yaratmaya yöneldi.

Uzun yıllar Erbakan Hareketi'nde yer alan Süleyman Karagülle o günleri şöyle anlatıyor: "Nurcuları meşrulaştırdılar. İmam Hatip okulları açtılar, Kuran kurslarını serbest bıraktılar, ilahiyat fakültelerini kurdular. Kadrolarına namaz kılan ve içki içmeyen kişileri aldılar. Burada ortaya koydukları politika şu idi: Müslüman yetişsin, ama şeriatçı Müslüman yetişmesin. Namaz kılsın, ama düzen değişmesin. Bu politikalarını CIA da destekledi. Yani MİT de bunlarla beraber oldu."

Bu amaçla 1962'de Mekke'de *Rabıta ül İslam* örgütü kuruldu. Rabıta'nın 41 kurucusu arasında AP'li milletvekili Ahmet Gürkan ile *Sebil ül Reşat* dergisi sahibi Salih Özcan da vardı. Uluslararası İslam gericiliğiyle organik bağ kurulduktan sonra Türkiye'de on binlerce cami ve Yeşilay şubesi kısa zamanda AP ocakları haline dönüştürüldü. Genç İmam Hatip öğrencileri militanlaştırıldı. Gelecek kuşakları da aynı doğrultuda yetiştirmek üzere Kuran kursları açılmasına hız verildi.

Mayıs 1967'de, İmam Hatip okulu mezunlarının da üniversitelere alınmasını sağlayan bir yasa çıkartılarak yükseköğretim kurumlarında ve giderek devlet kademelerinde muhafazakârların daha etkin hale gelmesine olanak hazırlandı.

İslamcılar, devlet üzerindeki etkinliklerini artırmak ve sola karşı mücadele etmek amacıyla "İlim Yayma Cemiyeti"ni⁴ kurdu. Zamanın yükselen sermayedarlarından Sakıp Sabancı ile Ziraat Odaları Birliği Başkanı büyük toprak ağası Fahri Tanman, İlim Yayma Cemiyeti'ne maddi destek verdi. 1953'teki Bakanlar Kurulu kararı ile "umumi menfaatlere yararlı" dernekler arasına girdi. 19 Mart 1968'de *Ant* dergisinde açıklanan bir belgeye göre, İlim Yayma Cemiyeti kısa zamanda 46 şubeli ve 35 milyon lira yıllık bütçeli bir kuruluş haline geldi. Rabıta ve ARAMCO ile ilişkisi olduğu iddia edildi. Devlet eliyle kurulan 5 İslam Enstitüsü, İmam Hatip okulları ve Kuran kursları bu cemiyetin güdümüne girdiği gibi, cemiyet üyeleri de Başbakan Süleyman Demirel tarafından devletin kilit noktalarına yerleştirildi.

Turgut Özal Devlet Planlama Teşkilatı'nın, kardeşi Korkut Özal Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'nın başına getiri-

4 İlim Yayma Cemiyeti 11 Ekim 1951 tarihinde Yusuf Türel, Abdülkadir Çavuşoğlu, H. Tahir Uğur ve Hafız Çelebi tarafından kuruldu. 10 Şubat 1953'te kamu yararına sayılarak vergiden muaf tutuldu. İlk çıkardığı kitap ilginçti: "Amerika"(!) Önsözünü ABD Ankara Büyükelçisi George McGhee yazdı! Hedefleri benzerdi: antikomünizm.

lirken, Necmettin Erbakan da Türkiye Odalar Birliği Genel Sekreterliği'ne getirildi. Bakanlıkların önemli daireleri, Devlet Demir Yolları, Yol, Su, Elektrik Genel Müdürlüğü İslamcı muhafazakâr bürokratların yönetimine verildi.

O sırada arka arkaya yayımlanmaya başlayan *Bugün*, *Babîlî'de Sabah*, *Yeni Asya* ve *İttihad* gazeteleri de komünizme karşı cihat çağrısı yaptı sürekli. Kışkırtıcı yayınlarında "Endonezya'daki gibi komünistlere karşı cihat açılarak bir kan banyosu yapılması zamanının geldiğini" belirten yorumlar kaleme aldılar.

23 Temmuz 1968'de Konya'da dört bin kişi "Allah Allah" sesleriyle başta solcu *Konya* gazetesi olmak üzere kitapçıları, öğretmenlerini, işyerlerini tahrip ettiler. Olay üzerine açıklama yapan İçişleri Bakanı Faruk Sükan, "Aşırı solun son günlerde giriştiği tahrik ve anarşi hareketlerinin Konya'daki üzücü olaylarda rolü olduğu kanaatindeyim," dedi! Yani göstericiler tahrik olmuşlardı...

Yıllar sonra Necmettin Erbakan'ın propagandalarında kullandığı birçok slogan bu yıllardaki solcu öğrencilerin gündeme getirdikleri konulardan, olaylardan alınmıştır. İşte bir örnek:

44 solcu öğrenci örgütü 24-30 Aralık 1968 tarihleri arasında "Ortak Pazar'a ve Montaj Sanayii'ne Hayır Haftası" düzenlediler.

Aynı yıl 24 Aralık'ta İTÜ Gümüşsuyu lokalinde açılan sergiyle başlayan hafta içinde gençler işçi eylemlerinin en yoğun olduğu İzmit-İstanbul arasında yürüyüş yaptı. 44 örgütün imzasını taşıyan uzun bildiride rakam ve örnekler verilip şu sonuca varılıyordu:

"Montaj sanayii ve Ortak Pazar bütün Türk halkının davasıdır. Çünkü soyulan ve sömürülen bütün halktır. Ekonomik bağımsızlığını kaybederek yabancıların pazarı durumuna gelecek olan bizim vatanımız, yani Türkiye'dir. Montaj sanayii sömürme sanayiidir. Ortak Pazar Türkiye'yi pazar yapma anlaşmasıdır. Bu ekonomik gerçeği gören devrimci öğrenci örgütleri olarak tüm emekçi halkın bu konuya eğilmesi için savaşıyoruz. Türkiye'deki halkçı güçler ve halk bu konuya eğilince soygun sona erecektir."

Türkiye solunda 60'lı yılların sonuna doğru Amerikan karşıtı gösteriler yoğunlaştı. Ancak ABD'ye karşı yapılan her bağımsızlıkçı gösteri, karşısında milliyetçi komandoları ve dincileri buldu.

16 Şubat 1969 tarihinde Amerika'nın 6. Filosu'nu protesto için "Emperyalizme Karşı Mustafa Kemal Yürüyüşü" düzenlendi. Miting öncesi radikal dinci grupların yayın organlarında bu mitinge karşı cihat çağrısı yapıldı. Miting günü ellerinde sopalar ve silahlarla saldıran çember sakallı göstericiler, Turan Erdoğan ve Turgut Aytaç'ın ölümüne, onlarca kişinin yaralanmasına neden oldu. Bu olay Türkiye tarihine "Kanlı Pazar" olarak geçti.

Bir soru soralım. Yanıtıyla dinci hareketlerin kimin kontrolünde olduğu netleşsin. 1967'de İsrail-Arap Savaşı oldu. ABD, İsrail'in yanındaydı. Şimdi kendilerini antisyonist gösteren dinci hareketlerin safı ne olmalıdır? 6. Filo'ya karşı çıkan solcuların yanı mı, yoksa ABD'nin yanı mı? Soru aslında yanıtıdır. Geçelim...

Kanlı Pazar'dan sonra 3 Mayıs günü dinciler bu kez, Yargıtay Başkanı İmran Öktem'in cenazesine "Allahsızların cenaze namazı kılınmaz" diye saldırdı.

1970 yılına kadar bu tür olaylarda 8 devrimci öğrenci gerici-ler tarafından öldürüldü. Plan ortadaydı: Birtakım gizli güçler devrimcilerin karşısına Türk-İslamcı gençleri çıkarıyordu. Tıpkı CIA'nın Ortadoğu'daki ulusal ve sosyalist hareketlerin karşısına İslamcı hareketleri çıkarması gibi...

Buraya bir not daha eklemek gerekiyor:

60'lı yılların ortalarında Anadolu sermayesi ile metropol sermayesi çatışması AP'yi parçalamıştı. Denir ki, AP'yi parçalamak için ortaya çıkan DP ve MNP hem iç hem de dış desteklidir. İç destek CHP'den geliyordu. Dış destek?

60'lı yılların sonlarındaki Demirel, o yıllarda ülkedeki anti-Amerikancı gösterilerin etkisinde kaldı. Üstelik Amerika kendisine rahat ve bol kredi olanağı vermedi. İşte daha çok ikinci neden Demirel'i Sovyetler Birliği'ne yanaşmak zorunda bıraktı. Üstelik Amerika'nın, yeni üsler, haşhaş ekiminin yasaklanması gibi taleplerini reddetti. İşte tam o günlerde AP bölündü: DP ve MNP ortaya çıktı.

Milli Nizam Partisi'nin "perde arkasında" Nakşibendi Gümüşhanevi Tekkesi vardı.

Dördüncü Bölüm

MİLLÎ NİZAM PARTİSİ

Fikir Babası

1960'lı yılların Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde birkaç İslamcı politikacı sivrildi. Bunlara kısaca göz atalım.

Hasan Aksay: Erbakan gibi Gümüşhanevi Dergâhı'ndandı. Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi mezunuydu. Adana İmam Hatip Okulu'nda müdür yardımcılığı ve özel Osmaniye Lisesi'nde müdürlük yaptı. 1965 yılında yapılan seçimlerde de AP'den Adana Milletvekili seçildi. Hasan Aksay, AP içinde hızla öne çıkan isimlerden biriydi. AP'nin Genel Başkan Yardımcılığı ve Grup Başkanvekilliği görevlerini yürüttü. 60'lı yılların sonuna doğru Hasan Aksay AP yönetimine sert eleştiriler yöneltmeye başladı. AP'yi milli bulmuyordu.

Süleyman Arif Emre: 27 Mayıs 1960 askeri müdahalesinden sonra Ekrem Alican'ın genel başkanlığını yaptığı Yeni Türkiye Partisi'nin kurucularından oldu. 1961 seçimlerinde YTP'den Adıyaman Milletvekili seçildi. Malatya Lisesi mezunu Süleyman Arif Emre, Ankara Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. Necip Fazıl Kısakürek, Osman Yüksel Serdengeçti gibi Türk-İslamcı yazarların davalarını üstlendi. Gazeteci Ahmet Emin Yalman'ı vuran Hüseyin Üzmez adlı radikal İslamcının da avukatlığını yaptı.

Fehmi Cumalıoğlu: Emekli Tabip Albay olarak İslamcı siyasetçi kimliğini Cumhuriyet Türkiye'sinde ilk açıklayan subaylardan biri oldu. 1965 seçimlerinde Millet Partisi'nden Kayseri Milletvekili seçilip Meclis'e girdi. Bir dönem Millet Partisi Genel Başkan Yardımcılığı görevinde de bulundu.

K. Maraş Senatörü A. Tevfik Paksu, Gümüşhane Milletvekili Ekrem Ocaklı, Rize Milletvekili Arif Hikmet Güner, Tokat Milletvekili Hüseyin Abbas da Meclis'in sivri İslamcı isimlerindendi. Nurcu'ydular.

60'lı yıllarda artık yavaş yavaş İslamcı politikacılar, daha İslami bir hayat istemiyle seslerini yükseltmeye başladılar. Meclis'in içindeki milletvekillerinin İslami bir parti arayışını başlatmaları 60'ların son dönemlerine denk geldi. Aynı yıllarda bir başka yerde de İslamcı parti telaşı vardı. Parti kurmak, Nakşibendi Şeyhi Mehmet Zahit Kotku'nun düşüncesi idi.

Peki, Gümüş Motor'un kuruluşunda da ağırlığını koyan ve şimdi "cemaatten İslami bir partiye geçişin mimarı" olarak gösterilen Nakşibendi Şeyhi Mehmet Zahit Kotku kimdi?

Mehmet Zahit Kotku

Mehmet Zahit Kotku, 1897'de Bursa'da doğdu. Askerde bulunduğu Birinci Dünya Savaşı'nda İstanbul'daki camilerde vaaz verdi. Aynı zamanda Gümüşhanevi Tekkesi'ne girdi. 27 yaşında halife oldu. Şeyhinin isteği ile Türkiye'nin birçok kasaba ve köyünde imamlık yaptı. Devletin tekkeleri kapatmasıyla birlikte tekrar Bursa'ya döndü.

Babasının ölümüyle boşalan İzvat Köyü imamlığı görevini sürdürdü.

Necmettin Erbakan'ın üniversite yıllarında şeyhi olan Abdülaziz Bekkine'nin ölümü üzerine 1952'de tekkenin başına geçmek için İstanbul'a geldi.

Sırasıyla Fatih'teki Çivizade Camii'nde ve Ümmügülsüm Mescidi'nde görev yaptı. Fatih İskender Paşa Camii'nde 1959 yılından 1979 yılına kadar tam 20 yıl imamlık görevinde bulundu. 1979'da Hicaz'a gitti. Ağır hasta olarak 1980'de döndü. 13 Kasım 1980'de vefat etti.

Nakşibendilik ve özellikle de Gümüşhanevi Dergâhı, içine girilmesi çok kolay ama içinde kalınması son derece zor bir tari-kattı. İnsanlar nice aşama ve zorluklardan geçerek bu tarikatlar-da yer alabiliyordu. Osmanlı'da özellikle hatalı olarak tanımla-nan "Vaka-i Hayriye" olayından, yani yeniçerilerin ve dolayısıy-la baş destekçisi Bektaşiliğin güç kaybetmesinden sonra saray / Babîâli nezdinde gücünü artırdı. Osmanlı'nın en güvendiği tarikat oldu. Ancak Cumhuriyet'in ilanı ve Atatürk devrimiyle birlikte Türkiye'de tüm tarikatlar gibi etkinliği gün geçtikçe azaldı. Tevhid-i Tedrisat Kanunu (Öğretim Birliği Yasası) ile bir-likte din eğitime olanak verilmedi. Sonuçta İslam'ın mevzileri birer birer düştü.

Gümüşhanevi Dergâhı o yıllarda faaliyetlerini gizli ve çok dar bir alanda yürüttü. Dergâha girmek isteyenler öyle eskisi gibi inceden inceye araştırılıp soruşturulmuyordu.

Necmettin Erbakan gibi birkaç üniversiteli İkinci Dünya Savaşı ve çok partili hayata geçilmesiyle tarikatlara göz yu-mulmaya başlandığı dönemde Gümüşhanevi Dergâhı'na girdiler. Şeyhleri Abdülaziz Bekkine (1895-1952) vefat edince

yeni şeyhleri Mehmet Zahit Kotku'ya "miras" olarak kaldılar. Şeyh Bekkine, çevresinde oluşturduğu Nurettin Topçu gibi üniversite hocaları ve öğrencilerinden geniş bir entelektüel mürit kitlesini Şeyh Kotku'ya bırakmıştı.

Bu üniversite çevresi Şeyh Kotku'nun İskender Paşa Camii'nde cuma namazı ve pazar ikindi namazı sonrası derslerini sürdürdüğü caminin avlusundaki lojmanın ikinci katında, girişte sağdaki odada toplantılara katılıyordu. Bu toplantılara katılan İslamcı aydın Ersin Gürdoğan, Kotku'nun evinde neler konuşulduğunu, *Görünmeyen Üniversite* adlı kitabında ayrıntılarıyla yazdı. Kitaba göre, Şeyh Kotku ülkenin ekonomik, siyasi, toplumsal her türlü sorunuyla ilgilenen, müritlerini de aynı yönde ilgilenmeleri için teşvik eden biriydi.

Peki, Kotku'nun bu faaliyetlerini devlet bilmiyor muydu? Kuşkusuz biliyordu. Ancak ses çıkarmıyordu.

Şeyh Kotku, aynı zamanda politikayla da içli dışlıydı. AP'den umudunu kestiği için "artık ayakları üzerinde durabilecek" İslami bir partinin zamanının geldiğini düşünerek adını da kendisinin koyduğu "Milli Nizam Partisi"nin kurulmasını teşvik etti.

MNP'nin Genel Başkanı olarak Necmettin Erbakan adını ortaya atan kişi de Mehmet Zahit Kotku'ydu.

Zaten Odalar Birliği'nde Erbakan'ın yeni yeni telaffuz ettiği "ağır sanayi hamlesi" gibi birçok argümanın patenti Şeyh Mehmet Zahit Kotku'ya aitti.

Nakşibendi Şeyhi Kotku'nun müridi Ersin Gürdoğan, *Görünmeyen Üniversite* adlı kitabında bu konuya değinerek şunları söylüyor: "Hoca Efendi (Kotku) kendi kültürümüze sahip olmak ve Batı'nın pazarı olmaktan kurtulmak için, temel ihtiyaçlarımızı karşılayacak tarzda bir sanayileşmenin, ekonomik ve siyasi bağımsızlığın elde edilmesinde önemli bir vasıta olduğuna inanıyordu. Bu yüzden Esat Coşan Hoca'nın (Kotku'nun damadı) bir sohbetinde belirttiği gibi, Türkiye'nin sanayileşmesi tarihinde çok önemli ve ibret verici bir girişim olan Gümüş Motor Fabrikası'nın kurulmasında öncü olmuştur. Bu önemli proje Hoca Efendi'nin sohbetlerinde oluştu ve gerçekleştirildi."

Gümüş Motor'un Umum Müdür koltuğuna Erbakan'ı oturtan, küçük bir hissesi de olan kişi yine Mehmet Zahit Kotku'ydu. Aslında Gümüş Motor bir şekilde Milli Nizam Partisi'nin çekirdeğini oluşturdu. Gümüş Motor ortakları, çalışanları ve

bayileri Milli Nizam Partisi'nin örgütlenmesinde büyük rol oynadı. Parti bu çekirdek kadro ile kuruldu. Milli Nizam Partisi bir anlamda gelir ve itibar yitirmiş bir grup olan bu küçük işletmeci tüccar ve esnafın temsilcisi olarak ortaya çıkmıştı.

Gümüşhanevi Dergâhı'nın şeyhinin sosyal meselelerle neden ilgilendiğini anlamak için dergâhın tarihine bakalım...

Gümüşhanevi Dergâhı

Yazdığım gibi; Gümüşhanevi Dergâhı'nı 1813-1893 yılları arasında yaşayan Şeyh Ahmed Ziyaeddin Efendi kurdu. Tüccar bir babanın oğlu olan Şeyh Ziyaeddin Efendi babasının tüccar olması yönündeki ısrarlarına rağmen İstanbul'a gelerek Beyazıt ve Mahmut Paşa medreselerinde eğitim gördü. "Kürt Hoca" lakaplı Nakşibendi Şeyhi Abdurrahman el Harputi'nin öğrencisi oldu. 1844'te müderrislik icazeti aldı, Beyazıt Medresesi'nde dersler vermeye başladı. 1848'de Üsküdar'daki Alaminare Tekkesi'nde Mevlana Halidi Bağdadi'nin halifelerinden Abdülfettah el Ukari'yle tanıştı. Onun aracılığıyla Trablusşam Müftüsü Ahmet Ervadi'ye bağlandı. Kuzey Irak Süleymaniye doğumlu Mevlana Halidi Bağdadi (1776-1826), "El Kürdi" diye de tanınıyordu. Hindistan'a gidip Nakşibendi Şeyhi Abdullah Dihlevi'den el aldı. Süleymaniye'ye "halife" olarak döndü. Kurduğu "Halidiye" ekolünde iki temel inanç özelliği dikkat çekiyordu: şeriata bağlılık ve cehri (yüksek sesle söylenerek yapılan) zikirten kaçınmak. Müslümanların birliğini Osmanlı'nın sağlayacağına inanıyordu. Devlete düşmanlık yapılamayacağını söyledi hep. Bu sebeple yeniçeriliğin tasfiye edildiği, Bektaşiliğin yara aldığı dönemde Nakşibendilik günden güne güçlendi, neredeyse devletin resmi tarikatı haline geldi. Ancak aynı yıllarda Osmanlı Devleti bir başka dönüşümü daha yaşıyordu. Avrupa devletleriyle yaptığı anlaşmalarla Osmanlı pazarı yabancı sermayenin egemenliğine girmeye başladı. Osmanlı pazarı yabancı mallarla, yabancı bankalar ve borsayla tanıştı. Mithat Paşa ve Namık Kemal gibi dönemin aydınları bile borsada oynuyordu. İşte bu dönüşüme karşı çıkan bir isim vardı. 1859'da Cağaloğlu'ndaki Fatma Sultan Camii'nde irşada başlayan Ahmed Ziyaeddin Efendi, yabancı sermayeye karşı yerli sermayeyi güçlendirmek, Osmanlı pazarını korumak gerektiğini düşünüyordu. Ulusal pazarı koruyan "Milli-İslamcılık" için sermaye birikimi oluşturmaya karar

verdi. Yardım sandıkları kurdu. Ortaklıklar yoluyla çeşitli şirketler kurulmasını teşvik etti.

Adı zamanla Gümüşhanevi Dergâhı olarak anılan Ahmed Ziyaeddin Efendi'nin kurduğu bu İslami akımın takipçileri başta esnaf ve tüccarlar olmak üzere dönemin ticaret mensuplarıydı. "İslam yalnızca namaz kılmak, oruç tutmak değildir" diyen "Milli İslam" anlayışı bürokratik ve akademik çevrelerde de destek buldu. Gümüşhanevi Dergâhı'nın kurucusu Şeyh Ahmed Ziyaeddin Efendi'nin İslam'ı milli bir duruşla savunan, uhrevi dünyayla maddi dünya arasında bağ kuran anlayışı zamanla güçlendi. O anlayışta sınıfsal olarak Batı sermayesinden rahatsız olan yerli sermaye, siyasal olarak ise Batı'ya karşı devleti korumayı savunan milliyetçiler kendini buldu. Elbette Gümüşhanevi Dergâhı'nın güçlenmesinde Şeyh Ziyaeddin Efendi'nin bir tüccar oğlu olarak ekonomik ilişkilere vâkıf olmasının ve İslami yazına hâkimiyetinin payı vardı. İçinde 18 bin kitap bulunan dört kütüphaneye sahip olan Ziyaeddin Efendi, ömrünün 28 yılını kitap çalışmalarıyla geçirdi. *Mecmuat ül Ahzab* adlı kitabı derledi.

Dergâhın etkisi hem ticarete hem siyasette arttı. Kurulan milli sandıklar, biat eden Eğinli Mustafa Feyzi Efendi ve (Abdülaziz Bekkine'nin babası) Kazanlı Haris Efendi gibi tüccarlar sayesinde dergâh büyük bir ekonomik güce kavuştu.⁵ İşte hem milli bir sanayi kurmak amacıyla yola çıkan Gümüş Motor'un hem de "Milli Görüş" denilen millici İslam anlayışının arka planında bu tarihi yapı saklıydı.

Yazdığım gibi dergâhın devletle her zaman iyi ilişki kurması da mutlaka not edilmesi gereken önemli bir ayrıntı. Gümüşhanevi Dergâhı hiçbir zaman Selefilik gibi bir başkaldırı geleneğine dayanmadı. Belki de bu sayede Turgut Özal'dan Tayyip Erdoğan'a, Necmettin Erbakan'dan Abdullah Gül'e son yılların "yönetenler"i hep bu Nakşibendi dergâhının mensubuydular. Bu nedenle de Osmanlı'da da devlet nezdinde itibar gören bir tarikat oldular...

5 Ayrıntıya girip konuyu dağıtmak istemiyorum, ilgilenenler *Beyaz Müslümanların Büyük Sırrı, Efendi* 2 kitabıma bakabilir: Şeyh Ziyaeddin'in halifesi İsmail Necati Efendi'nin torunu; Ziyaeddin'in yardımcısı Mehmet Fehmi'nin oğlu Prof. Dr. Sabri Ülgener'in, Türkiye'ye "İslam Kalvinizmi" kavramını getirmesi tesadüf müdür? Evet, yazdığım gibi ayrıntılar için kitabıma bakılabilir.

Biz cemaatin siyasi parti açılımı ile devam edelim. Bakalım Cumhuriyet nasıl bakacaktı Gümüşhanevi Dergâhı'nın partisine...

İslami Cephe

Gümüşhanevi Dergâhı'nın siyasi kolu / siyasi şubesi olarak kurulacak parti de, tarikat içindeki hiyerarşiye tabiydi. Görünürde genel başkan Erbakan olacaktı. Ancak perde arkasındaki gerçek genel başkan, Şeyh Mehmet Zahit Kotku idi!

Mehmet Zahit Kotku'nun partinin başına Erbakan'ı geçirmeyi önceleri hiç düşünmediği söylenir. Fakat Erbakan, Odalar Birliği'nden polis zoruyla dışarı atılıp AP'den de veto edilince kamuoyunda mazlum olarak görülmeye başlandı. Şeyh Kotku hiç de dört duvar arasında müritleriyle oturup sadece dua eden biri değildi. Politikayla oldukça ilgiliydi. Kamuoyundaki Erbakan duyarlılığının ışığını almıştı.

Ve Meclis'teki milletvekilleri ve senatörlerle Nakşibendi tarikat müritleri yan yana gelip birlikte parti kurmaya karar verdiler. Bu birliktelik aynı zamanda kitabın ilerideki bölümlerinde de okuyacağınız gibi Nakşibendi-Nurcu-Kadiri koalisyonuydu!... İslamcılarının bir bölümü cephe oluşturdu.

Parti kurma çalışmaları 1969 seçimlerine yetişemedi. "Tarikat Koalisyonu" adaylarını bağımsız olarak seçime sokmaya karar verdi. Ancak sadece Necmettin Erbakan Konya'dan seçilebildi.

Sonunda parti, Milli Nizam Partisi, 26 Ocak 1970 tarihinde kuruldu. Amblemi, şahadet parmağı havada sıkılmış sağ eldi. Genel merkez binası Ankara'nın Meşrutiyet Caddesi'nde idi. Partiye "Milli Nizam" adının verilmesini parti Genel Başkan Yardımcısı Hasan Aksay şöyle açıkladı: "Bu ad merhum Eşref Edib'in teklifi ve arzusu eseri olmuştur. Eşref Edib Cumhuriyet'ten beri Mehmet Akif ile böyle bir partinin hasretini çektiğini de belirtmişti."

Kurucular

Erbakan'ın deyişiyle "gül kokanların, cennet kokanların" partisi Milli Nizam Partisi'nin kurucuları şu isimlerden oluştu:

- 1) Necmettin Erbakan: Profesör. Makine Mühendisi; Konya Milletvekili.
- 2) A. Tevfik Paksu: Tüccar; eski K. Maraş Senatörü.
- 3) Ali Haydar Aksay: Avukat; Haruniye-Adana.

- 4) Süleyman Arif Emre: Avukat; eski Adıyaman Milletvekili.
- 5) H. Tahsin Armutçuoğlu: Avukat-Ankara.
- 6) Ömer Çoktosun: Tüccar-Konya.
- 7) Ekrem Ocaklı: Çiftçi; eski Gümüşhane Milletvekili.
- 8) Ömer Faruk Ergin: Emekli memur-Yozgat.
- 9) Saffet Solak: Profesör; Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi-İzmir.
- 10) Hasan Aksay: İlahiyatçı; eski Adana Milletvekili.
- 11) Ali Oğuz: Avukat; Kayseri.
- 12) İsmail Müftüoğlu: Avukat; Trabzon.
- 13) Nail Sürel: Tüccar; Tekirdağ.
- 14) İ. Fehmi Cumalıoğlu: Doktor, eski Kayseri Milletvekili.
- 15) Hüsamettin Fadıloğlu: Müteahhit; Gaziantep.
- 16) Bahattin Çarhoğlu: Tüccar, Urfa.
- 17) Mehmet Satoğlu: Harita Mühendisi; Kayseri.
- 18) Rıfat Boynukalın: Mühendis; Karaman.

MNP kurulur kurulmaz AP'den iki milletvekili transfer edildi: Isparta Milletvekili Hüsamettin Akmumcu ile Tokat Milletvekili Hüseyin Abbas. Böylece MNP'nin Meclis'teki milletvekili sayısı üçe çıktı. İlk kuruluş kongresini 8 Şubat 1970'te Ankara Büyük Sinema'da yaptı. MNP'nin kuruluşunu ve kurucuların diğer partilerden ayrılmasını salt dinsel nedenlerden ötürüymüş gibi değerlendirmek yanlış olur. Gerçekte tıpkı Odalar Birliği'nde olduğu gibi Anadolu sermayesi ile metro-pol / İstanbul sermayesi arasındaki kavga MNP'nin kurulmasına neden olmuştu. Anadolu sermayesinin daha gelenekçi-İslamcı çevreleri MNP'yi destekledi. Diğer büyük kesimi ise yine AP'ye ve bu partiden kopan Demokrat Parti'ye (DP) destek verdi.

İlk İslamcı Partiler

Milli Nizam Partisi Türkiye'de kurulan ilk İslamcı parti dendi. MNP'nin atası olarak 1924 yılında kurulan hilafet ve saltanat taraftarı Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası gösterilir. Zaten bu parti de irticayı körüklediği için kuruluşundan yedi ay sonra kapatılmıştı.

1945 yılında kurulan Milli Kalkınma Partisi'ni İslamcı bir diğer parti olarak, bu soyağacına ekleyebiliriz.

Türkiye'de çok partili yaşama geçilince, bir dilekçe ile kurulup hemen kapanan İslamcı parti sayısında artış gözlemlendi. İslami Koruma Partisi 1946 seçimlerine iki gün kala kuruldu.

Ama sıkıyönetim komutanlığınca hemen kapatıldı. Arkasından Muhafazakâr Parti, İslami ve milli prensipler kurmak amacıyla 1947 yılında siyasi yaşama adım attı. Tutunamadı, kapandı.

Demokrat Parti'den ayrılan Millet Partisi'ni İslamcı partiler kütüğüne ekleyebiliriz.

Hitler'e, Naziler'e sempati duyan ırkçı Cevat Rifat Atilhan, 27 Ağustos 1951'de İslam Demokrasi Partisi'ni (İDP) kurdu. Fakat parti kurulduktan altı ay sonra, Cemiyetler Kanunu'nun 33. maddesine göre 20 Ekim 1952'de İstanbul 2. Sulh Ceza Mahkemesi kararıyla kapatıldı. İktidardaki DP içinde de Konya Milletvekili Fahri Ağaoğlu gibi, "Devlet laiklik ülkesinden vazgeçip yeni Anayasa yazmalıdır," diyen İslamcı politikacılar oldu, fakat etkileri hep cılız kaldı.

Masonlar Üye Olamaz

Milli Nizam Partisi, Türkiye'nin kültürel ve siyasal yaşamının İslamlaşmasını istiyordu. Bireyin günlük yaşamının İslami kurallara göre biçimlendirilmesi istediği gibi devletin de İslamlaşmasını savunuyordu.

Söylemleri "Osmanlıcıydı". "Milli bağımsızlıkçıydı." Antikomünistti. Antikapitalistti.

MNP'ye göre, Türkiye'nin ekonomik ve geri kalmışlığının, kültürel yozlaşmasının nedeni, laiklik ve Batılılaşmaydı.

"Milli Görüş" olarak belirtilen partinin programının özünü sanayileşme ve dış politikasının ağırlığını ise başta Suudi Arabistan olmak üzere İslam ülkeleri ile daha sıkı işbirliği oluşturuyordu.

MNP, AET'ye (Avrupa Birliği'nin ilk adı: Avrupa Ekonomik Topluluğu) girilmesine karşıydı. AET'ye girmek İsrail'e bir vilayet olmakla sonuçlanabilirdi. AET, siyonizmin oyunuydu. Milli Nizam ise antisemitikti. Tüm fenalıkların altında Yahudileri arıyorlardı! Erbakan ve arkadaşları İslam Ortak Pazarı'ndan yarıyordu. Faize karşıydı. Milli kalkınmanın ilk koşulu İslami değerlere sıkı sıkıya sarılmaktı. Bunun ilk basamağı olarak maarifin / eğitimin düzeltilmesi gerekiyordu. Aslında "milli" sözcüğü, dini sözcüğünü maskeliyordu.

Kimi radikal İslamcı yazarlar MNP'nin programını hafif buldu. Aslında MNP, Kuran'daki ayetlerle ve yumuşak bir siyasi programdayken işe başladı. Daha önce kurulan İslamcı partiler gibi işin başında kapatılmak istemiyordu. "Dikkatleri üzerine

çekmemek için konuyu teknik ve sanayiye aktarıyor, dikkatleri oraya çekiyordu” diye yazdı İslamcı-yazar Sadık Albayrak. Milli Nizam Partisi Tüzüğü’ne göre partiye kayıt yaptırmak için şu şartlar aranıyordu:

- Türk vatandaşı olmak,
- Reşit olmak,
- Kısıtlı olmamak,
- Mason olmamak,
- Parti prensiplerini samimi olarak benimsediğini gösterecek bir hüviyete sahip olmak, manevi değerlere saygısız ve kötü şöhret sahibi olmamak,
- Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliğine seçilme yeterliliğini kaybetmemiş olmak.

Milli Nizam Partisi’ne üye olmak için, en az iki parti üyesinin kaydolacak kişi için referans vermesi gerekiyordu.

Yine parti tüzüğüne göre oruç tutmayan, namaz kılmayan kişiler partiye alınabilecekti. Ancak bu kişilerin parti yönetiminde görev almasına kesinlikle izin verilmeyecekti. Partinin önemli isimlerinden Süleyman Karagülle o günleri şöyle anlatıyor: “Biz partimize birini alırken hiç Müslümanlıktan bahsetmiyorduk. Sadece namaz kılıyor mu, içki içiyor mu, buna bakıyorduk. Bunlar bize yetmişti. Zaten laikler de içki ve dansla birbirini tanıyorlardı.”

Partinin karşı çıktığı en önemli kusurlardan biri de kökü dışarıda kozmopolit cemiyetlere kayıtlı bulunmaktı.

1967 yılında nikâh şahidi olarak bir masonu seçen Necmettin Erbakan, aradan üç yıl gibi kısa bir süre geçince masonlara düşman olmuştu! Buna neden Odalar Birliği’ndeki kapışma olamaz herhalde! Hep içli dışlı oldukları Aydınlar Ocağı (örneğin Dr. Mazhar Osman), İlim Yayma Cemiyeti (örneğin başkanı Mazhar Çelebi) üyeleri, yöneticileri arasında masonlar vardı. Aslında masonların Türk sağına verdikleri kadrolar iyi bir kitap konusudur... Örneğin “Milli Nizam” a adını veren Eşref Edib “Masonik-İslami” bir cemiyet olan Tarikat-ı Salahiye’nin “Kırklar Meclisi” ndeydi. Uzatmayayım, meraklılar İslamcı çevreler-masonlar arasındaki ilişki için *Beyaz Müslümanların Büyük Sırrı, Efendi 2* kitabıma bakabilir...

Milli Nizam Partisi yöneticileri il ve ilçe teşkilatları kurulurken güvenilir kişileri seçmeye özen gösterdi. Bu nedenle parti merkezi tarafından ekipler oluşturulup bunlar Türkiye’nin her

tarafına gönderildi. Ekiplerin görevi, teşkilat kuracakları il ve ilçelerde araştırma yapmaktı. Bu araştırma sonucunda seçilecek kişiler Genel Başkan Erbakan'a bildirilecekti.

Anadolu'ya dağılan Milli Nizam ekiplerinin gittikleri il veya ilçede ilk uğradıkları yer gazete bayileriydi! Önce MNP'yi destekleyen gazeteleri ve dergileri kimlerin okudukları öğrenildi. Sonra okurlar arasındaki seçkin ve hatırı sayılır kişilerin politik ve dini inançları soruşturuldu. Nizam ekipleri seçtikleri kişiyi işyerinde ziyarete gittiler. Kişinin dini inancı hangi yönde ise o yönde konuşmalar yapıp güven kazanmaya çalışıldı. Örneğin Nurcu ise Nurcu gibi, Süleymancılar cemaatinden ise Süleymancı gibi sohbet edildi.

Ayrıca Nizam ekiplerinin gittikleri yerlerdeki en büyük yardımcılar, cami imamları oldu. Bazen ziyaret edilen yerlere Nizam ekipleri ile birlikte imamlar da gitti.

Sonuçta seçilen kişi ya görevi üstlendi ya da güvendiği bir başka kişiyi tavsiye etti. Nizam ekipleri il veya ilçe başkanı olacak kişiyi hemen genel merkeze bildirdi. Genel merkez de, görevi kabul eden kişiye Erbakan imzalı kutlama telgrafı çekti.

Tıpkı Osmanlı dönemindeki Nakşibendi tarikatına girer gibi, MNP il ve ilçe başkanları da ince elekten geçirildi. İl ve ilçe başkanı olanlar davranışlarına çok dikkat etmek zorundaydı. Yoksa Samsun İl Başkanı gibi bir düğünde baldızı ile dans ettiği için partiden ihraç ediliverirdi!...

Yine ayrı bir kitap çalışması konusudur: Türkiye'de çoğu Müslüman neden modernizasyon karşıtıdır? Hareket noktalarının merkezine neden modernizm düşmanlığını koyarlar? Modernizmi niye Türkiye toplumsal yapısına bir tehdit olarak görürler? Modernizmi neden kapitalizmle özdeşleştirirler? Öyle ise niye kapitalizme karşı çıkmazlar?

Öyle ya, yanıtlanması gereken soru çoktur: Örneğin Türkiye'de İslamcılar niye sağcıdır? Emperyalizmle sıkı ilişkilerinin bunda etkisi yok mudur? Neden Gümüşhanevi Dergâhı'na bağlanmış ahlak kuramcısı Nurettin Topçu'nun "Bizim sosyalizmimiz İslam'ın ta kendisidir" sözünü şiar edinmemişlerdir? Soğuk Savaş döneminde (ABD desteğini alarak) niye solculara düşmanlık yaptılar? Niye feodalizme / köylülüğe teslim oldular? Evet, bu konularda ne yazık ki pek çalışma yoktur. Geçelim...

Milli Nizam Partisi Genel Başkanı Erbakan, bazı il ve ilçelerin parti binalarını açmaya gitmişti. 1970'te Ankara'da yaptığı

konuşmada MNP'yi kimlerin kurduğunu şöyle açıklıyordu:

“Sizden niçin saklayalım, partimizin kurucularını açıkça zikredeyim; bizim partinin kurucuları Sultan Fatih Hazretleri, Sultan Yıldırım Hazretleri, Sultan Murat, Sultan Melikşah, Ulubatlı Hasan, Orhan Gazi, Nizam-ül Mülk, Akşemsettin, Sultan Yavuz Han, Kılıçarslan, Alparslan, Gelenbevi Hazretleri, Sultan Abdülhamit'tir.”

MNP'liler de propaganda yaparken “50 yıllık Batılı devletten kurtulup bin yıllık Hakka teslimiyet dönemini yeniden başlatacaklarını” söylüyorlardı.

Toplantılarda gelenlere yemin ettiriliyordu. Hep birlikte ayağa kalkıp parti ambleminde olduğu gibi başparmak havada, “Yarabbi, Milli Nizam idaresinin bu memlekete gelmesini vesile kıl. Yarabbi, sen Milli Nizam'ı milletimizin dünya ve ahiret saadetine vesile kıl...” deniyordu.

MNP, iktidar olduğunda ne yapacağını da açıkça beyan ediyordu: “Milli kıyafetlere aykırı giyim tarzları yasaklanacak, gayrimillî maarifin yerine zengin, kendi maarifimiz kurulacak.” Yani Latin harflerine karşıydılar.

İşin özü şuydu: İslam dünyaya nizam vermek için gelmişti. Şimdi bu görevi Milli Nizam Partisi yerine getirecekti.

Kurtuluş Beyannamesi

MNP'nin kuruluş beyannamesi ise şöyleydi:

“Allah'ın, Hakkı tutma, iyiyi sağlama ve kötüyü men etme yolunda bulunmak üzere mümtaz ve aziz milletimiz!

Asırlardan beri özleyip beklediğin, kendi ruhunun derinliklerinden gelen ve senin bizatihi kendi özvarlığının mana ve madde sahasında yeniden doğuşundan başka bir şey olmayan Milli Nizam Partisi, kuruluşu münasebetiyle sana ilk hitabını yaparken, önce Cenabı Hakkın sayısız nimetlerine şükreder.

Milli Nizam Partisi, milletimizin fıtratında mevcut ahlâk ve fazileti kuvveden fiile çıkarmak ve bu sayede cemiyetimize nizam, huzur, içtimai adalet ve vatandaşlarımıza da saadet ve selamet getirmek gayesiyle kurulduğunu belirtir; bugün içinde bulunduğu durum ne olursa olsun, çok yakın bir gelecekte milletimizin yeniden bütün dünyaya örnek bir medeniyet kuracağını müjdelere; bütün vatandaşlarımızı bu ulvi gayenin tahakkuku için elbirliği ile çalışmaya çağırır.

Yabancı kültürlerin komünist veya kozmopolit zihniyeti halinde gelen iki başlı manevi istila hareketlerine karşı alabildiğine başıboş ve sahipsiz bırakılmış manevi bir âlem, mana hırsızlarının kendilerinin ev sahibi olduklarını rahatlıkla iddia edebildikleri ve hakiki ev sahibinin ise kendi evine yerleşememesi için her türlü tertibatın alındığı tek memleket.

Bugün; bundan bin sene önce şahlanıp Haçlı ordularını göğsünde söndüren, beş yüz sene önce gemileri karadan yürüten, dört yüz sene önce Viyana kapılarını zorlayan, yarım asır önce Çanakkale ve İstiklal Harbimizin şaheserlerini meydana getiren milli ruh yeniden şahlanıyor, coşuyor ve MİLLÎ NİZAM PARTİSİ'ni kuruyor.

Milli Nizam Partisi'nin kurulduğu bugünün mana âlemindeki yeri, milli heyecanın birikip coşkun bir deniz halini aldığı bir anda, bu denizi kendi şeddinin arkasında zor zapt etmeye başlayan azametli barajın artık su kapaklarının açılmasıyla kuvveden fiile çıkacak, Milli Nizam Partisi'nin muntazam kanallarından dört bir yana dağılarak bütün yurt sathında, her tarafa; refah, saadet ve selamet götürmeye başlayacaktır. Bugün bu mutlu gündür. Bütün milletimize uğurlu ve hayırlı olsun (...)"

Hediyesi Bir Teyp

Prensip olarak Erbakan'ın ziyaretleri dışında partide büyük toplantılar yapılmaması, çalışmaların adam adama markaj esaslı ile evlerde düzenlenmesi isteniyordu. Evlere davet işi o çevrenin müezzin, imam ve öteki din görevlileri ve hatırı kırılmayacak kişileri tarafından yapıldı.

Köy çalışmalarında da aynı metot uygulandı. Yanlarına ilçeden imam ve gezici vaiz alan Milli Nizam ekibi bir minibüs kiralayarak saptanan köye ziyarete gitti. İlk ziyarette hiç politika konuşulmazdı. Sohbet genellikle dini konular üzerineydi. Birkaç ziyaretten sonra köye bir teyp hediye ediliyordu. Tabii teybin yanına Erbakan'm kasetleri konuluyordu!... Köylüler sabah akşam bu bantları dinliyordu. Burada bir noktaya işaret etmek gerekir: Milli Nizam Partisi o günlerde Türkiye'de parti olarak teknik olanaklardan en iyi yararlanan siyasi örgüttü. Hemen tüm il ve ilçe teşkilatlarında teyp ve kasetler vardı.

Parti genel merkezi örgütlerini devamlı uyarıyordu:

"Herkes konuşmasına dikkat etsin, anayasa ve yasalar dışına çıkmasın." Bu uyarıya parti genel merkezinde çalışanlar

uyuyordu. Ancak il ve ilçe teşkilat yöneticileri kürsüye çıkınca yılların suskunluğuyla bu uyarıyı unutuveriyordu. Bu nedenle Milli Nizam Partisi hakkında savcılıklardaki dosyalar giderek kabardı.

Aslında Erbakan da pek dikkatli sayılmazdı. O yıllarda neler söylüyordu neler:

“MNP milletin iman davasını kendine şiar edinmiştir. Türkiye’de bugün üç yol vardır. Birinci yol solculuk, sonu komünizm yolu. Bu yol CHP’nin. İkinci yol kozmopolit masonluk yolu. Bu yolda AP’nin levhası var. Üçüncü yol MNP’nin yolu, bu sağı temsil eder. Hak yolu, iman yolu. Önümüzdeki seçim sonunda 1973 yılında sizleri Ayasofya Camii’nde namaz kılma-ya davet ediyorum.” (31 Mayıs 1970, Karabük, Site Sineması)

“Türkiye’de yeni bir Müslüman partisi kurulmasının lüzumunu hissederek MNP’yi kurduk.” (18 Ocak 1970 Boyabat, Sümer Kahvesi)

Erbakan MNP’nin herkesin anladığı manada bir parti olmadığını, teşkilatlandırmak ve maksatlara ulaşabilmek amacıyla parti adını aldıklarını, kanuni mecburiyetle parti adı altında toplandıklarını fakat hakikatte parti olmadıklarını, Avrupalıların taharet dahi bilmeyen hippiler olduğunu, elli yıllık batıl devreden kurtulup bin yıllık hakka teslimiyet devrine geçeceklerini belirtiyordu. (19 Eylül 1970, Bafra Cumhuriyet Meydanı)

MNP’nin kapatma davasında Erbakan’a yönelik iddiaların en ilgi çekici bölümü 7 Ekim 1970 günü Edirne Ayvazoğlu Sineması’nda yaptığı konuşmaya aitti. Erbakan’ın burada yaptığı konuşma iddianamede büyük ölçüde yer aldı.

Milli Nizam denince okulda okunan sosyoloji ve ahlak kitapları yerine hadis-i şerif kitaplarının, İmam-ı Gazali ve İmam-ı Rabbani’nin kitaplarının okutulacağı günün gelmesi gerektiğini; Milli Nizamcı olarak şahadet bayrağı altında toplanmanın mecburi olduğunu; “halkçıyım” diyen insanın başının düşük olacağı için ona, “Demek batıl yolda hizmet ediyorsun, bir an evvel tövbe et, gel Nizam’a katıl” tavsiyesinde bulunmanın gerekli olduğunu; besmele ile Milli Nizam’a kaydolmanın gerektiğini; Milli Nizam’ın şahadet işaretinin anlamının çok büyük olduğunu; bu işaretin ne olduğunu bilmeyen varsa ve yapamıyorsa öğrenince eve gidip tövbe edeceğini ifade ederek, sözlerini topluluğa şahadet parmaklarını kaldırarak tamamlamıştı. Yani yemin ettirmişti, iddia böyleydi.

13 Kasım 1970 günü Sapanca'da yaptığı konuşmada Erbakan, MNP işaretinin tekbir olduğunu belirtmiş, herkesi ayağa kaldırıp parmaklarını kaldırdıktan sonra, "Yarabbi Milli Nizam'ı evliyaların duasındaki idarenin bu memlekete gelmesine vesile kıl, amin. Yarabbi, sen Milli Nizam'ın bütün Sapançalıların ve milletimizin dünya ve ahiret bütün saadetine vesile kıl, amin" sözleriyle konuşmasını tamamlamıştı.

31 Ekim 1970 günü Samsun İl Kongresi'nde, "Milli Nizam'dan başka zihniyete hizmet etmenin Yahudi askerliği olduğunu, Türkiye'de manevi harpte hak cephesinin bir, batıl cephesinin 72 fırka olduğunu, tek hak cephesinin MNP olduğunu" belirtmişti.

28 Ağustos 1970 tarihinde Hakkâri'de yaptığı konuşmada, "küçük yaşta çocuklara dinimizin layıkıyla öğretilmediğini, bir insanın gözlerinden kırmızı ışık çıkıyorsa komünist, sarı çıkıyorsa mason olduğunu, kendilerine yarayan insanın gözlerinden yeşil ışık çıkması gerektiğini, dinin de böyle kurtulacağını, Milli Nizam'ın gayesinin bu olduğunu" iddia etmişti.

Ve neler dememişti ki:

"Türk Ceza Kanunu'nun 163. maddesi Müslümanlığı yok etmek için kullanılıyor." (17 Mayıs 1970 İzmir'de yaptığı konuşma)

"Milli Nizam Partisi, gül, cennet kokanların partisidir." (1970 Trabzon konuşması)

Konuşulanlar bunlarla sınırlı değildi. Ayrıca "50 yıldır yapılan işlerin Nemrut'un iki sütununa gerilmiş mancınık gibi milleti ateşe attığını, Milli Nizam'a düşen vazifenin hak peygamberi İbrahim Aleyhisselam'ın yoluna sadakat ve Hakka teslimiyet olduğunu, yakalarındaki rozetin 'Biz İbrahim Aleyhisselam'ın yolundayız' anlamına geldiğini" söylemişti. (28 Haziran 1970'te Urfa'da yaptığı konuşma)

Yine bir başka yerde "Mehdi Aleyhisselam'ın geleceğini ve onun devrinden önce de ona basamak olacak devirlerin geleceğini, dua ve temennilerinin Milli Nizam'ın Mehdi Aleyhisselam'ın devrine basamak teşkil edeceğini" belirtmişti. (14 Ocak 1971 günü Diyarbakır İl Kongresi'nde yaptığı konuşma)

Tarikat destekli örgütlenme modeli sayesinde MNP bir yıl içinde 60 il, 400'ün üzerinde ilçede teşkilatlandı. Bu hızlı örgütlenme başarısı Erbakan'ı bile şaşırtmıştı.

Darbe Nedeni Kongre

12 Mart 1971 muhtırasından hemen sonra Yargıtay Başsavcısı Hikmet Gündüz tarafından hazırlanan Milli Nizam Partisi id-dianamesi Anayasa Mahkemesi'ne verildi. Gerekçe, laikliğe aykırı faaliyetlerde bulunmak, yani Anayasa'nın 2., 19. ve 57. maddeleriydi. Milli Nizam Partisi'ni 17 avukat savundu. Dosya üzerinde yapılan çalışmalar sonucunda Milli Nizam Partisi'nin kapatılmasına oybirliğiyle karar verildi. Karar 14 Ocak 1972 tarihinde, *Resmi Gazete*'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Gerekçeli karara göre Milli Nizam Partisi İzmir Gençlik Kolları tarafından bastırılıp dağıtılan Erbakan ile ilgili üç kitapta şeriat propagandası yapılması, genel kongrede partililerin içtiği Milli Nizam andı ve yine genel kongrede birlikte söylenen "Hak Yol İslam yazacağız" Milli Nizam Marşı⁶ neden gösterilerek kapatılmıştı. Marş Anayasa'nın başlangıç bölümüne, Anayasa maddelerine, Siyasi Partiler Kanunu'na, kısaca laik Türkiye Cumhuriyet yasalarına aykırı bulunmuştu. Kapatılma gerekçeleri arasında MNP'nin "okullarda din derslerinin zorunlu olmasını istemesi" de vardı!...

Burada bir olaya değinmemiz gerekiyor:

MNP 1. Olağan Kongresi 12 Mart muhtırasına çok az bir süre kala, yani iki ay önce 24 Ocak 1971 tarihinde yapıldı. MNP'nin kongresi, tıpkı 12 Eylül 1980 askeri darbesine birkaç gün kala yapılan ve darbeye gerekçe gösterilen MSP'nin Konya'daki ünlü mitingi gibi basından ve kamuoyundan çok tepki almıştı. Gazetelere göre MNP kongresinde Atatürk fotoğrafı yoktu. Sarıklı, cüppeli sakallılar sürekli tekbir getirmişlerdi. Ayrıca devlet radyosu sürekli kongreden bahsedip kamuoyunun büyük tepki duyduğunu haber yapmıştı. Kongre, Türkiye'nin başlıca gündem maddesi oluvermişti. Arkasından muhtıra gecikmedi.

Her iki askeri müdahale öncesinde de gerek MNP'nin, gerekse MSP'nin böyle gösteriler yapması tesadüf mü? Her iki müdahalenin yapılış nedenleri arasında (askerlerin söylediğine göre) bu tür gerici hareketleri önlemek vardı!...

6 Hür dünyanın göbeğine / Milli Nizam yazacağız. Kuşların gözbebeğine / Milli Nizam yazacağız. Yola, ağaca, pınara / Esen yele yağan kara / Yağmur yüklü bulutlara / Milli Nizam yazacağız. Koç burcuna, yay burcuna / Bebeklerin avucuna / Minarelerin ucuna / Milli Nizam yazacağız. Herkes duyacak, bilecek / Gizlenmez gayri bu gerçek / Yaprak yaprak çiçek çiçek / Milli Nizam yazacağız.

MNP'nin kapatılış süreciyle ilgili gazeteci Cüneyt Arcayürek, *Çankaya'ya Giden Yol 1971-1973* kitabında bakın ne yazdı:

"Demirel, 'Herkes nizam veriyor. Bir de Nizam Partimiz var ya,' dedi ve gülmeye başladı.

Radyodan Nizam Partisi kongresini dinleyenler, 'Başbakan bu partiyi kapatsın,' diyor.

'Elimde olsa,' dedi Demirel.

Peki, ama Cumhuriyet Başsavcısı niye kapatmıyor bu partiyi?... Dosyası verilmedi mi?

Verildi, hem de altı-yedi ay önce. Yarın da bugünkü kongreye ilgili resmi bilgiler gider Başsavcılığa. Ama Başsavcı, illa ki bir hükümet kararnamesi istiyor. Ben de ya Anayasa Mahkemesi 'kapanması' diye karar verirse, o zaman 'başka çıkış yolu kalmaz' diyorum. Partiler Yasası, Başsavcının re'sen davranabileceğini söylüyor. Ahhh, herkes üstüne düşeni yapsa!"

"Siviller" böyle düşünüyordu. Peki "askerler"? Süleyman Arif Emre, gazeteci Oral Çalışlar'a yıllar sonra şunları anlatmıştı: "MNP'nin kapatılması kampanyasına Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreteri Orgeneral Rafet Üçgenalp Paşa karşı çıkmıştı. Nuri Emre (MIT mensubu) bana bu konuda Rafet Paşa'nın düzenlettiği bir raporu göstermişti. Bu raporda Rafet Paşa sol anarşinin hız kazandığını, bunu önlemek için, dini eğitime ağırlık verilmesi gerektiğini belirtiyordu."

Bir parantez daha açalım...

Necmettin Erbakan'ın genel başkanı olduğu Milli Nizam Partisi, 12 Mart muhtırasından sonra 20 Mayıs 1971'de kapatıldı. Ancak partinin milletvekilleri hakkında hiçbir yasal işlem yapılmadı. Milletvekilleri TBMM'ye bağımsız milletvekili olarak gidip gelmeye başladı.

Denizlerin idam oylaması TBMM'de 10 Mart 1972'de oldu.

Erbakan bu oylamaya katılmadı.

MNP'nin diğer iki milletvekili Isparta Milletvekili Hüsamettin Akmumcu ve Tokat Milletvekili Hüseyin Abbas idama "evet" dedi.

Hadi söz geldi yazalım, peki o gün TBMM'de kimler nasıl oy kullandı; bazı bilindik isimleri yazalım ki idam deyince akla sadece darbeciler gelsin!

İdamı isteyenler:

Süleyman Demirel, Ferruh Bozbeyli, Sadettin Bilgiç, İlhan Darendelioğlu, Turhan Feyzioğlu, Faruk Sükan, Vefa Tanır, İhsan Kabadayı, Ahmet Topaloğlu, Turgut Toker, Ahmet İhsan Kırımlı, Barlas Küntay, Kemal Demirer, Seyfi Öztürk, Abdurrahim Türk, Hamdi Mağden, Talat Asal, Necmettin Cevheri, Cevdet Akçalı, Orhan Oğuz, Ali Naili Erdem, Mesut Erez, Nuri Bayar, Enver Akova, Cavit Oral, Nahit Menteşe, İsmet Sezgin, Esat Kıratioğlu, Erol Akçal, Emin Paksüt, Abdullatif Ensarioğlu... (245 milletvekili)

Çekimser: Gıyasettin Karaca, Hüseyin Balan, Fazıl Güleç... (10 milletvekili)

Karşı çıkanlar:

Başta İsmet İnönü vardı. Hatta siyasi davalarda idam olmasının teklifini bile gündeme getirdi. Sert tepkiler aldı.

Karşı çıkan diğer bazı isimler şunlardı: Bülent Ecevit, Kamil Kırkoğlu, Cahit Angın, Celal Kargılı, Mehmet Ali Aybar, Orhan Eyüpoğlu, Orhan Kabibay, Necdet Uğur, Şeref Bakşık, Mustafa Üstündağ, Nermin Neftçi, Mustafa Timisi, İsmail Hakkı Birler, Abdullah Baştürk... (63 milletvekili)

Oylamaya katılmayanlar:

Necmettin Erbakan, Alparslan Türkeş, Kemal Kaçar, Prof. Aydın Yalçın, Memduh Eksî, Hilmi İşgüzar, Ahmet Şener, Kinyas Kartal, Cahit Karakaş. Kemal Satır, Şevket Yılmaz, Kasım Güfrevî, Kazım Ulusoy, Orhan Birgit, Osman Bölükbaşı, Yüksel Menderes, Ali Naki Ulusoy, Zeki Çeliker, Ali Rıza Septioğlu, Sadık Perinçek, Rıza Kuas... (124 milletvekili)

Oylama sonucu TBMM'den idam kararı çıktı.

CHP idamları Anayasa Mahkemesi'ne götürdü. Anayasa Mahkemesi Raportörü CHP'nin başvurusunun reddedilmesini istedi. Mahkeme, raportörü dinlemedi; TBMM'nin kararını usul yönünden bozdu.

İdamlar 24 Nisan 1972'de yeniden TBMM gündemine geldi.

Necmettin Erbakan İsviçre'ye gittiği için oylamaya katılmadı. İki MNP'li yine idam lehine oy kullandı.

Bu arada bir önceki oylamaya katılmayan Alparslan Türkeş, Prof. Aydın Yalçın, Zeki Çeliker gibi bazı milletvekilleri bu kez idam lehine el kaldırdı. İdam isteyen milletvekili sayısı 245'ten 275'e çıkmıştı.

Ve Senato'daki oylama sonucu da kararı değiştirmeyince,

Deniz Gezmiş, Hüseyin İnân ve Yusuf Aslan 6 Mayıs 1972’de idam edildi.

Erbakan oylamaya katılmadı ama hareketi Denizlerin idamını destekledi.

Nizam Şirketleri

MNP kapatılınca parti yöneticileri ne yaptı? Türkiye İşçi Partisi yöneticileri gibi 10-15 yıla mahkûm olup cezaevlerine doldurulmadılar.

Genel Başkan Erbakan İsviçre’ye gitti. Diğer yöneticiler ise şirket kurdu! Açıp bakarsanız, 1970’li yılların başındaki ticaret sicil gazetelerinde çok sayıda MNP yöneticisinin ismine rastlarsınız.

İşte bir örnek: 18 Haziran 1971 tarihli 4275 sayılı *Ticaret Sicil Gazetesi*. 22876 sicil sayılı şirketin adı; İPA Gıda ve İhtiyaç Maddeleri Pazarlama Anonim Şirketi. Yönetim Kurulu üyelerini tanıyalım: H. Tahsin Armutçuoğlu, Mehmet Şatoğlu, Orhan Batı, Abdülkerim Doğru, Enver Muammer Özkan.

MNP kurucusu Mehmet Şatoğlu, aynı zamanda Cumhurbaşkanı Abdullah Gül’ün dayısıydı. Gül ailesinde “Milli Görüşçü” olan ilk kişiydi.

İsimler yabancı gelmemiştir: Armutçuoğlu gibi MNP kurucularından Abdülkerim Doğru’yu, Orhan Batı’yı da kitabın ileri bölümlerinde tanıyacaksınız. Doğru, MSP döneminde bakan olacaktır. Batı ise, MSP’nin Genel Başkan Yardımcılığı’ndan Karayolları Genel Müdürlüğü’ne terfi edecektir.

Eee, diğer yöneticilere ne oldu? Durun canım! Onlar da şirket kurdular. Hem de İPA Gıda Şirketi’nden 10 gün önce; 8.5.1971 gün ve 4242 sayılı *Ticaret Sicil Gazetesi*’ni açıp bakarsanız 22709 sayı ile kayıtlanmış Nidaş Nizam Neşriyat ve Dağıtım Şirketi’ni görürsünüz. Bu şirketin yönetim kurulu üyeleri de yabancı değil: Hasan Aksay, Fehmi Cumalıoğlu, Hasan Tahsin Armutçuoğlu, Mehmet Şatoğlu, Orhan Batı.

Armutçuoğlu, Batı ve Şatoğlu’nu artık yakından tanıyorsunuz. Hasan Aksay ile Fehmi Cumalıoğlu’nu da anımsadınız herhalde. Hepsi MNP kurucusu!...

Fehmi Cumalıoğlu daha sonra MSP Genel Başkan Yardımcısı oldu. Hasan Aksay ise MSP’nin Devlet Bakanlığı’nı yaptı.

Nidaş Nizam Neşriyat ve Dağıtım Şirketi’nin bir de denetçisi vardı: Ahmet Tefvik Paksu. O da MNP kurucusuydu. Daha

sonra MSP'nin Çalışma Bakanı oldu. Şirketlerde deneyim kazandılar!

1971 yılına göre oldukça büyük sermayeli şirketler bunlar: Nidaş Nizam Neşriyat ve Dağıtım Şirketi'nin sermayesi iki milyondur. Yönetim kurulu, üyeleri arasında 400 bin liralık paylara bölünmüştü. İPA Gıda ve İhtiyaç Maddeleri Pazarlama Anonim Şirketi'nin sermayesi 500 bin liraydı. Ancak bir yıl sonra sermayesini 5 milyon liraya çıkardı.

İPA'nın sermayesini yükselttiği tarih 20 Eylül 1972. MSP'nin kuruluş tarihi ise 11 Ekim 1972! Yani Milli Nizamcılar parti işlerine tekrar bulaşmasalar herhalde bugün milyoner olurlardı! Gerçi partiliğin daha iyi para getirdiği söylenir ya!

Yönetim kurulları değişti, ama İPA'lar, YİPA'lar, GİMTAŞ'lar, YİMTAŞ'lar bugün adları değişse de faaliyetlerine hâlâ devam ediyor.

Bitmedi. Bir şirket daha var: Yeni Neşriyat A.Ş.

17 Ağustos 1972 tarihinde 500 bin lira sermaye ile kuruldu. Kurucuları bildik isimler: Oğuzhan Asiltürk, Sabri Özpala, Hasan Aksay, Fehmi Cumalıoğlu, A. Tevfik Paksu. Şirketin sermayesi 8 Ekim 1974 tarihinde iki milyona çıkarıldı. Sermayesi 800 paya bölündü. En fazla payı alan Hasan Aksay, 360 pay aldı. Oğuzhan Asiltürk ve Necmettin Erbakan 150'şer pay aldı.

Yeni Neşriyat A.Ş. *Milli Gazete*'yi çıkardı.

Şirketlerin ömrü uzun olmadı ama, hareketin yayın organı *Milli Gazete* 2012'de 40. yılını kutladı...

Fakat tirajı pek artmadı, hep 30 ile 50 bin arasında bir satışı oldu...

Beşinci Bölüm

MİLLÎ SELAMET PARTİSİ

İsviçre'ye "Hicret"

Anayasa Mahkemesi Milli Nizam Partisi'ni kapatınca parti-nin genel başkanı Necmettin Erbakan İsviçre'ye "hicret" etti. Bu ülkede niye geldiğini soranlara elinin rahatsızlığı için geldiklerini söylüyordu.

Türkiye İşçi Partisi (TİP) lideri Behice Boran ve parti yöneticileri gözaltına alınırken, kapatılan bir diğer parti-nin genel başkanı elinde pasaportu ve uçak biletiyle rahatlıkla yurtdışına çıkmıştı.

Erbakan'ın İsviçre'ye gitmesi değil de dönmesi bugün Türkiye'de hâlâ tartışma konusudur. İddiaya göre 12 Mart askeri darbesinin Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Muhsin Batur ile Orgeneral Turgut Sunalp'in İsviçre'ye giderek Erbakan'a Türkiye'ye dönüp parti kurması için her türlü güvenceyi verdikleri söylenir. İddiaya göre darbeci askerlerin Erbakan'ı Türkiye'ye getirip yeni bir parti kurmasını istemelerinin temeline, yapılacak seçimlerde AP'nin hükümet olmasını önleme kaygısı yatıyordu. İslamcı Kadir Mısıroğlu, *Sebil* dergisinde açıkça yazdı: "MSP, AP'nin yerini almak için kurulmuştur."

1972 yılında Orgeneral Turgut Sunalp'in başkanlığında bir kurulun hazırlayıp sunduğu "devlet brifingi"nde şu görüşlere yer veriliyordu:

"Demokratik ve laik cumhuriyetimizi temelinden yıkmak gayesiyle alenen eyleme geçmiş olan aşırı sol kadar ve hatta zaman ve zemin bulduğu anlarda aşırı soldan da tehlikeli, tahripkâr olabilmiş ve bugün de olma istidadı gösteren aşırı sağ eğilimler, daha doğrusu din istismarcılığı ve irticai faaliyetler ciddi bir tehdit teşkil etmektedir. Sol ve sağ akımlar için bir benzetme yapacak olursak sol bir sel gibi akıp gitmektedir, tahribatı vardır, 'tedbirler' alınabilir. Fakat sağ bir hezeyandır, ovayı bir defa bastı mı bataklık haline getirir..."

Devlete göre, "radikal İslam'ı" önlemenin yolu "ılımlı İslam'ı" desteklemektir.

Küçük bir parantez açmam gerekiyor; İsviçre'de "Moral Rearmement Mr" (Manevi Cihazlanma / Silahlanma Cemiyeti) isminde bir örgüt vardı. Oxford Group adı da verilen bu örgüt

İsviçre Caux'taki bir şatoda dünyanın çeşitli ülkelerinden gelen, ortak siyasal özelliği antikomünizm olan çevrelerle toplantılar düzenliyordu. "Komünizm, Müslüman ülkelere yeşil sarıkla giriyor, bunun önüne geçilmelidir" gibi toplantı / seminer konuları vardı.

İsviçre merkezli bu "dernek / cemiyet" in, 11 Kasım 1966 tarihli ve 6/7285 sayılı kararla Ankara Valiliği tarafından kamu yararına çalışan dernek statüsüyle Türkiye'de de faaliyet göstermesine izin verildi! Başkanı dönemin İstanbul Valisi Prof. Dr. Fahrettin Kerim Gökay'dı. Ne tesadüf, Vali Gökay aynı zamanda İlim Yayma Cemiyeti kurucusuydu.

Uzatmayayım: General Turgut Sunalp'ın İsviçre'deki cemiyetle yakın ilişkisi vardı. Zaman zaman İsviçre'ye gidiyor, şatoya konuk oluyordu.

Bu ziyaretlerin birinde Necmettin Erbakan da şatoya davet edildi mi acaba? Biliniyor ki, o yıllarda Soğuk Savaş döneminde İslamizasyon politikaları, komünizmle mücadelede NATO üyeleri arasında genel kabul görmeye başlamıştı.

Cüneyt Arcayürek, *Müdahalenin Ayak Sesleri* kitabında, 1973 seçimlerinde AP'nin tek başına iktidar olmasını engellemek için Genelkurmay Başkanı Orgeneral Faruk Gürler, Turhan Feyzioğlu ve Ferit Melen'in aktif rol oynamasıyla Erbakan'ın İsviçre'den getirilip MSP'yi kurduklarını yazdı.

Tüm bu iddiaları Erbakan'a yakın Ahmet Akgül, *Dünyanın Değişimi ve Erbakan Devrimi* adlı eserinde şöyle yanıtladı: "Şimdilik sadece bir iddia olmaktan öteye gitmeyen bu durum doğru olsa bile Türkiye'nin iç ve dış sorunlarını çok iyi bilen Hoca'nın da karakter ve kabiliyetini takdir eden bazı generallerin sırf ülkeye hizmet gayretiyle giriştikleri bir teşebbüs sayılabilir."

Evet, Erbakan'ın Türkiye'ye gelip MSP'yi kurması hâlâ tartışılmaktadır. Darbeciler Behice Boran'a göstermedikleri yumuşamayı niye Erbakan'a gösterdiler?

Bu olay yıllar sonra bazı Müslümanların dikkatini çekecekti. Bir grup İslamcı aydının çıkardığı *Yeni Atılım* dergisi 15 Ağustos 1975 tarihinde şöyle bir yazı yayımladı:

"Sömürünün yandaşları, her iki partiyi –Milli Nizam Partisi ile Türkiye İşçi Partisi'ni– Anayasa'ya aykırı eylemlerinden dolayı kapattılar. Bu partilerden birinin yöneticisi 15 yıla mahkûm edilirken, kapatılan öbür partinin liderine el altından bir Avrupa tedavisi gözüktü. Sonradan Necmettin Bey, rahatça gelip partisi-

ni değişik bir adla kurabildi. Ama Behice Hanım hapiste olduğu için, böyle bir olanaktan yoksundu. Niçin böyle oldu? Madem iki partinin de liderleri aynı suçu, yasaları ihlal suçunu değişik açılardan işlemişlerdi, öyle ise ortadaki aracılığın nedeni ne idi? Erbakan niçin himaye gördü?”

İslamcı *Yeni Atılım* dergisi soruyordu: “Erbakan niçin himaye gördü?”

Sahi niçin?...

Aslında soru yanıttır...

İsim Babası Aziz Nesin(!)

Milli Selamet Partisi (MSP), MNP kapatıldıktan 17 ay sonra, 11 Ekim 1972 tarihinde kuruldu. Çok kısa bir sürede 42 il ve 250’yi aşkın ilçede örgütlendi.

MSP de tıpkı MNP gibi bazı İslamcı tarikatların konsensüsü üzerine kurulmuştu. Programı, neredeyse cümleleri bile aynı olmak üzere tıpkı MNP’nin programıydı. Sadece MNP programı daha “teferruatlı” yazılmıştı. MNP uzun uzun Anayasa’da yapacağı değişiklikleri anlatırken MSP, “gerekli hallerde kanunlarda değişiklik yapılacak” deyip işi geçiştiriyordu.

Tüzüğüne göre MNP’ye masonlar üye olamıyordu. Ancak MSP’de “masonlar üye olamaz” diye bir kısıtlama yoktu! İlgili madde MSP tüzüğünden çıkarılmıştı!

MSP’nin amblemi anahtardı. Anahtarın dişleri üzerinde “Allah” yazıldığı tespit edildi. Parti bunun üzerine amblemini yeniden çizdirdi. İlgili yazı kaldırıldı.

Milli Selamet Partisi’nin isim babası yazar Aziz Nesin’di! Yazar Nesin yazdığı bir öyküsünde hayali bir parti kuruyor, adını da “Milli Selamet” koyuyordu!... Erbakan ve arkadaşları o öyküyü okuyarak mı koymuşlardı yeni partilerinin adını? Zor bir ihtimal, sanırız sadece tesadüftü!

“İllegal MSP”

Milli Nizam Partisi Genel İdare Kurulu Üyesi Necmettin Erbakan, Süleyman Arif Emre, İsmail Müftüoğlu, Hasan Aksay, A. Tevfik Paksu, Fehmi Cumalıoğlu, Oğuzhan Asiltürk, Hüsamettin Akmumcu partileri kapatılınca, MSP’yi kurup bu partinin de Genel İdare Kurulu üyeliğine seçildiler.

Dönemin Siyasi Partiler Yasası’nın 111. maddesi diyordu ki: “Bir siyasi partinin kapatılmasına sebep olan siyasi parti üyeleri,

kapatılma kararından itibaren 5 yıl süre ile hiçbir siyasi partiye üye olamazlar.”

Kapatılan partinin üyesi veya yöneticisi bir başka partiye geçip üye, yönetici, kurucu olursa Cumhuriyet Başsavcılığı’nın ilgili partiyi yasa gereği uyarması gerekiyordu: “İlgili kişiyi üyelikten, yöneticilikten, kuruculuktan çıkarın, yoksa partinizi kapatmak zorunda kalırız.”

Kanuna göre Erbakan ve arkadaşlarının beş yıl süre ile kurucu, üye, yönetici olmamaları gerekirdi. Eğer oldularsa o partinin önce uyarılması, uyarı dikkate alınmazsa kapatılması lazımdı. Ama ne hikmetse siyasi partileri denetleme görevi yapan organlar MSP’yi gözden kaçırmışlardı!...

Yasa Türkiye İşçi Partisi için vardı, MSP için yoktu!...

MSP de çok dikkat çekmemek için Necmettin Erbakan’ı genel başkanlığa getirmemişti henüz. MSP genel seçime Süleyman Arif Emre genel başkanlığında girecekti.

MSP’ye Kapatma Davası

AP’nin “Koca Reis” ismiyle anılan muhafazakâr politikacısı Sadettin Bilgiç’in, MSP’nin kuruluşunun engellenmesi için Süleyman Arif Emre’yi ikna etmeye çalışması fayda vermedi. AP içindeki çalkantılar sürerken CHP’li Orhan Birgit’in bir istihbarat bilgisi MSP’yi “ölümünden” döndürecekti: AP’liler MSP’nin kapatılması için Milli Güvenlik Kurulu’na bir dosya göndermişti. MGK’dan tavsiye kararı çıkması halinde konu Anayasa Mahkemesi gündemine gelecek ve üç ay sonra yapılacak seçimlere Milli Selamet Partisi katılamayacaktı.

MSP Genel Başkanı Süleyman Arif Emre, istihbaratı alır almaz ertesi gün Van’da büyük bir miting yapmaya hazırlanan Necmettin Erbakan’ı alelacele Ankara’ya çağırdı. Diğer yandan emekli Albay İhsan Karaçam devreye sokularak MGK Genel Sekreteri’nden randevu alındı. Erbakan’a durum anlatılınca Hoca soluğu MGK Genel Sekreterliği’nde aldı. Burası önemli: Partinin kapatılmaması için askerlerle görüşmeye niye Erbakan gidiyor? Bu ilişki ne zaman, nasıl kuruldu? İsviçre’de görüşme iddiaların / verilen sözleri bu görüşme teyit etmiyor mu?

Erbakan, MGK Genel Sekreteri Nahid Paşa ile görüşmesini MSP’nin kurmaylarına şöyle anlattı:

“Nahid Paşa bizimle açık konuştu. ‘Genel Başkanınız, Atatürk’ün şapka ve harf inkılabına, yazı inkılabına çatmış; konuş-

malarının bant ve kasetleri elimize geçti,' dedi. Ben de, 'Arif Bey böyle konuşmalar yapmaz. O önceden de siyasetin içindeydi. Yeni Türkiye Partisi'nde Ekrem Alican'ın sağ koluydu. Bu konuşmalar da bir yanlışlık var. Bu zannederim ki yazar Kadir Mısırlıoğlu'na aittir. Çünkü Eskişehir'de, Sıkıyönetim Komutanı konuşmasından dolayı Mısırlıoğlu'nu tutuklattı. Sakın o konuşmalar Arif Bey'e mal edilmesin?' dedim. Nahid Paşa, bu sözler üzerine, Arif Bey'e isnat edilen konuşmalarla Mısırlıoğlu'nun konuşma zabıtlarını karşılaştırdı. Aynı olduğunu görünce, kızdı ve şöyle dedi: Bizi kimsenin aptal yerine koymaya hakkı yok."

Hoca Lastik Gibi

MSP Genel İdare Kurulu'na kontenjandan giren Erbakan, 1973 seçimlerine bir hafta kala genel başkan olmak istediğini bir İstanbul seyahati sırasında arkadaşlarına açıkladı.

Partililer şaşırды. Çünkü daha önce bu konular tartışılmış, seçimlerden önce genel başkanlıkta yapılacak değişikliğin seçmenler tarafından iyi karşılanmayacağı konusunda hemfikir olunmuştu.

Ancak Erbakan seçimlere genel başkan olarak girmek istiyordu. Sonunda başta Rasim Hancıoğlu, A. Tevfik Paksu ve Oğuzhan Asiltürk'ün karşı çıkmaları ile Erbakan kararından zorlukla vazgeçirildi.

Erbakan bu gibi durumlarda strateji gereği geri çekilmeyi çok iyi başarıyordu. Müsait zamanı kollamayı biliyordu. Bu olayda da öyle yaptı. Partide karşı çıkan çok kişi olduğu için genel başkanlıktan vazgeçti. Fırsat beklemeye başladı.

Erbakan'ın bu özelliğini MSP kurucularından Malatya Milletvekili Turhan Akyol şöyle tanımlıyordu: "Hoca lastik gibidir. Basıyorsun, yamyassı oluyor. Ezdim sanıyorsun. Bıraktığın zaman eski haline geliveriyor!"

Yine de hakkını vermek gerekir; Erbakan'ın tartışmaya açık bir yapısı vardı. Herkesi dinliyordu. Paylaşımçıydı. Çalışan insanlara özel sempati beslerdi. Erbakan, çok istemesine rağmen MSP'nin ilk seçimine genel başkan olarak giremedi; bu dönemde sadece parti yöneticisiydi...

Milletvekili Adaylarını Şeyh Belirliyor

İsviçre'den 1973 Martı'nın başında dönen Erbakan "ayağı'nın tozuyla" yurt gezilerine çıktı. İlk durağı Kahramanmaraş'tı.

Kendisini elinde asası ile Yemen çöllerinde dolaşan Veysel Karani'ye benzetti.

“Faizi kaldıracağını, servetten vergi alacağını söyleyen Erbakan'ı, nasıl konuşturuyorlar?” diyen birçok kişi gibi, 7 Gün dergisi yazarı Mehmet Kemal de bu konuşmaların nasıl yapıldığını merak ediyordu. Öyle ya, dönem 12 Mart askeri dönemiydi. “Servet düşmanı” diye binlerce insanı cezaevlerine doldurmuşlardı. “İrticayı Cumhuriyet için tehlike” gören 12 Mart darbecileri, nedense Erbakan'a ses çıkarmıyorlardı. 12 Mart'ın “Atatürkçü” generalleri “alfabeyi değiştireceğini” söyleyen Erbakan'ı duymuyorlardı bile! Danışıklı dövüş bakalım daha ne kadar sürecekti?

1973 genel seçimlerine az bir süre kalmıştı. Adaylar Yüksek Seçim Kurulu'na bildirilecekti. MSP'den aday olacak kişileri belirleyen isimlerin en önemlisi Şeyh Mehmet Zahit Kotku'ydu. Şeyh'in dergâhından geçmeyen adaylar getirilip el öptürülüyordu. Kuşkusuz bu Nakşibendi adaylar için geçerliydi. Diğer yandan Nurcular ve Kadiriler de benzer yöntemi benimsemişlerdi.

Erbakan'sız Gelen Başarı

Süleyman Arif Emre'nin genel başkanlığında 14 Ekim 1973 seçimlerine giren MSP büyük başarı kazandı. 11.8 oy oranı ile Meclis'e 48 milletvekili sokmayı başardı.⁸ Üstelik köyden değil kentten oy aldı.

25 büyük kentin 11'inde Türkiye oranının üstünde oy alarak herkesi şaşırttı. Bu kentlerin dördünde MSP (Urfa/43.5; K. Maraş/40.5; Sivas/38.5; Erzurum/34.0) oy oranıyla bütün partilerden fazla oy alarak birinci oldu.

MSP dört kentte ikinci parti durumundaydı: Malatya (32.5), Konya (26.5), Elazığ (26.5), Diyarbakır (19.5).

Partinin yüksek oranda oy aldığı üç kent ise Kayseri (21.0), Adapazarı (17.57) ve İzmit'ti (15.5). MSP'nin çok oy aldığı kentlerin ortak özelliği, dinsel inanç ve geleneklerin toplum yaşamında önemli bir yer tutmasıydı.

1973 genel seçimlerinde MSP'nin başarılı olduğu ilk on yer ise şöyleydi: Erzurum (29.5), Elazığ (27.8), K. Maraş (26.7), Sivas (25.7), Bingöl (25.5), Gümüşhane (24.9), Rize (21.9), Çorum (21.7), Yozgat (21.5), Adıyaman (21.1)

⁸ Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün babası Ahmet Hamdi Gül, Kayseri sekizinci sıradan adaydı, kazanamadı. Aynı yıl Abdullah Gül'ün amcaoğlu Abdurrahman Satoğlu MSP'nin propagandasını yapan bir kitap kaleme aldı.

MSP'nin 1973 seçimlerinde oy patlaması yapmasının nedeni birkaç toplumsal dinamiğin yan yana gelmesiyle açıklandı:

İlk ve en önemli neden, ekonomik düzene yoksul kitlelerden gelen büyük tepkiydi.

İkinci etken, büyük sermaye karşısında gerileyen ve özellikle Anadolu kentlerinde birikmiş taşra sermayesinin, ekonomik ve sosyal gelişmeler karşısında uğradığı kayıp ve duyduğu muhafazakâr tedirginlikti.

Şunu eklemek gerekiyor: Büyük kentlerde kümeleşen sermayenin de kendi iç çelişki ve hesaplaşmaları, bunların bir kesiminin MSP'ye gitmesine neden oldu.

MSP'nin oy patlamasının bir başka nedeni ise katı ve tavizsiz dinsel çevrelerin 100 yıldır uzak kaldıkları siyasi yaşama dönme istekleriydi.

Diğer yanda 1973 seçiminin sürpriz partisi MSP'nin önünde aşılması güç sorunlar vardı: Siyasi çizgisi nasıl olacaktı? Kendisine ekonomik ve sosyal çözümler getirmesi için oy veren yoksul kitlelerin mi, yoksa küçük ve büyük Anadolu sermayesinin mi partisi olacaktı? Kuşkusuz ikincisi.

Bunu da zaman gösterecekti...

14 Ekim 1973 genel seçim sonuçlarına göre hiçbir parti tek başına hükümeti kuramıyordu.

Seçim sonuçlarına göre partilerin çıkardıkları milletvekili sayısı ve oy yüzdesi şöyleydi:

Cumhuriyet Halk Partisi: 186/33.3

Adalet Partisi: 149/29.8

Milli Selamet Partisi: 48/11.8

Demokratik Parti: 45/11.9

Cumhuriyetçi Güven Partisi: 13/5.3

Milliyetçi Hareket Partisi: 3/3.4

Türkiye Birlik Partisi: 1.1

Millet Partisi 0.6

Bağımsızlar ise oy yüzdesiyle 6 milletvekili çıkarmıştı.

Türkiye 1960'lı yılların başında olduğu gibi yeniden koalisyon hükümetleri dönemine giriyordu.

Erbakan'ın En Zor Günü

Seçimlerden sonra 20 Ekim 1973 tarihinde MSP Genel İdare Kurulu Ankara Sümer Sokak'ta bulunan parti genel merkezinde toplandı.

Toplantıda herkes çok heyecanlıydı. Gerçekten de seçimlerden MSP hiç beklenilmeyen büyük bir başarıyla çıkmıştı.

Necmettin Erbakan da heyecanlıydı. Ancak onun heyecanı başkaydı. Genel İdare Kurulu bakalım bu kez genel başkanlığa seçilmesi konusunda bir pürüz çıkaracak mıydı?

Öyle ya birisi çıkıp, "Arkadaş genel başkanımız Süleyman Arif Emre ile çok başarılı olduk. Kendisi genel başkanlığa devam etsin," derse ve diğerleri de onaylarsa hali ne olurdu? Erbakan'ın yüzü kıpkırmızıydı. Fakat heyecanına hâkim oldu. Yaşamı boyunca öyle oldu; çok duygusal olmasına rağmen bunu pek göstermemeye çalıştı. Yıllar içinde "derisini iyice kalınlaştırdı". Siyasette duygusallığa yer yoktu; yaralanmak, kaybetmenin yarısıydı, bunu biliyordu. Söylenenlere göre o gün genel başkanlık meselesini hemen açmadı. Genel İdare Kurulu gündemine hükümet meselesini getirdi; MSP koalisyonda yer alacak mıydı?

Erbakan'ın bu soruyu ortaya atmasının nedeni şuydu: Tahmini oydu ki Genel İdare Kurulu bu görüşmeleri en iyi yapacak kişinin kendisi olduğu konusunda hemfikir di.

Sonunda "balık oltaya" takıldı! Genel İdare Kurulu üyeleri, koalisyon görüşmelerinden önce genel başkanlık sorununun halledilmesini gündemin başına aldı.

"Genel başkan kim olsun?" diye hiç kimse ağzını açmadan Süleyman Arif Emre, genel başkanlıktan çekildiğini söyledi! Yerine Necmettin Erbakan'ı önerdi. Erbakan, Emre'ye teşekkür etti. Sanki genel başkan olmuş gibi toplantıya başkanlık edip "Oylamaya geçelim," dedi. Oylandı.

Necmettin Erbakan 20 Ekim 1973 tarihinde MSP Genel Başkanı oldu. Emre'ye çekilmesini kim söylemişti acaba; Mehmet Zahit Kotku olabilir mi? Seçimde beklenmeyen başarı elde eden Emre yoksa niye çekilsin ki? Ve bu da aslında partide iplerin kimin elinde olduğunu göstermiyor mu?...

Genel başkan MSP kurulunda değil, Gümüşhanevi Dergâhı'nda belli olmuştu...

"Ordu Nezdinde Prestij Kaybederiz"

MSP Genel İdare Kurulu üyeleri gerek CHP ve gerekse AP ile koalisyona girmek taraftarı değillerdi. Örneğin Süleyman Arif Emre şöyle konuştu:

"MSP örgütleri AP'ye daha fazla yakınlık duyar. CHP'ye ise şiddetle karşıdırlar. CHP ile koalisyona kesinlikle girmeme-

liyiz. Hatta hiçbir koalisyona girmemeliyiz ki 1977 seçimlerine kadar yıpranmayalım. O seçimlerde bir iktidar alternatifi olabiliriz.”

Oğuzhan Asiltürk de farklı düşünmüyordu: “Ordu CHP’nin hükümet olmasına razı mıdır? Ordu Ecevit’e de, Demirel’e de karşı görünüyor. Bizim CHP ile işbirliği yapmamız ordu nezdinde partimize prestij kaybettirir.”

Genel İdare Kurulu üyeleri Orhan Batı, Abdürrahim Bezci, Halit Özgüner, O. Nuri Öngören, Fehmi Cumalıoğlu, Rasim Hancıoğlu, Sabri Özpala, S. Reşat Saruhan koalisyon yapılmasına şiddetle karşı çıkıyorlardı.

Necmettin Erbakan ise Genel İdare Kurulu’nda konuşulanları sessizce dinledi. Toplantı bitiminde kısaca şunları söyledi: “Hükümet olmaya istahlı görünmemeliyiz. Ama vazifeden kaçır durumda da olmamalıyız. ‘Kim olursa olsun şartlarımızı kabul edenlerle koalisyon kurabiliriz’ demeliyiz. Bu arada AP’nin üzerine yürümeli ve onu hükümet olmaya çağırmalıyız. Kabul ederlerse de etmezlerse de her iki halde onları yiyebiliriz.”

Parti yöneticileri arasında Erbakan’ın gerek AP gerekse de CHP ile koalisyon kurmaktan yana olduğu söylentisi fısıltı halinde dolaşmaya başladı.

Erbakan’ın İşleri

24 Ekim 1974 günü saat 11.00’de MSP TBMM grubu ilk toplantısını yaptı. Toplantıdaki milletvekilleri de tıpkı dört gün önceki Genel İdare Kurulu üyeleri gibi çok heyecanlı görünüyorlardı. Büyük çoğunluğu ilk kez Meclis’e geliyordu. Her bakımdan –özellikle kıyafet, saç, sakal konusunda– dikkatli olmaları için uyarılmışlardı. Yeni milletvekilleri birbirleriyle tanışıp genel başkanları Erbakan’ın uzun grup konuşmalarından ilkinde şaşırarak tanık oldular.

Erbakan grup konuşmasında Meclis’teki üç partiyi bir evin çocuklarına benzetti: “Üç görüş bir evin üç evladı gibidir. Ancak MSP evin has evladıdır. Diğer ikisi CHP ve AP, leyli mekteplerinde okumuşlar, ayrı fikirleri benimsemişler, bu nedenle evin şartlarına intibak edemiyorlar.” Erbakan’ın bu konuşması milletvekillerce “Hoca, AP’yi yadırgamadığımız gibi CHP’yi de yadırgamamamız gerektiğini üstü kapalı bir üslupla anlattı. Her ikisi ile de koalisyona ‘evet’ diyebileceğimizi belirtiyor,” şeklinde yorumlandı.

Erbakan grup toplantısından sonra gazetecilerin "Koalisyona var mısınız?" şeklinde sorularını şu şekilde yanıtladı:

"Seçimden sonra üç temel zihniyet ortaya çıktı. Solu CHP temsil ediyor. Milli sağ görüşü MSP, renksiz liberal zihniyeti ise AP-CGP ve DP temsil ediyor. Bunların hiçbirinin kendi başlarına iktidar olma gücü yok. Biz isterdik ki, çoğunlukla Meclis'e gelelim. Ama olmadı. Bizim ilk teklifimiz üç zihniyetin bir arada bir milli koalisyon kurmasıdır. Nitekim biri (Demirel) çıktı, 'Ben hiçbir ortaklığa girmem,' dedi. Bunun dışındaki iki zihniyetin birleşmesi, diğerini muhalefette bırakmasıdır. Biz MSP olarak memleketin hükümete kalmasını istemeyiz. Bizim için en iyi yol kendi çıkarları bakımından sol görüşle renksiz görüş koalisyon yapsın, biz ana muhalefet partisi olalım. Bir ikinci alternatif, sol görüşle veya renksiz görüşle bizim koalisyon yapmamızdır. Buna biz hayır demiyoruz. Aksi takdirde Meclis'in feshi gerekecek."

Aynı gün, MSP'liler Genel Kurul'a katılarak yemin edip milletvekilliğine başladılar. Şimdi sırada hükümetin nasıl kurulacağı sorusu vardı.

Erbakan kurulacak bir koalisyon hükümetinde yer almak istiyordu. Fikrince, partisi böylelikle devlet katında "onay" görmüş olacaktı.

Ancak parti Genel İdare Kurulu, koalisyonda yer almamak üzere karara varmıştı. MSP tüzüğüne göre koalisyon kararını ancak parti Genel İdare Kurulu verebilirdi. Erbakan milletvekillerinin görüşlerini almak için Meclis Grubu'nu 25 Ekim günü toplantıya çağırdı. Eğer grupta milletvekillerinin çoğunluğu koalisyon yönünde görüş ileri sürerlerse, Erbakan bu kararı Genel İdare Kurulu'na götürüp, "Ne yapalım, milletvekilleri böyle istiyor, gelin bu isteğe siz de karşı koymayın. Partide ikilik olmasın," diyecekti.

Erbakan'ın işleri o günlerde ters gidiyordu. MSP Meclis Grubu'nda Diyarbakır Milletvekili Halit Kahraman'la Bingöl Milletvekili Abdullah Bazencir dışındaki kimse koalisyona "evet" demedi. Belli başlı MSP yöneticileri şunları söylemişti:

İsmail Müftüoğlu: Halkta "CHP komünizmi getirir" diye in-tiba var. Bizim tabanımızın bu konuda hassasiyeti çok büyüktür. CHP ile katiyen ortak olmamalıyız.

Reşat Aksoy: Biz hükümete değil, devlete talip olmalıyız. Aceleci olmayalım. Gelecekteki büyük oluşumları düşünelim.

Şimdiden müstakbel devlet yapımızın taşlarını koymaya çalışalım. MSP hiçbir hükümete katılmamalı, vakit kazanmalı ve kadro yetiştirerek gelecek hükümetimizin programını hazırlamalı.

Oğuzhan Asiltürk: Balkanlar'da ve Doğu Avrupa ülkelerinde komünizm solcu bir parti ile sağcı bir partinin ortaklığından sonra gelmiştir. Böyle bir şeye vasıta olmayız.

Koalisyon Bunalımı

12 Mart askeri cuntasının Başbakanı Naim Talu, hükümetinin "Memlekette huzuru tesis etmek, gerekli reform kanunlarının gerçekleşmesini sağlamak ve genel seçimlerin salim şartlar altında yapılmasını temin etmek" şeklinde nitelendirdiği istifasını, 23 Ekim 1973 tarihinde Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'e verdi.

Cumhurbaşkanı Korutürk, Bakanlar Kurulu'nun yeniden kurulması için Meclis'te çoğunluğa sahip parti olan CHP'nin lideri Bülent Ecevit'i görevlendirdi.

Ecevit hükümeti kurma çalışmalarına başladı. Sırasıyla CGP, DP ve AP genel başkanları ile görüştü. Bu görüşmeler formaliteden ibaretti. Ecevit ile Erbakan 3 Kasım günü bir araya geldiler. Ecevit MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan'a sadece koalisyon ortaklığı önerdi. Zaten CHP'ye yakın Abdi İpekçi gibi gazeteciler CHP-MSP koalizyonuna sıcak bakan makaleler kaleme almaya başlamıştı. (*Milliyet*, 20.10.1973)

MSP'liler daha önce parti organlarında bu konuyla ilgili toplantılar yapıp karar almışlardı. Ancak Erbakan, Ecevit'in teklifinden sonra kararı bir kez daha partisinin yetkili organlarına götürecekti.

Erbakan aynı gün Genel İdare Kurulu'nu toplantıya çağırdı. Uzun uzun Ecevit'in nasıl bir hükümet kuracağını anlattı. Bir gün sonra, Türk-İş Salonu'nda Genel İdare Kurulu üyeleri, il başkanları ve milletvekilleriyle bir toplantı daha yapıldı. Erbakan bir türlü istediği koalisyon kararını çıkaramadı.

Fakat Erbakan öyle kolay pes edecek yapıda bir kişi değildi. MSP Manisa Milletvekili M. Gündüz Sevilgen, Erbakan'ın bir özelliğini şöyle anlatmıştı: "Erbakan şayet kendi düşündüğü gibi bir karar çıkartamamışsa, çıkan farklı bir kararın tatbik edilme şansı hiç yoktur. Çünkü Erbakan kendi istediği kararı çıkartmak için tekrar tekrar, bıkmadan usanmadan konuyu

gündeme getirir, milleti bıktırır. Sonunda herkes, 'Lanet olsun, senin dediğin olsun!' der."

Erbakanlı toplantılar hep uzun olurdu, gece yarısına kadar sürerdi. Bıkmaz, usanmazdı. Bu sebeple koalisyon hükümetinde yer almak isteyen Erbakan konuyu tekrar tekrar gündeme getirdi. Parti Genel İdare Kurulu'nda Ecevit'e bir mektup yazılarak "ret" yanıtının verilmesine karar verildi. Mektup konusunda da Genel İdare Kurulu'nda tartışma çıktı. Mektubu bizzat Erbakan dikte ettirdi. Kapıları tamamen kapatmamaya, "ileride tekrar bu husus görüşmenin mümkün olduğunu" ima etmeye dikkat gösterdi.

Nurcu milletvekilleri Hüsamettin Akmumcu, Rasim Hancıoğlu, A. Tevfik Paksu mektubun yazılış üslubuna karşı çıktılar. Bunun üzerine Erbakan sert bir üslupla, "İleride şartlar değişir ve aynı meseleyi belki tekrar konuşmak zorunda kalabiliriz. Bu nedenle kesin ifadeler kullanmamalıyız; elastiki ifadeler kullanıp kapıyı aralık bırakmalıyız," dedi.

MSP'den "ret" yanıtını alan Ecevit, 7 Kasım günü Cumhurbaşkanı Korutürk'e bir mektup gönderdi:

"İlgi: 27 Ekim 1973 gün ve 4-1164 sayılı yazınız.

İlgili yazınızda Bakanlar Kurulu'nu teşkile memur edilmiş bulunan Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı ve Zonguldak milletvekili olarak vaki temaslarım sonucu bugünkü koşullarda Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde yeterli desteği olan bir Bakanlar Kurulu kuramayacağımı arz ederim."

Ecevit'in görevi iadesinden sonra, Cumhurbaşkanı 12 Aralık günü AP Genel Başkanı Demirel'i hükümeti kurmakla görevlendirdi.

Demirel sırasıyla tüm partileri dolaştı. MSP, CGP ve MHP Demirel'e koalisyona hazır olduklarını söylediler. Ancak bu dört partinin milletvekili sayısı hükümet kurmaya yeterli değildi. DP ise koalisyonda yer almayacağını açıkladı.

17 Aralık günü Demirel de görevi Cumhurbaşkanı'na iade etti. Korutürk, CHP-AP koalisyonu kurmak üzere Kontenjan Senatörü Naim Talu'yu hükümeti kurmakla tekrar görevlendirdi. Demirel koalisyona karşı çıktı. Talu, 25 Aralık'ta görevi Cumhurbaşkanı'na iade etti. Ancak aynı gün Cumhurbaşkanı bu görevi yeniden Naim Talu'ya verdi.

Hükümet bunalımı sürerken milletvekillerinin parti genel başkanlarına baskı yapmaları için erken seçim lafları kulislerde

dolaşmaya başladı. Ortalıkta dolaşan başka bir söz ise “Milli Koalisyon”du. Kurulacak bir hükümete tüm partiler güçleri oranında katılacaktı. Naim Talu’nun istediği de buydu. Ancak AP, CHP ve MSP bunu reddetti.

10 Ocak günü Naim Talu görevi Cumhurbaşkanı Korutürk’e bir kez daha iade etti.

“Erbakan’ın Hayaline Kurşun Yetişmez”

Cumhurbaşkanı Korutürk önce CHP lideri Ecevit’e hükümeti kurma görevini vermişti; Ecevit başarılı olmayınca da Demirel’e. O da başarısızdı. Necmettin Erbakan’a göre, sıra kendisindeydi. Ancak Korutürk bir türlü kendisine bu görevi vermiyordu.

O sırada aklına dahiyane bir fikir geldi:

“Ecevit ve Demirel hükümeti kuramamışlardır. Korutürk görevi Naim Talu’ya vermiştir. O da kuramayacaktır. O zaman Korutürk görevi tekrar Ecevit’e verecektir. Ecevit’ten sonra bir daha Demirel’e görev vermeyip kendisine verilmesi için hemen AP’den 51 milletvekili ayrılıp MSP’ye gelmelidir! O zaman AP’nin 98, MSP’nin 99 milletvekili olacaktır. Korutürk, mecburen hükümet kurma görevini Erbakan’a verecektir.”

Necmettin Erbakan, Hasan Aksay’ı çağırıp görevi verdi:

“Derhal AP Balıkesir Milletvekili Cihat Bilgehan’a gideceksin. Kendisine söyleyeceksin, AP’den 50 kişi daha bulup partilerini topluca terk edip MSP’ye katılacaklar.” AP’li Bilgehan’ın ne yanıt verdiğini yazmaya gerek yok herhalde!...

Bu olayı duyan MSP Gümüşhane Milletvekili Orhan Akkoyunlu, “Hoca’nın hayaline kurşun sıksan yetişmez,” diyordu. Hoca’nın literatüründe “olmaz” diye bir şey yoktu.

MSP’de Yaşanan Şok

Hükümet bunalımı sürerken MSP’liler yapılan yerel seçimde hüsrana uğradılar. 9 Aralık 1973 günü yapılan yerel seçimlerde MSP oyları adeta eridi; genel seçimlerde yaklaşık yüzde 12 olan oy oranı, birden 5.12’ye düştü.

CHP oylarını 4.69, AP ise 3.81 oranında artırdı. CHP 32, AP 20 şehirde belediye başkanlığı kazanmıştı; MSP ise sadece 2 ilde başarılı olmuştu. CHP 221 ilçe-bucakta seçimi kazanırken MSP sadece 8 yerde başarılı olabilmmişti. MSP’liler kısa bir süre önce gelen zaferden sonra bu sonuçla telaşlandılar. Üstelik kulislerde, “Hükümet kurulamazsa Cumhurbaşkanı Meclis’i feshedecek

ve erken seçime gidilecek” sözleri dolaşıyordu. Erken seçim MSP için yıkım olabilirdi.

İşte o günlerde Erbakan’ın izni ile MSP Genel Sekreteri Oğuzhan Asiltürk CHP-MSP koalisyonu için kolları sıvadı. Başlangıçta CHP ile koalisyonu karşı olan Asiltürk şimdi hükümet kulisi yapıyordu. İlk teması CHP Grup Başkanvekili Necdet Uğur’u telefonla evinden arayarak başlattı. MSP, CHP ile koalisyonu hazırdı. MSP yine de kendisini ağırdan satmak istiyordu. CHP-AP-MSP’nin yani üç partinin koalisyon yapması teklifinde bulundular. Bu teklife göre, dokuz siyasi görevli bakanlık CHP’ye, dokuz siyasi görevli bakanlık AP’ye ve altı ekonomik görevli bakanlık MSP’ye verilecekti.

Ecevit üçlü koalisyonu reddetti. CHP-MSP koalisyonu tek lifini yineledi. Bunun üzerine Erbakan “İkili bir koalisyon yapabiliriz. Ancak biz İçişleri, Milli Eğitim ve Köy İşleri olmak üzere sekiz-on bakanlık isteriz,” diye yeni bir öneri de bulundu. İlk köprüler kurulmuştu. 7 *Gün* dergisinin Ankara bürosunda Oğuzhan Asiltürk ile Deniz Baykal buluşup koalisyonun çatısını kurdular. Gazeteciler bu iki “mimara” ABD Dışişleri Bakanı Henry Kissinger diplomatik becerisinden esinlenerek “Kissingerlar” adını verdi.

CHP’ye Övgü

Gizli toplantılar ve kâğıt üzerindeki anlaşma sonrası Necmettin Erbakan yapılan Genel İdare Kurulu toplantılarında artık hissedilir bir biçimde CHP-MSP koalisyonunu telaffuz etmeye başladı:

“Bugün hükümeti kurmanın yedi yolu vardır:

1. CHP-AP koalisyonu,
2. CHP-AP-MSP ortaklığı,
3. AP-MSP-DP-CGP ortaklığı,
4. CHP azınlık hükümeti,
5. CHP-MSP ortaklığı,
6. AP-MSP azınlık hükümeti,
7. Erken seçim.”

Yedinci ihtimal milletvekillerinin uyuklarını kaçıyordu. Üstelik yerel seçimlerde bozguna uğramışlardı.

Erbakan’ın ihtimalleri sıralamasından sonra ilk sözü Oğuzhan Asiltürk almıştı: “Masonların hâkimiyetini yıkmak için bizim CHP ile işbirliği yapmamız gerek. CHP düşünülen

şekilde aşırı solcu ve Marksist değildir. Onlar da İslamiyet'e serbesti getirmek istiyorlar. Hem bizim yapamayacağımız şeyleri CHP'ye yaptırmamız mümkündür."

İkinci sözü olan Hasan Aksay da benzer sözleri tekrarladı; MSP'de hava Erbakan lehine dönüyordu.

Erbakan "erken seçim" korkusu ile Meclis Grubu'nu ikna edeceğini düşünüyordu. Bu nedenle 12-27 Aralık günleri arka arkaya Meclis Grubu'nu topladı.

Erbakan koalisyonu istiyordu. Peki ya Gümüşhanevi Dergâhı da koalisyona sıcak bakıyor muydu? Öte yandan Erbakan CHP ile koalisyona karşı çıkan parti Genel İdare Kurulu'nu 11 Aralık'tan 17 Ocak tarihine kadar hiç toplamamıştı.

Belki de önemsiz sayılabilecek bir ayrıntı. Ecevit, Erbakan'ın biat ettiği Gümüşhanevi Dergâhı'nın kurucusu Ahmet Ziyaeddin Efendi'nin akrabasıydı. Ziyaeddin Efendi'nin eşi Havva Seher'in yeğeni Ecevit'in anneannesiydi. Biri sol, biri sağ iki politikacının hayatındaki bu kesişme elbette politik tercihlerini belirlememiştir. Bu birlikteliğin sırrı Ecevit'in yıllar önce söylediği "Komünizme karşı sadece askeri silahlanmaya değil, manevi silahlanmaya da ihtiyaç vardır" sözünde aranmalı. O dönemde sol hareketler çok güçleniyordu! Neyse. Bu akrabalık bağının koalisyonun kurulmasında etkisi var mıydı, bilinmez.

Sonuçta Erbakan istediği kararı, parti Genel İdare Kurulu'ndan değil, 9 Ocak 1974 tarihinde toplanan, Meclis Grubu'ndan çıkardı. Aralık ayının son haftasında koalisyona karşı çıkan bazı milletvekillerinin de hacca gitmesi Erbakan'ı oldukça rahatlatmıştı.

CHP-MSP görüşmeleri artık açıktan yapılıyordu. İş artık teknik çalışmalar yapmaya gelmişti. Her iki parti kendi partilerinin isteklerini ortaya koymak için uzmanlarına protokol metni hazırlattı. CHP'nin teknik çalışmasını Deniz Baykal, Turan Güneş, Haluk Ülken, Nejat Ölçen, Cahit Kayra, Orhan Eyüboğlu'ndan oluşan Mülliyeliler grubu hazırladı.

MSP ise yedi kişilik bir bürokrat ekibine, "MSP'nin Hükümet Programına Girmesini Arzu Ettiği Hususlar" başlıklı bir broşür hazırlattı.

Koalisyon protokolü hazırlama çalışmalarına MSP'den Süleyman Arif Emre, Oğuzhan Asiltürk, İsmail Müftüoğlu, Hasan Aksay ve Korkut Özal katıldı.

Görüşmelerde CHP adına Necdet Uğur, Turan Güneş, Deniz Baykal, Cahit Kayra ve Erol Çevikçe hazır bulundu.

18, 19, 20, 21 Ocak günleri teknik çalışmalar yapıldı. 22 Ocak günü iki parti heyetinin anlaşamayıp iki parti genel başkanına bıraktığı konuları Ecevit ile Erbakan birlikte ele aldı.

Erbakan'ın bir özelliği herkese ismiyle hitap ederdi. "Sayın Ecevit" değil "Bülent Bey" diyordu. Protokole, nezakete çok önem veren Ecevit şaşırsa da Erbakan'ın hitabına bir süre sonra alıştı.

23 Ocak'ta iki parti yetkili kurullarınca hazırlanmış protokol onaylandı.

Ve 25 Ocak'ta koalisyon protokolü iki parti genel başkanı tarafından imzalandı. Protokol imzaları basın önünde atıldı. Bu arada bir gazetecinin "Dikkatli olalım, bakalım kim kimin ayağına basacak," esprisi salonda kahkahalara neden oldu.

✧ Hükümet Protokolü

MSP'nin talepleri Koalisyon Protokolü'nde şunlardı:

- İlk ve orta dereceli okullara milli ahlak dersleri konacak, bu dersleri Yüksek İslam Enstitüsü ve İlahiyat Fakültesi mezunları, onlar da yetmezse İmam Hatip okulu mezunları okutacak, İmam Hatip okullarının orta kısımları yeniden açılacak, İmam Hatip okulu mezunlarının üniversite ve yüksekokullara girmeleri sağlanacak, binası halk tarafından yapılmış olan 40 kadar İmam Hatip okulu yeniden öğretime açılacak, vekil imamlık meselesine köklü bir çözüm getirilecek.

- Tarihi vakıf ve camilerin vakıfnamedeki maksatlarına uygun olarak kullanılması temin edilecek.

- Vergiler basitleştirilecek.

- Bölgesel kalkınma şirketleri kurulacak, Ticaret Bakanlığı'nda bunlar için bir fon teşkil edecek.

- Zümrevi ve mahalli dengesizliğin giderilmesi, kalkınmanın yurt sathına yaygınlaştırılması için tedbirler alınacak.

- Sanayi teşvik kanunu çıkarılacak, faizsiz kâr ortaklığına dayanan kredi verilecek, ağır sanayi kurulacak.

- Fakir ve muhtaçlara devlet yardımı yapılacaktır.

- Tarım Bakanlığı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı haline getirilecek.

- Sanayi Bakanlığı kurulacaktır...

CHP ve MSP'nin müşterek talepleriye şunlardı:

- Genel af çıkarılacak.
- Köylere imam kadrosu verilecek, köy camilerine devletin proje ve malzeme yardımı yapılacak.
- Tarımda proje kredisi, taban fiyat politikası yaygınlaştırılacak, haşhaş ekimi serbest hale getirilecek.
- Belediye gelirleri kanunu çıkarılacak ve belediye borçları konsolide edilecek.
- Faiz hadleri indirilecek, kâr ortaklığı sistemi geliştirilecek, faiz giderlerinin masraf olarak yazılmaması temin edilecek.
- Sermaye piyasası kanunu çıkarılacak, israfı önleyici tedbirler alınacak, döviz rezervleri yurt kalkınmasına kaydırılacak, dış ticaret Ortadoğu ülkelerine kaydırılacak, yurtdışındaki işçilerin tasarruflarının değerlendirilmesi, bunların yurda getirilmesi teşvik edilecek.
- AET ile ilişkiler yeniden gözden geçirilecek.
- Yabancı sermaye kontrol altında tutulacak.
- Yükseköğretim parasız hale getirilecek, özel yükseköğretim kuruluşları devletleştirilecek.
- İşsizlik sigortası çıkarılacak, tarım işçileri sigortalı yapılacaktır.
- Çıraklık, ustalık, kalfalık kanunu çıkarılacak...

CHP'nin talepleriye şunlardı:

- Seçmen yaşı 18'e indirilecek, yurtdışındaki işçilere oy hakkı verilecek.
- Köy kooperatiflerine din görevlilerinin öncülük etmesi, köy-kentlerin kurulması amaçlanacak.
- Sahil yağmacılığına son verilecek, kendi evini yapacak olan devlet yardımı yapılacak.
- Kooperatifçiliğe ağırlık verilecek, ithalat ve ihracatın kooperatifler eliyle yapılması, halk sektörünün geliştirilmesi, sağlanacak.
- Petrol Kanunu değiştirilerek bor madenleri devletleştirilecek.
- İşçi kıdem tazminatları artırılacak, sendikaların daha rahat çalışmalarını temin edilecek ve MEYAK ile İYAK gibi kuruluşlar bir an evvel kurulacak.
- Yedek subay fazlaları yurt hizmetinde kullanılacak.
- Kıbrıs'ta federatif bir devlet kurulması sağlanacak...

MSP’de Faik Trn Hayranlığı

MSP’ye kaç bakanlık verileceği konusunda bir ara sert tartışmalar oldu. Ecevit, “Ya biter ya biter” diye sert bir açıklama yaptı. Sonunda MSP’ye Başbakan Yardımcılığı, Devlet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı verildi.

İçişleri Bakanlığı’na kimin getirileceği konusu MSP içinde sorunlara neden oldu.

Kitabın ilerideki bölümlerinde ayrıntılarıyla ele alacağımız gibi MSP içinde ilk günlerden başlayan bir tarikat kavgası vardı. Nakşibendiler, Nurcular, Kadiriler birbirlerine girmişlerdi. Koalisyon görüşmeleri başladığında Erbakan tüm partililerin razı olacağını bildiği için İçişleri Bakanlığı’nın MSP’ye verileceğini, bu makama emekli bir generalin getirileceğini söylüyordu.

Emekli generalin ismini de veriyordu: 12 Mart askeri darbesinin ünlü komutanı General Faik Trn!

Faik Trn, Türk Silahlı Kuvvetleri’ne tarikatılığı sokan ilk generallerden biriydi. NATO yanlısıydı. Komünizmle ancak İşlam ile mücadele edebileceğine inanıyordu.

Trn, Nakşibendi tarikatına mensuptu. Faik Trn adını duyan MSP’liler koalisyona ısınmaya başlamışlardı!

Koalisyon hükümetinin bakanları açıklandığında MSP’liler çok şaşırdılar, çünkü İçişleri Bakanı Oğuzhan Asiltürk olmuştu.

MSP Sivas Milletvekili emekli Albay İşsan Karaçam ile Afyon Milletvekili Hancioğlu apar topar Faik Trn’n evine gittiler.

İşin aslına öğrendiler. Faik Trn’n İçişleri Bakanı olmasına CHP şiddetle karşı çıkmıştı. Erbakan da üzerinde fazla durmamıştı.

Faik Trn olayı MSP’de hemen kapanmadı. Milletvekili İşsan Karaçam, Faik Trn’n neden İçişleri Bakanı olmadığını defalarca gündeme getirdi ve sonunda partiden ihraç edildi...

MSP’de Bakan Seçimi

Koalisyon hükümetinde başbakanlık dahil 17 bakanlık CHP’ye, 7 bakanlık MSP’ye verildi.

MSP, kabineye vereceği isimler konusunda sıkıntılı saatler yaşadı. Protokol hazırlıkları sırasında MSP’ye verilen her bakanlık koltuğunun karşısına iki isim yazılıydı.

İki isim yazmalarının nedeni, Cumhurbaşkanı Korutürk'ü memnun etmektir. Çankaya'nın istemediği birinin bakan olması MSP'yi ve hükümeti zor durumda bırakabilirdi. Üstelik hâlâ askeri darbe süreci devam ediyordu.

Bazı MSP'lilerin Nakşibendi bir generale koşarak gitmelerinin nedeni de asker korkusuydu. Erbakan listeye ilk isim olarak Şevket Kazan'ı yazdı. Şevket Kazan'ın karşısında Adalet Bakanlığı duruyordu. Şevket Kazan'ın asıl mesleği vazilikti. Ayrıca kardeşleri ile manifaturacılık yapıyordu. Hukuk Fakültesi'ni dışarıdan bir yıl önce bitirmişti. Avukat olmuştu ama daha mahkeme yaşamı bile başlanamamıştı. Ancak Erbakan bu genç milletvekilini çok beğeniyordu.

Fakat adı listede olan Şevket Kazan ortada yoktu. Evine telefon edildi, sağa sola haber verildi; Kazan bulunamadı. Erbakan, "Olsun, nasıl olsa kabul eder," diye, Şevket Kazan'ı Adalet Bakanı yaptı!

Oğuzhan Asiltürk, İşleri Bakanlığı'nı biraz nazlanarak kabul etti. "Genel Sekreter olarak partinin işleriyle uğraşayım," diye mırıltılı bir şekilde konuştu. Erbakan, Asiltürk'ün gözünün içine sert bir şekilde bakarak adını yazdı. Asiltürk, Erbakan'ın İstanbul Teknik Üniversitesi'nden öğrencisiydi. Öğrenci, öğretmenine daha fazla karşı koyamadı ve İşleri Bakanlığı'nı kabul etti.

Sıra Ticaret Bakanlığı'na geldi. Ancak hiç kimse bu bakanlığı kabul etmedi. Görevden kaçan kaçanaydı. Bakanlık yapmaktan korkuyorlardı. Erbakan bu kez bir başka hal çaresi buldu. Dışarıdan bir bakan atayacaktı. Tümaş Genel Müdürü, Gümüşhanevi Dergâhı mensubu Recai Kutan telefonla arandı: "Recai Bey, Hoca sizi acele Meclis'te bekliyor." Recai Kutan bir şey anlamadı. Hemen Meclis'e koştu. Ancak şansı yoktu. O gelece kadar son dakikada Fehim Adak görevi kabul etmişti. Kutan, bakanlığı zaman farkıyla kaçırdı!...

Diyanet İşleri Başkanlığı'ndan sorumlu Devlet Bakanlığı'na MSP'nin ilk genel başkanı Süleyman Arif Emre getirildi. Bu bakanlık seçimi kolay yapıldı. MSP'lilerin gözünde "en iyi bakanlık" doğru bir kararla eski genel başkanlarına verilmişti!

Korkut Özal Hakkında MİT Raporu

MSP yöneticileri bakanları belirlemek için toplandığında hepsinde bir çekingenlik vardı. Heyecanlıydılar. Sadece Korkut

Özal kabineye girmeyi peşinen kabul etmiş görünüyordu. Bakan olarak kendisine Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nı uygun görüyordu! Oysa Korkut Özal, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yapıldı. Sanayi ve Teknoloji Bakanı yapılmamasının çeşitli nedenleri vardı:

Korkut Özal'ın ağabeyi Turgut Özal, Sabancı Holding'de çalışıyordu. Korkut Özal da İstanbul'da bazı büyük şirketlerin danışmanlığını yapmaktaydı. Sanayi Bakanlığı bir yatırım bakanlığıydı. Bu nedenle daha sonra çeşitli sakıncalar ortaya çıkabilirdi.

CHP içinde Korkut Özal'ın Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı olmasına bile karşı çıkanlar vardı. "Bu adam Nakşibendi tarikatının önde gelen isimlerinden biridir. Şeriat devleti kurma peşinde olan bu adam nasıl bakan yapılır?" deniliyordu. Korkut Özal hakkında CHP'lilere "Sanki diğerleri çok mu farklı?" yanıtı veriliyordu.

Bu arada Korkut Özal hakkında yazılmış bir Milli İstihbarat Teşkilatı (MİT) yazısı elden ele dolaştırıldı: Korkut Özal, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Genel Müdürü iken Başbakan Nihat Erim döneminde görevinden alınmıştı. Korkut Özal görevinden alınır alınmaz Danıştay'a başvurmuştu. Dönemin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı İhsan Topaloğlu Danıştay'a, Korkut Özal'ın neden görevden alındığına dair gerekçeli bir yazı göndermişti:

"Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı, Batman İşletme Müdürü ile atölye ve personel şeflerinin Nurculuk ve şeriatçılık konusunda işçilere telkinlerde bulunduğu; Genel Müdür Korkut Özal'ın bunları desteklediği hatta işletme müdürüne personel tayin ve işten çıkarma yetkilerini geniş çapta verdiği Milli İstihbarat Teşkilatı'ndan (MİT) alınan yazıdan anlaşıldığı gibi 6.11.1970 tarihli ve 93 sayılı bakanlık mucibi üzerine mahallinde incelemeler yapan bakanlığımız müfettişinin 27.1.1971 tarihli ve 32 sayılı raporunda da bu hususlar teyit edilmiştir. Korkut Özal'ın bu davranışlarının hükümetimiz programı ile öngörülen Atatürk ilkelerinin ve devrimlerinin tüm olarak uygulanması ilkesine kesinlikle aykırı bulunduğundan adı geçen bu görevdeki hizmetine devamı sakıncalı görülmektedir." Bu yazıyla Korkut Özal bir daha genel müdürlüğe dönemedi; önce MSP'den milletvekili, arkasından birkaç dönem bakan oldu!

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı için düşünülen isim Abdülkerim Doğru'ydu. Azot Sanayii Genel Müdürlüğü yapmıştı. O da bakanlığı güç kabul edenlerdendi. Ve Erbakan Başbakan Yardımcısı'ydı.

Sonuçta; CHP-MSP hükümeti 26 Ocak 1974 tarihinde görevine başladı. 1 Şubat'ta hükümete Meclis'te güvenoyu verildi. Koalisyona MSP'den sadece Bursa Milletvekili Emin Acar ret oyu verdi.

Erbakan Usulü Seçim

MSP Grup Başkanvekili Süleyman Arif Emre Devlet Bakanı, TBMM Başkanvekili Abdülkerim Doğru Sanayi ve Teknoloji Bakanı olmuştu. Bu nedenle yerlerine yeni isimlerin seçilmesi gerekiyordu.

Hükümetin güvenoyu almasından sonra MSP Grubu bu amaçla toplandı. Erbakan, Grup Başkanvekili olarak Fehmi Cumalıoğlu'nun ve TBMM Başkanvekili olarak da Rasim Hancıoğlu'nun seçilmesini istiyordu.

Rasim Hancıoğlu MSP içinde Erbakan'a muhalif olan isimlerin başında geliyordu. Nurcu'ydu. Meclis Başkanı ve başkanvekillerinin aktif politika ile uğraşmaları mümkün değildir. Ne partililerinin Genel İdare Kurulu toplantılarına ne de grup toplantılarına katılabilirler. Gerek partisiyle ilgili gerekse siyasi herhangi bir demeç veremezler. Tarafsızdırlar.

Rasim Hancıoğlu Meclis Başkanvekili olursa ne MSP Genel İdare Kurulu'nda ne de Meclis Grubu'nda bulunabilecekti. Böylece Erbakan parti içinde yaşı ve olgunluğu ile büyük sempati duyulan bir muhaliften kurtulacaktı.

Erbakan'ın gizli niyeti parti içindeki muhalifler tarafından biliniyordu. Muhalif milletvekilleri de parti grup başkanvekilliği için Rasim Hancıoğlu ve TBMM Başkanvekilliği için de Yasin Hatipoğlu'nu aday gösterdi.

Grup toplantısı Erbakan'ın her zaman olduğu gibi "Kardeşlerim" sözüyle başladı ve saatlerce sürdü. Erbakan son siyasi gelişmeler hakkında uzun uzun izahat verdikten sonra bir görüşmesi olduğunu söyleyerek grup toplantısından ayrıldı.

Erbakan gittikten sonra toplantı Grup Başkanvekili Hasan Aksay başkanlığında devam etti. Seçimlere gidildi.

Oylar verildi. Sayım komisyonu tam oyları tasnif ederken, MSP Genel Başkan Yardımcısı Orhan Batı hızla grup toplantısına gelerek, "Hocam rey pusulalarını istiyor," diyerek oyları topladığı gibi gitti.

Bundan sonraki gelişmeleri dönemin muhalif Manisa Milletvekili M. Gündüz Sevilgen şöyle anlattı:

“Orhan Batı reyleri zorla toplayıp gitti. Fakat neticeler grupta bulunan herkes tarafından öğrenilmişti. Grup Başkanvekilliği’ne Rasim Hancıoğlu, Meclis Başkanvekilliği’ne Yasin Hatipoğlu seçilmişti. Milletvekillerinden büyük çoğunluğu bu yolda oy kullanmışlardı. Necmettin Erbakan’ın arzusu istikametinde oy kullananlar ise sadece 5 kişiydi.

Bu neticeye rağmen ertesi grup toplantısında Genel Başkan Erbakan oyların kendi dediği gibi neticelendiğini bildiriyor. Ve bir emrivaki yaparak Meclis Başkanlığı’na o günkü tarihli bir yazı ile (20.2.1974 tarihli ve Hasan Aksay imzalı) MSP’nin Meclis Başkanvekili adayının Rasim Hancıoğlu olduğunu bildirdiğini söylüyordu.

Bunun üzerine arkadaşlar seçim neticelerinin böyle olmadığını bildiklerini, rey pusulalarının getirilip yeniden tasnif edilmesi gerektiğini söyleyerek itirazda bulundularsa da Erbakan, ‘Kâğıtlar odamdadır, itiraz edenler gelsin göstereyim,’ diyerek meseleyi kapatmak istedi. Bilahare odasına giderek reyleri görmek isteyenlere de göstermedi. Bir seferinde Orhan Akkoyunlu arkadaş konuyu grup toplantısında gündeme getirdi, reyleri görmek istediğini söyledi. Ancak Erbakan bu konuşmayı da yanıtsız bıraktı.

Böylece Erbakan milletvekillerinin verdiği reyleri hiçe sayarak istediğini yapıyordu. Milletvekilleri, bir skandal çıkmasın diye bu açık sahtekârlığı sineye çekmek zorunda kaldı. Bu hadise Necmettin Erbakan’ın kendi isteklerinin yerine gelebilmesi için nelere tevessül edebileceğini göstermesi bakımından dikkat çekicidir.”

Erbakan’ın Müjdesi

Görevli, elindeki kâğıtlarla hükümet kulisindeki milletvekillerini, bakanları tek tek gözünün ucuyla süzüyordu. Sonunda aradığını buldu, hızlı adımlarla MSP’li Ticaret Bakanı Fehim Adak’ın da bulunduğu milletvekillerinin yanına geldi. Bakan Fehim Adak’ın kulağına bir şeyler fısıldadı. Fehim Adak başı ile onaylayıp görevlinin getirdiği kâğıtları imzaladı.

Bakan Adak’ın yanında bulunan milletvekilleri ne olduğunu sordular. Bakan, “Hiç, önemli bir şey değil, TRT Genel Müdürlüğü’ne İsmail Cem’in getirilmesi kararnamesini imzaladım. Bir tek benim imzam kalmış,” dedi.

İlk fırtına Bakan Adak’ın yanında koptu. *Milliyet* gazetesi yazarlarından solcu kimliğiyle bilinen İsmail Cem İpekçi’nin TRT

Genel Müdürü yapılması MSP'yi karıştırdı. Bazı milletvekilleri isyan bayrağını açtı. "Bu adam komünisttir, dönmedir (sabeta-yist); yazılarında kitaplarında milliyetçiler, muhafazakârlar ve Müslümanlar hakkında ileri geri her şeyi yazar. Böyle bir adam nasıl TRT gibi bir kurumun başına getirilir?"

Grubu sakinleştirmek yine Erbakan'a düşmüştü:

"Koalisyon bir uzlaşmadır. Her şey bizim istediğimiz gibi olmaz. İsmail Cem'in TRT Genel Müdürü olmasma karşılık biz de bazı tavizler kopardık. Rahmetli eski Başbakan Menderes ve iki eski bakanın naaşları ailelerine verilecek."

Bu haber MSP Grubu'nu sevince boğdu. Kızgınlık yerini memnuniyete bıraktı. Tabii sonra Menderes ve arkadaşlarının naaşları ailelerine filan verilmedi! Erbakan için önemli olan o gün grubu sakinleştirmekti! Ve bunu başarmıştı.

Koalisyonun İlk Ciddi Sıkıntısı: Şarap Fabrikası

Cerciz Tolun, Mardin'in Savur ilçesinin Dereiçi Köyü muhtarıydı. Politikayla yakından ilgiliydi; CHP'liydi.

Dereiçi, bir Süryani köyüydü, halkı Hristiyan olan köyde dört mevsim ekim yapılıyordu. Toprakların küçük bir bölümü bile boş bırakılmıyordu.

Muhtar Tolun'un CHP-MSP koalisyon hükümetine bir işi düştü. Kendisi CHP'liydi, ama koalisyon ortağı MSP'nin Ticaret Bakanı Fehim Adak da hemşerisiydi.

Bakan Adak'ı Meclis'te buldu. Bakan, Tolun'u hemen tanıdı. Tolun daha ağzını bile açmadan Bakan, "Şarap fabrikasına hayır," dedi! Arkasından ekledi: "Üzüm suyu fabrikası yaparsanız evet!"

Tolun boynunu büküp anlatmaya başladı: "Ama efendim üzüm suyu bozulur, ayrıca onun için bazı ek makineler gerekiyor. Şarap uzun ömürlüdür. Biz bu işe başladık zaten."

Bakan Adak tek sözcük söyledi: "Hayır!"

Savur ilçesindeki Süryani köylerinin önemli ürünlerinden birisi de üzümdü. Ancak köylü ürünü değerlendirememekteydi. Üzümü değerlendirmek için bir çözüm yolu buldular. Köylüler bir araya gelerek bir köy kooperatifi kurdu. Kooperatif kurmakla kalmadılar, topladıkları paralarla şarap fabrikası kurmak için girişimlere başladılar. Üstelik o sıralar ne CHP-MSP koalisyon hükümeti vardı ne de Ecevit'in "halk sektörü" sözleri.

Muhtar Tolun'un peşinde olduğu, teşvik kredisiydi. Ancak MSP'li Sanayi ve Teknoloji Bakanı Abdülkerim Doğru şarap

fabrikasına karşıydı. Tolun, hemşerisi Bakan Adak'ın yanına bu nedenle gitti, ancak Bakan Adak da şarap fabrikasına karşıydı.

Şarap fabrikasının inşaatına çoktan başlanmış, tabelası bile asılmıştı: Dereiçi Şarap Fabrikası.

MSP'li bakanlardan "hayır" yanıtını alan Dereiçi Köyü Muhtarı soluğu Köy İşleri ve Kooperatifler Bakanı Mustafa Ok'un yanında aldı. Derdini anlattı. Bu bir köy kooperatifiydi. Şarap ihraç edeceklerdi. Üstelik Ortadoğu ülkelerinden bu konuda talep bile gelmişti. Bölge kalkınması için de oldukça önemli bir yatırımdı.

Bu kez devreye Bakan Ok girdi. MSP'li bakanlarla görüştü. Bakanlar bir türlü ikna olmuyordu. Devreye CHP Mardin milletvekilleri de girdi. Köy Muhtarı Tolun, Başbakan Ecevit'e kadar gitti.

MSP'li bakanlar "Nuh diyor peygamber demiyorlardı". Koalisyon ortakları arasında şarap fabrikası sorun haline gelmeye başladı. Sonunda Dereiçi köylüler pes etti. Şarap fabrikasının tabelası değiştirildi: Dereiçi Üzüm Suyu Fabrikası tabelası asıldı!

O günlerde basında "MSP tek başına hükümet olursa içkiyi yasaklayacak mı?" tartışmaları yapılıyordu.

MSP'nin elindeki Sanayi Bakanlığı şarap fabrikasına izin vermiyordu. Ancak o günlerde kulislerde dolaşan bazı sözleri DYP Genel Başkan Yardımcısı Esat Kıratlıoğlu yıllar sonra açıklıyordu: "1974 yılında Sayın Erbakan CHP ile koalisyon hükümetinde bulunurken kulaktan kulağa giden bir laf vardı; yatırım teşviklerini partisine bağış yapmayan kimseye vermezdi. Devletin düzeni o zaman bozulmaya başladı." (13 Şubat 1994 DYP Genel Merkezi'ndeki basın toplantısından)

Enişteye Yapılan Kıyak

Aydın Milletvekili ve CHP Merkez Yönetim Kurulu Üyesi Şükrü Koç, Diyanet İşleri Başkanlığı'nın bağlı bulunduğu Devlet Bakanı Süleyman Arif Emre'nin makamından içeri hışım ile girerek bağırdı: "Siz imam değil, her köye MSP Ocak Başkanı atıyorsunuz." CHP-MSP koalisyon hükümeti dört bin imam kadrosuyla ilgili hazırlıkları yapmış, sıra bunların atanmasına gelmişti. Bu imamlar ihtiyaca göre dağılacaktı. Bazı kıstaslar da getirilmişti. Örneğin imam kadrosu verilecek yerlerin mutlaka camisi olacaktı.

İddiaya göre Devlet Bakanı Emre, 1973 seçim sonuçlarını gösteren listeyi önüne alıp, "Bu köy bizden, bu köy hınzırlardan, bu köy AP'ye oy verdi ama imam gönderirsek bize oy verirler" hesapları yapıyordu! İşte CHP'li milletvekilinin kızgınlığı imamların MSP'nin propaganda elemanları gibi kullanılmasıydı.

Koalisyon ortağı MSP kendi bakanlık kadrolarını çoğunlukla Nakşibendi Şeyhi Mehmet Zahit Kotku'nun "rahle-i tedrisinden" geçmiş müritlerle dolduruyordu.

Devlet kadrolarının Nakşibendi, Nurcu, Kadiri tarikatı müritleri arasında paylaştırıldığı haberleri sık sık gazetelerde haber olmaya başladı. Hatta yazılanlara göre, "Bize az kadro verildi" diye, tarikatlar arasında yer yer tartışma çıkıyordu.

Eski Diyanet İşleri Başkanı Tayyar Altıkulaç, yakın zamanda yayımlanan *Zorlukları Aşarken* kitabında o günlerde tarikatlar arasında yaşanan rekabeti şöyle anlatıyordu: "Süleymancılar, MSP ile uzlaşma sağlayamamışlardı. MSP lideri Necmettin Erbakan da Süleymancıların ehlisünnet dışı bir anlayış içinde olduklarını düşünüyordu. Erbakan, kendisini desteklemeyen Müslümanların Müslümanlıklarını her zaman sorgulamıştır. Diyanet yönetimi olarak da Süleymancılardan rahatsızdık. Dini hayatları ve inançlarında gördüğümüz yanlışlar vardı. Süleymancı meslektaşımızı hizmet içi eğitime çağırdığımızda, bir başka arkadaşımızın imam olduğu cemaatin arkasında namaz kılmazdı. Onlar da bizim Müslümanlığımızı eksik ve sakat görüyordu."

Burada bir parantez açmalıyım: Erbakan'ın kontrolündeki Diyanet İşleri'nde tarikat rekabeti yaşanıyor, Erbakan'ı desteklemeyen İslamcılar dışlanıyordu. Erbakan'a yakın olanlar ise yükseliyordu. Tıpkı İstanbul İmam Hatip Lisesi müdür yardımcılığından Diyanet yönetimine hızla yürüyen Altıkulaç gibi! Altıkulaç'ın lisesinde Tayyip Erdoğan, Mehmet Ali Şahin, Kadir Topbaş gibi isimlerin öğrenci olduğu hatırlanırsa Erbakan hareketinin örgütlenmek için kullandığı araçların boyutu daha iyi anlaşılabilir.

Erbakan kadrolaşma konusunda okul arkadaşı ve eniştesi Prof. Osman Çataklı'yı da unutmadı. Osman Çataklı, Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne getirildi.

Şeyh Kotku'nun Müfettişi

Başbakan Yardımcısı Necmettin Erbakan 0006 kırmızı plakalı arabası ile sık sık yurt gezilerine çıktı. Erbakan'ın bu ziyaret-

lerde yanından ayırmadığı bir kişi vardı: Yahya Oğuz. Yüksek makine mühendisi olan ve DPT'den "ithal edilen" Yahya Oğuz, Erbakan'ın özel Nakşibendi danışmanıydı. Yahya Oğuz bu görev için özel olarak Şeyh Mehmet Zahit Kotku tarafından görevlendirilmişti.

Bir şekilde Erbakan'la Şeyh Kotku arasındaki ilişki trafiğini Yahya Oğuz yönlendiriyordu. Şeyh Kotku'nun isteklerini Başbakan Yardımcısı Erbakan'a iletiyor ve yapıp yapılmadığını denetliyordu!

Yahya Oğuz, Erbakan'ın yanından bu sebeple hiç ayrılmıyordu. Ancak kendisi devlet memuruydu. Ereğli Demir Çelik Fabrikaları Yönetim Kurulu üyesiydi. Yani maaşını / parasını bu kurumdan alıyordu!

MSP'nin "icraatları" Şeyh Mehmet Zahit Kotku'nun da katılımıyla Yahya Oğuz'un Ankara Bahçelievler'deki evinde değerlendirilirdi. Bu toplantılara ileride Sivas Belediye Başkanı olacak Temel Karamollaoğlu, ileride milletvekili olacak DPT'den Cevat Ayhan, ileride ANAP'tan milletvekili olacak Erdem Beyazıt gibi bürokrat müritler katılıyordu.

Siyasi Partiler Kanunu'na göre iktisadi devlet kurumlarında yönetim kurulu üyesi, denetçi gibi görevlerde bulunanlar siyasi partilere üye ve yönetici olamazlardı. Oysa üyeliği bıraktık, MSP Genel İdare Kurulu'ndan Recai Kutan, Abdullah Tomba, Hüseyin Erdal, Halit Özgüner, Zühtü Öğün, Abdurrahim Bezci MSP tarafından kamu kuruluşlarının yönetim kurulu üyeliklerine yerleştirilmişti. Genel İdare Kurulu üyesi bu altı kişi, hem parti çalışmalarını yürütüyor, hem de devlet işlerini yapıyorlardı! MSP hep "partizanlığı" eleştirmiş ama kendisi hükümet olunca bunu "pervasızca" uygulamaya başlamıştı!

MSP-Mason İlişkisi

1969 yılından başlayarak MNP ile devam eden masonluk karşıtı söylem, MSP'nin 1973 seçimlerinde sık sık kullandığı propaganda malzemelerinden biri oldu.

CHP-MSP koalisyon hükümetinin İçişleri Bakanı Oğuzhan Asiltürk'ün yanıtlaması için DP Milletvekili Hilmi Türkmen ile AP Milletvekili Ahmet Buldanlı 7 Nisan 1974 tarihinde TBMM'de yazılı soru önergesi verdiler: "Türk Yükselme Cemiyeti, Bakanlığınız döneminde adını, Hür ve Kabul Edilmiş Mason Derneği'ne çevirdi mi? Siz bu yeni dernek adını tescil ettiniz mi?"

İçişleri Bakanı Asiltürk bu soruya yanıt vermedi. Yanıt MSP'nin yayın organı *Milli Gazete*'den geldi. Soruyu yönelten milletvekilleri "Masonların oyununa gelmekle" itham edildi.

Ama sonunda milletvekillerinin haklı olduğu ortaya çıktı; o zaman kadar Türk Yükselme Cemiyeti adı altında faaliyet gösteren masonlar, 1974 yılında Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Derneği olarak localarını teker teker tescil ettiriyordu. Aynı günlerde mason localarının açık olarak faaliyete geçtiği, basında yer almaya başladı.

MSP'nin masonlukla irtibatlandırılması yeni değildi. Örneğin CHP-MSP koalisyon hükümeti daha kurulmadan bir ay önce 17 Aralık 1973 tarihli *Adalet* gazetesi ilginç bir haber yayımlamıştı. Haberde Erbakan'ın 12 Mart'ta İsviçre'ye "tedavi olacağım" bahanesiyle kaçtığı belirtilmekte ve MSP'nin başına geçmesi için nasıl geri getirildiği anlatılmaktaydı.

"Selamet Partisi'nin kuruluş kararının İsviçre'de verildiği, Necmettin Erbakan tarafından Ecevit'in komünist olmadığına savunulacağı, Erbakan'ın 20 milyonda ısrar ettiği, parti kapatılacağı zaman Erbakan'ın hemen partiden istifa edip İsviçre'ye yerleşmek arzusunda olduğu, paranın bir kısmı ile bir gazete yayımlayacağı, para işini Lale Locası'nın halletmekte olduğu" yazılıyordu.

Adalet gazetesi bu metnin İngiliz Büyük Mason Locası'na bağlı Türkiye Büyük Mason Locası'na verilen rapordan alındığını belirtiyordu. MSP'liler ve Erbakan, *Adalet* gazetesini tekzip etmediler. Üstelik Nurcu *Yeni Asya* gazetesi de 1977 yılında çıkardığı *İslami Hareket ve MSP* adlı kitapçığında bu habere geniş yer verdi. Erbakan ve arkadaşları bu haberi de tekzip etmedi.

İlginç bir tesadüftür ki Erbakan'ı Türkiye'ye dönmeye ikna eden Turgut Sunalp de, P.26'nın şeflerinden Albay Backmann da masondu. Backmann'ın diğer Türk ziyaretçileri ise başka bir araştırmanın konusu.⁹

CIA'nın Yağmur Bombalarını Satan MSP'li Senatör

Süleyman Ergin, 14 Ekim 1973 seçimlerinde Yozgat MSP Senatörü olarak Meclis'e girdi. Politikaya girmeden önce ENSA adında bir firma kurdu. Devlet Planlama Teşkilatı'ndaki, abdest

9 Bu konuda *Beyaz Müslümanların Büyük Sırrı, Efendi 2* isimli kitabıma bakınız.

almaya takunya ile gittikleri için "Takunyalılar" adı verilen bürokratlar sayesinde araştırma fonunun kredisini de buldu.

Senatör Ergin Meclis'e girdikten sonra şansı açıldı. Kanada'daki bir yağmur firmasının Türkiye temsilciliğini aldı. Nedendir bilinmez, MSP'li Senatör, Kanadalı bu firmanın adını başına bir türlü vermedi. Niçin saklıyordu acaba? Sonunda firmanın adı öğrenildi: Frident Steel and Chemicals Co. Ltd.

Bu esnada "Bu firmanın adı CIA kayıtlarında geçiyor" diye bir iddia ortaya atıldı. İddiaya göre Amerika, 1963 yılında Vietnam'da yağmur bombalarını kullanmıştı. Yağmur bombaları büyük sellere neden olmuş, çok sayıda köylü bu sellerde can vermişti. Evet, yağmur bombalarını CIA, Kanadalı bu şirketten temin etmişti!

MSP'li Senatör yağmur bombalarını Türkiye'de de pazarlayacaktı. Ancak "bombalar" gümrükte takılı kaldı. MSP'li Senatör Meclis'teki gücünü kullandı. Kürsüye çıkarak kendi özel ticaretinin yararlarını, yani yağmur bombalarının faydalarını anlattı. "Bıraksınlar Keban Barajı'nı 5 milyar liraya doldurtayım!" şeklindeki sözleri hâlâ Meclis zabıtlarında mevcut.

Sonuçta MSP'li senatör yağmur bombalarını Türkiye'de pazarlayamadı. Ancak İran'a o günün değeri ile 30 milyon liralık yağmur bombası sattı. Buna rağmen seçmenlerine "yağmuru Allah yağdırıyor" diyen MSP'li Senatör Ergin, Meclis'in renkli isimlerinden biri olarak hafızalarda kaldı.

Akgün Erbakan'ın Komisyonları

MSP koalisyon ortağı olunca bir isim basında sıkça duyulmaya başladı: Akgün Erbakan! Gerçi o yıllarda bir "yeğen" zaten meşhurdur: Yahya Demirel. Ancak Necmettin Erbakan'ın biraderi Akgün, basının yazdığına göre Yahya'yı sollayacak gibiydi.

Akgün Erbakan müteahhitti. Kısa bir zamanda da milyonerler arasındaki yerini almıştı. Nerelerde iş yapıyordu? İddiaya göre Libya ve Suudi Arabistan'da iş yapan inşaat şirketlerinin iş-takipçiliğini yapıp komisyon alıyordu. Ağabey Suudi Arabistan ve Libya ile siyasal ilişkiler kurmuş, birader Akgün de ticari ilişkileri sürdürüyordu. O günün gazetelerine göre, birader Akgün, işleri iyi yürütüyor, oldukça da iyi para kazanıyordu. İnşaat firmalarından biri oyun bozanlık yapmasaydı, işler öyle sürüp gidecekti. Fakat bir inşaat firması Akgün Erbakan'a komisyonculuk ücreti olan 35 milyonu vermedi. Olay mahkemelere ve doğal

olarak basına yansıdı ve Akgün Erbakan işte birden böyle ünlü oluverdi. Gazetelere konu olmaktan bıkan Akgün Erbakan, daha sonra Almanya'ya gitti. Alman bir hanımla evlendi. Ancak genç yaşta vefat etti. Oğlu Mehmet Erbakan Almanya'da yaşamaya devam etti. O da babası gibi bir Alman hanımla evlendi.¹⁰

Mehmet Erbakan'ın ise amcası Necmettin Erbakan'ın Almanya'daki "gizli kasası" olduğu iddia edildi. Bu konuya ileriki sayfalarda değineceğiz...

Genel Af MSP'yi Bölüyor

1973 yılı Cumhuriyet'in kuruluşunun 50. yılıydı. 14 Ekim 1973 seçimlerinde başta CHP olmak üzere bazı partiler, 12 Mart askeri cuntasının cezaevlerine doldurduğu kişileri affedecekleri sözünü verdiler.

Bir toplumsal uzlaşma projesi kapsamında 1 Şubat 1974 günü Başbakan Ecevit, koalisyon hükümetinin programını Meclis'te okurken af konusuna da değindi. "Hükümetimiz geçmişin kırılganlık ve acılarını giderecek karşılıklı bağışlama ve hoşgörüyeye dayanan bir kardeşlik ortamının kurulmasını ilk görev saymaktadır. Toplumumuzdaki iç barışı kurmak üzere düşünce ve inanç suçlarını da kapsayan bir genel af ile orman suçlarına ilişkin affın gerçekleşmesini zorunlu görüyoruz."

Fakat genel af konusunda MSP ikiye bölündü. Partinin dinci radikal kanadı solcuların affedilmesine şiddetle karşı çıktı. Türk Ceza Kanunu'nun 141., 142., 146. ve 149. maddelerinin af kapsamı dışında bırakılmasını istiyorlardı. Tabii irticai amaçlı suçları, yani TCK'nın 163. maddesini af paketinin içine sokuyorlardı. Radikallerin başını çeken A. Tevfik Paksu gibi isimler kulislere "solcuların affedilmesi sonucu ordunun MSP'ye çok kızacağını" söylüyordu sürekli.

Nakşibendi tarikatının Şeyhi Mehmet Zahit Kotku da devreye girdi. Ve MSP'nin radikal milletvekilleriyle Ulus'ta Hacı Bayram Camii yakınlarındaki Hilal Sokak'ta, Güler Apartmanı'nın ikinci katında bir araya geldi. Toplantıya, M. Hulusi Özkul, Zekâi Yaylalı, Cemal Cebeci, Hüseyin Abbas, Yahya Akdağ, S. Reşat Saruhan, M. Zeki Okur, M. Gündüz Sevilgen, Ali Acar, H. Cahit Koçkar, Abdurrahman Ünsal, Ahmet Akçael, Mehmet Bozgeyik

¹⁰ Yeğen Erbakan'ın adı "aşk skandalına" da karıştı. 14 yıllık evli, iki çocuklu Alman asıllı Rabeya ül Haque ile yasak bir aşk yaşıyordu. Koca Nasim ül Haque, eşini geri istiyordu. "Karımı para ile kandırdılar," diyordu. (20.1.1995 *Milliyet*)

katıldı. Komünistlerin affedilmemesi için çalışacaklarına dair Kuran'a el basarak yemin ettiler.

MSP'nin grup toplantıları artık kavgalı geçiyordu. Gün oluyor Ticaret Bakanı Fehim Adak, gün oluyor Genel Başkan Yardımcısı Recai Kutan arkadaşları tarafından tartaklanıyordu. Aslında en çok aftan yana olan İçişleri Bakanı Oğuzhan Asiltürk'e kızılıyordu. Ancak Asiltürk gençliğinde boksla uğraştığı için, ondan çekiniliyordu.

Bu arada MSP Genel Sekreteri muhalif Gündüz Sevilgen'in yetkileri elinden alındı. Sevilgen, Erbakan'ın sözlerini hiç dinlemiyordu artık.

MSP'nin radikalleri aynı zamanda DP Milletvekili Mehmet Turgut'la da görüşüyorlardı. Mehmet Turgut, İstanbul Teknik Üniversitesi'nden Erbakan'ın arkadaşıydı. Erbakan'ın AP'den veto edilmesine karşı çıkan isimdi. Şimdi MSP'deki Erbakan muhalifleri ile sık sık yan yana geliyordu. MSP'den kopma olabilir miydi? Onu gelecek günler gösterecekti.

15 Mayıs 1974 günü Meclis'te Af Yasası oylandı. MSP'nin muhalifleri, Meclis'teki muhalefet partileri ile işbirliği yaptı. Solcular af kapsamı dışında bırakıldı. Ancak CHP hemen Anayasa Mahkemesi'ne başvurdu. Anayasa Mahkemesi kararı ile 141., 142., 146. ve 149. maddeler af kapsamına alındı. Böylece solcular da aftan yararlandı.

Erbakan Af Yasası konusunda MSP içindeki 20 milletvekilinin muhalefetle işbirliği yapmasına sinirlendi. Öfkelenmesinin nedeni, solcuların affedilip affedilmemesi konusu değildi. Koalisyon çatırdıyordu. CHP'lilerin koalisyon ortaklarına artık hiçbir inancı kalmamıştı Koalisyon protokolüne uymamışlardı çünkü.

Erbakan muhalif milletvekilleriyle tek tek görüşme yaptı. Onlara koalisyonun devam etmesinde büyük yarar olduğunu, devlet katında itibar gördüklerini, devletin en gizli toplantılarına bile katıldıklarını, bu şekilde partinin ileride kapatılamayacağına anlattı.

Erbakan'ın bu sözleri bile muhalif 20 milletvekilini ikna etmeye yetmedi.

Erbakan'a yakın milletvekilleri Af Yasası oylamasından sonra MSP Genel Başkan Yardımcısı İsmail Müftüoğlu'nun evinde bir araya geldiler. Muhalif 20 milletvekiline ateş püskürüyorlardı. Cezalandırılmaları istendi. Bazı milletvekilleri tümünün

partiden ihraç edilmesi gerektiğini savunuyordu. Fakat partiyi çok etkileyeceği için 20 milletvekilinin ihracından vazgeçildi. Elebaşısı durumundaki beş-altı milletvekilinin ihraç edilmesi fikri ortaya atıldı. Bu da riskliydi. Bu milletvekillerini ihraç ettiklerinde diğerleri de partiden ayrılabilirlerdi. Sonunda bu 20 milletvekiline ceza verilmemesini ancak teşkilat nezdinde gözden düşürölmelerini sağlamak, partide bunlara görev vermek gibi uygulamalara gidilmesine karar verildi.

Af konusu Erbakan'ın siyasi yaşamında önemli bir dönemeç oldu. 20 milletvekilinin kendisine karşı çıkması Erbakan'ı bir tutum almaya sevk etti. Daha sonraki yıllarda Erbakan ilçe başkanlarını, delegeleri, Genel İdare Kurulu üyelerini, milletvekili adaylarını, belediye başkan adaylarını hep tek başına seçti. Bu tavır sonrası kendisine muhalefet etmeyi bırakın, sözlerini uygulamayan bir kişiyi bile partisinde istemeyecekti. Af meselesi Erbakan'ın tek seçici olmasına sebep oldu...

Ama gün gelecek, yaşamının son yıllarında bunun bile faydası olmadığını bir kez daha tecrübe edecekti...

Erbakan'ın Kral Faysal'dan İsteği

Erbakan, CHP ile koalisyon kurulur kurulmaz ilk bakanlar kurulu toplantısından itibaren "Benim Suudi Arabistan'la çok iyi ilişkilerim var. Arabistan'a gidip yeni anlaşmalar yapabiliyim," demeye başladı. O yıllarda dünyada petrol krizi vardı.

Sonunda isteğine de kavuştu. Başbakan Yardımcısı Erbakan başkanlığındaki heyet 24 Nisan 1974 günü Suudi Arabistan'a gitti. Heyet Riyad'daki Al-Yamana Oteli'ne yerleşti. Bakalım Erbakan'ın "elindeki sihirli değnek" işe yarayacak mıydı?

Erbakan önce Medine'ye gitti. Tarihi yerleri gezdi. Sonra özel izinle Mekke'ye gidildi. Hazreti Muhammed'in kabri ziyaret edildi. Kâbe'de dini vecibeler yerine getirildi.

Petrol krizi nedeniyle birçok ülkenin heyetleri Kral Faysal ile görüşmeye gelmişti. Erbakan'a 24 Nisan günü saat 11.30 ile 12.30 arası randevu verildi. Görüşme yapıldı. Ancak "sihirli değnek" işe yaramadı. Kral Faysal, Erbakan'a, "Daha ayrıntılı konuları kardeşim Başbakan Yardımcısı Prens Fahd ile görüşün," dedi.

Türkiye'de "Ben ucuz petrol bulurum," diyen Erbakan, Suudi Arabistan'da değişik konuşmaya başlamıştı: "Ucuz petrol artık bir hayaldir. Petrol satın alacak ülke bulmak ve oradan petrolü almak bir sorundur!"

Dışışleri Bakanlığı Genel Sekreteri İsmail Erez başta olmak üzere heyetteki herkes bu sözlerden dolayı şoke oldu. Erbakan'ın sözlerini, zaten Türkiye'de herkes söylüyordu. Madem öyleydi, niçin Suudi Arabistan'a gelinmişti?

Bu gezi sırasında bir de "mektup olayı" patlak verdi. Erbakan biri Petrol Bakanı Yamani'ye, diğeri de Kral Faysal'a iki mektup yazıp ulaştırmıştı.

Mektuplar çok eleştirildi. Çünkü Erbakan mektuplarında şöyle diyordu: "Vereceğınız kredi ile Türkiye'nin Doğu ve Güneydoğu bölgelerine yapılacak eserlerin, Suudi Arabistan tarafından yapıldığının bilinmesi önemlidir. Beni Türkiye'de güçlendirin. Bu kredi gerçekteşirse Türkiye'de İşlam âlemine yeni bir açılma, yeni bir çığır başlayacaktır. Yardımınız, açılacak bu yeni çığırı güçlendirecektir."

Mektup sanki sömürölen bir öлке tarafından sömürgeci bir devlet başkanına yazılan bir üslupla kaleme alınmıştı. Mektup Türkiye'de büyük yankı yarattı. En çok üslup eleştiriliyordu. Bir diğeri eleştiri konusu ise Erbakan'ın Suud Kralı Faysal'a "Beni güçlendirin" demesiydi. Başbakan Yardımcısı nasıl böyle bir talepte bulunabilirdi? Erbakan eleştirilere hiç aldırmadı. Sonuçta, Erbakan, Suudi Arabistan'dan bırakın ucuz petrolü, hampetrol bile bulamadı. Üstelik mektup skandalı ile hükümeti güç duruma sokmuştu.

Ancak Erbakan, bu gezisiyle Türkiye Cumhuriyeti'nin "hacı olan" ilk Başbakan Yardımcısı "unvanına" kavuştu!

Atatürk, İnönü, Bayar, Menderes, Saracoğlu, Peker, Okyar, Saydam, Saka, Günaltay, Ürgüplü, Demirel, Erim, Melen, Irmak hac yapmayan cumhurbaşkanı ve başbakanlardı. 1973 yılında Erbakan ile başlayan devlet adamlarının hac ve umre yapma "modası" 12 Eylül 1980 askeri darbesinden sonra patlama yaptı: Kenan Evren, Bülend Ulusu, Turgut Özal, Kaya Erdem, Mustafa Kalemli, Kâzım Oksay, Sefa Giray, Bedrettin Dalan, Nevzat Ayaz, vb...

Suudi Arabistan hampetrolü 70'li yıllar boyunca hiçbir Türk hükümetine vermedi. Ne Erbakan'a ne Demirel'e ne de Ecevit'e.

Suudiler hampetrolü hem de çok ucuz bir fiyatla 12 Eylül 1980 askeri darbe döneminde verdiler!...

Gensorunun Bedeli 29 İmam-Hatip Okulu

CHP'li Milli Eğitim Bakanı Mustafa Üstündağ'ın MSP'nin "radikalleri" tarafından istenmediğini öğrenen Meclis'teki

muhalefet partileri hemen gensoru verdiler.

MSP'li muhalif radikaller öykücü, romancı Mahmut Makal, Fakir Baykurt gibi yazarların Milli Eğitim Bakanlığı danışmanlığına getirilmesine ateş püskürüyorlardı. Onlara göre bakanlığı "komünistler" ele geçirmişlerdi.

MSP'li muhaliflerin gensoru lehinde oy vermesi halinde kuşkusuz hükümet düşmeyecekti. Ancak CHP'lilerin artık dayana-
cak güçleri kalmamıştı. Ecevit hükümetten çekilebileceklerini açıkça Erbakan'a söyledi.

Erbakan telaşlandı. Ama sonuç korktuğu gibi olmadı. 20'ler yine bir evde toplandı. 11 Haziran 1974'te görüşülecek gensoruya ret oyu verme kararı aldılar. Ancak şartları vardı:

- İmam Hatip okullarının orta kısımlarının açılması ve bu açılışın bir kanuna dayandırılması, bunun için Temel Eğitim Kanunu'nda değişiklik yapılarak İmam Hatip okullarının ilko-
kula dayalı hale getirilmesi,

- İlk, ortaokul ve liselerde milli ahlak derslerinin konulması,
- Yurtdışında dini tahsil yapanların "muadetlerinin" tasdiki,
- Binası halk tarafından yapılan İmam Hatip okullarının he-
men açılması,

- Milliyetçi öğretmen ve idarecilerin kıyımına son verilmesi.

Sonuçta Milli Eğitim Bakanı Üstündağ koltuğunu korudu. Bu olaydan sonra ortaöğretime ahlak dersi kondu. Birkaç ay içinde 29 İmam Hatip okulu açıldı.

Hosteslerin Eteklerini Uzattık

Almanya'nın Sesi Radyosu, Necmettin Erbakan'ın, Federal Almanya'da hükümette bulunan Sosyal Demokrat Parti'nin yayın organı *Vorwärts* gazetesinin Ankara muhabiri Alfred Joachim Fischer ile yaptığı görüşmeyi 1974 Eylülü'nün son haftasında yayımladı. Yayın koalisyon hükümetini bir kez daha karıştırdı.

Alman gazeteci ile Erbakan'ın görüşmesinden birkaç alıntı verelim:

– *Sayın Bakan, modern Türkiye'nin kurucusu Atatürk şeri kanunların yerine İsviçre, İtalya ve Almanya'da yürürlükte olan modern kanunları getirmiştir. Şimdi siz bu çarkı geriye döndürmeye mi çalışıyorsunuz?*

– Bu, üzerinde durulmaya değer bir sorun. Muhakkak olan şudur ki, dünyanın hiçbir yerinde Suudi Arabistan'da olduğu kadar az hırsızlık vakasına rastlanmamaktadır. Bildiğim kadarı

ile geçen yıl Suudi Arabistan'da tek hırsızlık olayı görülmedi. Bunun sebebi kanunların sertliğidir.

– Peki, çağımızda şeri kanunların yürürlükte olduğu bir Türkiye düşünebiliyor musunuz?

– Teorik olarak pekâlâ mümkündür. Şeri kanunları muhafaza eden ülkeler bunlardan memnundurlar, ama karar parlamento-nundur.

– Kadınların durumu ne olacak? Partinin içinde kadınlara yeniden peçe giydirmek isteyenlerin olduğu söyleniyor?

– Herkes kendi istediği gibi giyinecek. Evet, ama ahlaka aykırı olmamak şartıyla.

– Hükümete girdiğiniz ilk günlerde “mini etek uzayacak” demiştiniz. Anlaşılan başarılı olamadınız. Ben çok mini etek gördüm.

– Koalisyon hükümetinde olduğumuz için maalesef her istediğimizi kabul ettiremedik. Söz hakkı sadece bizde olsaydı, o zaman etekler mutlaka uzardı. Amma Türk Hava Yolları hosteslerinin eteklerini 15 santimetre uzatmaya zorladık. Yani başarılı da olabildik ve doğru yolda olduğumuza inanıyoruz.

Almanya'nın Sesi Radyosu'nun yayınının Türkiye'de duyulmasından hemen sonra Başkan Yardımcısı Erbakan bir açıklama yaparak hiçbir Alman gazetesine demeç vermediğini söyledi.

Erbakan, verdiği demeçler toplumda büyük tepki görünce her zaman aynı yola başvuruyordu: “Ben öyle konuşmadım. Ben demeç vermedim.”

Ancak Alman gazeteci Fischer, Erbakan ile yaptığı röportajın kasetlerini basına dinletti! Banttaki ses Erbakan'ındı. Hoca hâlâ “Hiçbir Alman gazeteciye röportaj vermedim,” diye iddia ediyordu. Aksilik ya, bu kez de gazeteci Fischer ile Hoca'nın röportaj yaparken çektiydikleri fotoğraflar basında yer aldı.

Röportaj Erbakan'ın başına çok işler açacaktı. Çünkü Cumhuriyet Savcılığı soruşturma açtı. Ancak koalisyon hükümetinin MSP'li Adalet Bakanı Şevket Kazan'dı. Savcı mı çekindi, yoksa Erbakan'ın söylediklerinde suç mu bulunamamıştı, bilinmiyor. Olay kapatıldı...

MSP Tarihe Nasıl Geçmek İstiyor?

15 Temmuz 1974 tarihinde Kıbrıs'ta, Yunanistan'daki Amerikancı faşist Albaylar Cuntası'ndan güç alan EOKA'cı Samson darbe yaptı. Bu faşist hareket Kıbrıs'ta “ENOSİS” doğrultusunda atılan bir adımdı.

20 Temmuz günü Türk Silahlı Kuvvetleri Kıbrıs Barış Harekâtı'nı gerçekleştirdi.

Kıbrıs'a yapılan askeri operasyon koalisyon ortakları arasında her geçen gün şiddetlenen geçimsizliği bir süre rafa kaldırdı.

Ancak yıllar sonra Kıbrıs'a askeri birliklerin gönderilmesi kararını kimin verdiği sorusu, Erbakan'la Ecevit arasında tartışma konusu oldu.

İki lider arasında bir başka tartışma ise ateşkes kararına uyulup uyulmaması konusunda oldu. Erbakan, Ecevit'in Birleşmiş Milletler'in ateşkes kararına uymakla acele ettiğini söyledi, bu nedenle harekâtın başarıya ulaşmadığını iddia etti.

Ecevit'e göre Erbakan'ın iddiasının gerçeğe ilgisi yoktu: "Harekâtın ilk aşamasında Kıbrıs'a çıkarabileceğimiz askeri birlikler ve malzeme ihtiyacı Silahlı Kuvvetlerimizce yapılmıştı. Silahlı Kuvvetlerimizin bu ilk aşamada ele geçirilen Girne-Lefkoşa bölgesinde kendini güvence altına alabilmesi, bu amaçla gereken ikmalin yapılabilmesi için bir nefes alma zamanına gereksinim vardı. Londra-Zürih anlaşmaları uyarınca Lefkoşa'da bulunan alayımızın ilk gece karşılaştığı güçlükler ve tehlike de bunu gösteriyordu.

Ben, Genelkurmay'dan ateşkese hangi gün, saat kaçta uyabilecek duruma geleceklerini sordum. Kendileri için en uygun günü ve saati söylediler. Ben de o gün ve saate kadar Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri ile ABD Dışişleri Bakanı Kissinger'ı telefonla oyaladım. Hükümetin MSP kanadı ise askeri harekâtın gerçeklerini ve gerekçelerini hiç göz önünde tutmaksızın 'ateşkese uyulmasın' diye direniyordu. Onun üzerine Erbakan'ın da belirttiği gibi bir Bakanlar Kurulu toplantısını yarıda kesip Sayın Erbakan'ı Genelkurmay'a götürdüm. Kendisini Genelkurmay Başkanı rahmetli Orgeneral Semih Sancar'la görüştüm. Orgeneral Sancar da benim söylediklerimi doğrulayınca, Sayın Erbakan ve hükümetin MSP kanadı daha fazla direnemediler. Ancak 'Bu durumda ateşkesi engellemeyelim ama biz tarihe ateşkes kararına itiraz etmiş gibi geçmek istemiyoruz,' dediler." Ecevit ile Erbakan arasında bir tartışma konusu da İkinci Cenevre toplantısına, "Çok kantonlu federasyon" seçeneğinin önerilmesiydi. Erbakan, bu önerinin Ecevit'ten geldiğini, kendilerinin karşı çıktığını, Ecevit ise Erbakan'ın bu öneriyi onayladıktan sonra konuyu Cenevre'ye götürdüklerini söyledi.

Koalisyon Yıkılıyor

Türk Silahlı Kuvvetleri'nin Kıbrıs Operasyonu koalisyon içindeki çatlakların açılmasını bir süre önledi. CHP'liler "Kıbrıs'ın Fatihi" olarak Ecevit'i kamuoyuna lanse etmeye başladı. Halk "Karaoğlu" Ecevit'e büyük sempati duymaya başladı.

İşte o günlerde Maliye Bakanı Deniz Baykal 45 milletvekili olan DP'lilerden yeşil ışık aldığını, erken seçime "evet" diyeceklerini Ecevit'e fısıldadı. DP'den erken seçim için gerekli çoğunluğu bulduğunu sanan Ecevit, MSP'lileri "artık sırtında taşımamaya" karar verdi. Üstelik arkasında Kıbrıs rüzgârı vardı...

Ve planlı bir sorun yaratıldı. Bunun adı, Bunalım Teorisi'ydi: Başbakan Ecevit İskandinavya ülkelerine bir geziye çıkacaktı. Kendisi yurtdışına çıktığında yerine Başbakan Yardımcısı olarak Erbakan'ın vekâlet etmesi gerekiyordu. Ancak Ecevit bu kez yerine Devlet Bakanı Orhan Eyüboğlu'nun vekâlet etmesini istedi. Bu olayı aslında Erbakan da kabul etmişti. Ancak olay MSP Grubu'nda duyulduktan sonra partililer konuyu "onur meselesi" haline getirdiler.

Bazı MSP'li yöneticiler Erbakan'ın makam odasında toplandı. Toplantıya bakanlardan Süleyman Arif Emre, Oğuzhan Asiltürk, Şevket Kazan, Korkut Özal, Genel Başkan Yardımcısı Fehmi Cumalıoğlu, Recai Kutun, Genel İdare Kurulu üyelerinden A. Tevfik Paksu ve M. Gündüz Sevilgen katıldı.

Sinirler gergindi. Fakat toplantıya sessizlik hâkimdi. Recai Kutun o günlerde piyasaya çıkan Ecevit'i anlatan bir kitabı karıştırıyordu. Oğuzhan Asiltürk elindeki telsizle oynuyordu. Fehmi Cumalıoğlu önündeki kâğıda bir şeyler karalıyordu. Çare düşünüyorlardı.

Bir fikir ortaya atıldı: "Madem koalisyonun bozulması istenmiyor. Orhan Eyüboğlu Başbakanlığa vekâlet edebilir. Bizim Genel Başkan da Libya'ya gitsin."

Bu fikir toplantıda bulunanlara son derece cazip geldi. Konu hemen Başbakan Ecevit'e ulaştırılacaktı. İki temsilci seçildi: Şevket Kazan, Korkut Özal.

Ecevit doğal olarak MSP'lilerin önerisini kabul etmedi. Sonuçta MSP'liler de Başbakan Ecevit'in İskandinavya ülkelere yapacağı seyahatin kararnamesini imzalamadı. Ecevit bu şartlar altında hükümetin devamına olanak olmadığını söyledi. Ve CHP-MSP koalisyonu yıkıldı. Başbakan Ecevit 19 Ekim 1974 tarihinde Cumhurbaşkanı Korutürk'e istifa mektubunu sundu:

“(…) Cumhuriyet Halk Partisi ile Mili Selamet Partisi’nden oluşan Bakanlar Kurulu’nun zamanla artan görüş ayrılıkları içinde görevde kalmasını sakıncalı bulduğumuzu saygılarımla arz ederim.” Ecevit’in istifası aynı gün kabul edildi.

Cumhurbaşkanı, hükümeti kurma görevini tekrar Ecevit’e verdi. Ecevit başarılı olamadı. Bu kez görev Demirel’e verildi. Demirel de hükümeti kuramadı. Böylece ikinci yeni bir hükümet bunalımı doğdu. Bakalım sorun nasıl aşılacaktı.

Bu arada CHP-MSP koalisyonun nasıl oluşturulduğunu ve nasıl yıkıldığını Ecevit’ten dinleyelim.

Ecevit Ne Diyor?

Necmettin Erbakan’ın aklına ilk gelen şeyi söylemesi koalisyonda hep sıkıntı yaratıyordu. Öyle ki 22 Eylül 1976 günü Ecevit basına şunları söyledi:

“• Sayın Erbakan öyle şeyler söylüyor ki çok zaman tereddüde düşüyor ve kendi kendimden şüphe edip, ‘Yoksa ben mi yanıliyorum’ deyip sık sık devlet arşivine girip bakmak gereğini duyuyorum.

• Son haftalara gelinceye kadar her şeye büyük sabır ve tahammül gösterdik. CHP olarak yeni bir hükümet kurma olanağının güçlüğü görülmüş olduğu için yeni bir hükümet bunalımına yol açmak istemedik. Bu sebeple birçok şeyi içimize attık.

• Af Yasası Şûrası’nda iki parti arasında temel bir konuda ortaya çıkan görüş ayrılığı ortadan kalkmış değil. Gerçi Anayasa Mahkemesi kararı ile af sorunu bizim temenni ettiğimiz sonuca ulaştı. Siyasi hükümlüler, fikir suçu denen suçlardan hüküm giyenler serbest bırakıldı. Fakat bu konuda hiç değilse MSP’nin CHP’den farklı düşündüğü de anlaşılmış oldu. Oysa biz MSP ile bazı önemli konularda ayrılıklarımız olduğunu bilmekle beraber başka bazı konularda da yakın olduğumuz izlenimini edinmiştik. Bu izlenimin yanlış olduğu artık ortaya çıktı. Bunlardan biri rejim ve özgürlükler konusudur. Af Yasası sırasında MSP Grubu koalisyon protokolüne aykırı davranınca, bu konudaki ayrılığımızın giderilip giderilemeyeceğine kanaat getirmek üzere düşünce ve inanç özgürlüğü ile ilgili yasanın bir an önce hükümetçe hazırlanmasını ve Meclis’e sunulmasını, Meclis’te görüşülmesini istedik. Fakat uzun süre gecikti. Meclis tatile girmeden önce bu konuda en yetkili uzmanlara da danışarak hazırladığımız bir yasa taslağını ben bizzat Sayın Erbakan’a verdim.

Ve en kısa zamanda birkaç gün içinde görüşlerini rica ettim. Aradan aylar geçti. MSP'den bu konuda hiç ses çıkmadı. Oysa bunun koalisyonun işlerliği bakımından bir test, bir sınav olacağını kendisine bütün açıklığı ile belirttim. Bu arada MSP'den daha çok kendi eğilimleri, kendi düşünceleri ve inançları yönünde tam özgürlüğün gerçekleşmesini, fakat başka yönlerdeki düşünce özgürlüğü bakımından bizim kadar duyarlı olmadıkları izlenimi bizde uyanmış oldu. Bu arada gazete, dergi, kitap toplama gibi İçişleri Bakanlığı uygulamaları da aynı kaygımızı doğruladı.

- Gerçekte belki aşırı iyimserliğim nedeniyle veya söylenen sözlere hemen inanmayı, karşımızdakilere saygımız gereği saydığımdan, ekonomik ve sosyal konularda görüşlerimizin de birbirine çok yakın olduğu izlenimi edinmiştim. Bu konudaki iyimserliğimin de en azından aşırı olduğu sonucuna zaman içinde hem ben hem de beraber çalıştığım bakan arkadaşlarım vardılar.

- Örneğin kıdem tazminatı konusunda hükümet olarak işçilere bir yükümlülüğümüz vardı. Bu konudaki sözümüz koalisyon protokolüne ve hükümet programına açık bir şekilde girmişti. Bu metinlere uygun olarak bir tasarı hazırlandı. Bakanlar Kurulu'ndan geçip Meclis'e geldi. Meclis'te görüşülmeye başlandı. Fakat iş çevrelerinin bir kısmından gelen tepkiler ve baskılar üzerine MSP bu yasaya Meclis'te karşı çıkmaya başladı. Bakanlar Kurulu'nda bunun şiddetli bir tartışması yapıldı. Sayın Erbakan ve bazı arkadaşları bu yasanın geri alınması için ısrar ettiler. Biz de geri alınmamasında ısrar ettik. Meclis tatile girdiği için yasa askıda kalmış oldu. Eğer hükümet devam etseydi, bu konudaki tartışma tatsız bir şekilde kamuoyu önünde yapılacaktı.

- 20 Eylül günü MSP'li bir milletvekilinin demeci çıktı. Bu demeçte CHP kanadının izlediği taban fiyat politikası yüzünden Hazine'nin tamtakır kalacağı ileri sürülüyordu. Ben bu konuda MSP milletvekilinin bu sözüne dikkati çekmekle yetinmek isterim. Daha fazla bir şey eklemek istemiyorum."

Ecevit'e göre MSP ne işinin ne de köylünün yanındaydı. Ecevit MSP'nin bilinmeyen bir yönünü daha anlattı:

"Ekonomik konularda, örneğin halk sektörü kavramında anlaşır gibi görünüyorduk. Fakat burada da temele inen ayrılıklarımız olduğu görüldü. Bizim dar ve orta gelirli halk top-

luluklarının bir araya gelecek tasarrufları ile büyük yatırımlar yapılabilmesine olanak sağlamak üzere bir holding öngördüğümüzü, 'Halk Yatırımları Holdingi', kısaltılmış adıyla 'Hayat Holding' diye bir kuruluş önerdiğimizi herkes biliyor. Ne yazık ki bu da Bakanlar Kurulu'nda çok şiddetli tartışmalara yol açtı. Ancak bizim koalisyon protokolüne ve hükümet programına dayanarak bu konuda direneceğimizi görmesi üzerine Sayın Erbakan zoraki razı olur gibi davrandı. Fakat bu kuruluşa hiçbir yardımda bulunulmamasını, başlangıçta bile hiçbir kolaylık gösterilmemesini şart koştu! Tabii bu şartı bizim kabul etmemize olanak yoktu. Görülüyor ki, bu da başarılı bir işleme şansına kavuşamayacaktı."

Ecevit'in bu koalisyondan "ağzı yanmıştı":

"Üzerinde herhangi bir karara varılmamış, hatta olmamış konularda, Sayın Erbakan sanki hükümet kararı varmış gibi ayrıntılı açıklamalarda bulunuyordu. Bir hükümet adamının gerçekleştirmesi gerektiğine inandığı bir konuda sorumluluğu üstlenerek belli sözler söylemesi, ümitler vermesi başkadır. Buna bir ölçü içinde cevap verilebilir. Fakat alınmamış kararları alınmış gibi açıklamak ve vatandaşa birtakım dayanıksız ümitler vermek hükümeti giderek vatandaş gözünde güvenilirmez duruma düşürdü. Biz bütün bunlara tahammül ediyorduk."

Ecevit kızgındı. Ama koalisyon hükümetinin yaptığı iyi şeyler de yok değildi. Örneğin, ABD'nin tehditlerine rağmen CHP-MSP kabinesi 30 Haziran 1974'te haşhaş ekimine karar verdi. "Türkiye'de neyin ekilip neyin ekilmeyeceğine ABD değil biz karar veririz," dediler. Aynı tavrı Kıbrıs konumunda da gösterdiler...

MSP'den *Milli Gazete*'ye Büyük Tepki

Kıbrıs'a askeri müdahaleden sonra CHP "Karaoğlan" imajını ortaya atarken, MSP'liler de Erbakan'ı "Ahir zaman peygambere, Kıbrıs Fatih'i" olarak takdim etmeye başladı. Kıbrıs zaferini oya dönüştürmek istiyorlardı. Ancak MSP'liler imaj kampanyasında pek başarılı değildi. Bunun sebebi olarak partinin yayın organı *Milli Gazete*'yi gösteriyorlardı.

Oysa *Milli Gazete* Erbakan'ın her sözünü gazetenin manşetinden veriyordu. Gücü o kadardı. Gazete fazla satmıyordu; partililerin ancak bir bölümünce okunuyordu. Yine de MSP'liler *Milli Gazete*'ye ateş püskürüyorlardı. Öyle ki, gazeteye mektup

üstüne mektup geliyordu. Örneğin tepkilerin bir nedeni, gazetenin spor sayfasıydı!

– Futbolun günah olduğunu bilmiyor musunuz?

– İslam’a göre erkeklerin şortlarının dizaltından göbek üstüne kadar görünmeyecek bir şekilde olması lazım. Siz nasıl erkeklerin mahrem yerlerini gösterirsiniz?

Sonunda devreye Erbakan girdi. Ne mi oldu?

Milli Gazete’nin spor sayfası sekreteri Safa Yakınoğlu işinden oldu. Spor sayfası kaldırıldı. *Milli Gazete*’de hep böyle ilginç gelişmeler oldu. Örneğin gazetenin sahibi gözükken Sabri Özpala bir süre sonra yerini Hasan Aksay’a devretmek zorunda kaldı: Sebebi 1974 yazında İstanbul İl Kongresi’nde gazeteye Erbakan’ın yerine Korkut Özal’ın fotoğrafının konulmasıydı.

Bu değişiklikten sonra *Milli Gazete*’de Erbakan’ın birinci sayfadan fotoğrafının olmadığı bir güne ender rastlandı!

Yazdığımız gibi *Milli Gazete* partinin yayın organıydı. Bir gün MSP Genel İdare Kurulu toplantısında Ali Güneri, Konyalıların *Milli Gazete* hakkındaki düşüncelerini şöyle dile getirdi:

“Hocam, Konyalılar, *Milli Gazete*’yi çıkarmak için verdiğimiz paranın iki mislini daha verelim, ne olur gazeteyi çıkarmasınlar diyorlar!” Bu espri toplantıdaki üyeleri güldürürken Erbakan’ın yüzünün asılmasına neden oldu.

Milli Gazete bugün de yayın hayatını sürdürüyor. Ancak tirajı, yapılan tüm “yeniliklere” rağmen pek artmadı. Örneğin 20 Mayıs 1979 tarihinde Topkapı Milsa tesislerinde “Daha iyi bir *Milli Gazete* için” toplantı yapıldı. Toplantıya Prof. Mehmet Bilgin, Prof. Osman Çatakli, Prof. Nevzat Kor, Prof. Nevzat Yalçıntaş, Prof. Sabahattin Zaim, Prof. Salih Tuğ, Prof. Ömer Kasımoğlu, Doç. Ruşen Gezici, Doç. Asaf Ataseven, Doç. Kahraman Emmioğlu, Dr. Kemal Varol, Dr. Mehmet Maksudoğlu, Dr. Mustafa Bilge gibi akademisyenler katıldı. Ancak Aydımlar Ocağı Başkanı Prof. Tuğ, TRT eski Genel Müdürü Prof. Yalçıntaş gibi Türk-İslam sentezi kuramlı akademisyenler de *Milli Gazete*’nin tirajını arttıramadı. Sanıyorlardı ki gazete, akademik yazılar-görüşler ile tiraj alır!...

MSP’de Nakşibendi-Nurcu Çatışması

Gerek Milli Nizam Partisi, gerekse Milli Selamet Partisi’nin Nakşibendiler tarafından kurulduğunu yazdım. Evet, İslami bir siyasi partinin kurulması fikri Nakşibendilere aitti. Fakat,

MNP'nin kurulmasını isteyenler arasında Nakşibendiler kadar Nurcular da vardı. Nurcular'ın başını, K. Maraş Senatörü A. Tevfik Paksu çekiyordu.

MNP'nin Meclis'teki üç milletvekilinden ikisi, Hüsametdin Akmumcu ve Hüseyin Abbas Nurcu'ydu. Nakşibendileri ise tek milletvekili ile Necmettin Erbakan temsil ediyordu. MNP ve MSP Nakşibendi-Nurcu-Kadiri konsensüsü üzerine kurulmuştu.

MSP içindeki Nakşibendi-Nurcu çatışmasına girmeden önce kısaca "Nurculuk" nedir ona bakalım:

Nurculuk Said-i Nursi tarafından kurulan ve yönlendirilen bir dini hareketti. Said-i Nursi 1873 yılında Bitlis'in Hizan ilçesine bağlı Nurs Köyü'nde doğdu. Birinci ve İkinci Meşrutiyet'ten Ulusal Kurtuluş Savaşı'na, Cumhuriyet'ten çok partili yaşama kadar hareketli bir hayat süren Said-i Nursi 1960'ta vefat etti.

Said-i Nursi İslam'ı kendi görüşüne göre yorumlayan kitaplar, risaleler, mektuplar yazdı ve yazdırdı. Bu eserler öğrencileri tarafından Türkiye'nin her tarafına el altından dağıtılarak "Nurculuk" ekolünün gelişmesi sağlandı.

Said-i Nursi 23 Mart 1960'ta ölünce Nurculuk hareketi tek bir çatı altına girmedi. Bunun nedeni Nurculuğun tarikat olmamasından ileri geliyordu. Bu nedenle Said-i Nursi ölünce yerine bir başkasının geçmesi söz konusu olmadı. Zaten kendisi de öğrencilerine yol göstermesi için kimseyi görevlendirmemişti.

Said-i Nursi ölünce Nurcular bölünmeye başladı. İlk ayrılan Ispartalı hattat Hüsrev Altınbaşak'tı. Altınbaşak, Said-i Nursi'nin eserlerinin Latin harfleriyle matbaada basılmasına karşı çıktı. Bu grup, Said-i Nursi'nin *Risaleler*'ini Osmanlıca olarak elle çoğalıp öğrencilerine verdi. Bu gruba "Yazıcılar" adı verildi.

Gerek MNP ve gerekse MSP'deki Nurcular bu "Yazıcılar" kanadına mensuptu. MNP ve MSP'deki Nurcuların liderliğini yapan Hüsametdin Akmumcu, Hüsrev Altınbaşak'ın emirlerine göre adım atıyordu.

1969 yılında AP'den Isparta Milletvekili seçilen Hüsametdin Akmumcu ile yine AP'den Tokat Milletvekili seçilen ilahiyatçı Hüseyin Abbas, Hüsrev Altınbaşak'ın isteği ile AP'den ayrılıp Milli Nizam Partisi'ne katılmışlardı.

Nakşibendiler ve Nurcular ittifakla Milli Nizam Partisi'ni ve Milli Selamet Partisi'ni kurmuşlardı. Ancak bu ittifak 1973 seçimlerinden sonra CHP ile koalisyon, genel af kararları ve parti yönetiminin tamamen Nakşibendilere geçmesi ile bozuldu.

İttifakın bozulmasına somut bir örnek vereyim:

Genel af konusu MSP içinde büyük tartışmalara neden oldu. Nurcular “düşünce suçlusu bile olsalar” komünistlerin affedilmesine karşı çıktı. MSP’deki Nurcu kanat, sadece Türk Ceza Kanunu’nun 163. maddesi kapsamına girerek cezaevine atılan şeriatçıların affedilmesini istedi. Bu şeriatçıların biri de Buca Cezaevi’nde hapis yatan Nurcu Hüsrev Altınbaşak’tı.

Erbakan, af konusunda Hüsrev Altınbaşak’ın desteğini almak için Senatör Ali Oğuz’u Buca’ya gönderdi. Ali Oğuz, Buca dönüşü ayağının tozuyla MSP Grup toplantısına katılıp bir konuşma yaptı. Hüsrev Altınbaşak’la görüştüğünü, onun da af istediğini, taraftar olmayan arkadaşlara selam yollayarak ısrarlarından vazgeçmelerini istediğini söyledi.

Ancak Erbakan ve Ali Oğuz küçük bir hata yapmışlardı. Parti içindeki Nurcular af konusundaki muhalefetlerini zaten Hüsrev Altınbaşak’ın direktifleri doğrultusunda yapıyorlardı. Ali Oğuz’dan kısa bir süre önce Hüsamettin Akmumcu, Buca Cezaevi’ne gidip Hüsrev Altınbaşak’la af konusunu görüşmüş, görüşlerini alıp Nurcu arkadaşlarına bunları anlattıktan sonra muhalefete başlamışlardı. Yine de Nurcu kanat, “Acaba Hüsrev Hazretleri görüşünü mü değiştirdi?” diye kuşkulandı! Bu kez Milletvekili M. Gündüz Sevilgen Buca’ya gönderildi. Hayır, Hüsrev Altınbaşak’ın görüşü aynıydı: Kesinlikle solcuların affedilmesine karşıydı. Evet, Nakşibendiler Mehmet Zahit Kotku ve Nurcular Hüsrev Altınbaşak tarafından yönetiliyorlardı.

MSP’de sadece Nakşibendiler ile Nurcular değil, bir de Kadiriler vardı. Kadiriler bugün Türkiye’de eski güç ve etkilerinden çok uzaklar. Ancak 60’lı yıllar ile 70’li yılların başında güçlerini daha kaybetmemişlerdi. Tahminlere göre 200-250 bin arası bir seçmen kitlesine sahiptiler.

MSP içindeki sayıları az olmakla birlikte etkin olan Kadiriler, Ankara Kızılay’da saatçi dükkânı olan Musa Çağıl’dan “feyiz” alıyorlardı. Kadiriler MSP içinde genelde Nurcularla birlikte hareket ediyorlardı.

MSP içindeki gruplardan biri de Erbakan’ı “Mefkûresiz bir insan” olarak değerlendiren “Yeni Atılımcılar”dı. Libya lideri Kaddafi’yi kendilerine örnek alıyorlardı. Erbakan’ın ilerideki yıllarda sürekli ifade ettiği “Adil Düzen” projesinin kaynağı bu gruptu.

Yeni Atılımcılar’ın önemli isimlerinden Süleyman Karagülle, Erbakan’ı şöyle tarif ediyordu: “Necmettin Erbakan tarikattan

geliyordu. Onları iyi biliyor ve tanıyordu. İslami ilimlerde fazla bir derinliği yoktu. İctihattan bihaberdi.” Gruba göre Erbakan tutucu bir İslami anlayışa sahipti. Özellikle MSP’li gençlerden oluşan bu grup Profesör Saffet Solak’ı Erbakan’ın yerine genel başkanlığa getirmek istiyordu. Prof. Saffet Solak Milli Nizam Partisi kurucusuydu. Aydınlar Ocağı ve İzmir Akevler’deki “İslam Komünü” yöneticisi ve Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Solak cemaatte oldukça tanınmış biriydi.

Ara not: Prof. Solak’ı Türkiye kamuoyu, 1990 yılında 66 yaşındayken 20 yaşındaki öğrencisi ile dördüncü evliliğini yaptığında tanıdı. Ne ilginçtir, Prof. Solak’ın müridi Süleyman Karagülle de 18 yaşında bir genç Kırgız’la evlenecekti!..

1926 doğumlu Prof. Solak, Atatürk döneminde geçen çocukluk yıllarını şöyle anlatıyordu: “O devirlerde Türkiye’de çok şiddetli manevi baskı vardı: Dindarlara, Müslümanlara. Yani mahallede ufak bir namaz kılmayı, namazda okunacak birkaç sureyi öğretme gayreti içinde bulunanlar bile karakola celbedilir ve eziyet edilirdi.” (Zaman, 22 Ekim 1989)

Prof. Solak, “Fazlaca okudum ama çoğu beni doyurmadı. Onun için daimi okuduğum *Risale-i Nurlar*’dır,” diyordu.

Yeni Atılımcılar zamanla Nurcu Fethullah Gülen cemaati içinde eriyip gittiler...

İkinci Kongre Tarikat Kapışmasına Sahne Oluyor

CHP-MSP koalisyon hükümetinin başbakanı Ecevit istifasını Cumhurbaşkanı Korutürk’e verdi. Ancak yeni bir hükümet kuruluncaya kadar CHP-MSP koalisyon hükümeti sürecekti. Müstafi Başbakan Ecevit, bir an önce hükümet kurulmasını, aksi takdirde bırakıp gideceğini söylüyordu. Erbakan ise “Bırakırlarsa bıraksınlar, bizim yedi bakanımız var, her biri diğer bakanlıkları da vekâleten yürütür,” diyerek alay konusu oluyordu.

Hükümet kurma çalışmaları tam yedi ay sürdü. Partiler hükümet kuramayınca Korutürk, hükümeti kurma görevini Kontenjan Senatörü Sadi Irmak’a verdi. Irmak hükümetinin kurulduğu 17 Kasım 1974’te MSP, ikinci büyük kongresini yapıyordu.

Partideki Nurcu kanat Kadirilerle işbirliği yaparak bu kongrede Genel İdare Kurulu’nu mutlaka değiştirmeyi hedefledi. Görüşlerini Genel İdare Kurulu toplantılarında dile getirmek

istiyorlardı. Ancak Erbakan bu konunun görüşülmesini hep erken bularak erteledi. Sonunda konu ertelene ertelene kongreden bir gün önce toplanan Genel İdare Kurulu toplantısında gündeme geldi. Bu yine de kolay olmadı. Kongreden önce son Genel İdare Kurulu toplantısının açılış konuşmasını yapan Erbakan, saat 14.00'ten 23.00'e kadar konuştu!...

Nurcuların "Genel İdare Kurulu değişsin" talebi üzerine Erbakan şunları söyledi: "Bu Genel İdare Kurulu, partiyi bir büyük seçimden başarı ile çıkarmıştır. O halde değiştirilmesine gerek yoktur. Aynen vazifeye devam etmesi uygun olur."

Genel Başkan Erbakan'ın tavrını açıklamasından sonra Nurcular "Hiç olmazsa 10 kişilik bir değişiklik partiye canlılık katar" teklifini getirdi. Bu görüşü ortaya atan Nurcu milletvekilleri Sabri Özpala, A. Tevfik Paksu, S. Reşat Saruhan, Hüseyin Abbas, Hüsamettin Akmumcu, M. Gündüz Sevilgen "iyi niyetlerini" göstermek için on kişilik listeye Korkut Özal'ı da eklediler.

Burada şu notu da düşmek gerekiyor: Korkut Özal Nakşibendiler arasında Nurcu kanatla ilişkisi en iyi olan kişiydi.

Nurcuların bu isteği reddedildi. Onlar da bu kez, "O zaman biz de kongrede ayrı bir liste çıkarırız," diye toplantıyı terk ettiler.

Toplantıyı terk eden Nurcu milletvekilleri, A. Paksu'nun evinde toplanarak ertesi gün yapılacak kongre için alternatif bir liste hazırladılar. Listede Korkut Özal, Ali Acar gibi Nakşibendiler de vardı.

Nurcuların Kadirilerle ve Nakşibendilerin Korkut Özal kanadıyla Genel Sekreter Oğuzhan Asiltürk'ü safdışı etmek için ikinci bir liste hazırladıkları bilgisi kongrede gergin hava yarattı. İkinci liste ortaya çıkınca Oğuzhan Asiltürk kürsüye fırladı: "İkinci liste çıkarmak partiyi parçalamaktır. İkinci liste çıkarmak davaya ihanettir," diye sert bir konuşma yaptı. Nurcuların Oğuzhan Asiltürk'ü hedef almalarının nedeni şuydu: Asiltürk gençliğinde Said-i Nursi'nin *Risale-i Nurlar*'ını okumuştı ve Nurculara büyük sempati duyuyordu. Ancak MSP'ye girince ve İçişleri Bakanı olunca Nurcularla arası açılmıştı. Nurculara göre Asiltürk, "dönekti"!

Kongrede Kadirilere yakın olduğu söylenen Kadir Mısırlıoğlu gibi "İslamcı yazarlar" da kürsüye çıkıp Erbakan'ı eleştiren konuşmalar yaptı. Nurcu Hüseyin Abbas, ikinci liste hazırlamanın partiyi bölmekle ve davaya ihanetle alakası olmadığını, bunun bir hizmet yarışı olduğunu söyledi.

Seçimlere gidildi. Muhalefet kaybetti. Ancak Erbakan'ı ve arkadaşlarını şaşırtacak kadar da oy aldılar. Ayrıca Erbakan'ın yakınları Fehim Adak ile Abdülkerim Doğru da Genel İdare Kurulu'na seçilemedi. Bu çatışma sonucu Korkut Özal da Genel İdare Kurulu'na giremedi.

Kongreden bir gün sonra MSP'nin il, ilçe teşkilatlarının önde gelenleri Dışkapı'daki YIBA Çarşısı'ndaki düğün salonunda bir araya geldiler. Erbakan burada yaptığı konuşmada, ikinci listeyi hazırlayanları "ambarları kemiren farelere" benzetti ve kendisine "kayıtsız şartsız itaat edilmesini" istedi.

İkinci büyük kongreden sonra yapılan Genel İdare Kurulu toplantısında parti tüzüğüne göre beş kişilik kontenjan belirlenecekti. Kongre öncesi şu kişiler tespit edilmişti: Hüsamettin Akmumcu, Hüseyin Abbas, Hasan Aksay, Recai Kutan, Zühtü Öğün. Bu listeden ikinci listeyi çıkartanlardan Nurcu Hüsamettin Akmumcu ile Hüseyin Abbas kontenjan üyeliğinden çıkarıldı. Bunun üzerine "Nurcular partiyi terk edecek" sözleri kulislerde dolaşmaya başladı.

Bu sözlerin çıkmasının bir nedeni ikinci kongre ve sonrasında gelişmelerdi. Hüsamettin Akmumcu'nun hemşerisi Sadettin Bilgiç, AP'den ayrılarak DP'yi kurmuştu ve partinin lideriydi. Parti seçimde MSP kadar oy almıştı. Nurcular DP'ye gidebilir miydi?

Hüsamettin Akmumcu bu soruları, "Bırakıp gitmek ne demek. Biz MSP'de ev sahibiyiz," diye yanıtladı.

Akmumcu'nun sözlerinde haklılık payı vardı. MNP'nin ilk üç milletvekilinden ikisi Nurcu'ydu. MSP'yi ise avukat Süleyman Arif Emre'nin bürosunda Akmumcu, Abbas ve Erbakan kurmuşlardı. Her iki partinin, yani MNP ve MSP'nin temelinde Nurcuların büyük katkısı vardı.

Nurcular partiden kopmamakta ısrar ettiler. Ancak partideki çatışma her geçen gün büyüyerek sürdü.

Kongreden sonra bir kapışma da MSP'nin grup başkanvekillerinin seçilmesinde yaşandı. 3 Aralık 1974 tarihinde toplanan MSP Meclis Genel Grubu, başkanvekillerini seçecekti. Nurcular başkanvekilliği görevini sürdüren Fehmi Cumalıoğlu'nu ve diğer başkanvekili Hasan Aksay'ı istemiyorlardı. Aksay'ın yerine adayları Gündüz Sevilgen idi. Diğer aday Süleyman Arif Emre konusunda herkes mutabıktı.

Sözü yine Erbakan aldı ve uzun uzun anlatmaya başladı.

Sonunda sözü aday olan grup başkanvekillerinin seçilmesine getirdi: "Süleyman Arif Emre'nin hukuki bilgisi, parlamento tecrübesi var. Konuşma üslubu ve ağırbaşlılığı bu vazife için çok uygun. Ancak çok ağır hareket ediyor, meselelerin üzerine süratle gitmiyor, dinamik ve cevval değil. Fakat bu görevi layığı ile yerine getirir."

Erbakan, Hasan Aksay hakkında ise "Sempatik, güler yüzlü. Ancak biraz dağınık çalışıyor. Randevularına zamanında gelmiyor. Verilen işi zamanında yetiştiremiyor. İlgi çekici konuşmasına rağmen sonunda ne dediği kolay kolay anlaşılamıyor," dedi.

Nurcuların adayı Gündüz Sevilgen içinse şunları söyledi: "Sayın Sevilgen CHP'ye karşı çok acımasızca muhalif oldu. İkinci kongrede cereyan eden hadiseler dolayısıyla Sayın Sevilgen'in böylesine önemli bir vazifeye getirilmesi teşkilatta birçok yorumlara sebep olur, parti idaresindeki zaafa hamledilir."

Erbakan sözünün sonunu, hükümet kurma çalışmaları nedeniyle gruptan üç aylık bir süre isteğiyle bitirdi. Bu süre boyunca istediği gibi hareket edecekti. Daha sonra bir değerlendirme yapılacak, eğer partide olumlu bir gelişme olmamışsa Erbakan her konuda grup kararına göre hareket edecekti. Ve...

Üç aylık süre Erbakan'a verildi. Erbakan ilk iş olarak grup başkanvekilliklerine S. Arif Emre ile Hasan Aksay'ı seçti. Nurcular bir kez daha oyuna gelmişti!

Faize Onay

CHP-MSP koalisyon hükümeti yıkıldıktan sonra Türkiye'de yedi ay süreli bir hükümet bunalımı yaşandı. Sadi Irmak hükümeti de Meclis'ten güvenoyu alamayınca 31 Mart 1975 tarihinde AP-MSP-MHP-CGP'yi DP'den ayrılan, başta Sadettin Bilgiç, Mutlu Menderes, Nilüfer Gürsoy olmak üzere dokuz bağımsız milletvekilinin de desteklemesi ile 1. Milliyetçi Cephe (MC) kuruldu. Koalisyonun kurulmasında "Türk-İslam Sentezi" ideologlarının bulunduğu Aydınlar Ocağı başrolü oynadı.

Milliyetçi Cephe ortaklığı kolay olmadı. Aralarında çıkar çatışmaları olan sağ partiler sadece tek amaç için bir araya geldiler: "Komünizm tehlikesi!" Oysa o günlerde nispeten yumuşak bir siyasi ortam vardı. Üstelik 12 Mart Cuntası sonrası solcu örgütler büyük tahribata uğrayıp dağılmışlardı. Bu nedenle, "komünizm tehlikesi" inandırıcı değildi. Fakat yine de tam o dönemde Demirel her gün televizyon ekranında "komünizm tehlikesinden" bahsetmeye başladı. Ne tesadüf! Aynı günlerde

MHP'liler tam sekiz sol görüşlü kişiyi öldürdü! Birden şiddet yurt sathına yayıldı! Silahlar, bombalar patlamaya başladı. Ve ardından 1. MC kuruldu... 12 Nisan 1975'te TBMM'de 218 hayır oyuna karşı 222 evet oyuyla güvenoyu aldı.

Erbakan'ın, Odalar Birliği Başkanlığı'ndan polis zoruyla dışarı atılıp AP'den de veto edildiği günden sonra Demirel hakkında neler söylediği biliniyor. Şimdi aynı kabinedeydiler. Demirel Başbakan, Erbakan Başbakan Yardımcısı'ydı.

MSP Genel Sekreteri Oğuzhan Asiltürk Genel Başkanı Erbakan'dan hiç de aşağı kalmıyordu. 1973 seçimlerinden önce radyoda 13 Ekim günü yaptığı konuşmada şöyle demişti:

"AP liberal, renksiz zihniyetin partisidir. Özü sömürücüdür. Asıl aşırı, asıl gerici AP'dir."

Partinin ilk Genel Başkanı Süleyman Arif Emre, 10 Ekim 1973 günü Yozgat'ta halka hitap ederken "En zayıf koalisyon Demirel iktidarından iyidir," diyordu.

Yani, 1. MC kurulmadan önce MSP'lilerle AP'liler Meclis'te birbirleri hakkında olmadık sözler sarf ettiler. MSP'liler "Allah belanızı versin!" diye bağırırken AP'liler "Din pazarlamacıları!", "Yeşil komünistler!" diye yanıt verdi hep.

Ve şimdi hepsi unutuldu. 1. MC hükümeti çalışmaya başladı. "Faizci AP" faizlerin yüzde 30'dan yüzde 75'e çıkarılması teklifini Bakanlar Kurulu'na getirdi. "Faize karşı" Erbakan ile MSP'li bakanlar teklifi kabul edip kararnamenin altına imzayı atıverdiler!...

1. MC'nin Protokol Metni

AP, MSP, CGP ve MHP arasında imzalanan koalisyon protokolü 31 Mart 1975 tarihinde imzalandı ve aynı gün basına açıklandı. 19 sayfadan oluşan protokol metni şöyle başlıyordu: "Memleketimizin içinde bulunduğu ve gitgide ağırlaşan iç ve dış şartları göz önünde tutan Adalet Partisi, Milli Selamet Partisi, Cumhuriyetçi Güven Partisi, Milliyetçi Hareket Partisi aşağıdaki temel hedefler ve görüşler etrafında bir koalisyon hükümeti kurarak beraberce çalışmaya karar vermişlerdir:

- Türk milliyetçiliği ilham kaynağımızdır.
- Milli ve manevi değerlere bağlı ve saygılıyız.
- Hür demokratik rejimi, insan haysiyetine uygun yegâne idare şekli sayıyoruz.

- Türkiye'nin en kısa zamanda gelişmiş ve sanayileşmiş bir ülke haline getirilmesi, temel hedefimizdir.

- Kurulacak hükümet milliyetçi; hızlı kalkınmayı, sosyal adalet ve sosyal güvenliği sağlayıcı; iç barışı, huzur ve güveni kısa zamanda tesis etmeyi hedef bilen ve milli savunma gücümüzü hızla geliştirmeye kararlı bir politikayı esas alacaktır."

Ahlak dersleri CHP-MSP koalisyon hükümetinde ilk ve orta-öğretim programına alınmıştı. Bu koalisyon hükümeti ise ahlak dersini kimin vereceğini belirliyordu: "Ahlak dersleri gayesine uygun ve milli ahlak esaslarına göre düzenlenecek ve bu dersleri öncelikle, İlahiyat Fakültesi, Yüksek İslam Enstitüsü ve İmam Hatip okulları mezunları okutacaktır."

1. MC hükümetinin Milli Eğitim politikasına birkaç örnek daha sıralayalım:

- İl ve ilçelerde binaları tamamlanmış İmam Hatip okulları hemen öğretime açılacak.

- Müfredat programlarının milli kültürümüze uymayan kısımları değiştirilecek.

- Türkçemizin iki ayrı dil haline gelmesine yol açan aşırılıklardan ve ilim dışı zorlamalardan kaçınılacaktır.

Komünizmle mücadele ise protokol metninin tüm sayfalarına yansımıştı.

Koalisyon hükümetinin ekonomi programı ise şöyleydi:

"Türkiye'nin, hür ve demokratik rejim içinde, planlı, dengeli, sosyal adalet ve sosyal güvenliğe gerekli önemi veren, hür teşebbüse, mülkiyet hakkına ve meşru kazanca saygılı bir ekonomik sistemle kalkınması sağlanacaktır."

Erbakan'ın "ağır sanayi hamlesi" de hükümet koalisyon metninde yer almamazlık edemezdi: "Sanayi, temel üretim malları üreten ve bu meyanda bilhassa milli harp sanayii kurulmasına imkân verecek bir yapıda sağlanacaktır."

Türk Silahlı Kuvvetleri'nin Kıbrıs'a asker çıkarmasına sert tepki gösteren ABD, Türkiye'ye ambargo uyguluyordu. Bu nedenle koalisyon protokolünde en fazla yer ayrılan bir başka konu ABD ile ilişkiler oldu. ABD Kongresi'nin ambargo kararını hemen kaldırması istendi. Yoksa "mevcut ilişkiler yeni şartlara göre yeniden belirlenecekti".

AET ile işbirliğinin “milli yararlarımıza uygun” bir şekilde yürütülmesine çalışılacaktı.

MSP’den İlk İstifa

1. MC hükümeti MSP’ye “uğursuz” geldi. Muş Milletvekili Ahmet Hamdi Çelebi, “MSP yobazların eline geçiyor,” diyerek partisinden ayrılıp CHP’ye geçti!

İstifa haberi üzerine Erbakan, Korkut Özal ve Fehim Adak gibi partinin ağır toplarını Çelebi’yi vazgeçirmesi için rica-ya gönderdi. Ancak Çelebi kararından vazgeçmedi. MSP’nin Meclis’teki sandalye sayısı bir eksildi.

Çelebi’nin parti değiştirmesi ile Meclis’te milletvekili pazarlıkları da başladı. Çünkü koalisyon hükümeti çoğunluğu çok az milletvekili ile sağlayabilmişti. MSP geri durur mu? Hemen Bitlis Bağımsız Milletvekili Muhiyettin Mutlu ile Erzurum Bağımsız Milletvekili Şeyh Said’in torunu Fuat Fırat’ı transfer ettiler.

Aradan bir zaman geçti, Sivas Milletvekili emekli Albay İhsan Karaçam ile Zonguldak Milletvekili Zeki Okur MSP’den ayrıldı. Bu milletvekili transferlerinden MSP zararlı çıkmıştı. Sonuçta bir sandalyesi eksilmişti.

İstifa olaylarını farklı yorumlayanlar vardı. Ancak MSP’li bir il başkanının sözleri çok ilgi çekiciydi: “Bu yeni genel merkez bize uğursuz geldi. Baksanıza, sağında solunda hep içki içilen yerler var!” Çünkü MSP, temmuz ayında Genel Merkezi’ni Karanfil Sokak’a taşımıştı. Parti büyük bir genel merkeze kavuşmuştu. Ancak içkili lokantaların bulunduğu Karanfil Sokak MSP’ye “uğursuz” gelecekti!

Partililer, yeni genel merkezin “uğursuz” olduğuna üç ay sonra daha da inanacaklardı...

“Bize Para Getirecek Biri Lazım”

MSP’nin haziran ayından beri Genel İdare Kurulu toplantılarının baş konusu 12 Ekim 1975’te yapılacak seçimdi. 54 senatörlük ile altı milletvekilliği için seçim yapılacaktı.

Koalisyon hükümetini oluşturan partiler daha önce seçimlerde ittifak yapmak konusunda girişimlerde bulunmuşlardı. Hatta bir metin bile hazırlanmıştı. Ancak AP ve MSP seçim ittifakına karşıydı. Bu sebeple 1. MC’yi oluşturan partiler seçimlere ittifaksız gireceklerdi.

MSP'nin 30 Haziran'da yaptığı Genel İdare Kurulu toplantısında yöneticiler, partinin seçimlere güçlü girmesi için parasal kaynaklara ihtiyaç olduğunu dile getirdi. Erbakan, Oğuzhan Asiltürk, Ali Oğuz ve Yasin Hatipoğlu'ndan Almanya'ya giderek Türk işçilerinden para toplama işini organize etmelerini istedi. Erbakan'a göre bu seçimlerde Almanya'dan bin araçlık bir konvoy MSP için çalışmak üzere Türkiye'ye gelecekti.

Para işi konuşulduktan sonra sıra geldi aday bulmaya. MSP'de adayların nasıl tespit edildiğini MSP Milletvekili M. Gündüz Sevilgen şöyle anlattı:

"Nihayet aday tespit günü geldi çattı. 3 Eylül 1975 günü bu maksatla Genel İdare Kurulu toplandı. Seçim şansı olmayan iller için aday temini güç oluyordu. Ama az da olsa seçim şansı olan iller için talipler çoktu. Urfa böyle illerden biri idi. Daha evvel teşkilat ve Genel Başkan bir şahsa söz vermişler; o kişi gidip Urfa'da karargâh kurmuş, çalışmaya başlamış. Sonradan ortaya yeni bir isim çıkmıştı. Bu son çıkan kişi epeyce zengin biriydi. Partiye önemli miktarda maddi yardım yapacağını söylemişti. Bu sefer Genel Başkan evvelce verdiği sözden caymış, ille bu yeni çıkan kişiyi birinci sıraya koymaya gayret ediyordu. Evvelce kendine söz verilen kişi MSP fikriyatına daha uygun bir kişi olduğundan ve kendisine söz de verilmiş bulunulduğundan bazı arkadaşlar bu isim üzerine duruyorlar ve onun birinci sırada aday olmasını istiyorlardı. Genel Başkan fikrini şöyle ortaya koyuyordu: 'Bize şimdi hem rey getirecek ve hem de maddi yardım edecek kimse lazımdır.' Ve ilave ediyordu: 'Evvelce kendisine söz verilen kişi maddi yardımda bulunamaz.' Bütün ısrarlara rağmen maddi yardım yapacak kişi Urfa'da birinci sıradan aday yapıldı."

Erbakan'ın bu pragmatizmini Süleyman Karagülle şöyle değerlendiriyordu: "Necmettin Erbakan kuvvete ve güce inanmaktadır. Paranız varsa, gücünüz varsa, bürokratlar da sizin yanınızda ise bunlar dışında başka herhangi bir şeye ihtiyacınız yoktur! Beş vakit namazınızı kılar, bu arada zikrinizi yaparsanız; bunlar yeterlidir!... O'na göre; dünyaya Hak değil kuvvet hâkimdir."

Ordu ile Flört

Bir başka sorun da Ankara adayları konusunda çıktı. Erbakan Ankara listesinin başına üç emekli generali koydu. Partililer üç emekli generalin arka arkaya sıralanmasını eleştirdi. Erbakan

eleştirileri kısa yanıtladı: “Bizim bazı çevrelere hoş görünmemiz lazım. Bu nedenle bu kişilerin aday olması gerekiyor.”

Askerlerle sevgi ve nefrete dayalı çelişkili bir ilişkisi olan Necmettin Erbakan’ın hayatında bilinmeyen bir ayrıntı var. Bir dönem çok tartışılan, devletin gazetecilerden politikacılara sivil isimlere eğitim verdiği Milli Güvenlik Akademisi’nde 1960’lı yıllarda Erbakan öğretmenlik yaptı. Siyasette devlet kurumları ile kurulması gereken dengeyi kimsenin bilmediği kadar biliyordu.

Belki bu yüzden Erbakan askerlerle ilişkiyi hep sıcak tutmak isteyecekti. Seçimlerden hemen sonra MSP Genel Merkezi’nde bir halkla ilişkiler bürosu kurdurup başına da yine üç emekli generali oturtacaktı. Partinin idare amiri de emekli bir albaydı!...

MSP, bu seçimden kaç senatör çıkaracaktı? Erbakan *Milli Gazete*’ye demeç verdi: “54 senatörlüğün 27’si bizim!”

O günlerde televizyon yaygın değil, partiler radyodan propaganda yapıyorlardı. 30 Eylül’den başlayarak 11 Ekim’e kadar MSP’liler her gün radyoda konuşma olanağı buldular. Parti adına ilk konuşmacı Erbakan’dı:

“Bu seçimler sadece 54 senatörün değişmesinden ve Millet Meclisi’ne altı yeni milletvekilinin gelmesinden ibaret değildir. Milletimiz başına kendisini idare etmek üzere hangi zihniyeti getirmek istediğine karar verecektir.”

Erbakan konuşmasında ağırlığı İmam Hatip okullarına ayırdı: “101 İmam Hatip okulu açtık. Bu yıl binası biten 34 imam-hatip okulunu daha açtırmaya çalışıyoruz. Yüksek İslam enstitülerinin talebe sayısını artırıyoruz. Bu kıymetli ilim yuvalarını akademi haline getirmeye çalışıyoruz. Geçen yıl beş bin imam, müezzin ve Kuran kursu kadrosu dağıttık. Bu yıl bir o kadar daha kadro vereceğiz.”

1 Ekim’deki konuşmacı, MSP Genel Başkan Yardımcısı Recai Kutan’dı. Kutan, Milli Görüş’ü şöyle anlattı:

“Bu görüşte israf yoktur. ‘Milli Görüş’ faizci sisteme kesinlikle karşıdır. Vergi sadece mali gücü olandan alınacaktır. ‘Milli Görüş’ bakanların yanlış ve sakat tatbikatını da ıslah edecektir. ‘Milli Görüş’ bugüne kadar alışlagelmişlerden tamamen farklı bir yatırım modeli teklif etmektedir. ‘Milli Görüş’ bin yıldan beri büyük milletimizin tatbik ettiği, yaşadığı görüştür. Dedelerimizin içinde bir tek solcu, bir tek liberal yoktu ve hepsi de Milli Görüş sahibi idi.”

Erbakan konuşmasında AP'ye hiç çatmıyordu artık. Ne de olsa koalisyon ortağıydı.

Diğer konuşmacılardan A. Remzi Hatib "milli harp sanayii"; Kasım Savaş bir tek sendika sözcüğü kullanmadan işçi hakları; bir dönem Harp Okulu Komutanlığını yapan emekli General A. Cemal Özkan "dış mihraklar"; Fehmi Cumalıoğlu, Lütfü Doğan, Korkut Özal ülke sorunları hakkında konuştular. İçişleri Bakanı Oğuzhan Asiltürk ise Türkiye'nin dış politikası hakkında konuşurken (!) en renkli konuşmayı Bursa Milletvekili adayı avukat İsmail Hakkı Hatiboğlu yaptı:

"Kuşadası'nda çıplaklar kampı inşa etmek için 1973 yılı bütçesinden ayrılan para 1.5 milyon liradır. Bu para fakir çocukların tamamının bir yıllık kitap, defter masrafını karşılar. İstanbul'da bir opera binası varken devlet, Taksim Meydanı'na yenisini inşa etmek için 220 milyon lira harcamıştır. Opera seyretmek için gidenlerin sayısı bin kişiyi geçmez. Bu para ile en az 250 bin köyün ilkokul ihtiyacı karşılanır. Her yıl bu binanın masraflarını karşılamak üzere bütçeye 25 milyon lira konur. Bununla her sene 500 köyün ilkokulu yapılır. Side'de turistlerin kumarlarını rahat oynayabilmeleri, içkilerini denizi seyrederek içebilmeleleri için yapılacak olarak tesise ayrılan para 5 milyon 490 bindir. Burası için yılda sarf edilecek olan meblağa bütün Türkiye'deki fakir talebelerin bedava yatıp kalkacakları yurt binaları yapılır. Avrupalı artistler Türkiye'ye geldiklerinde onları karşılamak, ağırlamak üzere bütçeye konan para 18 milyon 327 bin liradır. Bu para ile fakir talebelerin parasız yemek yiyebilecekleri 200'den fazla aşevi yapılabilir."

Avukat Hatiboğlu hesabı nasıl yaptı bilmiyoruz, ancak israf israf dedikleri opera binaları, turizm yatırımlarıydı.

Son konuşmayı yine Erbakan yaptı. Erbakan, ara seçimi genel seçim havasına soktu. Radyodan şöyle seslendi:

"Ey tarihin en büyük ve en şerefli milleti! Yarın artık bütün vebal senin omuzların üzerindedir. Vereceğin oylarla ya sonu ahlak çöküntüsü, pahalılık, sömürü, huzursuzluk olan yolu seçmiş olacaksın veya da hemen bir pehlivan gibi ayağa kalkıp şahlanıp yeniden büyük Türkiye'yi kuracaksın. Sen tarih boyunca zaferden zafere koştun. Yarın büyük zafer seni bekliyor. Göreyim seni. Haklı yolu seç. Allah yarın milletimize Selamet'in büyük zaferini nasip etsin inşallah."

Erbakan'ın zafer dediği 54 senatörlükten 27'sini almaktı.

Olmadı, sadece iki senatör çıkarabildi MSP! Hiç milletvekili kazanamamışlardı. Altıda sıfır!

Olmayan bir başka istek daha vardı: Yurtdışından bin araba yerine sadece 36 otomobil gelmişti...

Erbakan'ın hayaline kimseler yetişemiyordu sahiden...

Erbakan Raporu

Erbakan, 1. MC koalisyon hükümetinde Başbakan'ın bir numaralı yardımcısıydı. Erbakan'ın bir özelliğini artık Bakanlar Kurulu üyeleri gibi bürokratlar da öğrenmişlerdi: Erbakan, randevularına mutlaka geç gelirdi. Erbakan'ın tam saatinde geldiği bir Bakanlar Kurulu toplantısı olmamıştı.

Erbakan'ın bir diğer özelliği ise cuma öğleden sonraları "haletiruhiyesi"nin çok iyi olmasıydı. Özel kalem müdürleri kararnameleri imzalatabilmek için cuma öğle sonlarını iple çekerlerdi. Cuma öğleden sonralarının Erbakan için eşref saati olmasının nedeni cuma namazlarıydı. Erbakan cuma namazını kıldıktan sonraki birkaç saat içinde çevresindekilere çok iyi davranıyor, güleç yüzlü oluyordu.

1975 Ağustosunun son cuma günü canı çok sıkındı. Sanayi Bakanlığı'ndaki bir bürokrat, bakanlıkla ilgili rapor hazırlayıp Başbakan Demirel'e sunmuştu. Hazırlanan rapor, Sanayi Bakanlığı'nca, elektronik motor ve aktarma organları konusunda kurulması planlanan şirketlere ilişkindi. Erbakan, MSP'li Sanayi Bakanı Abdülkerim Doğru'ya Testaş, Matsan, Tatsan, Tümosan ve Timsan adları altında beş büyük kamu şirketi kurulması talimatını vermişti.

Rapora göre Başbakan Yardımcısı Erbakan, daha sonra bu beş şirketi MSP'nin malvarlığı haline getirmek istiyordu!

İşte rapordan birkaç alıntı:

"Yüksek Planlama Kurulu'na sunulan beş yatırımın halen ciddi mahiyette fizibiliteleri mevcut değildir. Bu, gayriciddi bir tutumdur. Sermaye kompozisyonunda dikkati çeken bir husus, Şekerbank ile Türkiye Vakıflar Bankası'nın ortaklıklarıdır. Her iki banka da koalisyonun MSP'li bakanlara verilen bakanlıklarına bağlı olup bünye ve bankacılık yönünden zayıf bankalardır. İş Bankası, Akbank, Yapı Kredi Bankası gibi özel sektörün güçlü bankaları hiç düşünülmemiş, yine Emlak ve Kredi Bankası, Ziraat Bankası, Etibank gibi güçlü yüksek sermayeye sahip kamu bankaları da düşünülmemiştir. Şekerbank

ve Vakıflar Bankası söylediğimiz özelliklerinden dolayı seçilmişlerdir.

Sermaye kompozisyonunda dikkati çeken bir husus da hiç Hazine ortaklığının olmamasıdır. Halbuki tüm KİT'lerde Hazine'nin payı dikkati çekecek oranda bulunmaktadır. Hazine katkısının olmamasının nedeni, Maliye Bakanlığı temsilcisinin müdahalelerinden kaçınma düşüncesidir. Öte yandan sermayenin finansmanı ile yatırımın finansmanı meselesinde dikkati çeken bir diğer husus da kamu kaynaklarının zorlanmasıdır."

Rapor, hükümetçe, "Aklievvel MSP'lilerin devlet eliyle bir an önce sermaye birikimi sağlama çabalarını belgelemektedir" şeklinde değerlendiriliyordu.

Kim bilir, bu şirketler zinciri planını, belki de yine Nakşibendi Şeyhi Mehmet Zahit Kotku hazırlamıştı! Bilmiyoruz.

İmam Hatiplilere Harp Okulu

Erbakan'ın önemli kişisel özelliklerinden biri de yazdığım gibi ara vermeden, dinlenmeden saatlerce konuşmaktı. Partinin genel idare toplantılarında, grup toplantılarında, basın toplantılarında, miting meydanlarında nerede bir mikrofon görse saatlerce konuşuyordu.

Erbakan'ın "gevezeliğinden" partililer bıkmıştı. Konya Milletvekili Şener Battal bir gün, "Yahu Hoca'ya bir ikaz edilse, çok konuşmasa; Konya'da kendisine 'İsmail Dümbüllü' diye ad takmışlar," diyordu. Erbakan'ın bu özelliği bazen partisine zarar veriyordu.

Bu dönemde 926 sayılı Askeri Personel Kanunu'nun bazı maddelerini değiştirmek için TBMM Adalet Komisyonu'na bir tasarı geldi. Tasarı komisyonda görüşülürken bazı MSP ve AP milletvekilleri Harp Okulu'na alınacak öğrencilerle ilgili bir maddede değişiklik istediler. Harp Okullarına, askeri liseler ile sivil liselerin fen kolunu iyi derece ile bitirmiş öğrenciler alınıyordu. İstenen değişiklik ise şöyleydi: "Harp Okullarına askeri lise mezunları ile lise ve dengi okulların mezunlarından, yapılacak imtihanı kazananlar alınır."

Lise ve dengi okullardan kast edilen İmam Hatip liseleriydi. İmam Hatip lisesi diye yazmamalarının amacı olayı perdelemektir.

Bundan sonraki gelişmeleri MSP Milletvekili M. Gündüz Sevilgen'den öğrenelim:

"Kanun sessiz sakin görüşülecek ve mesele hallolacaktı. Ama Necmettin Erbakan'ın dili durur mu? Nereden duydu ise

duymuş bunu. Trabzon'da yapılan bir parti toplantısında 'İmam Hatip okulu mezunlarının da harp okullarına girmesini sağladık,' diye esip gürlledi. Daha kanunun çıktığı yok, olmuş yok, olan yok. Ama sanki olmuş gibi anlatıyor. Bu sözleri bazı çevrelerde reaksiyona neden oldu. İki gün sonra kanun Meclis'te görüşülürken zamanın Milli Savunma Bakanı Ferit Melen'in müdahalesi ile madde değiştirilip eski haline getirildi."

Nurcular Görevlerinden Ayrılıyor

MSP'nin üçüncü büyük kongresi bir önceki kongrenin tekrarı biçiminde geçti. Nakşibendiler ile Nurcular bir kez daha çatıştılar. Kongre 24 Ekim 1976 tarihinde yapılacaktı. Genel İdare Kurulu'nun kimlerden oluşacağı tartışmaları yine son güne bırakıldı. Erbakan Genel İdare Kurulu'nda yine bir değişiklik istemedi. Eğer değişiklik düşünen kişiler varsa tekliflerini Erbakan'la yapacakları yüz yüze görüşmelerde dile getireceklerdi. Sonuçta Erbakan listeyi kendisi hazırlayacaktı.

Yine anlaşma olmadı; Nurcular tekrar ayrı bir liste çıkardı. Bu arada kongre salonunda üçüncü bir listenin daha dolaştığı gözlemlendi. İsmail Müftüoğlu da ayrı liste hazırlamıştı. Ancak Müftüoğlu, Erbakan'ın hazırladığı listede adının olduğunu görünce listesini hemen çekti.

Erbakan, Nurcuların önde gelen isimlerinden A. Tevfik Paksu'yu da listesine dahil etmişti. Nurcuları küstürmek istemiyordu. Zaten bu nedenle A. Tevfik Paksu'yu Çalışma Bakanlığı'na getirmişti. Ancak Erbakan'ın oyunu bu kongrede bozuldu.

Sonuçta kongreyi "Hoca'nın listesi" kazandı. Nurcular itiraz ettiler. Kongrede bulunmayan delegelerin kartları başka şahıslara verilmişti. Halen devlet memuru olan ve delege olarak gösterilen kişilere oy kullandırılmıştı. Bunların bazıları Genel İdare Kurulu'na girmişti. Erbakan itirazları dinlemedi. Bunun üzerine 26 Ekim günü A. Tevfik Paksu Çalışma Bakanlığı ve Genel İdare Kurulu üyeliğinden istifa etti. Paksu'dan sonra yine Nurcuların önde gelen isimlerinden Rasim Hancıoğlu TBMM Başkanvekilliği'nden ayrıldı.

MSP'de Nakşi-Nurcu kavgası kıyasıya sürüyordu...

Şeyhlerden Oluşan Hakem Kurulu

Üçüncü büyük kongrenin ardından 16 Nurcu milletvekili isyan bayrağını açtı. A. Tevfik Paksu ve Rasim Hancıoğlu'nun

istifalarından sonra 16 milletvekili partinin Meclis Grup toplantılarına gitmemeye başladı.

Sonunda 16 Ocak günü A. Tevfik Paksu, Hüsametdin Akmumcu, Reşat Saruhan, Ali Acar, Ahmet Akçael, Vahdettin Karaçorlu, Rasim Hancıoğlu, Cemal Cebeci, M. Hulusi Özkul, Yahya Akdağ, H. Cahit Koçar, Sabri Dörtkol ve Hüseyin Abbas imzaları ile bir metin hazırladılar. Erbakan'a verilen metin şöyleydi:

“Her halimizle hadimi olduğumuz haklı davamızda kabil-i telif olmayan hususları üzülererek müşahede etmiş bulunuyoruz. Şöyle ki:

1. En mühim meselelerde dahi usulüne uygun istişare etmediniz.

2. Halisane ikazlarımıza aldırmadınız.

3. Davamıza samimiyetle bağlı kardeşlerimiz arasında meşrep farkı gözeterek cemaat taassubu ile iftiralara sebebiyet verdiniz.

4. Her işinizde sizi metheden bir kısım insanların etrafınızda toplanmasına ve şaibeli menfaatperestlerin mühim mevkilere gelmesine müsait bulundunuz. Emaneti ehline vermediniz.

5. Muhtelif beyanlarınızla efkârı ammede davamızın hafife alınmasına vesile oldunuz.

6. Fikriyatımızın hâkimiyetine medar olacak ilmi çalışmalar yerine, politikanın süfli usullerine tevessül ettiniz.

7. Nihayet ‘maslahat icabıdır’ diyerek mümin yalan söylemez düsturunu da ihlal ettiniz. Bu şerait altında kendimizi ve muhatabımızı vebalden vikaye arzusu ile sizi ve ekibinizi desteklemeye devam etmeyeceğiz.

8. Ancak ‘ihtilaflarınızı Kuran ve sünnet ile hallediniz’ emrine ittiba-en bütün ihtilaf ve meselelerimizi neticeye bağlayacak bir usulün tatbikini yegâne çare olarak görmekteyiz.”

Aynı gün MSP meclis grup odasına Erbakan çağrılarak metin okundu. Metni dikkatle dinleyen Erbakan tane tane konuşmaya başladı:

“Zikredilenlerden biri hariç diğerlerine katılıyorum. Evet, büyük hatalar işlemiş olabiliriz. Ama bu, acemiliğimize ve devlet tecrübelerimizin azlığına verilmelidir. İştirak etmediğim hususlar, yedinci maddedeki yalan söylediğimi zannettiğiniz hususlar, mensuplarımıza hedef göstermek, ümit vermek ve temenni de bulunmak maksadıyla söylenmiş sözlerdir.”

Bu sözler üzerine Nurcu milletvekilleri Erbakan'a bir öneri-
de bulundu. İhtilaflı konular için hakem tayin edilmesini istedi-
ler. Hakemlerin huzurunda sorunlar tartışılacaktı. Hakemlerin
vereceği kararlara iki taraf da kayıtsız şartsız uyacaktı. Hakemler
ise daha önce "fetva veren makamlarda" oturan kişilerden seçi-
lecekti.

İşin özünde Nurcular MSP'nin yönetimindeki Nakşibendi
ağırlığından rahatsız olmuşlardı. Bu nedenle Genel Başkan
Erbakan'ın üzerinde din bilginlerinden, şeyhlerden oluşan bir
hakem kurulu istiyorlardı.

Erbakan metni ve öneriyi dinledikten sonra, "Bu hususu bir
de arkadaşarımla konuşayım," diye izin istedi.

Aradan uzun bir zaman geçti, ama Erbakan'dan ses çıkma-
dı. Erbakan'ın yanıt vermemesinin nedeni, TBMM'de erken se-
çim tartışmaları yapılmasıydı. Her an erken seçim kararı çıka-
bilirdi. Eh, seçim döneminde de bu tür konular tartışılmazdı.
Erbakan'ın işi rast gitti. Meclis 5 Haziran 1977 tarihinde erken
seçim kararı aldı.

Nurcu milletvekilleri Erbakan'ın şeyhlerden oluşan hakem
kurulu konusunda bir türlü yanıt vermemesi üzerine, 10 Nisan
1977 tarihinde "seçimlerde aday olmayacaklarını" bildiren bir
metin hazırlayıp Genel Merkez'e gönderdi. Nurcular yollarını
ayırıyor muydu?

MNP ve MSP'nin kuruluşunda Türkiye'nin en büyük ce-
maatlerinden biri olan Süleymancılar yer almamıştı. Süley-
mancılar, MNP ve MSP'ye hep uzak durdu. MNP ve MSP de
Süleymancılar soğuk baktı. Öyle ki Süleymancılar karşı
"savaş" açmış Tarsus Müftüsü Süleyman Tekin, İskenderun
Müftüsü Zübeyir Koç, Adana Müftüsü Cemalettin Kaplan gibi
isimleri MSP'den milletvekili adayı gösterdiler.

Nurcuların ise sadece "Yazıcılar" grubu MNP ve MSP'ye
destek vermişti. Onlar da 1977 seçimlerine girerken destekleri-
ni çekiyorlardı. Ama yine de Erbakan bazı Nurcuları ikna edip
MSP listelerine aldı.

Nurcuların daha sonra kurdukları "Nizam Partisi" bir tabela
partisi olmaktan kurtulamayacaktı.

Özal Kardeşlerin Gizli Hesabı

1977 yılının daha ilk aylarında 1. MC koalisyon hükümeti-
nin siyasal ve özellikle ekonomik politikaları çıkmaz bir nok-

taya gelip dayanmıştı. Ekonomik bunalım derinleşmiş, tıkanma noktasına ulaşmıştı. Hükümet ekonominin işleyebilmesi, üretimin sürmesi için gerekli olan dış krediyi bulamıyordu. Demirel'in ifadesiyle Türkiye ekonomisi "70 Cent'e muhtaç" hale gelmişti. Üstelik Bakanlar Kurulu'nda MSP'liler ile CGP'lilerin birbirlerinin üzerlerine yürüdüğü sert tartışmalar yaşanıyordu.

Bu arada Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu Başkanı Halit Narin ile Sanayi Odası Başkanı Sakıp Sabancı AP ve CHP liderleriyle görüşmelere başladılar. Patronlar, 1. MC hükümetiyle ekonominin yönetilemeyeceğini bildirmişlerdi. Tercihlerinin erken seçim olduğunu liderlere söylediklerini beyan ettiler. Bu görüşmelerden kısa bir süre sonra AP erken seçim çağrısı yaptı. CHP kabul etti. Ekim 1977'de yapılması gereken seçimler 5 Haziran 1977 tarihine alındı.

MSP seçim propagandası çalışmasına başladı. MSP'nin ajitasyon konusunda yararlandığı bir isim vardı: Turgut Özal.

Turgut Özal adını bugün Türkiye'de herkes biliyor. 12 Eylül 1980 askeri darbesinden sonra 1983 yılında Başbakanlık ve ardından da Cumhurbaşkanlığı koltuğuna oturdu.

Turgut Özal, MSP'li Korkut Özal'ın ağabeyiydi. MSP ile ilgisi sadece kardeşi nedeniyle değildi.

1. MC döneminde Başbakan Demirel, Turgut Özal'ı Merkez Bankası'nın başına getirmek istedi. Ancak Başbakan Yardımcısı Erbakan karşı çıktı, istemedi.

İşte Erbakan, 2 yıl önce istemediği Turgut Özal'ı 1977 seçimlerinde İzmir'den milletvekili adayı olarak ilk sıraya koydu.

Turgut Özal'a daha önce de MHP yöneticilerinden senatörlük teklifi gelmiş, "Gel seni İstanbul'dan birinci sıraya koyayım. İstanbul'dan kesin seçilirsin," demişlerdi. Özal seçilme şansı görmediği için MHP'nin teklifini reddetmişti.

Turgut Özal'a 1977 seçimleri için teklif götüren partilerden biri de AP'ydı. Demirel, Seyfi Öztürk ve Nahit Menteşe'yi Turgut Özal'a gönderdi. Özal'a Bursa'da liste başı olması teklif edildi. Ancak Turgut Özal, Seyfi Öztürk'e, "Abi, çok teşekkür ederim. MSP'ye söz verdim. AP'den milletvekili olmayı çok isterdim, ama şimdi sözümünden caymak da olmaz. Hem arada Korkut Özal var," dedi.

Turgut Özal aslında AP'den milletvekili olmayı istiyordu. Fakat kardeşi Korkut ile birlikte Erbakan'ı genel başkanlıktan

düşürüp MSP'nin başına geçmeyi planlamışlardı. Tabii ki bu hesapları o günlerde Erbakan bilmiyordu.

Özal'ın MSP Adına Yaptığı Radyo Konuşması

Turgut Özal MSP'den aday oldu. Seçimler öncesi 27 Mayıs 1977 günü saat 20.50-21.00 arası radyodan MSP adına bile konuştu. Bu konuşma şöyleydi:

“Aziz ve muhterem kardeşlerim,

- Uzun yıllar devletimizin bir müessesesi olan, beş yıllık kalkınma planları ve yıllık programları hazırlayan Devlet Planlama Teşkilatı'nın başında bulunmuş ve Türkiye'mizin kalkınma, gelişme ve sosyal meselelerini iyi bilen bir kişi olarak sizlere hakiki maddi kalkınmadan söz edeceğim.

- Karşılaştığımız meselelerin hallinde en başta hızlı, yaygın ve ağır sanayileşmeden başka bir yol olmadığı açık bir suretle ortadadır. Bu şekilde bir sanayileşme ile işsizliğe, güçsüzlüğe çare bulunabileceği gibi dış ödemeler dengesinin düzeltilmesi de imkân dahiline girecektir. Hedefimiz ilk hamlede çelik, gübre, petrokimya gibi temel maddelerin, motorların, motorlu araçların, takım tezgâhlarının, makinelerin, elektro-mekanik teçhizat ve fabrikaların ve nihayet memleketi koruyacak her nevi silah, araç, gereç ve teçhizatın ithaline paydos diyerek bunların tamamıyla yerli yapılmasıdır. Böylece gurbet ellerde vatan hasreti çeken yüz binlerce işçi kardeşimizin aileleriyle bu güzel memlekette bir araya gelebilmeleri de imkân dahiline girecektir.

İşte Milli Selamet Partisi bayrağı altında bütün yurttan başlatılan ağır sanayi hamlesinin gayesi budur.

- Aziz ve muhterem kardeşlerim,

Sizlere maddi kalkınmamızın meselelerini ve bunların çözüm yollarını Milli Selamet Partisi'nin 'Milli Görüş'ü içinde anlatmaya çalıştım. Maddi kalkınma ve memlekette özlediğimiz huzurun temininin ancak ve ancak manevi kalkınma ile beraber yapılacağına inanıyorum. Uzun yıllar elde ettiğim tecrübeler, memleket içinde ve dışında gördüklerim bende bu kanaati kesin olarak yerleştirmiştir. Birbirini seven, sayan, komşusunu gözetan, herkesin hakkına riayet eden milletlerin yükseldiğine tarihte de şahit oluruz.

- Oy karşılığı hizmet anlayışı bizi hiçbir yere götürmez. Hizmetin karşılıksız olması, oy versin vermesin her vatandaşa

aynı şekilde davranılması esastır. Bizim hizmet anlayışımızda karşılık sadece Cenabı Hakkın rızasını temin etmektir. Memleketin kalkınma meselelerinin çözümünde böyle bir hizmet anlayışı yanında, bu hizmeti yürütecek güçlü kadrolara ihtiyaç vardır. Bu kadroların bilgili ve cesur olduğu kadar imanlı olmaları da lazımdır. Uzun yıllara dayanan devlet tecrübem, başarı için inanmanın en önemli şart olduğunu göstermiştir. Bilgili fakat inançsız insanların ne kendilerine ne de memleketlerine hiçbir faydaları yoktur. Bunların faydadan çok zararları olduğu bilinen bir hakikattir.

• 5 Haziran 1977 seçimleri sonunda bu memleketin has evlatlarına hizmet kapısını açmasını ve milletimizi doğru yolda hızla yükseltmesini Cenabı Hak'tan niyaz ediyorum. Hepinizi hürmet ve muhabbetle selamlarım. Benim aziz ve muhterem kardeşlerim."

Turgut Özal, "Erbakan Hocamız", "Faiz haramdır", "Milli Görüş", "Ağır Sanayi hamlesi" dedi, ama seçilemedi. İzmir, MSP'ye bir milletvekili çıkaracak kadar bile oy vermedi.

"Milli Selamet Orduları İleri..."

Erbakan seçim startını daha sonra genel merkez binası olacak Hoşdere'deki seçim karargâhında adayları tanıtarak verdi:

"1 Nisan günü yüz bin kişilik Milli Selamet teşkilat ordusunun izinleri kaldırılmıştır. 4 Nisan günü bütün Milli Selamet ordusuna 'hazır ol, siperlere gir' emri verilmiştir. 10 Nisan günü Halilurrahman Meydanı'nda büyük dört bin senelik tarihiyle Hakkın batıla galip geldiği Urfa'mızın o güzel meydanında Milli Selamet ordularına ileri emri verilmiştir. Bugün bir hafta sonra 17 Nisan'dır, şimdi 500 tane tankla hücum emri veriliyor. Bu manevi harple nereye gideceğiz, ne yapacağız? Allah'ın izniyle bütün dünyanın gözü önünde Amerika'sından Filipinler'e kadar o büyük manevi muharebede bu sefer ulaşmak istediğimiz husus tepeye bayrağı çekmektir."

Erbakan sözlerine şöyle devam etti:

"1973 seçimlerinde köprü başını tuttuk. 67 ilin pek çoğunda birer ikişer milletvekili çıkarttık. Bu, köprü başıydı. Sene 73 idi ve bu milletin büyük manevi ordusu yeni bir cihadı başlatıp köprü başı tutmuş idi. Şimdi ikinci bir büyük meydan muharebesine giriyoruz. Bu, 5 Haziran meydan muharebesidir. Bu

meydan muharebesinde bütün Milli Selamet ordularının hedefi, bayrağı götürüp tepeye dikmektir.

Bakınız bu bayraklar tepeye dikildiği zaman bu, Millet Meclisi'nde asgari 150 milletvekili yapar. Cenabı Hakkın hazineleri genişler. Bu muharebe kati muharebedir. Milli Selamet 150 milletvekili çıkardığı zaman her iş bitmiştir. Karşımızdakiler anahtarı getirip teslim edeceklerdir. Duramazlar. Milli Selamet 150 milletvekili çıkardığı zaman 50 milyon şehit vererek neye ulaşmak istiyorsa ona ulaşmış oluruz. Bu aşkla, bu azimle çalışacağız."

MSP ikinci seçim mitingini Malatya'da yaptı: "Battal Gazi Mitingi". Erbakan bu ilk mitingin adını neden "Battal Gazi" koyduklarını o gün Malatyalılara şöyle anlatıyordu:

"Bu muhteşem mitingde Battal Gazi Mitingi adını vermemizin bir büyük manası vardır. Bir milli kahraman olan Battal Gazi, hakkın batılı yenmesinin sembolüdür. Malatya'mızda Milli Selamet'in Battal Gazi gibi kılıcını çekip bir manevi nara atarak hodri meydan deyişi elbette tarihi bir hadise olacaktır."

Otomobil Bagajındaki Temel

Erbakan, seçim mitinglerin öncesi gittiği yerlerde mutlaka bir fabrikanın temelini attı(!) ve şöyle konuşmalar yaptı: "Adıyaman'da sadece burada değil, bundan başka da bir büyük çimento fabrikası kuruyoruz. Bu çimento fabrikasının müteahhidi şimdi inşaat sahasındadır. Aynı zamanda Adıyaman'da bütün çimento fabrikalarının makine teçhizatını yapma ihtisasına sahip bir ağır makine fabrikası daha kuruyoruz. Yarın Adıyaman'da birtakım teknik okullar, mühendislik fabrikaları açılmasına yardımcı olacağız. Adıyaman'da organize sanayi bölgesini kuracağız. Programımızdadır."

Erbakan, Kırşehir konuşmasında bugüne kadar "100'den fazla fabrikanın temelini" attığını söyledi. Erbakan'ın attığı temellerden birini, üzerinden üç yıl geçtikten sonra CHP Erzincan Senatörü Niyazi Ünsal arabasının bagajına koyup Meclis'e getirdi! Üç yıl önce atılan temele bir çivi bile çakılmamıştı.

Burada bir hatırlatma yapmadan geçemeyeceğiz. Erbakan, 70'li yılların büyük bir bölümünde koalisyon ortağı olan Başbakan Yardımcılığı görevini sürdürdü. Ve hep temel attı. 1994 yılında Erbakan'ın temel attığı bazı yerlerin son durumu şöyleydi:

- Bingöl ve Kütahya: Emet Çimento Fabrikası sahaları ve üzerindeki yarım kalmış tesisler, Orman İdaresi'ne iade edildi.
- Kahramanmaraş Çimento Fabrikası arazisi ve üzerinde yarım kalmış tesisler. 570 milyon lira bedelle Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi'ne devredildi.
- Bitlis-Adilcevaz Çimento Fabrikası arazisi istimlak yoluyla alındı, ancak 1983'te yatırım faaliyeti durduruldu.
- Kastamonu-Araç ve Manisa-Alaşehir çimento fabrikaları için arazi temin edilemediğinden herhangi bir yatırım yapılamadı.
- Manisa, Şırnak, Mazıdağı, Sivas, Konya, Erzurum, Yozgat, Tekirdağ, Trabzon, Kars, Aydın, Urfa azot (gübre) fabrikaları yatırım programından çıkarıldı. Bu fabrikalardan Şırnak, Mazıdağı, Konya ve Yozgat'ta bulunanların sosyal tesisleri kısmen yapılmıştı.
- Yozgat-Akdağmadeni Büyük Döküm Fabrikası, bazı bölümlerinin kaba inşaatlarının tamamlanmasını takiben 1984'te 87 milyon lira bedelle Akdağmadeni Belediye Başkanlığı'na devredildi.
- Kütahya Büyük Pres Fabrikası, bazı sosyal tesislerin tamamlanmasından sonra 1983'te 142 milyon lira bedelle Anadolu Üniversitesi'nde devredildi.
- Afyon-Sandıklı Büyük Dövme Fabrikası, kaba inşaatı kısmen bittikten sonra 87 milyon lira bedelle Sandıklı Belediye Başkanlığı'na satıldı.
- Kütahya-Gediz Tav Fırınları Fabrikası: Arazi üzerinde herhangi bir yatırım yapılmadan, tapu çıkarılma aşamasında Sümerbank'a devredildi.
- Kahramanmaraş Tav Fırınları Fabrikası: Misafirhane ve lojmanların kaba inşaatları bitince, 1986'da 76 milyon liraya ODTÜ'ye devredildi.
- Adıyaman Çimento Tesisleri İmal Fabrikası: Müdüriyet binası, lokal ve lojmanlarının kaba inşaatının tamamlanmasının ardından 1985'te Malatya İnönü Üniversitesi'ne devredildi.
- Gaziantep Şişe Doldurma Makineleri İmal Fabrikası: Lokal, müdüriyet binası ve bir kısım lojmanların kaba inşaatının bitiminin ardından 1985'te 75 milyon lira bedelle Gaziantep İl Özel İdare Müdürlüğü'ne devredildi.
- Giresun Ambalaj Makineleri Fabrikası: Bir bölümünün kaba inşaatı yapılmıştı. 1983'te 35 milyon lira bedelle eski mal sahiplerine devredildi.

- Kırşehir Kesici Takımlar Fabrikası: 1978’de yatırım programından çıkartıldı.
- Tokat-Artova Kesici Takım İmal Fabrikası: İnşaatları kısmen bitmişti. 1985’te 94 milyon bedelle Tokat İl Özel İdare Müdürlüğü’ne devredildi.
- Gümüşhane-Bayburt Kesici Takım İmal Fabrikası: Kaba inşaatı kısmen bitmişti. 1986’da 58 milyon lira bedelle DSİ Genel Müdürlüğü’ne devredildi.

Erbakan o yıllarda temel atmaya ve bol bol vaatte bulunmaya hep devam etti: “Malatyalı kardeşlerimize bir müjde daha vereceğiz: Uçak sanayiinin jet motorlarını Malatya’da yapacağız!”

Seçim mitinglerinde Erbakan, yeri geldi hiç hükümetlerde yer almamış gibi eleştirel konuştu:

“Bugün dar gelirli bir vatandaşımız çarşıda pazarda 100 lira-lık bir mal satın alsa, bunun içerisinde 30 lira vergi ve 30 lira da ağır faiz ödemektedir. Milletimizi, hayat pahalılığı içinde ezen bu yüklerden kurtarmak lazım.” (Kırşehir konuşması)

Oysa, 1973-77 yılları arasında hükümet ortağıydı!

Fakat koalisyonun “olumlu icraatlarından” da kendine pay çıkardı: “Milli Selamet dün bir bugün iki, iktidara gelir gelmez kendinden öncekilerin biriktirdikleri meseleleri çözmek için köklü icraata geçmiştir. Bir yandan manevi kalkınmayı başlatmış, diğer yandan ağır sanayi kurmaya başlamıştır. Öte yandan herkese refah programını tatbik etmeye başlamıştır. Bu kadar kısa bir sürede bu kadar büyük iş başarılmasının altında inanç yatıyor.”

Erbakan’ın IMF’ye Armağanı

12 Ekim ara seçimlerinde AP’ye hiç çatmayan Erbakan, bu 5 Haziran seçimlerde her iki koalisyon ortağına da çatmaktan geri durmadı. Adıyaman’da yaptığı konuşmada şöyle dedi:

“Biz AP gibi yabancı sermayenin trafik memuru değiliz. Çünkü onlar memleketi hep yabancı sermayeye terk ettiler.”

Burada parantez açıp bir noktaya dikkat çekmek gerekiyor. 1. MC döneminde “70 Cent’e muhtaç olan” Türkiye’de koalisyon hükümeti kararı ile DÇM (döviz çevrilebilir mevduat) uygulamaları başladı. DÇM, Türkiye’deki bankalarda içeriden ve dışarıdan açılabilen bir tür döviz hesabıydı. Dışarıdan döviz gönderecek olanlara ve bunları içeride kullanacak olan özel şirketlere büyük kârlar sağladığı için yabancı sermayeden

Türkiye'ye döviz akışı sağlanıyordu. DÇM uygulaması IMF'nin dayatmasıydı. Şöyle ki: Uluslararası kuruluşlar Türkiye'ye döviz göndermişti. Türkiye bu dövizle mal satın almıştı. Bunun sonucunda ülkede "ithal ikamesi" yaratılmasını önlemişler, Türkiye'nin dış borcunu artırarak kendilerine daha bağımlı hale getirmişler ve halkın sırtındaki yükü daha da ağırlaştırmışlardı.

Kısaca DÇM'ler borç tuzağıydı. Bugün Türkiye'nin milyarlarca dolarlık dış borcunu düşünürken DÇM uygulamalarını unutmamak gerekiyor. DÇM olayını *Institutional Investor* dergisi, "Türkiye armağan dağıtıyor" diye haber yapmıştı!... Bu armağanda Erbakan'ın da imzası vardı.

DÇM kararlarının altında imzası olan Erbakan, seçim meydanlarında kuşkusuz farklı konuşacaktı!

Erbakan, Adnan Menderes'in Demokrat Partisi'ni bazen övüyor, bazen yeriordu:

"Sen yine 1950'de Demokrat Parti'ye oy verdin arkadaş; o hareket neydi? Evet, inanan insanların bir zulme karşı hareketti. O gün onu yapmanın esbabı mucibesi neyse bugün aynı sebepten dolayı Milli Selametçi olmaya mecbursun." (Ankara aday tanıtımı toplantısı)

Kahramanmaraş konuşmasında ise "Milletimiz takriben 25 yıl solcu CHP idaresinde inananlara tahakküm devrini yaşadı. 25 yıl da liberal görüş idaresinde gazoz-montaj devrini yaşadı. Kıymetli kalkınma yılları oyalama ve idarei maslahatçılıkla boşa geçti. Montaj tesisleri ile gazoz fabrikaları ile kalkınma olmaz," diyordu.

Meleyen İnekler

Bugün hâlâ ne olduğu tam anlaşılamayan "Milli Görüş"ü Erbakan, o günlerde şöyle tanımladı:

"Milli Görüş milletimizin şanlı tarihi boyunca Malazgirt'te heyecandan coşan, Kosova'da bir kılıç gibi parlayan, Niğbolu'ya yıldırım gibi yetişen, İstanbul'u fetheden, İstiklal Harbi'mizi yapan ve en son Kıbrıs'ta yeniden büyük harikalar ortaya koyan cevher, ruh ve manadır. Şehidi şehit yapan, gaziyi gazi yapan manadır." (K. Maraş konuşmasından)

Erbakan, Balıkesir mitinginde de faizi anlattı MSP'lilere: "Aziz kardeşlerim, köylü kardeşlerimize en büyük müjdeyi veriyoruz; Ziraat Bankası borçlarını ortadan kaldırıyoruz. Bundan sonra da zirai krediler faizsiz verilecek. Vaktiyle biz 'faizi kaldı-

racağız' dediğimiz zaman bazı dar görüşlüler, 'Bu Erbakan faizi kaldıracakmış, faiz nasıl kalkar, deli mi bu adam?' diye söylemediklerini bırakmadılar. Balıkesirli kardeşlerim, ne oldu şimdi? Gelsinler hesaplaşalım. Bre zavallı, senin ecdadın İstanbul'u fethederken, Viyana'yı fethederken faizle mi fethetti be hey gafil? Faiz bizde daha 60 seneyi bulmuyor. Daha dün Avrupa'dan gelmiş bulaşmış bir hastalıktır. İçinde kıvrır kıvrır kıvranıyorsun da farkında değilsin. Seni ne hale getirmişler? Sen ne doktor ne de ilaç tanıyorsun. Allah şifa versin, işte biz şimdi faizi kaldırıyoruz. Bir ucundan tuttuk kaldırdık bile, kimsenin haberi yok. Bir milyar liralık hayvancılık kredisini faizsiz dağıttık. Ne oldu? Ne oldu, alanlar çok memnun. Bu kredi ile beslenen güzel ineklerimiz, affedersiniz, çayırlarda neşeli neşeli meliyor!"

Erbakan Hoca konuştuğuça coştı; bazen kuzu yerine inekleri böyle neşeli neşeli meletti!

Film Festivaline Eleştiri

Erbakan Samsun konuşmasında da Antalya Film Festivali'ni eleştirdi: "Antalya'da her sene belli zamanda Altın Portakal diye bir müsabaka yapılıyor. Bunu gazetelerde okuyorsunuz. Antalya Valisi gidiyor bazı artistlere Altın Portakal veriyor. Madalya olarak bazı gazetelere geçiyor. Radyolara geçiyor. Millet alkışlayıp duruyor. Nedir bu yapılan hadise dersiniz, incelerseniz ne görüyorsunuz? Filmlerin bir tanesinde artistlerden biri, bir evli erkek, hanımından başkalarıyla alaka kuruyor. Gayri ahlaki bir şey. Çok güzel oynamış, yaşa-var ol, ne güzel ettin diye buna madalya takılıyor. Meselenin içindeki hadise bu. Bu kötülükler alkışlanırsa yarın sen inim inim inlersin bundan dolayı!..."

Erbakan "Türkiye'de ağır sanayi hamlesini gerçekleştirdikten" sonra ülkenin ihracat patlaması yapacağını belirtti. Hangi "kardeş" ülkelere malzeme satacağını, hangi "kardeş" ülkelerle kişisel ilişkisi olduğunu açıkladı.

"10 Mayıs tarihini unutmayın. 50'ye yakın Müslüman ülke ile İstanbul'da İslam Konferansı'nı düzenledik. Asırlar boyu bir arada yaşadığımız bu kardeşlerimiz, 'Gene bizi kalkındırın, önümüze düşün,' demişlerdir. Bugüne kadar yapılan ihmal-leri tamir ediyoruz. O ülkelerle kardeşliğimizi ilerletiyoruz. Bugüne kadar yanlış yollara sapıldı, bu milletin tarihi bağı olduğu milletlerle ilişkisi kesilmek istendi. Hepsini bir kenara

attık. Balıkesir Kâğıt Fabrikası'ndan Suudi Arabistan'a kâğıdı biz satacağız. Konya Motor Fabrikası'ndan Libya'ya, Irak'a motor satacağız." (Balıkesir konuşmasından)

"Bursa'daki fabrikalardan Libya'nın uçağını biz göndereceğiz. Allah'ın izniyle, Suudi Arabistan'ın kamyonunu biz göndereceğiz." (Bursa konuşmasından)

"Şimdi herkes Anadolu'muzun en ücra köylerine içme sularını getiren, on yıl öncesinde bile Kuveyt ile işbirliği yapan, köylümüze bol gübre vermek için Müslüman ülkelerle işbirliği yaparak gübre fabrikalarını kuran sayısız isimsiz kahramanların Milli Selamet bayrağı altında toplandığını görmektedir." (Kırşehir konuşmasından)

Erbakan diğer siyasi partilere "hodri meydan" diyordu: "Ateş, Nemrut'tan korkar mı İbrahim olan / Hodri meydan, hodri meydan, hodri meydan."

Anahtar "Maymuncuk" Oldu

5 Haziran 1977 seçim sonucu MSP için çok şaşırtıcı oldu: Oyları yüzde 11.8'den 8.6'ya düştü. 48 olan milletvekili sayısı ise yarıya indi: 24 milletvekili, bir senatör çıkarabildi.

CHP oylarını yüzde 8.1 artırarak 41.4'e, AP ise oylarını 7.1 artırarak 36.9'a yükseldi. CHP 213, AP 189 milletvekili çıkardı.

1973 seçimlerinin "flaş" partileri DP ile CGP de hezimete uğradılar. DP yüzde 1.9 ile bir milletvekili, CGP ise yüzde 1.9 oy oranı ile üç milletvekili kazanabildi.

MHP oy patlaması yaptı. Oylarını yüzde 3.3'ten yüzde 6.4'e çıkararak 16 milletvekilini Meclis'e sokmayı başardı.

MSP 1973 seçimlerinde büyük başarı gösterdiği Elazığ, Erzincan, Çorum, Sivas, Tokat, Yozgat, Nevşehir, Çankırı'da büyük oy kaybına uğradı. Bu bölgelerde MHP oylarını oldukça artırdı. MSP sadece Bitlis, Hakkâri, Mardin, Muş, Siirt, Urfa ve Van'da oylarını artırdı.

MSP'nin oyları tüm Türkiye'de düşerken, sadece Kürt yurttaşların yaşadığı bu illerde artmıştı. Bu, dikkat çekici bir ayrıntıydı. Bunun birkaç nedeni vardı. İlki, kuşkusuz 1973'te CHP ile yapılan koalisyonda kazanılan yedi bakanlığın dördünün Doğu ve Güneydoğu vekillerine verilmiş olmasıydı. İkinci olarak, bu durumun da bir sonucu olarak Erbakan'ın "ağır sanayi hamlesi" projesinin parçası olduğunu iddia ettiği yatırımların çoğunluğu Doğu ve Güneydoğu'da gerçekleşti. Üçüncü sebep ise Doğu

ve Güneydoğu'daki kamu fabrikalarında artan istihdamdı. MSP, bugün başka partilere yapılan eleştirilerdeki uygulamayı gerçekleştirdi. Pek çok taraftarını bu bölgede işe aldı. Dördüncü sebep, bölgede dikkat çekici şekilde artan İmam Hatipler, Yüksek İslam Enstitüleri ve Kuran kurslarıydı. MSP, Kürt sorununun din faktörüyle çözüleceğine inanıyor, bu fikrini devlete de kabul ettirmesi işini kolaylaştırıyordu. Son ve önemli neden ise MSP içindeki ayrışmaydı. Nurcular partinin Türk milliyetçiliğine yakın kesimini temsil ediyordu. MC hükümetinde bulunmayı savunuyorlardı. Özellikle Kürt kökenli Nakşiler ise MHP ile yakınlaşmadan, doğal olarak MC'den rahatsızlardı. CHP ile ittifak istiyorlardı. 7 Ocak 1976 tarihli MSP grup toplantısında tartışma kızıştı. "Nurculuğun Siyonizme hizmet ettiği"ne varan sözler söylendi. Kürt-Nakşi Fuat Fırat, Nurcu vekilleri kavmiyetçilikle suçladı. Nihayetinde Nurcuların partiyi terk etmesi MSP'nin batıda MHP'ye oy kaybetmesine neden oldu. Doğuda ise oylar arttı. Erbakan Hareketi Kürtler arasında doğal tabanını bu seçimlerle oluşturdu. AKP döneminde ne zaman seçim yaklaşırsa Tayyip Erdoğan'ın milliyetçi söyleme başvurması hareketine 77 hezimetini yeniden yaşatmak içindir.

Son neden ise CHP ile koalisyonun MSP'nin batıdaki dindar tabanını rahatsız etmesiydi.

1977 seçimlerinden sonra Türkiye'nin 40. hükümetini kurmak için hiçbir parti 226 milletvekilini çıkaramadı.

CHP, 213 milletvekili ile hükümet kurmaya en yakın partiydi. Bir kez daha CHP-MSP koalisyon hükümeti kulislerde konuşulmaya başladı. Erbakan zaten "Çözüm bizdedir," demişti. MSP gerçekten amblemi gibi anahtar parti olmuştu. Ecevit ise, "Kapımız herkese açık," diye demeç veriyordu. 17 Haziran'da Erbakan-Ecevit görüşmesi oldu. Toplantı 2 saat 20 dakika sürdü. Ancak Erbakan'ın işi bu kez 1974'ten daha zordu. Partisi ağır bir yenilgi almıştı. Taban Erbakan'a sitem ediyordu. Hoca'nın artık genel başkanlıktan ayrılması gerektiği bile konuşuluyordu. Üstelik oy kaybına neden olarak da CHP ile yapılan koalisyon gösteriliyordu. Öyle miydi, yoksa bu tür tepkileri sağ basın o günlerde bilerek mi abartıyordu? Erbakan sonuçta istemeye istemeye CHP'den gelen koalisyon teklifini reddetti.

Cumhurbaşkanı Korutürk, 14 Haziran'da hükümeti kurmak için CHP lideri Ecevit'i görevlendirdi. 40. hükümet 21 Haziran 1977 tarihinde kuruldu. 3 Temmuz'da güvenoyu alamadığı için

düştü. Cumhurbaşkanı, bu kez hükümeti kurma görevini AP lideri Süleyman Demirel'e verdi. İkinci MC kurulma çalışmaları başladı. Ve AP-MSP-MHP anlaştı. 21 Temmuz günü yeni Bakanlar Kurulu listesi radyodan okundu. Necmettin Erbakan yine Başbakan Yardımcısı olmuştu. MSP'nin ilk genel başkanı Süleyman Arif Emre Devlet Bakanlığı'na getirilmişti. İmar ve İskân Bakanı Recai Kutan, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Oğuzhan Asiltürk, Çalışma Bakanı Fehmi Cumalıoğlu, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Fehim Adak ve İçişleri Bakanı Korkut Özal olmuştu.

Araya girip –Türkiye’de çok tartışıldığı için– bir not eklemeliyim:

Korkut Özal 2. MC dönemindeki bu görevinde o kadar başarılı oldu ki, İçişleri Bakanlığı'ndaki ekibi ancak yıllar sonra tasfiye edilebildi! Abdülkadir Aksu, Galip Demirel, Saffet Arıkan Bedük, Vecdi Gönül gibi isimler hep Korkut Özal'm, dolayısıyla Nakşibendi tarikatının müritleri olarak İçişleri Bakanlığı'nda yıllarca “Türk-İslam Sentezi”ni yerleştirmeye çalıştılar. Başarılı da oldular. 120 bin kadrolu polis teşkilatının çoğunluğu bu görüşteydi.

Bu kadrolaşmayı gösteren ilginç bir “andıç” 27 Kasım 1979 günü ortaya çıktı. CHP'li Senatör Hasan Fehmi Güneş ile AP'li Senatör Ömer Naci Bozkurt Meclis'te laf atma yüzünden kavgaya tutuştu. CHP'li Güneş, tabancasının kabzasıyla AP'li Bozkurt'un kafasına vururken, Bozkurt elindeki çantayı Güneş'in yüzüne fırlattı. Çanta açıldı ve içinden çok gizli belgeler ortaya saçıldı. Ortalığa saçılan evraklarda valiler, kaymakamlar, emniyet müdürleri, devlet personeli, “müspetler” ve “menfiler” diye fişlenmişti. “Müspetler” yükselirken “menfiler” tasfiye ediliyordu.¹¹

MSP'nin anahtarı artık “maymuncuk” olmuştu: Her kapıyı açıyordu! Bu kez de 2. MC koalisyon hükümetinin partisiydi...

Ama Ankara'da ilginç gelişmeler oluyordu.

Örneğin, güven oylamasına birkaç gün kala bir haber bomba gibi patladı: “Cumhuriyet Başsavcılığı MSP hakkında kapatma davası açtı.”

“MSP'ye Oy Vermezseniz Camileri Ahır Yaparlar”

Yargıtay Başkanı Cevdet Menteş, “Geç bile kalındı,” diyordu.

Dava açılmasını Erbakan, “Allah sözcüğünün söylenmesini istemeyenler var,” diye değerlendirdi.

¹¹ Bu konuyla ilgili *Bu Dinciler O Müslümanlara Benziyor* kitabıma bakınız.

Dava konusu konuşmayı Erbakan, Şanlıurfa'da 4 Aralık 1977 tarihinde yapmıştı:

“Çok aziz ve muhterem Urfalı kardeşlerim! İmam hatip okullarının biz iktidara geldiğimiz zaman orta kısımları kapatılmış, lise kısımları kapatılmak üzereydi. Elinde din kitabı olan, okuyan, alınıp hapse atılıyordu. Beraberce dua ettin diye insanlar ağır ceza mahkemelerine sevk ediliyorlardı. MSP'ye oy vermek demek 'Biz din düşmanlığı istemiyoruz' demektir. 'Biz insan haklarına saygı istiyoruz' demektir. Her ızanlı insan Milli Selamet'in oyunu bir tane fazla artırmasını en mukaddes vazife bilir, aksi takdirde Allah vermesin, eğer Milli Selamet'te bir zayıflama olursa bu camileri tekrar ahır yaparlar, Allah vermesin, hayvan deposu yaparlar.” Erbakan'ın bu konuşmasını polis memurları Mehmet Ali Özlü ile Kemal Erkan teybe kaydetmişlerdi.

Bant 29 Aralık 1977 tarihli resmi yazı ile Urfa Emniyet Müdürlüğü 1. Şube Müdürlüğü tarafından, Urfa Cumhuriyet Savcılığı'na gönderildi. Urfa Cumhuriyet Savcılığı ise bandı Yargıtay 8. Daire Başkanı Orhan Erdoğan'a ulaştırdı. Burada bilirkişiler Ayhan Çiftçioglu, Sami Ataman, Erol Sayar, MSP Genel Başkanı Erbakan'ı, Genel Sekreter Asiltürk'ü dinledi, sonra bantları inceledi. Bantlardaki ses ile Erbakan'ın sesinin aynı olduğu kararını verdi.

Ayrıca İstanbul Cumhuriyet Savcılığı tarafından bilirkişiler Prof. Nevzat Güreli, Kayhan İçel ve Doç. Dr. Köksal Bayraktar'a da bant üzerinde inceleme yaptırıldı. Karar aynıydı: Banttaki konuşma Erbakan'a aittir.

Erbakan, 6187 sayılı “Vicdan ve Toplanma Hürriyetinin Korunması Hakkındaki Kanun”u ihlal etmişti. Yani dini duyguları istismar edip dini siyasete bulaştırmıştı.

MSP'nin kapatılmasıyla birlikte Erbakan'ın da dokunulmazlığının kaldırılması isteniyordu.

Kulislerde, Erbakan'ın genel başkanlıktan ayrılarak MSP'yi kapatmaktan kurtaracağı sözleri dolaşmaya başladı.

Sonuçta ne mi oldu? Koalisyon ortakları Siyasi Partiler Yasası'nda “ufak” bir değişiklik yaptı. Cumhurbaşkanı Korutürk değişikliği onayladı ve MSP ile Erbakan kurtuldu.

Erbakan, 2. MC hükümetine girmenin ödülünü almıştı...

Yoksa Erbakan bu davayla korkutulup 2. MC'ye katılması mı sağlanmıştı? Başkent siyasi kulislerinde o günlerde yaşananlar üzerinde pek durulmadı. Öyle ki milletvekili transferleriyle

hükümet kuruldu. 2. MC hükümeti 31 Aralık 1977’te 218 güvenoyuna karşılık 228 güvensizlik oyuyla düştü.

Muhalefetteki MSP Hırçınlaşıyor

77 seçimleri Erbakan’ı parti içinde güç durumlara soktu. Seçimlerden hemen sonra olağanüstü Genel Kurul istekleri karşısında Erbakan, “Hele bir yerel seçimleri atlatalım¹², ondan sonra,” yanıtını veriyordu. Daha sonra Erbakan’ın imdadına yeni kurulan 2. MC hükümeti yetişti. Ancak ömrü kısa sürdü. Ecevit, AP’den istifa eden 12 milletvekilinin (Orhan Alp, Tuncay Mataracı, Şerafettin Elçi, Mete Tan, Güneş Öngüt, Ahmet Karaaslan, Hilmi İşgüzar, Enver Akova, Ali Rıza Septioğlu, Mustafa Kılıç, Oğuz Atalay ve Cemalettin İnkaya) çoğuna, yani on kişiye bakanlık vererek 5 Ocak 1978’de CHP+CGP+DP ve bağımsızlardan oluşan hükümeti kurdu.

2. MC koalisyonu dağıldıktan sonra MSP içerisinde Erbakan’a sürekli olarak kongre sözü hatırlatıldı. MSP içinde Korkut-Turgut Özal kardeşlerin başını çektiği muhalefet grubu her geçen gün sesini yükseltmeye başlamıştı. “Erbakan’a da itirazımız yok, etrafındakiler değişsin,” deniyordu. Ancak alttan alta Erbakan’a da yoğun eleştiriler yapılıyordu. Erbakan örgütü tam bir yıl oyaladı. Sonunda, 15 Ekim 1978 tarihinde yapıldı MSP kongresi. Özal kardeşler Erbakan’a karşı bir liste çıkardı. Erbakancı Şener Battal, Özal kardeşleri kongrede yaptığı konuşmada şöyle eleştirdi:

“Bir elde kadeh, bir elde Kuran
Bir helaldir işimiz, bir haram
Şu yarım yamalak dünyada
Ne tam kâfiriz ne Müslüman.”

Erbakan kongrede yaptığı konuşmada artık bildik sözleri tekrarladı: “Bütün mekteplere ahlak dersini koyma şerefi Milli Selamet’indir. Dört yılda 350’ye yakın İmam Hatip okulu açtık.¹³ 200 bin evladın maneviyatlı evlat olarak yetişmesine vesile olan siz Milli Selamet ordususunuz. Batılı dinlemeyeceğiz, Hakkı dinleyeceğiz. Gazanız mübarek olsun.”

12 11 Aralık 1977 tarihli yerel seçim de MSP için yıkım oldu. Sadece üç ilde belediye başkanlığı kazandılar. Toplam 1790 belediyeden sadece 53’ünü alabildiler.

13 Doğru rakam 296. S.Y.

Kongreyi Erbakan kazandı. Ancak Korkut Özal iki arkadaşıyla (Kadir Mısırlıoğlu ve Mustafa Yazgan) Erbakan'ın listesini deldi. MSP'nin dördüncü büyük kongresi, kulisleri, çekişmeleyle basında pek yer almadı. Basın kongreden başka haberler yaptı. Kongrenin yapıldığı Atatürk Spor Salonu'nda asılı duran büyük boy Atatürk resminin gözleri oyulmuştu. Spor salonunun duvarlarına "İslam Devleti Kurulsun", "Şeriat İslam", "Ya İslam Ya Ölüm", "Şeriat Türkiye'de Kurulacak" sloganları yazılmıştı.

MSP hırçınlaşıyordu. Bunun çeşitli nedenleri vardı:

- Oyları düşmeye başladı.
- 2. MC'nin yaşamı beş ay sürmüş ve MSP ilk kez muhalefet partisi olmuştu.
- İran İslami hareketi giderek güçleniyor ve nihayet Humeyni iktidara yürüyordu. Bu da MSP'li gençleri radikalleştiriyordu. MSP üç kez hükümet olmuş ancak istediklerini tam gerçekleştirememişti. Bu durum "Akıncı Gençler" in parlamentarizmden umudu kesiyordu.

Aslında, Erbakan parlamento aracılığıyla önemli değişimler gerçekleştirdi.

İmam Hatip mensuplarının üniversitelere girmesini sağladı. Okullara din ve ahlak dersi koydurdu. Mısır, Suudi Arabistan gibi ülkelerde okuyanların diplomalarının Türkiye'de geçerli olmasını kabul ettirdi. Kuran kursları açtırdı. Fakat bu "sistem içi iyileştirmeler" yeterli bulunmuyor, seçimin tümünden değişimi talep ediliyordu. Erbakan'ı zor günler bekliyordu...

"Eroini Erbakan'dan Aldım"

Ne AP Milletvekili Zekeriya Kürşat İsveç'te dört buçuk kilogram uyuşturucu ile yakalandığında ne de MHP Senatörü Kudret Bayhan Fransa'da 146 kilogram baz morfinle ele geçirildiğinde parti genel başkanlarının adını vermişlerdi.

Ancak 18 Ekim 1978 günü Almanya'nın Duisburg kentinde üç kilo 399 gram eroinle yakalanan eski MSP Milletvekili Halit Kahraman, "Eroinleri MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan'dan aldım," dedi polise verdiği ifadede.

MSP'li Kahraman, Duisburg polisine şunları söyledi:

"Diyarbakır'da çiftçilik yapıyordum. 1973 yılında Erbakan tarafından kurulan Milli Selamet Partisi'ne girdim. Tanıdıklarımla birlikte MSP'nin Diyarbakır bölgesi örgütünü kurdum. 1973 seçimlerinde milletvekili seçilerek 1977 seçimlerine kadar

parlamentoda kaldım. 1977 tarihindeki seçimlerde seçilemedim. Tekrar çiftçiliğe başladım. Ancak mali durumum giderek bozuldu. 1978 Ağustos ayı ortasında Erbakan'a başvurdum. Güç durumda olduğumu söyledim. Bunun üzerine Erbakan çok dikkatli bir şekilde konuyu eroin satışına getirdi. Bana,

- 'Eroin satışıyla para kazanabilirsin,' dedi. Almanya, İngiltere ve Amerika'da çok para kazanabileceğimi söyledi. Ancak dil bilmediğim için işimin çok zor olduğunu belirterek bir taşıyıcı bulmamı istedi.

- Erbakan'ın bu sözleri üzerine taşıyıcı bulmak için Diyarbakır'a döndüm. Burada kendisini 15-20 yıldan beri tanıdığım Almanya'da çalışan ve tatilini geçirmek için Diyarbakır'a gelen Nusrettin Gündüzhan'ı buldum. Durumu anlattım. Gündüzhan eroini Almanya'ya götüreceğini söyledi. Bunun üzerine tekrar eylül başında Ankara'ya geldim, Erbakan'a gittim.

- Genel merkez binasına gittiğimde Erbakan'ın yanında Fehim Adak'ın yanında konuyu açmak istemedim. Ancak Erbakan açık bir şekilde Adak'ın huzurunda, mali durumumun bozuk olduğunu, yardım edilmesi gerektiğini ve eroin temin edilmesinin lazım geldiğini söyledi. Ayrıca eroinin nerede, ne zaman teslim edileceğini Fehim Adak'ın bana telefonla bildireceğini de söyledi.

- Bu konuşmadan sonra Ankara'daki evime gittim. O günün akşamı Fehim Adak telefon etti. Malların hazır olduğunu söyledi. Eroini alacağım yeri tarif etti. Ankara'nın mahallelerinden Oran'da buluşacaktık. Fehim Adak buraya piyasa taksisi ile geldi. Şoför taksiden inerek bana plastik bir torba verdi. Torba içine baktığımda 6-7 küçük plastik torba daha vardı. Bilahare Adak geldiği arabayla gitti. Torbayı yol kenarındaki çalılıklara sakladım. Evime döndüm. Daha sonra Nusrettin Gündüzhan'ın otomobiliyle gidip paketi aldık. Gündüzhan paketi arabasının arka bagajına koydu. Tekrar evime döndüm. Eve az mesafe kala arabadan indim. Daha sonra Gündüzhan'la kararlaştırdığımız gün Almanya'ya hareket ettik."

Eski MSP Milletvekili Kahraman ifadesinde, olayın Almanya'daki gelişmelerini ve yakalanmalarını da ayrıntılarıyla anlattı.

Halit Kahraman'la birlikte yakalanan Nusrettin Gündüzhan ise verdiği ifadesinde şöyle dedi: "Polisler tarafından yakalan-

duğumuzda Halit Kahraman çok halindeydi. Bana, 'Bunun hepsi Erbakan'ın suçu. Beni Erbakan mahvetti,' dedi."

Duisburg Sulh Mahkemesi eski MSP Milletvekili Halit Kahraman ile Nusrettin Gündüzhan'ı mahkûm etti. Gillstrasse 1 Schwerte Cezaevi'ne gönderdi. Ancak olayın Türkiye boyutu da vardı. Erbakan ile Fehim Adak hakkındaki iddialar çok büyüktü. Doğal olarak dava açıldı (Hazırlık no: 1979/20945, 1980/17570 Esas no: 1980/15462).

Necmettin Erbakan ile Fehim Adak "teşekkül halinde kaçak eroin imal ve ihraç etmek" iddiasıyla yargılandılar. Erbakan ve Adak ifadelerinde, Halit Kahraman'ın 1977 seçimlerinde Diyarbakır'da liste başına değil de üçüncü sıraya konulmasına çok kızdığını ve intikam almak için kendilerine iftira ettiğini söylediler. Sonunda mahkeme inandırıcı ve ikna edici bir delil olmadığı için Erbakan ve Adak'ın beraatına karar verdi.

Erbakan ve Adak'ın eroin ticareti yaptığına inanmak çok güç, Türkiye'de siyaset yapmanın böylesine zorlukları var ne yazık ki...

Yeni Ekonomik Model: Neo-liberalizm

CHP 1978'in başında hükümeti kurarak "ateşten gömlek" giymişti. Sağ-sol kavgası silahlı çatışmalara dönüşmüştü. Öyle ki Kahramanmaraş'ta "iç savaş" çıkmış, 100'ü aşkın solcu Alevi öldürülmüştü. 13 ilde sıkı yönetim ilan edildi. Fakat çatışmalar, saldırılar durdurulamıyordu.

CHP her ne kadar "Ekonomiyi Güçlendirme Programı"nı açıklasa da temel ihtiyaçlar için kuyruklar oluşuyordu. Ülkeye karaborsa hâkimdi. Kelimenin tam anlamıyla ülkede ekonomik kriz vardı. Yetmezmiş gibi, Türkiye Şöförler ve Otomobilciler Federasyonu "kontakt kapama eylemi" yaptı. 1973'te askerler benzer eylemleri bahane edip Şilili lider Allende'yi iktidardan indirmişti. TÜSİAD hükümetin istifası için gazetelere ilan vermişti. IMF Ecevit'e, "Devalüasyon yapın!" diye bastırıyordu. 44 milyonluk Türkiye'de her 100 kişiden 14'ü işsizdi. 14 Ekim 1979'da kısmi senato resimleri yapıldı. AP 30, CHP 12, MSP dört ve MHP bir senatör çıkardı. CHP oyları yaklaşık 11 puan azalarak 29,1'e düştü. 12 Kasım 1979'da AP azınlık hükümete destek verdi. Fakat ekonomik-siyasal kriz bitmedi. Türk Silahlı Kuvvetleri 2 Ocak 1980'de partileri "Milli Birlik" için göreve çağırdı. Hükümet o günlerde, Türkiye'nin ekonomik yapısını

temelden değiştirecek ve ilk kez Allende'nin indirilişiyle şili'de uygulanan neo-liberalizme geçiş yaptı.

Türkiye'de böylesine büyük bir altüst oluş yaşanırken TBMM Cumhurbaşkanı seçimine kitlenmişti.

Erbakan-Muhsin Batur Dostluğu

1980 yılı Meclis gündeminin en önemli konusu cumhurbaşkanlığı seçimiydi. AP'den Sadettin Bilgiç ve Faik Türün aday olmuşlar, ama seçilmek için yeterli çoğunluğu elde edememişlerdi. MSP'li Hasan Aksay partisinin kimi destekleyeceğini şöyle açıklıyordu: "Seçildiği günün ertesinde Hacıbayram'da namaz kılması şart."

CHP'nin adayı Muhsin Batur'du. Muhsin Batur 12 Mart 1971 askeri darbesinin önemli isimlerinden biriydi. Hava Kuvvetleri Komutanı olarak darbeye imza atmıştı. Darbenin o sıcak günlerinde Erbakan'ı parti kurup AP'nin oylarını bölmesi için İsviçre'den Türkiye'ye getiren kişinin Turgut Sunalp ile beraber Orgeneral Muhsin Batur olduğu iddia edilmişti.

Aradan yıllar geçmiş, Muhsin Batur CHP Senatörü olarak Meclis'e girip Cumhurbaşkanlığı'na aday olmuştu.

Meclis'te turlar devam ediyor, hiçbir aday çoğunluğu alamıyordu. İşte o günlerde 12 Mart askeri müdahalesinin Diyanet İşleri Başkanlığı'ndan sorumlu olarak Devlet Bakanı (Aynı zamanda 12 Eylül Darbesi'nin de Diyanet İşleri Başkanlığı'ndan sorumlu Devlet Bakanı) Mehmet Özgüneş, MSP Genel Başkan Yardımcısı Recai Kutan'a cumhurbaşkanının bir türlü seçilemesinden dolayı duyduğu üzüntüyü dile getirdi. Arkasından da ekledi: "MSP, Muhsin Batur'u niçin desteklemiyor? Sizin ikinizi yan yana getireyim, isterseniz."

Birkaç gün sonra, Recai Kutan, Mehmet Özgüneş ve Muhsin Batur yan yana geldi. Muhsin Batur, "Türkiye çok kritik günler yaşıyor. Anarşi ve terör bir yandan, cumhurbaşkanlığı seçimindeki kilitlenme diğer yandan ihtilal heveslilerine imkân ve cesaret veriyor. Ben ihtilalcilerin metot ve yöntemlerini en iyi bilenlerden biriyim. Çünkü ben de o camiadan geliyorum. Muhtemel ihtilalcileri de, kabiliyet ve zaaflarıyla çok yakından tanıyorum. Dolayısıyla bu muhtemel ihtilali şayet ben cumhurbaşkanı olursam önleyeceğime inanıyorum," dedi.

Recai Kutan, Muhsin Batur'un söylediklerini tüm detaylarıyla Erbakan'a anlattı. Bu kez, Erbakan, Muhsin Batur'la yan yana

gelip görüştü. Hem de bir kez değil, dört defa yan yana geldiler.

Erbakan, Muhsin Batur'u destekleyeceklerini MSP Grubu'nda açıkladı. Bazı MSP'li milletvekilleri Cumhurbaşkanlığı seçiminde oylarını Muhsin Batur'a verdi. Ancak Batur yine de çoğunluğu elde edemedi.

Aradan yıllar geçti. Muhsin Batur, 5 Mart 1993 tarihli İslamcı *Cuma* dergisine şu açıklamayı yaptı: "Sayın Erbakan ve Asiltürk Bey'le birlikte bir grup MSP'li beni desteklediler. Ama Korkut Özal ve bir grup MSP'li de beni desteklemediler. Niye desteklemediler, bilmiyorum."

Bu arada, Muhsin Batur'un gittiği Kayseri'de namaz kıldığını dair haber *Cumhuriyet* gazetesinde yer aldı.

Recai Kutan ve Erbakan, Muhsin Batur'la gizli görüşmeler yaparken, dönemin Genelkurmay Başkanı Kenan Evren, Recai Kutan'ı Genelkurmay'a çay içmeye davet etti. Evren, MSP'lilerin Cumhurbaşkanlığı seçiminde kimi destekleyeceklerini öğrenmek istedi. Genelkurmay Başkanı Kenan Evren, Recai Kutan'a desteklemeleri için bir aday mı empoze etti, bilinmiyor. Bilinen Kutan'ın, Evren'e Cumhurbaşkanı adaylığı önerisi götürdüğüydü. "Siz aday olursanız tüm partiler sizin üzerinizde birleşir." Evren reddetti. Ama...

Bir yanda 12 Mart Askeri Darbesi'nin Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Muhsin Batur, diğer yanda 12 Mart Askeri Darbesi'nin İstanbul Sıkıyönetim Komutanı Orgeneral Faik Türein olmasına rağmen askerler sonunda kararlarını verdiler: Kendi cumhurbaşkanı adayları Kenan Evren'i, iki yıl sonra askeri darbeyle Çankaya Köşkü'ne taşıdılar!...

Kuşkusuz mesele salt Çankaya Köşkü'nde kimin oturacağı değildi. Türkiye köklü ekonomik değişimi tıpkı Şili'de olduğu gibi ancak bir askeri darbeyle gerçekleştirebilirdi. Terörün artmasının (1980'in ilk sekiz ayında 1606 kişi öldü), siyasetin Meclis'te kilitlenmesinin ekonomik açmazların temel sebebi bir "şok doktrini"ni halka kabul ettirmektir. MSP ve Erbakan bunun farkında mıydı?.. CHP'ye haber gönderiyorlardı, "MSP azınlık hükümetini desteklerseniz, AP'ye destek vermeyip düşürürüz!!!" Erbakan 24 milletvekiliyle hükümet olmayı düşlüyordu!..

Lira'ya Hayır, Dinar'a Evet

1977 seçimlerinde MSP'nin oy kaybetmesi partide yeni bir dönem başlattı. Başta Genel Başkan Erbakan olmak üzere parti

yöneticileri daha sert bir üslup kullanmaya başladı. MSP artık kapatılmaktan korkmuyordu. Türkiye’de ok yaydan çıkmıştı.

Bu sebeple “ihtiyatı” onlar da elden bırakmışlardı. İmam Hatip okullarının açılması, cami yapılması gibi “masum” istekler, yerini daha radikal siyasal İslami taleplere bıraktı. Erbakan 12 Haziran 1979’da İzmir il teşkilatının “maarif” konulu toplantısında isteklerini açıkladı. Hedefte Cumhuriyet Devrimleri vardı:

“MSP ‘hafta tatili cuma gününe gelsin’ diyor. AP ve CHP ‘hayır’ diyor. Mübarek mukaddes cuma tatilini bırakmış, elin gâvurunun pazarını kendine tatil yapmış. ‘Nikâhı müftüler kıysın’ diyoruz. ‘Mekteplere Kuran dersi koyalım’ diyoruz. Bu milletin mektep kitapları niye Allah adıyla başlamıyor?”

Erbakan, Çanakkale’de 25 Ağustos 1980’de “İntepe İslam Ülkeleri Gençlik Asamblesi Toplantısı”nın açılış konuşmasını şöyle yaptı:

“Muhterem Müslüman kardeşlerim, İslam âlemi hep beraber yardımlaşarak en kısa zamanda şu beş hedefi gerçekleştirmelidir: Kendi Birleşmiş Milletlerini kurmalıdır. İkinci önemli husus, Müslüman ülkeler kendi ortak pazarlarını kurmalıdır. Bir üçüncü hedef bütün Müslüman ülkelerin hepsi aynı müşterek sağlam paraya geçmelidir. İslam dinarına geçmelidir. İslam’a göre çalışan mektep kitaplarının yazılması lazım. İslam’a göre çalışan maarif ve mekteplerin açılması lazım. Acaba mekteplerde şu şekil sırada oturmamız bile en verimli şekil midir? Yoksa bir üstadın önüne diz çökerek oturup okumak mı daha doğrudur? Hak, hakikat ve hayrın tek kaynağı İslam’dır. Türkiye’de bir büyük cihadın yapılmakta olduğunu da bütün Müslüman ülkelerin evlatları olarak bilmenizde yarar gördüğüm için söylüyorum.”

Ziya ül Hak, Humeyni Hayranlığı

MSP mitinglerinde artık “Dinsiz devlet yıkılacak elbet”, “Şeriat gelecek vahşet bitecek” gibi sloganlar atılıyordu. Oysa 77 seçimlerinden önce bu tür slogan atanları MSP yöneticileri susturuyordu.

Atılan sloganlardan “Erbakan, Ziya, Humeyni, yaşasın İslam Birliği” ile “İran, Pakistan sıra bizde Müslüman” şeklinde olanları 1980 yılında en rağbet edilenleriydi.

MSP’liler, Pakistan’da askeri darbe yapan Ziya ül Hak’ı çok beğeniyorlardı.

Beğendikleri bir başka İslami şahsiyet ise Humeyni'ydi. "İran'da Humeyni, Türkiye'de Erbakan" diye slogan atıyorlardı. Gazeteciler Erbakan'a "Türkiye'nin Demirel'i İran'ın Şah'ıdır dediniz. Türkiye'nin Humeyni'sinin kim olacağını söyler misiniz?" diye sorduklarında şu yanıtı aldılar:

"Şah'ın zihniyet ve tutumu Batıcı kulüp(tür). Türkiye'nin seçtiği yol bellidir. Bu yol nasıl bir yol istediğini sorma yoludur. Bizdeki sistemin temeli budur. Hakkı bulma hususunda 50 milyon insanın hepsi eğer Humeyni'yi haklı bulmanın bir işareti sayıyorsa, hepsi Humeyni gibi biz Hakkı istiyoruz diyebilir."

Erbakan konuşmalarında sık sık, "Son İslam devleti Osmanlı devletidir," diyordu. 9 Ekim 1979 tarihinde Samsun'da yaptığı konuşmada Erbakan, düşüncelerini daha açık dile getirdi:

"AP 'Laiklik anlayışım Halk Partisi ile aynıdır' diyor. 'Ben komünizmin karşısında olduğum kadar şeriatın karşındayım' diyor. 'Şeriatı (hâşâ) telin ediyorum' diyor. İşte felaket buradan geliyor. Evlatlarımızı ateşe atmamak için Milli Selametçiyiz, yoksa partici olduğumuz için değil."

Erbakan, Samsun'da koalisyon hükümetleri içinde yer alarak ne kadar cami, Kuran kursu, İmam Hatip okulu açtıklarını anlatırken bir farklı konuya daha değindi:

"Bizim 4 senemizde 67 vilayetin 40 tane valisi 5 vakit namazını kılan insan oldu. Konya Valimiz Oktay Başer şimdi Konya milletvekili adayımız."

Radikalleşen sadece Erbakan değildi. Genel Başkan Yardımcısı Şevket Kazan yurtdışındaki konuşmalarında (Almanya / Stuttgart) bakın neler söyledi: "Hayatın her safhasını taalluk eden hükümler vardır. Maalesef bugün aile hukukunda, ticari hayatımızda, ceza sahasında, milli ve devlet sahasında Kuran'ın sözü geçmiyor. Bu sahalarda kimin sözü geçiyor? Türk Medeni Kanunu'nun. Menşei nedir? İsviçre. Ticaret Kanunu, Almanya'dan; Ceza Kanunu, İtalya'dan; Anayasa, Fransa ve Almanya anayasalarından. Memleketimizde birçok şey kötüye gidiyor. İşte nedeni bunlardır. 'Din siyasete karışamaz' demek, 'Allah'ın kanunu hükmedemez' demektir. 'Onun sözü dinlenmez' demektir. Milli Selamet denen topluluk Yahudi ve Hristiyan hegemonyası altında 55 seneden beri inim inim inleyen memleketimizde, bu hegemonyaya son vermek ve Allah'ın kanununu hâkim kılmak için vardır."

Şevket Kazan, benzer bir konuşmayı Hollanda'nın Rotterdam kentinde de yaptı: "Cihat nedir? Cihat, bir zamanda ve bir ülkede Hak hâkim değilse Hakkın hâkimiyeti için her Müslüman'ın malı ile, canı ile yapması lazım gelen mücadelenin adıdır."

MSP'liler artık halkı cihada çağırıyordu...

Erbakan'ın İstihbarat Ağı

Erbakan genel başkan olarak yapılacak bir erken seçime hazır olmaları için il ve ilçe teşkilatlarına birçok tamim gönderdi. 1979 yılındaki 13 numaralı tamim oldukça ilgi çekiciydi. Söz konusu tamim haber alma çalışmaları hakkındaydı:

"1- Milli Selamet Partisi çalışmalarımız açısından haber alma çalışmalarının da büyük önemi vardır.

2- Bütün il ve ilçe teşkilatlarımızın haber alma başkanları ve köy mahalle temsilcileri, sandık müşahitleri kendi bölgelerinde önemli konuları süratle il teşkilatlarına ve gereken hallerde, Genel Merkez'in Haber Alma Başkanlığı'na duyurmaya büyük önem vereceklerdir.

3- Diğer partilerin faaliyetleri, toplantıları, yaptıkları her çeşit propagandalar hakkında il veya ilçe, ilin ve gereken hallerde de Genel Merkez'in Haber Alma Başkanlığı'na rapor halinde lüzumlu bilgileri süratle duyurmaya hususi bir itina göstereceklerdir. Menfi propagandanın zamanında müdahale ile önlenmesi çok mühimdir. MSP aleyhinde yayılmaya çalışılan menfi propagandalar, derhal genel merkeze intikal ettirilmeli, gereken hallerde alınacak talimata göre hareket edilmelidir.

4- İl veya ilçe teşkilatları haber alma başkanları ve köy ve mahalle temsilcilerimiz önemli konularda, bilhassa iktisadi ve içtimai yönden hayatı etkileyen hadiseleri, müesseseler ve şahıslar hakkında temin ettikleri bilgileri gereken hallerde Genel Merkez'in Haber Alma Başkanlığı'na süratle duyurmalıdırlar.

5- Yukarıda belirtilen hususlara dikkat ve itina gösterilmelidir. Teşkilatımıza başarılar diler, selam ve sevgilerimi sunarım."

MSP Genel Merkez'de "haber alma başkanlığı"na niye ihtiyaç duyulmuştu acaba?

Son Kongre

Türkiye'de o günlerde siyasal çatışmalar nedeniyle oluk oluk kan akmaya devam ediyordu. Gazeteci Abdi İpekçi'den eski başbakanlardan Nihat Erim'e kadar hemen her gün siyasal

cinayetler işleniyordu. Kahramanmaraş, Çorum gibi şehirlerde provokasyonlar sonucu onlarca vatandaş hayatını kaybetmişti. MSP'li Akıncı Gençler ile MHP'li Ülkücüler bile silahlı çatışmalara girmeye başlamışlardı.

MSP, bu kanlı atmosferde beşinci kongre çalışmalarına başladı. Erbakan işi sıkı tuttu. 1980 yılı Ramazan ayında İstanbul'da *Milli Gazete*'nin iftar yemeğinde, bir grubun alternatif liste çıkaracağını duyduğunu, bunun hizipleşme olduğunu belirterek, "Bu tür hizipleşmenin olmaması için sizden söz istiyorum," dedi. Sonra yemekte bulunanlara bir beyaz kâğıt dağıtıldı. Herkesin verilen kâğıdın altına imza atması istendi.

Erbakan kendisine biat edilmesini istiyordu. Erbakan'ın imzalattığı bu kâğıtlar 12 Eylül 1980 askeri darbesinden sonra Genel Merkez binasının aranmasında ortaya çıkacaktı.

Erbakan'ın "biat" kâğıtlarını imzalatmasının nedeni, parti içindeki muhalefet kanadının artık güçlenmesiydi. Korkut Özal'ın başını çektiği grup sesini giderek yükseltiyordu. Ayrıca Kadir Mısırlıoğlu'nun *Sebil*, Yılmaz Yalçiner'in *Şûra*, Selahattin Eş'in *Tevhid* ve *Hicret* dergileri Erbakan'a sert muhalefet yapıyorlardı. Akıncılar da sertleşiyordu. Humeyni etkisi her geçen gün İslami çevrelerde ağırlığını hissettiriyordu.

MSP'de "kim daha radikal yarışması" başlamıştı.

Erbakan, "ılımlı, yumuşak" şeklindeki eleştirilere Konya mitingi ile yanıt verdi. İşte o hep tartışılan "darbeye zemin hazırladı" denen Konya mitingi bu atmosferde gerçekleşti...

Konya Mitingi

Türkiye gibi MSP de giderek sertleşti. Erbakan 23 Nisan Ulusal Egemenlik Bayramı gibi törenlere katılmadı. Anıtkabir'e gitmeyi protesto etti. Keza 30 Ağustos Zafer Bayramı'na da katılmadı; Trabzon'un Of ilçesine bağlı Cifaruksa Köyü'nden din adamı Hacı Mehmet Aşık'ın cenazesine katılmayı tercih etti.

Erbakan bir başka "bayrama", "Kudüs'ü Kurtarma ve Gençlik Mitingi"ne hazırlanıyordu.

Miting hazırlıkları bir ay önce başlamıştı. Erbakan, Çanakkale İntepe'deki konuşmasının son bölümünü 6 Eylül 1980 tarihinde yapılacak bu mitinge ayırmıştı: "Bir teşekkür, bir davet, bir dua ile toplantıyı kapatacağım. Davetim şudur: Şimdi sizin çalışmalarınız 4 Eylül günü bitiyor. Sizi buradan alıp hepinizi Konya'ya götürmek istiyoruz. Konya'da 6 Eylül günü 'Kudüs'ü Kurtarma

Günü' tanzim etmiş bulunuyoruz. İnşallah Türkiye'nin muhtelif yerlerinden gelen 100 bin genç iştirak edecektir.”¹⁴

MSP Genel Başkan Yardımcısı Şevket Kazan'ın, 11 Ağustos 1980 tarihinde MSP il başkanlıklarına, aynı tarihte MSP Gençlik Teşkilatı Başkanı Ahmet Oğuz'un da il gençlik teşkilat başkanlıklarına gönderdikleri tamimlerde, “Konya'daki mitinge herkesin katılması” isteniyordu.

Genel Merkez'in gönderdiği tamimleri alan il ve ilçe başkanlıkları çalışmalar için kolları sıvadı. Örneğin Balıkesir İl Teşkilatı 28 Ağustos 1980 günü aldıkları karar ile “Konya mitingine gidecekleri otobüslerin masrafının yarısını vermeyi” taahhüt etti.

“Kudüs ve Gençlik Günü” mitinginin tertip komitesi, Konya MSP Senatörü Ahmet Remzi Hatip, Konya MSP Milletvekili Şener Battal, Akıncı Gençler Derneği'nin yayın organı *Seriyye* dergisinin yazarı Süleyman Yeğenler'den oluşuyordu.

Tarih 6 Eylül 1980. Yürüyüş ve mitinge katılmak için Türkiye'nin çeşitli yerlerinden sabahın erken saatlerinde Konya'ya gelenler, tespitedilen İstasyon bölgesinde toplanmaları gerekirken “Mevlana'yı ziyaret edeceğiz” bahanesiyle Mevlana Meydanı'nda toplanmaya başladılar. Giderek sayılarını artıran grup, slogan atarak çevredeki içki satan dükkânlara saldırma-ya başladı. Turistlerin bulunduğu Berga Otel'i'ne de saldıran grup, otelin camlarını kırdı, bazı müşterileri dövdü. Sonunda grup İstasyon bölgesine gitmeye başladılar. Saat 14.30'da kortejin başında MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan olmak üzere binlerce kişi İstasyon bölgesinden mitingin yapılacağı Nalçacı İtfaiye Meydanı'na doğru yürüyüşe geçti.

Takkeli, sarıklı, yeşil cüppeli ve boyunlarında yumruk büyüklüğünde tespihler bulunan gruplar şu sloganları attı:

“Dinsiz Devlet Yıkılacak Elbet”, “Şeriat Gelecek, Gözyaşı Dinecek”, “Şeriat İslam'dır, Anayasa Kuran'dır”, “Şeriat Hakkımız, Söke Söke Alırız”, “Komutan Erbakan, Akıncı Asker”, “Yaşasın İslam Devleti Kavgamız”, “Vur De Vuralım, Öl De Ölelim.”

İslamcı güçler solculardan “aparttıkları”, “bir marşı” söylüyordu: “Jandarma biz Müslümanız / Dostuz yalnız biz sana / Kurtuluşun İslam'ladır / Elini uzatsana.”

Taşınan pankartlardan bazısı ise şöyleydi: “Ne Doğu Ne

14 Yıllar sonra, 1 Şubat 1987'de Ankara Sincan'da yine bir Kudüs'ü kurtarma toplantısı, bu kez “28 Şubat darbesine” sebep gösterildi! Erbakan hareketi, ne çok çekti bu “Kudüs'ü kurtarma” toplantılarından!

Batı Tek Yol İslam", "Hak Yol İslam", "Sabır Savaş Zafer Adım Müslüman", "Cihadımız Devletimizi Kuruncaya Dek", "Ya Şeriat ya Ölüm", "Hak ile Hükmetmeyen Zalimdir", "Tek Halife Tek Devlet", "Hocam Sabırla Emrini Bekliyoruz."

Kortej miting alanına girdi. Burada, yaşamlarını kaybeden "Akıncılar" için saygı duruşu yapıldı. Arkasından İstiklal Marşı başladığında bir grubun yerlere oturduğu görüldü. Bu grup "Ezan sesi istiyoruz" diye slogan attı. İstiklal Marşı bitimi ile slogan atanlar sustu. Mitingde ilk konuşmayı MSP Konya Belediye Başkanı Mehmet Keçeciler yaptı. Son konuşmayı ise Erbakan:

"İstanbul'un fethindeki çalışkanlık, cihat aşkı, çalışma azmi bize örnek olmalıdır. Sultan Fatih'in yeni ordusu, fetihler sizin olsun, gazanız mübarek olsun. Kılıçlarımızı bileyeceğiz, hazır olun. Hep beraber milletimizin saadeti ve selameti için, Milli Selamet'in başarısı için bütün gücümüzle çalışacağımıza söz veriyoruz. Esselamünaleyküm."

Başta Suudi Arabistan Riyad Şeriat Fakültesi Rektör Yardımcısı olmak üzere birçok yabancı konuk MSP'nin davetlisi olarak mitingde bulundu.

Kılık Kıyafet Kanunu'na, devletin siyasi, iktisadi, hukuki kurallarını yıkmaya kadar birçok kanun maddesine aykırılıktan Konya mitingi hakkında dava açıldı. 42 kişi tutuklandı. Sonuçta hepsi beraat etti.

MSP, o dönemde Konya mitingine benzer birçok toplantı ve yürüyüş yaptı: 10 Haziran 1979 Bursa mitingi, 31 Mayıs 1980 Sivas mitingi Konya'yı aratmayacak manzaralarla doluydu.

Türkiye hızla yeni bir askeri darbeye doğru koşar adım gidiyordu. MSP elinde benzin bidonlarıyla, sanki darbeye meşrutiyet kazandırmak için, yangın çıkarmaya devam ediyordu. Sahiden gelen askeri darbeyi görmüyorlar mıydı?...

Öyle ki, Mehmet Zahit Kotku bile bu aşırılıklardan bıkip Suudi Arabistan'a gitmişti...

Altıncı Bölüm

YAN KURULUŞLAR

Eli Silahlı Akıncılar

Ankara Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulu'ndan Mehmet Güney, Ali Balkaner, Mehmet Tezel, Tevfik Rıza Çavuş, Hayrettin Çelik, Ali İhsan Kandemir, Veli Köksal, Orhan Aydan, Mustafa Denктаş, Ali Karaduman, M. Fazıl Aslantürk adlı öğrenciler 1975'in son günlerinde telaşlı bir çalışma içindeydi.

Sonunda isteklerine kavuştular. Tüzüklerinde "Mevcut anarşik ortamdan, gerek kendilerini gerekse de gençleri kurtarmak, maddi ve manevi yönlerden üstün meziyetli bir gençlik yetişmesine yardımcı olmak ve bu yönde çalışmalar yapmak" şeklinde açıkladıkları düşünceleri çerçevesinde bir dernek kurdular.

Akıncılar Derneği, 23 Ocak 1976 tarihinde Ankara'da kuruldu. Yapılan genel kurulda başkanlığa Mehmet Güney getirildi. Dernek daha sonra Türkiye çapında örgütlenmeye başladı. *Akıncı* adlı dergi çıkarıldı. Bu dergideki yazılara bakınca Akıncılar Derneği'nin ne amaçla kurulduğu açıkça belli oluyordu. "İstenmeyen ve beşeri bir sistem olan Batıcı-laik Cumhuriyet düzeni yıkılacak. İlahi nizam kurallarının geçerli olacağı İslami devlet düzeni kurulacaktır. Zafer, devlet olduğunda kazanılacaktır." (5. sayı 6-12 sayfalar)

Akıncılar Derneği her geçen gün hızla büyüdü. Dernek genel merkezi, şubelerine gönderdiği tamimlerde, "bulundukları bölgelerde din görevlileri ile ilişkiye geçilmesini" istiyordu. Örneğin genel merkez tarafından yollanan 30 Temmuz 1978 tarihli tamimin 12. sayfasında şunlar isteniyordu: "Camiye gelenler arasına her zaman katılarak düzenin Müslüman'a düşman olduğu, okullarda ve kurumlarda mescitlerin kapatıldığı ve öğrencilerin başörtülü dolaşmasının engellendiği anlatılmalıdır. Bu çalışmalara, camiler Hz. Peygamber zamanındaki fonksiyonunu kazanmaya ve İslami hareket karargâhı oluncaya kadar devam edilmelidir."

Dernek mensuplarının toplu namazlar kılmaları için emirler, tamimler yayımlandı. Hatta bu namazlara katılmayan üyelere ceza verileceği de belirtildi. Kayseri Akıncılar Derneği'nin

2 Temmuz 1978 tarihli faaliyet raporunda, "Toplu namazlar kılındı, Kuran kursları açıldı" diye yazılıydı.

Akıncılar Derneği Genel Merkezi sık sık yayımladığı tamimlerle şubelerini uyardı. "Teşkilatlar kendi bulundukları duruma göre hareket etmek mecburiyetindedirler. Mesela zemin olmayan bir yerde 'Şeriat devleti kuracağız' dememek gibi. Zemin hazır değilse o teşkilatın yapacağı iş zemin hazırlamaktır. Belli bir seviyeye geldikten sonra 'Şeriat devleti kuracağız' denilmelidir."

İşte bir uyarı daha: "Üzerinde durulacak bir husus, tehlikeli bildirilerimiz için kesin surette izin ve karar almayınız. Bunları gizlice dağıtın ve kesinlikle yakayı emniyete kaptırmayın. Altında sadece Akıncılar yazsın. Renksiz bildiriler için de mutlaka izin alın. Hem başınız ağrımaz, hem de emniyet mensuplarını memnun etmiş olursunuz." (30 Ocak 1978 tarihli Genel Merkez tamimi)

MHP'li Ülkücüler ile önce Milli Türk Talebe Birliği (MTTB) ve arkasından Akıncılar arasında yer yer cinayetlere neden olan çatışmalar meydana geliyordu. Ülkücüler, 1976 yılında Konya'da MTTB üyelerine bıçakla saldırdı. Erzurum MTTB binasına bomba attılar.

1977 yılında MHP Genel Başkan Yardımcısı Osman Yüksel Serdengeçti'nin MSP'ye geçmesi ile ülkücü saldırılar yoğunlaştı. 1977 Aralık ayında Edirne MTTB üyesi Erdoğan Tuna'yı bıçaklayarak öldürdüler. 1979 yılında Akıncılar Derneği Şube Başkanı Metin Yüksel'i, 1980 yılında Sedat Yedigün'ü tabancayla vurarak katlettiler. Ülkücüler duvarlara, "Sola Dur Yeşil'e Vur" sloganı yazıyordu.

Ülkücüler, deyim yerindeyse Akıncılara "hodri meydan" diyordu. İlk yıllarda bu çağrıya yanıt vermeyen Akıncılar, daha sonra kamplar açarak, silah eğitimi alarak meydana çıktı.

1978-1979 dönemi fikir niteliği ve propaganda bakımından bir yenilik getirmemekle birlikte Akıncılar Derneği daha disiplinli, daha örgütlü ve en önemlisi silahlı bir hale geldi.

Bu yıllarda MSP'ye sert eleştiriler yapılmaya başlandı. Akıncılara parlamento sınırları dar gelmeye başladı. İran'daki silahlı mücadele, Afganistan direnişi, Suriye'de Hafız Esad'a karşı İhvan'ın verdiği kanlı mücadele Akıncı gençleri çok etkiledi ve silahlanmaya başladılar.

27 Kasım 1979 günü saat 18.00 sıralarında Akıncılar Derneği'nin Ankara Müdafaa Caddesi 16/8 numaradaki genel

merkezi güvenlik güçlerince basıldı. 13 Aralık 1979 tarihinde ise Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı'na dernek kapatıldı.

Akıncı Gençler Derneği

Akıncılar Derneği kapatıldı. Hemen ardından Akıncı Gençler Derneği (AK-GENÇ) kuruldu.

1 Mart 1980 tarihinde kurulan Akıncı Gençler Derneği'ni, Akıncılar Derneği mensupları kurdu: Tefik Rıza Çavuş, Ali Çelik, Mehmet Kartın, Oğuz Ökten, Halis Özdemir, Metin Arslan, Yılmaz Yardımcı, Hüseyin Adak, M. Muzaffer Tıghloğlu, İsmail Tosun...

Akıncı Gençler bu kez "akıllı" davrandı: Derneğin genel merkezini Konya yaptılar; böylece Ankara'daki sıkıyönetimden kurtuldular!

Genç Akıncılar ağabeylerinden geri kalmadı: "Camiler bizim idarehanemizdir, çalışmalarımızı camilerde yapmaya alışmalıyız. Mahallede bulunan çocuklar, camilerimizde yapılacak Kuran ve ilmiyal derslerine davet olunacaktır. Haftalık olağan ev sohbetlerinde eğitilen elemanlara İslam tarihi anlatılacak ve şahadet müessesesi ile cihat ruhu verilecektir."

Sınırsız ve Sınıfsız İslam Devleti

Akıncılar Derneği ile birlikte yaygın organı *Akıncı* dergisi de kapatılmıştı. Akıncı Gençler *Seriyye* adlı dergi çıkardılar. 1 Ağustos 1980 tarihli sayısında Tefik Rıza Çavuş isteklerini bir cümlede belirtti: "Sınırsız ve sınıfsız İslam devleti!"

İki sayı çıkabilen *Seriyye* dergisinde, (Nakşibendi Şeyhi Mehmet Zahit Kotku'nun müritlerinden, daha sonra Kahramanmaraş ANAP milletvekili olacak) Erdem Beyazıt bakkın neler yazdı:

"Türkiye Cumhuriyeti'nin şekillenmesine önyak olan kadronun belirgin iki özelliği vardı: maymunları bile kışkındıracak bir Batı taklitçiliği ve tarihi düşmanlarımızı imrendirecek şiddette bir İslam düşmanlığı. İslam medeniyetine ve onun tek tek bütün müesseselerine Cumhuriyet kadrosunun Türkiye'de yönelttiği saldırı ve tahribatın bir benzerine rastlamak mümkün değildir." (*Seriyye*, 1 Ağustos 1990, 10 sayfa)

6 Eylül 1980 tarihinde Konya'da yapılan "Kudüs'ü Kurtarma Mitingi"nin takdimciliğini Akıncı Gençler Derneği kurucu üyesi M. Muzaffer Tıghloğlu yaptı. Bu mitingdeki afiş ve

pankartlar Akıncı Gençlerin “niyetini” ortaya koyuyordu: “İslam Devleti’ne Doğru-Akıncılar”, “Ya Şeriat Ya Ölüm-Ak Genç”, “Her Akıncı Bir Mermi, Kuracağz İslam Devletini-Ak Genç”, “Hâkimiyet kayıtsız şartsız Allah’ındır-AGD”...

Akıncı Kampları

Türkiye hızla siyasal kamplara ayrılıp silahlanırken Akıncılar da bundan etkilendi. 9 Haziran 1978 tarihinde Akıncılar Derneği Kültür ve Eğitim Başkanı İrşadi Yıldırım tüm teşkilatlara bir tamim yayımladı: “İlerideki çetin mücadelemizde görev alma kabiliyetinde olan kardeşlerimiz genel merkezimiz tarafından kurulacak 100 kişilik ve 30 gün sürecek kampa davetlidir.”

Daha sonraki tamimlerde de her teşkilatın kendi kampını kurması gerektiği belirtildi. Sonunda kamplar kuruldu: 1978-1980 yılları arasında Akıncılar, 32 kampta silahlı eğitim yaptılar. İşte birkaç örnek:

RİZE: 21 Temmuz 1978 tarihinde Rize Güneysu bucağı Vakıfdüzü Yaylası mevkiinde Sivas’tan gelen bir grup ile Rize’den gelen kişilerin katıldığı dokuz çadırdan oluşan bir kamp kuruldu. Kaya Muradiye adlı bir kişinin kamp nöbetçisi Yakup Kellici tarafından kaza ile öldürülmesi sonucu, kamp yeri jandarmalar tarafından ortaya çıkarıldı. Aramalarda Akıncı Gençler Derneği Yönetim Kurulu yedek üyesi Oğuz Ökten’in çantasında iki tabanca ile 75 adet mermi bulundu.

BOLU: 12 Temmuz 1979 tarihinde Bolu Demirciler Yaylası’nda yaklaşık 30-35 kişilik bir grubun silahlı eğitim yaptığı polise ihbar edildi. Yapılan aramalarda Metin Külünk’ün üzerinden dinamit lokumları ve tabanca çıktı.

SAKARYA: 1979 yılı Ekim ayı başında Akıncılar Derneği Sakarya il yöneticilerinin organizesi ile Akyazı ilçesi Keremali Yaylası’nda yeni bir kamp yeri açıldı. Buradaki aramada dört adet tabanca, 43 adet dinamit lokumu, 16 metre saniyeli fitil, ateşleme kapsülü ve çok sayıda mermi ele geçirildi.

AFYON: 21 Ağustos 1980 tarihinde Bolvadin ilçesi Dışlı Kasabası civarında kamp kuruldu. Akıncılar Derneği Van Şubesi Yönetim Kurulu üyesi Said Çalimli tarafından 25 kişilik gruba patlayıcı madde, bombalı pankart yapımı gibi eğitimler yaptırıldı.

KAYSERİ: 1980 Ağustos ayı sonlarına doğru Yahyalı ilçesi Aladağ Aksuderesi bölgesinde kamp yeri kuruldu. Yaşları 15 ile

18 arasında değişen 17 gence silah atışı ve patlayıcı madde yapımı öğretilirken, 23 Ağustos günü kamp jandarma kuvvetlerince basıldı. Kampta bulunanlara teslim ol çağrısı yapıldı. Ancak bu isteğe silah ve patlayıcı madde atılarak yanıt verildi. Çatışma çıktı. 17 yaşındaki Kâmil Dağaslan ölü; kampın lideri Osman Yapar, Türkay Gürlek ve Sami Öztürk yaralı olarak yakalandı. beş adet tabanca, 14 adet dinamit lokumu ve fitili, av tüfekleri, havalı tabanca ve çok sayıda mermi ele geçirildi.

BANDIRMA: 31 Temmuz 1980 tarihinde Yenice Köyü Gemidere bölgesinde 13 kişilik bir grup tarafından kamp kuruldu. İhbar üzerine kampta yapılan aramalarda, bir torba içinde 130 adet 7.65 ve 9 mm çaplarında boş mermi kovanları ile hedef olarak kullanılan malzemeler ele geçirildi. Sanıkların ifadelerinden iki tabanca ile atış talimi yaptıkları öğrenildi.

Listeyi uzatmak mümkün: Bursa Karacabey Kampı, Çanakkale Biga Kampı, Yozgat Başlıyayla Kampı, Muğla Marmaris Kampı, Bursa Yalova Esenköy Kampı, İstanbul Kampı, Van Kampı, Erzurum Kampı, Trabzon Kampı... Bugün Türkiye’de İslami Hareket Örgütü, İBDA-C gibi silahlı örgütlerin “babası” Akıncılar bu kamplarda eğitiliyorlardı.

Akıncılar giriştikleri bazı eylemleri kamufle etmek amacıyla İKO (İslam Kurtuluş Ordusu), TİKO (Türkiye İslam Kurtuluş Ordusu), İS-FE (İslam Fedaileri), EKC/ŞİM (Evrensel Kardeşlik Cephesi Şeriatçı İntihar Mangası), İDAM (İslam Devletinin Acil Mücahitleri), TİKC (Türkiye İslam Kurtuluş Cephesi), TİKB (Türkiye İslam Kurtuluş Birliği), EİKS-TM (Evrensel İslam Kurtuluş Savaşının Türkiye Mücahitleri), DŞKO (Dünya Şeriat Kurtuluş Ordusu) gibi takma örgüt isimleri kullandılar.

Akıncıların Çoğu İmam Hatipli

Akıncıların silahlı militanları kimlerdi? Akıncı kamplarına daha çok İmam Hatip lisesi öğrencileri geliyordu. Örneğın Kayseri Yahyalı Kampı’nda ele geçirilip mahkemeye sevk edilen 17 kişinin sekizi İmam Hatipli idi:

- Faruk Hasetçi, Kayseri İmam Hatip Lisesi beşinci sınıf öğrencisi;
- Türkay Gürlek, Nevşehir İmam Hatip Lisesi dördüncü sınıf öğrencisi,
- Yusuf İnce, Kırşehir İmam Hatip Lisesi altıncı sınıf öğrencisi,

- Ali Aydemir, Nevşehir İmam Hatip Lisesi beşinci sınıf öğrencisi,
- Mustafa Çakır, Nevşehir İmam Hatip Lisesi üçüncü sınıf öğrencisi,
- Erdoğan Ak, Niğde İmam Hatip Lisesi altıncı sınıf öğrencisi,
- Ali Sağlık, Kayseri İmam Hatip Lisesi altıncı sınıf öğrencisi,
- Baki Öncel, Nevşehir İmam Hatip Lisesi beşinci sınıf öğrencisi,
- Hamza Süs, Kayseri Yüksek İslam Enstitüsü öğrencisiydi.¹⁵

15 - Çatışmada yaralanan Türkay Gürlek, o dönemde Nevşehir İmam Hatip Lisesi 4. sınıf öğrencisiydi. Bugün Nevşehir’de “Gür Vigo Tekstil” adlı şirketin sahibi. Şiir yazıyor. Siyasetle ilgilenmiyor.

- Kayseri İmam Hatip Lisesi 5. sınıf öğrencisi Faruk Hasetçi, aynı zamanda boksördü. Cezaevinden çıktıktan sonra boksu bırakmadı. Milli Takım’a kadar yükseldi. Türkiye’yi yurtdışında temsil etti. Halen Türkiye Boks Federasyonu Yönetim Kurulu Üyesi. Kayseri’deki “FEM Çorapları”nın üç ortağından biri. Hasetçi, Refah Partisi Kayseri İl Yönetim Kurulu üyesiydi; 24 Ocak 1997 tarihinde Kayseri’ye gelen Necmettin Erbakan’ın korumalığını yaptı. Ancak koruma görevi sırasında bazı partililerle birlikte, tektip güvenlik üniforması giydiği için yargılandı. Bunun üzerine siyasetten soğudu.

- Kayseri Pınarbaşı doğumlu Erdoğan Akan, Akıncılar kampına okuduğu Niğde İmam Hatip Lisesi’nden gelip katılmıştı. Cezaevinden çıktıktan sonra Ankara Üniversitesi İktisat Fakültesi’ni bitirdi. Halen Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı Destek Hizmetleri Daire Başkanı. 2004-2005 yılları Milli Güvenlik Akademisi 57. dönem müdavimiydi; yani askerler tarafından “güvenirlik” belgesi almıştı. Aynı zamanda tekvando milli hakemi. Bu arada Türkiye Tekvando Federasyonu’na adaylığını koydu; az bir oyla kaçırdı.

- Ali Aydemir, Nevşehir İmam Hatip lisesi 5. sınıf öğrencisiydi. Bugün memleketi Nevşehir’de imamlık yapıyor. Ayrıca Diyanet Sendikası Nevşehir Şube Başkanı. Sendikada yardımcısı ise, yıllar önce Kayseri Akıncılar kampında birlikte olduğu arkadaşı Baki Öncel.

Baki Öncel de, cezaevinden çıktıktan sonra okulunu bitirdi; Nevşehir’de imamlık yapıyor.

- Mustafa Çakır, kampa katıldığında Nevşehir İmam Hatip Lisesi 3. sınıf öğrencisiydi. Şimdi aynı okulda öğretmenlik yapıyor. İslamcı *İlkadım* dergisine makaleler yazıyor.

- Hamza Süs, o dönemde Kayseri Yüksek İslam Enstitüsü öğrencisiydi. Cezaevinden çıktıktan sonra okula devam etmedi. İstanbul’da Çelebiler Tekstil ve Turizm Şirketi var.

- Çatışmada yaralanan Sami Öztürk ise bugün halı ticaretiyle uğraşıyor...

23 Ağustos 1980’de Kayseri Akıncılar kampında olanlardan sadece bu isimlere ulaşabildim. Diğerleri nerede ne yapıyor bilemiyorum. Bildiğim, zamanın, insan hayatlarını bambaşka yerlere savurduğu... Görünen o ki, zaman, silahlı Akıncıları düzenin içine çekip ılımlılaştırdı. “Sınıfsız ve sınırsız bir İslam devleti” peşinde koşan eli silahlı Akıncılar, zamanla sınırlı bir hayatın içinde sınıf atlama peşine düştü!

Artık sloganları bile değişmişti: “Yaşasın Yeşil Kapitalizm!”

Akıncıların bir bölümü siyasetten kopmadı.

Akıncılar Derneği (ve kapatılınca Akıncı Gençler Derneği) dışında 1976 yılında Akıncı Memurlar Derneği (AK-MEM), 1977 yılında Akıncı Liseliler (AK-LİS), 1978 yılında ise Akıncı İşçiler Derneği (AK-İŞ) ve Akıncı Sporcular Derneği (AK-SPOR) kuruldu. Tüm bunların MSP ile ne ilişkisi vardı?..

MSP-Akıncı İlişkisi

1976-1980 yılları arasında Akıncılar Derneği'nin (ve Akıncı Gençler Derneği) toplam bütçesi 57 milyon liraydı. Dernek yöneticileri bu paraları özkaynaklarından topladıklarını söylüyorlardı. Ancak o günlerin Türkiye'sine göre oldukça yüksek meblağdaki bu paraların çoğu öğrenci olan dernek üyelerinin aidatlarıyla ile toplanması imkânsızdı.

Para nereden temin ediliyordu?

12 Eylül 1980 askeri darbesinden sonra açılan MSP davasının paranın nereden geldiği açığa çıktı.

Akıncılar Derneği kapatılınca yerine yeni bir dernek kurmak için kolları sıvayan Tefik Rıza Çavuş, MSP Genel Merkezi'ne bir mektup yazmıştı. 12 Eylül Darbesi'nden sonra güvenlik güçlerince MSP Genel Merkezi'nin aranması sonucu bu mektup MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan'ın masasının çekmecesinde bulundu. Mektupta, "Akıncı Gençler Derneği'nin

Ancak siyasi hayat yıllar içinde onları bambaşka mecralara yönlendirdi: Akıncıların büyük lideri, Milli Görüş'ün efsanevi dava adamı Tefik Rıza Çavuş bile zamanla değişti; 1991 yılında DYP'ye katıldı! Akıncıların dergisi *Seriyye*'ye makale yazan Erdem Beyazıt, ANAP listesinden TBMM'ye girdi.

Akıncılar Derneği Ankara Başkanı Ersönmez Yarbay, RP-AKP milletvekilliği yaptı. Son seçimlerde veto edildi, listeye alınmadı.

Akıncılar bugün, merkezi Ankara'da olan Server Vakfı çatısı altında sosyal faaliyetler peşinde koşuyor. Vakfın başkanlığını ise AKP K.Maraş eski milletvekili M. Ali Bulut yürütüyor. Son seçimlerde Bulut da veto edildi, milletvekili yapılmadı.

"Kuşku duyulan" Başbakan Erdoğan, Akıncıları listesine almamıştı!

Burada da bir kez daha karşımıza çıkıyor ki, tartışmalarımızı bilgiye dayalı olgularla yapmalıyız.

Çünkü insan tanımadığından korkar...

O gün, silahlı çatışmanın olduğu Kayseri Akıncılar kampında Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün kardeşi Macit var mıydı?

Ağabeyi Abdullah Gül 18 Ağustos'ta, yani Kayseri'deki Akıncılar kampından beş gün önce evlenmişti. İddiaya göre, Macit, düğünleri olduğu için bu kampa katılamamıştı!

Ama 12 Eylül 1980 askeri darbesinden soma ağabeyi gibi Macit de gözaltına alındı.

(Siz Kimi Kandırıyorsunuz, Soner Yalçın, s. 74-76.)

kuruluşu ve demirbaşı için üç buçuk milyon lira para" isteniyordu.

Ele geçen bir başka belge ise yurtdışından toplanan 1450 markın Akıncı Gençler Derneği'ne verilmesini isteyen senetti. Bu senet ile not, MSP Genel Başkan Yardımcısı Şevket Kazan'ın masasındaydı.

Ele geçen bir başka belgeyse geleceğin Sivas Belediye Başkanı Temel Karamollaoğlu'nun adı bulunan antetli kâğıtlara 1978 yılı çalışma programını içeren el yazısı ile kaleme alınmış notlar ve şemalardı. Bu şemada Akıncılar Derneği, MSP'nin yan kuruluşu olarak gösteriliyordu. Bu yan kuruluşa kamp kurmaları, kurslar, konferanslar düzenlenmesi için de öneride bulunuluyordu...

MSP'den Akıncı'ya Silah Temini

Örnekler çok...

Halis Özdemir adını anımsadınız mı? Akıncı Gençler Derneği kurucusuydu. Çankırı Valiliği'ne dilekçe yazmıştı: "Milli Selamet Partisi Çankırı ili parti müfettişi olduğum ve can güvenliğimi temin için tabanca ruhsatı verilmesini arz ederim." Dilekçenin arkasında bir evrak daha vardı; MSP Genel Başkan Yardımcısı Recai Kutan, MSP antetli kâğıda, Halis Özdemir'in partilerinin Çankırı il müfettişi olduğunu yazmakta ve valilikten il müfettişi Özdemir'e tabanca ruhsatı verilmesini istemekteydi.

Birkaç ay sonra Halis Özdemir, 13 Eylül 1980 günü Marmaris'te silahlı eğitim yaptığı kampta ele geçirildi. Ve iddianameye girdi: Akıncı Gençler parti eliyle silahlandırılıyordu!

MSP yöneticileri Akıncılar Derneği (ve Akıncı Gençlik Derneği) ile hiçbir ilişkileri olmadığını söyleyip hep iddiaları reddetti. Akıncıların düzenlediği hemen her toplantıya katılıp konuşmalar yapan MSP Genel Başkanı Erbakan, duruşmalarda "Beni çağıran her derneğin, her vakfın, her kuruluşun toplantısına gidip konuşma yapıyorum," diyordu.

Erbakan ne kadar reddetse de MSP ile Akıncılar içli dışlıydı. Tıpkı Ağrı'da olduğu gibi... Ağrı'da MSP İl Başkanlığı ile Akıncı Gençler Derneği şubelerine 30 Temmuz 1978 tarihinde gönderilen ortak bildiride, senato seçimlerinde MSP'nin oylarının artırılması için çalışmalar yapılması isteniyordu. Akıncıların da MSP'den bazı istekleri olmuyor değildi: İzmir ve Van şubeleri yazdıkları mektuplarda bölgelerindeki bazı polislerin görevden alınmalarını İçişleri Bakanı Korkut Özal'dan bizzat rica ediyorlardı!

Bazen MSP Genel Merkezi'ne akıl da veriyorlardı:

"MSP'nin Siirt'ten milletvekili çıkarabilmesi için İsmet Aydın'ın acilen Siirt İl Başkanlığı'na getirilmesi gerekiyor!" Örnekleri çoğaltmak mümkün... Uzatmayalım.

Peki, MSP'nin gençlik kolları varken, neden Akıncı Dernekleri'ne ihtiyaç duyulmuştu?

Milli Nizam Partisi kapatılınca MSP'liler bir daha partilerinin kapatılmaması için çok dikkatli hareket etmeye başlamışlardı. Ancak MSP seçmeninin birtakım özlemleri, istekleri vardı. Partinin kapanmaması sağlanarak bu isteklere yanıt verecek bazı yapılanmalara ihtiyaç duyuldu. Bunun en kolay yolu çeşitli dernekler kurmaktı. Bu dernekler MSP için sübap görevini yerine getiriyor, istekleri karşılıyorlardı. Böylece MSP'yi de pasiflik suçlamalarından kurtarıyorlardı. Örneğin, şeriatı MSP değil Akıncılar istiyordu!...

Akıncılar 12 Eylül 1980 askeri darbesi sonucu yakalanıp sıkıyönetim mahkemelerinde yargılandı. Çeşitli cezalara mahkûm edildiler.

Akıncıların bir bölümü yıllar sonra merkezi Ankara'da bulunan Server Vakfı'nı kurdu. Bu vakıf yıllar sonra Akıncıları yine bir araya getirdi. Vakfın başkanlığını Akıncılar Derneği'nin Başkanı Mehmet Tezel yapıyordu...

MSP'nin Şirketleri

MSP'nin Akıncılar ve Akıncı Gençler Derneği gibi örgütlerle olduğu gibi bazı şirketlerle de organik bağı vardı. Mila Haber Ajansı A.Ş. bunlardan biriydi. 3 Mart 1978 tarihinde 5 milyon lira sermaye ile kuruldu. Şirketin kurucuları (bundan sonra adını sık sık duyacağınız) Gürgen Mazhar Bayatlı, Abdurrahman Dilipak, Mustafa Karahasanoğlu, Abdurrahim Bezci ve Mehmet Emin Aksay'dı. Yönetim Kurulu Başkanı Abdurrahman Dilipak'tı. Dilipak, aynı zamanda Erbakan'ın danışmanıydı.

Mila Haber Ajansı A.Ş. kurulduğu tarihten 12 Eylül 1980'e kadar MSP Genel Merkezi'nin bulunduğu Hoşdere Caddesi'ndeki Alican Apartmanı'nda faaliyetlerini sürdürdü.

5 milyon lira sermayeli Mila, 12 Temmuz 1978 tarihinde Demetevler'de 10 milyon liraya bir bina satın aldı. Bu binaya "Milli Görüş Sarayı" adını verdiler.

Bir diğer şirket 8 Şubat 1977 tarihinde 2 milyon lira sermaye ile kurulan Milsan Basım Sanayi A.Ş. idi. Kurucu ortakları, Mila

şirketinde olduğu gibi yine Gürgen Mazhar Bayatlı, Osman Nuri Önügören, Ahmet Zeki Çamlı, Mehmet Rıdvan Dildar ve Mustafa Remzi Girgin'di. Milsan, sermayesini 15 Temmuz 1977'de 11 milyon lira birden artırarak 13 milyon lira yaptı. 30 Nisan 1979'da sermaye bu kez 22 milyona, 22 Nisan 1981 tarihinde ise 50 milyon liraya yükseltildi.

12 Eylül 1980 askeri darbesi sonrası Milsan'ın Vakıflar Bankası Fatih Şubesi'nde 101-6 No.lu hesabın incelenmesi sonucu, bu hesaba 18 Şubat 1977 tarihinde Yapı Kredi Bankası Aşağı Ayrancı Şubesi'ne ait 630802 no.lu çekle, 1 milyon 900 bin lira yatırıldığı ortaya çıktı. Aşağı Ayrancı'daki hesap MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan'a aitti!...

Bir diğer şirket Mades Mali Destek Holding A.Ş. adıyla 27 Ağustos 1980 tarihinde, 200 milyon lira sermaye ile kuruldu. Şirketlerin kurucuları arasında artık adını ezberlediğimiz Gürgen Mazhar Bayatlı ile Ali Tandoğan, M. Ali Eyüpoğlu, Enver Ergün, Abdullah Eren, Ferhat Koç, O. Nuri Önügören, Şahin Yeğenoğlu gibi isimler vardı.

Şirketin ödenmiş sermayesi 50 milyon liraydı. Bu parayı Vakıflar Bankası Ankara Şubesi'ne Nevzat Südaş adlı bir kişi yatırmıştı. Nevzat Südaş kimdi? Nevzat Südaş, Gürgen Mazhar Bayatlı'nın yanında çalışan personeliydi. Diğer ortaklar sadece kâğıt üzerinde gözüküyordu. İstanbul'da ikametgâhı olan Gürgen Mazhar Bayatlı, paranın diğer ortaklardan elden toplandığını söylüyordu. Ne ilginç, ortakların hepsi Ankara'da oturuyordu. Yani Gürgen Mazhar Bayatlı, Ankara'daki ortaklarından parayı toplayıp İstanbul'a gelmişti ve buradan parayı Ankara'daki şubeye havale ile göndermişti!

Paranın asıl sahibinin kim olduğunu herkes biliyordu...

Şirketler bitecek gibi gözüküyordu:

Heka Dış Ticaret A.Ş., Mades Şirketi ile aynı gün kuruldu, yani 27 Ağustos 1980 tarihinde. Sermayesi 50 milyon liraydı. Şirketin ortakları, başta Gürgen Mazhar Bayatlı olmak üzere Mades'in kurucularıydı.

MSP'liler "darbe kokusunu" alıp "yangından" mal mı kaçırıyorlardı acaba? Son iki şirketi kurduktan 15 gün sonra 12 Eylül 1980'de askeri darbe oldu... Yine tesadüf müdür bilinmez, MSP Genel İdare Kurulu Üyesi ve partinin "gizli kasası" Gürgen Mazhar Bayatlı 12 Eylül'den önce Genel İdare Kurulu üyeliğinden ayrıldı.

Erbakan'ın AP'ye girmesi için çaba sarf eden, bir dönem İçişleri Bakanlığı, bir dönem Başbakan Yardımcılığı yapan Faruk Sükan'ın iddiasına göre MSP'nin, İstanbul Terkos civarında arsaları, Bursa'da gözlük fabrikası, Erbakan'ın İsviçre'de paraları vardı. Erbakan'ın gizli paraları siyasetin gündeminde hep var oldu. Tıpkı yaşamı gibi; iddiaya göre Erbakan'ın yaşamı "bir lokma bir hırka" felsefesine uygun değildi...

Erbakan'ın Mercedesleri

Milli Nizam Partisi'nin kapatılması siyasi İslamcı çevrelerin gözlerinin açılmasına neden oldu. Anayasa Mahkemesi bir partiyi kapatınca mallarına devlet el koyuyordu. Dolayısıyla siz kapatılan partinizin yerine yeni bir parti kursanız, mal varlıklarını partinin üzerine mi, yoksa partili şahıslar üzerine mi yaparsınız?

Yanıt belli: Böyle bir durumda, bırakın partinin taşınmazlarını partinizin araçlarını bile şahıslar üzerine kaydedersiniz. MSP'de yaklaşık 70-80 arabanın benzin-mazot giderini parti karşılıyordu. Sorsanız, "bunlar partinin araçları mı" diye, "hayır" yanıtını alırsınız. Peki, bu araçlar kimin? İki Mercedes, İki Renault, biri Buick olmak üzere beşi Necmettin Erbakan'ındı! Bu otomobillerden birini yurtdışındaki işçiler Erbakan'a hediye etmişti. Kâğıt üzerinde diğerlerini Erbakan şahsi parası ile satın almıştı. Anlaşılan parti genel başkanlığı iyi para kazandırıyordu!

MSP'nin otomobilleri, otobüsleri, minibüsleri mevzusu çok uzun... Biz yine de bu araçların gerçek sahiplerinin kim olduğunu bir örnek olayla anlatalım:

MSP yöneticileri partinin bir otobüse ihtiyacı olduğunu düşünerek Otomarsan'a başvurmuştu. Otobüs alındı. MSP'nin seçim otobüsü olarak 1 Ağustos 1981 tarihine kadar kullanıldı. Tarihe dikkat! 1 Ağustos 1981, yani 12 Eylül Askeri Darbesi'nden sonraki dönem! İşte 1 Ağustos 1981 tarihinde otobüs Ali Tandoğan'ın üzerine devredildi. Nedeni ise şöyle açıklandı: Otomarsan yetkilileri MSP yöneticilerine, "Gelin otobüsünüzü alın," dedikleri dönemde partinin otobüsü almak için ödeyecek 950 bin lirası yoktu. Para Ankara İl Örgütü görevlisi Ali Tandoğan'dan borç alındı. Karşılığında dendi ki: "Biz borcumuzu ödeyemezsek otobüsü sana veririm."

06 NE 740 plakalı 302 Mercedes 1977 yılında Otomarsan'dan alındığında trafik siciline ve vergi dairesine MSP adına kaydedildi. 1978 yılında MSP'lilerin uykularına, Milli Nizam Partisi

ile birlikte giden mal varlıkları mı girer bilinmez, otobüs muvazaalı bir işlemle MSP Genel Başkan Yardımcısı Hasan Aksay'a devredildi. Bu işlem partinin gelir gider defterlerine kaydedildi, fakat yevmiye defterlerine kaydedilmedi. Bir partinin yevmiye defterinin on günde bir işlenmesi gerekirken, MSP'ninki sekiz ayda bir toptan işleniyordu! Neyse...

1 Ağustos 1981 tarihinde ise otobüs bu kez, "borç alınan" Ali Tandoğan'a verildi. MSP 950 bin liralık borcunu ödeyememişti.

Ali Tandoğan, vermiş olduğu bu borcu kanıtlayacak herhangi bir belge ibraz edemedi. Ama olsun, önemli olan sözdü.

Ali Tandoğan 950 bin lira borç verdiğini kendi işletme defterine ve servet beyannamesine de işlememişti. Olsun, madem borç ödenmemişi, otobüs verilecekti.

Peki, MSP 950 bin lira borcunu neden bir türlü ödeyememişti? MSP yöneticileri oysa sadece *Milli Gazete*'ye dört milyon 800 bin lirayı "köylüleri bedava abone yapmak için" vermişlerdi.

Köylülere bedava *Milli Gazete* aboneliği için dört milyon 800 bin lira veren parti, 950 bin liralık borcunu nasıl ödeyemedi?

Ayrıca 1980 yılında MSP Hazine'den 12 milyon 988 bin 910 liralık yardım aldı. Ne yapsınlar masrafları yetiştirememişlerdi herhalde!... Şaka bir yana, MSP mal varlığını kaybetmemek için bu tür işlemlere ihtiyaç duyuyordu.

Ve bu sebeple Erbakan partisinin parasal konularında hep sorun yaşayacak, gün gelecek hapis cezası bile alacak, ev hapsi-ne mahkûm olacaktı...

Erbakan'ın Banka Hesapları

12 Eylül 1980 askeri darbesinden sonra MSP'nin defterleri de incelendi. Fakat MSP'nin hesaplarına akıl erdirmek gerçekten çok zordu. Örneğin 1976 yılında parti genel merkezi olarak Hoşdere Caddesi'ndeki apartman Mustafa Karagöz'den kiralanmıştı. Ama MSP'nin defterine baktığınızda 1979 ve 1980 yıllarında "kira giderlerinin" olmadığı görülüyordu!

Partinin parasal faaliyetleri parti muhasibi Abdurrahim Bezci tarafından değil, Genel İdare Kurulu Üyesi Gürgen Mazhar Bayatlı tarafından yürütülüyordu. Zaten Bezci İzmit'te oturuyordu. Partinin para işleriyle ilgilenmesi bu nedenle zordu. Bayatlı adına, Ziraat Bankası Çankaya, Vakıflar Bankası Kızılay, Yapı Kredi Bankası Çankaya şubelerinde çeşitli hesaplar vardı.

Ayrıca parti gelir ve giderleri için harcama yapılan bir başka yer ise, Yapı Kredi Bankası Aşağı Ayrancı Şubesi'ndeki 1615-4 numaralı Necmettin Erbakan'a ait hesaptı! Erbakan bu hesabını 12 Aralık 1975 tarihinde bir milyon lira yatırarak açmıştı. (Belgelere göre Erbakan'ın bu hesabına 1470 liralık dönem faizi uygulanmış ve Erbakan bu faizi almamazlık etmemişti!) Bu paranın kimler tarafından yatırıldığı ortaya çıkarılamadı. Erbakan bankadaki bu parasını istediği gibi dağıtıyordu. 19 Temmuz 1977 yılında eşi Nermin Hanım'a 30 bin, kardeşi Kemalettin Erbakan'a bir milyon lira ödemedede bulunmuştu.

Yapı Kredi Bankası Çankaya Şubesi'ndeki 5924 numaralı hesap ise MSP Genel Sekreteri Oğuzhan Asiltürk'e aitti.

Bunlar aslında partinin hesaplarıydı. Yine "denetimden" kaçırılmak için böyle yöntemlere başvurmuşlardı.

Bu bölümü son bir olay ile kapatalım; yoksa bu çalışmamız muhasebe defterine dönüşecek:

Erbakan'ın Yapı Kredi Bankası Aşağı Ayrancı Şubesi'ndeki 1615-14 numaralı hesabına Ziraat Bankası Akay Şubesi'ne ait iki çekle toplam altı milyon lira yatırılmıştı. Çeklerin sahibi Hema Holding'in sahibi işadamı Emin Hattat'tı. 12 Eylül 1980 askeri darbesinden sonra, MSP'nin hesaplarını incelemek için Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Müfettişi Rahmi Turgut, Ticaret Bakanlığı Müfettişi Abdurrahman Özenbaş, Maliye Bakanlığı Müfettişi Ertürk Barlas'tan oluşan bir komisyon kuruldu. Bu komisyon, Emin Hattat'a, Erbakan'a ne maksatla para verdiğini sordu. Emin Hattat parayı, "erken seçim ihtimali üzerine seçilebilir bir yerden aday gösterilmesi" koşulu ile Erbakan'a değil partiye verdiğini söyledi. Erbakan da açıklamasında paranın yanlışlıkla hesabına yatırıldığını, aslında paranın partinin hesabına yatırılması gerektiğini açıkladı. Ah işte, bu yanlış anlaşılmalara hep Erbakan'ı buluyordu...

12 Eylül'e Giden Yol

1950'lerde başlayan dışa bağımlı ekonomi 1970'li yıllarda artık tıkanma noktasına gelmişti. Sanayinin çarklarını döndürebilmek için yatırım malları ithalatına gereksinim duyuluyordu. Ancak döviz yoktu. İhracat yapmayan ama varlığını sürekli ithalat yaparak sürdüren bir ekonomik yapı, sürekli ödemeler dengesinde açık veriyor ve döviz darboğazı içinde kıvranıyordu. Ödemeler dengesi açığı sürekli dış borç ile kapatıldığından Türkiye'nin

borcu her geçen yıl artıyor, bunun sonucu dışa bağımlı ülke “yeni sömürge” oluyordu. Türkiye dış borcunu ödeyemiyordu. Faizleri bile ödeyemez duruma gelmişti. Türkiye’den alacağını isteyen Dünya Bankası, IMF, OECD gibi ABD gölgesindeki kuruluşlar kolları sıvadılar. “Yeni bir reçete” hazırladılar. Evet, yazdığım gibi “24 Ocak (1980) Kararları” hayata geçirildi. Ancak bu acı reçetenin “demokratik-parlamentar” bir sistem içinde uygulanması çok zordu. Memura, işçiye para vermeyeceksin, paranın değerini düşüreceksin, grev olmayacak, zamlara kimse sesini çıkarmayacak, tarıma sübvansiyona son vereceksin, sert özelleştirmeler yapacaksın gibi neo-liberal uygulamaları bir sivil hükümetin gerçekleştirmesi zordu. Neoliberalizm ilk Şili’de uygulandı. Diktatör Pinochet’nin ekonomik danışması Milton Friedman’dı. Neoliberalizmin “mucidi” Friedman (1976 Nobel Ödülü sahibiydi), “daha az devlet, daha çok özel teşebbüs” şiarıyla 24 Ocak Kararları’nın arkasındaki ideolojik beyindi. “Diktatörlerin ekonomide büyük patlamaları kayda geçirebildiğini” savunuyordu.

Türkiye’de de üretime değil finansa dayalı bu vahşi kapitalizmi eli sopalı bir hükümet uygulayabilirdi.

Bunun hazırlıkları ise çoktan yapılmıştı.

5 Haziran 1977 tarihinde erken seçim yapılacağına duyulmasıyla birileri “gaz pedalı”na bastı. Erken seçim kararının alındığı nisan ayından önce üç ay içinde 59 kişi ölmüşken seçim kararından sonraki üç ay içinde 133 kişi öldürüldü. Ölenlerden 89’u solcu, 17’si sağ görüşlüydü.

CHP lideri Ecevit miting düzenlediği her yerde MHP’lilerin saldırısına uğruyordu. Devlet içinde gizli bir yapılanma olan Gladio / Kontrgerilla tarafından yapıldığı artık kesinlik kazanan 1 Mayıs 1977 İşçi Bayramı’ndaki provokasyon sonucu 34 yurttaşımız hayatını kaybetti. Şiddet doruğa çıktı. 29 Mayıs günü Ecevit’e Çiğli Havaalanı’nda suikast teşebbüsünde bulunuldu.

Havaalanlarında, postanelerde, otobüs duraklarında bombalar patlıyordu. Bombalar kim tarafından patlatılıyordu, onlarca insanı kim öldürüyordu? Her şey birbirine karışmıştı. 2 Haziran günü Başbakan Demirel, Ecevit’e bir mektup gönderdi: “İstanbul / Taksim mitingini yapmayın, size suikast yapacaklar!” Ecevit’e 2 Haziran günü suikast yapılmadı, ama aynı gün Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral N. Kemal Ersun emekliye sevk edildi. MHP’ye yakınlığıyla bilinen Orgeneral Ersun’un üçü general 200 subayla beraber darbe yapacağı öğrenilmişti.

“Erken öten horozun başı” kesilmişti. Askeri hiyerarşide Ersun’un tasfiye olması sayesinde Kenan Evren Genelkurmay Başkanı oldu. Darbeyi Evren yaptı. Ersun ile birlikte tasfiye olan Musa Ögün, darbeden sonra TRT Genel Müdürü, Rüştü Naipoğlu ve Recai Engin ise Özal’ın danışmanı oldu.

CHP’nin seçimlerden sonra tek başına iktidara geleceği ihtimali bazı çevreleri rahatsız etmişti. Rahatsız olanların başında MHP’li Orgeneral Ersun geliyordu. Darbe olmadı, ancak Ecevit, Demirel hükümetleri kurulmasına rağmen terör bitmedi. Ve her geçen gün artarak devam etti.

Terör planlı bir şekilde uygulanıyordu. Toplumda ses getirecek cinayetler işlendi: Doçent Orhan Yavuz, Savcı Doğan Öz, Malatya Bağımsız Belediye Başkanı Hamit Fendoğlu, Doçent Bedrettin Cömert, Profesör Bedri Karafakioğlu, Dr. Necdet Bulur, gazeteci Abdi İpekçi, Profesör Ümit Yaşar Doğanay, Profesör Cavit Orhan Tütengil, CHP Milletvekili Abdurrahman Köksaloğlu, eski başbakanlardan Nihat Erim, DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler ve MHP’lilerin cinayetlere karışmaması için parti içinde Türkeş’e muhalefet eden MHP’li eski Bakan Gün Sazak.

Yüzlerce yıllık dinsel kökenli çelişkiler körüklenmeye başlandı; Alevi-Sünni çatışması yaratıldı. Kahramanmaraş, Çorum, Malatya, Sivas, Erzincan gibi etnik ayrılıkların bulunduğu yerlerde “iç savaşlar” yaşandı, yüzlerce insanımız öldü. Türkiye kanıyordu.

Öte yandan Türkiye’nin içinde bulunduğu bölgede meydana gelen gelişmeler, ABD için kendi politikalarına itiraz etmeyecek bir yönetimi de ülkemizde zorunlu kılıyordu. Afganistan’da Sovyetler Birliği yanlısı bir darbe olmuş, İran’da anti-Amerikanacı halk hareketi yönetime el koymak üzereydi. Irak ve Suriye’de Sovyetler Birliği yanlısı yönetimler işbaşındaydı. Ortadoğu’daki Filistin hareketi, Kürt hareketi, radikal İslami hareketler hep Amerika aleyhtarıydı. ABD için Ortadoğu’da tehlikeli gelişmeler olmaktaydı. Tüm bu nedenlerden ötürü Türkiye gibi jeopolitik ve jeostratejik öneme sahip bir ülkede ABD’ye kayıtsız şartsız bağlı bir yönetimin işbaşına gelmesi ABD adına mecburiyet haline geliyordu. ABD’nin, Ortadoğu’daki çıkarlarının korunması için Türkiye’ye ihtiyacı vardı.

ABD’ye kayıtsız şartsız bağlı yönetimler ise dünyanın birçok ülkesinde CIA eliyle gerçekleşen askeri darbelerle kuruluyordu. Sonunda ABD kazandı! 12 Eylül 1980’de askeri darbe oldu. Türkiye “yeni” bir döneme girdi...

Yedinci Bölüm

SELAMET KOĞUŞU

Erbakan'a Uzatılan Mektup

12 Eylül 1980 Cuma günü, sabah 04.00 sıralarında Ankara Güvenlik Caddesi asker kaynıyordu. Başlarında yüzbaşı bulunan bir grup asker, Güven Sokak 28 numaradaki apartmanın sekiz numaralı dairesinin kapısını çaldı.

Kapıyı MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan açtı. Yüzbaşı elindeki mektubu Erbakan'a uzattı. Mektubu alan Erbakan zarfı açtı ve okudu:

"Sayın Necmettin Erbakan,

Yapılan bütün uyarılara rağmen, siyasi partilerin takındıkları tutum ve aşırı uçlara sempati gösterilmesi veya destek sağlanması, anarşi, terör ve bölücülüğü büyük boyutlara ulaştırarak ülkemizi parçalanma noktasına getirmiştir.

Türk Silahlı Kuvvetleri, ülke bütünlüğünü korumak, milli birlik ve beraberliği sağlamak, muhtemel bir iç savaşı ve kardeş kavgasını önlemek, devlet otoritesini ve varlığını yeniden tesis etmek ve demokratik düzenin işlemesine mani olan sebepleri ortadan kaldırmak maksadıyla İç Hizmet Yasası'nın kendisine tevdi ettiği Cumhuriyet'i kollama ve koruma yetkisine dayanarak yüce Türk milleti adına ülke yönetimine el koymuştur.

Parlamento ve hükümet feshedilmiş, siyasi faaliyetler durdurulmuştur.

Parlamento üyeliği sıfatınız kaldırılmıştır. Hiçbir konuda beyanat vermeye yetkiniz yoktur.

Can güvenliğiniz Türk Silahlı Kuvvetleri'nin teminatı altındadır. Bu maksatla, emniyet içinde evinizden havaalamna götürülecek, oradan uçakla Uzunada / İzmir'e gideceksiniz. Arzu ettiğiniz takdirde ailenizi de yanınızda götürebilirsiniz. Geçici bir süre ikamet edeceğiniz adres aşağıdadır. Bir saat içinde hazırlanıp harekete hazır olduğunuzu güvenlik için gelen subaya bildiriniz. Talimatı getiren subayın ikazlarına uyunuz.

Bu talimat ile belirtilenler dışındaki tüm tutum ve davranışlarınız suçtur.

Rica ederim.

Adresiniz, Uzunada / İzmir

İmza: Orgeneral Kenan Evren

Genelkurmay ve Milli Güvenlik Konseyi Başkanı."

Erbakan bir saat içinde hazırlandı. Askerler Erbakan'ı Etimesgut Havaalanı'na götürdü. Havaalanında AP lideri Süleyman Demirel'le eşi Nazmiye Hanım, CHP lideri Bülent Ecevit ve eşi Rahşan Hanım da vardı.

Kenan Evren CHP, AP ve MHP liderlerine de aynı mektubu göndermişti. Ancak MHP Genel Başkanı Alparslan Türkeş evinde bulunamadı. Emekli Albay Türkeş darbe yapılacağının istihbaratını alıp kaçmıştı.

Parlamentoda bulunan partilerden sadece CGP Genel Başkanı Turan Feyzioğlu'na mektup gönderilmemişti.

Pervaneli uçak üç siyasi parti liderini ve ailelerini alıp havalandı. Erbakan'ı İzmir'de bırakıp Ecevit ve Demirel'i Çanakkale'ye götürdüler.

650 bin kişinin gözaltına alındığı, 48 kişinin idam edildiği, 177 kişinin işkencede öldürüldüğü, 14 bin kişinin vatandaşlıktan çıkarıldığı, 210 bin davanın açıldığı "yeni bir askeri dönem" daha yaşamaya başlıyordu Türkiye...

Siyasi parti liderlerini evlerinden toplayan askerler, parti yöneticilerinin, milletvekillerinin de kapılarını çaldılar. CHP'liler, AP'liler, MSP'liler, MHP'liler evlerinden alınıp minibüslere, otobüslere dolduruldu. Araçlara binenler nereye götürüleceklerinin belirsizliğiyle sessizce oturuyorlardı. Minibüs ve otobüs konvoyu önce Harbiye'ye gitti. Nizamiye önünde bir saat beklenildi. Yanlış gelindiği anlaşılmıca bu kez Amerikan Askeri Yardım Heyeti (JUSMATT) binasına gidildi. Yine yanlış gelmişti.

Konvoy sonunda doğru yeri buldu: Ankara Merkez Komutanlığı'nın arkasında bulunan Ordu İstihbarat Okulu. İki katlı İstihbarat Okulu, devleti yönetmiş "yeni konuklara" "Ordu Dil Okulu" olarak tanıtıldı...

Erbakan Tutuklanıyor

Oğuzhan Asiltürk, Şevket Kazan, Fehim Adak, Tahir Büyükkörükçü, Ahmet Remzi Hatip, Şener Battal, Temel Karamollaoğlu MSP'lilerden ilk gözaltına alınan isimlerdi.

Erbakan'ın İzmir Uzunada'daki "misafirliği" üç hafta sürdü. Sonra da diğer MSP'li yöneticiler gibi Ordu İstihbarat Okulu'na getirildi.

Erbakan getirildiği İstihbarat Okulu'nun zemin katında iki gün tek kişilik odada kaldı. Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı'nda ifadesi alındıktan sonra diğer MSP'lilerin bulunduğu üst kata çıkarıldı. Burada mitinglerde "Fatih'in Akşemsettin'i varsa Erbakan'ın Tahir Hocası var" diye takdim edilen Konyalı Tahir Büyükkörükçü ile iki kişilik odada kaldı

Albay Hamdi Sevinç

8 Ekim 1980 tarihinde askeri savcılık MSP, MHP, Halkevleri ve Türkiye İşçi Köylü Partisi (TİKP) hakkında düzenlediği dosyaları Sıkıyönetim 1 No.lu Askeri Mahkemesi'ne gönderdi. Hâkim Binbaşı Vural Özenirler Halkevleri dosyasını; Hâkim Binbaşı Üstün Günsan MHP dosyasını; Hâkim Binbaşı İlhami Uğur Yılmaz TİKP dosyasını; Albay Hamdi Sevinç ise MSP dosyasını aldı.

Hâkim Albay Hamdi Sevinç 9 Ekim günü İstihbarat Okulu'ndaki MSP'lileri "yargıladı". İfade alma işlemi akşam 19.00'da bitti. Hâkim Albay Hamdi Sevinç, "kesin delil ve emare bulunmadığından" Necmettin Erbakan, Tahir Büyükkörükçü ve Temel Karamollaoğlu dışındaki MSP'lilerin hepsini tahliye etti.

Hâkim Albay Hamdi Sevinç'in bu aceleci kararı ortalığı karıştırdı. Ancak karar gereği MSP'liler serbest bırakıldı.

MSP'lilerin sevinçleri uzun sürmedi. 15 Ekim günü tekrar gözaltına alındılar. Çıkarıldıkları ilk mahkemede yine tutuklandılar.

MSP'lilerin salıverilmeleri olayı üzerine yıllarca gazetelerde çeşitli spekülasyonlar yapıldı. Bir grup, MSP'lilerin haklı olarak tahliye edildiklerini söylerken, bir diğer grup kararın acele verilmesini siyasi olarak değerlendirdi. Tartışma 1993 yılında son buldu. Tartışmaya noktayı koyan isim ise Hâkim Albay Hamdi Sevinç'ti. Emekli Hâkim Albay Hamdi Sevinç, 10 Ekim 1993 tarihinde Refah Partisi'ne üye oldu!...

MSP'lilerin Cezaevi Programı

"İstihbarat Dil Okulu"nda MSP'lilerin kaldığı bölümün resmi adı "E Koğuşu" idi, ancak MSP'liler buraya "Selamet Koğuşu" adını verdi. Bu bölümün amiri tutukevi yönetimi tarafından

belirlendi: Şener Battal. MSP'liler bu nedenle Şener Battal'a takılıyorlardı "Milli Güvenlik Konseyi'nin, ihtilalcilerin uzantısı" diye! Ve çok tuhaftır, birkaç yıl sonra benzer gerekçeyle Şener Battal ile Erbakancılarının yolu ayrılacaktı.

İstihbarat Okulu'nda bulunanlar rahattılar. Çünkü diğer tarafta Mamak Askeri Cezaevi'nde yatanlar ağır işkence görüyorlardı. TİKP Genel Başkanı Doğu Perinçek, kendilerinin de bir siyasi parti olduklarını, Konsey'in partiler arasında ayırım yaparak MSP'li, CHP'li, AP'li yöneticilere farklı davrandığını belirterek kendilerinin de İstihbarat Dil Okulu'na gönderilmelerini istedi. Talep haklı bulundu. Mamak'taki MHP'liler ve TİKP'liler, AP, CHP ve MSP'lilerin yanına gönderildi. Mamak'tan gelenlere İstihbarat Okulu cennet gibi geldi.

İki, sekiz ve on kişilik odalar, ayrı tuvalet ve banyo, giysi dolapları, salonda televizyon; bu konfor Mamak'tan gelenleri oldukça şaşırttı.

MSP'lilerin klasik hale gelen cezaevi günlük programları şöyleydi:

Saat 05.30 namaza kalkış / 06.00 sabah namazı / 09.30 işrak namazı ve kahvaltı / 08-10.00 istihbarat, gazete ve kitap okuma / 10-10.30 havalandırma, bahçede spor / 10.30-12.00 istirahat / 12.15-13.00 öğle yemeği / 13.00-15.00 istirahat, sohbet, okuma / 15.00-15.30 bahçeye çıkış ve spor / 16.00 ikindi namazı / 16.45-17.45 Lütfü Doğan'ın hadis dersi / 18.00 akşam yemeği / 18.30 akşam namazı / 19.30 yatsı namazı / 20.30-21.30 yatak sohbeti.

Selamet Koğuşu'nun imamı Lütfü Doğan'dı. Müezzinliği ise MHP'li (daha sonra DYP milletvekili olan) Elazığlı Tahir Şaşmaz yapıyordu.

MSP'lilerin "İlahi Grubu" da vardı. Şevket Kazan'ın yönettiği İlahi Grubu'nun üyeleri ise Fehim Adak, Recai Kutan, Temel Karamollaoğlu, Ahmet Remzi Hatip'ten oluşuyordu. İlahi Grubu yatsı namazından sonra bir yatağın üzerinde bir araya gelip ilahiler söylüyordu.

Sesi en güzel olan Şevket Kazan'dı. "Seher vakti, Hak Hak derken / Beni de unutma bülbül."

Şevket Kazan'ın içli sesi Selamet Koğuşu'nda bulunanları ağlatırdı. Şevket Kazan bırakır, Fehim Adak başlardı: "Bülbüller sazda / Güller niyazda / Söyle namazda / Elhamdülillah."

En çok okunan âşık Yunus'un neva makamındaki şu ilahisiydi:

“Mülk-ü bekadan gelmişem, fani cihanı neylerim.

Ben dost cemalin görmüşem, hür-i cihanı neylerim.”

MSP’lilerin şiir sevgisi tutukevinde başlamamıştı. Nakşibendi tarikatının müritlerini “etkileme yollarının” başlıca ritüeli şiirsellikti. Şeyh Mehmet Zahit Kotku “güvensizlik ve umutsuzluk” içinde modernleşen topluma uyum sağlayamayan müritlerinin “iç huzuru arayışını” şiirle gideriyordu. MSP’liler ilahileri, şiirleri Şeyh Mehmet Zahit Kotku’nun ev sohbetlerinde dinlemiş, öğrenmiş ve söylemişlerdi.

Şeyh’in Erbakan Sitemi

Şeyh Mehmet Zahit Kotku, radikal İslami hareketlere karşıydı. 1977 seçimlerinden sonra giderek radikalleşen Akıncıların silahlanmasına, kamplar kurmasına göz yuman, izin veren MSP yönetimini hep eleştirdi. Kotku, Erbakan’ın genel başkanlıktan ayrılmasını da istiyordu. Çünkü mürit bu kez “Şeyhi”ni bile dinlemiyordu.

O günleri Şeyh Mehmet Zahit Kotku’nun damadı Prof. Esat Coşan müritlerine şöyle anlattı (bu konuşmaya daha sonra ayrıntılı olarak yer vereceğiz): “Tekkernizin bir aksiyonu olması dolayısıyla tepeden tırnağa destekleyerek devam etmiştik. Öyle zamanlar oldu ki siyasi olaylarda Hocamızın (Kotku’nun) ikazları oldu. Nasihatleri oldu, tavsiyeleri oldu. Söyleyin şöyle şöyle yapsın, söyleyin onlara şöyle yapmasın. Sakın şöyle bir karar çıkartmasınlar. Aman sakın şu olmasın tarzında. Bunların da bir kısmına bizzat şahidim ve çok şahitler de vardır. Askeri harekâttan önce hatırlıyorum, ‘Partinin gençlik kollarını söyleyin kapatsın şunlar, bu çocukları mahvedecekler’ dediklerini hatırlıyorum. Onun üzerine muhtelif yerlerden geldiklerini hatırlıyorum. İsim olarak mesela Kayseri’den Tevfik Rıza Çavuş (Akıncı Gençler Derneği Başkanı-SY) kardeşimizi hatırlıyorum. Onun üzerine muhtelif yerlerden geldiklerini hatırlıyorum. Onların gelip ‘Ama o zaman meydan şunlara kalır, bunlara kalır. Kapatır mıyız, kapatırsak nice olur halimiz?’ diye itiraz ettiklerini biliyorum. İtiraz edenlerin hepsi sonra hapisshane-de, Medrese-i Yusufiye’de biraz zahmet çektiler. Üç sene beş sene kaldılar, hâlâ muhakemeleri devam edenler vardır. Yani Hocamızın (Kotku’nun) tavsiyesini tutmadıkları için.

Sonra bir ara başındaki şahsa, ‘Söyleyin Necmi’ye (Necmettin Erbakan’a-SY) partinin başkanlığından ayrılısın’ dediğini hatırlı-

yorum. Bunu temin etmek için kayınbiraderi Osman Çataklı'nın görevlendirildiğini, bir sebeple bizzat kendisinin gidip söylediğini biliyorum. Fakat oradan ayrılmadılar. İşte o sırada söz dinleyenler rahat ettiler, onlardan bir tanesini de müşahhas bir misal olsun diye size söyleyeyim: Yahya Oğuz Bey Sanayi Bakanlığı Müsteşarı'ydı. Hocamız 'Yahya ayrılın bu vazifeden,' demiş. Ertesi gün Yahya Oğuz atlamış gelmiş İstanbul'a, 'Efendim,' demiş, 'emriniz başım üstüne, ama siz hakikaten söylediniz mi, söylemediniz mi diye tetkik için huzurunuzda kadar geldim. Böyle bir emriniz var mı?' 'Evet, var.' Hemen istifasını vermiş, Sanayi Bakanlığı Müsteşarlığı'ndan ayrılmış. Hiç sıkıntı çekmedi Yahya Oğuz; ne İzmir Uzunyayla'ya gitti ne İnceada'ya gitti ne de başka bir yere gitti."

Evet, Şeyh Mehmet Zahit Kotku, Erbakan'a kızgındı. Bir iddiaya göre Özal kardeşlerden birini MSP'nin başına getirmek istiyordu. Ancak Erbakan artık şeyh, tarikat dinlemiyor, koltuğunu kimseye bırakmıyordu!

Mehmet Zahit Kotku, Erbakan'a kızdığı için mi, askeri darbenin olacağını bildiğinden midir ya da ibadet için mi bilinmez 1979 yılında uzun bir süre kalmak için Suudi Arabistan'a gitti.

Ne tesadüf, Nakşibendilerin bir kolu olan "Erenköy Cemaati"nin Şeyhi Mahmut Sami Ramazanoğlu da aynı yıl Suudi Arabistan'a gitti. Kotku, 1980 Şubatı'nda mide ameliyatı olmak için Türkiye'ye geldi. Ameliyat oldu. Bir ay sonra tekrar Suudi Arabistan'a gitti. Son kez 12 Eylül'den sonra ağır hasta olarak 6 Kasım 1980'de Suudi Arabistan'dan döndü. Bir hafta sonra 13 Kasım günü 83 yaşında yaşama gözlerini yumdu.

Milli Güvenlik Konseyi özel izniyle Süleymaniye Camii yanındaki Gümüşhanevi Dergâhı'ndaki bazı şeyhlerin mezarlarının bulunduğu yere gömüldü.¹⁶ (Vefatından sonra kararname ile defnedilen bir kişi de, bir dönemin MSP milletvekili adayı, ANAP lideri Turgut Özal'ın annesi Hafize Hanım'dı. Hafize Özal, vasiyeti gereği şeyhi Mehmet Zahit Kotku'nun yanına defnedildi.)

16 Kenan Evren 15 Şubat 1985'te ölen Cerrahi Şeyhi Muzaffer Özak'ın tarikatça uygun görülen bir yere gömülmesi için gerekli Bakanlar Kurulu Kararnamesi'ni imzaladı. 12 Eylül askeri yöntemi İslami çevreleri el üstünde tuttu hep.

MSP'liler Ağlıyor

Şevket Kazan eşi ve çocuklarıyla görüşmesi bittikten sonra ellerindeki paketlerle Selamet Koğuşu'na girdi. Ağlıyordu. Ağzından sözcükler mırıltı gibi çıktı: "Büyük mürşit, büyük âlim Muhammed Zahit Efendi İstanbul'da Allah'ın rahmetine kavuşmuş."

Recai Kutan, Fehim Adak, Temel Karamollaoğlu, Yaşar Göçmen ağlamaya başladı.

O anları Recai Kutan şöyle yazdı:

"İnanamadım. Sanki dünyam yıkılmış gibi oldu. Koğuşta o anda bir üzüntü fırtınası esti. Uzun süren bir sessizlik, sadece gözyaşları ve hıçkırıklar. Koğuşa dönüp de acı haberi duyan diğer arkadaşlarda da aynı şaşkınlık ve üzüntü. Sessizliği Lütfü Doğan Hoca bozdu; 'El Hükmü Lillah. Hepimizin başı sağ olsun. Cenabı Hak cümlemizi, Evliyaullah'ın, büyüklerimizin şefaatinde ayırmasın. Bundan sonra yapılacak tek şey dua etmektir,' dedi. O gece doğru dürüst uyuyamadım. Yüreğime sanki kocaman bir taş oturmuştu. Erken kalktık. Sabah namazını kıldık. Hüzünlü bir sonbahar sabahı. Uyandığımızdan beri gönlüm İstanbul'da. Eminim ki dün akşam Türkiye'nin dört bir tarafından, otobüsler, arabalar, trenler, uçaklar İstanbul'a gözleri yaşlı, kalpleri kırık yolcu taşıldılar."

Kendi İçeride, Fikri İktidarda

MSP'li yöneticiler "Hocaefendi"lerini dinleseler belki de tutukevinde olmayacaklardı. Ancak o günlerde MHP'lilerin 12 Eylül askeri yönetimine karşı söyledikleri bir benzetme vardı: "Kendimiz içerideyiz, fikrimiz iktidarda."

Peki, bu söz MSP'liler için de geçerli değil miydi?

Milli Güvenlik Konseyi Başkanı "Atatürkçü" Orgeneral Kenan Evren bakın o günlerde ağzından neyi eksik etmiyordu!

"Allah'ın rahmeti üzerinize olsun." (16 Ocak 1981 Adana konuşması)

"Biz aynı dinin evlatlarıyız. Bizim dinimizde kindarlık yoktur. Bizim dinimiz affedicidir. Şeriatın kestiği parmak acımaz derler." (14 Ekim 1980 Diyarbakır konuşması)

"Dinsiz bir millet düşünülemez. Dinimize sımsıkı sarılmalıyız." (15 Ocak 1981 Konya konuşması)

"Tanrısı bir, Kuran'ı bir, peygamberi bir, aynı sesleniş ve yarışla namaz kılanları birbirinden koparmaya imkân yoktur." (17 Ocak 1981 Hatay konuşması)

12 Eylül askeri yönetimi sadece bu tür sözlerle yetinmedi. MSP'lilerin bile başaramadığı yaptı, 1982 Anayasası'yla din derslerini okullarda mecburi hale getirdi!

Artık Cumhurbaşkanı olan Kenan Evren'in şu sözleri 12 Eylül'ün dine bakışını tüm açıklığıyla ortaya çıkarıyordu: "Başınızı örtün, ama yüzünüzü açın." (Erzurum, 6. 7. 1986)

O günlerde çıkarılan, *Türkiye'de Yıkıcı ve Bölücü Akımlar* isimli kitapta ima yolu ile MSP'ye dikkat çekiliyordu. Ayrıca Erbakan'ın fotoğrafı da kitapta yer alıyordu.

Erbakan tutukluydu, ancak görüşleri iktidardı. MSP'lilerin sloganlaştırdığı Pakistanlı Ziya ül Hak, darbe lideri Evren'in kardeşi olmuştu. Askeri yönetim Kemalizm'i yeniden tanımlayıp "Türk-İslam Sentezi"ne sarıldı. Suudi Rabıta ile bağlantılar, İslam bankalarına, faizsiz finans kurumlarına sağlanan kolaylıklar, Diyanet İşleri Başkanlığı'na ayrılan kaynakların birkaç kat artırılması, okullara mecburi din dersi konulması, yeni İmam Hatipler, yeni ilahiyat fakülteleri açmak hep askeri darbe döneminde gerçekleşti. Şöyle ki darbenin başbakanı emekli general Bülend Ulusu İslam Konferansı'na gidiyor, Türkiye öncülüğünde bir "İslam Ortak Pazarı" kurulmasını savunuyordu!

Tüm bu dönemi daha iyi anlatabilmek için devletin şu "gizli raporuna" göz atmak yeterli...

Bir Gizli Raporun Yazdıkları

12 Eylülcüler MSP'lileri cezaevlerine doldurdu. Ama bu partinin bile yapamadığını kendi yönetimleri gerçekleştirdi. Darbenin Başbakanı Bülend Ulusu, 7 Mayıs 1981 tarihinde Diyanet'ten sorumlu Devlet Bakanı Mehmet Özgüneş'e gönderdiği yazıda "Türkiye'deki din eğitimi ve din istismarı" konusunda bilgi istedi.

Devlet Bakanı Mehmet Özgüneş koordinatörlüğünde 15 Mayıs 1981 tarihinde Adalet, İçişleri, Dışişleri, Milli Eğitim, Köy İşleri ve Kooperatifler, Gençlik ve Spor bakanları ile Diyanet İşleri Başkanı'ndan bir üst kurul oluşturuldu.

Bu üst kurul "din eğitimi" ve "din istismarı" üzerinde çalışmak için iki teknik komisyon kurdu.

Milli Eğitim Bakanlığı koordinatörlüğünde Adalet, Dışişleri, Milli Eğitim, Gençlik ve Spor bakanlıkları ile Diyanet İşleri Başkanlığı, TRT Genel Müdürlüğü, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Atatürk Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi, İstanbul

ve Konya Yüksek İslam Enstitüleri temsilcilerinden “Din Eğitimi İnceleme Alt Komisyonu” kuruldu.

İçişleri Bakanlığı koordinatörlüğünde, Genelkurmay Başkanlığı, Adalet, İçişleri, Dışişleri, Milli Eğitim, Gençlik ve Spor Bakanlıkları, Diyanet İşleri Başkanlığı ve MİT Müsteşarlığı temsilcilerinden kurulan “Din İstismarı İnceleme Alt Grubu” oluşturuldu. Bu alt grupların çalışmaları sonucu bir rapor hazırlandı. İşte rapordan bazı cümleler:

“Yüklü ihtiyaç karşısında İmam Hatip liseleri sayı, hatta ehliyet açısından yetersiz kalıyor. Henüz mezun vermeyen imam-hatip liselerinin devreye girmesinden sonra bile önümüzdeki on yılda Diyanet İşleri Başkanlığı’nın din görevlisi ihtiyacı karşılanamayacaktır.” (Sayfa 11. Raporun yazıldığı 1981 yılında Türkiye’de 374 İmam Hatip okulu vardı. S.Y.)

“Din bilgisi dersleri, ilkokuldan başlayarak ilk ve ortaöğretimde mecburi olarak okutulmalı.” (Sayfa 19)

“Din derslerinin branş öğretmenlerince okutulmasını sağlamak üzere her öğretim seviyesinde gerekli tedbirler ve düzenlemeler yapılmalı (yani daha fazla İmam Hatip okulları, ilahiyat fakülteleri, Yüksek İslam Enstitüsü açılmalı. S.Y.) Bu sağlanuncaya kadar özellikle temel eğitimin birinci kademesi öğretmenlerinden bu dersleri okutacak olanlar, acilen, hizmet için eğitim kurslarında yetiştirilmelidirler.” (Sayfa 20)

“Yüksek İslam Enstitüleri 6 yıllık öğretim kurulları haline getirilmeli.” (Sayfa 22)

“Halkın basılı dini yayın ihtiyacı tespit edilmeli, her yaş ve kültür seviyesinden insanın ihtiyacı olan dini neşriyatın yaygınlaştırılmasına önem verilmeli.” (Sayfa 22)

“TRT’de yapılan dini yayınlar güçlendirilmeli.” (Sayfa 23)

“Cami bulunmayan yerleşme merkezlerine vatandaşlarımızın bu konudaki istekleri dikkate alınarak ve duyarlı bölgelere öncelik verilerek cami yapılması sağlanmalı.” (Sayfa 28. 12 Eylül Darbesi’nin Alevi köylerine neden zorla cami yaptırdığı daha iyi anlaşılıyor!... S.Y.)

“Kadrosu bulunmayan yaklaşık 18 bin köy camiine kadro verilmesi sağlanmalı.” (Sayfa 29)

Peki din istismarını kimler yapıyordu? Raporun 25. sayfasında bu sorunun da yanıtı vardı:

“Türk vatanını bölmek isteyen gizli hücreler, etnik ayrılık, mezhep farklılığı, dinin ilerici yorumu gibi istismarlarla zaman

zaman yüce dini ve inananları siyasi ve ekonomik tartışmaların içerisine çekmeye çalışmıştır. Bunlar çoğunlukla din kisvesine bürünmeye çalışan Marksistlerdir.” (!)

Uzatmayayım, ama bir örnek daha vermek istiyorum. Tümgeneral Mahmut Boğuşlu, olağanüstü dönemlerde TSK’da hep kritik görevlerde bulundu: 27 Mayıs 1960’ta Milli Birlik Komitesi İstihbarat Koordinasyon Kontrol Kurulu üyesi, 1962’de Harp Okulu İstihbarat ve Eğitim Şube Müdürü, 12 Mart 1971’de Kara Harp Akademisi öğretim üyesi, 12 Eylül 1980’de Askeri Tarih ve Stratejik Etüdler Başkanlığı yaptı. *Belgelerle Türk Tarihi Dergisi*’nin 1985’te çıkan birinci sayısına bakın, 12 Eylül’ün “yeni insan” tipinin nasıl olması gerektiğini yazdı:

“Kuran-ı Kerim’i ezbere bilen hafızların yanında Türkler bu mukaddes kitabı 10-15 dakikada ve üç-beş sahifede özetleyebilecek derecede bilgi sahibi olmalıdır. Din adamı tipinde değişikliğe gidilmeli, her türlü meslekten, hâkimden, savcıdan, avukattan, lise öğretmeninden, doktordan, gemi kaptanından yeni bir tür din adamları yetiştirilmelidir. Bu arada sayıları son yıllarda artan İmam Hatip okulları reorganize edilmeli, bu okullara endüstriyel, ticari, turistik, vs. hüviyetler de kazandırılmalıdır.”

Hep “laiklik bekçisi” olarak gösterilen askerlerin bu bakış açısına şaşıyor musunuz? Şaşırmayınız. Konumuz değil, ama Harp Okulu öğretim müfredatı da elbet bir gün incelenmelidir. Dincileşme Harp Okulları’nda 1960’lı yılların ikinci yarısından sonra başladı.

Son bir örnekle bu konuya nokta koyayım:

1980-81 yıllarında Milli Güvenlik Konseyi Devlet Başkanlığı Genel Sekreter Yardımcısı Tuğgeneral Hasan Sağlam emekli olur olmaz nerede görev aldı, biliyor musunuz? İlim Yayma Cemiyeti başkanı oldu!

Öyle ya, gel de sorma!

O halde MSP’lileri niçin tutukladınız? Çünkü MSP “milli”ydi; küresel kapitalizme karşıydı. ABD’ye Afganistan’da Sovyetler Birliği’ne karşı savaşan Usame bin Ladin ve El Kaide; Pakistan’da Ziya ül Hak, Mısır’da Enver Sedat gibi kontrol edeceği isimler, liderler, partiler, iktidarlar lazımdı. 12 Eylül Askeri Darbesi ile ABD ilişkilerini MSP kuramazdı; ne iktisadi olarak ne de dış politikada... Amerikalılar, Erbakan’ı Humeyni’ye benzetiyorlardı ve dolayısıyla kendileri için tehlikeli buluyorlardı. Güvenilir buldukları Türk generalleri idi.

Darbeciler Türkiye rejimini İslamileştirirken “Milli Görüşçü” MSP’liler cezaevinde gün sayıyordu...

Koğuşun Sansürcüsü

Oğuzhan Asiltürk’ün Selamet Koğuşu’ndaki görevi, her sabah saat 09.30-10.00 arası gelen gazetelerdeki çıplak kadın fotoğraflarını kalın uçlu keçe kalemle boyamaktı. Asiltürk çıplak kadınlara elindeki kalemle elbise giydiriyor, tesettür kurallarına uymayan kadınları kalemle çarşafa sokuyordu. Kadınların yüzleri ve ayak bilekleri dışındaki taraflarını, görünmeyecek bir şekilde boyuyordu.

Eski İçişleri Bakanı Asiltürk’ün sansüründen sıkılanlar vardı. MSP muhasibi Abdürrahim Bezci bir gün Tuncay Mataracı’nın odasında *Erkekçe* dergisini okurken yakalandı!

Asiltürk gazetelerdeki fotoğrafları tesettürlü hale getirdiği gibi, güneş banyosu yapan diğer partililere de müdahale ediyordu. Göbeğini açarak güneşlenenleri göbeklerini kapatmaları için uyarıyordu. Bu uyarılardan sıkılan CHP’li Temel Ateş bir gün dayanamayıp “Kardeşim sende göbek hastalığı mı var? Homoseksüel misin, nesin?” diye Asiltürk’e bağırarak zorunda kaldı. Cenazevinde olmak eski milletvekillerinin, bakanların canlarını sıkıyor ve bazen sert tartışmalara sebep oluyordu.

Şafak Restaurant

İstihbarat Dil Okulu’nda tutuklulara kahvaltı olarak bazen çorba, bazen de ekmek, zeytin ve çay veriliyordu. MSP’liler bu kahvaltı münüsüne “pek heves” etmiyordu.

Şevket Kazan omzuna peçetesini atıp kahvaltı hazırlardı. Öyle sıradan bir kahvaltı değil: peynir, zeytin, bal, reçel, sucuk, mevsimine göre domates, salatalık.

Kahvaltı masası Şevket Kazan’ın yatağının üzeriydi. Bu yatağın adını “Şafak Restaurant” koymuşlardı. Kazan’ın daimi müşterileri Erbakan, Recai Kutun, Fehmi Cumalıoğlu, Süleyman Arif Emre, Lütfü Doğan’dı.

Selamet Koğuşu’nun çiğköftelerini Mardinli Fehim Adak yapıyordu. Çiğköftenin malzemesini ise Süleyman Arif Emre’nin ailesi Doğu’dan getiriyordu.

Yatak çarşafı, yastık kılıfı değiştirilmesi, battaniyelerin nevresim içine yerleştirilmesi, Erbakan’ın, Lütfü Doğan’ın, Tahir Büyükkörükçü’nün yataklarının düzeltilmesi, yemek yenen

masanın silinmesi, yemeğin hazır olduğunun bildirilmesi gibi işler “Akıncıların akıl hocası” Temel Karamollaoğlu’na aitti.

Karamollaoğlu’nun bir diğer özelliği, içeride en uzun kalan MSP’lilerden biri olmasıydı. 11 Ekim 1980’de tutuklanmış, 24 Temmuz 1981 tarihinde tahliye olmuştu.

Mahkeme Başlıyor

Tarih 23 Nisan 1981. Ulusal Egemenlik Bayramı tüm yurttan kutlanıyordu. Türkiye Büyük Millet Meclisi’nin açılışı üzerinden tam 61 yıl geçmişti.

23 Nisan 1981 tarihinin MSP’liler için başka bir anlamı vardı; O gün ilk kez mahkeme karşısına çıkacaklardı. Mahkeme günü sanki özel seçilmiş gibiydi!

Gözaltına alındıkları 12 Eylül 1980 tarihinden bu yana, tam 223 gün geçmişti.

MSP’liler Ankara Sıkıyönetim 1 No.lu Askeri Mahkemesi’nde yargılanmak üzere Mamak’a götürüldü. Başsavcı Albay Nurettin Soyer iddianameyi okumaya başladı. Süre yetmediği için dava bir gün sonraya bırakıldı. Ertesi gün Başsavcı Soyer kaldığı yerden iddianameyi okumayı sürdürdü.

MSP’liler, partilerini laikliğe aykırı olarak devletin sosyal, ekonomik, siyasi ve hukuki temel kanunlarını topyekûn dini inançlara uydurmak amacıyla illegal cemiyete dönüştürmek, sevk ve idare etmek, propaganda yapmak, şeriat devleti kurulmasına yönelik çalışmalar yapmak iddiasıyla yargılanıyorlardı.

Necmettin Erbakan ve 34 arkadaşının şeriat devleti kurulması amacına yönelik faaliyetlerde bulunduklarının delili olarak, çeşitli yerlerde yapmış oldukları konuşmalar gösteriliyordu.

MSP davasına bakan mahkemenin başkanı Hâkim Albay Niyazi Çağın’dı. Diğer hâkimler, Binbaşı İlhami Uğur Yılmaz ile sivil hâkim Kayahan Özden’di.

MSP Genel Başkan Yardımcısı Recai Kutan, mahkeme heyetini bakan nasıl yazdı:

“Ortada kıpkırmızı suratlı, kısa boylu, üzerindeki hâkim cüppesi yana kaçmış sivil duruşma hâkimi Kayahan Özden oturuyordu. Onun sağ tarafında, uzun boylu, atletik yapılı, zarif, yakışıklı ve mert yüzlü bir topçu albay oturuyordu. Yakasında da pilot brövesi vardı. Mahkeme Başkanı olan bu albayın adı Niyazi Çağın idi. Duruşma hâkiminin sol tarafında ise babayiğit yapılı, mert tavırlı Hâkim Binbaşı oturuyordu. İsmi ise İlhami Uğur Yılmaz idi.”

Bakalım bu mahkeme de kararını, Hamdi Sevinç gibi mi verecekti?

Mahkemede Ağlayan Hâkim Albay

Başsavcı Albay Soyer, iddianamesini okuduktan sonra sanıkların ifadeleri alındı. 24 Nisan 1981 tarihindeki duruşmada süre yeterli olmadığı için dava 1 Mayıs 1981 tarihine bırakıldı. Sonunda tüm sanıklar dinlendi. Mahkeme duruşmayı 15 Mayıs'a erteledi. 15 Mayıs'ta 13 MSP'li, Lütfü Doğan, Ali Oğuz, Abdurrahim Tomba, Ahmet Remzi Hatip, Ali Rıza Öztürk ve Şener Battal tahliye edildi. Kararı sivil hâkim Kayahan Özden'in ret oyuna karşın, "zarif, yakışıklı" Albay Niyazi Çağın ile "baba-yiğit yapılı" Binbaşı İlhami Uğur Yılmaz vermişti.

5 Haziran 1981 tarihli duruşmada yine askeri hâkimlerin leh-te, sivil hâkimin aleyhte karar vermesi sonucu Korkut Özal ile Mehmet Okul da tahliye oldu.

26 Haziran'daki duruşmada ilginç bir olay oldu: Fehmi Cumalıoğlu söz istedi. 70 yıllık ömrünün tek gayesinin millette hizmet olduğunu, ancak kendisinin dokuz aydır tutuklu olduğunu söyleyince "zarif, yakışıklı" Mahkeme Başkanı Albay Niyazi Çağın ağlamaya başladı. Albay Çağın ağladığı görülmesin diye cebinden bir renkli gözlük çıkarıp taktı.

Aynı duruşmada Fehmi Cumalıoğlu, Süleyman Arif Emre ve Oğuzhan Asiltürk için "zarif, yakışıklı, gözü yaşlı" Albay Niyazi Çağın tahliye istedi. Ancak diğer iki hâkimin kararı ile talep reddedildi.

24 Temmuz 1981 günkü duruşmada saat 09.30'da sanıklar ve mahkeme heyeti yerlerini aldı. Dava başladı. Erbakan başta olmak üzere MSP'lilerin çeşitli yerlerde yapmış oldukları konuşmaların bantları dinlendi. Bantların delil olup olmayacağı tartışıldı. Sonunda mahkeme heyeti kararını vermek için odasına çekildi. 45 dakika süren toplantıdan sonra karar açıklandı:

"Yakışıklı, zarif ve gözü yaşlı" Albay Niyazi Çağın ile "baba-yiğit yapılı" Binbaşı İlhami Uğur Yılmaz leh-te, "pancar suratlı" sivil Hâkim Kayahan Özden aleyhte oy kullandı. Çoğunluk kararıyla MSP'lilerin hepsi tahliye edildi.

Bu karar karşısında MSP'liler bile şoke oldu. Ancak Erbakan'ın sevinci uzun sürmedi; 6 Ekim 1981 tarihinden 16 Ekim gününe kadar 10 günlük ikinci bir tutukluluk hayatı daha yaşadı.

İkinci Beraat Kararını Veren Hâkim Şimdi Nerede?

MSP'liler tahliye oldular ama davaları hâlâ sürüyordu. Bu arada mahkeme heyetinde değişiklik oldu: "Yakışıklı, zarif ve gözü yaşlı" Mahkeme Başkanı Albay Niyazi Çağın Diyarbakır'a, bir iddiaya göre tayin, bir diğer iddiaya göreyse sürgün edildi.

Recai Kutan bu değişikliği şöyle yazdı: "Bu tayine doğrusu çok üzüldüm. Arkadaşlarımız da üzülmüşlerdi. Bu mert, bu Hakka ve hakikate bağlı olduğunu çeşitli vesilelerle ispat etmiş olan değerli albayın ayrılışı elbette bizleri üzecekti. Ne diyelim, Allah Niyazi Çağın Albay'a selamet versin."

Albay Niyazi Çağın bir süre sonra emekliliğini istedi. Emekli Hâkim Albay Çağın daha sonra binlerce dolarlık bir iş bulup Arabistan'a gitti! ENKA-KUTLUTAŞ şirketlerinin Suudi Arabistan'daki Sosyal İşler Müdürlüğü'nü yaptı! Anlaşılan Suudilerle arası çok iyiydi. Kim bilir, belki de Türkiye'den götürdüğü referansı çok güçlüydü!

MSP'lilere tahliye kararı veren Niyazi Çağın'ın yerine Hâkim Albay Tekin Özcan getirildi. Tahliye kararında imzası olan diğer Hâkim Binbaşı İlhami Uğur Yılmaz da Elazığ'a tayin edildi. Onun yerine ise Hâkim Yüzbaşı Mehmet Sever getirildi. İddia makamında ise daha önce değişiklik yapılmıştı: Başsavcı Albay Nurettin Soyer'in yerine Albay Atilla Tülay geldi.

Mahkeme savcının "esas hakkındaki mütalaası", sanıkların ifadeleri ile sürdü gitti. 24 Şubat 1983'te MSP'liler bir şok daha yaşadılar. Mahkeme Erbakan hakkında dört yıl ağır hapis cezası ile bir yıl dört ay Eskişehir'de zorunlu ikamet cezası karar verdi. Diğer sanıklar iki ile dört yıl arasında değişen çeşitli hapis cezalarına çarptırıldı. MSP'liler kararı Askeri Yargıtay'a götürdü. Yargıtay kararı bozdu. Askeri Yargıtay 4. Dairesi tarafından verilen bozma kararı üzerine Sıkıyönetim Askeri Savcılığı, 31 Ekim 1984 tarihinde Hâkim Binbaşı Mustafa Uğur imzasıyla mahkemeye karşı yazı gönderdi: "Askeri Yargıtay 4. Dairesi'nin sübut, noksan soruşturma ve delil yetersizliği nedenleriyle verdiği bozma kararına uyulmayarak eski kararda direnilmesine karar verilmesi mütalaa ve talep olunur."

Hâkim Binbaşı Mustafa Uğur'un bu yazısı, MSP'lileri mahkûm eden mahkeme başkanı Hâkim Albay Tekin Özcan'a ulaşamadı. Çünkü Hâkim Albay Özcan'ın yerine yeni bir başkan atanmıştı: Hâkim Albay Hikmet Şahin.

Hâkim Albay Şahin, Sıkıyönetim Askeri Savcılığı'nın yazı-

sını dikkate almadı. 13 Şubat 1985 tarihinde MSP'lilerin hepsi hakkında beraat kararı verdi.

Bu kadar tesadüf olur mu? Son beraat kararını veren Hâkim Albay Hikmet Şahin de emekli olur olmaz soluğu Refah Partisi'nde aldı! MSP'lileri aklayan üç askeri hâkimden ikisi RP'li olmuş, bir diğeriye Suudi Arabistan'a yüklüce bir maaşla gitmişti...

MSP davasının kararını bozan Askeri Yargıtay Dairesi'ne muhalefet eden Yargıç Tümamiral Yusuf Eryılmaz, yıllar sonra 9 Mayıs 1990 tarihinde *Milliyet* gazetesinden Çetin Yetkin'e şunları söyledi: "Türkiye'nin haline çok üzülüyorum. Maalesef Atatürk'ün laiklik ilkesinden uzaklaşmaktadır. Bir vatan evladı olarak endişe duyuyorum. 12 Eylül döneminde askeri savcılar irticanın üzerine fazla gidemediler."

Peki Erbakan mahkemeye verdiği yazılı "layiha"sında (Dosya No. 1981 / 126) neler demişti: "TC Anayasası devletin temel düzeni olarak cumhuriyeti, yani hür parlamenter demokratik sistemi esas almıştır. Anayasa bu sistemin esasları olarak da, bağımsızlık, insan hak ve hürriyetlerine saygı, hukuk devleti, milli demokratik, laik sosyal devlet prensiplerini esas almıştır. Bu esasların hepsi birlikte mütalaa edildiği takdirde anayasanın üç temel esası ortaya çıkar:

1. Laiklik: İddianamede ifade edildiği gibi, 'Genel olarak devletin din işlerine, dinin devlet işlerine karışmaması ve devletin dinler ve din mefhumları arasında fark gözetmemesi, tarafsız kalması' diye tarif edilebilir.

2. TC Anayasası materyalist, inkârcı felsefeyi esas almış bir anayasa değildir. Bilakis manevi gelişmeye ehemmiyet veren ve genel ahlakı koruyan maneviyatçı bir anayasadır.

3. Laiklik, dinsizlik ve din düşmanlığı demek değildir."

Miting meydanlarında Anayasa'dan laiklik ilkesinin çıkarılması için Meclis'e yasa değişikliği teklifi götürdüğünü söyleyen, AP'nin, "Bizim laiklik anlayışımız CHP'nin laiklik anlayışı ile aynı" şeklindeki konuşmasını eleştiren Erbakan, mahkemede başka türlü konuşuyordu!...

Ve tarih 12 Aralık 1993, İslamcı *Vakit* gazetesinin manşetinde Erbakan'ın sözleri vardı: "Laiklik anayasadan çıksın."

Bu bir "karakolda doğru söyler, mahkemede şaşar" olayıydı herhalde. Ya da Erbakan ne yapsın, düşünce suçu vardı bizim ülkemizde. Düşüncesini açıklayınca cezaevini boyluyordu politikacılar, aydınlar, gazeteciler, vs...

Şeriat Mahkemesi

Necmettin Erbakan beraat etmişti. Ancak askeri yönetim 10 yıllık bir siyaset yasağı getirmişti. Yıllarını boş geçirmedi, “mahkeme başkanlığı” yaptı. Nasıl mı?

25 Ekim 1987 tarihinde gazeteci Emin Çölaşan’ın CHP eski Milletvekili Mikail İlçin ile *Hürriyet* gazetesindeki görüşmesini yorumsuz, özetleyerek aktaralım:

– Sayın Mikail İlçin, beni uzun zamandan beri başınızdan geçen ilginç bir olayı anlatmak için arıyordunuz. Ancak sizinle bir araya gelmek uzun süre mümkün olmadı. Bir gün yine bana telefon ettiniz ve yaşadığınız olayı telefonda anlattınız. Anlattığınız olay gerçekten çok ilginçti. Şimdi teyplerimizi açtım. Bunu okuyucularımız için aynen anlatmanızı rica ediyorum. Ancak konuşmamızın en başında sizden bir ricam var. Anlattığınız her şeyin doğru olduğuna yemin eder misiniz?

– Sayın Çölaşan, işte size Kuranı Kerim üzerine yemin ediyorum ki anlatacağım her şey doğrudur. Kuranı Kerim üzerine işte el basıyorum.

– Tamamdır efendim... Buyurun anlatın.

– Sayın Çölaşan, ben 1973 seçimlerinde CHP Hakkâri Milletvekili seçildim. 1977 yılına kadar milletvekili olarak hizmet yaptım. Biliyorsunuz bizim dönemimizde CHP-MSP koalisyon hükümeti vardı. Dolayısıyla ben o zamanlar, MSP’nin milletvekillerini ve bakanlarını yakından tanımış oldum. Aralarında çok büyük saygı duyduğum insanlar vardı. Bunlar dindar insanlardı. Memleketimize şeriat düzeni getirmek istiyorlardı. Ben buna karşıydım, ama MSP’lilerin çoğunu tanıyordum ve bunlar dinci oldukları için vallahi onlara çok güveniyordum... Hiç değilse namuslarına ve ahlaklarına sonsuz güvenim vardı.

– Sonra milletvekilliğiniz 1977 seçimlerinde bitti mi?

– Bitti efendim. Ben bundan sonra, 1983 yılına kadar bazı kamu kuruluşlarında ve bakanlıklarda murakıp (denetçi) olarak görev yaptım. Beyefendi, ben bu murakıplık görevime 1983 yılına kadar devam ettim. Ondan sonra da ticaret yapmaya karar verdim. Karşıma iyi bir iş çıkmıştı, onu değerlendireyim diye düşündüm. Ve beyefendi, bendeniz Karakaya Barajı inşaatını yapan İtalyan (Holstron de Torna SPA) firmasından bir iş temin ettim. Hay etmez olaydım beyefendi... Biliyorsunuz, Karakaya Barajı’nın müteahhit firması, bir İtalyan firmasıdır. Ben onlara

demir imalat işi yapacaktım. Çok büyük ve çok kârlı bir işti. Fakat işin çok büyük olması nedeniyle büyük bir müteahhit karnesi gerekiyordu. Ben kalktım Ankara'ya geldim. CHP-MSP koalisyonu döneminden çok iyi tanıdığım, dünyanın en büyük Müslümanı olarak bildiğim eski Mardin Milletvekili Fehim Adak'a gittim. Fehim Adak bu memlekette Bayındırlık Bakanı olmuş, Ticaret Bakanı olmuş fevkalade muhterem bir zat. Benim bildiğim öyle... Müteahhit karnem yetişmedi. Onun için gittim. Bunlar on adet hacı ortak olmuşlar ve Malatya'da büyük bir şirket kurmuşlar. Büyük işler yapıyorlar. Hacı Fehim de bu şirketin ortağı ve genel koordinatörü. Bütün yetki kendisinde.

– Fehim Bey'in mesleği nedir?

– İnşaat mühendisidir. Ben böylece kendisine gittim efendim. Zaten dediğim gibi, onu daha önceden de, siyasetten tanırdım. Ben ticarete ilk defa atılmış olduğum için tabii ki işlerin içyüzünü biliyordum. Kendisine dedim ki: "Şeyhim, bu işi sizinle birlikte yapalım. Bu işte iyi para var..." Hemen aklı yattı ve "Hay hay" deyip bana bir vekâletname verdi. Ondan sonra da aramızda noterden sözleşme yapıldı.

– Yani siz Halk Partili, o Milli Selamet Partili... Peki, siz din-dar bir insan mısınız aslında?

– Beyefendi, ben dinine son derece bağlı bir insanım. Ama ben dürüst Müslüman'ın ve dürüst dincilerin ellerini öperim. Din sahtekârlarının ve din sömürücülerinin bir numaralı düşmanıyım. Çok şükür Allah'a, yobazlardan değilim. Allah beni yobazlardan saymasın. Bu arada hacca da gittim çok şükür. Beyefendi, ben bu Fehim Adak'ı iyi tanırım. Ben onu din sahasında kendimden çok üstün biliyordum. Hem de okumuştur kendisi. İlmi yönü de vardır. Hem de bu zat, altı defa hacca ve umreye de gitmiştir. Üç defa bakanlık yapmıştır bu memlekette. Bu adama benim sonsuz güvenim vardı... Neyse, sözleşmeyi bizzat Şeyh Fehim kaleme aldı ve sıra bu sözleşmenin son satırına geldi. Bana dedi ki: "İhtilaf durumunda ne yapalım? Hangi makama başvuracağımızı yazalım?"

– Yani noterde sözleşme yapıyorsunuz, öyle mi?

– Notere götürmek üzere kendisi sözleşmeyi hazırlıyor. Ben de kendisine dedim ki: "Fehim Bey, bu işte hırsızlık, haksızlık olmaz. Böyle bir şeyi ben yapmam, siz de yapmazsınız. Hırsızlığın ve haksızlığın olmayacağı bir yerde mahkeme tayin etmek gereksizdir. Eğer aramızda bir ihtilaf çıkarsa, siz hakem

olursunuz.” Yani Emin Bey, ben bu adama böyle güveniyorum. Böyle bir şeyin benzeri dünyada görülmemiştir. Kardeşler arasında yapılan sözleşmelerde bile “İhtilaf çıkarsa falanca mahkemeye başvurulacaktır” diye hüküm olur. Ben bu adama öyle güvenmiştim ki “Siz hakem olun,” dedim. Böylece noter sözleşmesinin son satırına “ihtilaf vukuunda Sayın Fehim Adak bizzat halle yetkilidir” hükmünü koydurmuş olduk. İşte belgesi burada beyefendi, buyurun bakın...

– Ve böylece Fehim Adak’la ortak mı oldunuz?

– Ben Şark şirketiyle bu iş için yüzde elli ortak oldum. Bu şirketin merkezi Malatya’da. Şirketin ortağı olarak dokuz tane hacı var. Bir de şirketin yetkilisi ve ortağı Fehim Adak var. Etti sana on hacı. Yani on hacıyla ortak olan bir CHP milletvekili... Yüzde elli benim, yüzde elli hacıların... Neyse sözleşme bitti, notere tasdik ettirdik ve ben Karakaya Barajı’na gidip iş düzenimizi kurdum. Sözleşmeye göre işi müştereken idare etmemiz lazım. Ben oğlumu kendi yerime koydum, onlar da hacıları koydular. İşyerimizde devamlı olarak bir hacı bulunuyor. Sonra beyefendi, ben bu hacılara özendim ve kendi kendime dedim ki: “Yahu bunlar on tane hacı. Ben de yaşım geçmeden bir hacca gideyim.” Ve ben de hacı oldum.

– Allah kabul etsin. Sonra neler oldu Mikail Bey?

– Sayın Çölaşan, bir de baktım ki, bizim hacılar şantiyede paraları çarçur etmeye başladılar. Çünkü iyi para gelmeye başlamıştı İtalyanlardan. Bizim ortak paraları, helal haram demeden, gelişigüzel harcamaya başladılar bunlar... Bu durumda ben Fehim Bey’e gittim. Şirketin başında ne de olsa kendisi var. Dedim ki: “Şeyhim, ortaklarınız paraları çarçur ediyorlar. Bu doğru değildir. Kendilerine lütfen talimat verin. Ben onlara bir şey söylemek istemiyorum. Siz bu işte hakem durumundasınız.” Fakat Fehim Adak benim bu ikazlarıma rahatsızlık göstermeye başladı. Birkaç sefer “İdare ediver,” falan dedi. Ben de dedim ki: “Yahu Fehim Bey nasıl idare edeyim? Giden paraların yarısı bana ait...”

– Bu arada aldıkları paralardan sizin payınıza düşenleri vermiyorlar mı?

– Beyefendi, bir miktar veriyorlar, ama eksik veriyorlar. Mesela bankada bloke edilmesi gereken 75 milyon lirayı kendi hesaplarına geçiriyorlar, kendi adlarına çalıştırıyorlar.

– Peki, bunlar faiz de alıyorlar mı?

– Sayın Çölaşan, bunlar daha da beterini alıyorlar. Keşke sadece faiz alsalar... Bunlar kul hakkını zimmetlerine geçiriyorlar.

Cenabı Hak, Kuranı Kerim’de “Kul hakkı ile huzuruma gelme” diye; buyurmuştur. Kul hakkını yemek, faiz almaktan bile be-terdir. Allah diyor ki: “Benim koyduğum nizamı aykırı hareket edenler kâfirdir.” Allah’ın emrettiği ile hükmetmeyenler kâfirdir, zalimdir beyefendi. Sayın Çölaşan, başınızı ağrıtmayayım, sonuçta bu hacılar işin başından benim çocukları uzaklaştırdılar. Muhasebeciyi, satın alma görevlilerini falan, jandarma vasıtasıyla işyerinden çıkarttırdılar. Hacılar bunu İtalyan şirketine söylemişler, İtalyanlar da jandarmaya haber verip bizimkilerin işyerinden çıkarılmalarını sağlamış. Ben bunu duyunca Fehim Adak’a yine bastırmaya başladım. Dedim ki: “Beyefendi, bu işe bir son verin artık. Bu yapılanlar ayıptır...” Bana bağırды çağırды ve dedi ki: “Elbette yapacaklar.” Ben çok şaşırdım. Ve bu arada kendisi Şark şirketine diyor ki: “Beni görevden uzaklaştırmış olun ki artık bu adam bana bir şey söylemesin.” Ve böylece, diğer ortaklar olan dokuz hacı, Fehim Adak’ı görevden uzaklaştırmış oldular. Bana da dediler ki: “Biz Fehim Adak’a başkalarıyla ortaklık kurma yetkisi vermemiştik. Bundan sonra sen başının çaresine bak.” Sayın Çölaşan, bunlar artık bana para da vermemeye başladılar. Ben anladım ki, bu adamların Müslümanlıkla fazla bir ilgileri yoktur. Peki, ben şimdi ne yapacağım? Bu durumu uzun uzun düşündüm ve sonunda muhterem Necmettin Erbakan’a gitmeye karar verdim. Ne de olsa Erbakan Müslüman adamdır. Müslüman’ın Müslüman’a kazık atmasına izin vermez. Hele Fehim Adak gibi bir yakınının böyle şeyler yapmasına herhalde çok kızar.

– Yani paraları kurtarmak için mi gidiyorsunuz Erbakan’a?

– Erbakan’a gidiyorum, çünkü artık kişisel şeyi bir tarafa bıraktım. Ben nasıl olsa ileride davamı açarım ve paramı bunlardan mahkeme kararıyla alırım. Ama beyefendi, benim bu Fehim Adak’a çok asabım bozuldu. Hani bunlar şeriat şeyi istiyorlar ya... Öteden beri durumları budur. Şeriat düzeni isterler. Zaten daha önce de birkaç defa hacı Fehim’e dedim ki: “Şeyhim, biz bu meseleyi Allah’ın emirleri doğrultusunda çözelim. Bak, sen din adamı olduğunu söylüyorsun. Ben de sana güvenip seni hakem yapmışım, otur masaya ve bu ihtilafı şeriata göre çöz.” Ama sözümü dinletemedim. Biliyorsunuz, bu şeriatçıların başı Erbakan’dır. Dedim ki: “Hele bir de Erbakan Hocamıza gideyim. Onların başı, hocası budur. Onun sözünü dinlerler...” Ve ben kendisine gittim beyefendi.

– Evine mi gittiniz?

– Ankara’daki evine gittim beyefendi. Bir de Kuranı Kerim götürdüm hediye olarak. Kendisine dedim ki: “Sayın Hocam, biz Fehim Adak’la bir ihtilafa düştük. Bunlar benim hakkımı yiyorlar. Kul hakkını yiyorlar. Fehim Adak şeriatın savunucusudur. Siz de öylesiniz. Ben de bu durumda size gelmişim. Bu sorunu Allah’ın nizamı ile halledin, şeriata göre halledin.”

– Bu konuşma sırasında yanınızda tanık var mı?

– Efendim Erbakan’ın yanında MSP Milletvekili Lütfü Göktaş var. Aynen tanıktır. Erbakan bana, “Hay hay muhterem kardeşim. Biz bu meseleyi ‘Milli Görüş’ doğrultusunda hallederiz. Ama bunun karşılığında sizden bir istirhamımız olur. Bundan sonra bize yardım edeceksin tabii,” dedi.

– Para yardımı mı istiyor?

– Hayır, politik yardım istiyor. Ben de “Elimden geleni yaparım Hocam,” dedim. Beyefendi bunun hemen arkasından Erbakan bana dedi ki: “Şimdi bu meseleyi şeriata ve Allah’ın hükümlerine göre halledeceğiz. Bunun için üç kişilik bir şariat heyeti kuracağız. Bizim Lütfü Göktaş hukukçudur. Heyete Recai Kutan ve Lütfü Doğan’ı da üye olarak alırız. Bu şariat heyeti meseleyi Allah’ın emirleri doğrultusunda çözer.” Ben de çok mutlu oldum tabii Emin Bey...

– Mikail Bey, şariat heyetine geçmeden önce burada okuyucularımıza kısa bir hatırlatma yapalım... Recai Kutan yüksek mühendis, eski MSP milletvekilidir. Ayrıca MSP’den bakanlık yapmıştır. Lütfü Doğan eski MSP milletvekili ve MSP döneminin Diyanet İşleri Başkanı’dır. Üçüncü üye Lütfü Göktaş’ı tanımıyorum, ama eski MSP milletvekili olduğunu biliyorum. Evet, efendim, şariat heyeti kuruldu... Sonra neler oldu?

– Şimdi beyefendi benim bütün merakım, bu adamlar için içine şariat girince ne yapacaklar? Para çıkarları mı önde gelecek, yoksa Allah’ın emirleri mi? Ben öğrenmek istiyorum, bakalım şeriati kendilerine nasıl uygulayacaklar diye çok merak ediyorum. Ve efendim, on gün sonra şariat heyeti Ankara’da, Fehim Adak’ın yazıhanesinde toplandı. Ben geldim tabii CHP’li olarak... Malatya’dan öbür hacılar geldiler. Yani bizim ortak hacılar. Şeyh Fehim var, şariat heyetinin üç üyesi var.

– Fehim’in yazıhanesi nerede?

– Ankara’da Meşrutiyet Caddesi’nde beyefendi... Ben orada şariat heyetine kısa bir konuşma yaptım ve “Efendim ben sizi Nizam Partisi olarak Milli Selamet Partisi olarak ve Refah

Partisi olarak uzun zamandan beri savunucusu olduğunuz şeriat nizamını çok iyi biliyorum. Bu ihtilafın Allah'ın şeriatına ve nizamına göre çözülmesini istirham ediyorum," dedim. Onlar da bana "Hay hay muhterem kardeşim," dediler. Bu durumda Recai Kutan bir zabıt tanzim etti. O zaptı da imzaladık. O zabıttan bana vermedi.

– Tamam da Mikail Bey, diğer ortak hacılar hani Fehim Adak'ı şirketten azletmişlerdi? Hani onu uzaklaştırmışlardı?... Fehim yine devrede mi yani?

– Elbette beyefendi... Allah kelimasına göre çözecek. Bir hafta sonra ben büyüen dosyayı şeriat heyetine takdim ettim. Bütün yazışmaları, noterden çektiğim protestoları, Şeyh Fehim'e yazdığım mektupları, hepsini heyet başkanı Lütfü Doğan'a takdim ettim.

– Peki, bu şeriat heyeti bu iş için para alacak mı, yoksa Allah rızası için mi yapacak hakemliği?

– Allah rızası için beyefendi, Allah rızası için. Efendim, bir de baktım ki, bunlar da beni süründürmeye başladılar. Bizim şeriat heyetinin de Fehim Adak'ı himaye etmeye başladığını gördüm. Ben umudu kestim. İki-üç ay sonra, bunların da hikâye olduğunu anladım. Bu meyanda ben defalarca giderim Erbakan'a ve derim ki: "Etme eyleme Hocaefendi, ben 'Milli Görüş'ün himayesine sığındım, ama adamların işi savaşıyor. Açıkça Fehim Adak'ı kolluyorlar..." Bu arada bir Kur'anı Kerim daha götürdüm evine. "Al Sayın Erbakan, Allah'ın emridir. Sen Kur'anı Kerim'e bağlıydın. Etme eyleme, araya kitap konuyor. Bunun hatırı için bunu hallet. Toplanın bir el koyun duruma." Bu arada benim ayda on milyon liram gidiyor. Giden paramın hesabını ben de şaşırdım vallahi. Ama bunlar hep inşallah, maşallah... Fakat Sayın Çölaşan, burada bir şey söylemezsem Allah bana günah yazar. Şeriat heyeti başkanı Lütfü Doğan var ya... Allah için dürüst ve Müslüman adammış. Temiz insan. Onun bir art niyeti yoktur. Allah'ın emri neyse, aynen ona göre hareket eder adam.

– Sonuçta şeriat heyeti hiç toplanmadı mı?

– Efendim, bir kere toplanıp bir ara kararı verdi. Onun da belgesini işte size takdim ediyorum. Üçünün de imzaları vardır. Beyefendi bir gün biz Lütfü Doğan Hoca'yla birlikte kaldık ve Fehim Adak'ın yazıhanesine gittik. Bu arada Fehim Adak yine hacca gidip gelmiş. Ve benim paramla, yani haram parayla gitmiş beyim. Bunu rahatça söyleyebilirim.

– Kaç paranız gitti bu durumda?

– Benim hesabıma göre, faizleriyle birlikte 300 milyondan fazla param gitmiştir beyefendi. Hepsini haram ettim onlara! On tane hacı, bunu aralarında paylaştılar. Şimdi ben bunları mahkemeye de vereceğim beyefendi, ama benim bugüne kadar esas amacım, bunların nasıl Müslüman olduklarını ortaya çıkarmaktı. Eğer siz bu konuştuklarımızı aynen yazarsanız, bu yazı yayımlandığı anda bu adamların Müslümanlığı düşmüş olacak. Burada vatandaşlarıma uyarıda bulunuyorum ki, hiç kimse bunların sakalına ve ibadetlerine kanmasın. Tabii bunların içinde Müslüman adamlar vardır ama ben bu olayı yaşadım. Hatta bir gün Erbakan bana, “Ne yapayım, Fehim beni dinlemiyor,” deyince ben kendisine, “O halde bu adamı camianızdan çıkarın,” demiştim. Ama Erbakan şimdi Refah’ın başına geçti ve bir baktık ki, Fehim Adak’la yine kol kola girmiş. Şimdi bakınız Sayın Çölaşan, ben bu mücadeleye bu adamlardan paramı alıncaya kadar devam edeceğim. Şimdi ben bunlarla kişisel bir mücadele yapıyorum. Benim mücadelem İslamiyet ve insanlık adınadır. Ben en sonunda bunları, “Biz aslında şeriatçı falan değiliz” diye bağırtacağım. Buna mecburlar. Ya gelip bana hesap verecekler ve paramı ödeyecekler ya da şeriatçı falan olmadıklarını kabul edecekler. Ben şimdi şunu istiyorum Sayın Çölaşan: Gelsinler, bir heyet huzurunda istedikleri yerde bir açkoturum yapalım. Gazeteciler, din adamları, hukukçular gelsin. Bunların huzurunda bir tarafta ben oturayım, bir tarafta da Erbakan ve Şeyh Fehim otursunlar. Bunların bana yaptıklarını Bulgarlar oradaki Türklere yapmadı beyefendi. Yahudiler Müslümanlara yapmadı. Bu adamlar ha bire diyorlar ki: “Biz iktidar olursak şeriat düzeni getireceğiz.” Ben de diyorum ki: “Kardeşim sen şeriat düzenini ve büyük Allah’ın emirlerini önce kendine uygula. Kul hakkı yeme. Haram para yeme.” Para büyük olunca şeriat nerede kaldı beyefendi? Demek ki, para büyük olunca, Allah’ın ve Peygamber’in emirleri ortadan yok ediliyor bunlar tarafından! İşlerine gelince Allah, işlerine gelmeyince para... Şimdi beyefendi ben şeriat düzeni istemiyorum, ama gerçek Müslümanım. Eğer bu benim işimi şeriata göre Türkiye’de çözmeye korkuluyorsa, ben bunları Suudi Arabistan’a davet ediyorum. Medine’de İslam Üniversitesi’nin şeriat fakültesi vardır. Orada Profesör Ekrem Ziya Ömeri’ye gidelim. Kahire’de El Ezher Üniversitesi’ne gidelim. Orada din adamlarına başvurayım. Veya istedikleri din adamına başvurayım.

Sekizinci Bölüm

BİR PARTİ DAHA: REFAH

Hilal İçindeki Başak

Necmettin Erbakan, hapisten çıkmıştı, ama yasaklıydı. On yıl siyaset yapamayacaktı. Ama Ankara Yukarı Ayrancı'daki evinde "iman, cihat, sabır" sohbetleri düzenliyordu. Yeni parti çalışmaları bu ev sohbetlerinden doğdu...

Önce yeni partinin adını "Doğru Yol Partisi" koymayı düşündüler. Süleyman Demirel liderliğinde eski AP'lilerin bu isimde bir parti kurması nedeniyle vazgeçtiler. Refah Partisi adını verdiler.

"Hoca'nın Partisi" 19 Temmuz 1983 tarihinde kuruluş dilekçesini İçişleri Bakanlığı'na verdi. O günlerde Refah Partisi'nin adını çok kişi "Hoca'nın partisi" diye telaffuz ediyordu.

Refah Partisi'nin kuruluş dilekçesindeki genel merkezinin adresi, Ankara, Sakarya Caddesi 5/3 numaradaki yazıhaneydi. Parti kısa bir süre sonra Meşrutiyet Caddesi 36/5 numaralı adrese taşındı.

Genel Başkan "emanetçi" Ali Türkmen adındaki bir avukattı.

Milli Nizam Partisi'nin amblemi, işaretparmağının havaya kaldırılmış haliydi. Partinin radikal ve İslamcı söylemine uygun bu işaret "tevhidi, yani Allah'ın birliğini" temsil ediyordu. Milli Selamet Partisi'nin amblemi "Cennet'in anahtarı" olarak gösterilen anahtardı. Bu amblem İslami kesimde "Kim Lailahe İllallah derse cennetin kapısını açmış olur" hadisi şerifinin anlamını taşıyordu.

Yeni parti RP'nin amblemi ise hilal içindeki "başak" idi ve derin İslami mana taşıyordu. Hilalin üzerine füze gibi yerleştirilmiş başakta 19 tane buğday tanesi "Bismillahirrahmanirrahim" sözcüğündeki 19 harften esinlenmişti.

Programı ise dedesi MNP ve "babası" MSP'nin benzeriydi. İşin özünde dinin devlete ve siyasete hâkim olması isteniyordu. Tabii bu program da yine kapalı bir biçimde kaleme alınmıştı. Hatta laiklik için, "din ve vicdan hürriyetidir" deniyordu.

Refah Partisi'nin 33 kişilik kurucu üyeleri şunlardı:

Zeki Büyüközer (Mali Müşavir), M. Reşit Emre (Avukat), M. Nuri Kahraman (Tüccar), İ. Sinan Kılıç (Tüccar), Ali Türkmen

(Avukat), Ahmet Topaloğlu (Emekli), Numan Kılıç (İşçi), Adil Seyrek (Avukat), Ahmet Küçükdere (Sanayici), Abdülkerim Şebik (Avukat), Ahmet Tekdal (Avukat), Ahmet Ertok (Makine Mühendisi), Rıza Ulucak (Avukat), Mustafa Koç (Emekli), Mehmet Polat (Makine Mühendisi), Abidin Çetin (Harita Mühendisi), A. Rıza Ener (Avukat), Kemal Yılmaz (Çiftçi), Nuri Aksoy (Çiftçi), Halil Meyvalı (İşçi), Mehmet Özdemir (Esnaf), Osman Aslan (İşçi), Oktay Yel (İşçi), Osman Çolak (Esnaf), Muharrem Kuru (Esnaf), Ö. Lütfi Uzunözmen (Emekli), Ali Vural (Mühendis), Abdurrahman Serdar (Serbest), Mehmet Özyol (Yüksek Tahsil), Abdullah Aşağıpınar (Esnaf), Numan Çoban (Çiftçi), Hasan Yıldız (Nakliyecisi).

RP, kısa sürede yasaların seçime katılmak için şart koştuğu sayıda il ve ilçe teşkilatını kurdu ve seçime katılmak için baş vurdu.

Ahmet Tekdal, Ahmet Topaloğlu, Mehmet Özdemir ve Abdurrahman Serdar dışındaki kurucuların 29'u Milli Güvenlik Konseyi tarafından veto edildi. Parti kurucusu olmanız için askeri darbenin onayını almanız gerekiyordu!

RP, 6 Kasım 1983'te yapılacak genel seçimlere katılabilmek için hemen 29 kişilik yeni bir kurucular listesi daha verdi:

Mustafa Kadri Öztürk, Recep Gürcan, Bekir Erdircan, Zeki Tokat, Mahmut Adil, İlyas Özgün, Ahmet Yılmaz, Abdülgazi Konsuk, Nazır Özdemir, Mehmet Güler, Mehmet Karabekir, İbrahim Ethem Gülbey, Mehmet Erdoğan, İlyas Türkuş, Mükremin Karakoç, Yaşar Poyraz, Bakır Erköseoglu, Mevlüt Badel, Bilal Kayaalp, Ahmet Yavuz, Kâzım Dökmen, Ali İlhan, Abdullah Eken, M. Nebil Atahan, İbrahim Erdaş, Hasan Gürel, Muammer Boyran, Coşkun Sungur, Numar Uçar.

Refah Partisi 29 yeni kurucuyu da 8 Ağustos tarihinde İçişleri Bakanlığı'na bildirdi. Milli Güvenlik Konseyi 21 gün sonra 29 kişiden 25'ini daha veto etti. MGK'nin parti kurucularını inceleme süresi 20 gündü. Ancak bu kez bir gün geç kalmıştı. Ama yasanın ne önemi vardı, darbeciler ne derse, ne yaparsa yasa oydu.

Partilerin seçime katılabilmeleri için kurucularını 24 Ağustos 1983 tarihine kadar MGK'ya bildirmesi gerekiyordu. Refah Partisi son 29 kişilik listeyi 8 Ağustos günü Milli Güvenlik Konseyi'ne göndermiş, konseyden ses çıkmayınca RP'liler, "Bu kez veto yok" diye sevinmişlerdi. Ancak 29 Ağustos'ta gelen yeni vetoları öğrenince şoke oldular. RP Yüksek Seçim

Kurulu'na Milli Güvenlik Konseyi'nin bir gün geç bildirmesi nedeniyle yasal haklarının çiğnendiğini bildirerek seçime katılma hakkının verilmesini istedi. İsteği reddedildi. RP, tıpkı Milli Güvenlik Konseyi'nce veto edilen (SODEP gibi) başka partilerle birlikte 6 Kasım milletvekili seçimlerine katılamadı. RP kuruluşunu 21 Eylül'de tamamladı, ancak iş işten geçmişti. RP, genel seçimlere katılamadı.

Genel seçime darbecilerin onayladığı ANAP, MDP ve HP katıldı. ANAP'ın genel başkanı MSP eski milletvekili aday Turgut Özal'dı. Nakşibendi Gümüşhanevi Dergâhı'nın müridi Turgut Özal veto edilmemişti. Peki diğer müritlerin kurduğu Refah Partisi niye vetodan kurtulamamıştı? Birinin ardında ABD desteği vardı kuşkusuz...

Yüzde 45.5 oyla 212 milletvekili çıkararak ANAP tek başına iktidar oldu. Partinin önde gelen isimlerinden Mehmet Keçeciler Özal gibi eski MSP'liydi; Konya Belediye Başkanlığı yapmıştı. Gümüşhanevi Dergâhı'nın bir müridi ilk kez başbakanlık koltuğuna oturacaktı. Turgut Özal'ın siyasete atılmasını, MSP'den aday olmasını söyleyen Şeyhi Mehmet Zahit Kotku'ydu zaten.

RP ancak 25 Mart 1984 tarihinde yapılan yerel seçimlere katıldı. Ahmet Tekdal'ın genel başkanlığında seçime giren RP toplam oyların yüzde 4.8'ini topladı. 837 bin 43 oy almıştı. Van ve Şanlıurfa ve o dönem ilçe olan Batman Belediye Başkanlığı'nı kazandılar. Seçime katılan ANAP, SODEP, DYP, MDP, HP'nin arkasından aldığı oy yüzdesine göre RP 6. oldu.

Milli Görüş'ün Sıkıyönetim Versiyonu

Refah Partisi'nin birinci büyük kongresi 30 Haziran 1985 tarihinde Ankara'da, Atatürk Spor Salonu'nda yapıldı. 65 ilden toplam 767 delege kongreye katıldı. Salon oldukça kalabalıktı. Salona giremeyenler için bahçede kapalı devre yayın yapan televizyon kuruldu. Kongreyi sayıları az olmakla birlikte başı örtülü bayanlar da izledi. Salonda erkekler ayrı bayanlar ayrı yerlerde, "haremselamlık" şeklinde oturdular.

Genel Başkan Ahmet Tekdal yaptığı konuşmada sık sık "Milli Şuur"dan bahsetti. "Milli Şuur" 70'li yılların MNP ve MSP dönemlerinde dillerden düşmeyen "Milli Görüş"ün sıkıyönetim versiyonuydu!

Tekdal, "Milli Şuur"u partililere şöyle anlattı: "Milli Şuur; bağımsızlık, insan hakları, demokrasi, adil ekonomi, refahın

yaygınlaştırılması, milli dış politika ve milli eğitim, milli terbiyedir.” Kenan Evren’in anılarına göre, Tekdal kongreden sonra ziyaretine gittiği Cumhurbaşkanı Evren’e de Milli Şuur’u anlatmış ve Humeynici, Nurcu, Süleymancı olmadıklarını söylemişti!

RP’nin iç ve dış konulardaki tavrı MSP ile aynıydı. Tıpkı MSP gibi ağır sanayi hamlesini gerçekleştirip ekonomik ve siyasi açıdan Batı’dan uzaklaşmayı, İslam değerlerinin hâkim olduğu bir toplumu hedeflediğini parti programına yazmıştı.

Kongrenin öğleden sonraki bölümünde kürsüde konuşan İstanbul delegesi Kahraman Emmioğlu “Ağır sanayi hamlesini bir an önce başlatmak istiyoruz,” deyince tüm salon ayağa kalkarak “İnançlı Erbakan” sloganı atmaya başladı.

Yapılan seçimlerde genel başkanlığa Ahmet Tekdal seçildi. Prof. Esat Coşan’ın müridi ve aynı zamanda hadis derslerinin öğrencisiydi. Yani Tekdal da Gümüşhanevi Dergâhı’ndandı.

Daha sonra merkez karar ve yönetim kurulu kendi aralarında yaptıkları seçimle, parti genel başkan yardımcılıklarına Rıza Ulucak, Ömer Faruk Ekinci, Abdülkadir Öncel ve Bahri Zengin’i getirdi. Genel muhasip ise Devlet Planlama Teşkilatı’nda çalışırken Şeyh Mehmet Zahit Kotku’ya bağlanan Cevat Ayhan’dı. Şeyh Mehmet Zahit Kotku’nun ikinci kuşak öğrencilerine iş düşmüştü artık...

13 Ekim 1985 günü RP İzmir teşkilatının düzenlediği Refah Gecesi’nde Atatürk’e saygısızlık yapıldığı ve laiklik ilkelerine aykırı davranıldığı gerekçesiyle Devlet Güvenlik Mahkemesi tarafından soruşturma başlatıldı. Bu soruşturma / dava sonucu ceza alacak bir isim ileride siyasetin tanınmış adlarından olacaktı: Bülent Arınç

Peki, ne olmuştu:

İzmir Eşrefpaşa semtindeki bir sinema salonunda oyunlar sergilenmiş, şiirler okunmuş, konuşmalar yapılmıştı. Konuşmalarda aslında yeni şeyler söylenmiyordu: “Milli marifi kuracağız. Hocasının ayağını öpecek kadar saygılı olan çocuklar yetiştireceğiz. Faizi kaldıracacağız, ağır sanayi kuracağız.” Ancak dönem sıkıyönetim dönemi değildi. Darbe bitmiş, demokrasiye geçilmişti fakat bu, henüz kâğıt üstündeydi. Darbenin kurumları sıkıyönetim yönetimiyle ipleri elinde tutuyordu.

Soruşturma başlatılıp dava açılınca geceyi düzenleyen RP Merkez Karar ve Yönetim Kurulu üyeleri Bülent Arınç, Cengiz Kantarcı, İzmir İl Başkanı Mehmet Kaya partiye zarar

gelmesin diye görevlerinden istifa ettiler. Sonuçta mahkeme kararını verdi: Bülent Arınç, Ömer Cahit Akay, Erol Camtakan ve Eyüp Menderes 4 yıl 2 ay ağır hapis cezasına çarptırıldı.

Grafik Yükseliyor

Refah Partisi, genel başkanları Erbakan'dan yoksun olarak girdiği 28 Eylül 1986 tarihindeki milletvekili ara seçimlerinde oylarını 1.7 oranında artırarak yüzde 5.7'ye yükseltti. Dönemin ANAP hükümetinin parti dışından bakanı Dışişleri Bakanı Vahit Halefoğlu, Türk Amerikan Derneği'nde yaptığı bir konuşmada, RP'nin ara seçimlerde aldığı yüzde 5.7 oranındaki oyu değerlendiren, "İrticanın son seçimde ne kadar oy aldığı ortadadır. RP yüzde 5 oranında oy almıştır," diyordu. Bu sözlerle RP'den sert tepkiler geldi. Genel Başkan Ahmet Tekdal, Dışişleri Bakanı Halefoğlu'nu istifaya çağırdı. *Milli Gazete*'nin 11 Ekim 1986 tarihli sayısındaki manşet ilginçti: "Ya ispat etmeli ya intihar etmeli!"

Yuvaya Dönüş

12 Eylül askeri darbesinin sertliği yumuşadıkça siyasi parti yöneticilerine getirilen 10 yıllık politika yasağı kamuoyunda tartışma konusu olmaya başladı.

ANAP'ın, 12 Eylül'ün bu antidemokratik yasağını kaldırmamak için direnmesi, kendi içinde de tartışmalar yaşanmasına neden oldu. Sonunda Başbakan Özal kendince uyanıklık yapıp bir yol buldu. Yasakların kalkıp kalkmayacağını halka soracaktı; halkın yasakların kalkmayacağını isteyeceğini sanıyordu. Tarih belirlendi: 6 Eylül 1987 tarihinde referandum yapılacaktı.

Başta Turgut Özal olmak üzere ANAP'lılar "no no no" (Hayır hayır hayır) tişörtleri ile mitingler yaptılar. "Hayır'da hayır vardır," diyorlardı. Görünürde yasakların kalkmasını sadece ANAP istemiyordu. Sosyal demokrat SODEP ile HP'nin birleştiği SHP ise bu konuda ikiye bölündü. SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, "demokrasilerde bu tür yasakların olamayacağını" söyleyerek herkesin yasakların kalkması lehinde oy kullanmasını istedi. Öte yandan Bülent Ecevit'in de yasağının kalkması sonucu Demokratik Sol Parti'nin başına geçip sosyal demokrat oyları böleceği endişesi SHP'lileri kara kara düşündürüyordu.

DYP ise yasakların kalkmasını en çok arzu eden partiydi. Zaten DYP Genel Başkanı Hüsamettin Cindoruk her fırsatta emanetçi

olduğunu belirtiyordu. DYP'nin "bir bileni" Süleyman Demirel tekrar genel başkan olacağı günü sabırsızlıkla bekliyordu.

Sonunda sandığa gidildi. Sonuçlar şaşırtıcıydı. Yüzde 50.25 (11 milyon 654 bin 696 kişi) yasakların kalkmasını, yüzde 49.77 (11 milyon 548 bin 016 kişi) yasakların devam etmesini istedi.

Yasakların kalkmasını isteyen kişilerin 70 bin fazla çıkması sonucu Süleyman Demirel, Bülent Ecevit, Alparslan Türkeş, Necmettin Erbakan gibi siyasi yasaklı eski genel başkanlar "özgürlüklerine" kavuştu ve zamanla partilerinin başına geçtiler.

Sonucun kıl payı olması ANAP lideri Turgut Özal'ı memnun etti. "Demek ki Türkiye kamuoyu eskiye dönmek istemiyor," diye düşünüp erken genel seçim kararı aldı.

Siyasi yasağı kalkan Erbakan ve 17 MSP'li yapılan bir törenle 25 Eylül 1987 tarihinde RP'ye üye oldular.

Ancak Erbakan'ın RP'ye genel başkan olup olmayacağı konusunda partide tartışma çıktı. Başta Oğuzhan Asiltürk olmak üzere bazı RP'liler, Erbakan'ın tıpkı Şeyh Mehmet Zahit Kotku gibi parti üstü bir konumda olmasının daha iyi olacağını düşünüyordu. Erbakan bu teklife çok kızdı; "Siz beni uhrevi başkan yapmak istiyorsunuz," diye sitem etti.

Erbakan genel başkanlık koltuğunu istiyordu.

Ve, 11 Ekim 1987 tarihinde yapılan RP 2. Olağan Kongresi'nde tek aday olan Necmettin Erbakan genel başkanlığa seçildi. Ayrıca parti Merkez Karar ve Yönetim Kurulu üyeliğine de Asiltürk, Kazan, Hatipoğlu, Kutan, Battal gibi 13 eski MSP'li getirildi.

Necmettin Erbakan'ın RP'nin genel başkanlık koltuğuna oturduktan sonra ilk eleştirdiği kişi, eski MSP milletvekili aday ve dönemin başbakanı Turgut Özal oldu.

Özal'ın Avrupa Birliği üyeliğine yaptığı başvuruyu Erbakan yerden yere vurdu. Bu başvurunun Türkiye'nin Ortak Pazar'da ezilip yok olması, Batı'nın kölesi olması anlamına geldiğini söyledi.

"Çiçeği burnunda" RP Genel Başkanı Necmettin Erbakan, 70'li yıllarda olduğu gibi basında fazla yer alamadı. Meclis'te grubu olmadığı için televizyona da çıkamıyordu ve artık seçim gezileri için gittiği il ve ilçelerde fazla kalabalık toplayamıyordu. "Milli Görüş" tabanını Turgut Özal partisine kaptırmıştı... Ama Erbakan pes edecek biri değildi. Hep bildik projelerini açıkladı. "Milli Harp Sanayii Planlama Teşkilatı" kurulmasını

önerdi; Türkiye'nin silah sanayiinin yüzde 92'sini yurtdışından karşıladığını, pistonu Amerika'dan gelmezse kullandığı jeep'in çalışmadığını söyleyip böyle bağımsız ülke olunamayacağını belirtiyordu..

Ve gerçek şu ki, döneminde eleştirilen, hatta alay edilen bu projelerin ulusal harp sanayisinin kurulması için elzem olduğu anlaşılabaktı! Bu projeleri hayata geçirenlerin hemen hepsinin "Balyoz Darbe Planı" yalanıyla cezaevlerine atılması da ayrı bir çalışma konusu olmalıdır...

RP'nin Kazandığı 21 Milletvekili!

RP Necmettin Erbakan'ın genel başkanlığında girdiği 29 Kasım 1987 genel seçimlerinde umduğunu bulamadı. Antidemokratik Seçim Yasası seçime katılan partilerin yüzde 10'luk Türkiye barajını aşmasını şart koşmuştu. RP ise %7.16 oy ile ülke barajını aşamadı. RP'yi tercih eden 1 milyon 717 bin 425 seçmenin oyu boşa gitmişti!

Yapılan hesaplara göre on yıl önceki seçim kanunu uygulan- saydı RP 21 milletvekili kazanacaktı.

Bu seçimlerin RP açısından başarıları da vardı; ANAP'a gi- den oylarını yavaş yavaş geri almaya başlamıştı... ANAP her ne kadar muhafazakâr bir parti olsa da uyguladığı neo-liberal eko- nomik politikalar orta sınıfın giderek erimesine neden oluyordu. Ardı ardına yapılan özelleştirmelerle devletin iktisattaki ağırlığı- nın azaltılma çabaları "Milli Görüş" tabanını rahatsız ediyordu.

Şurası bir gerçek ki, Refah Partisi 12 Eylül Darbesi'nden sonra yapılan seçimlerde oylarını devamlı artıran tek partiy- di. Partinin grafiği giderek yükseliyordu. En büyük çıkışını ise, "İstiklal Harbini Yeniden Yapıyoruz" sloganıyla girdiği 26 Mart 1989 tarihinde yapılan yerel seçimlerde gösterdi.

RP yüzde 9.8 oy oranı ile SHP (28.4), DYP (26.4) ve ANAP'ın (21.8) arkasından dördüncü parti oldu. Konya (Halil Ürün), K. Maraş (Ali Sezai), Sivas (Temel Karamollaoğlu), Ş. Urfa (Halil İbrahim), Van (Fethullah Erbaş) belediye başkanlıklarını kazandılar.

Adıyaman Gerger; Bingöl Genç ve Solhan; Kars Akkaya; Kayseri Yahyalı; Konya Karatay, Meram, Selçuklu, Yunak; Kütahya Tavşanlı; Mardin Cizre; Nevşehir Kozaklı; Sakarya Akyazı; Ş. Urfa Akçakale; Van Gürpınar; Şırnak Sason ilçesinde belediye başkanlığı koltuğuna RP adayları oturdu. RP ayrıca 46 beldeyi de kazandı.

İrtica Otobüsü

RP'li belediye başkanlarının ne yapacakları merakla beklenirken, ilk ses Konya'dan geldi: irtica otobüsü!

RP Konya Belediye Başkanı Halil Ürün kadınlar ve erkeklerin ayrı bineceği otobüs fikrini ortaya attı. Güya Konya nüfusu son yıllarda çok artmıştı. Toplu taşıma araçlarında kadınlar ve erkekler çok sıkışık şartlarda yolculuk ediyordu. Belediye Başkanı Halil Ürün, erkeklerle kadınların birbirlerine bu kadar yakınlaşmasını doğru bulmadığını, otobüs sayısını artıramayacağı için, mevcut otobüslerin bir kısmını kadınlara ayırmayı tercih edeceğini açıkladı!

RP'li Belediye Başkanı'nun önerisi kamuoyunda sert tartışmalara neden olurken, RP'li Şanlıurfa Belediye Başkanı Halil İbrahim Çelik ortalığı daha da karıştırdı. Çelik, Atatürkçü ve laik olmadığını açıkladı. Bu demeci üzerine hemen Devlet Güvenlik Mahkemesi (DGM) tarafından gözaltına alındı. Çelik ileride "dokunulmaz" olmak için milletvekili yapıldı. Fakat demecileri hep Türkiye'yi sarstı. Örneğin, 17 Ocak 1993'te RP il teşkilatının Kahramanmaraş Spor Salonu'nda düzenlediği toplantıda, "70 yıldır Allahsızlık rejimiyle yönetiliyoruz. Atatürk ve Firavun Allahsızlık iddiasında bulunuyor," dedi. Bu sert sözler RP Genel Merkezi'nde de rahatsızlık yaratıyordu. Öyle ki, Çelik ile Erbakan'ın yolları daha sonraki yıllarda tamamen koptu. Çelik, hakkındaki davalar nedeniyle yurtdışına kaçtı...

Artık gazetelerde sık sık RP'li belediye başkanlarının "icraatlarına" rastlanıyordu. Gündemi RP'liler oluşturunuyordu. Biri bırakıp biri alıyordu. Şanlıurfa Belediye Başkanı Çelik'ten sonra gözler yine Konya'ya çevrildi.

Konya Belediye Başkanı Ürün'ün bir başka projesi de tepkiyle karşılandı: kadın hastanesi! Ürün, personelinin tamamen kadın olduğu bir hastane kuracağını söyledi. Kahramanmaraş Belediye Başkanı Ali Sezai de aynı projeyi hayata geçireceğini belirtti. Olurdu olmazdı tartışmaları günlerce sürdü. Sonunda ne "irtica otobüsü" ne de "kadın hastanesi" uygulamaya geçirilebildi. Projeler unutuldu gitti.

Kürt Politikası

Refah Partisi'nin 1984 yerel seçimlerinde çok oy aldığı yerlerin sıralaması şöyleydi:

Bingöl (13.5), Siirt (10.0), Şanlıurfa (9.8), Muş (9.6), Van (9.1), Kahramanmaraş (8.9).

1987 genel seçimlerinde en çok oy aldığı yerler ise şöyle sıralanıyordu:

Diyarbakır (24.5), Siirt (24.0), Bingöl (22.1), Bitlis (21.1), Elazığ (17.6), Van (17.3), Mardin (16.9).

Bir de 1989 seçimlerindeki sıralamaya göz atalım:

Bitlis (27.8), Muş (27.7), Bingöl (25.2), Siirt (24.0), Sivas (23.5), Van (22.7), Elazığ (20.9).

MSP'nin ilk kez seçime girdiği 1973 yılında en başarılı olduğu iller sıralamasına bakılırsa Erzurum, Sivas, Malatya, Konya, Gümüşhane, Elazığ, Çorum, Yozgat gibi daha çok muhafazakâr Türklerin oturduğu yerleşim yerleri görülür.

MSP'nin 1977 seçimlerinden sonra ayakta kaldığı tek bölge Güneydoğu bölgesiydi.

Yukarıdaki tabloya bakıldığında da RP'nin oy deposu hâlâ Güneydoğu'ydu.

RP'nin tabanını geri bırakılmış, hâlâ feodal ilişkilerin yaşadığı, şeyhlerin, şihların ağaların sözünün geçtiği Kürt illeri oluşturunuyordu. Bu tabanın gerek MSP'yi gerekse RP'yi desteklemesinin en önemli nedeni dinsel idi. MSP ve RP bölgedeki özellikle Nakşibendi şeyhler ve ağalarla sıkı ilişki içindeydi.

Oy potansiyelinin büyük bir bölümünü Güneydoğu'dan alan Refah Partisi'nin "Kürt politikası" var mıydı? Bu sorunun yanıtına geçmeden önce devletin, 1984 yılında başlayan PKK hareketine karşı kullandığı "silahlardan" birini anımsatmak gerekiyor: İslam.

Örneğin Mart 1986. Askerler helikopterlerle şöyle el ilanları dağıtıyorlardı:

"Vatandaş! Bakın, en yüce İslam dini size ne emrediyor?... Sizinle savaşanlara karşı Allah yolunda siz de savaşın. Allah tecavüzkârları sevmez. (Kuranı Kerim Bakara Suresi, ayet 190.) 'Onlara karşı savaşmak senin gibi her Müslüman'ın görevidir.'"

Örneğin Mayıs 1986. Tunceli Valisi emekli General Kenan Güven üzerinde cami resimleriyle Türk bayrağının bir arada bulunduğu ayetlerle donatılmış el ilanlarını muhtarlar dağıtmıştı. Vali bu arada muhtarları da uyarmıştı: "Din düşmanlarına karşı köylüyü ikaz etmek, korumak hepimizin görevidir. Elimde gördüğünüz el ilanları ve afişlerini her köşe başına, her kahveye ve bakkal dükkânlarına astıracaksınız. Bunlar size zimmetlidir. Siz de köylüye zimmetleyeceksiniz. Kesinlikle bu ilanlar, afişler indirilmeyecek ve yırtılmayacak!"

Laik Türkiye Cumhuriyeti Valisi, "Müslüman Türk Milletini" PKK'ya karşı Allah yolunda savaşa çağırıyordu!.. Devlet, Kürtlerle birleşebileceği ideolojik temeli bulmuştu: İslam! Aydınlar Ocağı'nın etkili ismi Nevzat Yalçıntaş başta olmak üzere bir grup "araştırmacı" bölgeye gitti, çalışmalar yaptılar. Bu arada Dicle, Fırat, 100. Yıl gibi Doğu ve Güneydoğu üniversitelerinde sempozyumlar yapıldı. "Doğu Anadolu'nun sosyal, kültürel ve iktisadi meseleleri" ele alındı. "İslam'ın getirdiği birlik, beraberlik ve kardeşlik fikri"nin işlenmesi isteniyordu.

Neler neler söyleniyordu:

"Devlet politikamız, Nurculuk adı verilen dini akımı değerlendirmede, Türk ülkesinin geleceğini sarsıcı inanılmaz hatalara düşmüştür. Said-i Nursi, bugün azınlık milliyetçiliği çıkmazına saptırılmak istenen insanlarımızın arasından çıkmıştır. Tabiatıyla ağırlık itibarı ile en azından başlangıcında, daha ziyade Doğu ve Güneydoğu bölgelerimizde taraftar bulmuştur.

Söz konusu zat, hayatı boyunca 'Kürt aslından geldiğini' defaatle dile getirmiş ve fakat 'Türk milletinin İslamiyet yolundaki büyük hizmetlerine' işaretle, ayrılıkçı güçlere şiddetle göğüs gererek etnik ayrılıkçılığın zümreye zarar getireceğini ve devletin bütünlüğünün asla bozulmaması gerektiğini vaaz etmiştir. Doğu yöremizde, Nurculuğun başını ezme çabaları sonunda ortaya çıkan boşluk, ayrılıkçılar belasına davetiye çıkarmıştır." (Yeni Haber, 26 Kasım 1986)

Zaten 12 Eylül askeri darbesinin lideri Cumhurbaşkanı Kenan Evren de İslamiyet'in "birleştirici" ve "bütünleştirici" olduğu görüşündeydi. Sonuçta kollar sıvandı. Din âlimlerine başvuruldu. Kuran ve peygamberin hadisleri tarandı. Ayetli hadisli bildiriler hazırlandı:

"Vatandaş!

Mukaddes kitabımız Kuranı Kerim diyor ki (El-Enfal/46): Allah'a ve onun resulüne itaat edin. Birbirinizle çekişmeyin. Sonra zaafa düşersiniz. Rüzgârınız kesilip gider. Bu vatan haini eşkıyanın getirmek istediği düzen küfür düzenidir. Onlarda din, namus, ahlâk değerleri yoktur..."

"Yüce İslam dininin emirleri" ve peygamberin "buyrukları" Diyarbakır'dan havalanan uçaklarla, helikopterlerle, Hakkâri, Siirt, Mardin, Diyarbakır, Tunceli, Van, Bitlis, Muş, Şırnak ve diğer illere atılarak dağıtıldı.

“Küfür cephesine” karşı “İslam cephesi” kuruluyordu.

Görev yurttaşlık değil “Müslümanlığın göreviydi”. Türk Ordusu’nun tanımlanması bile değiştirilmişti: “İslam Dünyasının Ordusu!”

PKK’nın Alternatifi

Doğu ve Güneydoğu’da bu gelişmeler olurken, 2000’e Doğru dergisine bölgeden gelen haberler ilginçti: “Devlet, PKK’nın karşısına Refah Partisi’ni çıkaracak.”

Refah Partisi’nin bölgedeki faaliyetlerini, gücünü, seçmenle ilişkilerini öğrenmek amacıyla 15 Şubat 1988 tarihinde 20 günlük bir araştırma yapmak için bölgeye gittim. Diyarbakır, Bitlis, Bingöl, Siirt, Muş ve Van’da RP’nin önde gelen isimleri ile saatlerce süren sohbetler yaptım.

RP Diyarbakır Merkez İlçe Başkanı Nejdet Öcal, “PKK’yı önlemek için tek çözüm manevi değerlere sıkı sıkıya sarılmaktır,” diyordu.

RP Siirt Belediye Başkan adayı Şih Hazin ailesinden Mehmet Emin Aydın’ın, “Olayların önlenmesi için İslam felsefesinin buralarda yaygın olması gerekir,” şeklindeki sözlerini bölgedeki tüm RP’liler ağız birliği etmişçesine tekrarlıyordu.

RP Muş Merkez İlçesi Başkanı Kutbettin Yıldırım, “Bizde Kürt ve Türk diye bir şey yok. Herkes Müslüman,” diye konuşuyordu.

Diğer yandan RP’nin Güneydoğu’daki toplantılarında, mitinglerinde “şeriat” isteyen sloganlar atılıyordu. Ev sohbetlerinde şeriat propagandaları yapılıyordu. Bunları güvenlik güçleri sessizce izliyordu.

Araştırma sonucu şu saptamayı yapmıştım: Devlet ve RP, Kürt sorununa İslamcı çözüm konusunda hemfikirler. Batı’daki Türk-İslam Sentezi ve Doğu’daki Kürt-İslam Sentezi düşüncesinin yapı taşlarından biri de Refah Partisi’ydi.

Doğu’da “Kürt-İslam Sentezi” 1989 yerel seçimlerinde beklendiği gibi büyük başarı getirmedi. RP oylarını çok artırdı, ama Kürtlerin büyük bölümü SHP’ye oy vermişti. Bölgede oy patlamasını SHP yapmıştı.

1991 erken genel seçimlerinde de Kürtlerin siyasal partisi Halkın Emek Partisi’nin (HEP) SHP ile ittifak yapması RP’nin bir yüzünün daha ortaya çıkmasına neden oldu. Çünkü HEP önce ittifak için Erbakan’ın kapısını çalmıştı. RP’nin Kürtlerle

değil, Türk milliyetçileriyle ittifak yapması, Güneydoğu'da Erbakan'a karşı ilk kez büyük tepkilere yol açacaktı...

Bu meseleyi biraz açayım:

Milliyetçi Refah Partisi

Yüzde 10'luk seçim barajı 1991'de yapılacak genel seçimler öncesi kimi partileri ittifak yapmaya zorladı.

İlk görüşme 3 Eylül 1991 tarihinde Alparslan Türkeş'in Partisi (Milliyetçi Çalışma Partisi) ile Aykut Edibali'nin partisi (Islahatçı Demokrasi Partisi) arasında oldu. İki parti 20 Ekim 1991 seçimlerine ittifak yaparak girmeyi tartıştı. Bu arada DYP de, IDP'ye kendilerine katılmaları halinde belli bir oranda milletvekili kontenjanı vermeyi teklif etti.

MÇP-IDP arasında görüşmeler sürerken başta Aydınlar Ocağı, Türkiye Yazarlar Birliği gibi Türkiye sağının "ideoloji üretim merkezleri" MÇP-IDP arasındaki ittifak görüşmelerine RP'nin de katılması için kulise başladı. *Tercüman, Türkiye, Zaman* gibi "ılımlı İslamcı" gazeteler, "üç parti tabanının da birliği istediği" şeklinde haberler yazdı. "Üçlü İttifak" fikrine önceleri RP soğuk bakıyordu. Erbakan'ın istediği IDP'nin kendi partisine katılmasıydı. 10 Eylül 1991 günü Erbakan ile IDP lideri Aykut Edibali ve iki arkadaşı RP Genel Merkezi'ne geldi. Oğuzhan Asiltürk ile Recai Kutan kendilerini kapıda karşıladı. Misafirler zemindeki Erbakan'ın odasına alındı.

Genel Merkez'de odalara girilirken ayakkabı çıkarıp terlik giymek zorunluluğu vardı. Konuklar ayakkabılarını çıkarıp terlik giyerek odaya girdiler. Erbakan yoktu. Abdest almak için yukarıya çıkmıştı. 5 dakika sonra neşeyle odaya girdi. "Hoş geldiniz," dedikten sonra ilk sorusu "Namaz kıldınız mı?" oldu. Edibali'nin iki arkadaşı çağrıyla uymadı. Ancak Edibali, Erbakan'la RP Genel Merkezi avlusundaki camiye gitti. Cami dönüşü Erbakan keyifliydi. Konuşma başladı: "Türkiye, İsrail ile birlikte Avrupa Topluluğu'na sokuluyor ve Yahudileştiriliyor. Bu şartlar altında birleşmemiz gerekiyor. Bu seçim binyılın olayıdır. Bu birleşme İstanbul'un alınışından daha önemli olacak. Hemen inananlar olarak bir araya gelmeliyiz. Birleşmeliyiz."

Erbakan konuşması sırasında Asiltürk'ten *Tedavi* adlı kitabını istedi. Gelen kitaptan herkesin eline birer tane tutuşturarak konuşmasına devam etti: "Tarihte medeniyetler hep bir Hak

ve bir batıl medeniyet olarak birbirini takip etmiştir. Biri Hakkı üstün tutan medeniyet, diğeri kuvveti üstün tutan medeniyet.”

Tedavi adlı kitabın 42. sayfasındaki grafiği göstererek “Şekilde gördüğünüz gibi MÖ. 2000 yılında Mezopotamya medeniyeti vardı. Sonra Hz. Musa geldi, Hakkı üstün tutan medeniyeti kurdu. İnsanlık daha sonra Hak’tan uzaklaştı. Kuvveti üstün tutan Yunan medeniyeti kuruldu. Onun en yüksek noktasında Hz. İsa geldi. Hakkı üstün tutan medeniyeti kurdu. Yine insanlık Hak’tan uzaklaştı. Kuvveti üstün tutan Roma medeniyeti kuruldu. Onun en yüksek noktasında Hz. Muhammed geldi. Hakkı üstün tutan medeniyeti kurdu. Sonra gittikçe zayıfladı. Kuvveti üstün tutan Batı medeniyeti kuruldu. Bu olaylar bin yıl aralıklarla birbirini takip etti. Şimdi son binyılın olayı Adil Düzen geliyor. İşte bu seçim, bu binyılın olayına başlangıç olacaktır. Böyle önemli bir olayda inananlar bir araya gelmeli, birleşmelidir. Bunun dışında yol aranmamalıdır. Müslümanlar bugün birleşmeyecek de ne zaman birleşecekler?” diye konuşmasını sürdürdü.

Erbakan’ın uzun konuşmasında altını çizerek belirttiği “ittifak” değil “birleşmeydi”. Erbakan birleşmeden, IDP ittifaktan yanaydı. Erbakan Edibali’ye, “Ben yüzde bire muhtaç bir Refah görünümü vermek istemem. (IDP’nin alacağı oy yüzde bir olarak tahmin ediliyordu. S.Y.) Erbakan Hoca barajı aşmaktan korktu da yüzde bir ile ittifak yaptı dedirtmem. İttifak olmaz, birleşme olur,” dedi.

Düğün Pastası ve Fatiha

Görüşme sürerken odaya pasta ile kola getirildi. Erbakan, “Bakın meşrubatlarımız da, düğün pastalarımız da geldi. Bu pastaları birleşmenin pastaları kabul ederek yiyeceğiz,” dedi. Erbakan, IDP’lilere söz hakkı vermeden habire konuşuyordu.

Erbakan’a göre yarım saat içinde her şey hallolmuş, RP ile IDP birleşmişti. Üstelik daha IDP’liler henüz bir cümle etmemişlerdi! Erbakan durmaksızın anlatıyordu; “Süleymancıların bile RP’ye katıldıklarını” söylüyordu. Melih Gökçek, Ömer Vehbi Hatiboğlu gibi Edibali’nin dava arkadaşları, eski “Yeniden Milli Mücadele”ci isimlerin de RP’de olduğunu belirtiyordu.

Erbakan sözlerini ve toplantıyı bitiren konuşmayı şöyle tamamladı: “Bizim için önemli olan birleşmedir. Size 24 saat mühlet veriyorum. Gidin partinizi kapatın, bize gelin. Bakın düğün pastalarını da yedik. Şimdi birleşmenin Fatiha’sını okuyalım. El Fatiha...”

Odada bulunanlar Fatiha okudu. Toplantı bitti. Çıkışta gazeteciler Erbakan ile Edibali'nin yan yana fotoğraflarını çektiler. IDP'liler arabalarına bindiklerinde şaşkınlık içindeydi. Sadece Erbakan konuşmuş, kendileri dinlemişti!...

IDP, Erbakan'ın birleşme teklifini reddetti, ittifak istiyorlardı. Bu arada MÇP ile de görüşmelerini sıklaştırmışlardı.

Olayın ilk perdesi böyle kapandı...

Ancak Aydınlar Ocağı ile sağcı gazeteler siyasi kulislere "ittifak gerçekleşti" haberlerini yaymaya başladı! Bu arada İstanbul Üniversitesi'nden 15 öğretim üyesi Erbakan'ı ziyaret etti. ANAP'lı Abdülkadir Aksu bile ittifakın gerçekleşmesi için çaba sarf ediyordu. Devreye yeni şeyh Mehmet Zahit Kotku'nun da madı Prof.Dr. Esat Coşan bile girdi.

Erbakan herkese aynı sözleri tekrarladı: "Biz bu işe dünden razıyız, bizim istediğimiz ittifak değil birleşme. Kapımız MÇP'ye de açık, herkese açık."

Diğer yanda herkesin kafasında şu soru vardı: 1969'dan beri Türk-İslam Sentezi'ni benimseyen Ülkücüler, bir dönem silahlı çatışmaya girdikleri Akıncılar ile omuz omuza seçim çalışması mı yapacaklardı?

"Siyaset mühendisleri" kolları sıvamıştı. Bu tür sorular ayırtıydı; dün düdüdü! Şimdi barışma zamanıydı. Demek barışmak için askeri darbe gerekiyordu!..

Milliyetçi Türkeş'in demeçlerini *Zaman* ve *Türkiye* gibi dinci gazeteler manşetlere çıkardı: "Biz Müslümanız. Birlikten yanayız. Birlikte hayır buluyoruz. Elhamdülillah Müslümanız. Ben hac farızasını da yerine getirmiş bir insanım. Mümin müminin kardeşidir. İrkçi bir görüşümüz yoktur."

Erbakan baskılar karşısında Alparslan Türkeş'le iki kez evinde buluştu. Sonunda anlaştılar.

Erbakan-Türkeş Flörtü İstifalara Neden Oluyor

19 Eylül 1991 günü RP MKYK toplandı. Partinin Kürtleri kızgındı. Milliyetçi MÇP ile ittifak sözleri bile istifalara neden oldu. Eski Bakan Şerafettin Elçi istifa edenlerin başını çekiyordu: "Olayın dedikodusu çıkar çıkmaz Refah Partisi ile ilişkimi kopardım. Kendilerine şunu söyledim: 'Milliyetçiliğe, ırkçılığa karşı olduğunuzu söylediniz. Fakat Türkeş'le aynı masaya oturdunuz. İrkçiliğin sembolü olan kişi ile bağlantı kurdunuz. Halkımızın zararına olacak ilişkiler içine girdiniz. Böyle bir

görüntünün üzerime düşmesinden rahatsız olurum.' İstifa ediyorum." RP'nin Güneydoğu kanadı çöküyordu. Erbakan en güçlü olduğu bölgeyi gözden mi çıkaracaktı?

MKYK'da sert tartışmalar oldu. 40 kişilik toplantıyı 20 kişi terk etti. Recep Tayyip Erdoğan da ittifaka karşı olan isimlerdendi. Ancak karar ittifak lehine çıktı. Partide Erbakan'ın karşı çıktığı bir kararın alınamayacağını herkes biliyordu. İttifakı Erbakan istiyordu. Çünkü RP'nin yüzde on barajını aşacağından emin değildi.

Erbakan, Kürtlerin gönlünü alabilmek için, "Türkeş'in ittifakın adayı olarak seçimlere girmemesini" istiyordu. "Türkeş'in Kırıkkale'den bağımsız aday olarak gösterilmesinin ittifak lehine olacağını" söylüyordu, MÇP bunu kabul etmedi.

RP karıştı. İttifaka karşı çıkan Kürt kökenli Fehim Adak ile Ömer Vehbi Hatiboğlu Genel Merkez'de dayak yediler. RP'nin Güneydoğu müfettişi Altan Tan, RP'nin Cizre Belediye Başkanı Haşim Haşimi gibi partinin bölgede önde gelen isimleri RP'den istifa ettiler.

Bölgede, Türkeş'in 4 Şubat 1991 tarihinde *Tercüman* gazetesine dil yasağının kalkması üzerine verdiği demeç elden ele dolaştırılıyordu: "Kürtçe'nin serbest bırakılması kararı, Türkiye'nin geleceğini tehlikeye atmıştır. Karar bölücülüğe verilen bir tavizdir. Türk milletinin imhasına yöneliktir."

RP'den kopan Altan Tan, Haşim Haşimi gibi isimler "ittifakın mimarı" olarak gözüken Oğuzhan Asiltürk'ün Güneydoğu'daki koruculuk sistemini destekleyen, Kürt Enstitüsü'nün kurulmasına karşı çıkan sözlerini de anımsatarak RP'nin görünmeyen yüzünü açığa çıkarmak istiyorlardı. Altan Tan, Refah Partisi'nin bölgede MİT ile birlikte çalıştığını söylüyordu...

Asiltürk İtirafı

Oğuzhan Asiltürk ile Erbakan, Türkeş'e karşı olan tepkiyi dağıtabilmek için partide en çok uğraşan iki isim oldu. Asiltürk, IDP'lilere şöyle dedi: "Ben size samimi bir itirafta bulunayım mı? Türkeş konusunda ben de, Erbakan da çok gayret ettik. Ama kimseyi razı edemedik."

Evet, parti içindeki çatışmalara, kavgalara, istifalara rağmen üçlü ittifak RP çatısı altında seçime girecekti, anlaşma yapıldı. Aykut Edibali, Alparslan Türkeş ve arkadaşları partilerinden istifa edip RP listesinden aday oldular. Çok tartışılan Türkeş, RP'nin Yozgat adayı oldu! Ve seçim çalışmaları başladı.

Erbakan seçim gezilerinde iddialı konuşma tavrını yine sürdürdü:

“50 ilde birinci partiyiz. Bizim Meclis’e girmemizi engellemek için çıkardıkları kanunlarla baraj sistemini getirenler şimdi bu barajın altında kalıp boğulacaklar. RP’nin iktidara gelmesiyle tüm listelerdeki din eğitimi İmam Hatip liselerinin düzeyine çıkarılacak. Gerçek inanç hürriyetini RP getirecek.”

“Atatürk hayatta olsaydı RP’li olurdu” gibi şaşırtıcı iddialılar ortaya atılıyordu. Erbakan’ın mitinglerinde şu husus dikkati çekiyordu: “RP’nin afişlerinde hiç ‘İslam’ sözcüğü geçmiyor, hiç İslam’dan bahsedilmiyordu.” Kuvayı Milliye adı sık sık anılıyordu. RP yavaş yavaş kitle partisi olma yolunda adımlar atıyordu. Ama diğer yandan Erbakan mitinglerde yine bilinen sözlerini tekrarlıyordu:

“Camisiz köy bırakmayacağız. Ayasofya’yı ibadete açacağız. Faizleri kaldıracacağız. Her ilçeye İmam Hatip lisesi, her şehre manevi ilimler fakültesi kuracağız. YÖK’ün yerini İlmi Şûra alacak. Müslüman ülkeler için yüksek düzeyde din bilgini yetiştirmek amacıyla özel bir üniversite kuracağız. Milli sanayi kuracağız. Müstehcen yayınlara son vereceğiz. Diyanet mensuplarının yerleri protokolde yaptıkları ulvi hizmetlere göre yeniden belirle-necektir. Başörtüsüne karışanı zindana atacağız...”

Özelleştirmeye karşı çıkıyordu; KİT’lerin zarar ettiğini söyleyenlere, “Sen Sümerbank’ın askeriye ayakkabı satışını niye iptal ettin?” diye eski Milli Görüşçü Özal’a çatıyordu.

Bu arada basında Erbakan’ın bazı seçmenlere, “Bizi desteklerseniz Cennet’e gidersiniz,” dediği iddia edildi. Gazeteler bu tür “haberleri” hep yaptı ve zamanla bazısı gerçek bile olsa inandırıcılığını tamamen kaybetti.

RP’nin MÇP ve IDP ile ittifak yaparak seçime girmesi DYP ve ANAP listelerini de etkiledi. DYP ve ANAP, ittifakın kendilerinden fazla oy götürmemesi için listelerinde İslamcı muhafazakâr isimlere yer verdiler. Bu nedenle, 20 Ekim 1991 tarihinde yapılan seçim sonucu, Türkiye’nin en muhafazakâr, milliyetçi Meclis’i oluştu.

“Hizbullah” Dolduruyor

Kürt-İslam Sentezi maskesi çabuk düşmüştü. Altından çıkansa, Türk-İslam Sentezi’ydi. Refah Partisi’nin maskesinin düşeceğini aylar önce bilen bazı güçler 1991 yılının Haziran

ayında bölgede “Hizbullah” adlı yeni bir “Kürt-İslamcı” örgüt kurdular. Yani ittifak görüşmelerinin yapılmasına üç ay kala! RP ile Hizbullah farklı kanallarda ilerlemekle beraber doğal ittifak halindeydi. RP’nin Güneydoğu politikasını belirleyen Ömer Vehbi Hatiboğlu, Hizbullah’ı PKK’nın kaçınılmaz sonucu olarak tarif ediyor, Müslümanların Hizbullah ile meşru müdafaa yaptığını savunuyordu. Şevki Yılmaz ise Batman’da “Ben de Hizbullah’ım!” diye tavrını açıklıyordu.

RP-MÇP-IDP üçlü ittifakının kurulmasında kimlerin parmağı olduğu konusunda çeşitli görüşler ortaya atıldı. Bunun için, öncelikle iç değil dış dinamiklere bakmak gerekiyor.

9 Kasım 1989’da Berlin Duvarı yıkıldı ve Soğuk Savaş dönemi bitti. “Yeni Dünya Düzeni”, “İdeolojiler bitti” derken “yeni” ideolojiler sahneye sürüldü.

Gazeteci Ufuk Güldemir’e, CIA Ortadoğu Masası eski şefi Graham Fuller bakın ne diyordu:

“Atatürk’ün düşünceleri çağı için son derece güçlü düşüncelerdi. Ama Türkiye artık ulusal kimliğini, yörüngesini, dünyadaki rolünü, hatta İslam’ın günlük yaşamdaki yerini yeniden düşünmelidir. Türkiye, demokrasi ile İslam’ın bir arada yaşatılabileceği modern bir formül bulsa, İran ve Arap dünyasına olağanüstü büyük bir entelektüel öncülük yapmış olur. İslam dünyası için geleceğin modeli olur.” (26.02.1990, *Cumhuriyet* gazetesi)

CIA ajanı Fuller çok açık konuşuyordu: “Eğer siz İslam’a dayalı olduğunu söyleyen siyasi partileri parlamentoya çekebilirseniz, tartışmaya açık bir platform yaratabilirseniz, bu çok değerli olur.”

Kuşkusuz CIA ajanı Fuller’in İslam’ı, “ılımlı İslam” idi: “Din siyasete soyununca o zaman gerçekçi bazı tavizler vermesi gerekiyor. Bu olumludur ve sağlıklıdır; Türkiye’de İslam’ı bu noktaya getirmek lazım ve zaten geliyor da!”

Türkiye dış politikada Washington’a boyun eğen, neo-liberal ekonomiyi benimsemiş muhafazakâr bir toplum olacaktı. “Yeni yol haritası” 1990’da ABD tarafından çiziliyordu. ANAP’ın oyları giderek düşüyordu, tabanı anti-Amerikanacı olan SHP 1989 yerel seçiminden birinci parti çıkmıştı. İkinci parti DYP’nin başında ABD’nin iki kez iktidardan indirdiği Süleyman Demirel vardı.

ABD, Türkeş ile Erbakan’ı kontrol etmek istiyordu. “Milli Görüş” çizgisi, Amerika’nın istediği noktaya gelecek miydi? Bunu zaman, daha doğrusu Erbakan gösterecekti...

Erbakan Meclis'te

Üçlü ittifak 20 Ekim 1991 seçimlerinden beklediğini bulamadı. Tek başlarına hükümet olma hesapları da dahil olmak üzere tüm beklentileri boşa çıktı: RP yüzde 16.7 oyla 62 milletvekili çıkarabildi; DYP, ANAP ve SHP'nin ardından dördüncü parti oldu.

Erbakan, Oğuzhan Asiltürk, Şevket Kazan, Yasin Hatipoğlu gibi eski MSP'liler 11 yıl sonra tekrar Meclis'e girmeyi başardı.

DYP-SHP koalisyon hükümeti kuruldu. Demirel tekrar başbakan oldu. ANAP ilk kez muhalefet partisi olmuş, Çankaya Köşkü'ndeki Cumhurbaşkanı Turgut Özal tartışılmaya başlanmıştı. RP'lilerin gündemi ise başkaydı:

Seçimler sonrası ilk kriz, bazı RP'lilerin Meclis yemini etmeyecekleri şeklindeki demeçleriyle yaşandı. Erbakan, Halil İbrahim Çelik, Hasan Mezarıcı, Fethullah Erbaş, Zeki Ünal gibi milletvekillerini uyardı. Konu kapandı, RP'liler Meclis yeminini çok az sorun çıkararak yerine getirdi. Bazıları yeminden önce "Anayasa'nın 81. maddesi" cümlesini kullandılar. Güya yemin etmiyorlar, anayasanın bir maddesini okuyorlardı!

Bir sorun da Meclis'teki sekreterler konusunda yaşandı. Bazı RP'liler kadın sekreter istemedi. Meclis idare amirleri RP'lilere erkek sekreter vererek sorunu büyümeden halletti!

Bir ara kimi RP'liler ANAP İstanbul Milletvekili Melike Hasefe'nin mini eteğine kafayı taktı. Meclis Genel Kurulu'ndaki oturma yerinin değiştirilmesini istediler.

İki eşi olan RP Şanlıurfa Milletvekili Halil İbrahim Çelik'in her eşi için ayrı lojman talebi ise yerine getirilmedi. Çelik'in bir isteği daha vardı: Ölüncü cenazesinin (Chopin'in) "Gâvur Marşı" ile defnedilmesini istemiyordu. Çelik dikkat çekmek, basında yer almak için buna benzer gereksiz çıkışlarını hep yaptı. Sonra unutulup gidecekti.

10 Kasım 1991 günü merakla beklenen olay gerçekleşti: RP lideri Necmettin Erbakan 12 Eylül Darbesi'nden önce 23 Nisan ve 30 Ağustos törenlerine katılmamış, Anıtkabir'e gitmemişti; şimdi gidecek miydi? Bu kez, Anıtkabir'deki törenlere katıldı. Erbakan son olarak 29 Ekim 1979 tarihinde Anıtkabir'e çıkmıştı.

15 Kasım 1991 tarihinde ise ittifakın bir ayağı kırıldı: Alparslan Türkeş ve 18 arkadaşı RP'den koptu. 25 Ocak 1992'de ise Aykut Edibali ile iki arkadaşı RP'den ayrıldı. İttifak sadece 52 gün sürdü. Böylece RP'nin Meclis'teki sandalye sayısı 40'a düş-

tü. (Daha sonra İstanbul Milletvekili Hasan Mezarıcı'nın istifası ile bu sayı 39'a inecekti.)

40 milletvekili kalsalar da Refahlılar, Meclis'in en faal grubunu oluşturdu. TBMM'ye 126 yasa teklifi sundular. Bunlardan 29'u il ve ilçe yapılması, dördü yeni ilahiyat fakültesi açılması, altısı Diyanet İşleri Başkanlığı'nın yapısının değiştirilmesi hakkındaydı.

Milli Eğitim Komisyonu'na getirdikleri öneri en ilginç olanıydı: her okula mescit ve öğrencilere namaz zorunluluğu...

RP Elazığ Milletvekili Ahmet Cemil Tunç'un İmam Hatip mezunlarının da harp okullarına girmesini öneren yasa teklifi yine basında büyük tartışmalara neden oldu.

RP, imamların, müftülerin nikâh kıyması, tatil günlerinin cuma olması gibi MSP taleplerini bu Meclis'e de getirdi.

Refah Partisi tarihinin en bağınaz kararını 1993'te aldı. Din yobazlarının 2 Temmuz 1993 tarihinde Sivas'ta Madımak Otel'i'nde 33'ü aydın, 37 kişiyi öldürdüğü davada, RP Grup Başkanvekili Genel Başkan Yardımcısı Şevket Kazan, Erbakan'ın emri ile sanıkların avukatlığını üstlendi. Canileri cezaevinde ziyaret etmesi bardağı taşırdı ve RP bu utancı üzerinden hiç atamadı. "Bizden" ve "öteki" tavrı RP'nin gerçek niyetini ortaya çıkardı.

Milli Görüş, ahlakı hep bacak arasında aramayı sürdürdü. Örneğin *Temel İçgüdü* filmini "toplumun ahlakını bozuyor" diye suçlayarak, Nurseli İdiz'in sunduğu televizyon programı *Saklambaç* için ise "ahlakdışı" değerlendirmesi yaparak konuyu Meclis'e getiren RP Ankara Milletvekili Ömer Faruk Ekinci'nin bir travestiyle aşk yaşaması Refah Partisi'nde şok yarattı. (*Aktüel*, 9 Haziran 1993)

İkiyüzlülük inandırıcılıklarına hep gölge düşürdü: "İmam Hatip okullarının sayısı artırılсын" diyen RP'li milletvekillerinden çoğu çocuklarını İmam Hatip okullarına göndermiyorlardı!..

Yeniden Kürtlere Merhaba

Türkeş ve Edibali RP'den ayrılınca Erbakan ne yaptı? Ne yapacak, tekrar "Kürt-İslam Sentezi"ne sarıldı.

27 Mart 1994 yerel seçimlerine tek başına girecek olan RP, Doğu ve Güneydoğu bölgesindeki Kürtlerin gönlünü hoş tutmak için Meclis'e çeşitli öneriler getirdi:

RP Grup Başkanvekili Şevket Kazan, Güneydoğu'daki adayların Kürtçe propaganda yapmalarına izin verilmesini istedi.

RP Güneydoğu örgütleri parti bayraklarının üst köşesini “Kürdistan’ın bayrağı”nda bulunan kırmızı, sarı ve yeşil renklerle boyadı! Yani, RP amblemi ile “Kürdistan Bayrağı” bütünleştirildi.

RP İstanbul İl Başkanı Recep Tayyip Erdoğan, aralarında Mehmet Metiner, Altan Tan, Ali Bulaç, Abdurrahman Dilipak gibi isimlerin de olduğu bir heyete Kürt Raporu hazırlattı. Raporda anadilde eğitim, devlet terörünün kınanması, özerklik gibi kavramlar cesurca savunuluyordu. Erbakan raporu olumlu bulduğunu söyledi. Partinin önemli isimlerinden Ömer Vehbi Hatiboğlu’na Kürt sorunu üzerine bir de kitap yazdırdı.

Erbakan artık sık sık “Keşke Apo (PKK lideri Abdullah Öcalan) Refahlı olsa, Adil Düzen’i savunsa,” diye demeçler veriyordu. Katıldığı televizyon programında devletin Kürtlere zulüm yaptığını iddia ediyordu. Erbakan açıkça ittifak ile hata yaptığını da söyledi. Bir yandan da devlete göz kırpyordu: “Bölgede PKK’nın alternatifi RP’dir.” Fakat dört DEP’li milletvekilinin dokunulmazlığının kaldırılmasına RP’nin “evet” demesi, Erbakan’ın genel kurula katılmaması, Kürt milletvekilleri Hatip Dicle ve Orhan Doğan’ın TBMM kapısından çıkar çıkmaz polis tarafından zorla kaçırılır gibi emniyete götürülmesi, Refah Partisi’ni Güneydoğu’da iyice zayıflattı.

Refah’ın bölgede tek dayanağı şeyhler ve şeyhlerin her dediğini yapan tarikat müritleriydi. Politikleşen Kürt seçmeni artık RP’den kopuyordu.

RP’nin Sınıfsal Yapısı Neydi?

Refah Partisi tabanını kimlerin oluşturduğu konusunda çeşitli yorumlar yapılıyordu. RP tabanı ve üyesi bir şekilde tahmin edilebiliyordu. Ancak RP’yi kimlerin “temsil” ettiği daha ilginçti. Muhabirliğim döneminde bu konuda haberler yaptım. Milletvekili listelerini inceledim: RP milletvekilleri adayları arasında ilk sırayı işadamları ile tüccarlar alıyordu. Buna karşılık işçi ve sendikacı sayısı parmakla sayılacak kadar azdı. Ayrıca işçiler listelerde seçilemeyecek yerlere konulmuştu.

1991 genel seçimlerine girecek her parti 900 kişilik bir listeyi Yüksek Seçim Kurulu’na vermek zorundaydı. RP listesindeki MÇP (115) ve IDP’liler (30) çıkarıldığında kalan 755 Refahlı mesleki olarak şöyle dağılmıştı:

Asker: 4 (%0.52), Avukat: 50 (%6.56), Mülki Yönetici: 3 (%0.39) (Vali, Kaymakam, Emn. Md. vb), Yüksek Memur (Müsteşar, Genel Müdür, vb.): 28 (%3.67), Öğretim görevlisi: 14 (%1.83), Öğretmen: 60 (%7.87), Din görevlisi: 52 (%6.83), Tüccar-sanayici: 174 (%22.83), Müteahhit: 24 (%3.14), Doktor: 23 (%3.01), Eczacı: 16 (%2.09), Müşavir: 60 (%7.87), Esnaf: 15 (%1.96), Belediyeci: 5 (%0.65), (Belediye Başkanları), Çiftçi: 18 (%2.36), Mühendis: 87 (%11.41), Teknisyen: 17 (%2.23), Mimar: 11 (%1.44), İşçi: 17 (%2.23), Sendikacı: 3 (%0.39), Özel Sektör Yönetici: 22 (%2.88), Bankacı: 3 (%0.39), Gazeteci: 8 (%1.04), Sanatçı: 6 (%0.78), Diğer: 35 (%4.63).

O günlerde RP Genel Başkan Yardımcısı Ahmet Tekdal'a RP'nin sınıfsal tabanına dair bazı sorular sordum:

– Sayın Tekdal, partiniz hangi sınıftan oy alıyor? Bu konuda bir çalışma yaptınız mı?

– Hayır, bir araştırma yapmadık. Maalesef böyle bir tespiti-
timiz olmadı. Sanıyorum ulaşabildiğimiz tüm kesimlerden oy
alıyoruz.

– Milletvekili adaylarınızı merkezi yoklama ile belirliyorsunuz. Adaylarınızı neye göre seçiyorsunuz?

– Teşkilatlarımız teklifte bulunuyor. Bu teklifler belli komisyonlar tarafından müzakere ediliyorlar. Mülakata tabi tutuluyor adaylar. Sonra genel merkez yoklaması ile tespit ediliyor.

– Gerek MSP gerekse RP milletvekili adaylarına bakıldığında ilk sıralarda hep sanayici ve tüccarlar görülüyor...

– Biz böyle bir ayırım düşünmedik. Tesadüfen böyle bir tablo ortaya çıkmışsa bu bir düşüncenin ürünü olmaktan ziyade tamamen tesadüfidir.

– İşçi, köylü, esnaf sayısı oldukça az. Bunu nasıl açıklıyorsunuz?

– Biz sınıf ayırımı yapmayız. Şahıslar üzerinde tabana hükmedecek, kendisine sempati sağlayabilecek, Refah'ı güçlendirecek vasıflar var mı, biz bunlara bakarız.

– Peki, bu vasıflar daha çok sanayici ve tüccarlarda mı bulunuyor?

– Tekrar ediyorum, bilinçli bir seçim değildir bu. Sadece tesadüfidir.

– Adaylarınızı belirlerken üniversite mezunu olmalarına da dikkat ediyor musunuz?

- Eee tabii. Mesela iki aday arasında bir tercih yapacaksak, tahsil görmüş insanı tercih ederiz. Çünkü yapacağı hizmet önemli, parlamenterlik yapacaktır. Bu da önemli bir olaydır.
- Peki, Sayın Erbakan çok zengin midir?
- Erbakan'ın mali durumunu bilemem. Kendi bileceği şeydir. Elbette kabul etmek lazım ki sıradan bir insan değildir.

Erbakan'ın Mal Varlığı

Gerçekten de RP lideri Necmettin Erbakan sıradan biri değildi.

Erbakan'ın 1994'te TBMM'ye sunduğu mallarının dökümü şöyleydi:

- İstanbul Fatih'te 147 metrekare daire,
- İstanbul Fatih'te 65 metrekare daire,
- Ankara'da 135 metrekare daire,
- Ankara'da 160 metrekare daire,
- Ankara Üniversiteler Sitesi'nde hisse,
- İzmit'te 135 metrekare arsa,
- İzmit'te 2140 metrekare arsa,
- Ankara Çayyolu'nda 651 metrekare tarla,
- Ankara'da 750 metrekare tarla,
- Balıkesir Altınoluk'ta 4480 metrekare arsa,
- Balıkesir Altınoluk'ta 8440 metrekare arsa,
- Balıkesir Altınoluk Köyü'nde 215 metrekare yazlık ev,
- Balıkesir Altınoluk'ta 60 metrekare ev,
- Ankara Balgat'ta 906 metrekare bina,
- Ankara Balgat'ta 828 metrekare arsa,
- Kendine ait 200 E Mercedes,
- Eşine ait 300 S Mercedes,
- Kızına ait Opel Vectra,

Bankalardaki mevduatı ise (1 Ekim 1994 itibarıyla) şöyleydi:

- 421 bin Amerikan Doları
- 532 bin İsviçre Frangı
- 611 bin Alman Markı

RP liderine verasetle intikal eden mallar ise şunlardı;

- Sinop Uzunyorgancı Köyü'nde 16 parça tarla,
- Sinop Osmaniye Köyü'nde 4 parça tarla,
- Sinop'ta 574 metrekare arsa.

“Zenginin malı züğürdün çenesini yorar.” Bu nedenle Erbakan'ın malları konusunda yorum yapmayalım. Çeyrek

yüzyıldır Türkiye’de “ahlaki idealizm” uğruna siyaset yaptığını her fırsatta dile getiren bir politikacının atasından kalan malları bile satması beklenirken, Karun gibi zengin olmasını anlamaksa, kuşkusuz zor!..

Ayrıca akademisyenlik, bir dönem genel müdürlük ve milletvekilliği ile ardından gelen Başbakanlık, en sonunda da yedi yıl siyaset yasağının sonucu hiçbir şey yapmadan bu kadar mal varlığını elde etmek “hüner” değil midir?

Ve ne yazık ki Erbakan vefat ettikten sonra üç evladı bu mal paylaşımı nedeniyle kavga edip günlere medyada haber oldular. Para meselesi RP’de bile ne kavgalara neden oldu...

Dokuzuncu Bölüm

REFAH PARTİSİ'NDEKİ KAPIŞMA

Yeni Şeyh

Nakşibendi Şeyhi Mehmet Zahit Kotku vefat edince post-nişine damadı Profesör Dr. Esat Coşan oturdu! Kotku'nun kızı Muhterem ile evliydi.

Esat Coşan, 1938 yılında Çanakkale'de dünyaya gelmişti. Çok küçük yaşta ailesi ile İstanbul'a göçtü. Büyük dedesi Molla Abdullah Ziyaüddin, Gümüşhanevi Dergâhı'nın içindeydi. Babası da aynı dergâhın şeyhlerine bağlıydı.

Esat Coşan, Vefa Lisesi'ni bitirdikten sonra İstanbul Üniversitesi Arap-Fars Filolojisi'ne girdi. Arap Dili ve Edebiyatı, İran Dili ve Edebiyatı, Ortaçağ Tarihi ile Türk-İslam Sanatı öğrenimi gördü. 1960 yılında Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nin Klasik Dini Türkçe Metinler Kürsüsü'nde profesör oldu. 1987 yılında ise daha rahat çalışma yapmak için emekliliğini istedi.

Prof. Esat Coşan üniversite öğretim üyeliğini sürdürürken kayınpederi Şeyh Mehmet Zahit Kotku'nun İskender Paşa Camii'ndeki derslerini kaçırmıyordu. Daha sonraki yıllarda ise Prof. Coşan ders vermeye başladı.

Bir parantez açayım: Erbakan dergâhın yeni şeyhine biat etmedi. Söylenenlere göre Kayseri'nin Yahyalı ilçesindeki Hacı Hasan Dinç'e bağlandı. Bu konuya değineceğiz. Şimdi Prof. Coşan'a dönelim...

1983 yılı 1 Eylül'ünde aylık yayımlanan *İslam* dergisini çıkarmaya başladı. Üniversitede çalıştığı için yazılarında "Prof. Halil Necatioğlu" müstear adını kullandı.

Lütfü Doğan, Ömer Zülfü Zararsız, İrfan Gündüz, Raşit Küçük gibi MSP'li isimler *İslam* dergisinin yazarlarıydı.

Genel Yayın Yönetmeni Hasan Hüseyin Ceylan, Yazı İşleri Müdürü ise Aykut Zahit Akman'dı. İki isim de İlahiyat Fakültesi'nde sınıf arkadaşıydı ve dergâhtandı. (Zahit adını sonradan nüfusa kaydettirmişti Aykut Zahit Akman.) Esat Coşan'a çok yakındılar. Dergiden arta kalan zamanlarda Prof. Coşan'ın Ankara Demetevler Özelif Sitesi'ndeki "hadis sohbetleri"ni organize ediyorlardı.

Derginin dış haberler sayfasını Fehmi Kuru hazırlıyordu. Zahit Akman'ın yengesi Nuriye Akman da gönüllü destekçiler arasındaydı.

İslam dergisi dergâha bağlı Turgut Özal başta olmak üzere birçok politikacı nedeniyle ANAP'la da yakındı..

Prof. Esat Coşan'ın çıkardığı yayın organlarını inceleyen gazeteci Ruşen Çakır, *Ayet ve Slogan* adlı kitabında Coşan çevresinin Ortadoğu'daki İslamcı hareketlere nasıl baktığını şöyle anlatıyor:

"İslam ülkelerindeki İslami hareketler genel olarak desteklendi. Bir ülke içinde tercih söz konusu olduğunda çoğunlukla Mısır'da Müslüman Kardeşler'in oluşturduğu 'evrimci' geleneğe yakın olanlara daha fazla önem verildi."

Kadın ve Aile, İlim ve Sanat, Gülçocuk dergileri Prof. Esat Coşan'ın çıkardığı diğer yayın organlarıydı. Ayrıca Hak Yol Vakfı'nın başında bulunuyordu...

Otorite Kavgası

Prof. Esat Coşan ilk başlarda Refah Partisi'ni destekliyordu. Müritlerini bu parti için çalışmaya çağırıyordu. Ancak 27 Kasım 1987 erken genel seçimlerinde RP barajı aşamayıp Meclis'e giremeyince Esat Coşan üstü kapalı bir şekilde Erbakan'a eleştiriler yöneltti. Eski defterler yeniden açıldı. Erbakan'ın, Şeyh Mehmet Zahit Kotku'yu dinlemediği için MSP'yi 12 Eylül'de sıkıntıya soktuğu tekrar konuşulmaya başlandı.

Çalışmamın temelinde Esat Coşan ile Erbakan arasında otorite mücadelesi vardı. Esat Coşan, Erbakan'ın kendisine biat etmesini istiyordu. Erbakan için Esat Coşan, sadece bir öğretim üyesi ve Kotku'nun damadıydı. Esat Coşan dünyevi biriydi. Umursamıyordu.

Esat Coşan sonunda patladı. 26 Mayıs 1990 tarihinde İstanbul Alfa Dershanesi Vefa Yayıncılık Tesisleri'nde yapılan toplantıda, Erbakan aleyhinde sert bir konuşma yaptı. Bu konuşma Erbakan-Gümüşhanevi Dergâhu ilişkilerini göstermesi bakımından oldukça önemlidir. Bu aynı zamanda bir kopuştur. Bunun için geniş biçimde özetliyorum:

Dergâhın Partisi

"Umumiyetle bana sorulan sorular MNP-MSP-RP ile ilgili. Diyorlar ki: 'Bir müddet desteklediniz siz de, şimdi bir ihtilaftan bahsediliyor, niye?'

Efendim, destekleme hocamızın (Şeyh Mehmet Zahit Kotku) zamanından beri oldu. Parti –partiyi kastediyorum genel olarak partileri değil– dergâhımızın belli bir aksiyonu olarak başladı. Hocamıza belli kişiler geldiler, dediler ki: ‘Hocam, böyle böyle şeyler yapalım mı?’ (Şeyh Kotku) Emir buyurdu, istikamet gösterdi, yapın buyurdu. Ayrıca eleman verdi. Bazı kişiler, ‘Efendim, bana filanca kardeşim şöyle teklifte bulunuyor, ne yapayım? Uygun görür müsünüz, çalışayım mı?’ diye sordular. Onlara ‘Uygundur, çalışın,’ diye emir buyurdular. Vazife verdiler. Böylece bizim dergâhımızın bir aksiyonu olarak politik bir çalışma başladı. Hocamız destekledi. Ben Ankara’daydım ama zaman zaman beraber olurduk.

✍ Muhtelif yerlerde muhtelif kimselere, ‘Kardeşimizdir, tekke-mizmin mensubudur, elbette desteklememiz lazım,’ diyerek ortaya çıkmış kardeşlerimize yardımcı olunmasını istedi.

Çok bariz bir misalini Samsun’da hatırlarım. Amasya’dan Samsun’a geçmiştik. Suluova’da Ali Efendi diye çok yaşlı bir şeyh vardı. Bizim dergâhla ilgilidir. O, Süleyman Demirel’i tutuyordu. Hâlâ da belki öyledir. Evine misafir etti (bizi), Hoca Efendi (Kotku) ona çok nasihat etti. ‘Bu bizim kardeşimiz iken öbür tarafı tutmak uygun olmaz,’ dedi. Yine Samsun’da bir başka kitapçı hacı amcamız vardı. Büyük zat, tanınmış kişi. Mustafa Bağışlayıcı. O zat da MHP’yi tutardı. Hocamız ona da nasihat etti. Yani orayı tutmamasını, burayı tutmasını, desteklemesini nasihat etti.

Biz de zaman zaman Ankara’da üniversitede vazifeli iken çağırılırdık, giderdik. Gazete (*Milli Gazete*), ‘Esat Hoca falanca yerde konferans verecek’ diye ilan çıkarırdı. Sonradan haberdar olurdum. ‘Hocam,’ derlerdi, ‘gazetede ilan çıktı. İşte Samsun’da konferans olacak, ayıp olur, lütfen hadi buyurun,’ filan, biz de emrivakiler karşısında giderdik, konuşurduk, muhtelif yerlerde.

Partinin, parti içi seminerlerinde, ‘Efendim sizden rica ediyoruz, güzel ahlak ve nefsin terbiyesi konusunda lütfen partide çalışacak kimselere bilgi verir misiniz?’ diye çağırılırdık. Yöneticiler de bu toplantılarda bulunurlardı.

Bir keresinde hatırlıyorum, bazı kardeşlerimiz bakan iken, başbakan yardımcısı iken Karacabey Harası’nın salonlarında birkaç gün toplanılmıştı, oradan efendim Fehmi Cumalıoğlu kardeşimizle Bursa’ya beraber gelmiştik. Balkan Türklerinin bir toplantısı vardı. Batı Türkleri, Bulgar Türkleri vs. ile ilgili, ona katılmıştık.

Böylece tekkemizin bir aksiyonu olması dolayısıyla tepeden tırnağa destekleyerek devam etmiştik. Öyle zamanlar oldu ki siyasi olaylarda hocamızın ikazları oldu, nasihatleri, tavsiyeleri oldu. 'Söyleyin şöyle yapsın. Söyleyin onlara böyle yapmasın. Sakın şöyle bir karar çıkartmasınlar. Ama sakın şu olmasın' tarzında. Bunların da bir kısmına bizzat şahidim, çok şahitler de vardır. Askeri harekâtın önce hatırlıyorum, 'Partinin gençlik kollarını söyleyin kapatsın şunlar, bu çocukları mahvedecekler,' dediklerini hatırlıyorum. İsim olarak mesela Kayseri'den Tevfik Rıza Çavuş (Akıncı Gençler Derneği Başkanı) kardeşimizi hatırlıyorum. Onlar gelip 'Aman hocam siz böyle böyle diyormuşsunuz. Evet, ama o zaman meydan şunlara kalır, bunlara kalır. Kapatır mıyız, kapatırsak nice olur halimiz?' diye itiraz ettiklerini biliyorum.

İtiraz edenlerin hepsi sonra hapisshanede, 'Medrese-i Yusufiye'de biraz zahmet çektiler, üç-beş sene kaldılar, hâlâ mahkemeleri devam edenler vardır, yani Hocamızın tavsiyesini tutmadıkları için.

Sonra bir ara başındaki şahsa, 'Söyleyin Necmi'ye partinin başkanlığından ayrılın,' dediğini hatırlıyorum. Bunu temin etmek için kayınbiraderi Osman Çataklı'nın görevlendirildiğini, bir sebeple bizzat kendisinin gidip söylediğini biliyorum. Fakat oradan ayrılmadılar. Sonra gene benim yorumlamama göre, şeffakatten kaynaklanıyordu. Hocasıydı, görüyordu. Benim tahminlerime ve inancıma göre olacakları görüyordu, seziyordu ve her radyo yayını, her haber ajansını dinledi: 11, 1, 3, 5, 7, 9, 11... Yanında böyle bir el radyosu vardı, şıp açar dinlerdi, hiçbirini kaçırmazdı. Ben kendi kendime, 'Hocamız bir şey bekliyor galiba?' derdim, işte o sırada söz dinleyenler rahat ettiler.

1980 harekâtından sonra örfi idare devreleri oldu, çeşitli sıkıntılar oldu, parti yasaklamaları oldu, bu sırada bizim yurtiçinde, dışında partiye muhabbet eden kardeşlerimizle eğitim çalışması olarak, konferans olarak çeşitli faaliyetlerimiz oldu.

O zamanlarda parti bizim bir yan teşebbüsümüzdür, bizim bir parçamızdır, kardeşlerimizin müessesesidir diye o gözle destek olmaktaydık. Hiç kimse 'Efendim parti bizindir, sizin değildir' diye bizi dışlayarak buna girişmez, diye düşünüyorduk. Fakülteden zor izin alırdık, çünkü bir taraftan fakültede görevimiz olduğu için, izin alarak, 'Falanca zamanda buyurun, filanca toplantı olacak buyurun,' diye rica ederlerdi. Almanya'ya

giderdik ve oralardaki toplantılarda bizi öyle bir unvanlarla takdim ederlerdi ki buradaki takdim solda sıfır kalır.

‘Çok büyük mürşit’ filan diye, ‘çok büyük evliyatullahtan’ diye takdim etmeye kalkarlardı. Ben mani olmaya çalışırdım. Merkez merkez, şehir şehir dolaşırdık; şu gruplar gibi kalabalık cami cemaatleri ve yüzlerce insan katılırdı, ihvanımız (kardeşlerimiz) olurdu, sizin gibi kardeşler haline gelirdi ve adeta Almanya’da iki milyon kadar işçi kardeşimiz var, eşleriyle çocuklarıyla Türk nüfusu onlara, bunun tabii bir kısmı camiyle, namazla, niyazla ilgili değildir maalesef, sanıyorum onda biri kadarı camilerle ilgilidir. Onların içinden bir kısmı partinin yönettiği camilerle ilgilidir.

Büyük bir kısmı biracıdır, içkicidir, Almanlarla evlenmiştir filan, yani çok acınacak durumdadırlar. Onlara hizmet götürmemiz lazım aslında. Bugün Almanya’da Müslüman olanların büyük çoğunluğu eğer soracak olursanız, eğer daha önceden bir yere intisap etmemişlerse bizim ihvanımızdır, kardeşimizdir. Ama daha önceden Sami Efendi’ye mensur olanlar vardı, onlar tabii o tarzda devam etmişlerdir.

Şimdi biz bu kardeşlik duygusuyla, sevgisiyle partinin merkez yönetim kuruluna eleman vererek, başkanlıklarına, başkan yardımcılıklarına, gençlik teşekküllerine eleman vererek böyle devam ediyor idik. O zamanlar *Milli Gazete*’nin Almanya başkısında, ‘Bizim adabımız tekke adabıdır’ diye yazılıyordu. Her gün bir kuşak halinde, hiç değişmeyen bir kuşak halinde iri harflerle, iri puntolarla değişik renkte bir zemin üzerine, ‘Bizim adabımız tekke adabıdır’ diye yazılıyordu. Ve ‘Her toplantıda bir kişinin mutlaka intisabı gerekiyordu,’ diye söylüyorlardı. Almanya’daki kardeşlerimiz bilirler, Almanya’da akrabası olanlar, onlara mektup yazıp bu durumları sorabilirler.

Şimdi, bu tavır bir zaman sonra bariz bir değişikliğe uğradı, Hoca’ya karşı. Ve parti şeylerinde bize karşı bir tavır başladı. Üç sene önceden, dört sene önceden, beş, altı sene önceden bir tavır başladı.

Nasıl bir tavır başladı? Bizim dergimizin nasıl çalıştığını biliyorsunuz, neden yazdığımı biliyorsunuz, beğeniyorsunuz veya efendim okuyorsunuz, alıyorsunuz. Biz bu dergileri şu bakımdan çıkartmıştık, örfi idare var, ben İskender Paşa’da dergâhta konuşuyorum. Ankara’da konuşma iznim var, muhtelif yerlerde izinler alabilmişim, konuşuyorum ama yasaklanabilir. Sen

Diyanet'e bağı bir kimse değılsin. Emeklisin, konuşamazsın, diyebilirler. Onun için ben ihvanıma, yani kardeşlerime, ahiret yoldaşlarıma ulaşabileyim, mesajımı iletebileyim, mektuplaşabileyim diye çıkartıyorum bu dergileri.

Birkaç tane mektubu vardır. Hocamız Kotku'nun mektubu, ihvanlarımızın misafir odalarının duvarlarında asılıdır, selam ile başlar. 20-30, nasihati şey yapar, hatta en son mektubunu ben kaleme aldım yataktayken... Hocamız vasiyet ediyormuş, o sene vefatı olunca o zaman anladım vasiyeti olduğunu. Çünkü ben hocamızın 130-140 yıl yaşayacağını sanıyordum. Kafkasyalılar çok yaşar. O Kafkasya'dan göçmüş gelmiş. Latife ederdi benim mahdumun, Nurettin'in torununu göreceğini söylerdi. Ben de sanırdım ki benim Nurettin evlenecek, onun çocuğunu görecek, torununu görecek sanırdım.

Ben evlendiğim zaman evladım benim yerime sen geçersin, diye de söylerdi. Ben de o kadar yaşar mıyım, diye düşünürdüm. Onun için anlayamadım onun vasiyeti olduğunu.

Hocamız, rüyalarda da vasiyet ederdi. Nasihat ederdi. Pek çok kimsenin hatıralarından bilirim. Vedalaştığı, konuştuğunu biliyorum rüyalarında. Bendeniz de dergilerimizle sizlere ulaşmayı düşünürdüm. Şimdi bu Almanya'daki partici kardeşlerimiz başladılar 'Bu dergiler bizim dergilerimiz değildir,' demeye. Ama dergimiz çıktığı zaman *Milli Gazete* bayram yapıyordu. İki-üç günlük malzeme çıktı, dergilerden alırsız rahat ederiz, diyorlardı. Hakikaten de kardeşlerimizce günlerce, emeklerle hazırlanmış dosyalar, yazılarda özetleniyordu, yayımlanıyordu filan... Dergimizden istifade ediyor ama dergiler bizim dergilerimiz değil, abone olmak yok, abone olmaya engel var Almanya'da. Sadece bizi seven bir kardeşimiz vardı Hamburg'da, o da ihvanımızdır, hocamız ders verme salahiyeti vermiştir kendisine, devam demiştir. O kardeşimiz bizim orda biraz muavinimiz gibi olduğu için Genel Merkez'den saklı olarak, gizli olarak bir şeyler yapmaya çalışmıştır, cüzi, az bir şeyler yapmaya çalışmıştır.

Bizim vakfımızdan bazı kimseler kazara bir tüccarın yanına gitmişler üç-dört sene önce, 'Biz,' demişler, 'Hak-Yol için, talebeler için para topluyoruz, siz de katılır mısınız? Yardım eder misiniz?' demişler. Aldıkları cevap, 'Bizim partiye soracağız, verilen cevaba göre yardım ederiz veya etmeyiz, biz doğrudan doğruya yardım yapamıyoruz,' filan demişler. Sormuşlar partiye, sonra da, 'Yapamayız,' demişler, 'Bu vakıf bizim değil,'

demişler. Halbuki Hak-Yol Vakfı'nı rahmetli Hocamız kurmuştu, Hak-Yol Vakfı'nı dışlamışlar, beğenmiyorlar ve yardım yapmıyorlar. Ama *İktibas* gazetesi sahibi Ercüment Özkan'ın adamları Almanya'ya gittiği zaman, Almanya'daki mescitlerde para topladıklarını ve buraya geldikleri zaman da radikal Müslüman kardeşlerin, cuma kılmayan, cumayı uygun görmeyen kardeşlerin yurtlarına bu paraların harcandığını biliyorum. Yani biz onlardan geri sayılmışız. Yardım edilmeme durumu var. Bizzat Necmettin Bey Konya'ya geldiği zaman bir buçuk sene önce, 'Efendime bir şey olmaz, hem Hak-Yol'a yardım edeceksiniz, hem Milli Gençlik'e olmaz. Sadece Milli Gençlik'e yardım edeceksiniz,' demiştir. Yani vakfımıza karşı tavır, dergilerimize karşı tavır, efendim, benim aciz naçiz şahsıma karşı tavır, kitaplarıma tavır 'bu kitapları okutmayın' filan tarzında. Fakat Milli Gençlik için 'Hocam Düzce'de konuşma yapar mısınız?' Eee yolumun üzeri Ankara'ya gideceğim, vaaz için yaparım, ben giderim onların vakıflarında konuşurum. Milli Gençlik Vakfı'nın başındakiler daha önce bizim ihvanımızdır aslında. Yani onlardan böyle ikili bir tavır, vakfımıza yardım etmeme, kitaplarımızı, dergilerimizi okutmama ama onlarca imkânlarıyla elemanlarımızdan faydalanma...

Böyle bir acayip durum. Uzun zaman belki düzelirler, yanlışlarını anlarlar diye bekledik, dayandık. Bizim elemanlar seçimlerde yardımcı oldular, seçim konuşmalarına giderler, ilahiyat fakültesindeki kardeşlerimiz her tarafa dağılırlar, Almanya'dan gelen kardeşlerimiz arabaları ile seçim için seferber olurlardı, onların tavrı böyleydi.

Sonradan iş daha da keskin bir hale geldi. Sonradan başladılar partinin eğitim seminerlerinde, geçenlerde bunlardan birisi Yalova'da yapıldı, tarikata karşı bir tavır, tasavvufa karşı bir tavır. Hadi benim şahsıma karşı bir tavır olsa bir şey değil ama tasavvufa karşı bir tavır, benim yoluma, müritlerime, benim bağlandığım şeye tavidir. 'Tasavvuf da neymiş, şeyhler laf üretmekten başka ne yaparlar?' Tarihi bilmiyor, tasavvuf tarihini bilmiyorlar. Cahiller.

Vahdet gazetesinden bir kardeşimiz geldi... 'Hocam ne dersiniz Müslümanlar bir şûra kurmalı mı?' diye bir soruyla başladı. Dedim, 'Öyle şey olmaz, bu benim şahsıma bağlı bir şey değil. Bu Kur'anı Kerim'in ayetinin koyduğu bir kural,' dedim. Ben mevki makam peşinde değilim ki, benim taraftarlarımın sayısı az olmuş onun peşinde değilim ki, yani ben Hacı Bayram

Veli'den daha güçlü bir insan mıyım onun bir buçuk müridi varmış, benim o kadar da yoktur belki. Belki Allah daha fazlasını lütfetmiştir, belki Allah benim zayıflığımdan dolayı bana takviye olsun diye daha çok vermiştir.

Sonra *Milli Gazete*'de bir yazar gıybet olmasın diye ismini söylemeyeyim, şûra ile ilgili bir yazı yazmış dalga geçmiş. 'Şimdi bir de İslam şûrası meselesi çıktı, eğitim şûrasından, efendim, spor şûrasından sonra bir de şimdi İslam şûrası modası çıktı.' Hayır, bu moda peygamber efendimizin zamanından, yani Kuram Kerim'in modası. Böyle dini gerçeklerle alay edilmez, bunu yapanlar sapıtmış, şaşırmış, dostunu düşmanını ayırt edemeyecek hale gelmiş. Böyle saçma şey olmaz Kuranı Kerim hakikatiyle alay edilmez. Böyle kimselerle dostlukla, arkadaşlıkla, ihvanlıkla ilişkim yok. Böyle bir yolla, böyle bir teşkilatla ilişkim yok. Böyle bir kafayla benim ilişkim olamaz. Bizim uğraşımız Allah rızasını kazanmak. Ne gerekirse yaparız. Susmak gerekirse şükür de ibadettir, uyku gerektiği zaman uyurum, gündüz gider mışıl mışıl uyurum. Peygamber Efendimizin gündüz uykusu vardır diyerek, sünnettir diyerek uyurum, bu da ibadettir. Süt içerim, Peygamber Efendimiz süt içmeyi sever diye süt içerim. Süt içmek de ibadet olur. Susmaksa susmak, konuşmaksa konuşmak, kavgaysa kavga, ölmekse ölmek. Ben Kuranı Kerim'e aykırı bir şey söylüyorsam, sünnete aykırı bir şey söylüyorsam yapmayın, ama başkası da söylüyorsa yapmayın, onu da yapmayın. Hesap sorun, 'Niye sen Kuran'daki hakikatle alay ediyorsun?' diye hesap sorun.

Şimdi birçok insan hesap sormadığı için şımarıyor, çünkü bazı insanlar değişiyor, şımarıyor. Değişen ben değilim. 1990 yılının Ocak ayına kadar bütün kusurlarıyla bu kardeşlerimizi destekledim, adam olurlarsa ilerde de desteklerim, doğru yolda giderlerse desteklerim, doğru yolda gitmezlerse babam olsa dinlemem, sizi de dinlemem, doğru bildiğim şeyi yaparım. Bile bile susmak doğru mu? Avrupa'da hoca yok mu? Niye söylemiyorlar? Tek başıma kalabilirim, hiç kimse destek olmayabilir ama ben yanlış gördüğüm şeyi söylerim. Şûraya dil uzatmak İslami hareket değildir.

'Cihat yapıyoruz,' diyor. 'Ben cihat emiriyim,' diyor. Muhterem kardeşlerim, şu anda harp var mı Türkiye'de? Var mı, yani harp yok, yani silahlı bir çatışma yok, irşat var, tebliğ var, terbiye var, hakkı söylemek var, çeşitli çalışmalar var.

Cihat kâfirlerle olur. Sen cihat yaptın mı kâfirlerle? Afganistan'a gittin mi? Orda düşmana silah attın mı? Mercedeslere kurulup saltanat sürüyorsun, yaptın mı cihadı? Cihat emiri: Nerede cihat emirliği yaptın? Yapmadın.

Sadece nutuk attın. 'Neler yaptık şu vatan için,' dediği gibi şairin, kimimiz öldük kimimiz nutuk söyledik, sadece nutuk söyledin. Hain de öyle yapıyor. Sen kendini doğru yolda sanabilirsin ama öteki de kendini öyle sanır onun için Şafii mezhebi vardır, onun için Hanefi mezhebi vardır, Maliki mezhebi vardır, Hanbeli mezhebi vardır, şu mezhep vardır, bu mezhep vardır ve biz onlara Hak mezhep diyoruz.

'Bana biat etmeyen kendine din arasın,' diyor. Yani insanlıktan mı çıkıyor? Böyle saçma şey olur mu? Sen nedin? Bulunmaz Hint kumaşı mısın ki ben sana itimat etmediğim zaman, kusurlu görmüşüm şey yapmışım, zaten ekseriyeti sağlayamamışsın, tüm desteğimize rağmen yüzde yedilerde kalmışsın, 46 milletvekili artı üç senatörle Meclis'e girmişken şimdi sıfıra indirmişsin, yani ben ne diye sana uyayım?

Beğenmiyorum ki metodunu, benim metodum o değil ki! Benim metodum sevgi, kardeşlik, vefa, ahde vefa. Hani nerede ahde vefa? Peygamber Efendimiz buyuruyor ki, 'Ahdine vefası olmayanın dini yoktur,' diyor. Hani, nerede ahde vefa? Hani nerede 20-30 yıllık 40 yıllık arkadaşlık? Hani nerede iyiliğe iyilikle mukabele etme?

Ben seni 90 yılına kadar desteklemişim, sen benim vakfımı niye desteklemiyorsun? Sen benim vakfımı desteklemiyorsun! Sen benim kitabımda İslam'a aykırı ne gördün? Kendi keyfine göre bir yol tutturmuş, 'Cihat emiriyim', ne cihadı? Böyle Allah yoluna bir cihat değil ki bu!

40 yıldır tanıdığım insan, 40 yıldır tanışırız, 40 yıldır desteklediğimiz insan. Beklediğimiz insan, varlığımızın her çeşidiyle katıldığımız insan, kardeşlerimizin parasıyla bütçesi kabarmış, şişmiş insan, Almanya'dan vaizlerle gelen paralarla zenginleşmiş insan. Suud'dan, Kuveyt'ten gelen paralarla şey yapmış insan bütün gençlerimizle, okuyan talebelerle, kendi damatlarını dahil, kendim dahil, seçim meydanlarında, Erzurum'un dağlarında, Samsun'un, Terme'nin, Havza'nın şeylerinde desteklediğimiz şey, bu mudur ahde vefa? Bu mudur dervişlik?

Sen bu tekkenin mensubu değil miydin? Sen 'Bizim yolumuz tekke adabıdır,' demiyor muydun? Sen 'Herkesin intisabı olması

lazım,’ demiyor muydun? Derviş, şeyhin sözünü dinlemezse dervişliği nerede kalır? Öyle saçma şey mi olur?

İyi yetişmemiş insanlardan İslami aksiyon çok zarar görüyor. Biz insanların nefsinin esiri olmaması, Allah’a kulluk, Allah’ın rızasını kazanma esasına göre çalışması gayretindeyiz. Bu gayret değerlendirilmesi Allahu Teâlâ Hazretlerine kalmıştır. Biz naçiz kullarız, eksikimiz, kusurumuz çoktur, hareketlerimizde kusur olabilir ama tuttuğumuz yol güzeldir, sevgi yoludur, kardeşlik yoludur. Bize hücum eden radikal Müslümanlara cevap bile vermemişim.

Hürriyet gazetesi aleyhimize yazmış, Emin Çölaşan, İsmail Nacar aleyhimize yazmış,ERCÜMENT ÖZKAN aleyhimize yazmış, cevap vermedik. Niye? Müslüman’dır, onlarla hesabımız daha sonra ahirette.

Aradan 20 yıl geçtikten sonra 46 milletvekili artı üç senatör, 49 parlamenterisi sıfıra indirdiğimizde yüzde yedi, yüzde 11 şey. Bundan sonraki seçimlerde ne tahmin ediyorsunuz? En iyi tahminlerle diye soruyorum: Yüzde 10, yüzde 15. Halbuki Türkiye’nin yüzde 99’u Müslüman. Niye sağlanamamış bu birlik ve beraberlik?

Biz bunun hatasını görüyoruz. Biz Müslümanların kardeşliğinin tam ifade edilmediğini görüyoruz. Cihat literatürü ifade ediyorlar. Cihat literatüründen coşan gönülleri Müslümanlar üzerine tevzi ediyorlar. Öyle şey olmaz, Cihat Müslümanlarla olmaz, Müslüman Müslüman’la cihat etmez. Biz bunu anlatmaya çalışıyoruz, ‘Dervişlik metodunu kullanalım,’ diyoruz. ‘Kusuru kendimizde arayalım,’ diyoruz. Millet kusuru kendisinde görmüyor. ‘Efendim yüzde doksan dokuz Müslüman hatalı,’ diyor. Kendisini destekleyenler tamam, desteklemeyenlere tabir aynen kendisinin ‘patates dininden’ diyor. Alay ediyor yani. Cihadı methediyor, ediyor, ondan sonra da ‘En büyük cihat parti sandığında parti müşahidi olmaktır,’ diyor.

Peki, öyleyse, niye reye en çok ihtiyacın olduğu dönemde hem de seni en son seçimde bile desteklemiş dergâhla savaşa kalkıyorsun? Niye benim dergilerime, vakıflarıma, şahsıma savaş açmış durumdasın? Biraz kusuru kendinde görsen! Biraz söz dinlesen.

‘Hocalardan şûra kurayım da hocalardan başıma bela mı alayım?’ demiş Rıfat Boynukalın’a. Şûrayı kabul etmiyor ki adam, ‘ben’ diyor, ‘emirim’ diyor. Kendisine bağlı diyor ve ‘Ben de istediğim gibi içtihat ederim,’ diyor. Sen içtihat edemezsin,

çünkü sen ne ayet bilirsin ne Arapça bilirsin ne içtihadın şartlarından herhangi birine sahipsin ne de ekseriyetle tasvip görmüş, seçilmiş bir insansın. Senin eski yol arkadaşların bile sana kırılmış, senden ayrılmışlar. Sana son âna kadar yardım etmeye çalışmış, yaralarını sarmaya çalışmış insanları bile bile karşına almış, tavır almışsın, nasıl cihat edeceksin? Neyle cihat edeceksin? Ne biçim anlayış! Bu kafayla nereye varırsın?

Sorduğunuz soruların cevabı bu. Böyle tavırlar olduğu için, böyle davranışlar olduğu için efendim biz ilan ettik. Dikkat ederseniz yazılarıma, ocak yazımda, 'Yazıklar olsun kardeşi kardeşten ayrırana!' dedik. Neden? Biz kardeşlerimizi ona emanet ettik, 'Buyur çalış, sana kadro olsun!' dedik.

Kardeşimizin şimdi tekkeye bakışı, tasavvuf anlayışı, biati darmadağın dağıldı. Senin biata hakkın yok ki! Senin intisap ettirmeye hakkın yok ki! Her komutan kendisine biat ettirirse, yüzbaşıya bir biat, binbaşıya bir biat, generale bir biat, böyle saçma şey mi olur? Peygamber Efendimiz zamanında insanlar kime biat ediyordu, bağlanıyordu: Peygamberimize. İkilik var mıydı devlet yöneticisiyle şey arasında? İmanının, imamını bilmeyen cahildir.

Üç kişi bir araya gelse birini imam seçmesi lazım. Onun için İslam'ı bilmiyorlar, İslam'ı doğru uygulamıyorlar, Fanatizme düştüler, yanlış uygulamaya geçtiler. Lütfü Doğan Hoca benim yanıma gelirken: 'Efendim, zatîlilerinize hürmetleri var, ellerinizden öpüyor.' Ben istemem kardeşim, benim elimi ne diye öpüyor, ben öyle bir şey demiyorum, istemiyorum. Ama 'ellerinden öperim' deyip arkasından kuyu kazmak İslam'da yok.

Bir başka soru diyor ki: 'Hocam, parti kuracak mısınız?' Parti kurabilirim, o benim hakkım, hiçbir zaman kurmam demedim, yani parti kurma hiçbir zaman bir şahsın inhisarında değil, hele beceriksiz olduktan sonra, hele başaramadıktan sonra.

Eğitimlerinde söylüyorlar, 'İkinci bir baş çıkarsa başını kesmek lazım,' diyorlar. Literatürlerinde kesmek var, hem de kaç seneden beri! Adapazarlı kardeşlerim bilirler, partinin eğitimi içinde bu vardır, kesmek vardır. Bu onların kararıyla olacak bir şey değil; düşünülür, tartışılır, kendim bir hareket yaparım, bu kendimi bağlar, beğenilirse siz de katılırsınız. Daha iyi niyetli, daha çok Müslüman'ı kucaklayacak bir parti kurmak bugün Müslümanların boynunun borcudur. Kim kurmuyorsa, kim

kurmaya yanaşmıyorsa, kim yan çiziyorsa, kim başka başka partilere girip asıl yapması gereken işten kaçıyorsa vallahi de billahi de Allah indinde mesul olur.

Çünkü Müslümanların kendi öz siyasi teşkilatını kurması lazım. 'İşçiler birleşin, patronlar sizi sömürmesin,' diyorlar. Demokratik düzenlerde herkes menfaatlerini korumak için kanunların verdiği imkânlar içinde çalışıyor. Biz niye Müslümanlık menfaatimizi korumak için bir organizasyon kuramamışız, ekseriyeti sağlayamamışız?

Cuma namazı günü tatil olsun diye bir önerge veriyor, partisinin bütün adamları gelmiyor, cuma tatili olmuyor. Cuma tatili olsa ne olur? Bir kanunluk canı var yani. Meclis'te şu kadar insan parmağını kaldırırsa cuma tatil olur, herkes cuma namazına gider, hutbe dinler, vaaz dinler, Allah'ın bir farzını yerine getirmiş olur, böylece de birçok hayırlar hasıl olur. Ama yapmıyor. 20 yıl çalışıp da bir sonuca götüremeyenden Allah hesabını soracak. 'Sen 20 yıl ne yaptın, 20 yıldır politika sahasında çalışıyorsun, geldiğin nokta nedir?' diye sormayacak mı? Cemalettin Hoca çıkmış: 'Efendim bu iş politikayla olmaz.' Politikayla olmazsa nasıl olur? Mevcut şartlar içinde yapabileceğin her şeyi yaparsın, ona göre çalışırsın, kendi imkânlarıyla hiç kimse kalmasa da sen doğru bildiğin şeyi yaparsın. Müslümanların ekseriyeti temsil eden bir partiyi kurmaları boyunlarının borcudur, kurarlarsa kurarlar. Kurmazlarsa Allah hesabını sorar."

Ve:

Esat Coşan "Allah hepinizden razı olsun" diyerek toplantıyı bitirdi...

Coşan'ı Kızdıran Sözler

Nakşibendi Şeyhi Esat Coşan'ın bu sözleri sızdırıldı. Kaseti dinleyen Refah Partililer sarsıldı. Dergâhla parti arasında huzursuzluk olduğunu çok az kişi biliyordu. Onlar bile Esat Coşan'ın bu derece açık ve sert konuşacağını tahmin etmiyordu.

Esat Coşan'ın, Nakşibendilerin bir bölümünü RP'den alıp yeni bir parti kuracağı yorumları yapılmaya başlanmıştı. Erbakan'ın 13 Mayıs 1990 tarihinde Eğitim Semineri için çağrıldığı (Sıcakçermik) Sivas'ta yaptığı konuşma bu kez Esat Coşan'ı çok kızdırdı.

Erbakan'ın Sivas'taki bu konuşması RP Genel Merkezi tarafından bildiri olarak dağıtıldı. Esat Coşan'ı öfkeliendiren Erbakan'ın Sivas konuşmasını da özetleyerek aktaralım:

“Köylere dağılıp temsilci ve müşahitleri tespit etmek ve çalıştırmayı cihat biliniz. Bunlar çalışırsa, cihat ettiklerinden dolayı İslam hâkim olur. Cihat delisi olmadan mümin olunmaz. Cihadı takatinizin sonuna kadar yapacaksınız. Oyunuzu RP’ye verin diye üç köye gitmiş birisine ahirette, biz sana beş köye gidecek takat verdik, diğerlerine niye gitmedin diye yanacaksın, denilecek. Cihat farzı ilk önce eda edilecek farzdır. Bir emir seçip ona biat edip orduyu oluşturmak, ilk farzdır.

Her ilçeden üç-beş-on tane insan köylerle ilgilenecek, benim dükkânım var demeyecek. Yeteri kadar çalıştıktan sonra dükkânına ancak gidebilir. Bu kişi dükkânına cihat etmeden giderse olmaz. Abdestsiz namaz kılmak gibi olur. Hepimiz bir günü ve bir geceyi cihada ayıracağız. Bu gece toplantı var oraya gideceğiz, şu gün köylere gideceğiz.

Hutbe haftalık cihat talimatıdır, bugün hutbeler böyle değil. Biz nasıl cumamızın telafisi olsun diye Zuhr-i Ahir kılıyorsak, her sandık bölgesinde haftalık sohbet yapacağız, bu sohbet de hutbe-i ahirdir. Onları da şuurlu Müslüman, yani Refahçı yapacağız. Yapamazsak en büyük suçu işlemiş oluruz. Refah İslami cihat ordusudur. Hepimiz bu orduya asker olacağız. Cihat eden, Müslüman âlimden de şeyhten de daha üstündür. Ahirette âlimden de şeyhten de cihat eden daha üstün cennetlere gider.

Ameller niyetlere göredir. Zara’ya müşahitler tespit etmeye, Refah iktidar olsun diye gitmeye niyet ettiğin zaman altı milyar insanın cehennemden kurtulmasına vesile olmuş gibi sevap alırsın. Şu toplantıya gelmek ne demek, bir bilsen şuraya sürünerek gelirsın.

Bir cihat ne kadar oruca denk? Sizin her gün oruç tutmaya, her gün namaz kılmaya gücünüz yeter mi? Sen RP’ye hizmet etmezsen hiçbir ibadetin kabul olmaz ve diğer partileri destekleyen ve batağa düşen insanların sorumlusu sensin çünkü başka türlü Müslümanlık olmaz, başka türlü kurtuluş yok.

Bütün ehli sünnet vel’cemaat olarak, REFAH’ın emrine itaat edeceğiz, bu orduya dahil olacağız. Olmayanlar patates dinindendir. Dahil olmak kalben niyet etmektir.

REFAH: Bu ordudur. Bütün gücünle bu ordunun büyümesi için çalışacaksın. Çalışmaz isen patates dinindensin. Cihat emrine uymak farzdır. Refah cihat ordusu, ona katılmak zorundayız. Sen gözünle emirin günah işlediğini görsen bile emire itaat edeceksin. Mesela içki içtiğini gördün, sonra da ayıkken sana geldi

emir verdi, itaat edeceksin. Herkes bölgesindeki RP'nin başkına itaat edecek.

Şeyh tarikatın öncüsüdür. Ders tarifini anlatır. Şeyhler de cihat emrine itaat etmek zorundadırlar. Cihatta asker vardır. Kumandan vardır. Şeyh de bir askerdir. Cihat etmek için mutlaka karargâha bağlı olacağız. Aksi takdirde tefrika olur; bu, haramdır. Bu, cahillerin yapacağı iştir. İslami bir hizmet yapmak için karargâha gelip nasıl yapacağımızı soracağız, itaat edeceğiz. Uygun görülürse emredilip yapılır. Uygun görülmezse yapılmaz.

Cihada para verilmeden Müslüman olunmaz. Kişinin Müslümanlığı cihada verdiği parayla ölçülür. Bir Müslüman zekâtını götürüp fakire veremez. Zekâtını beyt-ül male, cihat ordusunun karargâhına verecektir. Sen kendi kendine zekât veremezsin. Beyt-ül mal dağıtır. Parti çalışmaları için zekât parasından harcama yapılır. Zara'ya ilçe müşahitleri seçmeye gideceksin. Atladın arabaya, arabanın benzini yok: İşte bu zekât parasıyla arabanın benzini alabilirsin. Zekâtı REFAH'a vereceğiz, o uygun yerlere dağıtacak. Bunu böyle yapmakla zekâtın kimin tarafından verildiği belli olmayacak, daha çok sevap alınacak, alanın kalbi REFAH'a ısınacak. Böylece insanları REFAH'a, yani İslam'a çeviriyoruz.

Biz Müslümanız, biz Kuran'ı hâkim kılmak isteyene gideceğiz. Hepimiz REFAH'çı olmaya mecburuz, çünkü cihat ediyoruz. Bize ayrı çalışalım, bunlar çalışmıyor diyemezsin. Boynun kılıçla vurulur. REFAH'çı olmadan Müslüman olman mümkün değildir!

'Niye REFAH'çı olmak zorundayız?' diye sorarlarsa 'Bu namazı niçin kılıyorsam onun için REFAH'çı olmak zorundayım!' diyeceksin. Cihat farzı bu orduya katılmadan ve biat etmeden olmaz. Altı milyar insan, REFAH'çı olmak zorunda. Mademki Müslümansın, 'REFAH'ÇIYIM' DEMELİSİN! REFAH'çı olmakla oturduğun yerden sevap alıyorsun be akılsız adam!

Şuurla Refah'a çalışan Cennet'e gidiyor. Neden? Çünkü Refah demek Kuran'ın nizamını hâkim kılmak demektir. Sen herkese faydalı olmaya mecbursun. En faydalı olan, cihat edendir."

Esat Coşan ve Erbakan arasındaki tartışmalara taban da katılıyordu. Erbakan bu tartışmalarda doğrudan hedef alınmıyordu. Ancak Oğuzhan Asiltürk, Şevket Kazan gibi yıllardır parti yönetiminde bulunan isimlere yoğun eleştiriler yapıyordu. Bu isimlerin parti tabanına yabancılaştığı belirtiliyordu. Yönetim tekelciliğine karşı çıkılıyordu.

Bu tartışmalarla Refah Partisi üçüncü olağan kongresine girdi. 7 Ekim 1990 tarihinde yapılan kongrede Erbakan 552 oydan 551'ini aldı! Merkez karar ve yönetim kurulu ise yine aynı isimlerden oluştu.

Nasıl oluyor da dergâha rağmen Erbakan parti içinden bu kadar yüksek oy alıyordu?

Bu sorunun yanıtı Refah Partisi'nin iç işleyişi ile ilgiliydi...

Parti İçi Demokrasi Örnekleri

RP'nde parti içi demokrasi nasıl işliyordu?

25 Nisan 1993 tarihinde yapılacak Bursa İl Kongresi için merkez ilçe yöneticilerinden Zekeriya Yılmazgöz il başkanlığına aday olduğunu açıkladı. RP Genel Merkezi kendilerinden izinsiz bu tür açıklamaları hoş görmediği için Zekeriya Yılmazgöz'e uyarıda bulundu: "Biz genel merkez olarak Bursa'da tek liste çıkaracağız. İl başkanı olarak M. Altan Karapaşaoğlu'nu istiyoruz. Sen adaylığını koyma."

Refah Partisi il ve ilçe kongrelerinde çoğunlukla tek liste çıkıyordu. Ve onu da Genel Merkez hazırlıyordu. Aksilik bu ya, Zekeriya Yılmazgöz yılmadı, adaylığında ısrar etti.

Sonunda Bursa İl Kongresi yapıldı. Yılmazgöz ve listesi kazandı! Refah Partisi Merkez Karar ve Yönetim Kurulu (MKYK) acilen toplandı. Bursa İl Kongresi iptal edildi! Bursa'ya "il başkanının atama ile yapılması" karara bağlandı. İl başkanı olarak kim atandı dersiniz? Seçimi kaybeden M. Altan Karapaşaoğlu! Refah demokrasisi!...

M. Altan Karapaşaoğlu'nun Oğuzhan Asiltürk'ün ortağı olduğu, DYP'li eski Bakan Cavit Çağlar ile girdiği ticari ilişkiler sonucu partiye çok yararlı hizmetlerde bulunduğu gibi birçok dedikodu üretildi...

Bursa'nın bir benzeri de Yozgat'ta yaşandı. Yine devreye MKYK girdi, kongreyi iptal etti, kendi adayını atama ile Yozgat'a il başkanı yaptı.

Erbakan kongreden 551 oy alması kimseyi şaşırtmıyordu. Bu salt RP'ye özgü değildi, özellik 1980 darbesinden sonra partiler artık tamamen lider ağırlıklıydı.

Korkut Özal'la Yapılan Toplantı

Tarih 5 Mart 1989. RP Genel Sekreteri Oğuzhan Asiltürk, MSP'de muhalifi Korkut Özal için *Hürriyet* gazetesine şunları söyledi:

“Korkut Özal faizcidir. Kendisiyle ahabplık yapabiliriz ama siyasi mücadelede güvenemeyiz. Kendisinin şimdi trilyoner olduğu ifade ediliyor. Nasıl olduğunu doğrusu ben bilmiyorum. Demek ki çok büyük bir dehası varmış da biz anlayamamışız zamanında!”

Tarih, 15 Temmuz 1993. Korkut Özal’ın İspa Ticaret Sanayi ve Pazarlama A.Ş.’deki ortağı Hasan Kalyoncu’nun evinde bir toplantı yapıldı. Toplantıya Korkut Özal, Abdülkadir Aksu, Ali Coşkun, Cemil Çiçek, RP’yi temsilen Recai Kutan, Abdullah Gül katıldı. Sohbetin konusu Korkut Özal ve arkadaşlarının RP’ye katılmalarıydı.

Korkut Özal ve arkadaşları Esat Coşan’la da çok samimiydi. “Dargınlıklar unutulsun,” diyorlardı. RP’ye sıcak bakıyorlardı. Ancak talepleri vardı: 10 Ekim 1993 tarihinde yapılacak RP’nin dördüncü olağan kongresinde hemen hepsi Merkez Karar ve Yönetim Kurulu’nda yer alacaklardı. Bazı arkadaşları belediye başkan adayı olarak gösterilecekti. Ayrıca üstü kapalı bir biçimde 1978’deki isteği tekrarlıyorlardı: “Erbakan Hoca iyi liderdir ama çevresi artık değişmelidir. Refah Partisi kitle partisi olmalıdır. Partinin önemli görevlerindeki isimleri de değiştirmeliyiz ki kamuoyu bizim kitle partisi olduğumuza kanaat getsin.”

Korkut Özal ve arkadaşlarının istemediği, başta Oğuzhan Asiltürk ile Şevket Kazan gibi MSP döneminden beri partinin üst yönetiminde bulunan isimlerdi.

Korkut Özal ve arkadaşlarının RP’ye gelmeleri, üstelik belli talepler ileri sürmeleri Asiltürk-Kazan ikilisini harekete geçirdi. Erbakan’a da darılmışlardı. Böyle bir toplantıdan haberleri olmamıştı. Üstelik Erbakan bu toplantıya yeni “prensi” Abdullah Gül’ü göndermişti. Demek ki Korkut Özal ve arkadaşlarının partiye gelmelerine sıcak bakıyordu!

Asiltürk-Kazan ikilisi Korkut Özal manevrasının önüne geçmek için kolları sıvadı. Parti tabanındaki güçlerini harekete geçirdiler: “Yıllarca partinin yükünü omuzlarında çekmiş, cezaevlerinde sıkıntıya düşmüş, partiyi tekrar diriltmiş bunca kişinin bir kenara atılıp Korkut Özal ve arkadaşlarının yollarına kırmızı halı döşenmesini istemiyoruz. Eğer gelirlerse kapımız onlara açıktır, ancak partinin üyesi olabilirler. Üst yönetim birimlerinde görev alamazlar,” diyorlardı. Bu görüş RP içinde giderek destek kazanmaya başladı.

Korkut Özal ile Oğuzhan Asiltürk bir kez daha karşı karşıya gelmişti...

Korkut Özal ile Erbakan arasındaki dolaylı görüşmeler RP'nin 10 Ekim'de yapacağı kongre gününün sabahına kadar sürdü. Bir taraf partinin yönetiminde etkili görev istiyor, diğer taraf, "Şimdilik sadece üye olun, ileride o görevlere gelirsiniz," sözü veriyordu.

Kongre günü gelip çattı Erbakan görkemli bir kongre istemişti. Atatürk Spor Salonu'nu Türkiye'nin dört bir yanından gelen RP'liler doldurdu. Salonun dışında ise en az on bin kişi vardı. Salona giremeyeceklerini bilmelerine rağmen binlerce partili kongreye davet edilmişti.

Ankara dışından gelen RP'liler Korkut Özal ve arkadaşlarının partilerine katılacağını umut etmişlerdi. Anons edilmesi beklenen katılmalar gerçekleşmedi.

Bu arada şunu da eklemek gerekiyor: Erbakan'ın, Korkut Özal ve arkadaşlarını istemesinin en önemli nedeni Profesör Esat Coşan nedeniyle küsen bazı Nakşibendileri tekrar RP'ye kazanmaktı. Erbakan biliyordu ki, Korkut Özal'ın arkasında Esat Coşan vardı. Erbakan için Esat Coşan ve Korkut Özal demek, aynı zamanda para demektir. Özellikle İstanbul ve İzmir gibi büyük sanayi kentlerindeki muhafazakâr işadamları bu gruba birlikte hareket ediyordu.

Diğer yanda ise Korkut Özal-Esat Coşan ikilisi siyasi tercihleri konusunda sıkışmışlardı. Önce Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın direktifiyle parti kurma teşebbüsünde bulunmuş, ancak Turgut Özal'ın ani vefatıyla bu çalışma son bulmuştu. Şimdi Mesut Yılmaz'ın genel başkanlığını yaptığı ANAP'tan kopardıkları bir güçle RP'nin kapısına gelmişlerdi. Ancak kapı şimdilik açık değildi. Daha doğrusu istediklerini vermiyorlardı.

RP'den umduğunu bulamayan Korkut Özal-Esat Coşan istemeye istemeye ANAP'ı destekleme kararı aldılar. Bunun üzerine başta Abdülkadir Aksu, Cemil Çiçek gibi isimler tekrar ANAP'a döndü...

Aslında "kitle partisi"nden kastedilen neo-liberal politikalara "evet" diyen "ılımlı İslam" idi. Bakalım Erbakan ve arkadaşları bu talebe ne kadar dayanabileceklerdi?...

"RP'nin Generalleri"

RP'nin, emekli subaylar ile ilişkisinin 1990'lı yıllarda başladığını düşünenler var. Oysa bu yakınlaşma daha önceki bölümlerde de yazdığımız gibi özellikle MSP Genel Merkezi'ndeki halkla

ilişkiler biriminin başına emekli subayları, milletvekili, senato seçimlerinde liste başına emekli generalleri getirerek başlamıştı. Erbakan bu çevrelerle ilişkilerini her zaman sıcak tutmak istedi.

Aynı ilişki bu kez Refah Partisi'nde yaşanıyordu. Erbakan, partisine katılan emekli subayları görkemli toplantılarla kamuoyuna duyuruyordu. Amaç yine aynıydı: "Ordu bize karşı değildir!" mesajını vermek... "RP iktidar olursa Türkiye Cezayir'e döner" imajını yıkmak...¹⁷

Emekli subayların RP'ye katılmalarını parti yöneticileri de çok önemsedii. Öyle ki *Milli Gazete*, 10 Kasım 1993 tarihinde yapılan RP dördüncü olağan kongresinde partiye katılan 35 emekli subay listesine kongrede oluşan merkez karar ve yönetim kurulu listesinden daha fazla yer verdi.

"Refah Partisi sandıktan çıkarsa, ordu bu partiyi iktidar yapmaz" anlayışı kamuoyunda olduğu gibi parti tabanında da hissediliyordu. Bu nedenle toplantılarda mitinglerde ordunun kalbini kazanacak mesajlar verilmesine sık tanık olunuyordu. Örneğin, "Ordu-Refah el ele" sloganı RP toplantılarında sıkça atılıyordu. Erbakan, "Ordu bizimdir, asker bizimdir, ordu başımızın tacıdır," gibi sözleri dilinden düşürmüyordu.

İslamcı yazar Yaşar Kaplan RP'nin orduya yakınlaşmasını o günlerde şöyle tahlil ediyordu:

"RP'nin ordu mesajlarıyla son zamanlarda kurmaya çalıştığı sıcak ilişkiler, bugüne kadar kendisine sıkı sıkıya kapalı tutulmuş bazı kapıları zorlamaya çalışması olarak görülebilir. Sadece orduya değil iş dünyasına, istihbarat servislerine ve dış güçler diye nitelendirilen güç odaklarına karşı da RP'yi harekete geçmiş görüyorum. Bu harekete geçiş bir çatışma veya bir uyuşma, uzlaşma şeklinde anlaşılmamalıdır. Refah sadece kendisini tanıtmaya çalışıyor. Ama bunu bir tür kumar olarak da değerlendirmek mümkün. Hangi tarafın kazanacağı belli olmayan bir kumar."

RP dördüncü olağan kongresinde partiye katılan 35 emekli subayın emekli olmadan önce Türk Silahlı Kuvvetleri'ndeki görevleri, RP'de tartışma başlattı.

RP İstanbul Milletvekili Hasan Mezarcı, "Kontrgerilla RP içine de girdi," şeklinde demeç verdi. (*Cumhuriyet*, 15 Ekim 1993)

Aydınlık gazetesi RP'ye katılan 35 emekli subaydan onun istihbaratçı olduğunu iddia etti. Gazeteye göre subayları

17 O dönemde köktendinciler Cezayir'de etkindi, bu sebeple "Türkiye Cezayir olmayacak" deniyordu. Zamanla bu söz "Türkiye İran olmayacak"a dönüşecekti!

partie getiren kişi emekli Tuğgeneral Sami Karamısırdı. İddiaya göre Faisal Finans Kurumu'na bağlı FEY Vakfı'nın Başkanı Sami Karamısır, CIA ve Suudilerle birlikte alışan Kontrgerillacı bir subaydı.

RP'ye katılan bir diğer emekli Korgeneral Erşan Nuri Kayra, Özel Harp Dairesi ve Milli İstihbarat Teşkilatı'nda görev yapımtı.

Emekli Tuğgeneral Hasan Sağlam da siyasi İslamcılar arasında MİT'i diye biliniyordu. Başta Hasan Sağlam olmak bazı üzere emekli subaylar zaten MSP üyesiydiler. Ancak Erbakan bunları partie yeni katılım olarak sunuyordu!

Aydınlık gazetesi, istihbaratçı olduğu bilinen RP üyesi emekli subayların listesini yayımladı: Tuğgeneral Sami Karamısır, Albay Hasan Eke, Hâkim Albay Ertuğrul Perim, Albay Hasan Yıldız, Albay Mahir Alkan, Dr. Yarbay Haluk Kaygun, Albay Alaaddin Yandırma, Albay Kâmil şen.

Kuşkusuz, RP'ye katılanlar arasında istihbaratçı olmayan emekli subaylar da vardı.

Tuğgeneral Osman Başbuğ bunlardan biriydi. Emekli olmadan önceki görev yeri, İstanbul Kara Kuvvetleri Komutanlığı Personel Okul Komutanlığı'ydı. Burada subaylara iftar yemeği vermesi, şeriatı savunan *Rehber İlmihali* dağıtması basın tarafından gündeme getirilmişti. Tuğgeneral Başbuğ'un dağıttığı *İlmihal*'in arka kapağında şu satırlar yazılıydı: "Dünyaya gönöl bağulma, Akar su ömür gibi / şeriata uyan kimse, her dem olur şadüman / Komünistler hep yalanla, gençleri aldatıyor / İslami yok edecekler artık gafletten uyan."

Bu arada Erbakan, ordudan emekli 40 kişilik uzman bir ekibe alternatif ordu projesi hazırlattığını basına sızdırdı.

Bu emekli subay ekibinin hazırladığı alternatif ordu projesi genel hatlarıyla şöyleydi:

- Ordunun Atatürk tabusu olmayacak,
- Ordu inançlı kişilerden oluşacak,
- RP'nin programı, ordunun birleştirici harcı, yani ideolojisi olacak,
- Ordu dış güdümden, ABD ve Avrupa etkisinden kurtulacak,
- Kendi silahını ve kendi harp sanayisini oluşturacak,
- NATO'dan çıkacak,
- İslam Ülkeleri Birliği kurulacak. İslam ülkeleriyle yeni bir askeri ittifak oluşturulacak,

- Ordunun uluslararası caydırıcılık gücü çok fazla olacak,
- Olası bir savaş hali durumunda ordunun silah ve savunma donanımı çok yüksek olacak,
- Darbeci gelenekten sıyrılacak.

Erbakan bu projeyi *Akis* dergisine (30 Ekim 1993) anlatmıştı. Ancak daha sonra yapılan araştırmalarda RP’de 40 kişilik bir ekip oluşturulmadığı, dolayısıyla bir alternatif ordu projesi hazırlanmadığı ortaya çıkacaktı. Şurası da bir gerçek ki, Erbakan hareketi hakkında gazetelerde kara propaganda amaçlı çok yalan haberler yaptırılıyordu. Bu onlardan biri miydi? Yoksa Yine bir Erbakan “oyunu” muydu? Birincisinin doğru olma ihtimali daha güçlü, çünkü RP’nin o günlerde TSK’yı karşısına alacak böyle bir taleple kamuoyu önüne çıkması zor görünüyor.

“Utangaç” Kapitalist

Erbakan ile Prof. Dr. Arif Ersoy birlikte 1990’lı yılların başında “Adil Düzen” diye bir toplum mühendisliği projesi hazırladı. Aslında burada araya girip bir parantez açmalıyım: Erbakan ideolojik konuşmalardan pek hoşlanmazdı. Partililerin teknik konuda çalışma yapmalarını ve konuşmalarını isterdi hep.

Refah Partisi yönetiminin sınıfsal analizinde işadamları ve tüccar ağırlığı göze çarparıyordu. Peki, RP iktidara geldiğinde bu kadro ile nasıl bir ekonomik sistem kuracaktı?

Necmettin Erbakan’ın *Adil Ekonomik Düzen* adlı kitabında kurulacak sistemin “ne olduğu” da tam anlaşılamıyordu. Zaten Adil Düzen’in ne olduğu pek açık değildi. Kimilerine göre, “Adil Düzen” şariat düzeninin örtülü adıydı. Kimilerine göre ise, İslam toplumuna geçiş döneminin ara formülüydü. “Kontrollü bir piyasa ekonomisi” diyen de vardı...

Adil Ekonomik Düzen kitabına baktığınızda kurulacak sistemde Gelir Vergisi ve KDV’nin kaldırıldığını görüyorsunuz. Erbakan bir kalemde büyük bir vergi gelirini siliyordu.

Güzel. Yerine ne geliyordu?

Yerine gelen “aynî vergi” uygulamasıydı. 160 tavuğu olan bir kişi bunun dördünü devlete verecekti. Yani kişi sahip olduğu malın 40’ta birini devlete vermek zorundaydı... Para yerine tavuk! Peki devlet topladığı tavukları ne yapacaktı? Alıcı bulup satacaktı. Ya satamazsa? Bunun yanıtı henüz yoktu.

Peki, hadi diyelim tavuk işini halletti. Diğer aynî vergiler ne olacaktı? Kamyon, otomobil, buzdolabı, çamaşır makinesi,

Omo, Tursil, Persil, diş macunu, terlik, eldiven, kaset...

Ya genelev işleten Manukyan'ın vergisi!.. Ya hizmet sektörünün vergisi!..

“Adil Düzen”in uygulanabilirliği yoktu. Üstelik bir aldatmaca vardı; malınızın yüzde iki buçuğunu devlete veriyorsunuz. Peki, verilen bu malların bir parasal değeri yok mu? Var. Bunun adı nasıl vergi olmuyor? Olmuyordu işte!

Erbakan kitabında “Fiyatlar arz ve talep kaidesine göre belirlenir,” diyordu. Peki, bu kurala göre arz talebe yetişmezse fiyatların artması ve aşırı kazançlar nasıl önlenecekti? Önlenecekti işte...

Erbakan “Adil Düzen”i kurduğu zaman “teşvik belgesi” yerine “teminatlı ehliyet vesikası”, oda üyelik belgesi yerine ise ahlaki topluluğun verdiği “teminatlı tezkiye belgesi” verecekti! İş olsun da kolay gelsin...

Adil Düzen'in en büyük kozu “hakkı müktesep karşılığı kredi”ydi! Bu kredi şöyle işleyecekti: Bir bankaya 1000 lira yatıran mudi, bir yıl sonra bir ay vade ile 12 bin lira alacaktı. Bir yıl vade ile almak istediğinde ise müktesep hak (kazanılmış hak) kredisi 1000 lira olacaktı! İyi güzel de, alınan yüksek tutardaki krediyle bir ay içinde bir iş çevirme olanağı yoktu. Ancak vade bir yıla uzadığında, alınan kredi yatırılan paraya eşit oluyordu. Bu durumda siz olsanız bankaya para yatırır mısınız? Yatırırsınız, yatırırırsınız değil mi?

Faiz yerine ticarete iştirak payı gibi girişimler Mısır'da İşlami bankaları hızla geliştirdi. Ancak 1992'de büyük bir skandal ile hepsi çöktü. Bu kurumların başındaki Müslüman işadamları din-daşlarının paralarını alıp yurtdışına kaçtı. Canım orası Mısır!..

Erbakan, ileri teknoloji alanında yatırım yapacak müteşebbislere faizsiz kredi vereceğini söylüyordu. Erbakan'ın bu söylediklerinin “patent hakkı” 1946 yılında ABD'de General George Doriot tarafından ortaya atıldı. Doriot'un bir başka özelliği ise mason olmasıydı. Erbakan'm modelinde mason parmağı vardı!..

Bu kadar da değil. Biraz da komünist Karl Marx parmağı vardı! Erbakan yazdığı kitapta, “Devlet toprağın, madenlerin, ormanların, meraların sahibidir,” diyordu.

Refah Partisi aslında serbest piyasayı savunmaktaydı. “Görünmez el” taraftarıydı. Serbest piyasa ve kârın olduğu her koşulda faiz ve tekelleşme kaçınılmazdı. Serbest piyasanın ve

kârın adı ise kapitalizmdi. Refah Partisi'nin değişikliği biçimseldi, gerçekte değişen bir şey yoktu aslında.

Zaten faize karşı çıkararak kapitalizmden kopmak mümkün değildi. İdeal kapitalizm de faize karşı değil miydi? Erbakan'ın yazdığı gibi faizin karşılığı hiçbir zaman açıktan para basılarak verilmezdi. Bu, paranın değer kaybetmesiydi. Bunu hangi kapitalist isterdi?

Erbakan "eserinde" faizin çeşitli tanımlarından yararlanmaktaydı; ancak "faiz" sözcüğünden kaçınmaktaydı. Bütün olay da buydu işte özde değil sözde karşıydı!..

Öyle ki "Adil Düzen", mülkiyeti Allah'a dayandırarak kapitalizmden bile ileri gitmişti. "Selem senedi" gibi buluşlarla tefeciliği güçlendirmekteydi. Kârın paylaşımında ve mülkiyet ilişkilerinde kapitalizmden daha acımasız sömürü ilişkilerini savunmaktaydı. MNP ve MSP "önce ahlak ve maneviyat" sloganıyla ortaya çıktı. Ancak RP özellikle 1980'li yılların ortalarından başlayarak yeni bir strateji benimsedi. Sadece cami cemaatine hitap ederek "amaçlanan" yere ulaşamayacağını anladı. Doktrin partisi olmaktan çıkıp "kitle partisi" olmak için işe önce parti vitrinindeki söylemi değiştirerek başladı. "Erbakan Hareketi" nin yeni ideolojisi İslam liberalizmiydi. Erbakan'ın prensi Abdullah Gül ve İstanbul İl Başkanı Recep Tayyip Erdoğan gibi ikinci kuşak Milli Görüşçüler partinin değişiminde itici güç oldular. Erbakan ve ekibi gençlerin taleplerine yeni seçmen getirecek diye pek ses çıkarmıyordu. Ancak on yıl sonra nasıl bir hata yaptıklarını göreceklerdi...

"Çok hukuklu sistem", "çoğulcu toplum", "yerel yönetimlerin yetkilerinin artırılması", "hâkim devlet yerine hadim devlet", "özelleştirme", "Alevilerin kardeşliği", "Kürtlerin tabii haklarının varlığı", "Atatürk ve laiklik karşıtı değiliz", "ABD ve Batı ile ilişkiler bozulmayacak" gibi RP yöneticilerinin ağızlarından duyulmayan sözler o günlerde özellikle Erbakan tarafından dile getiriliyordu.

"Erbakan Hareketi" bu söylemleri sevdi; çünkü artık özel televizyonların da kurulmasıyla hayli büyüyen medya, RP'nin bu sözlerini överek karşılıyordu. Erbakan ve arkadaşları artık "düzen-içi" görülüyordu. Böylece Erbakan da bu söyleme ağırlık verdi. 27 Mart 1994 yerel seçimlerine böyle girdiler. "İslam liberalizmini" savunan "Erbakan Hareketi"nin bu seçimlerdeki baş sloganı, "Yeni Bir Dünya" idi. "Yeni Bir Dünya"dan kastedilen

Amerika merkezli “Yeni Dünya Düzeni”ne uyum muydu? Mesaj kimeydi?

Refah Partisi’nde “İlmli İslam”a yönelerek bir dönem karşı olunan Batı’nın desteğinin alınacağı ve sorunsuz / darbesiz bir siyasal hayat yaşanacağı düşüncesi ağırlık kazanmaya başlamıştı. Ama tüm Refahlıları aynı düşüncede görmek hata olur. Yine de Erbakan Hareketi keskin bir yol ayrımına doğru hızlı yol alıyordu...

Grafiği Yükseliyor

27 Mart 1994 yerel seçimlerinde RP 19.1 oy yüzdesiyle başta İstanbul, Ankara, Konya, Kayseri, Erzurum, Diyarbakır gibi büyükşehirler olmak üzere 28 il ve 400’e yakın ilçe ve belde belediye başkanlığını kazandı. Büyük bir ay patlamasıydı bu. Başta İstanbul olmak üzere RP’li belediyelerin hopörlerinden “Refah’ın Vakti Geldi” marşı çalınıyordu. Milli Görüşçüler şaşkındı.

DYP yüzde 22 ile birinci, ANAP yüzde 21’lik oy oranıyla ikinciydi. SHP ve DSP’nin oy oranları erimişti: SHP yüzde 13, DSP yüzde 8.7’de kalmış; CHP ise sadece yüzde 4.6 oy almıştı. Solun oyu toplam yüzde 16 idi. Bu bile sadece RP’nin bile gerisindeydi. Sol ezilmişti.

Refah’ın aldığı yüksek oy oranı kadar seçimlerin gündeme getirdiği önemli bir gerçek daha vardı. Sol oylar özellikle varoşlarda RP’ye kayıyordu. Refah Partisi, MHP ile beraber askerlerin oy verdiği sandıklarda yüksek oy almıştı. Öyle ki Gölcük’teki donanma sandıklarında bile RP birinci partiydi. *Nokta* dergisi “27 Mart’ta Asker Refah, Polis MHP Dedi” başlığıyla seçimleri yorumlarken, Başbakan Tansu Çiller “Sağlık, Eğitim, Maliye bakanlıkları ile Diyanet işleri personeli bu partilere çalıştı,” diyordu. Çiller’in kastettiği DYP içindeki eski ülkücü ve muhafazakârlardı. İşin şaşırtıcı yanı’, Türkeş’le ittifak yaptığı için “Güneydoğu’da etkinliği azaldı” denen RP’nin bu bölgede başarılı olmasıydı. Bunun bir sebebi de Kürtlerin partisi DEP’in seçimi boykot etmesiydi kuşkusuz.

27 Mart Yerel Seçimleri Refah Partisi için dönüm noktası oldu. Parti hem aldığı yüksek oy oranı ile Türkiye’de göz ardı edilmeyecek bir iktidar odağı olduğunu gösterdi. Hem de o gün ele geçirilen belediyelerle siyaset gücünü günden güne artırdı. Belediyeler, parti için birer yerel iktidar odağı gibi çalıştı. Ve en

önemlisi “modern sınıfların” korktuğu gerçekleşmedi. RP belediyeleri düzen içi olduklarını gösterdiler. Bunun getirisini ilk genel seçimde de alacaklardı.

Her şey “sütlüman” değildi. Erbakan belki de “seçim sarhoşluğuyla” partinin grup toplantısında, 13 Nisan 1994’te milletvekillerine şöyle seslendi: “Adil Düzen’e geçene kadar Türkiye’de huzur ve istikrar olmaz. Halk buna karar verdi. RP iktidara gelecek. Geçiş dönemi sert mi olacak yumuşak mı, tatlı mı olacak kanlı mı?..”

Bu sözü, Genelkurmay Başkanı Orgeneral Doğan Güreş’in görev süresinin uzatılması konusunu anlatırken söylemişti. Ama tarihi gafıydı bu Erbakan’ın. Gözler üzerindeydi. Bu sebeple gezi için gittiği Trabzon’da 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı’na katılmaması büyük eleştiri aldı. Sadece Erbakan değildi; bu kurumdaki RP’nin Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanı ile Melikgazi ve Kocasinan Belediye Başkanları da 29 Ekim Bayramı’na katılmamak için Almanya’ya gitmişlerdi.

Erbakan basındaki tepkileri yumuşatmak için (kim bilir belki de inanarak!) “Atatürk yaşasaydı mutlaka Refahçı olurdu,” dedi. (29.11.1994, *Milliyet*)

Erbakan’ın iktidara “rap rap sesleriyle geleceğiz” sözleri ülkede olduğu kadar yurtdışında da tartışma konusu oldu. (07.05.1995, *Milliyet*)

O günlerde CIA eski ajanı Graham Fuller Washington’daki gazeteci Yasemin Çongar’a “Türk Ordusu İslamcı darbeye izin vermez. Müslümanlar darbe değil demokrasi istiyor. Anahtar burada; konuyu İslam ve demokrasi diye değil, Müslümanlar ve demokrasi diye ele aldığınızda uyumun mümkün olacağını görüyorsunuz,” diyecekti. Fuller, İslamcı partinin sisteme eklemelenmesinden yana olduğunu söylüyordu.

ABD ile Erbakan ilişkisi giderek samimi bir hal aldı. ABD Ankara Büyükelçisi Marc Grossman RP’nin ekonomi politikalarından / enerji santralleri kurmak istemesinden memnun olduklarını açıklıyordu!

Ankara’yı ziyarete gelen CIA Başkanı John Deutch’un Erbakan’la görüşmek için randevu istediği, Erbakan’ın görüşmeye sıcak baktığı ve yardımcısı Abdullah Gül’ü gönderdiği yazılıydı gazetelerde. (12.08.1995, *Hürriyet*)

Batı için “Hoca” gitmiş, “Profesör” gelmişti. Refah Partisi’nin dış dünyadaki imajı için genç Milli Görüşçülerin de isteği buydu.

Batı'yı "rahatlatan" Erbakan, iç kamuoyu için de, "RP iktidarına ordu sevinir" demeçlerini sık vermeye başladı: "Cumhuriyeti biz kurduk, biz yücelteceğiz. İstiklal Savaşı'nı Sütçü İmam, Rıdvan Hoca başlatmıştır. Refah Partisi, İstiklal Savaşı'nda ortaya çıkan cevherin kendisidir. Cumhuriyeti yönetecek olan da bizleriz. (Bu sebeple) Refah Partisi'nin iktidara gelmesinden Silahlı Kuvvetler rahatsız olmaz, tam tersine Refah Partisi iktidarına en fazla ordu sevinecek." (17.12.1995, *Milliyet*)

Erbakan bu havada genel seçime gitti.

Ve Birinci Parti: Refah

21 Aralık 1995'teki genel seçimlerde RP oyları 6 milyonu aştı. Artık Türkiye'nin en büyük partisiydi. Meclis'e 158 milletvekili soktu. Oy oranı yüzde 21.4 olarak gerçekleşti. "RP birinci parti çıkarsa asker darbe yapar" tehditlerine rağmen bu oyu almışlardı. Ve şimdi asıl zorlu süreç başlıyordu; Erbakan'a başbakanlık verilecek miydi?

Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, hükümeti kurma görevini Erbakan'a verdi.

Erbakan hükümeti kurma girişimini ilk olarak ANAP lideri Mesut Yılmaz ile görüşerek başlattı. Ancak kamuoyundan gelen tepkiler üzerine RP-ANAP koalisyonu gerçekleşemedi. Çeşitli görüşmelerin ardından üç ay sonra, 6 Mart 1996'da ANAP-DYP koalisyon hükümeti kuruldu: ANAYOL Hükümeti.

Ancak hem ANAP'ta hem DYP'de bu koalisyon hükümetine karşı çıkanlar vardı. Meclis'te bu nedenle kabul ve ret oylarının yanında çekimser oylar da dikkat çekiyordu. Kabul oyları, retlerden fazla olmasına rağmen çekimser oylar katılınca kabuller salt çoğunluğu oluşturmuyordu. RP'li Mustafa Kamalak, "Anayasa Profesörü" hukukçu gözüyle, güvenoyunun gereksiz olduğunu iddia etti; konuyu Anayasa Mahkemesi'ne götürdü. Mahkemenin de Kamalak'la aynı yönde kanaat belirtmesiyle 51. hükümet erkenden sona erdi. ANAYOL Hükümeti'nin ömrü üç ay sürdü.

Bu arada ilginç bir gelişme yaşandı. Seçim öncesi RP ile kesinlikle koalisyon kurmayacağını söyleyen DYP lideri Tansu Çiller, Erbakan'ın başbakanlığında RP-DYP koalisyon hükümetinin kurulmasına onay verdi.

İki parti arasında koalisyon görüşmeleri başladı. Erbakan'ın Çiller ile ittifakını sağlayan iki isim vardı: Biri, Aydın Menderes,

diğeri RP'den milletvekili seçilen Gürcan Dağdaş'tı. Aile olarak DP-AP çizgisindeydiler, DYP kadrolarını yakından tanıyordu. Seviliyordu. DYP'lileri ikna işi onlara düştü. Diğer bir isim ise DYP Milletvekili Mehmet Ağar'dı. Ağar'ın asıl görevi DYP'den çok askerleri ikna etmektir. Yakın dostu Genelkurmay İkinci Başkanı Orgeneral Çevik Bir, RP iktidarına en sert tepki gösterecek komutan deniyordu; oysa ilk sıcak mesajı o verdi. Bunun sebebi neydi acaba? O günlerde Erbakan evinde, ABD Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı Peter Tarnoff ile gizlice görüştü. Erbakan partisinin çizgisini konuğuna uzun uzun anlattı; demokrasi için (ve dolayısıyla ABD için) güvenceler verdi. Toplantı samimi sürdü ve öyle bitti. Müsteşar Tarnoff evden çıkarken, Erbakan'a elini uzatıp şöyle dedi: "Sizinle çalışmak zevk olacak Sayın Erbakan!"

Öyle ya, neo-liberal düşünce salt bir ekonomi reçetesi değildi; bu siyasi projenin en önemli ayağı muhafazakâr değerlere sahip çıkan partilerdi. Thatcher, Reagan muhafazakâr değildi miydi; ve keza Turgut Özal.

Erbakan'a şans vereceklerdi, "milliciliği" değil küreselleşmeyi seçerse o koltuğa oturabilirdi. "Ağır sanayi", "İslam Ortak Pazarı" ifadelerini, "kamu korumacılığını", "o sığ emperyalizm laflarını" bırakacaktı. Yeni rotası, neo-liberalizm'di... Diğer meseleler, yani koalisyon prosedürleri kolaydı... Ve halledildi de: Kuşkusuz en büyük tartışma Başbakan'ın kim olacağına dairdi. RP içinde de tartışma başladı. MYK ikiye bölünmüştü. Büyük çoğunluk Çiller'e başbakanlığı verme taraftarıydı. Oğuzhan Asiltürk'ün başını çektiği grup ise Erbakan'ın başbakanlıkta ısrar etmesi gerektiğini düşünüyordu. Erbakan da başbakan olmayı istemekle beraber son aşamada Çiller'e verilebileceğini düşünüyordu.

Refah Partisi içinde süren bu tartışmada ilginç bir ayrıntı vardı. İçişleri Bakanlığı'nın DYP'nin elinde olması sebebiyle partililer toplantılarda dinlenme korkusu yaşıyordu. Tartışma başladığında parazit yapan bir radyo açılıyor, görüşmeler radyo gürültüsü altında gerçekleşiyordu. RP içinde bu tartışma sürerken geri adım atan Çiller oldu.

RP-DYP Koalisyon Hükümeti Erbakan'ın başbakanlığında 28 Haziran 1996'da kuruldu, 8 Temmuz günü Meclis'ten güvenoyu aldı. Koalisyon protokolüne göre bir yıl sonra Çiller ve Erbakan görev değişimi yapacaktı.

Türkiye siyasi tarihinde artık yeni bir dönem açılmıştı.

27 Yıl Sonra

Necmettin Erbakan artık 54. hükümetin başbakanı olmuştu! 27 yıllık bir siyasal mücadeleden sonra başbakanlık koltuğuna oturmuştu. İki askeri darbe yaşamış, cezaevine atılmış, siyasetten kovulmuş / yasaklanmış ama işte başbakanlık koltuğuna oturmuştu. Erbakan kazanmıştı. Bunda Türkiye'nin 12 Eylül askeri darbesinden sonra muhazakârlaştırılmasının da büyük payı vardı kuşkusuz.

Bakanlar Kurulu'na hangi RP'lilerin gireceği, yani kimin bakan olacağı partinin merkez yürütme kurulunda oylandı. Bu Erbakan'ın önerisiydi. Biri hakkında konuşulurken Erbakan onu dışarıya çıkardı. Sonunda Erbakan'ın gönlündeki iki isim bile, Rıza Ulucak ve Ahmet Tekdal kabineye giremedi.

Kabine kuruldu ve kollar sıvandı...

Erbakan'ın başbakanlığı hep çalkantılar içinde geçti.

Başbakan Erbakan Arafta

Erbakan'ın işi hiç de kolay değildi. Bir yanda İslamcı bir söylemi vardı; hükümet ettiği devletin kuruluş felsefesiyle aykırılığı ortadaydı. Keza Batı Kulübü'nü hep eleştirmişti, ancak son dönemde sıcak yakınlaşmalar olmuştu. Çok değil birkaç yıl önce "ABD ajanı" olmakla itham ettiği Çiller ile iktidar ortağıydı.

Adil Düzen'den bahsediyordu. Ancak yolsuzluk, enflasyon, gelir adaletsizliği tarihi zirvedeydi. Devlet içinde ise bir fetret devri hâkimdi. Devlet içinde bizzat devletin imkânlarını kullanan çeteler hükümete kadar tırmanmıştı. Üstelik askerler ile laiklik sebebiyle değil, bu nedenle de bir gerilim vardı.

Erbakan bu şartlar altında işe başladı...

Ekonomi Politikası

İktidara gelmek için Milli Görüş, neo-liberalizme boyun eğmişti. Muhalefette iken özelleştirmelere karşı çıkan Erbakan, şimdi özelleştirmelerin yanında yer alacağını söylüyordu. Kamunun küçültülmesinden, özel sektörün büyütülmesinden yanaydı. Söylüyordu ama bunu uygulayacak mıydı? "Sıkı kemer sıkma" talebine evet diyecek miydi? Zor görünüyordu. Örneğin güvenoyunun alınmasından bir hafta sonra ilk memur maaşları zamlı ödenecekti. Önceki hükümetin vaadi yüzde 30 zamdı. Erbakan, yüzde 50 zam yaptı. Bunun basit bir nedeni vardı. Erbakan, kendisi üzerindeki tereddütleri ortadan

kaldırmak, desteğini artırmak istiyordu. Kamuya yapılacak zam stratejikti. Aynı tutum altı ay sonra da gerçekleşecekti. 28 Şubat'tan sonra ise bir daha.

1995 yılında IMF ile anlaşmalar bozulmuştu. Erbakan hükümetinin eli bu açıdan rahattı. Hemen Tarımsal Destekleme Fonu artırıldı. Tarım ürünlerinin sübvansiyonu için daha çok kaynak ayrıldı. Esnafa verilen krediler ve teşvikler artırıldı. Asgari ücret yüzde 70 oranında artırıldı. Bunlar neo-liberalizmin kökten ci piyasa sistemine uygun değildi. Erbakan küresel kapitalizme sözde evet, diyor, ancak uygulamada bunun tersini yapıyordu. Bütçe açık veriyordu ama bunu düşünmüyordu, çünkü..

Erbakan'ın kafasındaki proje netti: Ekonomi politikasıyla toplumsal destek sağlamak, rejim tartışmalarını bu yolla engellemek.

Fakat aynı adımları siyasette gerçekleştiremedi.

Dış Politika

Erbakan'ın dış politikası öncelikle ABD ile iyi ilişkiler üzerine kuruluydu. Bu noktada Devlet Bakanı Abdullah Gül'ün de rolü büyüktü. Erbakan ABD ile Türkiye'nin geleneksel ilişkilerine zarar vermeden politikasını kurmak istiyordu. Bir anlamda ABD'nin İslam dünyası ile kurduğu ilişkilerde Refah Partisi kapı olacaktı. Türkiye, İran, Pakistan, Bangladeş, Endonezya, Malezya, Mısır ve Nijerya'dan oluşan Müslüman D-8'lerin kurulmasında öncü oldu. İlk toplantısı 14 Haziran 1997 İstanbul'da yapıldı. Bu politika Refah Partisi tarafından uygulamaya çalışıl-sa da asıl hakkını veren ileride AKP olacaktı...

O günlerde Erbakan ile ABD arasında gizli protokol olduğu iddiası medyanın gündemine geldi. (*Hürriyet*, 1 Ağustos 1996) Bu protokole göre:

1) PKK'ya destek vermemesi için Suriye'ye ağır baskı yapılacak.

2) Suriye, Ortadoğu barış sürecine aktif olarak sokulacak ve böylelikle terör örgütleriyle ilişkisi kesilecek. Şam, terör örgütlerine karşı alınacak önlemleri uygulamaya koyacak.

3) ABD'nin daha önce Türkiye'ye vermeyi taahhüt ettiği askeri malzemelerin sevkıyatını dondurma kararı kaldırılacak. Bu malzemeler en kısa sürede Türkiye'ye teslim edilecek.

4) ABD'nin Türkiye'ye vereceği yardımlar insan hakları şartlarına bağlanmayacak ve bu yıl yapılan yardımlarda kesintiye gidilmeyecek.

5) Her yıl ABD Kongresi'nin gündemine getirilen Ermeni Soykırımı iddiası engellenecek.

6) Körfez Savaşı sırasında Türkiye'nin uğradığı maddi kayıpların telafi için Yumurtalık Boru Hattı'nın açılmasına onay verilecek ve Irak'la ticaret Türkiye üzerinden yapılacaktır.

7) ABD, Avrupa ve Arap ülkeleriyle daha sıkı bir işbirliğine giderek PKK'nın faaliyetlerinin sınırlandırılmasına daha fazla katkıda bulunacaktır.

8) Irak'ın toprak bütünlüğü tanınacak ve Kuzey Irak'ta bağımsız bir Kürt devletine izin verilmeyecek.

9) Bölgesel işbirliğine ağırlık verilecek.

Yaklaşık 30 yıldır, ABD karşıtlığı yapan Erbakan, başbakan olunca "realist" olmuştu. Dış politikada bunu iki başlıkta çok net olarak görmek mümkündü. Hem İsrail politikasında hem Türkiye-Irak sınırına konuşlanan Çekiç Güç meselesinde Erbakan, kendine inananları hayal kırıklığına uğrattı.

Birinci Körfez Savaşı sırasında Türkiye'de konuşlanan Çekiç Güç'ün görev süresi her iktidar döneminde uzatılarak Erbakan'ın 54. hükümetine kadar gelmişti: Kuzey Irak'ta Irak Ordusu'nun 36. paralelin kuzeyinde varlık göstermesini engelleyen Çekiç Güç'ün Kuzey Irak'ta bir Kürt devletinin koşullarını yarattığı ve PKK'ya destek verdiği iddiaları bizzat RP tarafından defalarca dile getirilmişti. Erbakan, muhalefeti boyunca Çekiç Güç'ün görev süresini uzatan hükümetleri Siyonizm'e hizmetle suçlamıştı. Erbakan'a göre "Refah gelecek, Çekiç Güç gidecekti". Bunu RP'den başkası yapamazdı, çünkü Erbakan'a göre diğer partiler Siyonizm'e göbekten bağlıydı.

Ancak Erbakan, başbakan olunca, 29 Haziran 1996'da yeni koalisyonun kuruluşundan bir gün sonra Çekiç Güç konusunda ordunun fikrini alacağını söyledi. Ardından ABD Büyükelçisi Marc Grossman ve ABD temsilcisi Madeleine Albright ile görüştü. Ve Meclis'te şöyle konuştu: "Türkiye'nin menfaatini ABD ve Batı'yı karşımıza almadan koruyacağız. Kimse bizden ucuz kahramanlık yapmamızı beklemesin. Kabadayılık yapmayız. Menfaatlerimizi, dostlukları bozmadan koruyacağız. Bir tarafta bugüne kadar verdiğimiz taahhütler ve takındığımız tavır, bir yanda iktidar olmanın üzerimize yüklediği ağır siyasi sorumluluklar var. Tek başımıza iktidar değil koalisyon ortağı olduğumuz ve her kararı ortağımızla almamız gerektiği akıldan çıkarılmamalı. Ayrıca ABD'de bu yıl yapılacak başkanlık

seçimlerini de gözden uzak tutmamamız lazım. Seçimler önce-
sinde bu ülkeyi karşımıza almamız doğru olmaz.”

Erbakan RP grubunda ABD ile işbirliği içinde PKK’yı bitire-
ceklerini, bunun için eki G ’e “evet” diyeceklerini söyledi.
Daha önce basında çıkan protokolü doğrulayan şekilde bir an-
laşmanın yapıldığını kabul etti.

Erbakan “ABD’yi g cendirmeyelim” açıklaması yaparken,
parti içinde aralarında Mukadder Başeğmez, Mustafa Baş, Halil
İbrahim elik, Zeki Ergezen, şevki Yılmaz, Ertuğrul Yalçınbayır,
Veysel Candan, Musa Okçu, Bülent Arınç, Yakup Hatiboğlu,
Mustafa  naldı, Ahmet Doğan, Kâzım Ataoğlu, Fetullah
Erbaş, Kahraman Emmioğlu, Kemalettin Göktaş, Bahri Zengin,
Memduh Büyükkılıç, Azmi Ateş ve Lütfü Yaman’ın da olduğu
30 vekil karara “ret” oyu vermeye hazırlanıyordu. Erbakan’ın
bu gruba tavrı çok sert oldu. Bunu yapanları RP’de barındırma-
yacağını söyledi.

Sonuçta 31 Temmuz 1996 günü eki Güç’ n görev süresi
RP’nin oylarıyla uzatıldı. Erbakan’ın eki Güç çabası nedeni-
yle geçmişteki iktidar ortağı Ecevit, Erbakan’ı “Amerikancılık”
ile itham etti. Kıbrıs sorunu konusunda da Erbakan Amerika’yı
işaret edince Ecevit “Erbakan, ABD için bir garantidir,” ifadesini
kullandı.

Meselenin şöyle bir ironik tarafı vardı ki, RP’li şevki
Yılmaz’ın da verdiği oyla eki Güç varlığını devam ettirirken,
şevki Yılmaz daha önce söylediği “eki G ’e oy veren vatan
hainidir” sözleri nedeniyle yargılanmaya devam ediyordu!

İsrail ile İlişkiler

RP-DYP koalisyon hükümeti döneminde İsrail ile ilişki-
lerde de bir aksama yaşanmadı. Başbakan Erbakan 1996’da
imzalanan Türkiye-İsrail Serbest Ticaret Anlaşması’nın tüm
gereklerini yerine getirdiği gibi İsrail ile tarihin en kapsamlı
savunma anlaşmasına imza attı: 28 Ağustos 1996. Üç ayaklı
anlaşmanın birinci ayağı karşılıklı liman ziyaretlerini, ortak tat-
bikatları ve bazı özel birliklerin eğitimini kapsıyordu. İki  lke
arasında “Güvenilir Denizkızı” ve “Anadolu Kartalı” tatbikat-
ları bu anlaşmaya dayanarak yapıldı. Anadolu Kartalı tatbi-
katı, ortak hava harek tıydı. Bu sayede İsrail Hava Kuvvetleri
Konya’da kendini sınıyordu. Güvenilir Denizkızı ise Doğu
Akdeniz’de arama kurtarma faaliyetlerini içeriyordu. İlginçtir,

yıllar sonra Gazze'ye giden Mavi Marmara Gemisi'ne yapılan operasyon, bu tatbikatın görev kapsamı içindeydi.

İşbirliğinin ikinci ayağında savunma sanayii şirketleri arasındaki ortak faaliyetlerin zirveye çıkarılması vardı. Askeri teknoloji paylaşımı, Türkiye'nin İsrail'den aldığı askeri teçhizatlar bu kapsamda gerçekleşiyordu. Türkiye, insansız hava aracı Heronları bu şekilde İsrail'den aldı.

Anlaşmanın üçüncü ayağı ise terör örgütlerine karşı istihbarat paylaşımını içeriyordu. İki ülke, en azından ilkesel olarak, birbirlerini hedef alan terör örgütlerine karşı ortak faaliyet yürütecekti.

Siyasi yaşamı boyunca Yahudi-İsrail karşıtlığını politikasının merkezine koyan Erbakan'ın hükümet olur olmaz İsrail ile tarihinin en kapsamlı antlaşmasını imzalamasını pragmatizmle mi açıklayacağız sadece?..

Erbakan ve Derin Devlet

Erbakan hükümetinin karşılaştığı en büyük krizlerden biri kuşkusuz Susurluk ilçesinde meydana gelen trafik kazasıydı. 3 Kasım 1996'da bir kamyon, Mercedes marka bir araca çarptı ve otomobilden bir çetenin hikâyesi çıktı. Kaza sırasında arabada DYP Milletvekili Sedat Bucak, Polis Müdürü Hüseyin Kocadağ, adı birçok suça karışmış ve sahte pasaportla dolaşan Abdullah Çatlı ve Çatlı'nın sevgilisi Gonca Us vardı.¹⁸

Kaza varlığı uzun süredir bilinen devlet içindeki illegal yapıyı kamuoyu önünde de görünür hale getirdi. Adına "Susurluk Çetesi" denilen MİT, emniyet, siyaset ve mafyada örgütlenmiş yapıya dair ayrıntılar birer birer ortaya çıktı. PKK ile mücadelelenin yarattığı ortamdan faydalanan bir kısım kamu görevlisi cinayet dahil bir dizi yasadışı faaliyet gerçekleştirmiş ve terörle mücadeleyi bu çeteye kılıf olarak kullanmıştı.

Çete, doğrudan doğruya Erbakan'ın hükümet ortağı DYP'nin sorumluluğundaydı. Zira Sedat Bucak DYP milletvekiliydi. Emniyet teşkilatı, İçişleri Bakanı Mehmet Ağar'a bağlı olduğu gibi, eski Emniyet Müdürü Ağar teşkilatın doğal lideriydi.

Ağar, emniyet müdürüyken Çatlı'ya da "emniyet uzmanı" belgesi vermişti. Mehmet Ağar, kazadan beş gün sonra İçişleri Bakanlığı'ndan istifa etti. Başbakan Yardımcısı Tansu Çiller ise

18 Bu olayın ayrıntısı için Doğan Yurdakul ile birlikte kaleme aldığımız, *REİS, Gladio'nun Türk Tetikçisi* adlı kitabımıza bakılabilir.

“Devlet için kurşun atan da, yiyen de şerefli dir” sözleriyle çeteye sahip çıktı. Ancak olaylar gün geçtikçe büyüdü. 28 Ocak 1997’de Abdullah Çatlı, Özel Harekât Dairesi Başkanvekili İbrahim Şahin ve özel harekâtçı Ayhan Çarkın’ın bir düğünde fotoğraflarının çıkması toplumun tepkisine neden oldu. 1 Şubat 1997’den itibaren solcuların başlattığı “Aydınlık için bir dakika karanlık” eylemi Türkiye tarihinin en kitlesel katılımlı eylemlerinden birine dönüştü. Devlet içinde yuvalanmış çetelerin tasfiyesi talebi hükümet karşıtı bir harekete dönüştü. Sendikalar, siyasi partiler, sivil toplum örgütleri her gün sokağa çıktı. Kamuoyunun baskısı sonucu TBMM’de araştırma komisyonu kuruldu.

Peki, Erbakan, başbakan olması sebebiyle doğrudan sorumluluğunda olan bu gelişmelere nasıl tepki verdi?

Öncelikle şunu soralım: Erbakan Susurluk Çetesi’nden ne kadar haberdardı? Bu sorunun cevabı “fazlasıyla” olmalı. Çünkü Erbakan’ın elinde MİT’in, TBMM Susurluk Araştırma Komisyonu’nun, Başbakanlık Teftiş Kurulu’nun raporları vardı. Aynı zamanda Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, Erbakan’a içinde Susurluk olayına ilişkin bilgiler bulunan dosyalar verdi. Kısacası Erbakan meselenin derinliğinden haberdardı.

İstanbul Emniyet Müdürü Kemal Yazıcıoğlu, Kumarhaneler Kralı Ömer Lütfü Topal’ı öldüren polisleri bulduklarını, suçlarını itiraf ettirdiklerini ancak Ankara Merkez Emniyet Teşkilatı’ndan görevlilerin gelerek şüphelileri götürdüğünü bizzat Erbakan’a anlattı. Sonra ne oldu dersiniz? Yazıcıoğlu görevinden alındı. Hükümet, kumarhaneciler kralı Topal’ı öldüren polisleri korumaya aldı. Susurluk Çetesi’nin faaliyetlerini anlatan MİT muhbiri Tarık Ümit’in öldürülmesine dair MİT’in hazırladığı bilgi notunda da Ümit’in ortadan kaldırılmasında hangi kamu görevlilerinin sorumlu olduğu yazıyordu. Erbakan’a gönderilen not da arşive kaldırıldı.

Başbakan Necmettin Erbakan olayı soruşturanlara da yardımcı olmadı. MİT’in hazırladığı Susurluk Raporu’nun eklerini mahkemenin talebine rağmen göndermedi. TBMM Araştırma Komisyonu’ndan da raporu gizledi. Azerbaycan’da Haydar Aliyev’e darbe planlayan bu derin yapılar hakkında da soruşturma izni vermedi.

Ne yazık ki, Erbakan, Susurluk Çetesi’ne yönelik iddiaları dikkate almadığını kamuoyu önünde de açıkladı. “Susurluk olayı fasa fisodur,” dedi. Çetelere karşı yapılan “Aydınlık için

bir dakika karanlık" eylemi hakkında Adalet Bakanı Şevket Kazan "Mum söndü oynuyorlar," diye demeç verdi! Erbakan, 2 Aralık 1996'da Çatlı ile Bucak'ın aynı araçtan çıkmasını ise, "DYP Şanlıurfa Milletvekili Bucak'ın Çatlı görüşmesinin yadırganmaması gerekir. Milletvekili milletin vekilidir. Herkesle görüşürüz. Aranılan kişilerin de hakkı vardır. Milletvekilinin, aranan bir kişinin hakkını savunması için aynen bir avukat gibi görüşmesinde mahzur yoktur!" sözleriyle açıkladı. Sedat Bucak Erbakan'a bu açıklamasından ötürü teşekkür etti. Bucak ve Ağar hakkında savcılığın dokunulmazlığın kaldırılmasına ilişkin talebi yine Erbakan tarafından reddedildi.

Kısaca Susurluk ile birlikte açığa çıkan devlet içindeki çetelerin soruşturulmasına Başbakan Erbakan engel oldu. Bu da onun sonunu hazırlayan sebeplerden biriydi. Zira 28 Şubat, irticayı hedef alırken bir diğer hatta daha önemli hedefi bu çetelerdi. 28 Şubat, Erbakan'ın himaye ettiği Susurluk Çetesi'ni tasfiye etti.

28 Şubat'a giden yol

Erbakan ne kadar partisini askerlere açsa da, özellikle başbakan olduktan sonra ilişkilerini TSK ile iyi tutmaya çalışsa da, medya ve dolayısıyla askerler RP'yi cumhuriyet rejimi için tehlikeli görmeye devam ettiler. Bu süreçte Erbakan yönetimindeki RP'nin söylemi ve uygulamaları laikliğe yönelik bir tehdit olarak algılandı hep.

İlk gerilim Erbakan başkanlığında toplanan Yüksek Askeri Şûra toplantısında oldu. Askerler irticai örgütlenme içinde olduklarını ifade ettikleri 13 askerin ordudan ihracını istedi. Erbakan, istemese de bu kararlara imza attı. Bu sebeple kendi tabanını da rahatsız etti. Ancak Erbakan her zamanki tavrı ile subayların aslında irticadan değil bölücülükten atıldığını iddia ederek kendisini akladı!

Ardından RP Milletvekili Şevki Yılmaz'ın kasetleri basına sızdırıldı. Şevki Yılmaz kimi seçim bölgesinde kimi hac organizasyonlarında yaptığı konuşmalarda Atatürk'ü, laikliği yerden yere vuruyordu. Açıkça partisinin İslami bir rejim peşinde olduğunu ifade ediyordu.

Tepkiye neden olan birçok konuşmada Erbakan'ın imzası da vardı. Örneğin "Taksim'e cami" tartışmasını "İstanbul'un Fethi" olarak sunması gibi...

Ramazan ayı da medyanın da abartılı haberleriyle adeta Refah'ın rejime meydan okuması şeklinde gelişti. Birçok il ve

ilçede yapılan şeriat çağrışımlı davetleri, tatillerin pazar yerine cuma olması, mesai saatlerinin iftara göre ayarlanması çıkışları izledi.

Erbakan 12 Ocak 1997 günü tarikat liderlerini Başbakanlık konutunda verdiği iftarda ağırladı. Sarıklı, cüppeli, asalı tarikat liderlerinin görüntüleri uzun uzun verildi. "Laik cumhuriyet tehlikede"ydi!

Erbakan'ın 1996 yılının Ekim ayında yaptığı Libya gezisi ise bir başka kriz doğurdu. Erbakan'ı çadırında ağırlayan Libya lideri Kaddafi, Türkiye aleyhinde çok ağır ifadeler kullandı. Kaddafi, Türkiye'nin PKK'ya karşı verdiği mücadeleyi eleştirdi. Kürtlere zulüm yapıldığını iddia etti. Erbakan basın önünde yapılan bu aşağılamaya sessiz kaldı.

Türkiye "post-modern darbe" diye adlandırılan 28 Şubat sürecine biri irticayla, diğeri çetelerle ilişkiyle suçlanan iki partili koalisyonla giriyordu. Sokakta ise, devlet çetelerinin soruşturulmasını isteyen kalabalık eylemler devam ediyordu. Ocak ayında gerçekleşen Milli Güvenlik Kurulu'nda Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral Güven Erkaya, Erbakan'ın yüzüne PKK'nın tehdit sıralamasında ikinci plana düştüğünü söylüyor, birinci tehlikenin "laik cumhuriyete, çoğulcu demokrasiye, sosyal hukuk devletine" yönelik olduğunu ifade ediyordu. Kemalist subaylara göre ülke için en büyük tehlike Erbakan'ın başında bulunduğu hükümetten başkası değildi. İrtica da sosyal hukuk devletini tehdit eden ve askere alternatif şekilde örgütlenen çeteler de Erbakan hükümetinde temsil ediliyordu. 1997 yılı Ocak ayı toplantısı MGK tarihinde bir "ilk"e sahne olacaktı. MGK artık "tavsiye" kelimesi yerine "bildirme" kelimesini kullanmaya başlamıştı...

28 Şubat ve Erbakan

28 Şubat Kararları'na gelmeden önce sürecin önemli bir iki olayını anımsamak gerekiyor:

Ramazan ayında (1 Şubat 1997'de) RP'li Sincan Belediyesi "Kudüs Gecesi" ismiyle bir etkinlik düzenledi. RP'li Belediye Başkanı Bekir Yıldız, geceye İran Büyükelçiliği görevlilerini de davet etmişti. "Kudüs Gecesi"nde yapılan konuşmalar ve temsili oyun medyada geniş yer buldu ve tepkilere neden oldu.

Üç gün sonra, 4 Şubat'ta Ankara-Etimesgut Zırhlı Birlikler Okulu ve Eğitim Tümen Komutanlığı'na bağlı tank ve bazı askeri araçlar Sincan Atatürk Caddesi'ne çıktı. Ne oluyordu?

Yeni bir askeri darbenin ayak sesi miydi? Genelkurmay ikinci Başkanı Orgeneral Çevik Bir “balans ayarı” yaptıklarını söyledi! Ne demekti bu?

Başbakan Erbakan Meclis’ten güvenoyu aldıktan üç gün sonra, 11 Temmuz 1996’da Genelkurmay Başkanı Orgeneral İsmail Hakkı Karadayı tarafından Başbakanlık’ta ziyaret edildi. Görüşme nezaket ziyareti için uzundu, bir saat 20 dakika görüştüler. Askerler, laiklik konusunda ne derece hassas olduklarını hükümete / Erbakan’a bildirdiler. Bu hassasiyet Erbakan’ın aynı ay brifing için Genelkurmay Karargâhı’na davet edildiğinde de ifade edildi. Erbakan askerlerin gönlünü maaşlarına yüksek oranda zam yaparak alacağını düşündü. Yaptı ama olmadı. 1 Ağustos’taki Yüksek Askeri Şûra toplantısında Erbakan irticai faaliyetlerinden dolayı TSK ile ilişkisi kesilen 13 personelin çıkışını imzalamak zorunda kaldı.

Medyada sürekli Erbakan ile askerler arasındaki –örneğin yemekte içki servisi yapılmadığını öğrenen Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral Güven Erkaya’nın rakı istemesi gibi– gerginlikleri haber yapıyordu.

Generaller ile Erbakan’ın kişisel olarak sorunu yoktu. Emekli Orgeneral Ergin Saygun, *Balyoz* isimli kitabında şöyle diyordu: “Erbakan’ın insani yönünün ve yardımseverlik duygularının ne kadar kuvvetli olduğunu, bir hastamız olduğunda evimize bizzat gelerek ilgilendiği, doktor ve ambulans çağırdığı zaman açık ve net olarak gördüm. Nezaketini hiçbir zaman elden bırakmayan, merdivende yol veren, ‘Sabah şerifleri hayırlı olsun,’ diyebilen bir başbakan idi.”

28 Şubat’a bu havayla gidiliyordu.

11 Ocak’ta Erbakan’ın tarikat şeyhlerini Başbakanlık Konutu’na iftara çağırması 28 Şubat’ta toplanacak MGK’da nelerin olacağını işaretliydi...

Askerler 28 Şubat’tan önce Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel’i 17 Ocak’ta Genelkurmay’a davet ettiler. İki saat süren toplantının özü, Başbakan Erbakan’ın ülkeyi çıkmaza sürüklediği idi. Örneğin irticayla ilgili yaptıkları suç duyurularını RP’li Adalet Bakanı Şevket Kazan’ın hasıraltı ettiğini söylediler. Demirel, Erbakan’a 4 Şubat tarihli “uyarı” niteliğinde mektup gönderdi; laiklik konusundaki hassasiyeti bildirdi. Ve işte bu havada girildi irtica gündemiyle toplanacak 28 Şubat 1997’deki MGK toplantısına...

Çankaya Köşkü'ndeki toplantıya ilk gelen İşçileri Bakanı Meral Akşener oldu. Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral Güven Erkaya'nın gözü Bakan Şener'in kıyafetine takılmıştı. Yanına giderek, "Hanımefendi, bakıyorum kıyafetiniz bu sene- nin modasına uygun!" dedi. Akşener, koyu yeşil tayyör giymiş, içine de sık düğmeli bir gömlek seçmişti!

Hava bu derece gergindi; kıyafetler bile göze batıyor, tuhaf anlamlar çıkarılıyordu.

Toplantı saat 15.00'te başladı. Genelkurmay, İşçileri Bakanlığı ve MİT görevlileri irtica raporlarını sundular.

MİT, isim vererek RP'nin gençlik kolu gibi faaliyet gösteren Milli Gençlik Vakfı'nı irticai örgütler arasında saydı.

Genelkurmay Başkanlığı adına konuşan asker, dinci okulların ve vakıfların nasıl büyüdüğünü rakamlar vererek açıkladı. RP'yi irtica merkezi olarak gösterdi. 30 sayfalık bu rapor kurul üyelerine dağıtıldı.

Sunumların bitmesinin ardından kurul üyeleri dışında herkes dışarı çıkarıldı. Başkan Demirel geleneğe uyarak hiyerarşi gereği ilk sözü Jandarma Genel Komutanı Orgeneral Teoman Koman'a verdi. Koman ve Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Ahmet Çörekçi kısa konuştu. En sert konuşmayı Oramiral Erkaya yaptı. Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Hikmet Köksal dindar bir ailenin çocuğu olduğunu, annesinin başörtü taktığını anlatarak türban eylemi yapanlara çattı, "Bunlar siyasal amaçlar için takıyorlar," dedi. Genelkurmay Başkanı Karadayı, ordunun RP'liler tarafından sürekli dinsiz gösterilmesinden rahatsız olduklarını söyledi.

Askerlerden sonra siviller konuştu. En uzun konuşmayı Tansu Çiller yaptı, laiklikten asla taviz verilmemesi gerektiğini belirtti.

Son olarak söz Erbakan'a verildi. Çantasından çıkardığı grafiklerle ekonominin ne kadar iyi olduğunu anlatmaya başladı. Enflasyonla mücadeledeki başarıları, yeni ekonomik düzenlemeleri anlattıkça anlattı. Oramiral Erkaya dayanamadı, "Bunların kurul gündemiyle ne alakası var?" dedi. Erbakan yine de ağzına irtica sözcüğü almadan konuşmasını bitirdi. Sonuçta önüne ne gelirse imzaladı. Peki, neye imza atmıştı Erbakan?

28 Şubat 1997 tarihinde gerçekleşen MGK, esasında Erbakan'ın siyasi hayatının sonunu getirdi. MGK 406 sayılı

karar ile irticaya karşı savaş açmıştı. Kararın altında ise Başbakan Erbakan'ın imzası vardı.

Esasında bu kararların imzalanmasının hikâyesi de tam Erbakan'a göre idi.

Dokuz buçuk saat süren toplantıdan sonra karara bağlanan MGK kararları esasen dört maddeden oluşuyordu:

1) Milli Güvenlik Kurulu, 28 Şubat 1997 günü Sayın Cumhurbaşkanı başkanlığında Başbakan, Genelkurmay Başkanı, Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısı, Milli Savunma Bakanı, İçişleri Bakanı, Kuvvet Komutanları, Jandarma Genel Komutanı ve Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreteri'nin iştirakleri ile aylık olağan toplantısını yapmıştır.

2) Kurulun bu toplantısında, esasları ve nitelikleri Anayasa'da belirlenmiş, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, demokratik, laik ve sosyal hukuk devletimizi ve cumhuriyet rejimimizi yıkmak, onun yerine bir siyasal dini düzen kurmak amacıyla yürütülen yıkıcı faaliyetler ve yapılan beyanlar ile bunların oluşturduğu tehdit ve tehlikeler gözden geçirilerek değerlendirilmiştir.

3) Yapılan bu değerlendirmeler sonucunda:

a) Ülkemizde şariat hukukuna dayalı bir İslam cumhuriyeti kurmayı hedefleyen grupların, Anayasa'nın tanımladığı demokratik, laik ve sosyal hukuk devletimize karşı çok yönlü bir tehdit oluşturduğu,

b) Cumhuriyet ve rejim aleyhtarı aşırı dinci grupların laik ve antilaik ayrımı ile demokratik, laik ve sosyal hukuk devletini güçsüzleştirmeye yeltendikleri,

c) Türkiye'de laikliğin sadece rejimin değil, aynı zamanda demokrasinin ve toplum huzurunun da teminatı ve bir yaşam tarzı olduğu,

d) Devletin yapısal özünü oluşturan sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleri anlayışından vazgeçilemeyeceği, yasalar göz ardı edilerek yapılan çağdışı uygulamaların takipsiz kalmasının hukukun üstünlüğü ilkesiyle bağdaşmayacağı hususlarında görüş birliğine varılmıştır.

4) Bu görüş ve değerlendirmeler sonucunda:

a) Türkiye'de şariat hukukuna dayalı bir İslam cumhuriyeti kurmayı amaçlayan aşırı dinci grupların, demokratik, laik ve sosyal hukuk devleti olan cumhuriyetimize karşı oldukları çok yönlü tehdidin önlenmesi amacıyla: EK-A'daki tedbirlerin kısa, orta ve uzun vade içerisinde alınmasının Bakanlar Kurulu'na

bildirilmesine,

b) 2945 sayılı MGK ve MGK Genel Sekreterliği Kanunu'nun dokuzuncu maddesine uygun olarak, MGK Genel Sekreterliği tarafından EK'te belirtilen tedbirlere ilişkin Bakanlar Kurulu kararları ile Bakanlar Kurulu kararı haline getirilmeyen uygulamaların sonuçları hakkında belli süreler içerisinde Başbakan, Cumhurbaşkanı ve MGK'ya bilgi verilmesi kararlaştırılmıştır.

EKLER: EK-A (Rejim Aleyhtarı İrticai Faaliyetlere Karşı Alınması Gereken Tedbirler iki Sayfa)"

İşte bu metnin altında Başbakan Erbakan'ın imzası vardı. Metnin altında atıfta bulunulan EK-A bulunuyordu. EK-A'da 18 maddelik tedbir dizisi yer alıyordu. Bu 18 maddede sekiz yıllık temel eğitimin gerçekleştirilmesinden tarikatlarla bağlantılı okulların denetim altına alınmasına, dinci kadrolaşmanın önüne geçecek tedbirlerden çağdışı kıyafetlerin önüne geçilmesine kadar çeşitli kararlar sıralıydı. Öyle ki 17. maddede "Ülke Sorunlarının Çözümünü 'Millet Kavramı Yerine Ümmet Kavramı' bazında ele alarak sonuçlandırmayı amaçlayan ve bölücü terör örgütüne de aynı bazda yaklaşarak onları cesaretlendiren girişimler yasal ve idari yollardan önlenmelidir" yazıyordu. Erbakan, 40 yıllık Milli Görüş geleneğini bu kararlara imza atarak reddediyordu.

18 maddelik EK-A belgesi şöyleydi:

- Anayasamızda Cumhuriyet'in temel nitelikleri arasında yer alan ve yine Anayasamızın dördüncü maddesi ile teminat altına alınan laiklik ilkesi büyük bir titizlik ve hassasiyetle korunacak. Bunun korunması için mevcut yasalar hiçbir ayırım gözetmeksizin uygulanmalı. Mevcut yasalar uygulamada yetersiz görülüyorsa yeni düzenlemeler yapılmalı.

Tarikatlarla bağlantılı özel yurt, vakıf ve okullar devletin yetkili organlarınca denetim altına alınarak Tevhidi Tedrisat Kanunu gereği Milli Eğitim Bakanlığı'na devri sağlanmalıdır.

- Genç nesillerin öncelikle Cumhuriyet, Atatürk, vatan ve millet sevgisi Türk milletini çağdaş uygarlık düzeyine çıkarma ülkü ve amacı doğrultusunda bilinçlendirilmesi ve çeşitli mihrakların etkisinden korunması bakımından;

a) Sekiz yıllık kesintisiz eğitim, tüm yurttta uygulamaya konulmalı.

b) Temel eğitim almış çocukların ailelerinin isteğine bağlı olarak devam edilecek Kuran kurslarının Milli Eğitim Bakanlığı

sorumluluğu ve kontrolünde faaliyet göstermeleri için gerekli idari ve yasal düzenlemeler yapılmalıdır.

Başbakan Erbakan'ın da imzaladığı MGK'nın aldığı kararlar bu kadar değildi. Kararlar şöyle devam ediyordu:

- Cumhuriyet rejimine ve Atatürk ilke ve inkılaplarına sadık aydın din adamları yetiştirmekle yükümlü milli eğitim kuruluşlarımız, Tevhidi Tedrisat Kanunu'nun özüne uygun ihtiyaç düzeyinde tutulmalıdır.

- Yurdun çeşitli yerlerinde yapılan dini tesisler belli çevrelere mesaj vermek amacıyla gündemde tutularak siyasi istismar konusu yapılmamalı. Bu tesislere ihtiyaç varsa bunlar Diyanet İşleri Başkanlığı'nca incelenerek mahalli yönetimler ve ilgili makamlar arasında koordine edilerek gerçekleştirilmelidir.

- Mevcudiyetleri 677 sayılı yasa ile men edilmiş tarikatların ve bu kanunda belirtilen tüm unsurların faaliyetlerine son verilmesi. Toplumun demokratik, siyasi ve sosyal hukuk düzeninin zedelenmesi önlenmelidir.

- İrticai faaliyetleri nedeniyle Yüksek Askeri Şûra kararları ile TSK'dan ilişkileri kesilen personel konusu istismar edilerek TSK'yı dine karşıymış gibi göstermeye çalışan bazı medya gruplarının Silahlı Kuvvetler ve mensupları aleyhindeki yayınları kontrol altına alınmalıdır.

MGK kararlarında, kamu kuruluşlarına dinci sızmaların olduğundan bahisle önlemler şöyle sıralanmıştı:

- TSK'ya aşırı dinci kesimden sızmaları önlemek için mevcut mevzuat çerçevesinde alınan tedbirler, diğer kamu kurum ve kuruluşları, özellikle üniversite ve diğer eğitim kurumları ile bürokrasinin her kademesinde ve yargı kurumlarında uygulanmalıdır.

- Ülkemizi çağdışı bir rejimden ve din istismarının sebep olabileceği muhtemel bir çatışmadan korumak için İran İslam Cumhuriyeti'nin ülkemizdeki rejim aleyhtarı faaliyet, tutum ve davranışlarına mani olunmalı. Bu maksatla İran'a karşı komşuluk münasebetlerimizi ve ekonomik ilişkilerimizi bozmayacak, fakat yıkıcı ve zararlı faaliyetlerini önleyecek bir tedbirler paketi hazırlanmalı ve yürürlüğe konmalıdır.

- Aşırı dinci kesimin Türkiye'de mezhep ayrılıklarını körüklemek suretiyle toplumda kutuplaşmalara neden olacak ve dolayısıyla milletimizin düşmanca kamplara ayrılmasına yol açacak çok tehlikeli faaliyetleri yasal ve idari yollarla mutlaka önlenmelidir.

- Kıyafetle ilgili kanuna aykırı olarak ortaya çıkan ve Türkiye’yi çağdışı bir görünüme yöneltcek uygulamalara mani olunmalı, bu konudaki kanun ve Anayasa Mahkemesi kararları taviz verilmeden, öncelikle ve özellikle kamu kurum ve kuruluşlarında titizlikle uygulanmalıdır.

- Çeşitli nedenlerle verilen kısa ve uzun namlulu silahlara ait ruhsat işlemleri polis ve jandarma bölgeleri esas alınarak yeniden düzenlenmeli, bu konuda kısıtlamalar getirilmeli, özellikle pompalı tüfeklere olan talep dikkatle değerlendirilmelidir.

MGK kararları şöyle son buluyordu:

- Kurban derilerinin mali kaynak sağlamayı amaçlayan ve denetimden uzak rejim aleyhtarı örgüt ve kuruluşlar tarafından toplanmasına mani olunmalı. Kanunla verilmiş yetki dışında kurban derisi toplattırılmamalıdır.

- Özel üniforma giydirilmiş korumalar ve buna neden olan sorumlular hakkında yasal işlemler ivedilikle sonuçlandırılmalı, bu tür yasadışı uygulamaların ulaşabileceği vahim boyutlar dikkate alınarak yasa ile öngörülmemiş bütün özel korumalar kaldırılmalıdır.

- Ülke sorunlarımızın çözümünü “millet kavramı yerine ümmet kavramı” bazında ele alarak sonuçlandırmayı amaçlayan ve bölücü terör örgütüne de aynı bazda yaklaşarak onları cesaretlendiren girişimler yasal ve idari yollardan önlenmelidir.

- Büyük kurtarıcı Atatürk’e karşı yapılan saygısızlıklar ve Atatürk aleyhine işlenen suçlar hakkında 5816 Sayılı Kanun’un istismar edilmesine fırsat verilmemelidir.

Başbakan Erbakan 28 Şubat’ta alınan MGK kararlarını 13 Mart 1997’de Bakanlar Kurulu’na getirdi...

RP Tabanında İnfial

Erbakan’ın altında imzası bulunan bu kararlar RP tabanında adeta infial yarattı. Tepkilerin ve milletvekillerinin homurdanmalarının artması üzerine kurmayları ısrarla Erbakan’ın bu kararları imzalamadığını savundu. Erbakan yıllar sonra bile “28 Şubat kararlarına imza atmadım” dese de esasında kararların altında Erbakan’ın ıslak imzası vardı. Erbakan’ın sadece EK-A’da imzası yoktu. Ancak diğer MGK üyelerinin de EK-A’da imzası yer almıyordu. Teamül MGK üyelerinin MGK kararlarını imzalaması şeklindeydi. Erbakan da bu kararları imzalamıştı. Kararlarda EK-A’ya açık atıf vardı. Kısacası Erbakan

yine söz oyunu yapıyordu. Zaten kararların ardından çıktığı RP Meclis Grup toplantısında "Mecbur kaldık, imzaladık. Bakanlar Kurulu'nda da imzaladık," açıklamasını yapacaktı.

Parti içinden gelen tepkileri yine Erbakan karşıladı; aykırı sesleri susturdu. Askerler ile kavga etmedi. Erbakan öyle büyük bir geri adım atmıştı ki kendisine 16 Nisan 1997'de Artvin'de "pezevenk" dediği iddia edilen Tuğgeneral Osman Özbek'in görevden alınması kararını herkesin içinde imzaladı, ancak Genelkurmay'a göndermedi. Özbek, Erbakan'ın sessizliği ile terfi etti.

Bu arada parti içinde "Yenilikçiler" ile "Gelenekçiler" ayrışması uzun süredir biliniyordu. Ayrışma somut olarak bu dönemde ortaya çıktı. Hem Abdullah Gül hem de Tayyip Erdoğan, Erbakan'ın geri çekilmemesi, askerle mücadele etmesi gerektiğini düşünüyordu. Bunu Erbakan'a da ifade ettiler. Ancak Erbakan, Adnan Menderes'in asılmasını hatırlatarak karşı çıktı. Sabır istedi. Zaman sorunları çözerdi. İlk tepkilerin bu derece aşırı olmasını anlamak gerektiğini ama zamanla bunların törpüleneceğini söylüyordu.

28 Şubat'ın ardından öyle bir süreç başladı ki, adeta Erbakan Türkiye'nin başbakanı değildi. Ordu, Erbakan'ı yok sayıyordu. 29 Nisan 1997'de Genelkurmay Başkanlığı İç Güvenlik Daire Başkanı Tuğgeneral Kaan Deniz, medyaya verdiği brifingde irticaya karşı silah bile kullanılabileceğini söyledi. İrticanın birincil tehdit olduğu her toplantıda vurgulandı.

Erbakan hükümeti ile ordu arasındaki güvensizlik azalmadı, aksine her geçen gün arttı. 30 Mayıs 1997 tarihli gazetelere göre, Ordu'nun Kuzey Irak'ta PKK'ya karşı gerçekleştirdikleri Balyoz Harekâtı'ndan hükümet haberdar edilmemişti. Sebep hükümetten PKK'ya bilgi sızması endişesiydi. Bu da RP'ye karşı çok ağır bir suçlamaydı. 5 Haziran 1997'de, operasyonda şehit olan 11 asker için yapılan cenaze töreninde Genelkurmay Genel Sekreteri Erol Özkasnak, hükümetin operasyon için orduya istenmesine rağmen ödenek vermediğini söyledi. Erbakan'ın cevabı hazırды: "Başarısızlıklarına kılıf arıyorlar."

Şunu da eklemem lazım: Askerlerin Erbakan'a güvenmelerinin bir nedeni de şuydu: Erbakan göreve gelir gelmez Abdullah Öcalan ile Suriye üzerinden temas kurup terörü bitirmek için kolları sıvadı. Erbakan'ın bir mektup yazarak bunu RP Milletvekili Fethullah Erbaş ve bir yazar aracılığıyla Öcalan'a gönderdiği iddia edilmişti. Askerler kendilerine bilgi

verilmeden bu tür gizli görüşmeler / temaslar yapması nedeniyle Erbakan'a kuşkuyla bakıyorlardı.

Artık ipler kopmuştu. Çünkü tarafların birbirine hiç güveni yoktu; kuşku girmişti aralarına...

Öyle ki, 31 Mayıs 1997 tarihli MGK toplantısının gündeminde, Emniyet Genel Müdürlüğü İstihbarat Dairesi'nin Deniz Kuvvetleri Komutanlık Karargâhı'na köstebek sokması vardı. Onbaşı Kadir Sarmusak, Deniz Kuvvetleri Karargâhı'ndaki irtica ile mücadele için kurulan Batı Çalışma Grubu'na ait belgeleri polise sızdırıyordu. Genelkurmay Başkanı Orgeneral Karadayı 2 Haziran'da Başbakan Erbakan'a "Gereğini yapınız" diye mektup yazdı. Erbakan da ilgili mektuba ek yaparak İçişleri Bakanı Meral Akşener'e gönderdi. İstihbarat Daire Başkanvekili Bülent Orakoğlu dahil bazı polisler tutuklandı. Tutuklanan polislerin başında Hanefi Avcı geliyordu.

Hükümet ile askerler arasındaki ilişki bir gerilim filmini andırıyordu artık...

Askerlere göre "millet kavramı yerine ümmet kavramı"nu benimseyen RP'nin ipi yavaş yavaş çekilmeye başlandı. Erbakan ve RP ile ilgili suçlamalar birbirini izlerken Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Vural Savaş, RP'nin kapatılmasını sağlayacak girişimi başlattı.

Başsavcı Savaş, 21 Mayıs 1997 tarihli iddianamesinde özetle şu görüşlere yer verdi: "RP laiklik ilkesine aykırı olan eylemlerin odağı haline gelmiştir. Laik devlet düzenimizi eylemli olarak ortadan kaldıracak önerilerde bulunmuştur. Dini eğitim, laik ve demokratik düşünebilen vatandaş yetiştirilmesinin önünde en önemli engeldir. Laiklik sosyal hayatın din kurallarından ayrılarak zamana ve yaşamın gereklerine göre saptanmasıdır. Partinin tüm yöneticileri kendilerine oy getirdiği inancı ile halkı kışkırtmışlar, eylemler düzenlemişlerdir. RP'li olmayanların, şayet bu görüş iktidara gelirse, 'gebertileceklerine' kadar varan düşmanca hareketlerin hedefi olarak gösterilmektedir. Bu nedenle RP'nin kapatılması gerekir."

Savunan Adam

RP'nin Anayasa Mahkemesi'ndeki kapatma davası süreci böylece başlamış oldu. Erbakan, önce bu davadan kurtulmanın yollarını aradı. Aylarca hukukçuları ile savunma hazırlığı yaptı. Yurtiçi ve yurtdışından destek arayışına girdi. Bu amaçla

Fransız ırkçı lider Jean-Mari Le Pen'le bile Altınoluk'ta gizlice görüştü. Basına sızan görüşme günlerce tartışıldı.

Anayasa Mahkemesi'ne verdiği usule ve esasa ilişkin savunmalarını, "doktora tezi" olarak niteleyen Erbakan, mahkemede 11 saat süren bir savunma yaptı. Usule ilişkin savunması 215 sayfa, esasa ilişkin savunması ise 413 sayfaydı. Ekleriyle beraber 10 bin sayfayı geçiyordu. Erbakan'ın yaptığı savunma, *Yeni Şafak* gazetesi yazarlarından Ahmet Taşgetiren'in köşe yazısına, "Seni Seviyoruz Savunan Adam" diye yansıdı. RP'liler bu sözleri daha sonra sloganlaştırdılar.

Bir yandan savunma ile uğraşan ve siyaseten sıkışan Erbakan, ortağı Çiller'in başkanlığı devretme önerisini kabul etmek zorunda kaldı. Bu, sonun başlangıcı oldu.

Erbakan, 18 Temmuz'da Çankaya Köşkü'ne çıkarak Süleyman Demirel'e istifasını verdi. İstifayla beraber RP-DYP milletvekillerinin kurulacak Yol-Refah hükümetini destekleyeceklerine dair imzalarını da sundu.

Fakat Çiller ve Erbakan'ın planı tutmadı. Çiller ve Erbakan'ın Demirel'in görevi Çiller'e vereceğini düşünerek yaptığı istifa eylemi, Demirel'in küçük bir manevrası ile bozuldu. Demirel, Çiller yerine hükümeti kurma görevini ANAP lideri Mesut Yılmaz'a verdi. Yılmaz DYP'den istifa eden milletvekilleri ve DSP ile ANASOL-D koalisyon hükümetini kurdu.

Cumhurbaşkanı Demirel olanları "halkın, sivil toplum kuruluşlarının, medyanın, demokrasinin bir zaferi" sözleriyle açıkladı. Ne demek istiyordu Demirel? Ordu, RP kanadından gelen provokatif ifadelere, şeriat çağrılarına, devlet içinde İslami kadrolaşmaya, tarikatların yayılmasına, polis-MİT-mafya üçgeninde kendisine alternatif bir silahlı güç oluşturulmasına bir darbeyle yanıt vermemişti. Bunun yerine Cumhuriyet'i koruma yönündeki refleksini medya, sivil toplum kuruluşları, alternatif siyasi partiler ve Cumhurbaşkanı ile paylaşmış, Türkiye bu sayede Erbakan'ın "kansız" düşüşüne tanık olmuştu. Demirel'in kastettiği bu muydu?

Erbakan kışkırdı. Ve artık çok daha zor durumdaydı. Bütün özgüvenine rağmen girdiği bu politik savaşta mağlup olmuştu. 28 Şubat ile siyasal ölümünü kendisi imzalamıştı. Kendi elleriyle başbakanlığı teslim etmişti. Üstelik partisi kapatma tehlikesiyle karşı karşıyaydı. Artık elinde savunacağı sadece partisi kalmıştı.

Ve bu arada o sıcak günlerde ABD Dışışleri Bakanı Madeleine Albright'ın demeci pek yankı bulmadı. Diyordu ki: "Türkiye'nin evrimi bizim için önemli. Laik bir ülke olmaya devam etmesi önemli." Yani ABD'de de 28 Şubat'a yeşil ışık yakmıştı. Oysa Albright, Erbakan'ın başbakanlığının ilk günlerinde yüz yüze görüşme yapıp destekledikleri mesajını vermişti.¹⁹

Görünen o ki, Erbakan kendine sunulan "fırsatı" değerlendirememişti. ABD sanıyorum o günlerde Erbakan'ın alternatifi ni düşünmeye başladı; o isim "Milli Görüş" içinde yetişmiş bir isim olacaktı!..

Evet, ABD "koruyuculuktan" vazgeçmişti; "laiklik elden gidiyor", "şariat geliyor", "AB ekseninden uzaklaşıyor" denilerek Erbakan'ın "defteri dürüldü", "ipi çekildi".

Türkiye'de 28 Şubat hiç bu açıdan değerlendirilmedi. ABD Erbakan'a bir şans vermişti ve işin özünde, milli, antiemperyalist-kalkınmacı Erbakan "İlmî İslam" projesine uygun adımlar atmamıştı. Örneğin neo-liberalizm, finansman ekonomisine dayanıyordu; Erbakan ile hâlâ sanayileşmeden üretimden bahsediyor, özelleştirmelere soğuk bakıyor, kamu yatırımlarından, tarımsal sübvansiyonlardan, maaş-ücret artırımından, bütçenin faiz giderlerini azaltacağından yana olduğunu gösterir icraatlar yapıyordu. İşin özünde "kurt politikacı" Erbakan, ABD desteği olmadan iktidar olamayacağını biliyordu. İleri sayfalarda okuyacaksınız, bu konuda adımlar da atıldı. Ancak ABD adım atmak değil Erbakan'ın koşmasını istiyordu. Erbakan koşmadı. ABD koşacak birini buldu, hepsi bu...

Üçüncü Parti Refah da Kapatıldı

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Vural Savaş'ın "Laiklik karşıtı eylemlerin odağı haline geldiği" gerekçesiyle RP aleyhine dava açmasına neden olan konuşmalardan üçü Erbakan'a aitti.

Erbakan'ın 13 Nisan 1994 tarihinde partisinin Meclis Grup toplantısında, "Adil Düzen kurulacak. Geçiş dönemi sert mi

19 ABD Dışışleri Bakanı Albright aynı yıl, 1997'de ABD'de "Uluslararası Din Özgürlüğü Yasası"nın çıkması için yoğun çaba içindeydi. Bir yıl sonra çıkan yasa şöyle diyordu: "ABD'nin desteğini, din sebebiyle yabancı ülkelerdeki baskı görmüş bireyler adına güçlendirmek ve ABD dış politikasının bu kişilerin yanında olduğunu beyan etmek, yabancı ülkelerdeki din özgürlüğü ihlallerine cevap vermede ABD'nin alacağı önlemlere otorite kazandırmak, bunları gerçekleştirmek için Dışışleri'nde uluslararası din özgürlüğü konusunda tam yetkili büyükelçilik, bir uluslararası din özgürlüğü komisyonu ve Ulusal Güvenlik Konseyi'nde bir uluslararası din özgürlüğü özel danışmanlığı kurmak"

olacak yumuşak mı, kansız mı olacak kanlı mı?" şeklindeki sözleri kamuoyunda infial yaratmıştı.

Yine Erbakan'ın 13 Ocak 1991 tarihinde Sivas'ta miting meydanında söylediği sözler de delillerden biriydi: "Sen RP'ye hizmet etmezsen hiçbir ibadetin kabul olmaz. Çünkü başka türlü Müslümanlık olmaz. Başka kurtuluşun yok. Bütün gücünle Refah ordusunun büyümesi için çalışacaksın. Refah Partisi için çalışmazsan patates dinindensin. Bu parti İslami cihat ordusudur."

Erbakan'ın 23 Mart 1993 tarihinde "Medine Vesikası"nı anımsatan sözleri, nasıl bir hukuk sistemi istediğini gözler önüne serdi: "Çok hukuklu sistem olmalı, vatandaş genel prensiplerin içerisinde kendi hukukunu kendisi seçmeli. Bu bizim tarihimizde olagelmıştır. Herkes kendi mezhebine göre bir hukuk içinde yaşamıştır ve de herkes huzur içinde yaşamıştır. Niçin ben başkasının kalıbına göre yaşamaya mecbur olayım? Hukuku seçme hakkı, inanç hürriyetinin ayrılmaz bir parçasıdır..."

1995 genel seçimleri öncesi Çayeli mitinginde RP Milletvekili Şevki Yılmaz'ın "Düzeni ya oyla ya kanla değiştireceğiz," sözleri de Savcı'nın harekete geçmesine neden oldu. Refahlılar arka arkaya sert konuşmalar yapmıştı.

"Temel eğitim sekiz yıla çıkarılamaz, İmam Hatip liseleri kapatılamaz, kapatırsanız ülke kan gölüne döner," diyen RP Şanlıurfa Milletvekili İbrahim Halil Çelik ve 10 Kasım 1996 tarihinde RP Genişletilmiş İl Divanı toplantısına katılan Kayseri Belediye Başkanı Şükrü Karatepe'nin "İçim kan ağlaya ağlaya, görevimiz gereği dinimize, geleneğimize küfredilen bu resmi törenlere katılmak zorunda kalıyoruz. Ey Müslümanlar sakın ola içinizdeki kini, nefreti, öfkeyi dindirmeyin, gün ola harman ola," sözleri de kamuoyunu sarsmıştı.

Anayasa Mahkemesi, RP hakkındaki iddianameyi 23 Mayıs 1997'te bu partiye tebliğ etti. Partinin ön savunmasını vermesi için tanınan yasal süre 24 Haziran'da dolmasına rağmen, RP'nin ek süre talebini görüşen Anayasa Mahkemesi, ön savunma için 30 gün süre verdi. RP, ön savunmasını 4 Ağustos'ta Anayasa Mahkemesi'ne sundu. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Vural Savaş 6 Ağustos'ta esas hakkında savunmasını Yüksek Mahkeme'ye iletti, bir örneğini de RP'ye gönderdi.

RP'nin esas hakkındaki savunması için tanınan bir aylık süre de 4 Eylül'de doldu. Ancak RP, bunun için de ek süre talebinde bulundu. Anayasa Mahkemesi, bu istemi de yerinde görerek

RP'ye son savunma için 30 gün ek süre verdi. RP, 6 Ekim'de esas hakkındaki son savunmasını Anayasa Mahkemesi'ne iletti.

Anayasa Mahkemesi, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Vural Savaş ile RP Genel Başkanı Necmettin Erbakan'ın sözlü açıklamaları için 11 Kasım tarihini belirledi. Erbakan, Anayasa Mahkemesi'ne başvurarak Savaş'ın açıklamalarından 15 gün sonra savunma yapmak istediğini belirtti, ancak bu istem kabul edilmedi.

Savaş, 11 Kasım'da sözlü açıklamalarını tamamlarken ardından Anayasa Mahkemesi Heyeti'nin karşısına çıkan Erbakan, Başsavcı'nın açıklamalarını inceledikten sonra sözlü savunma yapmak için yine 15 günlük süre talebinde bulundu. Anayasa Mahkemesi, bu istemi yedi gün olarak kabul etti ve Erbakan 18 Kasım'da başlayıp 20 Kasım'da tamamladığı sözlü savunmalarında 11 saat konuştu.

Sözlü açıklamaların deşifresi yapıлып taraflara tebliğ edildikten sonra, davanın açıldığı günden beri raportörlük yapan Yusuf Öztürk, Başsavcı'nın ve Erbakan'ın açıklamalarını da dikte alarak 470 sayfalık raporunu hazırladı. Öztürk, raporunda, RP'nin kapatılması yönünde görüş bildirdi.

Anayasa Mahkemesi Başkanı Yekta Güngör Özden, davaya ilişkin raportör raporunun kendisine ulaşmasından sonra raporu üyelere dağıttı ve heyeti 10 Aralık'ta toplantıya çağırdı. Heyet, bu toplantıda, çalışmalarına "incelemenin derinleştirilmesi" amacıyla 16 Aralık'a kadar ara verdi.

Anayasa Mahkemesi, RP'nin kapatılmasına ilişkin oturumlarına 16 Aralık'tan 31 Aralık'a kadar devam etti. Mahkeme, bu sürede sadece iki günü, dokunulmazlıkları kaldırılan DYP Elazığ Milletvekili Mehmet Ağar ve DYP Şanlıurfa Milletvekili Sedat Bucak'ın itirazlarını sonuçlandırmaya ayırdı.

Yüksek Mahkeme, bu dava sürerken başkanını da değiştirdi. Eski Başkan Yekta Güngör Özden'in yaş haddinden emekliye ayrılmasının ardından yapılan seçimlerde Ahmet Necdet Sezer, Anayasa Mahkemesi'nin yeni başkanı oldu.

31 Aralık'tan sonra çalışmalarına 8 Ocak'a kadar ara veren Anayasa Mahkemesi Heyeti, bundan sonraki oturumlara, 6 Ocak'ta başkan seçilen Ahmet Necdet Sezer'in başkanlığında devam etti.

RP bu süreçte üç ek savunma verdi, dönemin İçişleri Bakanı Meral Akşener ile Başbakanlık Müsteşar Vekili Kadri Keskin'in

dinlenmesi talebinde bulundu. RP Genel Başkan Yardımcısı Ahmet Tekdal da savunma yapmak istediğine ilişkin bir başvuru yaptı. Ancak bütün bu istemler reddedildi. RP, Mahkeme'ye üç ayrı konuda ek delil de verdi.

Karar oturumlarının en önemli gelişmesi ise Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Vural Savaş'ın 12 Ocak Pazartesi günü RP'ye 1998 yılı için verilecek bir trilyon 236 milyon liralık Hazine yardımına ihtiyati tedbir konulmasına yönelik istemi oldu. Anayasa Mahkemesi, bu istemi aynı gün görüşerek oybirliği ile kabul etti. Böylece RP'ye verilecek Hazine yardımı durduruldu.

Anayasa Mahkemesi Heyeti, davanın karar oturumları için 16 Aralık'tan itibaren toplam 53 saat görüşme yaptı. Karar, 16 Ocak 1998 günü açıklandı.

Anayasa Mahkemesi, RP'yi, "Laik Cumhuriyet karşıtı eylemleri tespit edildiği" gerekçesiyle kapattı. Karar, ikiye karşı dokuz oy ile alındı. Üyeler Haşim Kılıç ve Sacit Adalı karşı oy kullandı.

Anayasa Mahkemesi'nin saat 14.30'da başlayan ve 15.15'te sona eren karar oturumunun ardından, alınan karar, Anayasa Mahkemesi Başkanı Ahmet Necdet Sezer ile üyelerin katıldığı basın toplantısıyla açıklandı. Sezer, kararı açıklarken şunları kaydetti:

"Refah Partisi'nin kapatılması davası, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 21 Mayıs 1998 günlü iddianamesiyle açılmıştır. Davalı partinin ön ve son savunmaları ile ek savunmaları, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nın esas hakkındaki görüşleri alındıktan sonra, Anayasa'nın 149. maddesi gereğince, davalı parti genel başkanının sözlü savunması, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın sözlü açıklaması dinlenmiş, tüm sav ve savunma kanutları incelenmiş ve bugün yargılama sona ermiştir.

Kuşkusuz siyasi partilere yer vermeyen bir demokratik rejim düşünülemez. Anayasa'nın 68. maddesinin ikinci fıkrasında da 'siyasi partiler, demokratik siyasi hayatın vazgeçilmez unsurlarıdır' denilmektedir. Ancak, siyasi partilerin demokrasinin vazgeçilmez ögesi olmaları, onların hiçbir sınırlamaya bağlı olmadıkları anlamına gelmez. Nitekim Anayasa'nın 68. maddesinin dördüncü fıkrasında, 'siyasi partilerin tüzük ve programları ile eylemlerinin, devletin bağımsızlığına, ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğüne, insan haklarına, eşitlik ve hukuk devleti ilkelerine, millet egemenliğine, demokratik ve

laik Cumhuriyet ilkelerine aykırı olamayacağı, sınıf veya zümre diktatörlüğünü savunmayı ve yerleştirmeyi amaçlayamayacakları, suç işlemeyi teşvik edemeyecekleri' öngörülmüştür.

69. maddede de, 'siyasi partilerin tüzük ve programları ile eylemlerinin bu hükümlere aykırılığının saptanması halinde, partilerin kapatılacakları' belirtilmiştir.

Devletin niteliklerinin belirlendiği Anayasa'nın ikinci maddesinde de açıklandığı gibi, Türkiye Cumhuriyeti Atatürk milliyetçiliğine bağlı, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devletidir. Din ve vicdan özgürlüğünün güvencesi olan laiklik, Türkiye Cumhuriyeti'nin temel dayanaklarından biridir. Bu ilkeye aykırılık, Anayasa ve Siyasi Partiler Yasası'nda, partilerin kapatma nedeni sayılmıştır.

Toplanan delillerden, RP'nin laik Cumhuriyet ilkesine aykırı eylemleri saptandığından, kapatılmasına karar verilmiştir."

Anayasa Mahkemesi Başkanı Sezer, Yüksek Mahkeme'nin kararının son bölümünü şöyle açıkladı: "Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı"nın, 21.5.1997 günlü, 1997 / 109 sayılı iddianamesiyle, RP'nin, Anayasa'nın 69. maddesinin altıncı fıkrası göndermesiyle, 68. maddesinin dördüncü fıkrası gereğince kapatılması istenmekle gereği görüşülüp düşünüldü.

1- Laik Cumhuriyet ilkesine aykırı eylemleri nedeniyle Anayasa'nın 68. ve 69. maddeleriyle, 2820 sayılı Siyasi Partiler Yasası'nın 101. maddesi B bendi ve 103. maddenin birinci fıkrası gereğince, RP'nin kapatılmasına Haşim Kılıç ile Sacit Adalı'nın karşı oylarıyla, oy çokluğuyla,

2- Beyan ve eylemleriyle partinin kapatılmasına neden olan Konya Milletvekili Necmettin Erbakan, Kocaeli Milletvekili Şevket Kazan, Ankara Milletvekili Ahmet Tekdal, Rize Milletvekili Şevki Yılmaz, Ankara Milletvekili Hasan Hüseyin Ceylan ve Şanlıurfa Milletvekili İbrahim Halil Çelik'in milletvekilliklerinin Anayasa'nın 84. maddesinin son fıkrası hükmü gereğince, gerekçeli kararın *Resmi Gazete'*de yayımlandığı tarihte sona ermesine oybirliğiyle,

3- Beyan ve eylemleriyle partinin kapatılmasına neden olan üyeleri Necmettin Erbakan, Şevket Kazan, Ahmet Tekdal, Şevki Yılmaz, Hasan Hüseyin Ceylan, İbrahim Halil Çelik ile Şükrü Karatepe'nin, Anayasa'nın 69. maddesinin sekizinci fıkrası gereğince, gerekçeli kararın *Resmi Gazete'*de yayımlanmasından başlayarak beş yıl süreyle bir başka partinin kurucusu, üyesi,

yöneticisi ve deneticisi olamayacaklarına oybirliğiyle,

4- Davalı partinin tüm mallarının 2820 sayılı Yasa'nın 107. maddesi gereğince Hazine'ye geçmesine oybirliğiyle,

5- Bir trilyon 236 milyar lira devlet yardımının partiye ödenmemesine ilişkin 12.1.1998 günlü 1997 / 1 sayılı tedbirin, gerekçeli kararın *Resmî Gazete*'de yayımlanmasına kadar devamına oybirliğiyle,

6- Gereğinin yerine getirilmesi için karar örneğinin TBMM Başkanlığı'na, Başbakanlığa ve Yargıtay Cumhuriyet Savcılığı'na gönderilmesine, 16.1.1998 gününde karar verilmiştir. Hayırlı olsun."

Millî Nizam Partisi, Millî Selamet Partisi'nden sonra Refah Partisi de bu kararla tüm doğruları ve yanlışlarıyla tarihe mal oldu. Erbakan'ın üçüncü partisi de kapatılmış ve kendisi de üçüncü kez yasaklı olmuştu...

Bu kez beş yıl yasaklı olacaktı!..

Soru şudur:

Erbakan salt anti-modernist sözleri nedeniyle mi yine siyasi yasaklı olmuştu? ABD ile ilişkisinin iktidardan indirilmesinde ve bu yasaklama üzerinde etkisi neydi?

Yazdığım gibi, Erbakan iktidara giden yolun nereden geçtiğini biliyordu. Adımlar da atmıştı aslında...

Onuncu Bölüm

AMERİKA İLE İLİŞKİLER

AB: Çözüm Laiklik Değil

Türkiye'deki İslamcı akımların giderek güç kazanmasına ilk dikkati AET (AB) çekti. Birliğin Akdeniz Ülkeleri Sorumlusu Claude Cheysson, 26 Şubat 1987 tarihindeki siyasi komisyon toplantısında, Türkiye'deki İslamcı akımların güçlendiğini belirterek, "Türkiye'de bu akımlara karşı en iyi çözüm laiklik değil, ılımlı bir dini²⁰ uygulamadır. Ortadoğu ülkeleri ile iyi ilişkileri bulunan Türkiye bizim için de önemlidir. Birlik ülkeleri de Türkiye ile ilişkiler içinde olmalıdır," dedi.

Cheysson'un bu sözlerine Bülent Ecevit sert bir yanıt verdi: "Belli ki Sayın Cheysson, Cumhuriyet Türkiye'si'nin laiklik ve demokrasi ile başka Ortadoğu ülkeleri halklarını baştan çıkarmasından korkmaktadır. Devletimizin ve Atatürk devriminin temeline yönelen ve iç işlerimize müdahale niteliği taşıyan bu son derece münasebetsiz sözlere karşı Türkiye Cumhuriyeti hükümetinin derhal gereken sert tepkiyi göstermesi gerekir."

ANAP hükümeti Cheysson'un sözlerini duymamazlığa getirdi. Yanıt bile vermedi. Aslında Cheysson'un sözleri ABD'nin ve Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtıyordu. Ancak Cheysson biraz erken konuşmuştu...

CIA Raporu

CIA, Amerika'daki araştırma kurumları (thing-tank) ile sıkı bir işbirliği içindedir. Rand Corporation bu thing-tank'lerden biridir.

ABD Savunma Bakanlığı (Pentagon) 1989 yılında Rand Corporation'dan, "Türkiye'de İslam Köktencilığının Geleceği" başlıklı bir rapor istedi. Rand Corporation, CIA'nın Ortadoğu Dairesi Sorumlusu ve en önemli isimlerinden Graham Fuller

20 Bu bölümde "ılımlı İslam" tanımlaması ile sık sık karşılaşacaksınız. Buradaki "ılımlı İslam" radikal İslamcılar, anti-Amerikancı Müslümanların karşısındaki Suudi Arabistan destekli İslami Cephe'nin adıdır. ABD denetiminde olan İslam'a bu ad verilmektedir. Yoksa şeriatı "yumuşak" uygulayan (ya da uygulayacak olan) ülkeler, partiler, örgütler için "ılımlı İslam" tanımlaması kullanılmıyor. Ortadoğu'nun en bağınaz, yobaz yönetimi Suudi Arabistan bugün "ılımlı İslam"ı temsil etmektedir.

başkanlığında bir ekip kurdu. Bu ekibin içinde Boğaziçi Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Sabri Sayarı gibi Türklerin yanında, CIA'nın eski Ankara İstasyon Şefi Paul Henze gibi istihbaratçılar da vardı.

Rapor hazırlandı...

İngilizce orijinali 79 sayfa olan rapor beş bölümden oluşuyordu. Giriş bölümünde Osmanlı'dan günümüze İslam'ın "sevir defteri" anlatılıyordu: "Türk halkı arasında İslam'a ve bunun ifadesine ilgi büyük ölçüde artmakta; üniversitelerde başlarını örten kız öğrenci sayısı artıyor ve bunun sonucu olarak konulan türban yasağı ülkede büyük tartışmalara yol açıyor. Ramazan ayında oruç tutanların sayısı eskisinden daha fazla. Camilere gidenler çoğalmakta ve İslamcı yayınlarda büyük bir patlama görülmekte... Türk fundamentalistleri (ya da İslamcılar) Müslüman dünyadaki diğer İslamcılarla aynı görünümü ve hedefleri paylaşıyorlar. İslam kanunu (ya da şeriat) esaslarına göre bir İslam cumhuriyeti kurmak istiyorlar..."

Raporda İran'ın Türkiye'deki İslami hareketi desteklediği ima edilirken Suudi Arabistan'dan hiç söz edilmiyordu:

"İran, Türkiye'nin büyük şehirlerindeki konsoloslukları ve 'İran Kültür Merkezleri' vasıtasıyla ileride bu ülkedeki İslamcı unsurları yönetebilir. Mamafih, genel olarak sıradan bir Türk vatandaşı İslam cumhuriyetinin ve İranlıların hayranı değil."

Konunun "ABD açısından önemi" ise raporda şöyle belirtiliyordu: "Bu inceleme, Türkiye'de İslamcıların iktidara gelmelerinin mümkün olmadığı sonucuna varmakla birlikte onları, dikkate alınması gereken bir güç olarak değerlendirir. Türkiye'de İslamcı duygular gelişirken herhangi bir Türk hükümeti ve ABD, bu İslamcı tebaanın varlığını, görünümünü, duyarlılığını ve çıkarlarını hiç aklından çıkartmamalıdır."

Rapor, radikal İslam'ın önlenmesi için bu güçlerin siyasi hayata katılmasına izin verilmesi önerisinde bulunuyordu. "Böyle bir katılım, İslamcılar, fikirlerini serbest bir siyasi ortamda ve seçimler vasıtasıyla açıklamaya zorlar. ABD'nin demokratik rejimi desteklemesi, mevcut din aleyhtarı kanunlar tarafından kendilerini baskı altında gören İslamcılar için memnuniyet verici olacaktır."

Bu ifadeler mi dikkate alındı mı bilinmez, raporun hemen ardından dini örgütlenme, propaganda etme gibi faaliyetleri yasaklayan Türk Ceza Kanunu'ndaki 163. madde kaldırıldı.

Artık şeriat isteyenler fikirlerini özgürce söyleyip örgütlenebilecekti.

CIA Raporu yakın gelecekteki muhtemel gelişmeleri ise şöyle değerlendiriyordu:

“Her şeyden önce, İslamcı hareketin geleceği Türkiye’de istikrarlı bir demokratik rejim kurulmasına bağlıdır. İslamcı hareketin mevcut sistemin parçası olması ya da sistem aleyhtarı bir güç haline gelerek kitleleri yasadışı yollardan harekete geçirmesi, açık, çoğulcu ve rekabetçi bir siyasi düzenin devam edip etmemesine bağlıdır. Teşkilatlanmış Müslümanların siyasi sisteme katılması, siyasi istikrar açısından olumlu başka faktörler getirir. Onları demokratik siyasi sisteme alıştırır ve bunu muhafaza etmek için bir şans verir, onları çatışmaya değil uzlaşmaya iter ve küçük radikal azınlığı çoğunluktan tecrit eder.”

Amerika II. Dünya Savaşı’ndan sonra komünist hareketlerin gelişmesini durdurabilmek için nasıl reformist sosyal demokrat partileri destekledi ise bu kez radikal İslamcı hareketlerin karşısına reformist İslamcı partileri çıkarmak istiyordu!..

ABD İslamcı Uyanış’a Nasıl Yanıt Verecek?

Türkiye’deki İslami uyanışa ABD nasıl yanıt vermeliydi? Bu soruların yanıtı raporun son bölümünde ele alınıyordu:

“Kabul etmeliyiz ki bunun cevapları kolay değil. İslam’ın 1980’lerde uyanışı Türkiye’deki iç gelişmelerden ve Ortadoğu’da İslamcı faaliyetlerin yayılmasından kaynaklandı. ABD’nin bu gelişmelerden hiçbirini kontrol etme imkânı olmadı. Aynı şekilde yakın gelecekte İslamcı muhalefetin takip edeceği yol da büyük ölçüde Türkiye’deki iç gelişmelere ve bölgedeki İslamcı fundamentalizmin geleceğine bağlı. ABD’nin Türkiye’deki İslamcı uyanışla karşı karşıya pozisyonu bu raporda incelenen olayların gidişatının belirlenmesinde başrol oyuncusu durumuna düşmüş olmasıyla daha da karmaşık hale geldi. İslamcılar, ABD hükümetinin Türkiye ve Ortadoğu’nun diğer ülkelerindeki İslam ‘davasına’ aşırı derecede düşman olduğuna inanıyorlar. İslam Türkiye’deki Amerikan çıkarlarına tehdit oluşturduğu için ABD’nin İslamcı hareketi ‘bastırma’ yollarını aktif olarak araştırdığını sanıyorlar. Türkiye’de laikler tarafından aşırı dincilere gösterilen tepkilerden dolayı da ABD sorumlu tutuluyor. ABD’nin Türkiye’deki İslamcı harekete başka bir şekilde karıştığı

iddiaları da var. Radikal solculara göre fundamentalist güçler, antikomünizm politikasının bir parçası olarak, ABD tarafından teşvik ediliyor ve destekleniyor. ABD hükümetinin İslamcı hareketi, hem Marksist güçlerin Türkiye’de yükselmesini önlemek, hem de geniş çaplı bir destabilizasyon stratejisinin parçası olarak Sovyetler Birliği’ndeki Müslüman Türk azınlık arasında dini duyguları alevlendirmek amacıyla aktif biçimde desteklediği öne sürülüyor.

Bu yüzden bugün Türkiye’deki İslamcı uyanış olgusuna temkinli bir yaklaşımda bulunmak gerekiyor. ABD’nin çıkarları en iyi, ihtiyatlı ve gürültüsüz politikalarla korunabilir. İslam’ın bugünkü rolüyle ilgili olayların sonuçlarını etkileyecek her türlü açık girişim, ABD çıkarları açısından olumsuz sonuçlar doğurabilir. ABD hükümeti, politikalarını çizerken Türkiye’nin laik hükümet biçimini desteklemekle, İslamcı güçlerle açıkça yüzleşmekten kaçınmak arasındaki ince yolda yürümelidir.

Son olarak ABD, Türkiye’deki İslamcılarının amaçları, ideolojileri ve destekleri konusunda daha fazla bilgi edinmek için çaba göstermelidir. Bu bilgiler edinilmeden ABD’nin Türkiye’deki çıkarlarını koruması zordur. Türkiye’deki İslam’ın rolü konusunda Amerikalı politikacılar uzmanlık seviyesinde bilgi edinmelidir. Ek olarak, İslamcı hareketin ılımlı üyeleriyle gayri resmi ve ihtiyatlı temaslarda bulunmak faydalı olabilir.”

CIA Ajanının Atatürk’e Bakışı

CIA ajanı Graham Fuller, 26 Şubat 1990 tarihinde *Cumhuriyet* gazetesinde gazeteci Ufuk Güldemir ile yaptığı görüşmede ABD’nin Türkiye’deki İslamcı akımlara nasıl baktığını şöyle anlatıyordu: “Atatürk’ün düşünceleri, çağı için son derece güçlü düşüncelerdi. Ama onun sayesinde yaratılmış olan bugünün kendisine entelektüel güven duyan güçlü Türkiye’si, artık ulusal kimliğini, yörüngesini, dünyadaki rolünü, hatta İslam’ın günlük yaşamdaki yerini yeniden düşünebilmelidir.

Bugün Türkiye’nin İslami düşünce ve eğilimler konusunda daha esnek olabilmesi mümkündür. ‘İran gibi olun’ demiyorum, ama İslam’ın özel yaşam ve kamu yaşamındaki rolü konusunda esnek olmak ve İslam’ın Türkiye’nin kültürel ve entelektüel mirasının önemli bir parçası olduğunu, bastırılması gerekmediğini kabul etmek, katılaşmayı önlemek için kendisini ifade etmesine olanak sağlamak mümkündür.

İslam'a bakmanın çeşitli yolları var. Bence otomatik bir tehdit olarak kabul edilmesi yanlıştır. Hareketin hangi siyasi görüşleri savunduğuna bağlı. Eğer laik bir hükümet yıkılarak yerine İran türü bir rejim kurulmak isteniyorsa bu, demokratik yapıya hasmane bir tutum. Ama diğer yandan insanlar İslam dininin, kültürünün gereklerinin daha çok gözetilmesini, İslami eğitimin yaygınlaşmasını istiyorsa, bu otomatik olarak bir tehdit kabul edilmemeli ki, bu üstelik Türkiye'nin ulusal ve kültürel mirasının parçasıdır. 'Zamanıdır' demiyorum, ama parçasıdır. Son 50 yılda yapay olarak bastırılmasının bazı meşru nedenleri olabilir. Ama artık Türkiye bu bakımdan kendisiyle barışmalıdır. Eğer siz İslam'a dayalı olduğunu söyleyen siyasi partileri, daha fazla siyasetleşmeye, parlamentoya katılmaya çekebilirseniz, tartışmaya açık bir platform yaratabilirseniz bu çok daha değerli olur.

Türkiye geçmişte Ortadoğu için bir modeldi, bugün de olmaya devam ediyor. Hele demokrasi ile İslam'ı bir arada yaşatabileceği modern bir formül bulursa, İran ve Arap dünyasına olağanüstü büyük bir entelektüel öncülük yapmış olacak. İslam dünyası için geleceğin modeli olacak."

Fuller'in Türkiye'ye önerisi "ılımlı İslam"dı. Bu şekilde Türkiye'nin Ortadoğu'nun önderi olacağını belirtiyordu.

"Batı 'İlmlı İslam'ı Desteklemelidir"

1980'li yılların sonlarına doğru ABD'de, radikal İslam'a karşı "ılımlı İslam'ın" desteklenmesi görüşü giderek ağırlık kazandı. Araştırma kurumları, stratejik merkezler ABD'nin İslam'a bakış açısını değiştirmesini önerdiler.

Washington'daki Uluslararası Stratejik Etütler Merkezi mensubu Barry Rubin, *Washington Quarterly*'de yayımlanan makalesinde şöyle yazdı: "Batı ılımlı İslam'dan korkmamalıdır, desteklemelidir. Çünkü ılımlı İslam, bağnaz ve devrimci İslam'a karşı bir numaralı panzehirdir. Hatta Sünni İslam'la ruhban sınıfı (tarikatlara) devrimci İslam'a direnç gösterirler. Bu yüzden de ABD devrimci İslam'a direnen İslami hareketleri desteklemelidir."

ABD eski Başkanı Carter'ın başında bulunduğu Stratejik ve Uluslararası Araştırmalar Merkezi'nin Ekim (1994) ayında yayımladıkları raporda bakın ne diyordu: "Ortadoğu'da din faktörü dikkate alınmadı ve ABD büyük kayıplara uğradı. Balkanlar'da ve Türki cumhuriyetlerde de din adına hareket ettiklerini öne süren liderler dikkate alınmamıştır. Bu da hata oldu."

Raporda, Sudanlı Hasan el Turabi'den Cezayirli Ali ben Hacı ve Abbasi Madani'ye, Mısırlı Abdel Rahman'dan HAMAS'ın başı Şeyh Ahmed Yasin'e, Filistinli Raşid Gannuşi'den Pakistanlı Gazi Hüseyin Ahmet'e kadar birçok "İslami isim" sıralanıyordu; bu isimlerin tümü için "temas kurulması özel şartlar gerektiriyor" notu vardı. Raporda tek istisnai isim Necmettin Erbakan'dı. "İlimli tek İslami lider" deniyordu. "Bu parti kitle partisi olma yolundadır. Yani dünyevi hale gelmiştir. Temas kurulabilir." Kuruldu mu? Nasıl kuruldu acaba?

CIA, Nikaragua Devrimi'nde devrik diktatör Somoza'ya karşı olan kilise ile devrimcileri aynı kefeye koymakla yanlış hareket ettiğini itiraf etmişti. Bir benzer yanlışı da Filipinler'de yapmıştı; kilise Marcos'a karşıydı ve CIA kiliseyi yine devrimcilerle bir tutmuş, karşısına almıştı. CIA özeleştiri yaptı. Çıkardığı bu dersler sonucu Ortadoğu'daki İslamcılar konusunda artık farklı hareket edecekti. "Cami"nin siyasetteki önemini kavramıştı!..

§ Siyasal İslam Uzmanı Eski Solcular

ABD'de oluşturulan "ılımlı İslam" teorisinin Türkiye'ye "ihraç edilmesi" gerekiyordu. 80'lerin sonu ile 90'lı yılların başında CIA ajanları Fuller'ler, Henze'ler Türkiye'ye sık sık gelmeye başladılar. Söyledikleri şuydu: "Türkiye'de Kemalist dönem bitmiştir. Ortadoğu'da ılımlı İslam'ın önderi olun."

15-20 Eylül 1992 tarihinde yapılan Bodrum Yalıkavak Toplantısı gibi sempozyumlar Türkiye'de arka arkaya yapılmaya başlandı.

CIA'nın "emekli" ajanları "İslamcı entelektüellerle", liberal çevrelerle görüşmeler yapmaya başladı. Sordukları, Türkiye'nin yeni kimliğinin ne olacağıydı. Ve bu dönemde kimi dönem eski solcu gazetecilerle ilişki kurdular ve bunların ABD'de eğitim programlarından seçmelerini sağladılar. Eğitimden geçenler Türkiye'ye İslami hareketler konusunda "uzman" olarak döndüler!

Graham Fuller, Refah Partisi yöneticileriyle de görüşmeler yapmıştı. (*Yeni Ülke*, 23 Şubat 1992) Bu gazeteye göre RP ile ABD, dostluk ilişkileri geliştirmeye karar vermişti. Aslında Amerika, RP ile ilişkiye çok önceden geçmişti. Örneğin, ABD Adana Konsolosu Harry Cole RP Diyarbakır İl Örgütü'nü sık sık ziyaret ediyordu. (*Cumhuriyet*, 8 Ekim 1988) ABD İzmir Konsolosu Eugene Zajac da RP İzmir İl Teşkilatı'na ziyarete gidiyordu. (*Milliyet*, 28 Kasım 1991)

ABD Himayesindeki İslamcı Örgütler

ABD sadece Türkiye'deki İslamcı akımlarla ilgilenmiyordu. Aynı zamanda Ortadoğu'daki birçok reformist veya radikal İslamcı örgütlerle de ilişkisi olduğu biliniyor. 90'lı yıllarda radikal ve antiemperyalist söylemleriyle dikkat çeken birçok İslamcı aydın, örgüt lideri, parti başkanının ardı ardına ABD'ye ziyarette gitmesi dikkat çekiciydi. Kuşkusuz ABD ve Batı'ya her giden, yetkililerle görüşen, temaslar kuran, sığınmacı olarak bulunan kişilere, "ABD ile uzlaşıyor, işbirliği yapıyor" demek yanlış olur. Ancak ABD'nin de kendi ulusal ve uluslararası çıkarlarına zarar veren (veya verecek) örgütlerin Amerika'da ellerini kollarını sallayarak dolaşmasına, cemiyetler kurmasına, toplantılar yapmasına izin vermeyeceği bir gerçek.

Peki, son yıllarda örgütlenip hızla büyüyen Amerika'daki bazı İslamcı örgütlerden bahsedelim:

Çoğunluğunu Mısırlı ve Ürdünlülerin oluşturduğu Müslüman Arap Gençler Birliği, Ortadoğu ülkelerindeki birçok İslamcı şahsiyeti ve akademisyeni ABD'ye çağırıyor. Gelen kişilerin gezilerini, görüşmelerini finanse ediyor. 1991 Aralık ayında yapılan olağan kongresine çeşitli ülkelere tanınmış İslamcılar davet etti. Arizona'da yapılan kongreye, İslamabad Siyasi Araştırmalar Enstitüsü Müdürü ve Mısır kökenli Dr. Kemal el Helbawi, Mısır İhvan (Müslüman Kardeşler) Örgütü'nün önde gelenlerinden El Ferhan, Mısırlı din adamlarından Yusuf el Kardawi, Tunus (Suudi) yanlısı El Haşimi el Hamidi, Irak İslam hareketinin önde gelen isimlerinden olup Birleşik Arap Emirlikleri'nde oturan Prof. Muhammed Ahmet el Raşid, Kuveytli Dr. Nasır el Sunui, Ürdün İslami Hareketi yayın organı *El Rubat*'ın genel yayın yönetmeni Kemal Reşid, Mısırlı İslamcı El Amel Partisi yayın organı *El Şaab*'ın yayın yönetmeni Prof. Adil Hasan.

Toplantıya katılan isimlerin geldikleri ülkelere bakıldığında ve katılanların örgütleri incelendiğinde ABD ile yakın ilişkileri oldukları görülmektedir. Zaten Müslüman Arap Gençler Birliği Yönetim Kurulu'nda ABD'de belirli bir unvanı olan, hükümetle iyi ilişkiler içinde olan kişilerin bulunduğu bilinmektedir.

HAMAS Konusundaki İddialar

Ortadoğu'daki örgütlerin arkasında hangi istihbarat güçlerinin olduğu, kimin kiminle işbirliği yaptığı, kısacası "kimin

elinin kimin cebinde olduğu" öyle kolay anlaşılmaz. Örneğin Ortadoğu'daki en radikal örgütlerden İslamcı HAMAS konusunda çeşitli iddialar ortaya atıldı. İsrail'e göre işgal altındaki topraklarda faaliyet gösteren radikal İslamcı HAMAS örgütünün arkasında ABD ve İngiltere vardı! İsrail, iddiasının kanıtı olarak Batı Şeria ve Gazze Şeridi'nde yakaladıkları Amerikan vatandaşı üç İslamcı Filistinliyi gösterdi. Amerikan vatandaşı Filistinliler HAMAS'a parasal yardım yaparken yakalanmışlardı!

Radikal İslamcı HAMAS ne kadar Amerikancı bilinmez. Ancak bilinen, HAMAS örgütünün üst düzey yetkililerin sık sık ABD'ye gittikleriydi. Müslüman Arap Gençler Birliği Kongresi'ne HAMAS lideri Şeyh Mahfuz el Nehmah (Cezayir) davet edildi.

HAMAS, ABD ve Kanada Filistinli İslam Federasyonu adına Amerika'da çeşitli faaliyetlerde bulunuyor. Örneğin intifadanın üçüncü yılında düzenlenen ABD'deki şenliğe HAMAS'a yakınlığı ile tanınan Dr. Mahmud el Zahar çağrıldı. Zahar, Amerika'da ateşli konuşmalar yaptı, ancak Zahar konuşmalarında nendense İsrail'i eleştirmekten kaçındı. Buna karşın Filistin Kurtuluş Örgütü'nü ve lideri Arafat'ı şiddetle eleştirdi. Bunun üzerine bir kısım Filistinli, Zahar'ı, "İsrail basınınu kullanarak Filistin yurtsever hareketi ile İslamcı hareketin arasını bozmakla" suçladı.

ABD "ılımlı İslam" projesine / planına / stratejisine Filistin'le mi başlamıştı?

"İslam Ekonomi Programı Neo-liberalizmdir"

Siyasal, İslamcılarının bir bölümü ABD'yi çok seviyordu. Öyle ki Ürdün İslami hareketinin önde gelen isimlerinden, İhvan (Müslüman Kardeşler) mensubu Dr. Ahmed Newfel "Büyük Şeytan" olarak adlandırdığı ABD'yi, her yıl üç kez ziyaret etmekten geri durmuyordu.

Bir diğer örnek, Sudan İslami Milli Cephe lideri, Afrika ile İran arasındaki radikal İslamcılarının simgesi durumundaki Dr. Hasan el Turabi, daha önce vize verilmeyen ama artık ABD'ye kolayca giriş yapabilen radikal İslamcılardan idi. El Turabi'nin ABD ziyareti hakkında 24 Eylül 1992 tarihli *El Hayat* gazetesi şu değerlendirmeyi yaptı:

"Amerikan Kongresi'nde Afrika Komitesi önünde yaptığı konuşmada kendi İslamcı ideolojisine ters düşen bir profil sundu. Her şeyden önce, ant içme anlamında el hareketi yaparken

parmaklarına İslami geleneklere göre değil, Batı geleneklerine göre biçim verdi. Ayrıca komite önünde defalarca liberalizm, modernlik ve modern elit (seçkin) kesimden söz ederken gelenekçilik, enternasyonalizm, kişisel hak ve özgürlükler ile sosyalizm türü ifadeler kullanmaktan özenle kaçındı. Hatta İslamcılarının bile genelde reddettikleri fundamentalist deyişini, nezaket açısından ve bolca kullanarak bunun korkulacak radikalizm türünden bir şey olmadığını, tersine İslam'da uyarı ve tecdid anlamına geldiğini söyledi. Daha da ileri giderek köktencilüğün Avrupa'daki 'Aydınlanma'ya denk düşen Rönesans anlamında kullanıldığını bile ileri sürdü. Bu düzlemde fundamentalizmin, toplumda ıslahı öngören İslami fikirde tecdid ve teceddüt'e tekabül ettiğini, geleneksel toplumlardaki katı dogmaları içermediğini, dolayısıyla irticai ve muhafazakâr bir niteliğe sahip olmadığını bile söyledi.

İslami fikirleri bireylerin kişisel kimlik arayışları biçiminde yorumlayan El Turabi, İslamcı köktencilığe siyasi bir özellik vermekten kaçınarak onun kültürel niteliğini ön plana çıkardı. İslamcı fiillerin toplumu değiştirmekten çok ıslah etmeyi amaçladığını belirten El Turabi, hedeflerinden birinin de Batı'ya açılmak ve Batı uygarlığına yetişmek olduğuna işaret etti. Ayrıca İslami ekonomi programının, özünde liberal olduğunu vurgulayarak bu düzlemde Batı ile İslam arasında ortak noktalar bulunduğuna, her ikisinin de sosyalizme karşı olduğuna değindi."

Evet, "ılımlı İslam"ın ekonomi ayağı neo-liberalizmdi. Demokrasi, özgürlük kavramları bunun sadece ambalajlı süsüydü...

Kör İmam CIA Ajanı mı?

Kimi İslamcı örgütlerin ABD ile yakınlaşması yanında, bazı İslamcı liderlerin CIA ajanı olduğu iddia edildi ve bunlar arasında ünlü isimler bile vardı. New York'taki Ticaret Merkezi'ne bomba atma eyleminin beyni olduğu iddia edilen Mısır El Cihad örgütünün manevi lideri Dr. Ömer Abdurrahman bunlardan biriydi.

"Kör İmam" olarak da bilinen Dr. Abdurrahman, 1938 Mısır El Daphilliye doğumluydu. Doğumundan birkaç ay sonra geçirdiği bir hastalık nedeniyle kör oldu. İslam dünyasının ünlü El Ezher Üniversitesi'ne bağlı ilk ve ortaöğretim okullarında eğitim gördü. Gençliğinde cami ve mescitlerde vaaz vermeye

başladı. İhvan hareketinin üyesi oldu. Daha sonra El Ezher'de lisans, yüksek lisans ve doktorasını tamamlayarak öğretim üyesi oldu.

Dr. Abdurrahman, 60'lı yıllar boyunca İhvan hareketine yönelik baskı ve soruşturmalardan nasibini aldı. Tutuklandı. Enver Sedat'ın İslamcılarla yakınlaşması sonucu çıkardığı afla salıverildi. 1971-78 yılları arasında çeşitli Arap ülkelerini dolaştı.

Enver Sedat'ın öldürülmesi için fetva verip vermediği bugün hâlâ tartışma konusu. Dr. Abdurrahman'ın 1987 yılında RP Genel Başkanı Necmettin Erbakan'ın davetlisi olarak Türkiye'ye geldiğinde, Enver Sedat'ın öldürülmesi için fetva verdiğini bizzat söylediği belirtildi. Enver Sedat öldürüldükten sonra Dr. Abdurrahman'ın 1985 ile 88 yılları arasında (kesin saptanamayan bir tarihte) Türkiye'de yaşadığı anlaşıldı.

El Cihad örgütünün manevi lideri gerek Mısır'da gerekse Batı'da oldukça ünlendi. Mısır'da aranıyordu. Sudan'a kaçtı. 1990 yılında aldığı bir vize ile ABD'ye gitti. Böyle tehlikeli bir kişiye Amerika kapısını nasıl açtı?

Dr. Abdurrahman ile ABD'nin ilişkisinin Afganistan'ın Sovyetler Birliği tarafından işgal edildiği dönemde başladığı iddia edildi. El Cihad'ın birçok militanının Afgan gerillalarına yardım için bu ülkeye gittikleri dönemde ABD ile Dr. Abdurrahman'ın işbirliğine başladığı söylendi. "Kör İmam"a ABD'ye giriş için vize veren kişinin CIA ajanı olduğu, New York Ticaret Merkezi'nin bombalanmasından sonra yapılan soruşturmada ortaya çıktı. Ayrıca Dr. Abdurrahman'ın yanında bulunan Emad Salem adlı kişinin de FBI ajanı olduğu tespit edildi!..

Gelin de çıkın işin içinden! Kimin eli kimin cebindeydi; işin özünde kapitalizmin görünmez eli piyasanın güvenliği için İslamcılarla ilişki içindeydi...

En güzel yanıtı 19 Temmuz 1992 tarihinde Arap dünyasının tanınmış yayın organlarından *El Vatan el Arabi* verdi: "Doğrudur; Amerikan Anayasası, dini inançlara ve faaliyetlere geniş özgürlükler tanımış bir ülkedir. Fakat aynı Amerika, kendi ulusal ve uluslararası çıkarlarına ters düşen faaliyetlere uzun zaman tahammül edemez. Kaldı ki Amerikan istihbaratı İslamcılarının faaliyetlerini geniş biçimde gözleyip izliyor. Haklarında dosya tutuyor. Özellikle de bu İslamcılar, Amerika ve siyasetine düşman olduklarını açıkça söylüyorlarsa. Amerikan yönetiminin bu düşmanlarına karşı alabileceği en basit önlem ülkeye girmek

isteyen İslamcılara gerekli olan vizeyi vermemek, genel çıkarlarını tehlikeye düşürebilecek gösteri yapmalarını, konferans düzenlemelerini engellemek olacaktı.”

Ancak ABD bunları yapmıyordu!

Niye yapmadığının yanıtını 20 Kasım 1993 tarihli sağ eğilimli Fransız *L'Express* dergisi yazdı. Dergi yayımladığı uzun inceleme yazısında radikal İslamcı hareketlerin geçtiğimiz yıllarda CIA tarafından “beslendiğini” öne sürdü.

CIA'nın 1981-87 yılları arasında başkanlığını yapan William Casey'in, “Komünizme karşı İslam kartını oynadığına” dikkat çeken dergi, Afganlı Gutbetin Hikmetyar, “Kör İmam” Dr. Abdurrahman, Tunus El Nahda Örgütü Başkanı Raşid Gannuşi ve “Sudan'ın Humeyni”si olarak değerlendirdiği Hasan el Turabi gibi isimlerin CIA ile temasları olduğunu iddia etti.

Benzer iddiayı *International Herald Tribune* de öne sürdü. (29 Aralık 1994) Gazetenin haberine göre Fransa, Washington'un Cezayir'deki radikal İslamcılarla gizli ilişki kurduğuna inanıyordu. Fransız yetkililer özel sohbetlerinde Cezayir'de şimdiye kadar öldürülen çok sayıda yabancı arasında tek Amerikalının bile bulunmadığına dikkat çekiyorlardı.

The European gazetesiye Almanya'nın İslami Selamet Cephesi ile gizlice ilişki kurduğunu iddia etti. Nitekim Fransız yetkilileri, ABD ile Almanya'nın Cezayir hükümetine ekonomik yardımı artırmaktan kaçındıklarını ve radikal İslamcılara sığınma hakkı tanıdıklarını belirterek iki ülkeyi de sert bir biçimde eleştirdi.

Refah Partisi, CIA ile temasta olduğu iddia edilen bu İslamcı isimlerle yakın ilişki içindeydi. Örneğin bu isimlerin çoğunun katıldığı 1993 yılının Aralık ayı başında Sudan'da toplanan “II. Arap-İslam Halk Kongresi”nde Erbakan Hareketi adına Çorum Milletvekili Yasin Hatipoğlu bulunuyordu.

Refah Partisi “ılımlı İslam” projesi içinde yer almak istediğini gizlemiyordu anlaşılan.

Erbakan ABD'ye Gidiyor

Bu notlarımızdan sonra, gelelim Erbakan-Amerika ilişkisine.

26 Şubat 1989 tarihinde 2000'e Doğru Ankara Temsilcisi Hasan Yalçın, RP Genel Sekreteri Oğuzhan Asiltürk'e sordu: “RP'ye karşı ABD'nin tavrı nedir?”

RP Genel Sekreteri Asiltürk'ün yanıtı çok kişi için şaşırtıcı olabilir: “Birçok defalar ABD başkanlarının ağızından seçimlerde

bizim başarılı olmamız gerektiğine, hükümetlere girmemiz gerektiğine dair beyanlar kamuoyuna yansıdı. (ABD) Suudi Arabistan'la çok içli dışlı, Amerika ile Suudi Arabistan RP'ye iyi bakıyor."

Oğuzhan Asiltürk bu sözleri söylerken diğer parti yöneticileri de farklı konuşmuyordu. Ev sohbetlerinde şunlar söyleniyordu: "Amerika'nın onaylamadığı bir İslami hükümetin Türkiye'de işbaşına gelemeyeceği bellidir. Artık Amerikalıların da kimse-nin kıyafetine, geleneklerine, hukuk kurallarına ve anayasasına karışmadığı biliniyor. Tek istekleri güçlü işbirliğidir."

Bu ev sohbetleri sonunda amacına ulaştı. Parti ABD ilişkisine hazırlatıldı. Ve Erbakan basından gizlice Amerika'ya gitti. 1992 yazında RP Genel Başkanı Erbakan'ın önce İngiltere'ye, oradan aldığı biletle de ABD'ye gittiğinin bilgisi sadece RP'nin bazı yöneticilerine verildi.

Erbakan, ABD ilişkisini tabanından gelecek tepkilerden çekindiği için gizli tutuyordu. Erbakan'ın bu seyahatlerde kimlerle görüştüğü bugüne kadar açıklığa kavuşmadı. Bu konuda tek bilgi *Aktüel* dergisi muhabiri Hakan Aygün ile Erbakan'ın 4 Kasım 1992'deki görüşmesinde ortaya çıktı:

- Siz Suudilerle işbirliği yapıyorsunuz. Suudiler de Amerika ile. Sizin ileride ABD Başkanı Clinton ile kol kola girmeyeceğiniz nereden belli? Clinton'ı da seviyorsunuz zaten!

- Tabii, ama bir yere güvenmeye mecbursun bir. Hiç güvenmezsen daha kötü olursun iki. Ameller niyetlere bağlı. Siz bir işi niçin yapıyorsanız, o niyetinize göre sevap alırsınız. Müslüman ülkeler ile ne konuşuluyor, ne yapmak istiyorsak hepsi o. Dünyadaki zulüm düzenini değiştirmek istiyoruz. Biz ABD seyahatimizde de bunları anlattık.

- ABD'de Amerikan emperyalizminden, Siyonizm'den bahsettiniz mi?

- Tabii, biz orada bütün bunları münasip bir lisanla kendilerine söyledik. Dobra dobra.

- Münasip lisanla, dobra dobra nasıl oluyor?
- Siz dünyayı sömürüyorsunuz. Vazgeçin, yaptığınız şeyler zulüm. Bu devam etmez. Siz çifte standart kullanıyorsunuz. Siz bu kafayla dünyada huzuru, barışı temin edemezsiniz. Aklınızı başınıza toplayın, dedik.

• Sizin ABD'ye karşı takiyye yaptığınız söyleniyor. Söyleşimizden çıkan sonuca göre, siz zaten Türkiye'de iç politikada değil, asıl Suudi Arabistan'a filan takiyye yapıyorsunuz.

• Bizim bütün insanların saadetini istediğimiz için hiçbir yerde takiyyeye ihtiyacımız yok. Çünkü biz altı milyar insanın, İsrail'de yaşayan insanın da, ABD'deki zencilerin de saadetini istiyoruz.

• Bir ABD seferi daha yapmaya niyetiniz var mı peki?

• Tabii (Clinton'ın) kabul etmesi önemli değil de... Ama şu günkü meşgaleleri arasında söylenenin kulağına girip girmeyeceği önemli...

RP lideri Erbakan'ın bu gezilerde yanında partinin Dış İlişkilerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Abdullah Gül vardı hep. 2003 yılında gazeteci Sedat Sertoğlu'na verdiği röportajda Gül, neler konuştuklarının ipucunu verdi.

"Ortadoğu'daki bütün rejimler değişecek. Bu bölgede ekonomik sistemlerde değişecek ve piyasa ekonomisi kuralları egemen olacak." (24.05.2003 *Sabah*)

Erbakan 1992 yılından başlayarak ABD (ve Batı) aleyhinde konuşmamaya özen gösterir oldu.

10 Ekim 1993 tarihinde yapılan RP Olağan Kongresi'nde, iktidara geldiklerinde gerek Batılı ülkelerle gerekse de ABD ile ilişkilerin bozulmayacağını ancak onurlu bir ilişki kuracaklarını söylendi. Üstelik bu ilişkilerin artarak devam edeceğinin altı çizildi.

Erbakan'a Yönelik Eleştiriler

Erbakan'ın ABD'ye yakınlaşma çabası içinde olduğu, Türkiye'deki radikal İslamcıların gözünden kaçmadı.

Yeni Zemin dergisinden Osman Tunç, Erbakan'ın RP'nin dördüncü olağan kongresinde anti-Amerikancı bir söylemden kaçınmasını eleştirerek şöyle dedi: "Erbakan'ın açılış konuşmasında dikkati çekici noktalar Kürt meselesi, çok hukuklu çoğulcu sistem, Batı ve ABD ile iyi geçinme sinyalleriydi. RP'nin yeni Kürt politikası, ABD ve Avrupa karşısındaki yumuşak tavrı, orduya ve laik çevrelere karşı güven verici bir söylem tarzı geliştirmeye çalışması parti içinde dalgalanmalara neden olabilir."

Nehir dergisi yazarlarından Kenan Çamurcu: "RP'nin dördüncü olağan kongresinde Erbakan tarafından fotoğrafı sunulan yeni konum, Almanya eksenli değerlendirmelere öncelik

verdiği bilinen RP resmi çizgisinin iç politika zemininde ABD ile kesişen bir trend şeklinde de okunabilir.”

Ak-Zuhur dergisi yazarlarından Şükrü Salk: “İslam fundamentalizmi Hıristiyanlaştırılmış bir İslam’a dönüştürülerek düzen içinde eritmek isteniyor. Bunun başlıca görevi ise ABD ve Batı tarafından Erbakan’a verildi. Refah Partisi’nin son ara yerel seçimlerindeki (1 Kasım 1992) ‘başarısı’ hoşgörüsüyle karşılanıyor. İşadamları ve kapitalist çevreler Refah’taki gelişmelerin ABD’nin ve Batı’nın kontrolünde olduğundan emin. Uyarı ve tedbir girişimlerinde bile bulunmuyorlar. Yeni Dünya Düzeni Türkiye’de ‘oturtulma’ denemesinde. Emperyalizm Refah Partisi vasıtasıyla Müslümanlara yönelik karanlık hesaplar peşinde...”

Amerika ile İlişkiler Sıklaşıyor

Erbakan Amerika gezileri nedeniyle parti içinden ve dışından eleştiriler aldı. Ancak bunları önemsemedi. 25 yıllık “kurt politikacının” bir bildiği vardı kuşkusuz. Evet, Amerika onaylamadan hükümet olamayacağını düşünüyordu...

17 Ekim 1994 tarihinde Erbakan yine ABD’ye gitti. Bir haftalık gezisi boyunca başta Temsilciler Meclisi Dış İlişkiler Komitesi ve Dışişleri Bakanlığı’nda çeşitli görüşmeler yaptı.

Georgetown Üniversitesi’ndeki basına kapalı toplantıda yaptığı konuşmayı CIA’nın dinlediği bildirildi. Türkiye’de “Erbakan’ın toplantısını CIA izledi mi, izlemedi mi” tartışması medyada sürerken, Erbakan konuya açıklık getirdi: “CIA’nın en yüksek uzmanlarının suallerini cevapladık. Oradaki insanların RP’ye ilgi duydukları için bilgi almak istediklerini duymak bizi memnun etti.” (*Sabah*, 23 Ekim 1994) Gerçeğin kötü bir huyu vardır, mutlaka ortaya çıkar! Erbakan Türkiye’ye döndükten sonra ABD yönetimi ile perde arkası temasları ortaya çıkmaya başladı. Erbakan ABD yönetimi ile daha iyi diyalog kurmak için Katolik bir lobi şirketiyle ilişkiye geçmişti! Erbakan’ın gezisine katılan RP’nin Dış İlişkilerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Abdullah Gül bu görüşmeyi doğruladı: “Şu anda Türkiye’de hizmet veren ve aralarında Katoliklerin de bulunduğu lobi şirketleriyle defalarca görüştük. Şimdi bir partinin bir şirkete para verip, ‘bizim için çalış’ demesi zor. Ama zaten para vererek yaptıracağınız şeylerden çok, gerçekten başarılı olmanızı isteyen, bizim görüşlerimizi paylaşan insanlar ve kuruluşlar var.”

Erbakan'ın Amerikalılarla ilişkisi artık öyle bir noktaya geldi ki, ABD Büyükelçisi Marc Grossman'ın RP Genel Merkezi'nde mutlak görüşmeler yapması, basında sıradan haberler içinde yer alıyordu.

Batı karşıtı olmakla övünen, kendi dışındaki partileri de "Batı taklitçisi" diye eleştiren Milli Görüş hareketiyle ABD'li diplomatlar arasında su sızılmıyordu.

Yeni Yüzyıl gazetesinin 19 Aralık 1994 tarihli haberine göre, Refah Partisi lideri Necmettin Erbakan'ın ABD'ye yaptığı son ziyaretten sonraki dokuz ay içinde RP'lilerle ABD'liler arasında toplam 15 ziyaret gerçekleşmişti. Öyle ki ABD Büyükelçiliği RP'lilerle temas kurmak için elçilikten bir "memuru" görevlendirmişti: Dean Deal.

Bir Wikileaks Belgesi

Dönemin ABD diplomatlarının RP ziyaretlerinin notları bir Wikileaks belgesi ile de ortaya çıktı.

Belge, 18 Kasım 1996 tarihini taşıyor. ABD Ankara Büyükelçiliği Siyasi Müsteşarı Richard McKee'nin kaleme aldığı kriptoda, Büyükelçi Marc Grossman tarafından Washington'a gönderilmiş.

Belgede, ABD'li diplomatlar iktidar partisi olan Refah'ı ve onun geleceğini analiz ediyorlar. Refah'ın Kürt illerinden sorumlu olduğunu söyleyen Şeyh Said'in torunu ve aynı zamanda RP İstanbul Milletvekili Mehmet Fuat Fırat, ABD'li diplomatlara Kürtlerin "şeriatı sadık olduklarını" ifade ediyor. Kriptoda Fırat'ın Nakşibendiler arasında Kürtlerin yoğun olduğuna ve Kadiriler ile kıyaslandığında ılımlı bir anlayışı temsil ettiğine dair sözleri yer alıyor. RP'li Fırat'ın devamında kullandığı ifadeler belgeye şöyle yansdı: "Fırat'a göre Türkiye'nin Kürtleri, ABD'de sağlanan türden bir adalet istiyorlar, kendi dillerini kullanma ve ritüellerini geliştirme hakkı da buna dahil. Fırat, şeriatın bu özgürlükleri sağlayacağını söylüyor."

Evet, Mehmet Fuat Fırat, Şeyh Said'in torunlarından. Erbakan da onun bu özelliğinin partiye Kürt-İslamcılar nazarında itibar kazandıracağını düşünüyordu. 95 seçimlerinde listeye giremeyince Erbakan'ın müdahalesiyle İstanbul'dan RP adayı yapıldı. Van Milletvekili Fetullah Erbaş'ın gazeteci Fehmi Çalmuk'a anlattığına göre İstanbul teşkilatı buna itiraz edince Erbakan şöyle konuştu: "O kişinin dedesi İslam için başını verdi. Ona bu nedenle saygımızı göstermeliyiz."

İşte o Fırat, kriptoda ABD'lilere birçok Nakşibendi şeyhini "devletle ittifak kurdukları", "zengin olmaya çalıştıkları" gerekçesiyle şikâyet ediyor. Şeyh Said'in servetini Kemalistlerle savaşmak için harcadığını söyleyerek dedesini örnek gösteriyor. Said-i Nursi ile de tanışık olan Fırat, diplomatlara, Nursi'nin "Kürtler Kemalistlerden intikamımı alacak" ifadelerine bizzat şahit olduğunu aktarıyor.

ABD Dışişleri Bakanlığı İstihbarat ve Araştırma Bürosu üyelerinin RP'nin Bitlis Milletvekili Abdülhaluk Mutlu ile yaptıkları görüşme de kriptoda yer alıyor. Mutlu'nun ABD'lilere kullandığı ifadeler belgede şöyle aktarılıyor: "ABD'de üniversitede okuyan yeğeninin, insanlara ABD'nin 'dünyanın en İslami devleti' olduğunu, çünkü orada şeriatın adalet ilkelerinin herhangi bir rejimden daha yüksek bir derecede benimsendiğini söylediğini gülerek bize aktardı."

Mutlu, ABD'lilere Kürtlerin aklındaki şeriatın özgürlük ve demokrasiyle ilişkili olduğunu söylerken demokratik bir rejimde yaşamadığı için gerçek bir demokratik işleyiş konusunda pek az şey bildiğini anlatıyor. Mutlu, konuşmasında Refah'ın dini bir düzen kuracağını da iddia ediyordu.

Kriptoda laik yurttaşlar ile İslamcılar arasındaki çizginin günden güne kalınlaştığı tespiti yapılıyor. ABD'lilerin o günlerde üniversitelerde şiddet olaylarının yaşanabileceği öngörüsünde bulunması da dikkat çekiyor.

Wikileaks belgelerinin genelinde 28 Şubat'a eleştirel bakış da bir diğer önemli ayrıntı. ABD'li diplomatlar 28 Şubat'ı "postmodern darbe" olarak tarif ediyorlar. 11 Ekim 2005 tarihli kriptoda ise ABD'nin Türkiye'de "ılımlı İslam" seferberliği başlatmış olması dikkat çekiyor. İslamcı gazetelerle ve partilerle konu üzerine yapılan toplantılar (AKP-SP-BBP), kurs ve burs programları, fonlanan sanatsal ve kültürel aktiviteler göze çarpıyor. Kısacası Amerikalıların "ılımlı İslam" programı çok eskiye dayandığı gibi 28 Şubat'tan sonra da devam ediyor.

Bu bölümü RP'nin sıra dışı görüşmelerinden birisiyle bitirelim...

RP Genel Merkezi'nin ziyaretçileri yalnızca ABD Büyükelçiliği mensupları değildi. Amerika'da yaşayan ve "Müthiş Türk" diye anılan işadamı Ali Rıza Bozkurt da gizlice Ankara'ya gelerek Erbakan'la görüşme yapıyordu. "Müthiş Türk", iki milyar dolarlık Haliç projesinin kendisine

verilmesine karşılık, ABD’de RP’nin lobi faaliyetlerini yürütmeyi öneriyordu. Buluşmayı sağlayan RP Merkez Karar ve Yürütme Kurulu Üyesi Hasan Hüseyin Ceylan görüşme konusunda şöyle diyordu: “Size görüşme konusunda bilgi veremem ama Sayın Bozkurt ABD’de çok etkin bir isimdir.”

İlimli İslamcılar Şimdi Nerede?

ABD’nin desteklediği İlimli İslam politikası yalnız sosyalist sisteme karşı kullanılmadı. Son 20 yılda bu programla büyüyen hareketler, Ortadoğu’da ulusal, modern ve bağımsız devletlerin de çözülmesi için çalıştı. Bulundukları ülkelerde liberal politikalarla uyumlu bir İslam anlayışını savunarak iktidar oldular. Aynı zamanda ABD karşıtı radikal İslami unsurları da bertaraf ettiler. Bu açıdan ilimli İslam hem sosyalizme hem ulus-devletlere hem de radikal İslamcı siyasetlere karşıydı. Batı’nın karşıındaki bu üç tehdidi bertaraf ediyordu.

Kuşkusuz yakın dönem Türkiye’sinde bu siyasi çizginin en önemli başarısı AKP’nin on yıllık iktidarı oldu. Refah Partisi lideri Erbakan, elbette Amerikan karşıtı bir militan İslamcı değildi. Ancak Erbakan’ın Milli Görüş projesi, ABD ile iki ülkenin karşılıklı çıkarlarına dayanan bir ilişki tesis etmeyi hedefliyordu. Hatta Erbakan, ABD ile güçlü bir İslami hareketin çıkarlarının örtüşeceğine, ABD’nin İsrail’e mahkûm olmadığı konusunda ikna edilebileceğine inanıyordu. Ancak Erbakan bölgede ABD adına politika yapan bir siyasetçi değildi. Örneğin ulusalcı Türkiye Ordusu ile kavga etmekten kaçınıyordu. Ya da AKP’nin Irak Savaşı’nda Meclis’e getirdiği tezkereye karşıydı. Ülke topraklarının ABD Ordusu’na açılmasına yanaşmıyordu. Kuzey Irak’taki Kürt otoritesine mesafeliydi. İsrail’i zorunlu olarak kurduğu tüm ilişkilere rağmen tehdit sayıyordu.

Soğuk Savaş döneminin kalkınmacı paradigmasıyla hareket ediyor, neo-liberal programları uygulamaktan imtina ediyordu.

Ancak Refah Partisi içinde ABD’nin ilimli İslam politikasına taraftar olanlar vardı. Kendilerine “Yenilikçi” denilen grup Erbakan’dan koparak Erbakan’ın yapamadıklarının tamamını yaptılar. Kemalist birikimi tasfiye ettiler. Ordu içindeki ulusalcıları “temizlediler”. Yaptıkları ekonomik ve siyasi reformlarla Türkiye’ye neo-liberal reçeteyi sertçe uyguladılar. Bu anlamda ilimli İslam son on yılda ilk zaferini Türkiye’de kazandı. Erbakan’ı tasfiye ederek yola çıktı. Başardı.

Gülen Cemaati Desteği

Kuşkusuz bunda Erbakan'ı tasfiye ederek iktidar odağı olan "Yenilikçiler" in Fethullah Gülen Cemaati ile yaptıkları ittifakın da payı vardı. 1990'da Sovyetler Birliği'nin çözümlmesinin ardından Orta Asya'da ABD ile yakın temas içinde okullar kuran Gülen, Dinlerarası Diyalog çabalarıyla da ABD'nin desteklediği ılımlı İslam'ın "Gülen Yüzü" oldu. "ABD, dünya gemisinin kaptanıdır, kaptanla kavga edilerek limana selamle varılmaz," diyen Fethullah Gülen, Soğuk Savaş boyunca sürdürdüğü antikomünist çizgiyi hakkında açılan davanın ardından yerleştii ABD'de yeni bir evreye kavuşturdu. O artık Yeni Dünya'nın "ılımlı İslam Şeyhi"ydi. Türkiye'de AKP'nin iktidara gelmesinde ve devlet içindeki Kemalist birikimi tasfiye etmesinde büyük rol oynadı.

Gülen Cemaati ile Erbakan hareketi arasında her zaman gerilimli bir ilişki vardı. 12 Eylül'e sayılı günler kala 24 Haziran 1980 günü verdiği vaazda "Cüppeyle, sarıkla bu işler olmaz, paçavra gibi bir gazeteyle bu iş yürümez," diyerek Erbakancıları ve *Milli Gazete*'yi eleştiren Gülen'di. 12 Eylül'ü öven yazılar da yazan Fethullah Gülen, bu sebeple Erbakan hareketi içinde "ajan" sıfatıyla anılır oldu. Bu gerilim uzun yıllar devam etti. Realist bir hareket olarak Gülen Cemaati iktidara yakın olanları, kısacası "devlet partisi"ni destekledi. Bu kimi zaman AP, kimi zaman ANAP, kimi zaman da DYP, hatta DSP oldu.

Erbakan'ın düşmekte olduğunu gören Fethullah Gülen, bu durumu ılımlı İslam'ın iktidarı için bir fırsat olarak gördü. Erbakan'ın iktidarının son aylarında, 28 Şubat kararlarından bir buçuk ay sonra, 16 Nisan 1997 günü Kanal D'ye şunları söyledi: "Bu işi beceremedik, yüzümüze gözümüze bulaştırdık. Emaneti götüremiyorum, emaneti al, diyerek millet adına bu fedakârlığı yapın. Hazreti Ebubekir ve Ömer bin Abdülaziz en azından birkaç defa yapmışlardır. Minbere çıkıp demişlerdir ki, bu yük ağır, biz bunu götüremiyoruz. Biz bunu size devrediyoruz. Halk alsın, kime verirse versin. Bu, çok anlamlı bir cumhuriyet anlayışıdır. Bu, demokratik anlayıştır."

Başbakan Erbakan'a "çekil, beceremedin" diyen Fethullah Gülen'in dediğini yapan Erbakan iktidarını kaybetti. Bir süre sonra ortaya çıkan "Yenilikçiler" ve partileri AKP ile Gülen beraberce Türkiye'de iktidar oldu. Dediğimiz gibi 28 Şubat Kemalist modernist bir hareketti. İlimli İslamcılar için şerdi. Ama her şerde bir hayır vardır derler. Şerri engelleyemeyen

ılımlı İslamcılar ondan “hayır” türetti. O “hayır” AKP iktidarıydı. Bu da Erbakan’ın siyasi sonunu getirdi.

İlîmlî İslâm’ın yakın dönem zaferlerinden bir diğeri ise Tunus’ta oldu. 2011 yılının Ocak ayında Tunus’ta sosyal taleplerle başlayan ve geniş halk katılımına sahne olan “Yasemin Devrimi”ne tıpkı 28 Şubat’ın ardından yaşandığı gibi ılımlı İslamcılar müdahale etti. Daha önce kendisinden söz ettiğimiz ılımlı İslamcı Raşid Gannuşi 23 Ekim 2011 seçimleriyle iktidara geldi. Yüzde 41 oyla birinci olan Gannuşi’nin hareketinin adı Ennahda, yani “Yeniden Diriliş” idi. Aslında Gannuşi de Tunus’un “Yenilikçiler”ini temsil ediyor. 23 yıl boyunca iktidarı elinde tutan Bin Ali’yi deviren hareketin yerini artık Gannuşi’nin ılımlı İslam iktidarı alıyor.

Gannuşi’nin siyasi söylemi de bizdeki İlîmlî İslamcılardan farklı değil. Kuzey Afrika’nın en laik ve modern Tunusu’na ılımlı İslami reçete öneren Gannuşi, ekonomide “liberal kapitalizmi” uygulayacağını söyleyerek yolunu çizdi.

Türkiye’de Gannuşi’nin AKP’yi model aldığı söylene de gerçek hiç de öyle değil. Fethullah Gülen cemaati yazarlarından Abdülhamit Bilici bunu şöyle anlatıyor: “Gerçekten de Ennahda Hareketi’nin öncüsü Raşid Gannuşi, siyasi İslami hareketlerin demokrasiye bakışına dair 1990’larda öyle güçlü bir sorgulamaya girişti ki, Londra’da sürgünde olduğu yıllarda kitapları Türkiye’de elden ele dolaşmaya başladı. Onun, inanmış, samimi bir siyasal İslamcı kimliğiyle İslam’la demokrasinin çelişmediği görüşleri, bizde bazı siyasi İslami çevrelerin demokrasiyi benimsemesinden önceydi: (Kastedilen AKP öncesi Milli Görüş. S.Y.) AK Parti’nin ortaya çıkmasını sağlayan ideolojik arka plan da Gannuşi’nin bu katkısını unutmamak gerekir.”

Kısacası AKP, Gannuşi’yi yaratmadı. Ennahda’nın başarısı AKP’nin etkisinin sonucu değildi. Her ikisini de yaratan bir başka iklim vardı. Gannuşi, ılımlı İslam’ı AKP’den daha önce keşfetmişti. Nasıl mı?

2000 yılında ABD’de yayımlanan bir kitaptan söz edelim. Kitabın adı *Islam and Secularism in the Middle East*, yani “Ortadoğu’da İslam ve Sekülerizm”. Kitabı derleyen ve bir teori etrafında yazarları bir araya getiren kim dersiniz? John L. Esposito. Hatırladınız mı? Evet, Georgetown Üniversitesi Prens Al Walid bin Tallal Müslüman-Hristiyan Anlayış Bölümü direktörü olan Profesör. Ama biz onu Fethullah Gülen’in Green Card başvurusuna CIA ajanlarıyla birlikte referans olması

dolayısıyla tanıyoruz. Bir de Dolmabahçe Sarayı'nda Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın ofisinde verdiği seminerlerle. Buna sanırız ılımlı İslam akrabalığı demek gerekir.

Devam edelim...

İlmlı İslam rüzgârı Tunus'tan sonra Mısır'da ortaya çıktı. Yine "demokrasi ve özgürlük" talebiyle sokağa çıkan ve Başkan Hüsnü Mübarek'i hedef alan gösterilerin Mübarek'i devirmeyi başarmasıyla Müslüman Kardeşler'in etkinliği artırıldı. Mısır'da en etkili gücü İhvan (Müslüman Kardeşler) temsil ediyordu kuşkusuz. Ancak onlar da tarihlerinin en ılımlı dönemini yaşıyorlardı. Seyyid Kutub'un Batı karşıtı keskin söylemi yerini "İlmlı-liberal İslam"a terk etmiş durumda. Öyle ki yeni anayasa çalışması için Türkiye'nin 1982 Anayasası'nı model aldılar.

2011'de Suriye'de de Müslüman Kardeşler'in sürüklediği hareket benzer mesajlar veriyor. Antalya ve İstanbul'da kongre düzenleyen ve "Adalet ve Kalkınma Hareketi" olarak da anılan grup, Suriye'de Beşar Esad yönetimini devirmeye çalışıyor. Başarılı olurlarsa Suriye'deki laik ve modern yönetim yerini ilmlı İslam'a bırakacak.

Bunun dışında karşımıza Libya'da da benzer bir hareket çıkıyor. Libya'da Kaddafi rejimini deviren, Kaddafi'yi öldüren muhalefetin görüşü de ilmlı İslam. NATO bombardımanı ile devrilen yönetimin geçici Başbakanı Abdurrahim el Kim, 1974'ten bu yana ABD'de yaşıyordu.

Kısacası ilmlı İslamcılar bugün Ortadoğu'da ABD ile uyumlu neoliberal programları savunan iktidarlar olarak karşımıza çıkıyor. Erbakan ise bu fotoğrafın içinde sadece arkaik bir figürdü! Bu sebeple de esasında "yeteri kadar ilmlı" olmayan, halen "ağır sanayi hamlesi" gibi neoliberalizmin hoşlanmadığı kavramları kullanan Erbakan, sürecin başında tasfiye edildi. Komünist partilerin içinden çıkan sosyal demokratların komünizme karşı "baraj kurması" gibi ilmlı İslamcılar da radikal İslam'a ve antiemperyalist hareketlere karşı duvar ördü. Kısacası Erbakan değişmese de dünya değişti.

Ve kuşkusuz Erbakan'ın en büyük hatası, İslami hareketlere bakış açısındaki duygusallık oldu. Sağcıydı ve doğal olarak "sınıfsal" değerlendirmede hiç bulunmadı. "Milli"ydi ama emperyalizm teorisinin ne olduğunu bilmiyordu. Örneğin, İhvan (Müslüman Kardeşler) örgütünü yeterince analiz edebildi mi, hiç sanmıyorum...

On Birinci Bölüm

ERBAKAN-İHVAN İLİŞKİSİ

Hasan el Benna

Mısır'ın İsmailiye kenti... 1928 yılının bir mart akşamı, ilkokul öğretmeni 22 yaşındaki Hasan el Benna, akşam namazını henüz kılmıştı. Adını Hidiv İsmail'den alan, şimdi ise İngiliz-Fransız ortaklığı olan Süveyş Kanal Şirketi'nin kontrolündeki kent, nemli bir sıcakla bunalıyordu. Kapısı çalındı. Açtığında karşısında altı kişiyi buldu; Hafız Abdülhamit, Ahmed el Hasari, Fuad İbrahim, Abdurrahman Hesaballah, İsmail İz ve Zeki el Mağribi. Hepsi de 20'lerindeydi. İçeri buyur etti.

Hasan el Benna, 1958 yılında yazdığı *Dava Anıları* adlı kitabında konuklarının sözlerine yer verdi:

“Biz şerefisizlik ve kölelikten başka bir şey olmayan bu hayatı istemiyoruz. Arap ve Müslümanlara artık bu ülkede yer yok. Onur diye bir şey kalmadı. Herkes yabancılara hizmet ediyor. Bizim ise öfkeyle kaynayan damarlarımızdaki kanı vermekten başka yapabileceğimiz bir şey yok. Nasıl hareket edeceğimizi bilmiyoruz, ancak sen bilirsin. Başımıza geç...”

Hasan el Benna öneriyi kabul etti. Odada bulunan yedi kişi hemen o gece davaya ve örgüte bağlılık yemini etti: “İslam askeri olacağıma yemin ederim.”

Sıra örgütün ismini koymaya geldi. Lider Hasan el Benna örgütün ismini koydu: Müslüman Kardeşler. Arapçası İhvan-ı Müslimin. Amblemi ise çapraz kılıcın korumasındaki Kuran'ın altındaki hazır ol yazısıydı.

Benna, örgütün rehberi seçilmesinden sonra ilk konuşmasında fikirler savaşının yeterli olmadığını, Mısır'da gerekirse zorla İslam yasalarının kabul ettirileceğini söyledi. Zamanı geldiğinde ülke yönetimini ele almak için bir alternatif yönetim kurma niyetinde olduğunu bildirdi. Sonunda da “Dinsizler, dinden dönenler ve sapkınlar Allah adına yargılanıp öldürülecek,” diye buyurdu. Bu “düşünce” aslında Vahabiliğin Reşit Rıza tarafından formüle edilen en gerici versiyon olan “Selefilik”ten esinlenmeydi; her türlü toplumsal ilerlemeye karşıydı...

İhvan büyüdükçe eylemleri tırmandı. Sinemalar bombalandı. Ramazan ayında “kâfirlere” yemek veren lokantalar, oteller

ateşe verildi. Uygun giyinmeyen kadınlar bıçaklandı. Benna, kendisiyle birlikte, iki-üç “yargıçtan” oluşturduğu mahkemede kimi önemli kişileri gıyabında yargıladı. Bazılarını ölüme mahkûm etti: İki başbakan, Ahmed Mahir Paşa ve Nakraş Paşa öldürüldüler. Bir başka başbakan Mustafa Nahaş Paşa ise tam üç suikast girişiminden kurtuldu. İçişleri Bakanı Amin Osman Paşa, polis şefi Selim Zeki Paşa, Başyargıç Ahmet el Haznedar gibi onlarca kişi suikast kurbanı oldu.

İhvan’ın hedefinde, sembolü haç ile hilali birbirine bağlayan bir bayrak olan, burjuva tarzı anayasal demokrasi benimseyen seküler Wafd Partisi vardı. Bu çok doğaldı, çünkü İhvan kendi seçtiği metinlerin tüm diğer yorumlarını düşman ilan etmekteydi.

Aralık 1948’de Müslüman Kardeşler örgütü resmen yasaklandı. Ocak 1949’da ülke çapında geniş tutuklamalar, sorgulamalar sonucu örgüt büyük bir darbe yedi. Hasan el Benna 12 Şubat 1949 tarihinde kurşuna dizildi.

İlimli İslam’ın Patenti İngilizlere Ait

Hasan el Benna’ya göre, amaca ulaşmak için her yol / yöntem mubahtı. Bu nedenle örgütünün ihtiyacı olan parayı İngilizlerden almamazlık etmedi. Süveyş Kanal Şirketi’nin o zaman için iyi para olan 500 Mısır Lirası tutarındaki yardımını almakta tereddüt göstermedi. Bunun duyulması üzerine bazı İhvan üyeleri topluca örgütü terk etti. Benna kendini eleştirenlere, “Şirketten aldığım para ne de olsa Mısır parasıdır. Şirketin burada olmaya hakkı yoktur. O halde kendi parası da olamaz. Amacımız şirketten her şeyi geri almaktır. Bütün yaptığım, bu doğrultuda mütevazı bir adım atmak olmuştur,” yanıtını veriyordu.

İngilizlerin, Mısır’da giderek güçlenen milliyetçi-laik Wafd Hareketi’nin gelişmesini önlemek için Hasan el Benna’yı ortaya çıkardığı yorumları o günlerde yapılmaya başladı. Gerçekten de gerek kral ve yakınları, gerekse monarşist basın, İhvan’ın tutunmasını sağlamak için ellerinden geleni yaptı. Süveyş Kanal Şirketi, örgüte sadece para vermiyor, aynı zamanda cami yapılması için arsa hediye ediyordu! 1930’da, demokratik 1913 anayasasının fesheden gerici Sıdkı Paşa diktatörlüğüne karşı protesto eylemine başlayan antiemperyalist öğrenci hareketinin karşısına İhvan’ın çıkması / çıkartılması şaşırtıcı değildi.

“İhvan-ı Müslimin’e göre, (Etiyopya’yı işgal eden) Mussolini aslında gerçek adı ‘Musa Nili’ olan bir Müslüman’dı! Hitler

de 'Haydar' adıyla gizli Müslümanlığı seçmişti, İkinci Dünya Savaşı yıllarında mihver devletlerinin zaferi için dua etmek, örgüt toplantılarının başlıca gündemi haline gelmişti." (Abdullah Gumi, *Mısır'da Radikal Hareketler*, 1986)

Benna'nın idamından sonra İhvan'a ne yapılması gerektiği konusunda Mısır hükümeti ikiye bölündü: örgütle işbirliğini savunanlar ve örgütün tamamen yok edilmesini savunanlar. Örgütü başlangıçta parasal olarak destekleyen Kral Esad'ın oğlu Faruk, işbirliğini savunanların başında geliyordu. İşbirliği fikri kabul gördü.

Kral, İhvan'ı, son zamanlarda Mısır'da etkin olmaya başlayan milliyetçi ve solcu hareketleri dengelemekte bir araç olarak kullanmayı düşünüyordu. Kral, "Kuran bu kadar açıkken, İslam'da gizli bir şey olamaz," diyen ılımlı Şeyh Hasan el Hudeybi'yi, Benna'nın yerine getirme hesabı yapıyordu. Hâlâ Benna'nın politikasını izleme yanlısı olan militanların ikna edilmesi umuduyla Hudeybi, "Şehitlerin Mürşidi" ilan edildi. Ancak Salih el Aşmaci elini çabuk tutup örgütü kendi etrafında topladı.

1952 yılında ulusalcı-solcu "Özgür Subaylar", Mısır yönetimini ele geçirdi. Krallığın yıkılmasından sonraki yaklaşık iki yıl içinde 1954'e kadar Mısır'da bütün güç, genç piyade albayı Cemal Abdülnasır'ın başkanlığındaki Devrimci Komuta Konseyi'nin elinde toplandı. İhvan'a bir büyük darbe daha vuruldu. Binlercesi yine cezaevlerine dolduruldu.

İhvan Kitle Partisi Olmak İstiyor

1949-51 yılları arasında ABD'de eğitim metotları konusunda araştırma yapıp Mısır'a dönen Seyyid Kutub da binlerce İhvan üyesi gibi tutuklanıp cezaevine gönderildi. Seyyid Kutub cezaevinde, Nasır ile hesaplaşmak için her gün dua etti. Sadece dua ile kalmadı, eline geçirdiği kalem ile küçük kâğıtlara günün siyasal sorunlarını ve çözüm önerilerini yazdı. Bunlar İhvan'ın tekrar oluşturduğu gizli hücrelerde okundu, tartışıldı. Bu yazılarda İhvan pasif bulunarak eleştiriliyordu. Kutub'un geliştirdiği ana tema şuydu: İslamiyet, bir Müslüman ülkede diğer dinlerle veya siyasal doktrinlerle uzlaşmayı asla kabul edemezdi. İslam saf olarak kalmalı ve yaşam tarzı olarak uygulanmalıydı...Seyyid Kutub cezaevinden çıktı. Hemen İhvan'ı cihat için harekete geçmeye çağırırdı. Bu 1965'e kadar sürdü; o yıl yine cezaevine dolduruldu. Ve Seyyid Kutub bu kez idam edildi.

1967 (İsrail) yenilgisiyle “Nasır projesi” tüm ilerici potansiyelini kaybetti. 1970’de Nasır’ın ölümüyle Mısır yönetimi dümeni ABD’ye kırdı. Mısır’ın halefi Enver Sedat sağcı dönüşümü yoğunlaştırıp kapsamını geliştirdi.

Enver Sedat (ve Hüsnü Mübarek), İhvan’ı devlet sistemi içine entegre etti. Müslüman ülkede İslam hedeflerinin sağlanması için şiddet kullanılmasını reddeden Şeyh Ömer el Talmassani örgütü ele geçirdi. 1948’de Kahire’de yapılan bir özel söyleşide, Şeyh Ömer, İslam’ın parlamenter demokratik sistemi benimsememesi için neden göremediğini söyledi. İran’ı hedef alarak “İslam’ın kabul edemeyeceği tek sistem, din adamlarının diktatörlüğüdür,” dedi.

“İnfitah” / açılma politikasının özü ABD liderliğindeki kapitalist küreselleşmeye boyun eğmektir. Sedat ve İhvan’ın “yolu” artık benzerdi.

Bu gizli ittifakın mimarı ABD hep aynı sözü tekrarladı Mısır’da: “Mısır’ı İslamcılık tehdidinden koruyoruz.” Oysa anayasa, eğitim, adalet, medya tamamen İhvan’ın kontrolüne / denetimine bırakılmıştı. “Özgür Subaylar”dan hâlâ çekinildiği için ordu sayısı 500 bine düşürülürken, polis mevcudu bir buçuk milyon oldu. Orduyu yozlaştırmak için generallere ticaret yapma olanağı verildi. Mısır’daki inşaat sektörü generallerin kontrolündeydi! Ordu’da ulusalcı hassasiyetin yerini para aldı.

70’li yıllarda Mısır’da altı ana akım vardı: İhvan, Kutubcular, Tekfer, Cemaat ül İslamiye, Cihad ve Selefiler.

80’li yıllarda ise bu altı akımdan Kutubçular ve Tekfer varlıklarını sürdüremedi. Ancak Tevakkuf ve Şia gibi yeni akımlar ortaya çıktı.

İhvan, 80’li yıllarda da tıpkı Sedat’a karşı olduğu gibi Mübarek’e karşı da uysal bir muhalefet yürüttü; sıkıntılı konularda ise anlaşma yaptı. Bu arada hükümetten hep yasallık istedi Mürşidi’l-Am (Genel Mürşid) adı altında siyasi bildiriler yayımlayıp siyasi partilerle ittifaka girdi. Önce Wafd Partisi, sonra da Sosyalist İşçi Partisi ittifakıyla parlamentoya girdi. Hasan el Benna’nın oğlu Seyfü’l İslam, Sosyalist İşçi Partisi listesinden aday oldu... Seçimlerde İhvan’ın sloganı şuydu: “Anayasamız Kuran, önderimiz Peygamber.” İhvan, yayın organları *Şaab* gazetesinde Ziya ül Hak’ın öldürülmesinden büyük bir üzüntü duyduklarını yazdı.

Suriye ve İhvan

1940'ların ortalarında dağınık ve küçük grupları, bir din âlimi olan Mustafa Sibai birleştirerek Müslüman Kardeşler'in Suriye kolunu oluşturdu. Suriye İhvan'ı parlamentarizme karşı değildi. Hemen seçimlere katıldı. 1949'da yüzde üç, 1954'te yüzde dört, 1961'de yüzde altı oy aldı. Seçimlerin ortaya çıkardığı gerçek şuydu: İhvan kırsal kesimden değil, şehirden oy alıyordu. 1958'den 1961'e kadar süren Mısır-Suriye ittifakı boyunca, Nasır'ın isteği üzerine Suriye İhvan'ı dağıtıldı. Ancak İhvan, Baas'ın 1968 darbesinden sonra Suriye'de tekrar eski gücünü kazandı.

Baasçılarla İhvan arasında ihtilaf kaçınılmazdı. Baas'ın laik temellere dayanan ulusalcılık anlayışı, İhvan'ın İslam devleti is-temiyle hiçbir şekilde uyuşmuyordu.

Burada bir ayrıntıyı anımsatmak lazım: Suriye nüfusunun yüzde 14'ünü Hristiyanlar, yüzde 12'sini Aleviler, yüzde üçü-nü Dürziler, yüzde ikisini İsmaililer oluşturuyordu. Bu azınlık-lar içinde laik-ulusalcı Baas, nüfusun yüzde 57'sini oluşturan Sünni-Arap çoğunluğun iktidar baskısından kurtuluş yolu arı-yordu.

Diğer taraftan İhvan, amacının bütün Müslümanları birleş-tirmek olduğunu söylemesine rağmen, sadece Sünni-Arap bir hareketti. Bundan dolayı İhvan, Suriye'de ne Alevi ne Dürzi ne de İsmaililerin desteğini kazanabildi.

Sünniler, 1963'ten 1966'ya kadar önemli mevkilerde olmak üzere Baas hükümetlerinde yer aldı. Ancak 1960'ların sonlarına doğru, Aleviler askeri ve idari birimler gibi daha yüksek güce sahip bürokrasiye hâkim oldu. Bundan dolayı İhvan ile Baas arasındaki ihtilaf, mezhepsel bir karakter kazanmaya başladı. Önemli mevkilere gelen Alevi subaylar, Sünni toprak ağala-rı tarafından sömürülen geleneksel köylü ailelerine mensup-tu. İhvan taraftarları ise çıkarları Baas hükümetinin sosyalist politikaları yüzünden zedelenen Sünni tüccarlardı. 1963 Mart Devrimi'ni takip eden yılda, Baas, Suriye bankalarını millileş-tirdi. Yaygın işsizlik ve yüksek enflasyonla birleşen bu hare-ket, Hama'da lise öğrencilerinin eylemleri ile başlayacak, 1964 Nisanı'nda ayaklanmaya neden olacaktı. Hama camilerinin hoparlörlerinden yayılan "Ya İslam ya Baas" sesleri ile ayakla-nanları, mayıs ayında askerler bastırdı. 1965 yılında Suriye kü-çük bir ayaklanmaya daha sahne oldu. Bu da kolayca bastırıldı.

İhvan, 1960'ların sonlarına doğru ise fazla etkili olamadı. Bunun nedeni kısmen, Baas'a karşı silahlı cihat taraftarı Kuzey fraksiyonu ile şiddete dayanmayan ılımlı Şam fraksiyonu arasında devam eden iç çekişmeydi. Sonunda İhvan içinde yapılan gizli seçimi cihat taraftarları kazandı.

İhvan gibi Baas da 1960'ların sonlarında ciddi bir biçimde ikiye bölündü. 1966'da Alevi bir subay yönetimindeki partinin sol kanadı, Sünni bir general yönetimindeki partinin daha muhafazakâr kanadını yıktı. Bundan sonra parti emekli, General Salah Cedid tarafından idare edilen gruplar arasındaki mücadele sonucu hırpalandı. İki Alevi arasındaki bu mücadele Kasım 1970'te Hafız Esad'ın iktidarı ele geçirmesiyle sona erdi.

Esad rejimiyle İhvan ilk kez 1973 başlarında karşı karşıya geldi. Anlaşmazlığın sebebi, Ocak ayında yapılan anayasa taslağında "İslam hukuku, yasama için ana kaynaktır" dışında İslam'dan hiçbir şekilde bahsedilmemesiydi. İhvan anayasaya "Devletin resmi dini İslam'dır" maddesinin konulmasını istedi. Çoğu kez olduğu gibi yine Hama'da ayaklanma oldu. Ve yine bastırıldı. 1976-1979-1980-1981 yıllarında arka arkaya yapılan bu denemelerde de İhvan başarısız oldu.

Ocak 1982'de hükümet, en kuvvetli olduğu Hama'da İhvan'ın kökünü kazımaya karar verdi. Şubat başlarında ordu, ev bas-kınlarına başlayınca İhvan bir kez daha ayaklandı. Ayaklanma bu kez çok kanlı bastırıldı.

Bu olay tüm dünyadaki Müslüman çevrelerde yeni bir tartışmayı başlattı. Üç haftalık Hama ayaklanması boyunca Esad'ın laik rejimi ile İran'ın İslam Cumhuriyeti arasındaki ilişkilerde hiçbir bozukluk yaşanmadı.

Öyle ki 1987'de Lübnan'da Hizbullah mensubu 20 militan öldürülünce bu olay Humeyni'nin resmi vekili Ayetullah Mentazari tarafından "Yirminci Yüzyılın Kerbelası" olarak adlandırılmıştı. Ancak İran, Suriye'de öldürülen binlerce İhvan mensubu için sessiz kalmayı tercih ediyordu.

İran yönetimi açıkça söylememekle beraber, Suriye'de İhvan'ı neden desteklemediklerini şöyle açıklıyordu: "İhvan, Esad'ın Ortadoğu'daki antiemperyalist gücünü azaltması için ABD, İsrail ve Mısır tarafından destekleniyor. İhvan bu nedenden dolayı Suudi Arabistan'dan da yüklüce para alıyor."

Suriye ile İran arasında rejim farklılığı olsa da mezhepsel birlik vardı.

Suudi Arabistan-İhvan İlişkisi

İhvan-ı Müslimin 1928'deki çıkışından bu yana Suudlarla sürekli bağlantı içindeydi. Öyle ki, İhvan'ın birçok önemli elemanı Suudi Arabistan'da yüksek makamlara getirildi ve çoğunlukla da Suud uyruğuna geçtiler.

"Suud, devamlı olarak İslamcı yazarları, üniversite hocaları ve Mısır İslami kesimindeki tebliğcileri satın almak için çalışır. Bu alanda büyük başarı elde etti. Mısır'da tebliğciler, İslamcı yazarlar ve üniversite hocaları arasında Suud aleyhinde ve Suud'u yaralayıcı yazılar yazan bir kimse yok gibidir." (Salih el Verdani, *Mısır'da İslami Akımlar* II. Sayfa 188)

Salih el Verdani, ABD-İhvan ilişkisi konusunda adı geçen kitabında şunları yazdı:

"Amerika'nın, Suud ve Irak'ın hareket ve davranışları içinde parmağı vardır. Mısır'da Nasır zulmünden kaçan İhvanların Körfez ülkelerine ve Suudi Arabistan'a yerleştirilmeleri için bu hükümetlere yapılan baskıda büyük rolü vardır. Böylece bunları kontrol altına almayı amaçlıyordu."

İhvan, Suudi Arabistan yönetimiyle içli dışlı olduğu gibi Kuveyt'le de ilişki içindeydi. Ortadoğu'daki gelişmelerde Suud ve Kuveyt yönetiminin izlediği politikayı aynen takip etti.

Ürdün İhvan hareketi ise başından beri hükümetle yakın ilişki içinde oldu. 1950'li ve 60'lı yıllarda Haşimi Krallığı'na karşı çıkan milliyetçi hareketlere katılmadı; kralın yanında olup ona destek verdi. Ürdün İhvanı da, Suudi Arabistan merkezli "ılımlı İslam"a yakındı.

Bugün artık Ortadoğu'da radikalizmi çoktan bırakan İhvan, tüm ağırlığını ticarete verdi. Örneğin Mısır'da gelişmiş teknolojiye dayalı endüstrinin tamamı İhvan'ın elindedir. Zenginlik konusunu uzatmayayım bir örnek vereyim, El Ezher Üniversitesi'nin önde gelen şeyhleri Mısır'ın "milyarderleri" arasındadır. (Prof. Dr. Samir Amin, 25 Ağustos 2011, *Monthly Review*)

İhvan konusunda yazdıklarımızı bir cümle ile özetlemek gerekirse: Hareket bugün Sünni-liberal bir çizgi izlemektedir. Suudi Arabistan'ın gölgesindedir. Dolayısıyla dış politikası ABD'ye tam bir uyum içindedir. Neo-liberaldir, iktidara gelir gelmez özelleştirmelere başlamış, kamuyu devredışı bırakmışlardır vs.

İhvan-Erbakan ilişkisine gelmeden önce Ortadoğu'daki birçok siyasal İslami örgütün İngilizlerden ABD'ye miras kaldığını anımsatmakta yarar var.

Petrolün bulunmasıyla başlayan Suudi-Batı (İngiliz) işbirliği, aynı zamanda Batılı (İngiliz) petrol şirketleriyle yerli işbirlikçilerinin çıkarları doğrultusunda, Ortadoğu'da giderek yükselen antiemperyalist ulusal kurtuluş hareketlerine karşı cephe oluşturulmasına neden oldu.

Ulusal hareketlerinin "panzehri" siyasal İslam, hareketin merkezi ise Suudi Arabistan'dı. İhvan her zaman, "Allahsız komünistlere" karşı bölgedeki temel müttefiki İngiltere ve sonra da ABD'nin yanında yer aldı.

1953 yılında kurulan Arap-Amerikan Petrol Şirketi (ARAMCO) gibi mali merkezler, başta İhvan olmak üzere bazı İslamcı örgütleri, sosyalist ve milliyetçi hareketlere karşı destekledi. Bu tarihlerde başlayan ABD-İslami örgüt ilişkileri (Amerikancı İslam, ılımlı İslam ya da resmi İslam) bugün hâlâ "Arap Baharı" çerçevesinde sürmektedir.

İhvan-Türkiye İlişkisi

Bu bölüme bir anımla başlayayım. Dokuz yıla yakın çeşitli bakanlık görevlerinde bulunmuş Seyfi Öztürk ile yaptığımız bir sohbette konu Suriye'ye gelmişti. Eski Bakan ilginç bir anısını anlattı:

"1970 yılının Kasım ayıydı. Demirel Başbakan idi. Sabah makamına gideceğim ancak Başbakan gelip beni evden aldı. Yüzünde tuhaflık vardı. Bir müddet Ankara sokaklarında Başbakan'ın makam arabası ile dolaştık. Bir türlü konuya gelmiyordu. Bakanlıklardaki TRT'nin bulunduğu yere geldik. Demirel, 'Arabadan inelim,' dedi. İndik. Birlikte yürüyoruz. Arkadan makam arabası ve korumalar geliyor. Tuhaf bir durum yani. Bana yavaşça, 'Bugün Suriye'de bizimkilerle CIA'nın desteklediği Hafız Esad iktidarı ele geçirecek!' dedi.

Arabada dinleyici olabilir diye bana bunu yürüyerek söylüyor. Bu konuşmamızdan kısa bir süre sonra haber geldi. Esad iktidarı almıştı. Esad'ın MİT ve CIA'nın desteğiyle bu işi yaptığını sanıyorduk, belki de öyle olmuştur. Ancak KGB'nin adamı çıkmasın mı bizim Esad! Bunu niye anlatıyorum; Ortadoğu'da kimin eli kimin cebindedir, bunu kimse bilemez. Öyle bu işler. Ama bildiğimiz bir şey var: Her siyasi örgütün arkasında bir devlet, dolayısıyla bir istihbarat örgütü mutlaka vardır. Kimseyi petrol kuyularının bulunduğu bir coğrafyada öyle tek başına özgür bırakmazlar."

Yıllarca devleti yönetmiş eski Bakan Öztürk, olayın sonrasını da anlattı: “Esad bildiğiniz gibi Sovyetler Birliği’ne yanaşınca bizim MİT ve CIA, Esad’a karşı mücadele veren Müslüman Kardeşler’e (İhvan’a) yardım ettiler. Elemanları bizzat Türkiye’de eğitildi. Kampları bile vardı. Örgütün para kaynağı ise Suudi Arabistan’dır. İhvan, Suriye’de suikastlar yaptı; Sovyet askerlerini öldürdü, Sovyet tesislerini hedef aldı. Birkaç kez ayaklandı. Ancak hepsini Esad çok kanlı bir biçimde bastırdı. En kanlısı da Ocak 1982’de oldu. Bunun üzerine Suriye’deki İhvan darmadağın oldu.”

Eski Bakan Seyfi Öztürk’ün anlattıklarını ANAP’lı bir bakan sormuştum. Doğrulamıştı: “Esad’a karşı, İhvan’ı CIA-MOSSAD-MİT destekledi. Esad’ın çok şikâyetleri oldu. Özellikle MİT 1981 yılında olaya çok girdi. Öyle ki Esad her başına geleni Türkiye’den bilmeye başladı. Kaç kez Türkiye’yi uyardı. Gerçi sonradan PKK’yı destekleyerek Türkiye’den intikam aldı!”

Tarih 12 Ekim 1989, başkentte, “Ankara Toplantıları”nın konuştuğu Olağanüstü Hal Bölge Valisi Hayri Kozakçıoğlu, emekli Korgeneral Tevfik Fikret Alparslan, Kozakçıoğlu’na sordu: “Suriye’deki Müslüman Kardeşler olayının arkasında biz mi varız?” Yanıt onaylayıcı bir gülümsemeyle verildi: “Biz onlara bizdeki terörü desteklediklerini söylüyoruz. Reddediyorlar. Onlar bize kendi ülkelerindeki durumu getirince de biz reddediyoruz!”

İhvan’ın Türkiye’deki Kampları

Ortadoğu uzmanı gazeteci-yazar Faik Bulut, İhvan-Türkiye ilişkileri konusunda şunları söyledi: “İhvan liderlerinden (Suriye) Adnan Sadettin, Türkiye’deki gelenekçi İslamcıların dünya siyasetleriyle ilgilenen ilk aylık dergilerinden *Dış Politika*’nın Mart 1988 tarihli sayısında yayımlanan röportajında, İhvan liderlerinden olup kendisinden farklı düşündüğü için ayrılan Gudde’nin, Suriye yönetimiyle görüşmesinin boş bir çaba olduğunu söylerken kendisinin Irak ve Türkiye ile ilişkilerini de inkâr etmiyordu.

Bunun yanında İhvan, Türkiye ve dolayısıyla ABD ile özel ilişkiler içine girdi. Sözgelimi Türkiye, topraklarında PKK’ya kolaylıklar sağlayan Suriye’nin bu tutumuna karşılık, sınır boylarındaki Türkiye topraklarında İhvan’a barınma ve eğitim kolaylıkları verdi. Türk istihbaratı Ceylanpınar, Mersin,

İskenderun ve Yalova gibi yerleşim merkezlerinde İhvan mensuplarının barınmalarını ve askeri eğitim yapmalarını sağladı. Sınırdan geçiş kolaylıkları yanında Türkiye gizlice bu örgüt mensuplarına lojistik destek verdi. Buna karşılık İhvan mensuplarından PKK faaliyetleri hakkında istihbarat bilgileri aldı. Bağlantılı olarak belirtmek gerekir, Türkiye'deki İslamcı Refah Partisi'nin üst düzey yönetimindeki önemli bir isim, PKK'ya karşı Suriye İhvan örgütüyle Türk istihbaratı arasında anlaşma ve ittifak zeminini hazırlamak için birçok kez Suriye'ye gidip ilgililerle temas kurdu."

Yalova'daki İhvan Lideri

Suriye'deki CIA-MOSSAD-MİT destekli İhvan hareketi ayaklanması bastırılınca hareketin önemli isimlerinden Suriye kökenli Suudi Arabistan vatandaşı Prof. Muhammed Mahmud Es Savvaf'ın Türkiye'ye gelip neden Yalova'ya yerleştiği konusunda bugüne kadar sağlıklı bir bilgi edinilemedi. Ancak Yalova'nın Suriye'den kaçan İhvan mensuplarının Türkiye'deki önemli üslerinden biri olduğu biliniyor. Özellikle 1982-86 arasında Türkiye'ye gelen birçok İhvan mensubu gibi Esad'dan kaçan Suriyeli zenginler de Türkiye'ye yerleşti. O günlerde "Araplara" arsa ve ev satışları basında oldukça gürültü koparıyordu. Bunlardan biri de Es Savvaf'tı.

Yalova'daki Savvaf'ın güvenliğini bizzat Türk emniyet teşkilatı ile MİT sağlıyordu. Amerikan-Suud destekli Rabita örgütünün kurucusu ve meclis üyesi Prof. Savvaf, Yalova'nın Gökçedere Köyü'ndeki üç katlı villasında Ortadoğu'dan gelen birçok misafirini de ağırlıyordu. 2 Eylül 1990 tarihinde Prof. Savvaf ile yapılan röportaj *Cumhuriyet* gazetesinde çıktı:

- Burada neler yapıyorsunuz?
- Kuran kurslarına, camilere, İmam Hatip okullarına yardım ediyorum. Kuran kursunu bitiren öğrencilere 50'şer bin lira veriyorum. İmam Hatip okullarını ziyaret ediyorum. Onlar da beni ziyaret ediyorlar. Her seferinde bir arabayla 50-55 öğrenci geliyor. Öğretmenlerine 50'şer, talebelerine de onar bin lira veriyorum. Medreselerine bir-iki milyon lira yardımda bulunuyorum. Başta İstanbul olmak üzere Ankara, Bursa ve Yalova'da tüm İmam Hatip okullarını ve Kuran kurslarını geziyorum. Gökçedere ve çevresine bu yıl 200 bin Suudi Riyali yardım

ettim. Bir cami de yaptırdım. Arsasını Yalova Kaymakamlığı'ndan aldım. Cami için 200 bin dolar verdim.

- Bu kadar parayı nereden buluyorsunuz? Çok mu zenginsiniz?

- Kendim veriyorum. Orta zenginim. Para herhangi bir yerden gelmiyor. Kendim kazanıyorum. En çok sevdiğim, yardım yapmak. Sağdan soldan alıyor, topluyorum.

- Burada Rabıta adına mı bulunuyorsunuz?

- Hayır. Ben Rabıta'nın Suudi Arabistan'da meclis yöneticisiyim. Ben kitap yazıyorum.

- Türkiye'deki İslamiyet'i değerlendirir misiniz?

- Türkiye İslam, altı yüz seneden beri İslam. Türkiye'yi din bakımından ilerlemiş buluyorum, gittikçe dinimiz ilerliyor. Türkiye Türk bayrağı altında Müslüman. İslam'a ters düşenler ise her yerde var.

- Şeriat üzerine düşünceleriniz nelerdir?

- Suudi Arabistan'da hırsızlık yok. Rüşvet yok. Şeriatımız var. Sizin Türkiye'de kanunlar var, rüşvet de var. Medeniyet hırsızlığı yok etmiyor. Şeriat, İslamiye. Suudi Arabistan'da şeriatta iki el kopmuş. Burada aynı şey olursa iki el kesilir, iki kafa koparsa her şey düzelir.

- Türkiye'ye şeriatın gelmesi gerekli mi? Bu konuda bir çalışmanız var mı?

- İslam dini medenidir. Ayrıca medeniliğe (laikliğe) gerek yoktur. Atatürk'te hilafet yok, İslam da yok. Türkiye'ye şeriatın gelmesini tüm kalbimle isterim. Her zaman şeriat için çalışırım. Bir gün tüm Müslümanlar bir olacak. Dünyada iki taraf olacak: Müslim bir millet, kâfir bir millet.

Prof. Savvaf açıkça şeriat propagandası yapıyordu. Türkiye Cumhuriyeti'nin laik hükümeti ise sesini bile çıkarmıyordu! Sadece Hayri Balta adındaki bir avukat, Ankara ve İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi savcıları ile basın savcılarını, görevlerini yapmadıkları gerekçesiyle Adalet Bakanlığı'na şikâyet etti. Cumhurbaşkanı Kenan Evren ile Başbakan Turgut Özal'ın güvencesiyle Yalova'da oturan İhvan lideri Prof. Savvaf vefatına kadar icraatlarına devam etti. Yalova'daki Emir Bayırı Talebe Yurdu, Akyaka Talebe Yurdu, Elmalı Kız Kuran Kursu, Sümbül Efendi Kız Kuran Kursu'nda Savvaf'ın yüzlerce öğrencisi eğitildi.

Erbakan'ın Milyarlık Villası

Yalova ve çevresi Ortadoğu'daki Suud destekli akademisyenlerin, zenginlerin ve örgütlerin buluşma merkezi oldu.

Suudi Arabistanlılar özellikle 12 Eylül ve ANAP hükümetleri döneminde akın akın Yalova ve çevresine geldi. Buradaki villalarda hemen her gün onlarca kişinin katıldığı sohbetler yapıldı. Çevre sakinlerine göre lüks araba kullanan bu Araplar sabahlara kadar harıl harıl tartışıyordu.

Ne tesadüftür ki Necmettin Erbakan da bu bölgeden villa almıştı. Villa Edremit-Çanakale karayolunun 22. kilometresindeki Altınoluk'taydı.

216 metrekare kullanım alanı olan villa deniz kenarındaydı. Erbakan villayı yasaklı olduğu dönemde, 1984 yılında yaptırmıştı.

Erbakan buradaki ilk araziyi 12 Eylül Darbesi'nden önce almıştı. Arsa 3.6 dönümdü. Ardından 4480 metrekare ve 24 parsel olan yeri, 1982 yılında ise 1800 metrekare ve 57 parsel olan ikinci parçayı satın aldı. Erbakan arazisini giderek büyüttü. 1983'te yine arazisinin bitişiğindeki 8440 metrekare ve 23 parsel olan araziyi topraklarına kattı. Erbakan bu arazileri almak ve villayı yaptırmak için parayı nereden bulmuştu? *2000'e Doğru* dergisinin 8 Kasım 1992 tarihli haberine göre, araziyi Erbakan'a Suudi Arabistanlılar alıp hediye etmişti!..

Erbakan siyasal yasaklı olduğu dönemlerin bir bölümünü, arazisi içinde bulunan zeytin ağaçları ile uğraşarak ve Suudi konuklarını ağırlayarak geçirdi...

Yalova'nın Sırrı

Yazar Faik Bulut'a göre İhvan'ın Türkiye'deki kamplarından biri de Yalova'daydı. Bir rastlantı daha: 24 Ocak 1993 tarihinde arabasına konulan bombanın patlaması sonucu yaşamını yitiren gazeteci yazar Uğur Mumcu'nun katledilmesi tüm yurttaki büyük bir infial yaratmıştı. Muammer Aksoy, Turan Dursun, Bahriye Üçok cinayetlerine Uğur Mumcu da eklenmişti.

Mumcu'nun öldürülmesi sonucu bir dizi operasyon yapan güvenlik güçleri şüphelenip durdurulan radikal İslamcı bir gencin üzerindeki çağrı cihazına bırakılan mesaja bakıp iz sürmesi üzerine "İslami Hareket" adlı radikal İslamcı bir örgütü ortaya çıkardı. Dönemin İçişleri Bakanı İsmet Sezgin'in anlattığı bu yakalanma senaryosuna basında kimse inanmadı.

Kamuoyundaki tepkiyi yumuşatmaya yönelikti; Türk istihbaratı “İslami Hareket” örgülü ile içli dışlıydı. “Sıkıştıkları zaman” birkaç İslami Hareket militanını yakalıyorlardı! İddia böyleydi.

İslami Hareket ile yerli-yabancı istihbarat örgütlerinin ilişkisinin olup olmadığı ayrı bir araştırma konusudur! Ancak bizim burada bu olayı ele almamızın nedeni, İslami Hareket Örgütü’nün üssünün Yalova olmasıydı. İfadelerine göre örgüt son kongresini Yalova’da yapmıştı. Örgüt elemanları Yalova’da kiraladıkları evlerde oturuyorlardı. Yakalanan 19 İslami Hareket militanının 11’i Batmanlıydı. Ancak Yalova’daki hücre evlerinde kalıyorlardı. On milyon nüfuslu İstanbul, illegal çalışma için daha uygun iken nedense Yalova’yı tercih etmişlerdi.

İhvan lideri Prof. Savvaf’la başlayan, Erbakan’la devam eden, İslami Hareket ile sona eren Yalova merkezli İslamcı karargâh bugün esrarını hâlâ koruyor!..

İhvan-Erbakan İlişkisi

“Erbakan’ın Hareketi”, Türkiye dışındaki İslamcı partiler ve örgütler Refah Partisi’ni bu adla tanıyor. Bunun iki nedeni vardı. Birincisi askeri darbelerin MNP ve MSP’yi kapatması ve arkasından RP’nin kurulması bu çevreler için parti isimlerini akılda tutmak açısından zorluk getiriyordu. İkincisi ise MNP, MSP ve RP’nin tek kişiye, Erbakan’ın karizmasına bağlı partiler olmasıydı.

Partiler değil Erbakan tanınıyordu; partiler isim değiştiriyordu, kalıcı olan ise sadece Erbakan adıydı...

“Erbakan’ın Hareketi”nin İhvan ile sıkı ilişki içinde olduğunu gösterir en canlı örnek RP’nin dördüncü olağan kongresindeki yabancı misafirlerdir: Mustafa Meşhur (Mısır) İhvan’ın Başkan Yardımcısı; Muhammed Mehdi Akif (Mısır) İhvan’ın Eğitim Sorumlusu; Memnun Hudaybi, Mustafa Caferi (Mısır) İhvan’ın öndegelen isimleri; Prof. İnayetullah Sadan (Afganistan) Cemaati İslami Partisi Başkan Yardımcısı. Bu parti Afganistan’daki liberal ılımlı bir örgüttü ve Mısır’daki İhvan ile ilişki içindeydi. Keza Dr. İsam el Aryan (Suudi Arabistan) İhvan’ın etkili isimlerindendi. Kâmil el Şerif (Ürdün) İhvan’ın kontrolündeki İslami Davet ve Yardım Komitesi Genel Sekreteri’ydi.

Ali Hüseyin Hayreddin, Bulgaristan’daki Suudi Arabistan tarafından kurulan İrşad Vakfı’nın başkanıydı.

David Musa Pidcock, Britanya İslam Partisi Genel Başkanı’ydi. İngiliz istihbaratı ile ilişkisi olduğu iddia ediliyordu;

ılımlı, liberaldi. Pidcock ile RP arasındaki ilişkiyi Nakşibendi Şeyhi Nazım Kıbrısı sağlıyordu. Birkaç konuk; Abdurrahman Halife (Ürdün) İhvan'ın 40 yıllık lideriydi. Fadih Mahdi Noor (Malezya) Suudi Arabistan'a yakın İslam Partisi Genel Başkanı'ydı. Görüldüğü gibi hepsi ABD ile iyi ilişkiler içinde olan, neoliberalizme inanan / uygulayan İslamcı örgütlerdi; ılımlı İslamcı'ydılar.

Erbakan-İhvan (Müslüman Kardeşler) ilişkisi çok eskilere dayanıyordu. Örneğin, İSTA Haber Ajansı'nın 29 Eylül 1974 tarihinde abonelerine geçtiği ve bir gün sonra gazetelerde yer alan habere göre, CHP-MSP koalisyon hükümetinde MSP'li bakanlar bürokrasinin kilit noktalarına Müslüman Kardeşler Örgütü'nün elemanlarını yerleştiriyordu! Haber şöyleydi: "Belirtildiğine göre sözü edilen 'gizli plan' ünlü Müslüman Kardeşler Örgütü tarafından hazırlanmıştır ve yürütülmektedir. Bilindiği gibi Müslüman Kardeşler Örgütü bütün dünya Müslümanlarını aynı bayrak altında toplamayı amaçlamakta. Bu amacın altında petrol tröstleriyle kurulmuş gizli bağlar bulunuyor. Suudi Arabistan, Müslüman Kardeşler Örgütü'nün merkezi olarak biliniyor ve ARAMCO petrol şirketinin güdümünde bir dış politika izliyor.

1967'den sonra Türkiye'de fiili çalışmalara geçen Müslüman Kardeşler Örgütü'nün Türkiye'deki kurucuları arasında eski Demokrat Partili, eski AP Milletvekili olan Ahmet Gürtan ile *Sebil ü'l Reşat* dergisi sahibi Salih Özcan adlarından söz edilmektedir.

Müslüman Kardeşler Türkiye'deki kökleşme çabalarını genellikle İlim Yayma Cemiyeti aracılığıyla yürütüyor. Bilindiği gibi İlim Yayma Cemiyeti 20'nin üzerinde şubesi ve 40 milyonu aşan bütçesi ile son derece güçlü bir örgüt olarak tanınmaktadır. İslam enstitüleri, İmam Hatip okulları ve Kuran kursları içinde sıkı bağları olan Müslüman Kardeşler Örgütü devlete sızma çalışmalarında kendine Devlet Planlama Teşkilatı'nı, Devlet Demiryolları'nı, Yol Su Elektrik Genel Müdürlüğü'nü, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'nı seçmiştir.

Bir süre bu sızma planı başarı ile uygulanmış, ancak daha sonra gerek Başbakan Demirel gerek 12 Mart hükümetleri zamanında sızmalar önlenmiş, sızanlar da tasfiye edilmişlerdir. Müslüman Kardeşler, özellikle Devlet Planlama Teşkilatı'na sızma hareketlerinin başarısızlığa uğraması ve Devlet Planlama

ile Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'ndan 'Özal biraderlerin' tasfiyesi üzerine taktik değiştirmişler ve özellikle Milli Selamet Partisi içindeki unsurları kullanarak bu defa da Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na sızma girişimlerine başlamışlardır. Nitekim koalisyon kanadında son derece sert tartışmalara yol açan ve 'teşvik belgesi' verilecek projelerin Devlet Planlama Teşkilatı'nca değil de, Sanayi Bakanlığı'nca kurulacak bir komite tarafından değerlendirilmesi önerisi MSP'li Sanayi ve Teknoloji Bakanı Abdülkerim Doğru tarafından ortaya çıkarılmıştır." Haber bu kadar.

Habere bir ek de biz yapalım:

CHP-MSP koalisyon hükümetinin görev yaptığı yedi buçuk aylık sürede 89 bürokratin ataması yapıldı. Bu atamalardan 40'ı genel müdürdü. Genel müdürler arasındaki değişikliklerde MSP'li bakanın başında bulunduğu Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı 10 kararname ile başı çekiyordu...

Hürriyet gazetesinin 29 Mayıs 1992 tarihli Murat Bardakçı imzalı haberi, Erbakan ile İhvan ilişkisini açıkça ortaya çıkardı:

"Refah Partisi Genel Başkanı Necmettin Erbakan'ın konuğu olarak Türkiye'de bulunan ve birçok Arap ülkesinde 'yasadışı' olan Müslüman Kardeşler (İhvan) Örgütü'nün çeşitli ülkelerdeki temsilcileri, örgüt sorunlarının tartışıldığı bir toplantı yaptılar. Erbakan'la birlikte Tarsus ve Konya'ya gelen temsilciler bugün İstanbul'a geçerek Refah Partisi tarafından düzenlenen Fetih Mitingi'ne katılacaklar. Suriye yönetiminin ise söz konusu toplantıdan rahatsız olduğu ve bunu Türkiye aleyhinde kullanmaya hazırlandığı iddia ediliyor.

Fetih mitingleri münasebetiyle Refah Partisi tarafından her yıl Türkiye'ye davet edilen Müslüman Kardeşler'in değişik ülkelere dağılmış yetkilileri, bu yılki davette, örgüt sorunlarını tartışma kararı aldılar. Örgüt çevrelerinden edinilen bilgilere göre tartışmaların ilk maddesini Mısır Şûra Meclisi tarafından 1982 Temmuz'unda alınan ve Müslüman Kardeşler'in uluslararası kimliğe bürünmesi kararının uygulamaya geçirilmesi yöntemleri oluşturuldu.

İran seçimlerinden sonra bu ülkeyle kurulacak ilişkinin yönteminin de görüşüldüğü toplantıda, diğer İslam ülkeleriyle resmi ilişkiler kurulması; Mısır, Ürdün, Tunus ve Cezayir'de seçimlere katılma; Sudan'daki son gelişmeler ve Körfez krizi sırasında ortaya çıkan örgüt içi anlaşmazlıklar ele alındı. Bu

arada, Kuveytli Müslüman Kardeşler'in Irak işgalinden sonra dondurulan üyeliklerini yeniden serbest bırakan temsilciler Kahire'de geniş kapsamlı bir Müslüman Kardeşler Konferansı düzenlenmesini de kararlaştırdılar.

Ancak Müslüman Kardeşler Örgütü temsilcilerinin Türkiye'de bir araya gelmesi bu örgütün geçmişteki eylemlerini son derece kanlı bir şekilde bastıran Suriye yönetiminde huzursuzluk yarattı.

Konuya yakın kaynaklar, Türkiye'yi 'Kardeşler'e destek sağladığı gerekçesiyle daha önce de birçok kez suçlayan Suriye'nin, son toplantıyla ilgili haberleri çeşitli Avrupa başkentlerinde Arapça olarak yayımlanan gazete ve dergilere sızdırdığını bildirdiler. Türkiye'nin Şam üzerinde PKK konusundaki bas-kılarından sonra, Suriye'nin de Arap dünyasına Ankara'nın 'Müslüman Kardeşler'i' desteklediği yolunda yaydığı haberlerin arttığına dikkat çeken aynı kaynaklar, Refah Partisi'nin davetinin Suriye'nin girişimiyle, Arap basınına Kardeşler Zirvesi şeklinde yansıdığını kaydettiler."

Ayrıca Erbakan 1992 yılında gittiği ABD'de İhvan'ın önemli isimleriyle toplantılar yapacaktı...

Erbakan-İran İlişkisi

Türkiye'deki İslami çevreler, İran İslam Devrimi'ne sempati duyarlar. Bir İslam devletinin kurulmasını bu çevredeki tüm partiler, örgütler, tarikatlar sevinçle izlediler. Ancak hepsi bu kadar. Birkaç marjinal grup hariç Türkiye'deki İslamcı örgütlerin hemen hepsi sonraki yıllarda ortaya çıkan gelişmeleri endişeyle karşıladılar.

İran'ın "İslam ihracına" başta Suudi Arabistan olmak üzere, Körfez ülkeleri ve bunların güdümündeki İhvan gibi örgütler karşı çıktılar! Aralarında çatışma çıktı. İran, Sünni İhvan gibi hareketleri "devrimci" değil "evrimci" oldukları gerekçesiyle eleştirdi. Bu nedenle Irak, Afganistan, Lübnan, Yemen gibi ülkelerde Şii hareketleri destekledi.

Ortadoğu'da olduğu gibi Türkiye'de de İran'ın ihraç ettiğinin "İslam" değil "Şiilik" olduğu hususunda geniş bir cephe oluştu. "Evrimci" bir çizgiyi izleyen Sünni hareketler giderek İran'a karşı açıkça cephe almaya başladı. Özellikle 1982 yılındaki Suriye'de İhvan ayaklanmasını İran'ın desteklememesi, üstelik Hafız Esad'ın yanında yer alması tarihsel Şii-Sünni çatışmasını tekrar diriltti.

Refah Partisi, Suudi Arabistan ve İhvan ile iyi ilişkiler içinde olan Sünni-liberal bir partiydi. Bu çatışmadaki tavrı belliydi. RP, İslam devrimine sempati duyuyordu. Humeyni'ye hayranlık besliyordu. Ancak İran'ın Şiilik ihraç ettiğini düşünüyordu. Ayrıca İran topraklarındaki Sünni azınlık üzerindeki devlet baskısını da üstü kapalı bir biçimde eleştiriyordu.

Refah Partisi ile İran arasındaki ilişkiler "İslam ihracı" öncesine kadar çok iyiydi. Sonra Türkiye'de yaşanan bir olay ilişkileri soğuttu. 16 Nisan 1988 tarihinde Konya'da RP'nin düzenlediği Filistin halkıyla dayanışma mitingine İran Ankara Büyükelçisi Manucehr Mottaki de katıldı. Üstelik büyükelçi miting sona ererken Erbakan'la birlikte mücadele andı içmişti.

Bu olay Türk medyasında, diplomatik çevrelerde ve Suudi Arabistan'da büyük yankı yarattı. Türkiye basınında birdenbire İran-RP ilişkileri konusunda arka arkaya haberler yapıldı. Mottaki'nin Atatürk karşıtı sözler sarf ettiği gündeme getirildi. Sonunda büyükelçi İran'a gönderildi. Bu olaydan sonra İran-RP ilişkilerinde bir soğuma devresi başladı. Ve dolayısıyla RP ile Suudi Arabistan arasındaki ilişkilerin MSP döneminden bile daha iyi olduğu konusunda kulislerde sözler dolaşmaya başladı. Refah Partisi bölgede ABD-Suudi Arabistan-İhvan sacayağına tekrar yanaştı.

Bu yazdıklarımızdan Erbakan hareketi ile İran arasında bir daha hiç ilişki kurulmadı anlamını çıkarmak yanlış olur. Erbakan pragmatist bir liderdi. İran'la ilişkilerini kestirip atmadı; yararlanabileceği her devletle, her örgütle, her türlü ilişkiye geçmekten kaçınmıyordu. Örneğin, İran devriminin yıldönümünde davet edildiği zaman bu ülkeye gidiyordu. En son Şubat 1992 tarihinde devrim törenlerine katıldı.

Erbakan'ın İran'la ilişkileri konusunda bir başka iddia daha vardı: "Erbakan Suudilerin, Amerikalıların temsilcisi olarak İran'la bu ülkeler arasında arabuluculuk görevini yerine getirebilmek için ilişki içindedir."

Enişte Suud'un Öpücüğü

Suudi Arabistan'ın iki yüzü var. Birincisi, Müslümanlık iddiası; "İslamiyet'i temsil ediyor" diye dünyanın birçok yerindeki derneklere, vakıflara, partilere, kişilere parasal yardım yapıyor. Bu dağıttıkları kaynaklar arasında Türkiye de var.

Olayın ikinci yüzü ise şu: Suudiler, “İslami yayma” hareketini ABD’nin çıkarlarına ters düşmeyecek bir şekilde yapıyor. Suudlar, Amerika’yı karşılarına alacak, Amerika ile ters düşecek bir hareket içinde kesinlikle olmuyor. Bir kere Kral Faysal 1970’lerin başında ABD’ye karşı çıkacak oldu, Araplara “Batı bizim petrolümüzü sömürüyor, birlikte olalım,” çağrısı yaptı. Bu çağrıyı canı ile ödedi, CIA’nın suikastına maruz kaldı! Böylece Suudiler derslerini aliverdi!

Evet, Suudiler ABD’yi karşılarına alacak bir siyasi hareket içinde olmazlar. Ortadoğu’daki çıkarları Amerika ile aynıdır. Yayıdıkları dinin sınırları da ABD’nin izin verdiği sınırlar kadardır. Amerika’ya karşı olan bir hareketi Suudiler kesinlikle desteklemez. Zaten bölgede ABD’ye karşı olan bir hareket otomatikman Suudi Arabistan’a da karşı olmak zorundadır. Suudilerle kucak kucağa oturup da Amerika’ya karşı olduğunu söyleyenlere Ortadoğu’da sadece gülünür!

Erbakan’ın Suudilere yakınlaşması, 70’li yılların sonundan başlayarak bugüne kadar birçok İslamcı yayın organında eleştirisi konusu oldu. Örneğin İranlıların Mekke’de Mescid-i Haram’a yaptıkları saldırıyı Erbakan’ın sert bir şekilde kınaması üzerine *Hicret* dergisi şunları yazdı:

“Batı uşağı, dinsiz Suudi yöneticilerin içtikleri içkileri, özel uçaklarla getirdikleri uluslararası fahişeleri kınamak yerine, gerçek İslami düzeni isteyen Mescid-i Haram baskıncılarını lanetleyenlere lanet olsun.”

Erbakan’ın Körfez Savaşı’ndaki tavrı ise bu eleştirilerin doğruya çıkmasına neden oldu.

Körfez Savaşı’nda Erbakan’dan ABD’ye Destek

ABD’nin Körfez Savaşı için kutsal topraklara askeri yığınak yapması, başta Suudi Arabistan olmak üzere İslami ülkelerde tartışma yarattı. Suudi yönetimi, emrindeki din âlimlerini harekete geçirerek kutsal topraklarda ABD’nin bulunmasının caiz olduğuna ilişkin fetvalar verdirdi. Körfez Savaşı boyunca bölgede “Fetvalar Savaşı” yaşandı. Irak yanlısı din âlimleri ABD’nin kutsal topraklarda bulunmasını İslam’a aykırı bulup fetva verirken Suud-Kuveyt destekçisi Amerikancı din âlimleri tersini söyledi. Amerikancı din âlimlerine bir destek de Türkiye’den geldi. Nakşibendi Şeyhi Mahmut Hoca kutsal topraklarda Amerikan ordusunun bulunabileceğine dair fetva verdi!..

Erbakan'ın herkesi birden idare etme politikası Körfez Savaşı'nda skandala dönüştü. Suudi Arabistan Ankara Büyükelçisi Abdülaziz el Hoca, Erbakan'ın Kral Fahd'a destek mesajı gönderdiğini söyledi. Ancak parti tabanından gelen yoğun eleştiriler sonucunda Erbakan böyle bir mesaj göndermediğini açıklamak zorunda kaldı.

Ancak bilmiyordu ki, 2 Şubat 1991 günü saat 21.00'da Suud televizyonu ve radyosunda Erbakan'ın gönderdiği telgraf izleyicilere gösterildi ve dinleyicilere okundu. Üstelik telgrafın tam metni 3 Şubat 1991 günü Suudi Arabistan'da yayımlanan *En Medve* ve *El Bihad* gazetelerinde yer aldı.

Erbakan'ın Kral Fahd'a çektiği telgrafın tam metni şöyleydi: "Hameyn-i Şerifeyn Hadimi Kral Fahd bin Abdülaziz; Essalamü Aleyküm ve Rahmetullahi ve Berekatuhü... Kuveyt'in kurtulması ve Saddam fitnesinin ortadan kaldırılması uğrunda savaşıların başladığı haberini büyük bir mutluluk ve sevinç ile karşıladık. Bu arada, Saddam'ın, Suudi Arabistan'ın emniyet ve selametini ihlal ederek roketleriyle Suudi kentlerini bombalamasını, selamet içinde yaşayan halka korkulu anlar yaşatmış olmasını da biz ve bizimle birlikte milyonlarca Müslüman büyük bir endişeyle karşıladık. Saddam Hüseyin, bir zamanlar mübarek toprakların ve bu emniyet ve selamet ülkesinin kutsallığının korunmasına büyük ihtimam gösterdiği hakkındaki kulakları sağır eden iddialarını da çiğnemiştir. Bu bir sürpriz olmamıştır. Saddam Hüseyin, yeryüzünde bozgunculuk yapmaya ve nesil yok etmeye çabalayan zalim bir diktatördür. Zira o, tanındığı andan itibaren sapıklık yolunda büyümüş, şüpheli eller tarafından yetiştirilmiş, hayatlarını İslam düşmanlığına, İslam'ın din adamlarının ortadan kaldırılmasına adanmış sapık cereyanların ve karanlık insanların gölgesinde gelişmiş ve böylece ortaya fasık bir bitki ve salim olmayan bir amel çıkmıştır.

İttifak kuvvetleri ile birlikte, Kuveyt'in kurtarılmasına ve bu fitnenin ortadan kaldırılmasına kıyamımız, Allah'a yaklaşmanın en büyük derecesidir.

Genel olarak Türk Müslümanları, özel olarak RP adına, biz, bu icraatlarınızı destekliyoruz. Yek bir kalp halinde yanınızdayız. Hatta, mübarek Tevhid sancağı olan 'Lailahe İllallah Muhammedün Resullah' bayrağınız altında bu cihadınıza nusratte görevimizi yerine getirmeye ve mübarek topraklar uğrunda

canlarımızı sizinle birlikte her zaman fedaya hazırız. Cenabı Hak, sizi, nusret ve muvaffakiyete teyit buyursun.”

Suudi Arabistan Ankara Büyükelçisi Erbakan için şöyle konuşuyordu: “Sayın Erbakan bizle görüştüğü zaman bizim fikirlerimizi kabul ediyor, bizle aynı görüşü paylaşır gibi davranıyor. Fakat öte yandan *Milli Gazete*’deki beyanlarıyla, orada yazılanlarla tamamen karşı bir fikri savunuyor. Bir yandan bizi kazanmaya çalışıyor bir yandan başkalarını...” (*Tempo*, 17 Şubat 1991)

Erbakan’ın pragmatist yanı sır değildi!

Bu tablo içinde Erbakan Hareketi’nin tam nerede olduğu RABITA ile ilişkisi gözden geçirildiğinde daha iyi anlaşılıyor...

On İkinci Bölüm

ERBAKAN-RABİTA İLİŞKİLERİ

Niçin Kuruldu?

Ortadoğu'da ılımlı İslam'ın sacayaklarından biri de, bölgedeki sosyalist ve milliyetçi hareketlere karşı İslamcı örgütleri desteklemek amacıyla 19 Mayıs 1962 tarihinde Mekke'de kurulan Rabıta (Rabıtatü'l Alemü'l İslami / Dünya İslam Birliği) örgütüdür.

Rabıta'nın finansörü dünyanın en geniş petrol rezervlerine sahip Suudi Arabistan yönetimi, bir diğeri ise Arap-Amerikan petrol şirketi ARAMCO (Arabian-American Oil Company) idi. Yani hem Suud hem de Amerikan sermayesi vardı. Bir başka kaynak ise Suudlu petrol şeyhlerinin zekâtlarıydı.

Rabıta'nın merkezi, Mekke'deki Suud hükümet konağının içindeydi. Yani Suud devletiyle içli dışlıydı. 1963 yılında Mekke'de basılan tüzüğüne göre örgütün amaçları şöyle sıralanıyordu:

- Müslüman memleketlerinde yönetimin İslami kurallara uygun olmasına çalışmak,
- Çeşitli ülkelerden hacca gelenler arasından kuvvetli ve olgun uyarıcıları seçmek ve bunları "İslam misyoneri" olarak yetiştirmek ve bunları kendi ülkelerine göndermek,
- İslamcı yayın organlarına daha geniş biçimde dağılmaları ve görevlerini layıkıyla yapabilmeleri için maddi destek sağlamak...

Rabıta'daki Türkler

Tüzüğe göre, her Müslüman ülke bir kişi seçip Rabıta Yönetim Kurulu'na gönderecekti. Türkiye laik bir devlet olduğu için böyle bir seçim yapıp elçisini Rabıta'ya gönderemezdi. Ancak herhalde birileri seçim yapmıştı! Çünkü Rabıta'nın 41 kişilik kurucu meclisinde iki Türk vardı:

Hilal (Sebü'l ül Reşad) dergisi sahibi Salih Özcan ile 1950-57 yılları arasında DP, Rabıta kuruluşu sırasında da AP Konya Milletvekili olan Ahmet Gürtan.

Salih Özcan'ın, Rabıta kuruluşunda bulunduktan sonra birden şansı açılıverdi. Önce MSP'den Şanlıurfa Milletvekili, ardından Suud sermayeli Faisal Finans Kurumu'nun Yönetim

Kurulu Başkanvekilliğine getirildi. Her fırsatta, "Allah Turgut Özal'dan razı olsun," dedi. (*Cumhuriyet*, 5 Eylül 1993)

Diğer kurucu Ahmet Gürkân, 1950 yılında Arapça ezanı yasaklayan ceza yasası maddesinin kaldırılması için önergeye imza koyan DP milletvekili olarak tanındı. AP Konya Milletvekili olarak Meclis'te görev yaptı, Türkiye-Suudi Arabistan Dostluk Cemiyeti Başkanlığı yaptı.

Türkiye Rabıta'nın Aldığı Kararları Uyguluyor

Rabıta, kuruluşundan sonra birçok İslam ülkesinde toplanılar düzenledi. Türkiye'deki gelişmeleri göstermesi bakımından, 3-14 Mart 1976 tarihinde Pakistan'da yapılan "Uluslararası Şeriat Kongresi"nde alınan kararları alt alta sıralayalım:

- Kongreye katılan taraflar İslami öğretiyi ilkokuldan üniversite seviyesine kadar ders olarak okutmalıdırlar,
- Arapça öğretimi, bilhassa Arapçanın ana lisan olmadığı ülkelerde mecburi olmalıdır,
- Kutsal Kuran'ın asgari beş bölümünün ezberlenmesi ilköğretim süresince ve bütün ülkelerde mecburi olmalıdır,
- Kuran'ı Kerim'in tamamı ortaöğretimde zorunlu olmalıdır,
- Bütün İslam ülkelerinde azami sayıda İslam öğretileri enstitüleri kurulmalı ve enstitüler İslami çalışmalar yapmalıdır,
- İslam'ın önemli emir ve öğütlerinin tahrir şeklinde kaydedilerek her türlü vasıta ile yayımlanması tavsiye edilir,
- İslami ahlak ve değerlerin propagandasına özel bir dikkat sarf edilmelidir,
- İslam ülkelerindeki anayasal müesseseler İslami esaslara uydurulmalı ve Arapça halka indirilmelidir,
- İslami olmayan kanunlar kaldırılmalı ve şeriata uygun kanunlar güçlendirilmelidir,
- Bütün daire ve işyerlerinde anlaşma ve nizamlar dua ile birlikte takdim edilmeli ve bu yerlerde bir imam bulunmalı ve mescit açılmalıdır,
- Dünyadaki kadınlar İslami yasaklara uymalıdır,
- Tamamen şeriata dayalı modern İslam devleti kurabilmek için gerekli girişimlerde bulunulmalıdır,
- İslam birliğinin yeniden kurulması ve daha sonra da bütün Müslüman devletlerin birbirlerini izleyerek birer İslam devleti olduklarını ilan etmeleri ve bir federasyon teşkil ederek halifeliği ortaklaşa yürütmeleri sağlanmalıdır.

Bu toplantıya 1. MC hükümetinin Devlet Bakanı MSP'li Hasan Aksay katıldı. Bakan Aksay hükümet adına mı, partisi adına mı katılmıştı? Herhalde hükümet adına, çünkü MSP hiçbir zaman tek başına hükümet olmadı. Rabıta'nın 1976 yılında aldığı bu kararların çoğu bugün Türkiye'de hükümet kararı olarak uygulanmaktadır! Tesadüf mü?..

Rabıta'nın Desteklediği Türk Örgütler

Rabıta'nın 41 kişilik kurucu meclisindeki iki Türk dışında, üyeleri arasında da iki Türk vardı:

Eski Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı Yaşar Tunagür ile İslamcı yayın organı *Bugün* gazetesindeki yazılarıyla Müslümanları kışkırtıp ABD'nin 6. Filosu'nu protesto eden solcu öğrencilerin üzerine yollayan yazar Mehmet Şevki Eygi!

Rabıta'dan sonra Türkiye'de arka arkaya kurulan Komünizm ile Mücadele Derneği, İlim Yayma Vakfı, Türkiye Kuran Kursları Kurma Koruma İdame Ettirme Dernekleri, Türkiye Din Adamları Yardımlaşma Dernekleri Federasyonu, Yeniden Milli Mücadele Dernekleri, Türkiye Yüksek Öğretim Huzur ve Dayanışma Cemiyeti gibi örgütlerin 1968 yılındaki devrimci öğrencilerin karşısına çıkmaları herhalde tesadüf değildi. Ortadoğu'da ulusal hareketlerin karşısına çıkanlarla, Türkiye'de devrimcilere saldıranlar aynı merkezli güçlerce yönlendirildi.

Bu derneklerin kurulmasını teşvik edenlerin, görev alanların (örneğin Sami Tuğ'ların, Korkut Özal'ların) Suudi Arabistan ile sıkı ilişki içinde olması da kuşkusuz rastlantı değildi.

60'lı, 70'li yıllarda devrimcilerin karşısına sopalarla, silahlarla, bombalarla çıkan Milli Türk Talebe Birliği, Rabıta'nın desteklediği yan kuruluşlarından sadece biriydi.

Rabıta örgütünün yayımladığı *A World Guide to Organizations of Islamic Activites* adlı rehberin "Rabıta ofisleri ve temsilcileri" ile ilgili bölümünde şu Türk örgütlerin adları geçiyordu:

- Milli Türk Talebe Birliği,
- Doğu Türkistan Göçmenler Derneği,
- İstanbul Üniversitesi'ne bağlı İslami Araştırmalar Enstitüsü,
- Milli Türk İzmir Yüksek İslam Enstitüsü Yaptırma ve Koruma Derneği,
- Kıbrıs Türk İslam Cemiyeti,
- Avustralya'da Türk Sesi adlı kuruluş,
- Türk-Suudi Dostluk Derneği...

Rabıta'nın Kolları Nerelere Uzanıyor?

Rabıta örgütünün rehberinde örgütün işbirliği yaptığı kuruluşlardan biri olarak İzmir'deki, Milli Türk İzmir Yüksek İslam Enstitüsü Yaptırma ve Yaşatma Derneği gösteriliyordu. Derneğin başkanı şehrin tanınmış manifatura toptancısı Ali Rıza Güven'di.

Rabıta rehberinde bulunan Milli Türk İzmir Derneği'nin bulunduğu adreste aynı zamanda bir İmam Hatip lisesi ve Yüksek İslam Enstitüsü Yaptırma ve Yaşatma Derneği vardı. Tüccar Ali Rıza Güven 200'ün üzerindeki üniversite öğrencisine burs verdiklerini, 700'ü aşkın öğrenciye de yemek yardımı yaptıklarını söylüyordu.

Güven, aynı zamanda dönemin ANAP İzmir Belediye Başkanı Burhan Özfatura ile birlikte Türk-İslam Kültür Vakfı'nın Yönetim Kurulu üyesiydi. Rabıta destekli tüccar Güven, toplanan yardımlarla bugüne kadar bir İmam Hatip lisesi, bir de ilahiyat fakültesi yaptırmıştı!

Aynı Güven'in, İzmir'de imamlık yapan Fethullah Gülen'in de "koruyucusu" olması şaşırtıcı değildir herhalde?

Rabıta Davetlileri

RP'liler, valiler, emniyet müdürleri...

Rabıta Türkiye'de nerelere yardımda bulundu? İşte bu yardımların bir dökümü:

• 1982-84 yılları arasında yurtdışındaki Diyanet İşleri Başkanlığı'nın kadrolu imamlarının maaşını (aylık 110 dolar) Rabıta verdi,

- TBMM Camii'ni yaptırdı.
- ODTÜ'de cami ve İslam Kültür Merkezi yaptırdı.
- Ankara Kocatepe Camii'ni yaptırdı.
- Adana'daki sel felaketi sonucu yıkılan ibadet yerlerini onardı.

• Ankara Üniversitesi'ne camii yapılması için para yardımında bulundu.

• ODTÜ Yabancı Diller Yüksek Okulu'nda Arapça dersi veren üç öğretim üyesinin maaşları ödendi.

Her yıl vali, emniyet müdürü ve Yargıtay üyelerini hacca davet etti. Misafirlerinin bütün masraflarını karşıladığı gibi pahalı hediyelerle dönmelerini sağlıyordu. Başta Refah Partisi Genel Sekreteri Oğuzhan Asiltürk ve oğlu olmak üzere birçok RP milletvekili de Rabıta'nın davetlisi olarak Suudi Arabistan'a gitti.

Rabıta, Türkiye’de kamp bile açtı: *Arab and Islamic International Organizations Directory* (1984-85) adlı kitapta Rabıta’nın gençlik kampları kurduğu belirtildi. 1981 yılında Rabıta’nın gençlik kampları açtığı ülkeler şöyle sıralandı:

Brezilya, Malezya, Suriye ve Türkiye!..

Rabıta, hem de 12 Eylül Askeri Dönemi’nde gençlik kampı açmıştı! Rabıta’nın desteklediği kamplarda yüzlerce öğrenci eğitiliyordu. Darbeciler değil basın bu kampların üzerine gidiyordu. Kuşadası Baradan Koyu ile Manisa Spil Dağı’ndaki iki kamp ortaya çıkarıldı. Bu kamplara “yaz okulu” deniliyordu.

Rabıta’nın gençlik kolu durumunda olan ve merkezi Londra’da bulunan Müslüman Talebeler Federasyonu 1970’li yıllarda Akıncılar Derneği ile sıkı ilişki içindeydi. Anımsayacağınız gibi Çanakkale İntepe Kampı’nda Erbakan konuşma bile yapmıştı. Akıncıların ilişki kurduğu bir diğer kuruluş ise merkezi Kuveyt’te olan Uluslararası İslami Gençlik Dernekleri Federasyonu’ydu. “Erbakan’ın Hareketi” hep ılımlı İslamcılarla ilişki kuruyordu...

Rabıta-CIA-Kontrgerilla İç İç

Rabıta’nın yan kuruluşu Doğu Türkistan Göçmenler Derneği’nin başında emekli General Mehmet Rıza Bekin vardı. Emekli General 1992 yılında Rabıta’nın kurucu meclis toplantısında bir konuşma yaparak kuruluşa teşekkür etti. “Orta Asya’daki Müslümanlarla ilgilendiğiniz gibi Balkanlar’daki Müslümanlarla da ilgilenin,” temennisinde bulundu!

Peki, Mehmet Rıza Bekin kimdi? 1983 yılında MİT’ten emekli olan bir generaldi. Altı yıl Suudi Arabistan’da kaldı. Oradan Pakistan’a geçti. CIA güdümündeki Afgan gerillalarını Pakistan-Afganistan sınırında eğittiği iddia edildi. Altında son model pahalı arabası olan emekli General bu lüks yaşama nasıl kavuştu? Neyse, Rabıta’nın “ilginç” Türki ilişkilerine devam edelim:

1988 Nisan ayı başı; Doğu Türkistan Göçmenler Derneği İstanbul’da bir seminer organize etti: 1. Milletlerarası Türkistan Kültür ve Tarih Semineri.

Şeriatçı Rabıta örgütünün desteklediği derneğin toplantısına bir temsilcisi geldi. Rabıta Genel Sekreter Yardımcısı Muhammed Nasır el Abudi seminere katılıp “Türkistan’daki Müslümanlara ellerinden geldiğince yardım ettiklerini” söyledi. Seminerde Rabıta Genel Sekreter Yardımcısı Abudi’dan daha önemli bir

konuk daha vardı: Paul Henze! Rand Corporation'a Türkiye'deki İslam'ın geleceği konusunda raporlar hazırlayan, ılımlı İslam (Amerikancı İslam) teorisinin mimarı, eski CIA Ankara İstasyon Şefi Paul Henze, seminerde bir konuşma yaptı. CIA ajanı Henze, "Atatürk'ün çok gerilerde kaldığını, Türkiye'nin İslam liberalizmini gerçekleştirerek Müslüman ülkelere örnek olması gerektiğini" tekrarladı.

CIA ve Rabıta'nın elemanları kol kola girip Türkiye'de seminer organize ediyorlardı.

Rabıta ile Erbakan'ın ilişkisini gösteren en açık faaliyet, Erbakan'ın 1990 yılı sonunda Rabıta'nın yan kuruluşu olarak faaliyete geçen, Asya İslam Birliği'nin kurulmasına öncülük edip fahri başkanı olmasıydı.

Türkiye basınında Erbakan'ın bazı yurtdışı gezilerinin masraflarının Rabıta tarafından karşılandığı yazıldı. *Milliyet* gazetesi, Erbakan'ın üç günlük Kuveyt gezisinin masraflarını Rabıta'nın bu ülkedeki temsilcisi Mustafa Taha'nın ödediğini haberleştirdi. (27 Ocak 1995)

Rabıta ile 12 Eylül Darbecileri ilişkisini dönemin Emniyet Müdürü Mustafa Yiğit, *Nokta* dergisine şöyle anlattı: "ABD, komünizm düşmanı olan her akımı destekler. Bu konuda, tarikatların kullanılması konusunda en büyük yardımcısı da Suudi Arabistan'dır. Türkiye'yi komünizmden kurtarmanın yolunun dine yönelme olduğunun düşünüldüğü ve bu şekilde tedbirler alındığı bizzat Kenan Evren tarafından ifade edilmiştir. İfade etmedikleri, bu telkini Konsey döneminde İstanbul'a gelen Amerikalıların bir toplantıda yaptığı ve bu önerinin Konsey tarafından benimsendiğidir. Aynı zamanda Batı karşıtı Humeyniciliğe karşı da öteki ılımlı dinci akımların desteklenmesine karar verildi. ABD tıpkı komünizme karşı ittifaklar aradığı gibi İran'a karşı da ittifak arayışına girdi. Bu nedenle Türkiye'deki tarikatlara çok destek veriyor. Bunun için Rabıta'yı kullanıyor." (29 Temmuz 1990)

"Ekonomik İlişkileri Geliştirmeliyiz"

Rabıta'nın Almanya'daki birimini perde arkasından yöneten Suudi Arabistanlı Dr. Muhammed Abdu Yamani, *Şark el Avsat* gazetesinde uzun bir makale yazdı: "Türk yönetimi dini duygularla birlikte yaşamaya ve onun isteklerini yerine getirmeye mecbur kalmıştır. Ancak bu adımlar çok dikkatli ve tereddütle

atılmaktadır. Biz Araplara düşen, Türkiye'nin bu yönelişini sağlamlaştıracak özel ilişkilere girmek, dine dönüş yolunda yeni yeni ilişkilerin gelişmesini çeşitli alanlarda gerçekleştirmektir. Din, Türkiye'de güçlü bir akım. Bu durumda Türkiye'nin resmi siyasetine Arapların olumlu siyasetlerle karşılık vermesi, Türkiye'de şeriatla resmi olarak dönüş yolundaki bilinen engellerin ortadan kaldırılması için yeterlidir." (15 Ocak 1987)

Dr. Yamani, "Umutla beklenen dönüşü gerçekleştirmek için ne yapmalıyız?" sorusunu şöyle anlattı:

"1- Arap ülkeleri Türkiye'yle siyasi ilişkilerini geliştirmeli, çünkü bu, şeriat hanesine yazılır,

2- Sıkı kültür ilişkileri geliştirmeliyiz,

3- Ekonomik ilişkileri geliştirmeliyiz.

Türkiye ile ekonomik ilişkiler Türkiye'deki dini akım ve cemaatlere ve faaliyetlere daha fazla serbestlik tanınmasını sağlar. En azından bu tür ilişkiler şeriat faaliyeti üzerindeki ağır yükü hafifletebilir."

12 Eylül Askeri Darbesi ve sonra ANAP hükümetleri döneminde başta Suudiler olmak üzere Arap sermayesinin akın akın Türkiye'ye gelmesinin nedeni Rabıta'nın önde gelen isimlerinden Dr. Yamani'nin makalesinde ortaya çıkıyordu. Türkiye'de faaliyet gösteren Suud şirket sayısı o yıllarda 49'du. Bunlardan en önemlisi Faisal Finans Kurumu ile Al Baraka Türk Özel Finans Kurumu'ydu... Kısaca bu iki faizsiz "faiz" veren iki kuruma bakmamız gerekiyor:

Nurculara Suud Hediyesi: Faisal Finans

Rabıta örgütü Türkiye'ye finans kuruluşlarıyla da yerleşti.

Finans kurumlarının Türkiye'de faaliyete başlama tarihi 16 Aralık 1983'tü. Yani Turgut Özal hükümetinin göreve başladığı tarihten iki gün sonra! Başbakan Özal daha hükümet programını Meclis'e sunup güvenoyu almadan, 16 Aralık 1983 gün ve 83 / 7506 sayılı kararname ile özel finans kurumlarının faaliyetine izin verdi! Özal'ın kararnamesi kapsamında yabancıların mülk edinmeleri sağlanıyordu!

MSP yargılanıyordu ama fikirleri hükümet olmuştu; MSP İzmir Milletvekili adayı Turgut Özal ANAP'ı kurmadan önce Suudi Arabistan ve arkasından ABD'ye gitti. Güvence alıp darbe konseyinin vetosundan kurtuldu. Kurucu Babalar'dan İsmet İnönü'nün oğlu Erdal İnönü'yü, Atatürk'ün yâverini veto eden

darbe konseyi, MSP milletvekili adayı Özal'ı veto etmemişti! Özal ilk icraatıyla Suudi sermayesinin Türkiye'de etkinlik göstermesine, ülkeden araziler almasına olanak sağladı.

Önce, Faisal Finans Kurumu faaliyete geçti. Yönetim kurulu, Rabıta'nın 41 kişilik kurucular listesinde adı bulunan eski MSP milletvekili Salih Özcan vardı. Özcan aynı zamanda Faisal Finans Kurumu'nun kurucu ortağıydı. Bir diğer kurucu ortak ise A. Tevfik Paksu'ydu. A. Tevfik Paksu'yu anımsadınız mı, Milli Nizam Partisi, Milli Selamet Partisi kurucusu, milletvekili, 1. MC hükümetinin Çalışma Bakanı! Paksu, MSP içindeki Nurcu kanadın önde gelen isimlerindendi. Erbakan ile anlaşamayıp partiden ayrılmışlardı. MSP'den ayrılan Nurcu milletvekillerinden M. Gündüz Sevilgen ile S. Reşat Saruhan da Faisal Finans Kurumu'nun ortaklarındandı.

Finans kurumunun başındaki Salih Özcan da Nurcu'ydu. Ortaklar arasında işadamları vardı: Örneğin Azerbaycan'daki Müslümanlarla savaşan Ermenilere 18 ton çikolata ve bisküvi ihraç eden Ülker'in sahibi Asım Ülker, kardeşi Sabri Ülker, oğulları Murat Ülker de Faisal Finans'ın ortakları arasındaydı. Faisal Finans'ın yerli sermayesinin büyük bir bölümü Ülker Gıda'nındı. Ülker ise Nurcuların şirketiydi.

İstanbul ticaret siciline 205923-153446 sayı ile kaydı yaptırılan Faisal Finans Kurumu'nun Suudi ortakları da vardı:

Suudi Krallığı tarafından kurulmuş

- Dar-ül Maal İslamic Trust.
- Mısır'daki Faisal İslamic Bank.
- Sudan'daki Faisal İslamic Bank.
- Bahreyn'deki Masarraf Faisal al İslami.

Refah Partisi faize karşı olduğu için paralarını Faisal Finans Kurumu'na yatırıyordu. DYP-SHP koalisyon hükümetinin Devlet Bakanı Necmettin Cevheri, 22 Şubat 1994 tarihinde RP'nin Bosna-Hersek'e yardım için topladığı 26 milyarın sadece 6 milyarını gönderdiğini iddia etti. Bu açıklama ortalığı karıştırdı. RP'nin Bosna-Hersek'teki Müslümanlara yardım paralarını verip vermediği günlerce tartışıldı.

RP Genel Başkan Yardımcısı Şevket Kazan yaptığı basın toplantısında, 2 milyon 275 bin markı Faisal Finans Kurumu aracılığıyla Almanya'da açılan Bosna-Hersek hesabına yatırdıklarını söyledi. Diğer toplanan yardımlar ise 53 bin 710 mark, 74 bin 800 dolar, 8500 riyal ve 1000 Fransız Frangı

Bosna-Hersek Cumhuriyeti Başkonsolosluğu'na elden teslim edilmişti. Erbakan ve Kazan'ın açıklamalarının yalan olduğu daha sonra ortaya çıkacaktı. Bosna-Hersek'e yardım gitmemiştir. (Hürriyet, 9 Mart 1994) RP'liler bu konuda yargı önüne çıkacaktı...

Peki, Suudlar Nurculara Faisal Finans Kurumu'nu hediye verirler de Nakşibendiler buna gönül koymaz mı? Suudiler Nakşibendileri de düşündü; Al-Baraka Türk Özel Finans Kurumu'nun oluşumunda Nakşibendi Korkut Özal, Nakşibendi eski ANAP İstanbul İl Başkanı ve İlim Yayma Vakfı Başkanı Eymen Topbaş, Nakşibendi ANAP Malatya Milletvekili Talat İçöz'ün büyük katkıları vardı.

Al-Baraka'nın yönetim kurulunda H. E. Şeyh Saleh A. Kamel bulunuyordu. İkinci Başkan ise Eymen Topbaş'tı. (Yakın zamanda Başbakan Erdoğan'ın kızı Esra'nın kına gecesi Al-Baraka'nın bir başka ortağı ve Eymen Topbaş'ın kuzeni olan Mustafa Topbaş'ın köşkünde yapıldı.)²¹

Talat İçöz, şirketin yönetim kurulu üyesiydi. Korkut Özal, oğulları Murat ve Mustafa'yla birlikte kuruluşun ortakları arasındaydı. Eski Maliye Bakanı AKP'li Kemal Unakıtan Al-Baraka'nın yöneticisi, Kamu Bankaları Ortak Yönetim Kurulu Başkanı M. Zeki Sayın ise Al-Baraka'nın denetçisiydi.

Al-Baraka Türk Özel Finans Kurumu Korkut Özal'a uğur getirdi. Ardı ardına şirketler kurdu:

- Özbayrak Ticaret ve Sanayi Şirketi (Öz-Ba),
- Petrotrans Nakliyat,
- Aköz Ticaret Müşavirlik ve Mümessillik A.Ş.,
- Özbatras,
- İspa Ticaret Sanayi ve Pazarlama Anonim Şirketi,
- Akabe İnşaat,
- Hak Yatırım ve Ticaret A.Ş.
- Hak Ticaret Tekstil ve Kimya A.Ş.

Al-Baraka Türk sadece Korkut Özal'a, Eymen Topbaş'a yardım edecek değil ya! 1984-85 yılları arasında ılımlı İslamcı Türkiye gazetesine 833 ton kâğıt sağladı. Diğer finans kurumu Faisal Finans ise 268 ton kâğıt almıştı Seka'dan. Faisal Finans'ın bu kâğıtları ne yaptığı bilinmiyor! Sakın o da bu kâğıtları Nurcu Zaman gazetesine vermiş olmasın!

21 Topbaşlar hakkında Beyaz Müslümanların Büyük Sırrı kitabında ayrıntılı bilgi bulabilirsiniz. İlginç akrabalık ilişkilerine şaşıracaksınız!

Şunu da söyleyip bitirelim: Bugünün AKP'li bakanlarının, bürokratlarının, siyasetçilerinin özgeçmişlerine bakın. Bu şirketlerin adlarını mutlaka göreceksiniz.

General Sami Karamısır

Suudiler, Türkiye'ye sadece finansman hizmeti sunacak değillerdi kuşkusuz. Faisal Finans Kurumu, Faisal Eğitim Yardımlaşma (FEY) Vakfı'nı, 11 Kasım 1989 tarihinde Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün tescil etmesi üzerine faaliyete geçirdi.

FEY Vakfı'nın kurucuları şu isimlerdi: Salih Özcan, (Faisal Finans Kurumu Başkan Vekili), İsmail Bal (Faisal Finans Kurumu Şubeler Genel Koordinatörü), Ekrem Öral (Faisal Finans Kurumu Genel Müdürü), Arif Baykal (Şubeler Genel Koordinatör Yardımcısı), Gündüz Sevilgen (Faisal Emlak İnşaat ve Ticaret A.Ş. Genel Müdürü), Yaşar Kul (Sevilgen'in yardımcısı), Ahmet Akça (Faisal Dış Ticaret ve Pazarlama A.Ş. Genel Müdürü), Niyazi Gönen (Akça'nın yardımcısı).

FEY Vakfı'nın Kuruluş Mevzuatı adlı broşürde bakın ne deniyordu: "İslam hukukunda Müslüman olmayanlardan muhasebe edilmeksizin alınan ve hazineye mal edilen mallara FEY denmektedir." Müslüman olmayanların malına el koymak! Öğrencilere burs vermek, kitap çıkarmak amacıyla kurulan Suud Faisal Vakfı'nın gerçek amacının ne olduğu bir kez daha ortaya çıkmıştı...

FEY Vakfı'nın yönetimi daha sonra değişti. Başkanlığına emekli Tuğgeneral Sami Karamısır getirildi. Emekli General Sami Karamısır'ın kim olduğunu *Aydınlık*'tan öğreniyoruz: "ABD'nin 1952 yılında bütün NATO ülkelerinde kurduğu Kontrgerilla'nın merkezi olarak bilinen Özel Harp Dairesi'nin eski başkanlarından. 12 Eylül öncesinde faşist bir darbe için 13 Mart 1978 tarihli Konya Cuma toplantısına katılanlar arasında olduğunu 3 Ekim 1978 tarihli *Aydınlık* gazetesi ortaya çıkarmıştı. Karamısır, ordu-daki en Amerikancı subaylardan biri olarak tanınıyor. 1983 yılında Kuzey Kıbrıs'ta Zefiros Oteli yakınlarındaki bir kampta CIA ve Suudi istihbarat örgütünün denetiminde askeri eğitim yaptırdığı MİT tarafından saptanınca Kıbrıs'tan uzaklaştırıldı. Bu kampta değişik Arap ülkeleri yanında Türkiye'den giden gençlerin de silahlı eğitim yaptığı öğrenildi! Emekli Tuğgeneral Sami Karamısır RP'ye katıldı." (12 Ekim 1993)

İslamcı Vakıflara Yardım

Suudiler kendi vakıflarını kurmakla kalmadı, birçok vakfa da parasal yardımda bulundu. 12 Eylül 1980 darbesinden sonra Türkiye’de vakıf patlaması yaşandı. Ülkemizdeki vakıfların büyük çoğunluğunda ise İslamcılar ve Erbakan hareketi örgütlüydü.

Erbakan hareketinin gençlik örgütü Akıncıların devamı niteliğindeki Milli Gençlik Vakfı’nın 1994 yılında 71 ilde 1350 şubesi ve 35 öğrenci yurdu vardı. Vakfın üye sayısı 282 bindi. İki dergi çıkarıyordu. *Gençlik*, lise ve üniversite gençliğine; *Kıvılcım*, ortaokul öğrencilerine yönelikti.

Milli Gençlik Vakfı Başkanı Nevzat Laleli hakkında iki dava açıldı. Vakıflar Genel Müdürlüğü, vakfın yasalara aykırı olarak umre gezisi düzenlediği gerekçesiyle soruşturma başlattı. Ayrıca müfettişlerin araştırması sonucu vakfın muhasebe kayıtlarında uyum sağlanamadı. Diğer dava ise Ankara 10. Asliye Ceza Mahkemesi’nde görüldü. “Zimmete para geçirmek ve görevi suiistimal etmek!”

Milli Gençlik Vakfı, RP’ye en yakın örgüttü. İslami vakıflar 12 Eylül’den sonra mantar gibi çoğaldılar ve çoğunluğu RP ile dirsek temasındaydı. İşte bazıları:

Bereket Vakfı, Özbağ Vakfı, İlim Yayma Vakfı, İslami İlimler Vakfı, Ensar Vakfı, Türkiye Milli Kültür Vakfı, Ömer Derin Vakfı, İslam ve Milli Kültüre Hizmet Vakfı, Bağdatlılar Vakfı, Dağlılar Vakfı, Gümüşsoy Sevim Kuran Okutma Vakfı, Ulu Cami Vakfı, Güneşli Kuran ve Kuran İlimleri Vakfı, İslam’a Hizmet Vakfı, Ankara Kültür ve Eğitim Vakfı, Aziz Mahmut Hüdayi Vakfı, Hanımlar Eğitim ve Kültür Vakfı, Seyyid Burhaneddin Vakfı, İlim ve Fazilet Vakfı, Birlik Vakfı, Nesil Vakfı, Şefkat Vakfı, Tevhid Vakfı, Vahdet Vakfı, İmadiye Vakfı, İlahiyat Vakfı, Kuranı Kerim Vakfı, Hakka Hizmet Vakfı, Med-Zehra Vakfı, Hak Yol Vakfı...

80’li yıllar İslam küçük burjuvazisinin geliştiği ve güçlendiği bir dönemdi. Suudi-Kuveyt finans kurumlarının Türkiye’ye gelmesi, Özal hükümetlerinin İslamcı sermaye çevrelerini geliştirmesi yeni İslamcı zenginlerin doğmasına neden oldu. Bu zenginler de “zekâtlarının” bir bölümünü bu vakıflara bağışlamaktaydı.

On Üçüncü Bölüm

ERBAKAN HAREKETİNİN PARA KAYNAKLARI

Suudi Kotası

1988 yılında Ürdün'ün Amman kentinde bir araya gelen İslam Ülkeleri Dışişleri Bakanları Toplantısı'nda, Suudi Arabistan bir öneri getirdi: "Her yıl hac farızasını yerine getirmek için binlerce insan Mekke'ye geliyor. Bu sayı her geçen yıl artıyor. Biz bu kadar kişinin ihtiyacını görecektir hizmetleri veremeyiz. Buna bir çare bulunmalıdır."

Çare bulundu: Her ülke, nüfusunun binde biri oranında hacı adayını, Mekke'ye gönderecekti. Bu oran üzerindeki hacı adaylarına Suudi Arabistan vize vermeyecekti.

1979 yılına kadar Türkiye'deki hacı adayları ya kendi özel arabası ile ya da kasaba ve illerindeki organizatörler aracılığıyla vize alıp Mekke'ye gidiyordu. Ancak hacı adaylarını götürme bahanesiyle dolandırıcılık olaylarında büyük artış olunca 1979 yılında devlet, çıkardığı bir kanun hükmünde kararname ile işe el koydu. Bu işi Diyanet İşleri Başkanlığı'na verdi. 1979-89 yılları arasında hacı adaylarını Diyanet İşleri Başkanlığı götürdü.

12 Eylül askeri darbesinin açtığı "efsunlu yollar" nedeniyle Türkiye'de İslami patlama oldu. Dolayısıyla hacı olmak isteyen Müslüman sayısı çok arttı. Diyanet İşleri Başkanlığı işin altından kalkamadı. Kendisine yardımcı olacak şirketlere ihtiyaç duydu. "En az beş yıllık geçmişi, bir milyon dolar girdisi olan, A tipi seyahat acentesi belgesine sahip, Türkiye Seyahat Acenteleri Birliği'ne üye, şirketlere kontenjan vereceğim," dedi. Yüzde 30'luk kontenjanı, 1989 yılında özel şirketlere verdi.

Yıl 1994. Türkiye'nin nüfusu 58 milyon. Suudi Arabistan kafasına göre Türkiye ancak 58 bin hacı adayını Mekke'ye gönderebilecekti...

Diyanet 58 bin hacı adayının 20 binini özel şirketlere verdi. Beş yıllık geçmişi olan, bir milyon dolar girdisi olan Ten-Tur, Pamfilya Tur, Duru Turizm gibi 58 firma bu 20 bin kişiyi kapasitesine göre paylaştı.

Hicaz Tur, Kervan Tur gibi İslamcı turizm şirketleri Diyanet'e ateş püskürdü. Çünkü bu İslamcı şirketler istenen şartları yerine getiremiyorlardı. Bu sebeple veryansın ettiler: "Bu şirketlerin sahipleri mason ve Yahudi. Masonlar, Yahudiler bizim hacılarımızı nasıl Kâbe'ye götürür? Bunlar 'çıplak turizm' yapıyorlar. Bunların hacı adaylarını Kâbe'ye götürmesine nasıl izin veriliyor?" Neredeyse günah demeye getiriyorlardı.

İslamcı turizm acenteleri, gerekli şartları yerine getiren Van Der Zee'yi nedense ayrı tutuyorlardı. Çünkü Van Der Zee, Diyanet'in istediği şartları yerine getiren tek İslamcı turizm şirketi idi. Ancak Van Der Zee, şirketlere verilen 20 bin kişilik kontenjanın çok az bir kısmını Mekke'ye götürüyordu: 63 kişi.

Tuhaf bir durum... Bir milyon dolarlık girdisi vardı. Çıplak turist de getirmiyordu ve sadece 63 kişiyi hacca götürüyordu! Eee, parayı nereden kazanıyordu? Bunda bir iş vardı...

Genel Merkezdeki Şirket

Bakalım bu iş nasıl oluyordu? Biraz gerilere gidip iki gazete haberini alt alta yazalım:

İlk haber 28 Mayıs 1990 tarihli *Milliyet*'ten: "Refah Partisi Genel Merkezi binası içinde 'Milli Görüş Hac Organizasyonu' adı altında faaliyet gösteren özel bir şirket aracılığıyla Suudi Arabistan'a on bin dolayında hacı adayı gönderildiği öğrenildi. 16 Şubat'ta faaliyete başlayan ETAŞ Turizm A.Ş.'nin sahibi Beşir Darçın, AKA TUR'la birlikte gerçekleştirdikleri hac seferini önceki gün düzenlenen iki charter uçak seferiyle tamamladıklarını söyledi. Darçın, hacı adaylarını uçak, konaklama, 'ayak bastı' ve araç paraları da dahil olmak üzere 1500 dolar karşılığında gönderdiklerini belirtti.

Van Der Zee firması ve parti genel merkez binasının da sahiplerinden olan Beşir Darçın'la birlikte, 'Milli Görüş Hac Organizasyonu'nu yürüten AKA TUR ortaklarından Muktedir Ballı da, 'Onlar bize müşteri temininde yardımcı oluyorlar. Kontenjan sağlama ve uçak temini gibi şeyler bütünüyle bize ait,' dedi. Darçın'ın hacca sefer düzenleme yetkisi bulunmadığına işaret eden Ballı, 'Turizm Bakanlığı'ndan dokuz acente ile birlikte kontenjanı biz aldık' diye konuştu. Ballı, bu yıl on bin dolayında hacı adayı gönderdiklerini sözlerine ekledi."

Haberin tarihi 28 Mayıs 1990. Yani bu tarihte Van Der Zee istenen gerekli şartları yerine getiremediği için hacı adaylarını

kendisi götüremiyordu. Refah Partisi Genel Merkezi ile aynı binayı kullandığına göre herhalde parti sayesinde bulunduğu hacı adaylarını AKA TUR firması ile anlaşarak Kâbe'ye götürüyordu. RP'liler henüz yeni yeni "hac ticaretini" öğrenmekteydi!..

Aradan birkaç yıl geçince Van Der Zee gerekli şartları yerine getirdi. Ancak bu kez kontenjandan aldığı hacı adayı sayısı çok düşüktü: 63. Soruyu anımsayalım; Peki, parayı nasıl kazanıyordu?

Önce, ikinci gazete haberimizi 14 Mayıs 1992 tarihli *Hürriyet*'ten okuyalım: "Suudi Arabistan, Türkiye'ye uyguladığı kotayı Refah Partisi'ne yakınlığı ile bilinen ve RP Genel Merkezi'nde bürosu bulunan Van Der Zee şirketi için bozdu. Suudi Arabistan bu şirkete ek 5000 hac vizesi verdi. Böylece şirketin bu yolla yaklaşık 19 milyar lira gelir sağlama olanağı doğdu. RP Genel Başkanı Necmettin Erbakan'ın Suudi Arabistanlı yetkililerle temas kurarak Van Der Zee'ye kota ayrılmasını sağladığı ileri sürüldü. Bu yıl Diyanet Vakfı hacca 66 bin Türk gönderebilecek." Haberin tarihini bir kez daha anımsatalım: 14 Mayıs 1992.

Bu küçük haberlerle o günlerde kimse ilgilenmedi. Ancak 27 Mart 1994 tarihinde yapılacak yerel seçimlere iki ay kala *Cumhuriyet* gazetesinin manşetten verdiği haber, Türkiye gündemini belirledi: "Suudiler, Refah Partisi'ne 5000 kişilik hac kontenjanı verdiler!" Evet, Suudiler 1994 yılında tıpkı geçmiş yıllarda olduğu gibi yine Refah Partisi'ne 5000 kişilik hac kontenjanı vermişti. Suudiler, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne, "Nüfusunuzun binde biri kadar hacı adayı gönderin. Yoksa diğerlerinin hiçbirine vize veremeyiz," diyor, öte yandan Refah Partisi'ne 5000 kişilik özel kontenjan veriyordu!

SHP Genel Başkanı, Başbakan Yardımcısı Murat Karayalçın, "Bu 5000 kişilik kontenjan neden TC Devleti'ne değil de Refah Partisi'ne veriliyor?" diye sordu. Yanıtı RP Genel Başkan Yardımcısı Abdullah Gül verdi: "Genel Başkanımız Suudi Arabistan'daki itibarını Türkiye için kullanmıştır."

Türkiye Seyahat Acenteleri Birliği Yönetim Kurulu üyesi Çetin Gürcün, "RP'nin Suudilerle anlaşarak özel kontenjan alması Türkiye'nin onurunu zedeleyen bir olaydır. Çünkü bizim devletimiz kontenjan artırılması için Suudi Arabistan'a başvurmuş, istek reddedilmiştir. Peki, o halde neden RP'ye kontenjan verilmektedir?" diye konuştu... Erbakan ise eleştirileri, "Daha

çok vatandaşın hacca gitmesini sağlamak RP'nin işidir. Hacca götürmek turizm şirketlerinin işidir. Biz turizm şirketi değiliz," diye yanıtladı!..

Suudilerden RP'ye Yılda 300 Milyar!

Erbakan'ın bu hayrının karşılığı yaklaşık 300 milyardı!

Diyanet İşleri Başkanlığı 1993 yılında bir hacı adayından 1580 dolar alıyordu. 1994 yılında ise (dolar bazında bir masraf artışı olmamasına rağmen) 1725 dolar aldı. Bir hacının bıraktığı net kâr ise 1993'e göre 700 dolardı.

Van Der Zee ise hacı başına 1994 yılında 1800 dolar topladı. Dolayısıyla bir hacıdan elde ettiği kâr daha fazlaydı. Van Der Zee'nin hacı başına 800 dolar kâr elde ettiğini düşünürsek; Suudilerin verdiği 5000 kontenjandan, RP dört milyon dolar para kazanıyordu.

TBMM Partilerin ve Liderlerin Mal Varlıklarını Araştırma Komisyonu Beşir Darçın-Necmettin Erbakan ilişkisini araştırdı. İlk buldukları, Suudi Arabistan tarafından RP'ye tanınan hac kontenjanından dört yıl içinde 60 bin kişiden 200 milyar liralık Konut Fonu vurgunu yapıldığıydı. Hacı adaylarından alınan 100'er dolarlık fonlar da cebe atılmıştı!

O halde Van Der Zee'nin o yıllarda kazandığı parayı bir düşünün siz!.. Üstelik buna umre gezileri dahil değil...

Dört milyon dolar, Van Der Zee'nin Türkiye'den götürdüğü hacılardan elde ettiği kazançtı. Peki, Refah Partisi'nin Avrupa'daki yan kuruluşu Milli Görüş Teşkilatı'nın Almanya'dan, Hollanda'dan, İsviçre'den Kâbe'ye götürdüğü hacılardan elde ettiği para? Milli Görüş Teşkilatı 1993 yılında sadece Almanya'dan 4497 hacı götürmüştü. Milli Görüş'ün, dolayısıyla Refah Partisi'nin kazandığı paraları siz hesaplayın! Üstelik Suudilerin Milli Görüş'ten masraflar için para almadığı söyleniyordu... Suudiler sayesinde Van Der Zee'nin dolayısıyla Refah Partisi'nin kasasına her yıl yaklaşık milyonlarca dolar girmektedir!..

Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin, RP'ye verdiği Hazine yardım miktarı ise 1,5 milyardı!..

Yahudilerden Alınan Şirket

Van Der Zee bir dönem Refah Partisi Genel Merkezi'nde faaliyetlerini sürdürdü. Ancak bu, Van Der Zee'nin RP'nin

malı olduğu anlamına gelmezdi. Tıpkı Milli Nizam Partisi kapandıktan sonra kurulan İPA Gıda ve İhtiyaç Maddeleri Pazarlama A.Ş., Nidaş Neşriyat, Yeni Neşriyat şirketleri gibi...

Tıpkı MSP Genel Merkezi ile aynı binayı paylaşan Mila, Milsan Sanayi, Mades Holding, Heka Dış Ticaret şirketleri gibi...

Van Der Zee'nin ilanlarının hep *Milli Gazete'*de çıkması da kuşkusuz tesadüfiydi!

MNP kapatıldığında parti yöneticileri tek bir sandalye bile kurtaramamışlardı. Çünkü devlet kapatılan siyasi partilerin mallarına el koyuyordu. MSP'de olduğu gibi RP yöneticileri de bu işleri artık defterine uydurmuşlardı! Şirketler partinin değil partilinin oldu!...

O halde biz de "defterine uyduralım"; Van Der Zee, RP'nin değil, Erbakan Hareketi'nin şirketi diyelim!

Gelelim Van Der Zee şirketinin kuruluş öyküsüne:

Tarih 12 Mart 1959. Yer İzmir Üçüncü Noterliği binası. Felemenk (Hollanda) devleti tebaasından Yahudi William Van Der Zee, TC vatandaşı Bayan Rene William Van Der Zee ile TC vatandaşı Hakkı Şevki Lugal, Van Der Zee Seyahat Servisi Limited Şirketini kurup notere onaylattı.

29 Ocak 1960 tarihli Ticaret Sicili kayıt beyannamesi şöyleydi:

Ticaret Sicil No: 9440

Tabiyeti: TC

Sermayesi: 200 bin TL

İşthal mevzu: Dahilde-hariçte bilumum uçak, vapur, bilet satışları, turizm ve nakliyat işleri

Merkezi: İstanbul, Galata Anadolu Sigorta Han, Kat 3 No 72

Şubeleri: Ankara-İzmir

Hükmi Şahsın İstanbul Müdürü: Calusa

Ankara Müdürü: Mehmet Cantaş (TC vatandaşı)

İzmir Müdürü: Mario Cohen (Yunanistan vatandaşı) vs. vs.

Şirket sermayesi 200 hisseye ayrıldı: 45 hisse karşılığı 90 bin lira William Van Der Zee'ye, 25 hisseye karşılık 50 bin lira Bayan Rene William Van Der Zee'ye, 30 hisseye karşılık 60 bin lira da Hakkı Şevki Lugal'a aitti. Bay ve Bayan Van Der Zee birkaç yıl sonra şirketlerini elden çıkardı.

Şirketin kayıtlarına baktığınızda karşınıza yaklaşık 200 sayfalık belge çıkar. Ayrıntılara girmeye gerek yok. Van Der Zee'nin son sahipleri Tekin Kaya Yalçın ve Murat Yalçın 16 Mart 1990 tarihinde 180 bin adet hisselerini, 900 milyon lira karşılığında

Beşir Darçın'a, 20 bin adet hisseyi ise 100 milyon lira karşılığında Orhan İnık'e sattı.

Van Der Zee'nin yeni sahibi, RP Genel Merkezi'nin bulunduğu (Ziya Bey Cad. İkinci Sokak No: 24 Balgat) Etaş İşhanı'nın ve RP Genel Merkezi'nin karşısında bulunan Yeni İşhanı'nın sahibi olan Beşir Darçın'dı. Bu ikinci binada RP'nin yan kuruluşları, Hukukçular Derneği (HUDER); Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Merkezi (ESAM); Milli Gazete Ankara Temsilciliği; Teknik Elemanlar Derneği (TEK-DER); Yeni Nesil Gazetesi Ankara Temsilciliği; Sağlıkçılar Derneği (SAĞLIK-DER); Milli Haber Ajansı; Mahalli İdareler Derneği ile Sürüm Anonim Şirketi (Sürtaş) bulunuyordu.

Sürtaş'ın ortakları Mehmet Büyükkıvanç, Adnan Simiz, Mahir Tozoğlu, Fikret Erçoban ile Beşir Darçın idi. Yönetim Kurulu Başkanı ve tek yetkili isim, Beşir Darçın'dı.

Bitmedi. RP Genel Merkezi'nin bulunduğu Ziya Bey Caddesi'nin Üçüncü Sokak Numara 12'deki üç katlı binanın sahibi de yine Beşir Darçın'dı. RP, bu binada basın toplantıları ve parti toplantıları düzenliyordu. ETAŞ A.Ş. Konya Un Fabrikası gibi şirketlere sahip Beşir Darçın'ın mal varlığı saymakla bitmiyordu.

Beşir Darçın'ın dört şirketi vardı. Darçın Gelir Vergisi mükellefi değildi, sadece şirketleri üzerinden Kurumlar Vergisi veriyordu. İsterseniz neler ödediğine bir bakalım:

Van Der Zee 1989 ve 1990 yıllarında hiç kazanç göstermedi, dolayısıyla vergi ödemedi. 1991'de 44 milyon 485 bin lira, 1992'de 104 milyon lira, 1993'te 170 milyon lira Kurumlar Vergisi verdi.

Sürtaş A.Ş. ise 1989-1994 yıllarında her sene aynı vergiyi ödedi: 11 milyon 702 bin lira.

ETAŞ beş yıl hiç vergi vermedi. Konya Un Fabrikası 1992 yılında 364 milyon 627 bin lira vergi verirken 1993'te bu rakam 357 bin liraya düştü. Erbakan ve Refah Partisi ile ilgili her parasal olayda bir şekilde Beşir Darçın'ın ismine rastlanıyordu.

İşte bir örnek:

Milliyet gazetesi köşe yazarı Yalçın Doğan'ın 8 Şubat 1994 tarihli yazısında da Beşir Darçın'ın adı şöyle geçti:

Tarih: 7 Nisan 1989

Çekin değeri: 500 bin dolar

Çeki gönderen: Uluslararası İslam'a Çağrı Cemiyeti.

Çekin numarası: 0339848-00002177194

Çekin gönderildiği adres: Güven Sok. No: 28/2 Ankara
(Erbakan'ın ev adresi)

Çekin üzerinde yazılı isim: Necmettin Erbakan.

Çeki alan: Beşir Darçın!

Uluslararası İslam'a Çağrı Cemiyeti, Refah Partisi Genel Başkanı Necmettin Erbakan'a 500 bin dolar göndermişti. Erbakan çeki ciro etmişti; parayı gidip Beşir Darçın almıştı.

Siyasi Partiler Kanunu'nun 79. maddesine göre, Erbakan'ın yabancı devletlerden, kuruluşlardan, kurumlardan para alması gerekiyordu!

Sahi, Kim Bu Beşir Darçın?

Adını ilk kez 1992 Ekimi'nin son günlerinde duydum. Ankara'da 2000'e Doğru dergisinde çalışıyor, Refah Partisi'nin parasal kaynaklarını araştırıyordum. Refah Partisi Merkez Karar ve Yönetim Kurulu üyesi bir yönetici, parasal konularda tek söz sahibinin Erbakan ile Beşir Darçın olduğunu söyledi. Halbuki RP'nin muhasibi, tıpkı MSP'de olduğu gibi Abdürrahim Bezci'ydi, Ancak Bezci MSP'de olduğu gibi partinin para işlerini yine İzmit'ten idare ediyordu! Zaten yaşlıydı ve partinin sadece önemli toplantılarına katılmak için Ankara'ya geliyordu. Yani aslında Bezci kâğıt üzerinde muhasip gözüküyordu... Tıpkı 70'li yıllarda MSP'nin para işlerine Genel İdare Kurulu Üyesi Mazhar Gürgen Bayatlı'nın baktığı gibi, bu kez bu işlerin sorumlusu Beşir Darçın'dı.

Bayatlı da tıpkı Beşir Darçın gibi birçok şirketin sahibi gözüküyordu. Hatta "ne olur ne olmaz" diye MSP'de bir süre sonra Bayatlı'yı partinin Genel İdare Kurulu'ndan bile çıkarmışlardı!.. Görünen o ki, "Erbakan Hareketi"nin gizli kasaları 70'li yıllarda Bayatlı, 80 ve 90'lı yıllarda Beşir Darçın'dı...

Beşir Darçın hakkında şunları öğrenmiştim: Ankara Ulus'ta köhne dükkânlarında terzilik yaparken MSP'nin Ankara İl Teşkilatı'nın kurulmasında aktif rol aldı. Zeki, atak biri olarak göze batıyordu. MSP Çankaya İlçe Başkanlığı'na kadar yükseldi.

MSP kapatılınca bu kez Refah Partisi'nin Ankara İl Teşkilatı'nın kurulmasını perde arkasından yürüttü. RP'ye sadece üyeydi...

“Erbakan’ın Danışmanıyım”

Beşir Darçın, Erbakan’ın danışmanı olduğunu söylüyordu. RP’li üst düzey yöneticinin Beşir Darçın’ın adını vermesinden sonra Darçın’ın adını partiden çok kişiye sordum. Darçın’ı tanıyan kişi sayısı azdı. Veya tanımazlıktan geliyorlardı! Tanıyanlar hep aynı sözleri tekrarlıyordu: “RP’nin para işlerine bakar. Erbakan’ın partide en güvendiği kişilerden biridir.”

Beşir Darçın arkasına RP’yi almasa trilyonu geçen mal varlığına kavuşamazdı herhalde. Öyle ya, 1980’in başına kadar Ulus’ta terzilik yapıyordu.

Ankara 1 No.’lu Sıkıyönetim Mahkemesi’nde, MSP’nin “gizli kasası” Gürgen Mazhar Bayatlı’ya şirketleri nasıl kurduğu, binaları nasıl aldığı sorulduğunda, Bayatlı, “Borç aldım,” yanıtını vermişti. Üstelik borç aldığı kişilerin tek tek isimlerini de veriyordu!

Türkiye’de öyle bir sistem yok ki, borç verdiğini söyleyen şahsa, “Sen nereden buldun?” diye sorulup araştırılsın.

Beşir Darçın’a da “Bu kadar parayı terzilikten mi kazandın?” diye sorarsanız, kuşkusuz borç aldığını söyleyecektir!

Beşir Darçın’ın adını “Erbakan’ın gizli kasası” diye 8 Kasım 1992 tarihinde *2000’e Doğru* dergisinde yazdım. Van Der Zee şirketinin sahibi olduğunu, yurtiçinde ve yurtdışında hacı ticareti yaptığını belirttim.

Beşir Darçın’a RP’nin para işlerine bakıp bakmadığını da sordum. O da şöyle yanıtladı: “RP’nin Genel Başkan Yardımcısı avukat Rıza Ulucak var. Partinin mali işlerinden o sorumludur. Bu soruyu ona sorun. Bana sormanız bankanın işlerini veznedara sormaya benzer. RP’de görevim, Erbakan Hoca’nın danışmanlığıdır. Çeşitli konularda danışmanlık yapıyorum. Şirketim Sürtaş var, bu arada mali danışmanlık yaptığım da olmuştur. Bundan başka ilişkim yok. Size kim söyledi ise sathi bilgiler vermiş. Bu haberi yazmamanızı isterim, çünkü ciddiyetinize gölge düşürür!”

Madem para işlerini Rıza Ulucak biliyordu, Genel Merkez’e gidip Ulucak’ı buldum. RP Genel Başkan Yardımcısı Ulucak, “Bunu bizim muhasip bilir. Benimle ilgili bir durum değil. Para işleriyle ilgili bir tek arkadaş vardır o da muhasibimiz Abdürrahim Bezci’dir,” dedi. Yazdığım gibi Abdürrahim Bezci de İzmit’te yaşıyordu! Telefonla ulaştığımda, “Bu işler telefonla olmaz, Ankara’ya gelip evraklara bakayım öyle konuşalım,” diye yanıt verdi.

Ancak anlamıştım artık: Muhasip Bezci RP'nin bu kadar karmaşık para ilişkilerinin altından kalkacak biri değildi. Zaten Recai Kutan, Bezci'yi şöyle tanımlıyordu: "Ehli tabiat biri. Yesin, yedirsin. Çok güzel salata ve cacık yapar!"

Bezci kâğıt üzerinde muhasipti...

Erbakan'ın Tefecileri

2000'e *Dergisi*'ndeki haberimden bir ay sonra:

3 Aralık 1992 tarihli *Aktüel* dergisinde "Erbakan'ın Tefecileri" başlıklı bir haber yayımlandı. Başkahraman yine Beşir Darçın'dı. Beşir Darçın medyanın gündemine gelmişti...

Çınarlar, Konya'nın en köklü ve zengin ailelerinden biriydi. Çevrelerinde yardımseverlikleriyle tanınırlardı, bir de dini bütünlükleriyle. Necmettin Erbakan'ı destekleyip Konya'dan bağımsız milletvekili seçilmesini sağlamakla kalmamışlar, MSP ve RP'ye büyük maddi yardımlar yapmışlardı.

Çınar ailesinin reisi Süleyman Çınar 1990 yılında paraya sıkıştı. Acilen bir milyar liraya ihtiyacı vardı. Bankalardaki işlemler için bile gereken zaman yoktu. Parayı bulmanın bir yolunu biliyordu. RP Genel Merkezi'ndeki "Beşir Dayı'ya", yani Beşir Darçın'a gitti. Konuştular ve anlaştılar...

Beşir Darçın, Osman Akgün (bir dönem Erbakan'ın şoförlüğünü ve korumasını yaptı) adlı bir kişiyi daha devreye soktu. Süleyman Çınar, Beşir Darçın ve Osman Akgün arasında bir protokol hazırlandı.

Protokole şunlar yazıldı: Osman Akgün, Süleyman Çınar'a 1 milyar lira borç verecekti. Süleyman Çınar 30 gün sonra bu borcu Osman Akgün'e 1 milyar 104 milyon lira olarak ödeyecekti. Yani aylık yüzde 10 faiz alınacaktı. Taraflar protokolü imzaladılar. Süleyman Çınar 1 milyar lirayı alıp Konya'ya döndü. (Bu arada "hani faiz haramdı" diye sormayın lütfen!) Buraya kadar olanlar basit bir tefecilik öyküsüydü. Ancak olaylar bundan sonra biraz değişti: Süleyman Çınar protokolde yazılı olduğu gibi bir ay sonra 1 milyar 104 milyon lirayı getirip Osman Akgün'e teslim etti. Fakat işleri bir türlü düzelmedi ve bir süre sonra yine nakit paraya sıkıştı. Aynı protokolle Beşir Darçın ve Osman Akgün'den 1 milyar lira daha aldı. Artık alışmıştı, sıkıştığında Darçın'a gidiyordu. Bir defasında 1 milyar lira alıp faizi ile birlikte 2 milyar 208 milyon ödedi.

Ve sonunda Süleyman Çınar tökezledi. 800 milyon lira almıştı ve ödeyemiyordu. Çınar ailesinin ekonomik durumları

oldukça kötüleşti. Beşir Darçın ile Osman Akgün, Çınar ailesine bir "iyilik" daha yaptılar: 1990 yılının Ağustos ayının 2'sinden başlayarak, izleyen ayların 8, 13, 21'inde ve son Aralık ayının 8'inde imzalanan protokollerle Çınar ailesinin 800 milyonluk borcu tam iki milyar 800 milyon liraya ulaştı. Süleyman Çınar aldığı borcun faizlerini ödeyebilmek ve bu arada ticaret yapıp işlerini toparlayabilmek için borç üstüne borç aldı. Sonunda ipin ucunu iyice kaçırıp başkalarına da borçlandı: Korkut Özal ve Mustafa Topbaş'ın ortakları arasında olduğu Bern Dış Ticaret'e 15 gayrimenkul karşılığı 11 milyar 125 milyon; Faisal Finans Kurumu, Al-Baraka Türk Özel Finans Kurumu, Esbank, Halkbank, Vakıflar ve Garanti Bankası'na ise toplam 35 milyar lira. Çınar ailesinin 41 parça gayrimenkulü ve Toroslar Un Fabrikası 1991 yılında iyiden iyiye tehlike sinyali vermeye başladı. Süleyman Çınar partili arkadaşlarına ve kendisine güveniyor, alacaklarını tahsil etmeye, fabrikanın üretimini artırmaya çalışıyordu...

İşte o günlerde Beşir Darçın, Süleyman Çınar'ı aradı; "Bankalar mallarına haciz getirecek. Mallarını korumak için bize genel vekâletname ver. Bunalımı atlatana kadar hiç olmazsa malına mülküne bir şey olmasın, biz sahip çıkalım. Bu arada fabrikayı işletiriz, işleri yoluna koyup bize olan borcunu aldıktan sonra ne zaman istersen yine sana döndürürüz," dedi.

Süleyman Çınar bu teklifi tereddütsüz kabul etti. Beşir Darçın gibi partilisine güvenmeyip de kime güvenecekti! Ailenin diğer fertlerinin, "Yardım edecek olan yardım eder, niye malımızı mülkümüzü elimizden alıyorlar?" uyarılarını bile dinlemedi. "Hepsi Müslüman partili insanlar, bunlardan bize zarar gelir mi?" dedi.

Süleyman Çınar dava arkadaşlarına güveniyordu, özellikle de Erbakan Hoca'ya. Partililerin mali konularda Erbakan Hoca'dan habersiz hiçbir tasarrufta bulunmayacağını çok iyi biliyordu. Üstelik Erbakan Hoca onun yakın dostuydu. Erbakan'ın maziye dayanan bir de vefa borcu vardı kendisine. Konya'dan bağımsız milletvekili seçilmesi için çok çalışmıştı. Paralar akıtmıştı.

Ve hazin son:

Süleyman Çınar bir alacağını tahsil etmek için gittiği Ayvalık'ta trafik kazasında yaşama veda etti. Süleyman Çınar ölür ölmez daha Çınar ailesi taze acılarıyla perişan iken, Beşir Darçın ile Osman Akgün aileye ait gayrimenkulleri sattı ve

Toroslar Un Fabrikası'nın üzerine oturdular! Adını da değiştirip Konya Un Fabrikası koydular. 31 Aralık 1991 tarihli 2935 sayılı *Ticaret Sicil* gazetesinde yayımlanan şirket ana sözleşmesinde bu fabrikanın iki ortağı vardır: Beşir Darçın ve Osman Akgün. Bitmedi, Konya Un Temmuz 2008'de anonim şirket oldu. Altı milyon TL sermayeli şirketin ortaklık yapısı ve sermaye payları şöyleydi! Fatih Erbakan (Erbakan'ın oğlu) 300 bin TL, Mehmet Altınöz (Erbakan damadı) 200 bin TL, Beşir Darçın 3.000.000, Adnan Simit 1.100.000 TL, Osman Akgün 1.000.000, Mehmet Büyükkıvanç 400 bin TL. 2010'da Büyükkıvanç hissesini damat Altınöz'e devretti...

Çınar ailesinin Beşir Darçın ile Osman Akgün'e borcu üç milyardı. Ancak Darçın ile Akgün, Çınar ailesinin 25 milyarlık varlığına el koymuşlardı! Çınar ailesi çok üzgündü; iki acı olay üst üste gelmişti: "Biz mutlu bir aileydik, ama şimdi yaşıyor muyuz, yoksa ölüyor muyuz belli değil. Fabrikamızı çaldılar. Bize hiç haber vermeden hırsız gibi evimize girdiler, Süleyman Çınar'ın özel eşyalarına varana dek topladılar. Bize gelip, 'Özel eşyalarınızı alın,' bile demediler. Bizim ağırmıza giden bu. Onlardan birini çağırdık, 'Bak Erbakan'a mı, Beşir mi kime söylersen söyle, Süleyman Çınar'ın özel eşyalarını istiyoruz,' dedik. Hiç cevap vermediler. Televizyon videoya kadar haciz ettirmişler. Onlara çok saygı duyardık, inanırdık, güvenirdik, şimdi düşünüyoruz kim bunlar? Bankacı mı, tefeci mi, kim?" (*Aktüel*, 3.12.1992)

Çınar ailesi Erbakan'a mektup da yazdı. Yazdıkları mektupta başlarına gelenleri ayrıntılarıyla anlattıktan sonra, "bırakın faizi, o karalanan 'batıl' bankaların faizlerinden ve haciz yöntemlerinden katbekat acımasız bir faiz uygulandığını" belirttiler.

Çınar ailesi 500 yıllık aile olduklarını ve özel eşyalarının verilmesini istedi. Ancak hiçbir şey alamadılar...

Bir not eklemeliyim: Erbakan vefat ettikten sonra üç çocuğu mal paylaşımı konusunda mahkemelik oldu. Zeynep Erbakan, iki kardeşi Elif Erbakan (Altınöz) ile Fatih Erbakan'dan mal varlığını kaçırdıkları iddiasıyla davacı oldu. Ankara 2. Sulh Mahkemesi'ne 06.03.2012'de verdiği dilekçede şikâyetçi olduğu isimler arasında Beşin Darçın, Osman Akgün, Adnan Simit, Ali Vural gibi isimler de vardı. Sayılan mal varlıklarından biri de, Konya Un Fabrikası'ydı!...

Kurban Vurgunu

Beşir Darçın çok “becerikli” işadamıydı. Darçın’ın bir küçük faaliyetinden daha bahsetmeden geçmek olmaz. Yoksul Müslümanların inançlarını nasıl paraya dönüştüreceğini Beşir Darçın herhalde çok iyi biliyordu.

O yıllarda *Milli Gazete*’de her Kurban Bayramı’na on-on beş gün kala ilan yayımlanıyordu. Altındaki imzada “Kurban Hizmeti Organizasyonu” yazıyordu.

Organizasyonun başındaki iki kişinin adları da bu ilanlarda belirtilmekte: Beşir Darçın ve yardımcısı Adnan Simit.

Beşir Darçın’ı tanıyorsunuz. Adnan Simit, Van Der Zee’nin Ankara’daki temsilcisi! Darçın’ın şirketlerinde yönetim kurulu üyeliği görevleri vardı. Dönelim ilana...

Beşir Darçın Müslümanlara seslenerek kurban kesmeyip bankada açılan şahsi hesabına bir milyon lira göndermelerini istiyordu. Siz parayı Beşir Darçın’ın bankadaki hesabına yatırıyorsunuz, organizasyon sizin adınıza kurban kesiyordu. Bu kurbanları da Bosna-Hersek’e, Azerbaycan’a, Abhazya’ya gönderiyorlardı. 1993 yılındaki “Kurban kampanyasına sen de katıl!” ilanı altında Erzincan Depremi nedeniyle Erzincan’a ve Güneydoğu’daki yoksul insanlara da kurban etleri gönderileceği bildiriliyordu.

Ne müthiş bir buluş değil mi? Ne kadar insancıl! Ne çok sevap kazanmışlardır!

Bu olayı *Aydınlık* gazetesi muhabiri Selami İnce araştırdı. Yapı Kredi Bankası İstanbul Şubesi’ne birçok partili partisiz Müslüman para yatırmıştı. Ancak ortada kesilen kurban yoktu. *Aydınlık* gazetesi muhabiri Selami İnce, Suudi Arabistan’a giden Beşir Darçın’a gönderdiği şu soruların yanıtını alamamıştı:

- Üç yıldır *Milli Gazete*’ye verilen ilanlarla kaç para toplandı?
- Bu paraların ne kadarı ile kurban kesildi?
- Kesildi ise hangi şehirlerde kesildi ve kaç kişiye dağıtıldı?

Muhabir Selami İnce’nin araştırmasına göre kurban kesilme-mişti! Dışişleri Bakanlığı söylenen ülkelere böyle bir yardımın yapılmadığını, yapıldı ise mutlaka haberlerinin olması gerektiğini söyledi. Ortada kesilen kurban yoktu.

Şöyle diyordu ilanda Beşir Darçın:

“Aşağıdaki banka hesap numarasına bir milyon lira yatıran herkesin, en iyi kurbanı kesmiş olması, İslami usule uygun şekilde, en güzel tarzda kesilmesi, yurdumuzda (Erzincan,

Güneydoğu vs.) ve yurtdışındaki (Bosna-Hersek, Azerbaycan, Abhazya vs.) en fazla ihtiyacı bulunan kimselere ulaştırılması, kurban sevabına ilaveten ayrıca cihat sevabı alması ve bütün bu seaplara zahmet çekmeden nail olması için kurban organizasyonu en hayırlı hizmeti yapacaktır.”

İnsanın “bu kadar da olur mu” diyeceği geliyor. Ama oluyor işte, hem de “cihat” adına oluyor...

Türk Hava Kurumu Genel Başkanı Prof. Atilla Taçoğlu’nun 19 Temmuz 1993 tarihinde yaptığı açıklamaya göre bir yılda tarikat ve İslamcı kuruluşlar bir trilyon liralık kurban derisi toplamışlardı...

Refah Partisi acaba kaç milyarlık bir pay aldı bu sevaptan...

Bitmedi. Refah Partisi’nde “bir Beşir Darçın” yoktu...

Süleyman Mercümecek Vakası

Erbakan’ın bir gizli kasası da Süleyman Mercümecek’ti.

1995 Genel Seçimleri öncesinde Türkiye’de Bosna’daki soykırım gündemdeydi. Elbette Bosna olayını en çok siyasallaştıran Erbakan’dı. Haklı olarak Bosna’da Müslümanların katledildiğini sürekli gündemde tuttu, hükümeti sessiz kalmakla suçladı. Refah’ın Bosna mitingleri hıncının doldu, meydanlarda yeşil bayraklar göze çarpıyordu. Kalabalık cihat istiyordu.

Zaten Bosna’da yaşananlara müdahale etmek için Milli Görüş asker de topladı. Refah Partili militanlar Bosna’da Sırlara karşı mücahitlik yaptı. Adı daha sonra bambaşka bir nedenle ön plana çıkacak bir dernek Bosna için yardım topluyordu: İnsan Hak ve Hürriyetleri İnsani Yardım Vakfı, yani İHH.

Toplanan yardımlar Erbakan’ın gösterdiği kişilere veriliyor, bu isimle Bosna’ya paraları elden götürüyordu. Ya da herkes öyle sanıyordu.

Fatih Cumhuriyet Savcılığı toplanan yardımlarla ilgili soruşturma başlattı. Paraların toplandığı isim olarak Süleyman Mercümecek’in hesaplarına el koydu. Mercümecek’in çeşitli bankalarda 14 ayrı döviz hesabı çıktı. Mercümecek, 16 trilyon 548 milyar 500 milyon lira gibi inanılmaz bir rakamı kontrol ediyordu. Paralar Bosna için toplanmış ancak hiç yerine ulaşmamıştı.

Davanın son duruşması tam da seçim öncesine denk geldi. Mercümecek’in mahkûm olması neredeyse kesindi. Ancak seçim öncesi böyle bir mahkûmiyet RP’ye ciddi zarar verecekti.

Bir anda ilginç bir gelişme oldu. Mercümecek’in avukatı Fuat Sarıoğlu davadan çekildi. Mercümecek’e yine RP’den Faik Işık

vekâlet etmeye başladı. Işık, son duruşmada henüz dosyayı incelemediğini ve vakit istediğini söyleyince hâkim duruşmayı ertelemek zorunda kaldı. Seçimlerden sonra görülen duruşmada ise Süleyman Mercüme mahkûm oldu.

Dosya Yargıtay'a gitti. Sebep eksik soruşturmaydı. Çünkü yardım organizasyonunda daha pek çok isim vardı. Bu kişiler yurtdışındaydı. Ayrıca Bosnalı komutanlara da sorulmamıştı.

Yeniden görülen dava yıllarca sürdü. Senelerce yurtdışındaki Bosnalı komutanlar arandı. İfadeye çağırılan pek çok gönüllü gelmedi. Sonunda dava zamanaşımından düştü.

Mercüme'in avukatı Faik Işık 7 Ağustos 2011 günü *Hürriyet*'ten Toygun Atilla'ya davayla ilgili şunları söyledi: "Dosyayı çalışırken şunlara şahit oldum: Bizim arkadaşların Bosna'ya yardım diye topladığı paraların rahmetli Prof. Dr. Necmettin Erbakan'ın emriyle Körfez ülkelerinde repoya yatırıldığını, daha sonra bir kısmının Erbakan'ın uygun gördüğü yerlere harcandığını, aslında Erbakan'ın Marmara Bank, Exim Bank, TYT Bank gibi bazı batmış bankalarda parasının bulunduğunu, bu bankaların batması nedeniyle tahsilat problemi çektiğini şaşkınlıkla gördüm. Erbakan Hoca'nın yakınında bu işleri yöneten birkaç kişiye niçin repo yapıldığını, bunun haram olup olmadığını sorduğunda yanıtı şu oldu: 'Hocamız, Türkiye'deki cihat kazanılmadan başkalarına yardım edilmez, diyor. Onun için yardımların bir kısmı da burada harcandı,' cevabını aldım. Bana kısaca 'Savunmanı yap, bu işleri sorgulama' ultimatomu verdiler."

Mercüme olayı tam bir Deniz Feneri hikâyesiydi.

Ancak kol kırıldı yen içinde kaldı.

Paraların akıbeti Erbakan'ın sırrı oldu.

Yıllar sonra Erbakan'ın çocukları mal varlığı kavgası yapınca ortaya çıktı; mal varlığı arasında İstanbul Kanlıca'da on milyon dolarlık yalı gibi mallar çıktı. Ne diyelim...

Seçim Giderleri

Peki...

Bu kadar parayı RP ne yapıyordu? Sadece Erbakan'ın kişisel mal varlığı için harcandığını yazmak büyük haksızlık olur. Parti için de harcandı.

Bir örnek vermeliyim:

1 Kasım 1992 tarihinde 22 ilçede yerel ara seçimler yapıldı. Refah Partisi'nin bu mini seçimde yaklaşık yedi milyar lira

harcadığı ortaya çıktı. RP Genel Merkezi her ilçeye 207 milyon liralık bayrak ve afiş göndermişti. Erbakan'ın seçim gezileri için saati 770 dolardan helikopter kiralınmıştı. Erbakan bu helikopterle 30 saat uçmuştu. Ayrıca milletvekilleri ve MKYK üyelerinin gezilerinde bir milyar lira uçak ücreti ödenmişti. Seçim gezileri sırasındaki konvoy araçlarına 500 milyon liralık benzin, kapalı salon toplantılarına 150 milyon harcanmıştı. Kiralanan seçim bürolarına ise 500 milyon ödenmişti. Toplam 6 milyar 900 milyonluk masraf, Refah Partisi tarafından açıklanıyordu. Ya açıklanmayan giderler...

Mini bir seçime yedi milyar lira masraf yapan Refah Partisi acaba 1994 yerel seçimlerinde ne kadar para harcadı?

ANAP'ın adını sır gibi sakladığı bir banka müdürü Mesut Yılmaz'a, RP'nin 30 milyon doları Kuzey Kıbrıs'ta bir bankaya yatırdığını söyledi. Paranın Türkiye'ye transferi için Faisal Finans Kurumu aracılık yapacaktı!

Şurası bir gerçek ki, Türkiye'deki seçimlerde en fazla para harcayan partiydi Refah Partisi! Ancak bununla birlikte Erbakan Hareketi'ne milyarlar yağıyordu.

On Dördüncü Bölüm

AVRUPA'DAKİ

"ERBAKAN HAREKETİ"

A.M.G.T.

Milli Görüş yanlılarının yurtdışındaki uzantısı olan "Milli Görüş Teşkilatı" 1975 yılında "Türk Birliği" ve "Batı Berlin Türk Kültür ve Yardımlaşma Derneği" ile birleşti. 1977 yılında *Milli Gazete*'nin Avrupa'da yayımlanmasıyla birlikte Milli Görüş Teşkilatı, merkezini Berlin'den Köln'e nakletti.

Faaliyet alanının genişlemesi ve şube sayısının artması üzerine örgüt, "Avrupa Milli Görüş Teşkilatları" (AMGT) adını aldı. AMGT, gençlik arasında da örgütlenerek, "Avrupa İslamcı Gençlik Teşkilatı"nı faaliyete geçirdi.

12 Eylül Askeri Darbesi ile yurtiçindeki örgütsel yapının bozulması AMGT'nin faaliyetlerini daha önemli kıldı. Örgüt yasal bir kimlik kazanabilmek için Köln Mahkemesi'ne başvurdu. Mahkemenin onayı ile 20 Mayıs 1985 yılında AMGT resmen kuruldu.

Başkanlığa Osman Yumakoğlu seçildi. Yumakoğlu Türkiye'de iki üniversite bitirmişti: İlahiyat Fakültesi ve Hukuk Fakültesi. Bir süre Bursa'daki *Marmara* gazetesini çıkardı. Sonra Almanya'ya gelerek *Milli Gazete*'nin patronluğunu üstlendi. Aynı zamanda, "Osman Gazi İlim ve Kültür Yayımları Vakfı"nın başkanıydı.

AMGT'nin İkinci Başkanı ve Genel Sekreteri Ali Yüksel'di. İlahiyat Fakültesi mezunu Yüksel, Antalya ve Çatalca'da müftülük yaptı. Diyanet İşleri Başkanlığı Olgunlaştırma Dairesi Müdür Yardımcılığı görevinde bulundu. 1978 yılında Antalya'da Din Bilgisi ve Ahlak dersleri öğretmenliği yaparken ihtisas için Almanya'ya gitti. AMGT için imam hatiplik yaparken örgütün yasal kuruluşu ile birlikte genel sekreterliğe getirildi. 1991 genel seçimlerinde RP Antalya milletvekili adaylığına girdi. Kazanamadı.

Erbakan'ın Elçileri

Avrupa Milli Görüş Teşkilatı'nın yasal kimliğe kavuşması öyle kolay olmadı. Başta Almanya olmak üzere Avrupa'daki

Türk işçilerinin Milli Görüş fikrini benimsemesi, örgütlenmesi, Türkiye'ye kaynak aktarması için AMGT'nin derlenip düzenlenmesi ve yasallaşması fikri, Ankara İstihbarat Dil Okulu'ndaki tutuklulardan çıktı. Erbakan düğmeye bastı:

“AMGT'yi derleyip düzenlemek için Prof. Esat Coşan, Yahya Oğuz ve Cemalettin Kaplan Almanya'ya gitsin!”

Yahya Oğuz 70'li yıllarda Erbakan'ın sağ koluydu. Şeyhi Mehmet Zahit Kotku'nun emrine uyarak Sanayi Bakanlığı Müsteşarlığı'ndan ayrıldığı için 12 Eylül'ü kazasız belasız atlatan birkaç isimden biriydi.

Prof. Esat Coşan, Mehmet Zahit Kotku'nun damadıydı. Şeyh Kotku vefat edince Nakşibendi Şeyhliği tahtına oturdu.

Üçüncü isim Cemalettin Kaplan ise en renkli olanıydı: 1926 yılında Erzurum İspir ilçesi Dengiz Köyü'nde doğdu. Babası din hocasıydı. Babasından aldığı eğitimle imamlık yaptı. Askerden sonra dışarıdan ilkokul, ortaokul ve liseyi bitirdi. 1965 yılında İlahiyat Fakültesi'nden mezun oldu. Diyanet İşleri Bakanlığı'nda müfettişlik, personel başkanlığı, başkan yardımcılığı görevlerinde bulundu. 12 Mart Darbesi'nde Diyanet İşleri Başkanlığı'ndaki görevinden alınacağını düşünerek Adana müftüsü olmak istedi. 15 yıl bu görevde kaldı. İslam'a Hizmet Vakfı'nı kurdu. 1977 seçimlerinde MSP milletvekili adayı oldu, kazanamadı. 1981 yılında Erbakan'ın isteği ile Almanya'ya gitti.

Cemalettin Kaplan Almanya'ya gittiğinde en büyük yardımı Murat Bayrak adlı bir Türk işadamından gördü. Murat Bayrak, Kaplan'ın oturduğu, daha sonra bir katını (Ümmeti Muhammed) cami yaptığı apartman katının kirasını ödedi. Cemalettin Kaplan'ın iltica başvurusunun Alman hükümeti tarafından kabul edilmesi için çabalayan kişi yine Murat Bayrak'tı.

Peki Murat Bayrak kimdi?

Bayrak, Yugoslavya göçmeni bir Boşnak'tı. Alman Nazi Ordusu Yugoslavya'yı işgal ettiğinde onlarla işbirliği yapmıştı. Yugoslav Partizanlar, Nazileri ülkelerinden kovunca Murat Bayrak Türkiye'ye kaçtı. İddiaya göre savaş ganimetleri sayesinde kısa sürede zengin oldu. Bir dönem AP Çanakkale Milletvekili olarak Meclis'te bulundu. AP'liydi, ama antikomünist MHP'li ülkücülere ilk komando kampını kuran kişiydi! Ardından MHP'ye geçti. Parti kademelerinde hızla yükseldi; Genel İdare Kurulu üyesi oldu. 12 Eylül askeri darbesinde gözaltına alınmayan

tek MHP Genel İdare Kurulu üyesiydi! Sonra elini kolunu sallaya sallaya ABD'ye gitti. Buradan da Almanya'ya geçti.

CIA Ajanı Frank Terpil bir Amerikan televizyon programında, "Türkiye'de, işadımı Murat Bayrak'a çok silah sattım," diye açıklamada bulunuyordu.

Türkiye'deki siyasi yaşamına liberal AP'de başlayan, MHP ile devam eden Murat Bayrak'ın, Almanya'da teokratik bir İslam devletinin savunucuları arasına girip sıkı bir Müslüman olması şaşırtıcı mı? Yine döneyim Cemalettin Kaplan'a.

RP Avrupa'yı Bölüyor

Cemalettin Kaplan AMGT'nin İrşad ve Fetva Komisyonu Başkanı oldu. Örgütün yayın organı *Hicret* dergisinde çeşitli makaleler yazdı.

Avrupa'daki Milli Görüş teşkilatlarını derleyip düzenlemek için gelen Cemalettin Kaplan "örgütte ikilik" çıkardı.

13 Ağustos 1983 günü Cemalettin Kaplan'ın taraftarları Köln'deki Barbaros Camii'nde, "Devlete Gidiş Yolu Parti mi, Tebliğ mi?" başlıklı bir bildiri dağıttı. Kaplan, 19 Temmuz 1983 tarihinde kurulan Refah Partisi'ne karşı çıktı.

Refah Partisi'nin kuruluşuna karşı çıkan sadece Cemalettin Kaplan değildi. MSP kadrolarının bir bölümü "Milli Görüş"ü terk etti. "Tozanlı Hoca" Osman Coşkun da bunlardan biriydi.

Osman Coşkun, Akıncı Memurlar Derneği Genel Başkanlığı görevinde bulunmuştu. Tozanlı Hoca, ayrılışını *Yeryüzü* dergisine (Yıl 1, sayı 6, 1990) şöyle anlattı:

"1993'te Milli Görüş Teşkilatı içinde bölünmeler başladı. Bu bölünmelerde bir kısım hocaefendiler, 'Partiler beşeri sistemlerin vazgeçilmez unsurlarıdır. Parti bölünme, parçalanma metodudur. Partilerle İslam'a hizmet edilemez,' diyerek Müslümanların vahdetini sağlamak niyetiyle Milli Görüş'ten ayrıldılar. Ben o zamanlar tercihim i hemen yapamadım. Daha sonra 1984 yılında Milli Görüş'ten ayrıldım. Bölünme, parçalanma nedeni olan, Müslümanları birbirine düşüren parti metodu ile aziz İslam davasına hizmet edilemez. Parti zihniyetini böylece terk ettim. Daha önceleri Kuran'dan, sünnetten bahsediyor, arkasından particilik yapıyorduk. Müslümanlardan MSP hareketini desteklemelerini istiyorduk. Rabbani metotlarla yürüttüğüm hizmetlerim esnasında gördüm ki tebliğimde bereket ve canlılık var!"

Parti ile İslam'a hizmet edileceğini savunan Milli Görüş yanlıları, tartışmalarda Mısır, Ürdün, Pakistan gibi Müslüman ülkelerdeki İhvan'ın partileşmesini örnek gösteriyorlardı! Tebliğciler ise bu örneğe, "Onların programlarında, tüzüklerinde Kuran'ı Kerim'in devlet nizamı olacağı maddesi vardır. Neden Refah Partisi'nde yok?" diye yanıt veriyordu. MSP eski milletvekilleri Ahmet Arkan ile Harun Aytaç tartışmaları durdurmak için Almanya'ya gönderildi.

Ancak, "Tebliğciler" Cemalettin Kaplan önderliğinde 1985 yılında İslami Cemiyet ve Cemaatler Birliği'ni kurdu. "Tebliğciler" AMGT'den birkaç bin kişilik bir gücü alıp götürdü.

AMGT'yi en fazla "yaralayan" ayrılık ise Nakşibendi Şeyhi Prof. Esat Coşan ile Yahya Oğuz'un RP Genel Merkezi ile anlaşmazlıkları sonucu gitmeleri oldu. Daha önceki bölümde Esat Coşan'ın ayrılık nedenlerini ayrıntılarıyla anlatmıştık. Özetle, Erbakan'ın kendisine "biat" etmemesi sonucu Milli Görüş'ten kopmuştu.

Yahya Oğuz'un Milli Görüş Teşkilatları Avrupa Temsilciliği'nden ayrılmasının temelinde Erbakan'a Avrupa'dan gönderilen paraların akıbetini sorması yatıyordu. Bunun üzerine Erbakan tarafından Milli Görüş'ten bir bahaneyle çıkarıldı.

Milli Görüş'ü Avrupa'da Kuran İhvan Mensubu

Yusuf Zeynel Abidin, Suriye asıllı bir doktor idi. Almanya'da yaşarken iki örgüt kurdu. Biri Suriyeli doktor Fazıl Üveyce adlı arkadaşı ile kurduğu Köln İslam Merkezi idi, diğeriye Avrupa Türk Birliği. Avrupa Türk Birliği "Milli Görüş"ün etkisinde kalarak bu çevrelerle sıkı ilişkiye geçti. Öyle ki Köln İslam Merkezi'nin gayrimenkullerinden birinin AGMT Genel Merkezi olarak kullanılmasına izin verdi, kira ücreti de almadı.

Dr. Zeynel Abidin, özellikle Almanya'daki Türk Müslümanların gönüllerinde taht kurdu. Tabii özellikle de Milli Görüş Teşkilatı'nın elemanları ile yakınlığı Türkiye'deki RP'lilerin çok hoşuna gidiyordu. Hele doktorun iki kızı ile Milli Görüşçü Ahmet ve Haldun Algan kardeşlerin evlenmesi "Erbakan Hareketi"ni daha da memnun etti...

Ancak Dr. Zeynel Abidin 1986 yılında 49 yaşında vefat etti. *Milli Gazete* Doktor'un ölümüne geniş yer ayırdı. Cenazeye katılım oldukça büyük oldu. Dr. Zeynel Abidin'in ailesi de cenazeye yakın ilgileri nedeniyle *Milli Gazete*'ye teşekkür ilanı

yayımlattı. Ailesi, Necmettin Erbakan'a, Lütfü Doğan'a, Oğuzhan Asiltürk'e, Suriyeli Müslümanların temsilcisi Issam Ahtar'a, *Milli Gazete* Avrupa bürosu sahibi Osman Yumakoğlu'na, RP Genel Başkanı Ahmet Tekdal ve RP yöneticilerine, Avrupa Milli Görüş Teşkilatı yöneticilerine ve Afgan mücahitleri Avrupa Temsilcisi Kerim Muhacirza'ya teşekkür ediyordu.

Madalyonun diğer yüzü ise başkaydı:

Alman Ortadoğu uzmanı ve siyasi bilimci Dr. Karl Binswanger'in 10 Aralık 1990 tarihinde *Cumhuriyet* gazetesine söyledikleri Dr. Yusuf Zeynel Abidin'in gerçek yüzünü ortaya çıkardı.

Dr. Binswanger'e göre başta Suriye olmak üzere Mısır, Ürdün, Lübnan'daki Müslüman Kardeşler, (kısaca İhvan) Avrupa Milli Görüş Teşkilatları'na sızmışlardı: Milli Görüş'ü Almanya'da kuran Dr. Zeynel Abidin, Suriye İhvan örgütünün elemanıydı.

Sovyetler Birliği yanlısı Hafız Esad'ı yıkmak için CIA'nın organize ettiği 1982'deki Hama ayaklanmasını yöneten merkezlerden biri de Dr. Zeynel Abidin'in Almanya'daki bürosuydu!

Dr. Binswanger'in bir başka iddiası da, İhvan'ın Bahama Adaları'nda Al Tagwa adlı İslamcı bir banka kurmasıydı. Bankanın kurucuları arasında Oğuzhan Asiltürk'ün olduğunu söylüyordu. Asiltürk ise bu iddiayı yalanladı.

Masonların Seçtiği Şeyhülislam

21 Kasım 1986 tarihinde Almanya'nın Berlin kentinde dört İslami örgüt "İslam Kültür Merkezleri Birliği"ni kurdu. Birliği oluşturanlar, Süleymancılardan oluşan "İslam Kültür Merkezleri Birliği", Nurcuların örgütü "Cemaat-in Nur", çoğunluğunu Alman ve Avrupalı Müslümanların oluşturduğu "İslam'ın Dostları Derneği" ile "Dünya İslam Kongresi" Almanya Şubesi idi.

Süleymancılar, 1988 yılında Milli Görüş Teşkilatı'nın konseye katılması üzerine topluluktan ayrıldı. Bu cemaat hiçbir zaman Erbakan Hareketi'ne sıcak bakmadı.

"Almanya'daki Müslümanların kültürel ve kanuni temsilcisi" İslam Kültür Merkezleri Birliği'nin Başkanı Mohammed Salim Abdullah isimli bir Alman vatandaşıydı.

Almanya'da 1987 yılında kurulan "İslam Arşivi" vardı. Bu merkez başta Almanya olmak üzere Müslüman ülkelerde çıkan gazete, dergi, tebliğ, yazışma, mektup, fotoğraflar vb. topluyordu.

Salim Abdullah'ın başında olduğu İslam Kültür Merkezleri Birliği, Milli Görüş Teşkilatı'nı bünyelerine aldıktan sonra AMGT'nin Genel Sekreteri Ali Yüksel'i beş yıllığına Şeyhülislamlığa seçti!

Osmanlı Devleti'nin sadrazamlıktan sonra gelen en önemli makamı Şeyhülislamlık idi. Mustafa Kemal'in gerçekleştirdiği devrimlerle tarihe gömdüğü bazı müesseseler tuhaftır ki, "Kâfir Batı"da yeniden ortaya çıkarılıyordu. "Şeyhülislam"lığı yeniden kurumsallaştıran İslam Kültür Merkezleri Birliği'nin içyüzü çok geçmeden ortaya çıktı...

İslam Kültür Merkezleri Birliği'nin kurucusu, başkanı Mohammed Salim Abdullah, masondu!.. 1966 yılından bu yana Pfalz eyaletindeki Zweibrücken Locası'na bağlıydı.

Federal Almanya Büyük Mason Locası'nın ve Alman masonlarının yayın organı *Humaniteat* dergisinin 1978 yılında yayımlanan beşinci sayısında, bir makalesi bile yayımlanmıştı. Salim Abdullah'ın makalesi aynı zamanda masonların ABD'deki merkez yayımları *Philalethes Society of California*'da da yer almıştı.

1990 yılı Ekim ayında Almanya'nın Soest kentinde Salim Abdullah ile görüşüp AMGT'nin İslam Kültür Merkezleri Birliği'ne üye olması için anlaşılan kişi ise, Necmettin Erbakan'dı! Üstelik samimi fotoğraflar çektirip bunları 1 Kasım 1990 tarihinde *Milli Gazete*'de yayımlattırdı.

Peki, Erbakan, Salim Abdullah'ın mason olduğunu biliyor muydu? Bilmiyoruz. "Tesadüf" diyebilir miyiz; ilginç: Tüm tesadüfler de Erbakan'ı buluyordu...

Üniversitede yakın arkadaşı Bedri Karafakioğlu, Erbakan'ın nikâh şahidi, mason idi; masonlar Türkiye'de ilk kez İçişleri Bakanı Oğuzhan Asiltürk'ün bakanlığı döneminde derneklerini tescil ettiriyor, samimi pozlar verip fotoğraf çektiirdiği, en yakın adamını Şeyhülislam ilan eden, AMGT'nin Almanya nezdinde itibar görmesini sağlayan Salim Abdullah mason çıkıyordu!..

Konuyu dağıtmadan buraya bir anekdot eklemek gerekiyor; İslami çevreler her fırsatta masonlara karşı olduklarını söylerler. Öyle ki, masonların partilerine üye olmalarına bile yasak getirirler. Sonra da masonlarla "al takke ver külâh" ilişkilere girerler. Örneğin Almanya'daki Süleymancılar 1979 yılında İslam Kültür Merkezi adlı bir dernek kurdular. Bu dernek 1979 yılı Nisan ayında Kuzey Ren Westfelya Eyaleti Kültür Bakanı'na başvurarak "kamu yararına çalışan dernek" vasfıyla yasallaşmak

istiyordu. Bu konuda Süleymancılara destek, Alman Büyük Mason Locası'ndan geldi. Mason locası, Kuzey Ren Westfalya Eyaleti Başbakanı Johannes Rau'ya 27 Ağustos 1979 tarihli bir mektup yazdı:

“Sayın Başbakan, Monchengladbach'daki Vorwarts adlı mason locası büyük üstadı Dr. Klaus Borchers bu ayın 22'sinde size şu nedenle başvurmuştu:

A) İslam Kültür Merkezi.

B) Köln Nur Cemaati adlı kuruluşlarca temsil edilen İslam dini cemaatleri, kamu yararına çalışan kuruluş olarak tanınmayı amaçlamaktadırlar. Ancak bu kuruluşlar bugüne kadar bir sonuç elde edememişlerdir. Dr. Borchers, sizden işlemlerin hızlandırılması ricasında bulunmuştu. Biz de büyük loca olarak bu isteğe katılıyoruz.”

İslam Kültür Merkezi bir teşekkür mektubu göndermişti:

“Sayın Bay Trawy, İslam Kültür Merkezleri ve cemaatinin Almanya ve Batı Berlin'de Müslümanlığın resmen tanınması için yaptığı teşebbüsü, aldığınız cesur bir kararla desteklediğinizi duymuş bulunuyoruz. Kuzey Ren Westfalya Başbakanı'na gönderdiğiniz mektup gerçek insanlık ve diğerkâmlık ruhuna ve dolayısıyla çağdaş demokrasi anlayışına çok uygundur.

Sayın Dr. Trawy, biz de size karşılık olmak üzere, masonik faaliyetlerinize cebri veya kanuni bir şekilde engel olunmayacağı konusunda öteden beri sahibi olduğumuz inancı muhafaza ve savunmaya devam edeceğimizi temin ederiz...

Bu vesile ile içten duygularımızın ve masonluk âleminin esenliğini dileriz. Saygılarla.”

Uğur Mumcu, *Rabita* adlı kitabında Süleymancılarla masonlar arasındaki ilişkiyi geniş bir biçimde yazdı...

AMGT'nin Para Kaynakları

AMGT 10. Genel Kurulu'nu Belçika'nın Antverpen Sportapaleis salonunda yaptı. Faaliyet raporuna göre, AMGT:

“Almanya'da 15 bölge, Almanya dışı Avrupa'da 15 ülkede 18 bölge, Asya'da 3 ülke, Amerika'da 2 ülke ve Avustralya'da bir olmak üzere 40 ülke ve bölge teşkilatına sahip. Cemiyet ve cami olarak geçen yıl (1993) 487 olan teşkilat ve cemiyet sayısı bu yıl 539 olmuş, böylece cami ve teşkilat sayısı 52 adet artmıştır. Müteşebbis heyet olarak ise 30 artış ile 194'ten 224'e yükselmiştir. Şubelerimizde üye sayısı yaklaşık 8000 artış ile 38 bin

128'e yükselmiş bulunuyor. Cemaat sayımız ise yaklaşık 12000 artış ile 127 bin 830'a yükselmiştir."

Her üye ayda en az 20 mark aidat veriyordu.

AMGT'nin geliri sadece aidatlardan değildi. En büyük para kaynağı hac turizminden elde ediliyordu. Ayrıntılarını yazdım.

AMGT Başkanı Osman Yumakoğlu'nun iki şirketi vardı: "Selam Video" ile "Selam GmbH". Dini içerikli video müzik kasetleri pazarlıyordu. Frankfurt'ta kurulu "Hicret Verlags und Pressevertriebs GmbH" adlı şirket temel olarak basın alanında faaliyet gösteriyordu.

AMGT şirketlerinin bir kısmı Köln'deki "Royal Holding" bünyesinde toplanıyordu. Bu şirketlerin çoğunluğunu gıda üzerine marketler oluşturunuyordu. Yıllık cirosunun bir milyar mark olduğu belirtiliyordu. Yine Köln'de kayıtlı "Mercator" adlı kuruluşun da AMGT'nin olduğu biliniyordu.

"Cenaze Vakfı", "Çınar Beerdigungsinstitut GmsH" adlı kuruluşlar Türkiye'ye cenaze nakliyatı ile uğraşıyorlardı. Sadece "hac ticareti" değil, "cenaze ticareti" ile de yakından ilgileniyorlardı!

"GMW GMBH" adlı inşaat şirketi Köln'de Volkhoven semtinde 97 konut, bir kahvehane, düğün salonu, cami ve dükkânlardan oluşan "Müslüman Mahallesi" kurdu!

Suudi Prensi Faysal'ın yönetim kurulu başkanlığı yaptığı "Dar al Maal al İslam" Türkiye'ye Faisal Finans Kurumu'nu getirirken, Avrupa'daki Müslümanlara hizmet götürmeyi unutmuyor mu? Merkezi Lüksemburg'da bulunan "İslam Tekâfül Kurumu"nun İngiltere'de, Almanya'da, Belçika'da, Hollanda'da şubeleri vardı.

Yurtdışındaki camilerin duvarlarında hep aynı ilan görü-lüyordu: "Bismillahirrahmanirrahim, İslam Tekâfül Kurumu." Avrupa'daki Türk işçilerinin paralarını çekmek için kurumun başına da Suudiler bir Türk getirmeyi ihmal etmemişti. Mehmet Erdoğan Sergici.

AMGT'nin çeşitli kursları vardı. Bu yerlerin çoğu satın alın-mıştı. Camiler dışındaki bu merkezlerden bazıları şunlardı:

Bergkamen İslam Kız Akademisi

Arnheim Kız Kuran Kursu

Duisburg Mevlana Kızlar Hafta Sonu Gündüzlü Kursu

Duisburg Mevlana Erkekler Hafta sonu Gündüzlü Kursu

Berlin İslami İlimler Okulu ve Koleji

Hamburg Gündüzlü Kursu

Belçika-Hensies İbn-i Sina Enstitüsü...

Burada *Terörizm Aşırı Akımlar ve Organize Suçlar* (Terrorismus, Extremismus Organisierte Kriminalitaet) dergisinde “Adil Düzen” başlıklı bir makaleden söz etmek gerekiyor. Makaleyi Alman gazeteci Hildegard Becker kaleme almıştı.

Gazeteci Becker, RP ile AMGT’nin ilişkisi için şunları yazıyordu: “Refah Partisi ve Avrupa Milli Görüş Teşkilatları tarafından ilginç bir politika geliştirilmektedir. Türkiye’deki seçimlere katılmak ‘cihat’ olarak değerlendiriliyor. Böylece AMGT taraftarlarının dini inançları, politik amaçlar için suiistimal ediliyor. Geçen (1991 genel) seçimlerinde altı milyon markı aşkın bir para AMGT tarafından Erbakan’a aktarılmıştır. Bunun yanı sıra hiç küçümsenmeyecek miktarlarda malzeme ve diğer yardımlar da AMGT tarafından seçim için Türkiye’ye götürülmüştür.” (Şubat 1994)

AMGT’nin finansman sorumlusu yabancı bir isim değildi: Mehmet Erbakan... Necmettin Erbakan’ın küçük kardeşi Akgün Erbakan’ın oğlu. Küçük Erbakan, amcasının Avrupa’da en güvendiği kişiydi. “Türkiye’de Beşir Darçın neyse Avrupa’da Mehmet Erbakan da odur,” deniliyordu. Mehmet Erbakan’ın görünürde ne partiyle ne de AMGT ile ilişkisi vardı.

On Beşinci Bölüm

ERBAKAN'IN SONU

28 Şubat "postmodern darbe" Erbakan'ın siyaset hayatının fiilen sonu oldu. Refah Partisi'nin de kapatılmasıyla artık "Emanetçiler" dönemi başlamıştı. Erbakan, siyasi hareketi perde arkasından yönetiyordu.

Ancak 28 Şubat bir gerçeği daha ortaya çıkardı. Artık partinin içinde "Yenilikçiler" adı verilen grup vardı. Bu grup Erbakan'ın otoritesini tartışıyordu. "Yenilikçiler", Erbakancılığın yeni dünyaya uygun olmadığı kanısındaydı. Geleneksel İslamcılığı sorguluyorlardı. Tıpkı Ortadoğu'daki Müslüman Kardeşler gibi. Küresel sistemle uyumu / neo-liberalizmi savunuyorlardı. ABD'yle daha stratejik ilişkiler kurulabileceğine inanıyorlardı. Erbakan'ı 28 Şubat'ta geri adım attığı için de eleştiriyorlardı. Onlara göre ordunun üzerine giderek onu yenmek gerekliydi. "Yenilikçiler"ın görüşleri ABD tarafından da desteklendi ya da ABD'nin de uygun bulduğu görüşler "Yenilikçiler"i yarattı. "Yeni Sağ"ın temsilcisi olmaya adaydılar. Prens Sabahattin'in açtığı yoldan Adnan Menderes, Turgut Özal gibi şimdi de Recep Tayyip Erdoğan'lar yürüyecekti... Devletçi-muhafazakâr Erbakan gidecek, liberal-muhafazakâr Erdoğan gelecekti...

Fazilet Partisi Kuruluyor

"Ortodoks İslamcı" Erbakan hareketi Refah Partisi kapatıldıktan sonra yola yeni bir partiyle devam etti. Bu sebeple Fazilet Partisi kuruldu. Adını Hazreti Muhammed'in peygamberliği öncesinde Mekke'de kurduğu hakemlik sistemi "Faziletli Meclisi"nden alıyordu. FP'nin ilk genel başkanı kimsenin tanımadığı İsmail Alptekin idi.

Partiye RP'nin devamı olduğu izlenimi vermeyecek bir vitrin hazırlandı. Bundaki amaç, Anayasa ve Siyasi Partiler Yasası idi; kapatılan partilerin devamı niteliğindeki partilerin de kapatılacağından bahseden kanundu. FP bu zorlu süreci atlatınca genel başkanını değiştirdi. Genel başkanlığa muhafazakâr kesim içinde etkili olan ve yıllardır Erbakan'ın yanında bulunan Recai Kutan seçildi. Eski ANAP'lı isimler de parti yönetiminde önemli noktalara geldiler. Aksilikler bitmiyordu. Recai Kutan'ın

Meclis Grup konuşmasında belki de iç dünyasını dışa yansıttınca herkes şoke oldu. Kutun konuşmasında, Nusayriliği “Sapık bir Alevi anlayışı” diye nitelendirmişti. Alevilerin bu sözlerle kırılgınlığı hiç geçmeyecekti. Yazdığım gibi belki de bu söz “Milli Görüş” hareketinin Aleviliğe savaşıydı!? Parti, 18 Nisan 1999 seçimlerine Recai Kutun ile girdi.

Meclis erken seçim kararı aldıktan sonra “Küskünler Hareketi” ortaya çıktı. Seçimde partilerinden aday gösterilmeyen ya da geri sıralardan aday gösterilen vekiller seçimi iptal ettirmeye çalışıyordu. Erbakan bunu bir fırsat olarak gördü. Küskün vekiller ile birlikte seçimler ertelenebilir, bu sırada çıkarılacak yasayla siyasi yasaklar kalkabilirdi. Erbakan bu yolla Anayasa Mahkemesi’nin kararını işlevsiz kılmayı hesaplıyordu.

Ancak Fazilet Partisi’nin bu hareketi engelleyemediği gibi partinin itibarına zarar verdi. Üstelik Bülent Ecevit başkanlığındaki hükümet seçimlere iki ay kala Abdullah Öcalan’ı Türkiye’ye getirdi. Ülkede Ecevit rüzgârı esiyordu. MHP ise Erbakan’ın başkanlığı süresince yapamadıklarına oynuyor ve türban krizini çözemeyen Refah’ı hedef alarak “Ürkeklere değil, erkeklere oy verin” diyordu.

Türkiye bu atmosferde 18 Nisan 1999 seçimlerine girdi.

Ecevit’in partisi DSP yüzde 21 oy alarak birinci parti olurken, seçmen Fazilet’e ilginç bir mesaj verdi. Yerel yönetim seçimleri bir aradaydı. Genel seçimlerde Fazilet’in oyları Refah’ın 95 seçimlerinde aldığı oydan beş puan aşağıdaydı. Ancak belediyelerde Fazilet en yüksek oyu almıştı.

Bu ilginç durumu “Yenilikçiler” olumlu bir mesaj olarak algıladı. Seçmen büyük çoğunluğu “Yenilikçiler” ile birlikte davranabilecek belediyeleri desteklerken, Fazilet merkezini eleştiriyordu. Erbakan’ı “Ortodoks” buluyor, çevresindeki ekibi “Aksaçlılar” diye tanımlıyordu. “Yenilikçi” hareket yaklaşan kongrede aday çıkarmaya kararlıydı.

İlk akla gelen isim Recep Tayyip Erdoğan’dı. Erdoğan’ın liderliği konusunda tüm “Yenilikçiler” hemfikirdi. Ayrıca Erdoğan’ın Erbakan’ın etkisini de en aza indireceği kanısındaydı. Ancak Erdoğan’ın Siirt mitinginde yaptığı konuşma nedeniyle siyasi yasağı vardı. Bu sebeple Erbakan’ın desteklediği Kutun’ın karşısına Abdullah Gül çıkarıldı. Son geceye kadar Gül’ün geri çekilmesi için Erbakancılar çaba sarf etti. Ancak “Yenilikçiler” kararlıydı. Erbakan’ın etkisini sınırlayarak yola devam edeceklerdi.

14 Mayıs 1999'da Fazilet Partisi Kongresi gerçekleşti. Kongrede resmiyette karşı karşıya gelen Gül ile Kutan olsa da gerçekte Erdoğan ve Erbakan oylanıyordu. Sonuçta kıl payı ile Gül, yani Erdoğan ve "Yenilikçiler" kaybetti. Ancak birlikte yola devam kararı aldılar.

"Yenilikçiler"in bir İstanbul, bir de Ankara'da iki merkez bürosu vardı. Ankara'daki toplantılar Milletvekili İsmail Kahraman'ın evindeydi. İstanbul'da ise Abdullah Gül'ün Politik Araştırmalar Merkezi'ndeki ofisi çalışma mekânı olmuştu.

O günlerde Fazilet Partisi'nin kaderini çizecek tarihi bir olay daha yaşandı. Partinin dört kadın milletvekili / adayı vardı. Bunlar Nazlı Ilıcak, Oya Akgönenç, Ahmet Tekdal'ın kızı Ayşenur Tekdal ve Merve Kavakçı'ydı. Tekdal ve Kavakçı'nın türbanlı olması bu isimleri seçim kampanyasının sembolü yapmıştı. Ayşenur Tekdal seçimi kaybetti ancak diğer türbanlı Kavakçı vekil olacak yeterli oyu aldı.

Parti yönetimi ile Merve Kavakçı anlaştı. Meclis'in ilk günü Kavakçı TBMM Genel Kurulu'na gelmeyecekti. Milletvekillerinin çoğunun olmadığı bir gün Kavakçı Meclis'e gelecek, yemini edibittiye getirilecekti. Ancak beklenmedik bir şey oldu. 2 Mayıs 1999 günü Meclis'in ilk oturumunda Merve Kavakçı, Nazlı Ilıcak ile genel kurula girdi. Bunun üzerine ortalık karıştı. Ecevit kürsüye çıktı ve "Burası devlete meydan okunacak yer değildir..." diye başlayan çok sert bir konuşma yaptı. Oturuma ara verildi. Genel kurulda milletvekilleri birbirine girdi. Merve Kavakçı salonu terk etti.

Bu tartışmalar sırasında Kavakçı'nın ABD vatandaşı olduğu ortaya çıktı. ABD vatandaşı birinin Türkiye'de milletvekili olmasına yasalar izin vermiyordu ki bu da partiyi zor duruma sokacaktı. İşin garip yanı Kavakçı 18 Nisan 1999 seçimlerinden 40 gün önce 5 Mart 1999'da ABD vatandaşı olmuştu!...

Olaylı yemin töreninden beş gün sonra, 7 Mayıs 1999'da Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Vural Savaş, Fazilet Partisi'ne kapatma davası açtı. Erbakan hareketinin en Erbakancı olmayan partisi de kapatılma tehlikesiyle karşı karşıyaydı. Bir yandan da Erbakan'a muhalefet eden kararlı bir parti içi grup vardı. "Yenilikçiler" parti teşkilatlarını dolaşarak örgütlemeye çalışırken, Erbakancılar "Yenilikçi" grupları tasfiye ediyorlardı ve olayın ilginç yanı, parti hakkında kapatma kararı yargıda iken, Bülent Arınç gibi "Yenilikçiler" yangına körükle gidiyordu. Arınç, "Kavakçı elbette ki siyasal simge olarak türban takıyor," demişti. (26.06.1999, *Hürriyet*)

8 Eylül 2000 günü Kutan ve Erdoğan Fatih'te bir evde buluştu. Erdoğan, Kutan'a "Yenilikçi" tasfiyesine devam ederse yeni parti kurma kararında olduğunu söyledi. İkili o gün daha ileri gitmeme konusunda mutabakata vardı. Ancak gerilim devam etti. "Yenilikçiler" partiye aidat ödemeyi dahi bıraktı. Partinin her organında yenilikçi-gelenekçi tartışması yaşanıyordu. Yenilikçiler partiden atılsalar memnun olacaklardı.

Ayrışma öyle bir noktaya sıçradı ki gruplar Meclis'te bile farklı davranmaya başladılar. "Gelenekçiler", Demirel'in cumhurbaşkanlığı süresini uzatan yasa karşılığında parti kapatmayı zorlaştıran ve siyasi yasakları kaldıran düzenleme konusunda iktidar ile anlaşmıştı. Ancak beklenmedik bir gelişme oldu. "Yenilikçiler" bu pakete ret oyu verdi. Hiçbir şekilde Erbakan'ın siyasete dönmesini istemiyorlardı. Bunun hareketlerinin sonu olacağını düşünüyorlardı.

Medyanın verdiği isimle "Gelenekçiler" ise eski alışkanlıklarından vazgeçmiyordu. Cemil Çiçek'in Anayasa Mahkemesi'nde Fazilet Partisi'ni savunduğu 25 Ocak 2000'de Recai Kutan kürsüde Hizbullah hakkında şunları söylüyordu: "Bu ülkede 28 Şubat süreci dediğimiz, bir siyasete müdahale dönemi yaşandı. Bu dönemde bir sürü irtica brifingi verildi. Bu brifingde böyle bir örgütten bahsedildi mi? 28 Şubat'ın ardından Hizbullah ve benzeri örgütlerle ciddi bir mücadeleye neden girilmedi? Niye Sincan'da yedi kişiyi potansiyel suçlu gören demokrasinin balans ayaracıları, tankları Sincan yerine bu Hizbullah katillerinin üzerine sürmediler?"

Genelkurmay, Kutan'ın ifadelerine sert bir bildiri ile yanıt verdi. Tokat Milletvekili Bekir Sobacı ise "Sütü bozuk 28 Şubatçılar" sözleriyle yine askerin tepkisini çekti. Sonunda Fazilet de kapatıldı: 22 Haziran 2001.

Fazilet Partisi de Erbakan hareketinin tarihine kapatılan partilerden biri olarak geçti. Ve parti içinde yollar bu kararla ayrıldı. "Yenilikçiler" yeni parti kurmak için çalışmalar başlatarak 3 Kasım 2002 seçimlerine hazırlanırken, Erbakancılar, yeni adlarıyla "Gelenekçiler" Saadet Partisi'ni kurdu: 20 Temmuz 2001.

"Yenilikçiler" ise Adalet ve Kalkınma Partisi'ni (AKP) 14 Ağustos 2001'de kurdular.

Ara not, medya Erbakancılığa niye "Gelenekçi" adını verdi acaba? Öyle ya "gelenek" demek engel demektir! Erbakan hareketi neyi engelliyordu?

Nöbeti Devralıyor

Erbakan'ın bu süreçte uğraştığı bir başka dava ise "Kayıp Trilyon Davası"ydı. Refah Partisi'nin Hazine'den aldığı paranın buharlaşması Erbakan'a yeni bir cezaya mal oldu. Erbakan'la bu davada sanık olacak diğer isim dönemin Genel Başkan Yardımcısı Abdullah Gül'dü. Ancak Gül, milletvekili olduğu için yargılanamadı.

3 Kasım 2002 seçimlerinde yüzde 34 oy alan AKP ile Başbakan olan Gül yoluna devam ederken önce beş yıllık siyasi yasak, ardından Saadet Partisi'nin baraj altında kalıp Meclis dışına düşmesiyle tasfiyesi tescillenen Erbakan yargılanmaya devam etti. Sonunda Ankara 9. Ağır Ceza Mahkemesi 6 Mart 2002'de "özel evrakta sahtecilik" suçundan Erbakan'ı iki yıl dört ay hapis cezasına mahkûm etti.

Bu arada Erbakan, 1998'de RP'nin kapatılmasıyla aldığı beş yıllık siyasi yasağının dolması ardından emaneti devraldı. 11 Mayıs 2003'te Saadet Partisi Genel Başkanı oldu. Eski öğrencilerine karşı çok sert bir dil kullanıyordu. Erbakan'a göre, Milli Görüş'ün bölünmesi, AKP'nin iktidarı siyonist bir projeydi. AKP, siyonist politikalar uyguluyordu. Türkiye'yi felakete götürüyordu.

Yargıtay 11. Ceza Dairesi Erbakan'ın cezasını onayınca yeni bir yasaklı süreç başladı. Yargıtay Cumhuriyet Savcılığı Erbakan'ın görevine son verilmesi gerektiğini Saadet Partisi'ne bildirdi. 30 Ocak 2004'te, henüz bir yıl bile dolmadan genel başkanlığı bırakmak durumunda kaldı.

Erbakan'ın emanetini son teslim ettiği isim, Numan Kurtulmuş'tu. Refah Partisi'nde İstanbul İl Teşkilatı'nda yenilikçilere karşı Erbakan'ın alternatifi olan Kurtulmuş, Saadet Partisi'ne genel başkan oldu.

O yıllarda belki de tek sevindiği olay, oğlu Fatih Erbakan'ın 23 Şubat 2003'teki düğünüydü. Oğlunun düğününü Çırağan Sarayı'nda yapması yine eleştiri konusu oldu. Kızları Zeynep ve Elif'in düğünlerini de beş yıldızlı otellerde yapması tepki almıştı.

Erbakan ailesi çok basına yansıtılmasa da parti içinde hep bir "dedikodu" malzemesi oldu. Elif Erbakan'ın ODTÜ'de okurken başı açık okula gittiği bile söylendi.

Fatih Erbakan'ın Başkent Üniversitesi'ne son model Mercedes ile gidip geldiği bile getirildi. vs. vs.

Erbakan bu tür sözlerle hiç muhatap olmadı, duysa bile duymamazlıktan geldi.

Peki, Milli Görüş gömleğini çıkaran eski öğrencileriyle ilişkileri nasıldı? Görünürde iyiydi. Fakat, *Adım da Benimle Beraber Büyüdü* kitabında Abdüllatif Şener gazeteci Çiğdem Toker'e ilişki hakkında çarpıcı bir anısını anlattı: "Bir gün havaalanında VIP'te Hoca'ya rastladım. Neredeyse buyur sen otur diyecek, olur mu dedim, üst kısma aldım kendisini. Yolcu ederken elini öptüm. (...) Bir gün ben, Abdullah Gül ve Sayın Tayyip Bey, oturuyorduk. Tayyip Bey 'Ya Abdullah, görüyor musun? İçimizde hâlâ Erbakan'ın elini öpenler var,' dedi. Abdullah Gül her zamanki üslubuyla 'Yok yahu sahi mi ya!' diye hayret eden sözler kullandı. Birden kestim, 'Siz hiç Hoca'nın elini öpmediniz mi? Ben milletvekiliyken Hoca'nın elini öpmüyordum. Ama artık benim üzerimde otoritesi yok. Rastladım; bir eski başbakan, saygımdan dolayı elini öptüm. Ama siz eskiden öpüyordunuz. Şimdi niye tepki gösteriyorsunuz?' dedim. Konu kapandı."

Yargıtay'ın cezasını onamasının ardından Ankara Numune Hastanesi'nden aldığı raporla önce infazı erteleten Erbakan'ın cezası, AKP'nin değiştirdiği yeni TCK ile ev hapsine çevrildi. Adli Tıp Kurumu'nun "sürekli hastalık" raporunun ardından eski öğrencisi Cumhurbaşkanı Abdullah Gül 19 Ağustos 2003'te cezasını affetti.

Erbakan'ın yaşadığı son parti içi gerilim Saadet Partisi Genel Başkanı "emanetçi" Numan Kurtulmuş ile oldu. 2010 yılının Temmuz ayında gerçekleşen kongrede Erbakan'dan gelen bazı isimlerin üstünü çizen Kurtulmuş, Erbakan tarafından tasfiye edildi. Erbakan yeniden hareketin başına geçti. Saadet Partisi, 2011 seçimlerine 85 yaşındaki Erbakan önderliğinde gidiyordu. Ancak ömrü yetmedi...

Ölümünden üç ay önce *Milliyet*'ten Fikret Bila'ya "Batı dünyası, AKP seçimi kazansın diye uğraşüyor. Saadet Partisi seçimi almasın diye tedbir alıyorlar. Biz ne yapıyoruz? Biz de beş koldan taarruz ediyoruz. Biz böyle Avrupa kapısına boynu zincirle bağlanacak bir devlet değiliz. Önümüzdeki yedi ayda göreceğimiz çok şey var. Karşımızda dayanamayacaklar," diyordu. Erbakan sanki hiç ölmeyecekmiş gibi kararlı, 20 yaşında gibi heyecanlıydı.

Ama olmadı. 27 Şubat 2011'de vefat etti. İstanbul'daki Merkezefendi Mezarlığı'ndaki eşinin yanına defnedildi. Cenazesinde eski öğrencileri Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan gibi binlerce kişi vardı...

EK-1

MNP - MSP MİLLETVEKİLLERİ

ADI VE SOYADI

İLİ

HÜSEYİN ABBAS (AP-BAĞ, MNP, MSP)	TOKAT
ALİ ACAR (MSP)	SAMSUN
EMİN ACAR (MSP)	BURSA
FEHİM ADAK (MSP)	MARDİN
AHMET AKÇAEL (MSP)	BALIKESİR
YAHYA AKDAĞ (MSP)	ERZURUM
MEHMET ORHAN AKKOYUNLU (MSP)	GÜMÜŞHANE
HÜSAMETTİN AKMUMCU (AP, BAĞ, MNP, MSP)	ISPARTA
HASAN AKSOY (AP, MSP)	ADANA
REŞAT AKSOY (MSP)	KONYA
MEHMET TURAN AKYOL (MSP)	MALATYA
AHMET ARIKAN (MSP)	SİVAS
OĞUZHAN ASİLTÜRK (MSP)	ANKARA
HARUN AYTAÇ (MSP)	BOLU
ÖMER NAILİ BARIM (MSP)	ELAZIĞ
ŞENER BATTAL (MSP)	KONYA
ABDULLAH BAZENCİR (MSP)	BİNGÖL
MEHMET BOZGEYİK (MSP)	GAZİANTEP
HASAN BOZ (MSP)	ELAZIĞ
TAHİR BÜYÜKKÖRÜKÇÜ (MSP)	KONYA
CEMAL CEBECİ (MSP)	KAYSERİ
FEHMİ CUMALIOĞLU (MSP)	KAYSERİ
AHMET HAMDİ ÇELEBİ (MSP, CHP)	MUŞ
ABDÜLKERİM DOĞRU (MSP)	KARS
MEHMET SABRİ DÖRTKOL (MSP)	NEVŞEHİR
SÜLEYMAN ARİF EMRE (YTP, MSP)	ADIYAMAN
NECMETTİN ERBAKAN (BAĞ, MNP, MSP)	KONYA
HÜSEYİN ERDAL (MSP)	YOZGAT
M. FUAT FIRAT (BAĞ, MSP)	ERZURUM
M. YAŞAR GÖÇMEN (MSP)	DİYARBAKIR
LÜTFİ GÖKTAŞ (MSP)	TRABZON
KASIM HANCIOĞLU (MSP)	AFYON
YASİN HATİPOĞLU (MSP)	ÇORUM
HALİT KAHRAMAN (MSP)	DİYARBAKIR
İHSAN KARAÇAM (MSP-MHP)	SİVAS
VAHDETTİN KARAÇORLU (MSP)	SİVAS
TEMEL KARAMOLLAOĞLU (MSP)	SİVAS
ABDÜLKADİR KAYA (MSP, BAĞ, AP)	SİİRT
ŞEVKET KAZAN (MSP)	KOCAELİ
H. CAHİT KOÇKAR (MSP)	AMASYA
M. RECAİ KUTAN (MSP)	MALATYA
MUHİYETTİN MUTLU (MSP, BAĞ)	BİTLİS
İSMAİL MÜFTÜOĞLU (MSP)	SAKARYA
ABDÜLKADİR ÖNCEL (MSP)	URFA
KORKUT ÖZAL (MSP)	ERZURUM
SALİH ÖZCAN (MSP)	URFA

MEHMET HULUSİ ÖZKUL (MSP)
AHMET TEVFİK PAKSU (MSP)
MEHMET PAMUK (MSP)
SUDİ REŞAT SARUHAN (MSP)
M. EMİN SEYDAGİL (MSP)
HASAN SEYİTHANOĞLU (MSP)
M. GÜNDÜZ SEVİLGEN (MSP)
ABDÜLKADİR TİMURAĞAOĞLU (MSP)
ABDULLAH TOMBA (MSP)
TURAN UTKU (MSP)
ABDURRAHMAN ÜNSAL (MSP)
ZEKİ YAYLALI (MSP)
ÖMER LÜTFİ ZARARSIZ (MSP)

ADANA
K. MARAŞ
K. MARAŞ
RİZE
MUŞ
K. MARAŞ
MANİSA
MARDİN
İSTANBUL
ÇORUM
ADİYAMAN
ERZURUM
YOZGAT

EK-2
REFAH PARTİSİ MİLLETVEKİLLERİ
(1991)

ADI VE SOYADI	İlİ
ÖMER FARUK EKİNCİ	ANKARA
MELİH GÖKÇEK	ANKARA
BAHATTİN ELÇİ	BAŞBURT
KÂZİM ATAÖĞLU	BİNGÖL
HÜSAMETTİN KORKUTATA	BİNGÖL
ZEKİ ERGEZEN	BİTLİS
İSMAİL ÇOŞAR	ÇANKIRI
YASİN HATİPOĞLU	ÇORUM
AHMET CEMİL TUNÇ	ELAZIĞ
LÜTFİ ESENGÜN	ERZURUM
ABDÜLLAH FIRAT	ERZURUM
ŞİNASİ YAVUZ	ERZURUM
LÜTFİ DOĞAN	GÜMÜŞHANE
MUSTAFA BAŞ	İSTANBUL
MUKADDER BAŞEĞMEZ	İSTANBUL
HASAN MEZARCI	İSTANBUL
ALİ OĞUZ	İSTANBUL
HASAN DİKİCİ	K. MARAŞ
AHMET DÖKÜLMEZ	K. MARAŞ
ZEKİ ÜNAL	KARAMAN
ŞABAN BAYRAK	KAYSERİ
ABDULLAH GÜL	KAYSERİ
SALİH KAPUSUZ	KAYSERİ
ŞEVKET KAZAN	KOCAELİ
NECMETTİN ERBAKAN	KONYA
AHMET REMZİ HATİP	KONYA
ABİT KIVRAK	KONYA
MUSTAFA ÜNALDI	KONYA
AHMET DERİN	KÜTAHYA
OĞUZHAN ASILTÜRK	MALATYA
MEHMET ELKATMIŞ	NEVŞEHİR
CEVAT AYHAN	SAKARYA
MUSA DEMİRCİ	SİVAS
AHMET ARIKAN	SİVAS
ABDÜLLAH ŞENER	SİVAS
İBRAHİM HALİL ÇELİK	Ş.URFA
AHMET FEVZİ İNCEÖZ	TOKAT
KEMALETİN GÖKTAŞ	TRABZON
FETHULLAH ERBAŞ	VAN
HÜSEYİN ERDAL	YOZGAT

EK-3

REFAH PARTİSİ MİLLETVEKİLLERİ

(1995)

ADI VE SOYADI

İLİ

ABDULİLLAH FIRAT	ERZURUM
ABDÜLKADİR ÖNCEL	ŞANLIURFA
ABDULLAH ARSLAN	TOKAT
ABDULLAH GENCER	KONYA
ABDULLAH GÜL	KAYSERİ
ABDULLAH ÖRNEK	YOZGAT
ABDULLAH ÖZBEY	KARAMAN
ABDÜLLATİF ŞENER	SIVAS
AHMET BİLGE	ANKARA
AHMET ÇELİK	ADİYAMAN
AHMET CEMİL TUNÇ	ELAZIĞ
AHMET DEMİRCAN	SAMSUN
AHMET DERİN	KÜTAHYA
AHMET DOĞAN	ADİYAMAN
AHMET DÖKÜLMEZ	KAHRAMANMARAŞ
AHMET FEVZİ İNCEÖZ	TOKAT
AHMET KARAVAR	ŞANLIURFA
AHMET NURETTİN AYDIN	SIIRT
AHMET TEKDAL	ANKARA
ALİ OĞUZ	İSTANBUL
ARIF AHMET DENİZOLGUN	ANTALYA
ASLAN POLAT	ERZURUM
AVNİ DOĞAN	KAHRAMANMARAŞ
AYDIN MENDERES	İSTANBUL
AZMİ ATEŞ	İSTANBUL
BAHİR ZENGİN	İSTANBUL
BEKİR SOBACI	TOKAT
BÜLENT ARINÇ	MANİSA
CELAL ESİN	AĞRI
CEMAL KÜLAHLI	BURSA
CEMALETTİN LAFÇI	AMASYA
CEVAT AYHAN	SAKARYA
CEVDET AKÇALI	ADANA
EKREM ERDEM	İSTANBUL
ERSÖNMEZ YARBAY	ANKARA
ERTUĞRUL YALÇINBAYIR	BURSA
FETİ GÖRÜR	BOLU
FIKRET KARABEKMEZ	MALATYA
GÖKSAL KÜÇÜKALİ	İSTANBUL
GÜRCAN DAĞDAŞ	İSTANBUL
HANIFI DEMİRKOL	ESKİŞEHİR
HASAN BELHAN	ELAZIĞ
HASAN DİKİCİ	KAHRAMANMARAŞ
HASAN HÜSEYİN CEYLAN	ANKARA
HASAN HÜSEYİN ÖZ	KONYA
HAYRETTİN DİLEKCAN	KARABÜK

HÜSAMETTİN KORKUTATA
HÜSEYİN ARI
HÜSEYİN KANSU
HÜSEYİN OLGUNAKIN
İBRAHİM ERTAN YÜLEK
İBRAHİM HALİL ÇELİK
İLYAS ARSLAN
İSMAIL COŞAR
İSMAIL İLHAN SUNGUR
İSMAIL KAHRAMAN
İSMAIL ÖZGÜN
İSMAIL YILMAZ
KAHRAMAN EMMİOĞLU
KÂZİM ARSLAN
KÂZİM ATA OĞLU
KEMAL ALBAYRAK
KEMALETİN GÖKTAS
LATİF ÖZTEK
LÜTFİ DOĞAN
LÜTFİ YALMAN
LÜTFÜ ESENGÜN
M. SİDDİK ALTAY
M. ZİYATTIN TOKAR
MAHMUT SÖNMEZ
MEHMET ALİ ŞAHİN
MEHMET ALTAN KARAPAŞAOĞLU
MEHMET ALTINSOY
MEHMET AYKAÇ
MEHMET BEDRİ İNCETAHTACI
MEHMET ELKATMIŞ
MEHMET EMİN AYDIN
MEHMET FUAT FIRAT
MEHMET RECAİ KUTAN
MEHMET SALİH KATIRCIOĞLU
MEHMET SİLAY
MEMDUH BÜYÜKKILIÇ
METİN IŞIK
METİN PERLİ
MİKAIL KORKMAZ
MUKADDER BAŞEĞMEZ
MURTAZA ÖZKANLI
MUSA DEMİRCİ
MUSA UZUNKAYA
MUSTAFA BAŞ
MUSTAFA HASAN ÖZ
MUSTAFA KAMALAK
MUSTAFA KEMAL ATEŞ
MUSTAFA KÖYLÜ
MUSTAFA ÜNALDI
MUSTAFA YÜNLÜOĞLU
NACİ TERZİ
NECATİ ÇELİK
NECMETTİN AYDIN
NECMETTİN ERBAKAN
NEDİM İLCİ

BİNGÖL
KONYA
İSTANBUL
ORDU
ADANA
ŞANLIURFA
YOZGAT
ÇANKIRI
TRABZON
İSTANBUL
BALIKESİR
İZMİR
GAZİANTEP
YOZGAT
BİNGÖL
KIRIKKALE
TRABZON
SAMSUN
GÜMÜŞHANE
KONYA
ERZURUM
AĞRI
AĞRI
BİNGÖL
İSTANBUL
BURSA
AKSARAY
ÇORUM
GAZİANTEP
NEVŞEHİR
SIIRT
İSTANBUL
MALATYA
NİĞDE
HATAY
KAYSERİ
İSTANBUL
KÜTAHYA
KIRIKKALE
İSTANBUL
AKSARAY
SIVAS
SAMSUN
İSTANBUL
ORDU
KAHRAMANMARAŞ
KILIS
ISPARTA
KONYA
BOLU
ERZİNCAN
KOCAELİ
ZONGULDAK
KONYA
MUŞ

NEZİR AYDIN
NURETTİN AKTAŞ
OĞUZHAN ASILTÜRK
ÖMER FARUK EKİNCİ
ÖMER NAIMİ BARIM
ÖMER ÖZYILMAZ
OSMAN HAZER
OSMAN PEPE
OSMAN YUMAKOÇULLARI
RAMAZAN YENİDEDE
REMZİ ÇETİN
RIZA ULUCAK
SABAHATTİN YILDIZ
ŞABAN BAYRAK
ŞABAN KARATAŞ
SABRİ TEKİR
SAFFET BENLİ
SAİT AÇBA
SALİH KAPUSUZ
ŞEREF MALKOÇ
ŞEVKET KAZAN
ŞEVKİ YILMAZ
ŞİNASI YAVUZ
SİTKİ CENGİL
SUAT PAMUKÇU
SÜLEYMAN ARIF EMRE
SÜLEYMAN METİN KALKAN
TEMEL KARAMOLLAOĞLU
TEOMAN RIZA GÜNERİ
TEVHİT KARAKAYA
TURHAN ALÇELİK
VEYSEL CANDAN
YAKUP BUDAK
YAŞAR CANBAY
YASİN HATİPOĞLU
ZEKİ ERGEZEN
ZEKİ KARABAYIR
ZEKİ ÜNAL
ZÜLFİKÂR GAZİ
ZÜLFÜKÂR İZOL

SAKARYA
GAZİANTEP
MALATYA
ANKARA
ELAZIĞ
ERZURUM
AFYON
KOCAELİ
İSTANBUL
DENİZLİ
KONYA
ANKARA
MUŞ
KAYSERİ
ANKARA
İZMİR
İÇEL
AFYON
KAYSERİ
TRABZON
KOCAELİ
RİZE
ERZURUM
ADANA
BAYBURT
İSTANBUL
HATAY
SİVAS
KONYA
ERZİNCAN
GİRESUN
KONYA
ADANA
MALATYA
ÇORUM
BITLİS
KARS
KARAMAN
ÇORUM
ŞANLIURFA

EK-4

FAZİLET PARTİSİ MİLLETVEKİLLERİ

(1999)

ADI VE SOYADI	İLİ
ABDULLAH GÜL	KAYSERİ
ABDÜLKADİR AKSU	İSTANBUL
ABDÜLLATİF ŞENER	SIVAS
AHMET CEMİL TUNÇ	ELAZIĞ
AHMET DEMİRCAN	SAMSUN
AHMET DERİN	KÜTAHYA
AHMET KARAVAR	ŞANLIURFA
AHMET NURETTİN AYDIN	SIIRT
AHMET SÜNNETÇİOĞLU	BURSA
AKIF GÜLLE	AMASYA
ALAATTİN SEVER AYDIN	BATMAN
ALİ COŞKUN	İSTANBUL
ALİ GÖREN	ADANA
ALİ GÜNER	IĞDIR
ALİ OĞUZ	İSTANBUL
ALİ SEZAL	KAHRAMANMARAŞ
ASLAN POLAT	ERZURUM
AVNİ DOĞAN	KAHRAMANMARAŞ
AYDIN MENDERES	İSTANBUL
AYŞE NAZLI ILICAK	İSTANBUL
AZMİ ATEŞ	İSTANBUL
BAHİR ZENGİN	İSTANBUL
BEKİR SOBACI	TOKAT
BÜLENT ARINÇ	MANİSA
CEMİL ÇİÇEK	ANKARA
CEVAT AYHAN	SAKARYA
DENGİR MİR MEHMET FIRAT	ADİYAMAN
EVLİYA PARLAK	HAKKARİ
EYÜP FATSA	ORDU
EYYÜP SANAY	ANKARA
FAHRETTİN KUKARACI	ERZURUM
FARUK ÇELİK	BURSA
FEHİM ADAK	MARDİN
HÜSAMETTİN KORKUTATA	BİNGÖL
HÜSEYİN ARI	KONYA
HÜSEYİN KANSU	İSTANBUL
HÜSEYİN KARAGÖZ	ÇANKIRI
İLYAS ARSLAN	YOZGAT
İRFAN GÜNDÜZ	İSTANBUL
İSMAIL ALPTEKİN	BOLU
İSMAIL ÖZGÜN	BALIKESİR
KEMAL ALBAYRAK	KIRIKKALE
LATİF ÖZTEK	ELAZIĞ
LÜTFİ DOĞAN	GÜMÜŞHANE
LÜTFİ YALMAN	KONYA
LÜTFÜ ESENGÜN	ERZURUM

MAHFUZ GÜLER
MAHMUT GÖKSU
MEHMET ALİ ŞAHİN
MEHMET ALTAN KARAPAŞAOĞLU
MEHMET BATUK
MEHMET BEDRİ İNCETAHTACI
MEHMET BEKÂROĞLU
MEHMET ÇİÇEK
MEHMET ELKATMIŞ
MEHMET ERGÜN DAĞCIOĞLU
MEHMET FUAT FIRAT
MEHMET ÖZYOL
MEHMET RECAİ KUTAN
MEHMET VECDİ GÖNÜL
MEHMET ZEKİ ÇELİK
MERVE SAFA KAVAKÇI
MUKADDER BAŞEĞMEZ
MUSA DEMİRCİ
MUSA UZUNKAYA
MUSTAFA GEÇER
MUSTAFA KAMALAK
MUSTAFA NİYAZI YANMAZ
NEZİR AYDIN
NURETTİN AKTAŞ
OĞUZHAN ASİLTÜRK
OSMAN PEPE
OSMAN YUMAKOĞULLARI
OYA AKGÖNENÇ MUĞİSUDDİN
ÖZKAN ÖKSÜZ
RAMAZAN TOPRAK
REMZİ ÇETİN
RIZA ULUCAK
SABAHATTİN YILDIZ
SAİT AÇBA
SALİH KAPUSUZ
ŞEREF MALKOÇ
SUAT PAMUKÇU
ŞÜKRÜ ÜNAL
SÜLEYMAN ARIF EMRE
SÜLEYMAN METİN KALKAN
TEMEL KARAMOLLAOĞLU
TEOMAN RIZA GÜNERİ
TURHAN ALÇELİK
VEYSEL CANDAN
YAHYA AKMAN
YAKUP BUDAK
YAŞAR CANBAY
YASİN HATİPOĞLU
ZEKİ ERGEZEN
ZEKİ ÜNAL
ZÜLFÜKAR İZOL

BİNGÖL
ADİYAMAN
İSTANBUL
BURSA
KOCAELİ
GAZİANTEP
RİZE
YOZGAT
NEVŞEHİR
TOKAT
İSTANBUL
ADİYAMAN
MALATYA
KOCAELİ
ANKARA
İSTANBUL
İSTANBUL
SIVAS
SAMSUN
HATAY
KAHRAMANMARAŞ
ŞANLIURFA
SAKARYA
GAZİANTEP
MALATYA
KOCAELİ
İSTANBUL
ANKARA
KONYA
AKSARAY
KONYA
ANKARA
MUŞ
AFYON
KAYSERİ
TRABZON
BAYBURT
OSMANIYE
İSTANBUL
HATAY
SIVAS
KONYA
GİRESUN
KONYA
ŞANLIURFA
ADANA
MALATYA
ÇORUM
BİTLİS
KARAMAN
ŞANLIURFA

Kaynakça

- Ahmed Ziyaüddin Gümüşhanevi Sempozyum Bildirileri*, Seha Neşriyat, 1992.
- Ahmad, Feroz – Ahmad, Bedia Turgay**, *Türkiye’de Çok Partili Politikanın Açıklamalı Kronolojisi*, Bilgi Yayınevi, 1976.
- Ahmed, Rıfat Seyyid**, *İslami Direniş Haritası*, İşaret Yayınları, 1989.
- Akdoğan, Yalçın**, *Siyasal İşlam – Refah Partisi’nin Anatomisi*, Şehir Yayınları, 2000.
- Akın, Kenan**, *Milli Nizam’dan 28 Şubat’a Olay Adam Erbakan*, Birey Yayıncılık, 2000.
- Altındal, Aytunç**, *Laiklik*, Anahtar Yayınları, 1994.
- Arcayürek, Cüneyt**, *Darbeler ve Gizli Servisler*, Bilgi Yayınevi, 1990.
- , *Çankaya’ya Giden Yol*, Bilgi Yayınevi, 1985.
- , *Müdahalenin Ayak Sesleri*, Bilgi Yayınevi, 1985.
- , *12 Eylül’e Koşar Adım*, Bilgi Yayınevi, 1986.
- , *Demokrasinin Sonbaharı*, Bilgi Yayınevi, 1985.
- , *Demokrasi Dur*, Bilgi Yayınevi, 1986.
- Avcıoğlu, Doğan**, *Devrim ve Demokrasi Üzerine*, Tekin Yayınevi, 1980.
- Bastıyalı, Mehmet**, *Dinlerin ve İşlam’ın Sırları*, İzmir, 1993.
- Batur, Muhsin**, *Anılar ve Görüşler*, Milliyet Yayınları, 1985.
- Birand, M. Ali**, *12 Eylül: Saat 04:00*, Karacan Yayınları, 1986.
- Bölüğüray, Nevzat**, *Doruktaki İrtica*, Tekin Yayınevi, 1994.
- Bulaç, Ali**, *Din, Devlet ve Demokrasi*, Zaman Kitap, 2001.
- Cleveland, William L.**, *Batıya Karşı İşlam*, Yöneliş Yayınları, 1991.
- Çağlayangil, İhsan Sabri**, *Anılarım*, Yılmaz Yayınları, 1990.
- Çakır, Ruşen**, *Ayet ve Slogan*, Metis Yayınları, 1991.
- Çalışlar, Oral**, *RP Nereden Nereye*, Pencere Yayınları, 1995.
- Donat, Yavuz**, *Özalizmin Son Yılları*, Ümit Yayıncılık, 1997.
- Erbakan, Necmettin**, *Körfez Krizi, Emperyalizm ve Petrol*, Rehber Yayınları, 1991.
- Erbakan, Necmettin**, *Erbakan Açıklıyor*, Rehber Yayınları.
- Erbakan, Necmettin**, *Milli Görüş-Temel Görüş*, Meşriyat Dağıtım, 1975.
- Eyüpoğlu, İsmet Zeki**, *İşlam’da Bölünmeler Çelişmeler ve Refah’ın Tırmanışı*, Miletos Yayınları, 1994.
- Gıyasettin, M.**, *İşlam Dünyası ve Milliyetçilik*, Pınar Yayınları, 1991.
- Göle, Nilüfer**, *Modern Mahrem: Medeniyet ve Örtünme*, Metis Yayınları, 1994.
- Gürdoğan, Ersin**, *Görünmeyen Üniversite*, İz Yayıncılık, 1991.
- Gürel, Nail**, *Gerçek Tanık Korkut Özal Anlatıyor*, Milliyet Yayınları, 1994.
- İlyasoğlu, Aynur**, *Örtülü Kimlik*, Metis Yayınları, 1994.
- İTÜ Arı Albümü*, 1947-48.
- Kahraman, Ahmet**, *İşlamlıköylü Süleyman*, Öteki Yayınevi, 1998.

- Kara, İsmail**, *Türkiye’de İslamcılık Düşüncesi (I-II)*, Risale Yayınları, 1987-1989.
- Koçaş, Sadi**, *Atatürk’ten 12 Mart’a (4. Cilt)*, Tomurcuk Matbaası, 1977.
- Kutan, Recai**, *12 Eylül*, Risale Yayınları, 1989.
- Landau, Jacob M.**, *Türkiye’de Sağ ve Sol Akımlar*, Turhan Kitabevi, 1979.
- Mevdudi, Ebu’l –A’la el-**, *İslami Hareketin Dinamikleri*, Nehir Yayınları, 1989.
- Mumcu, Uğur**, *Rabıta*, Tekin Yayınları, 1993.
- Onat, Turan**, *İTÜ Tarihi*, (1946-1956).
- Öymen, Örsan**, *Bir İhtilal Daha Var*, Milliyet Yayınları, 1986.
- Özdemir, Hikmet**, *Rejim ve Asker*, AFA Yayıncılık, 1989.
- Parla, Taha**, *Türkiye’nin Siyasal Rejimi*, İletişim Yayınları, 1995.
- Şaylan, Gencay**, *Türkiye’de İslamcı Siyaset*, V Yayınları, 1992.
- Şen, Serdar**, *Refah Partisi’nin Teori ve Pratiği: Adil Düzen ve Kapitalizm*, Sarmal Yayınevi, 1995.
- Şükran, Faruk**, *İhanetin Mirası*, Alioğlu Yayınevi, 1985.
- Tan, M. Şahap**, *Bugünün Derviş Kimdir*, Garanti Yayınları, 1970.
- Toker, Metin**, *İsmet Paşa’nın Son Yılları*, Bilgi Yayınevi, 1993.
- Toker, Çiğdem**, *Abdüllatif Şener “Adım da Benimle Birlikte Büyüdü”*, Doğan Kitap, 2008.
- Tunaya, Tarık Zafer**, *Türkiye’de Siyasal Partiler*, İletişim Yayınları, 1992.
- Turgut, Hulusi**, *12 Eylül Partileri*, ABC Yayınları, 1986.
- , *Şahinlerin Dansı*, ABC Yayınları, 1995.
- Turhan, Talat**, *Kontrgerilla Cumhuriyeti*, Tümzamanlar Yayıncılık, 1993.
- Tuşalp, Erbil**, *Şeriat A.Ş.*, Bilgi Yayınevi, 1994.
- , *Türkiye’de Siyasal Düşünce; İslamcılık, İletişim*, 2005.
- Uncular, Betül**, *Ses Duvarındaki Generaller*, Bilgi Yayınevi, 1990.
- Üşür, Serpil**, *Din, Siyaset ve Kadın*, Alan Yayıncılık, 1991.
- Verdani, Salih el-**, *Mısır’da İslami Akımlar (I-II)*, Fecr Yayınevi, 1988-1991.
- Yavuz, Turan**, *ABD’nin Kürt Kartı*, Milliyet Yayınları, 1993.
- Yetkin, Çetin**, *12 Eylül’de İrtica Niçin ve Nasıl Geçti*, Ümit Yayınları, 1994.
- Yetkin, Murat**, *Ateş Hattında Aktif Politika*, Alan Yayıncılık, 1992.
- Yücekök, Ahmet**, *Türkiye’de Din ve Siyaset*, Gerçek Yayınevi, 1983.

Gazeteler

Aydınlık, Cumhuriyet, Hürriyet, Milliyet, Sabah, Yeni Yüzyıl

Dergiler

2000’e Doğru, 7 Gün, Akıncı, Aktüel, Akis, İslam, Cuma, Yeni Atılım, Yeni Zemin Seriyeye, Tempo, Nehir, Hicret, Yeryüzü. Ak-Zuhur. El-Hayat, Şark El Avsat, El vatan El Arabi

Dizin

A

- Abbasi Madani 270
Abdel Rahman 270
Abdi İpekçi 85, 152, 170
Abdülaziz Bekkine 23, 28, 57, 60
Abdülaziz el Hoca 303
Abdülfettah el Ukari 59
Abdülgazi Konsuk 194
Abdülhaluk Mutlu 280
Abdülhamit Bilici 283
Abdülkadir Aksu 142, 206, 231, 232, 353
Abdülkadir Çavuşoğlu 53
Abdülkadir Öncel 196, 347
Abdülkerim Doğru 73, 94, 95, 97, 119, 127, 299, 347
Abdülkerim Şebik 194
Abdullah Aşağıpınar 194
Abdullah Bazencir 84, 347
Abdullah Çatlı 246, 247
Abdullah Dihlevi 59
Abdullah Eken 194
Abdullah Eren 165
Abdullah Gül 60, 73, 80, 162, 231, 237, 239, 243, 256, 277, 278, 318, 341, 342, 344, 345
Abdullah Gumi 287
Abdullah Öcalan 212, 256, 341
Abdullah Tomba 100, 348
Abdullah Ziyaüddin 216
Abdüllatif Şener 345, 356
Abdurrahim Bezci 83, 100, 164, 167, 181, 322, 323
Abdurrahim el Kim 284
Abdurrahman Dilipak 164, 212
Abdurrahman el Harputi 41, 59
Abdurrahman Halife 298
Abdurrahman Hesaballah 285
Abdurrahman Köksaloğlu 170
Abdurrahman Özenbaş 168
Abdurrahman Satoğlu 80
Abdurrahman Serdar 194
Abdurrahman Ünsal 103, 348
Abidin Çetin 194
A. Cemal Özkan 126
Adile Garih 23
Adil Hasan 271
Adil Seyrek 194
Adnan Menderes 27, 48, 49, 138, 256, 340
Adnan Sadettin 293
Adnan Simit 326, 327
Adnan Simiz 321
Adolf Hitler 22, 25, 63, 286
Ahmed el Hasari 285
Ahmed Mahir Paşa 286
Ahmed Newfel 272
Ahmed Ziyaeddin Efendi 27, 41, 59, 60
Ahmet Akça 314
Ahmet Akçael 103, 130, 347
Ahmet Akgül 76
Ahmet Arıkan 334, 347
Ahmet Buldanlı 100
Ahmet Cem Ersever 11, 15
Ahmet Cemil Tunç 211
Ahmet Çörekçi 251
Ahmet Doğan 245
Ahmet el Haznedar 286
Ahmet Emin Yalman 56
Ahmet Ertok 194
Ahmet Ervadi 59
Ahmet Gürkan 53
Ahmet Gürtan 298, 305, 306
Ahmet Hamdi Çelebi 123, 347
Ahmet Hamdi Gül 80
Ahmet Karaaslan 144
Ahmet Küçükdere 194
Ahmet Necdet Sezer 261, 262
Ahmet Oğuz 154
Ahmet Özel 35
Ahmet Remzi Hatip 154, 172, 174, 183
Ahmet Taşgetiren 258
Ahmet Tekdal 194, 195, 196, 197, 213, 242, 262, 263, 335, 342
Ahmet Topaloğlu 72, 194
Ahmet Yavuz 194

- Ahmet Yılmaz 194
 Ahmet Zeki Çamlı 165
 Akgün Erbakan 8, 102, 103, 339
 Akşemsettin 66, 173
 Alaaddin Yandırma 234
 Alfred Yoachim Fischer 107
 Ali Acar 103, 118, 130, 347
 Ali Aydemir 161
 Ali Balkaner 156
 Ali ben Hacı 270
 Ali Bulaç 212
 Ali Çelik 158
 Ali Coşkun 231
 Ali Efendi 218
 Ali Fuat Başgil 48
 Ali Fuat Cebesoy 28
 Ali Güneri 114
 Ali Hacı Demirel 40
 Ali Haydar Aksay 61
 Ali Hüseyin Hayreddin 297
 Ali İhsan Kandemir 156
 Ali İlhan 194
 Ali Karaduman 156
 Ali Oğuz 62, 116, 124, 183
 Ali Rıza Bozkurt 280
 Ali Rıza Güven 308
 Ali Rıza Septioğlu 72, 144
 Ali Sağlık 161
 Ali Sezai 199, 200
 Ali Tandoğan 165, 166, 167
 Ali Türkmen 193
 Ali Vural 194, 326
 Ali Yüksel 331, 336
 Alparslan Türkeş 44, 72, 172, 198,
 204, 206, 207, 210
 Altan Tan 207, 212
 Al Walid bin Tallal 283
 Amin Osman Paşa 286
 Anastasio Somoza 270
 A. Remzi Hatib 126
 Arif Baykal 314
 Arif Ersoy 235
 Arif Hikmet Güner 40, 56
 A. Rıza Ener 194
 Arslan Topçuoğlu 40
 Asaf Ataseven 114
 Asum Ülker 312
 A. Tevfik Paksu 56, 61, 74, 77, 79, 86,
 103, 110, 115, 118, 129, 130, 312
 Atilla Taçoy 328
 Atilla Tülay 184
 Atıf Erbakan 21
 Augusto Pinochet 169
 Avni Kuren 19
 Aydın Menderes 240
 Ayetullah Humeyni 145, 150, 151,
 153, 180, 196, 265, 290, 301, 310
 Ayetullah Mentazari 290
 Ayhan Çarkın 247
 Ayhan Çiftçioğlu 143
 Aykut Edibali 204, 207, 210
 Ayşenur Tekdal 342
 Aziz Nesin 7, 77
 Azmi Ateş 245
B
 Bahattin Çarhoğlu 62
 Bahriye Üçok 296
 Bahri Zengin 42, 196, 245
 Baki Öncel 161
 Bakır Erköseoğlu 194
 Barış Terkoğlu 2, 13
 Barry Rubin 269
 Bedrettin Cömert 170
 Bedrettin Dalan 106
 Bedri Karafakioğlu 33, 170, 336
 Bekir Erdircan 194
 Bekir Sobacı 343
 Bekir Yıldız 249
 Benito Mussolini 286
 Bernar Nahum 36
 Beşar Esad 284
 Beşir Darçın 10, 317, 319, 321, 322,
 323, 324, 325, 326, 327, 328, 339
 Bilal Kayaalp 194
 Bülend Ulusu 106, 178
 Bülent Arınç 196, 197, 245, 342
 Bülent Ecevit 28, 51, 72, 85, 172, 197,
 198, 265, 341
 Bülent Orakoğlu 257
 Burhan Özfatura 308
C
 Çadırcı Mehmet 17
 Cahit Kayra 89
 Cavit Çağlar 230
 Cavit Orhan Tütengil 170
 Celal Bayar 24
 Cemal Abdülnasır 44, 287, 288, 289
 Cemal Cebeci 103, 130, 347

Cemalettin İnkaya 144
Cemalettin Kaplan 131, 332, 333, 334
Cemal Gürsel 50
Cemil Çiçek 231, 232, 343
Cengiz Kantarcı 196
Cerciz Tolun 97
Çetin Gürcün 318
Çetin Yetkin 185
Cevat Ayhan 100, 196
Cevat Rifat Atilhan 63
Cevdet Menteş 142
Çevik Bir 241, 250
Çiğdem Toker 345
Cihat Bilgehan 87
Claude Cheysson 265
Coşkun Sungur 194
Cüneyt Arcayürek 71, 76

D

David Musa Pidcock 297
Dean Deal 279
Deniz Baykal 88, 89, 110
Deniz Gezmiş 73
Doğan Güreş 239
Doğan Öz 170
Doğu Perinçek 174

E

Eğinli Mustafa Feyzi Efendi 60
Ekrem Alican 56, 79
Ekrem Ocaklı 56, 62
Ekrem Öral 314
Ekrem Ziya Ömeri 192
El Ferhan 271
El Haşimi el Hamidi 271
Elif Erbakan 34, 326, 344
Emad Salem 274
Emin Acar 95, 347
Emin Çölaşan 186, 225
Emin Hattat 168
Enver Akova 72, 144
Enver Ergün 165
Enver Karatekin 21
Enver Muammer Özkan 73
Enver Sedat 180, 274, 288
Ercüment Özkan 222, 225
Erdal İnönü 197, 311
Erdem Beyazıt 100, 158, 162
Erdoğan Ak 161
Erdoğan Tuna 157

Ergin Saygun 250
Erol Camtakan 197
Erol Çevikçe 89
Erol Özkasnak 256
Erol Sayar 143
Erşan Nuri Kayra 234
Ersin Gündoğan 35, 58
Ertuğrul Perim 234
Ertuğrul Yalçınbayır 245
Ertürk Barlas 168
Esat Coşan 58, 175, 196, 206, 216, 217,
227, 229, 231, 232, 332, 334
Esat Kırathioğlu 72, 98
Eşref Edib 61, 64
Eugene Zajac 270
Eymen Topbaş 313
Eyüp Menderes 197
Ezra Garîh 23

F

Fadih Mahdi Noor 298
Fahrettin Kerim Gökay 76
Fahri Ağaoğlu 63
Fahri Korutürk 85
Fahri Tanman 53
Faik Bulut 293, 296
Faik Işık 328, 329
Faik Türün 7, 92, 148, 149
Fakir Baykurt 107
Faruk Gürler 76
Faruk Hasetçi 160, 161
Faruk Onat 29
Faruk Sükan 40, 54, 72, 166
Fatih Erbakan 34, 326, 344
Fatin Rüştü Zorlu 49
Fazıl Üveyce 334
Fehim Adak 93, 96, 97, 104, 119, 123,
142, 146, 147, 172, 174, 177, 181,
187, 188, 189, 190, 191, 192, 207, 347
Fehmi Çalmuk 279
Fehmi Cumalıoğlu 56, 62, 73, 74, 77,
83, 95, 110, 119, 126, 142, 181, 183,
218, 347
Fehmi Kuru 21, 217
Ferdinand Marcos 270
Ferhat Koç 165
Ferit Melen 76, 129
Fethi Tevetoğlu 22
Fethullah Erbaş 199, 210, 256
Fethullah Gülen 117, 282, 283, 308

Fetullah Erbaş 245, 279
Fevzi akmak 48
Feyyaz Nemlioğlu 27
Feza Kutanoğlu Yalçın 16
Fikret Bila 345
Fikret Erçoban 321
Frank Terpil 333
Fuad İbrahim 285
Fuat Fırat 123, 141, 279, 347
Fuat Sarıoğlu 328

G

Galip Demirel 142
Gazi Huseyin Ahmet 270
Gelenbevi 66
George Doriot 236
George McGhee 53
Gonca Us 246
Graham Fuller 209, 239, 265, 268, 270
Gudde 293
Guner zmen 35
Güneş ngt 144
Gün Sazak 170
Gürcan Dağdaş 241
Grcen Mazhar Bayatlı 164, 165,
167, 323
Gutbettin Hikmetyar 275
Güven Erkaya 249, 250, 251

H

Hacı Ağa 17
Hacı Bayram Veli 222
Hacı Mehmet Aşık 153
Hafız Abdülhamit 285
Hafız Çelebi 53
Hafız Esad 157, 290, 292, 300, 335
Hakan Aygün 276
Hakkı şevki Lugal 320
Haldun Algan 334
Halid Bağdadi 41
Halil İbrahim elik 200, 210, 245
Halil Meyvalı 194
Halil rn 41, 199, 200
Halis zdemir 158, 163
Halit Kahraman 84, 145, 146, 147, 347
Halit Narin 34, 132
Halit zgner 83, 100
Haluk Kaygun 234
Haluk Ülken 89
Hamdi Sevinç 8, 173, 183

Hamit Fendoğlu 170
Hamza Ss 161
Hanefi Avcı 257
Harry Cole 270
Harun Aytaç 334, 347
Hasan Aksay 40, 56, 61, 62, 73, 74,
77, 87, 89, 95, 96, 114, 119, 120, 148,
167, 307
Hasan Basri antay 48
Hasan Eke 234
Hasan el Benna 9, 15, 285, 286, 288
Hasan el Hudeybi 287
Hasan el Turabi 270, 272, 275
Hasan Fehmi Güneş 142
Hasan Gürel 194
Hasan Huseyin Ceylan 216, 263, 281
Hasan Mezarıcı 210, 211, 233
Hasan Polatkan 27, 49
Hasan Sağlam 180, 234
Hasan Yalçın 275
Hasan Yıldız 194, 234
Haşım Haşimi 207
Haşım Kılıç 262, 263
Hatip Dicle 212
Havva Seher 89
Haydar Aliyev 247
Hayrettin elik 156
Hayri Balta 295
Hayri Kozakioğlu 293
H. Cahit Koçkar 103, 347
Henry Kissinger 88, 109
Hikmet Binark 23
Hikmet Gündüz 70
Hikmet Köksal 251
Hikmet şahin 184, 185
Hildegard Becker 339
Hilmi İşgüzar 72, 144
Hilmi Türkmen 100
H. Tahir Uğur 53
H. Tahsin Armutçuoğlu 62, 73
Hüsamettin Akmumcu 62, 71, 77, 86,
115, 116, 118, 119, 130, 347
Hüsamettin Cindoruk 197
Hüsamettin Fadiloğlu 62
Hüseyin Abbas 56, 62, 71, 103, 115,
118, 119, 130, 347
Hüseyin Adak 158
Hüseyin Bey 17
Hüseyin Erdal 100, 347
Hüseyin İnan 73

Hüseyin Kocadağ 246
Hüseyin Üzmez 56
Hüsnü Mübarek 284, 288
Hüsrev Altınbaşak 115, 116

İ

İbrahim Erdaş 194
İbrahim Ethem Gülbey 194
İbrahim Şahin 247
İbrahim Ural 35, 36
İ. Fehmi Cumalıoğlu 62
İhsan Karaçam 78, 92, 123, 347
İhsan Topaloğlu 94
İlhami Uğur Yılmaz 173, 182, 183, 184
İlyas Özgün 194
İlyas Türkuş 194
İmam-ı Gazali 68
İmam-ı Rabbanî 68
İmran Öktem 55
İnayetullah Sadan 297
İrfan Gündüz 216
İrşadi Yıldırım 159
İsam el Aryan 297
İ. Sinan Kılıç 193
İsmail Alptekin 340
İsmail Bal 314
İsmail Dümbüllü 128
İsmail Engin 30
İsmail Erez 106
İsmail Hakkı Hatiboğlu 126
İsmail Hakkı Karadayı 250
İsmail Hakkı Yılanlıoğlu 40
İsmail İz 285
İsmail Kahraman 342
İsmail Kaymak 30
İsmail Müftüoğlu 62, 77, 84, 89, 104, 129, 347
İsmail Nacar 225
İsmail Necati Efendi 60
İsmail Tosun 158
İsmet Aydın 164
İsmet İnönü 24, 25, 50, 72, 311
İsmet Sezgin 72, 296
İssam Ahtar 335

J

Jean-Mari Le Pen 258
Jimmy Carter 269
Johannes Rau 337

John Deutch 239
John L. Esposito 283

K

Kaan Deniz 256
Kadir Mısırlıoğlu 79, 118, 145, 153
Kadir Mısıroğlu 75
Kadir Sarmusak 257
Kadir Topbaş 99
Kadri Keskin 261
Kahraman Emmioğlu 114, 196, 245
Kâmil Dağaslan 160
Kâmil el Şerif 297
Kâmil Özdelek 35
Kâmil Şen 234
Karl Binswanger 335
Karl Marx 236
Kasım Savaş 126
Kaya Erdem 106
Kayahan Özden 182, 183
Kaya Muradiye 159
Kayhan İçel 143
Kâzım Ataoğlu 245
Kâzım Dökmen 194
Kâzım Karabekir 28
Kâzım Oksay 106
Kemal el Helbawi 271
Kemal Erkan 143
Kemalettin Göktaş 245
Kemal Reşid 271
Kemal Türkler 170
Kemal Unakıtan 313
Kemal Varol 114
Kemal Yazıcıoğlu 247
Kemal Yılmaz 194
Kenan Çamurcu 277
Kenan Evren 106, 149, 170, 172, 176, 177, 178, 196, 202, 295, 310
Kenan Güven 201
Kenan Rıfai 23
Kerim Muhacirza 335
Kıbrıslı Mehmet Paşa 17
Kılıçarslan 66
Klaus Borchers 337
Köksal Bayraktar 143
Konyalı Vehbi Efendi 48
Korkut Özal 7, 9, 22, 53, 89, 93, 94, 110, 114, 118, 119, 123, 126, 132, 142, 145, 149, 153, 163, 183, 230, 231, 232, 307, 313, 325, 347, 355

Kral Fahd 105, 303
Kral Faysal 105, 106, 302, 338
Küçük Hüseyin Efendi 23
Kudret Bayhan 145
Kutbettin Yıldırım 203

L

Lütfü Doğan 126, 174, 177, 181, 183,
190, 191, 216, 226, 335
Lütfü Göktaş 190
Lütfü Yaman 245

M

Madeleine Albright 244, 259
Mahfuz el Nehmah 272
Mahir Alkan 234
Mahir Tozoğlu 321
Mahmud el Zahar 272
Mahmut Adil 194
Mahmut Boğuşlu 180
Mahmut Hoca 302
Mahmut Makal 107
Mahmut Sami Ramazanoğlu 176
M. Ali Eyüpoğlu 165
M. Altan Karapaşaoğlu 230
Manucehr Mottaki 301
Marc Grossman 239, 244, 279
Margaret Thatcher 241
Mario Cohen 320
Mazhar Çelebi 64
Mazhar Gürgen Bayatlı 322
Mazhar Osman 64
Mehmet Açar 241, 246, 261
Mehmet Akif 48, 49, 61
Mehmet Ali Özlü 143
Mehmet Ali Şahin 99
Mehmet Altınöz 326
Mehmet Bilgin 114
Mehmet Bozgeyik 103, 347
Mehmet Büyükkıvanç 321, 326
Mehmet Cantaş 320
Mehmet Emin Aksay 164
Mehmet Emin Aydın 203
Mehmet Erbakan 103, 339
Mehmet Erdoğan 194, 338
Mehmet Fehmi 60
Mehmet Güler 194
Mehmet Güney 156
Mehmet Karabekir 194
Mehmet Kartın 158

Mehmet Kaya 196
Mehmet Keçeciler 155, 195
Mehmet Kemal 80
Mehmet Maksudoğlu 114
Mehmet Metiner 212
Mehmet Okul 183
Mehmet Özdemir 194
Mehmet Özgüneş 148, 178
Mehmet Özyol 194
Mehmet Polat 194
Mehmet Rıdvan Dildar 165
Mehmet Rıza Bekin 309
Mehmet Sabri 7, 17, 18, 19, 20, 347
Mehmet Satoğlu 62
Mehmet Şatoğlu 73
Mehmet Sever 184
Mehmet Tezel 156, 164
Mehmet Turgut 104
Mehmet Zahit Kotku 7, 27, 28, 35,
37, 40, 56, 57, 58, 61, 80, 82, 99, 100,
103, 116, 128, 155, 158, 175, 176,
195, 196, 198, 206, 216, 217, 218, 332
Melike Hasefe 210
Memduh Büyükkılıç 245
Memnun Hidaybi 297
Meral Akşener 251, 257, 261
Merve Kavakçı 342
Mesut Yılmaz 232, 240, 258, 330
Mete Tan 144
Metin Arslan 158
Metin Külünk 159
Metin Yüksel 157
Mevlüt Badel 194
M. Fazıl Aslantürk 156
M. Gündüz Sevilgen 85, 95, 103, 110,
116, 118, 124, 128, 312, 348
M. Hulusi Özkul 103, 130
Mikail İlçin 186
Milton Friedman 169
Mithat Paşa 59
M. Muzaffer Tıglioğlu 158
M. Nebil Atahan 194
M. Nuri Kahraman 193
Mohammed Salim Abdullah 335, 336
M. Reşit Emre 193
Muammer Aksoy 296
Muammer Boyran 194
Muammer Kaddafi 116, 249, 284
Muhammed Abdu Yamani 310
Muhammed Ahmet el Raşid 271

Muhammed Mahmud 294
Muhammed Mehdi Akif 297
Muhammed Nasır el Abudi 309
Muharrem Kuru 194
Muhiyettin Mutlu 123, 347
Muhsin Batur 8, 75, 148, 149
Mukadder Başegmez 245
Mükremin Karakoç 194
Muktedir Ballı 317
Murat Bardakçı 299
Murat Bayrak 332, 333
Murat Karayalçın 318
Murat Ülker 312
Murat Yalçın 320
Musa Çağıl 116
Musa Ögün 170
Musa Okçu 245
Mustafa Bağışlayıcı 218
Mustafa Baş 245
Mustafa Bilge 114
Mustafa Caferi 297
Mustafa Çakır 161
Mustafa Denктаş 156
Mustafa Gülcügil 40
Mustafa Kadri Öztürk 194
Mustafa Kalemli 106
Mustafa Kamalak 240
Mustafa Karagöz 167
Mustafa Karahasanoğlu 164
Mustafa Kemal Atatürk 9, 18, 24, 32,
48, 55, 57, 70, 94, 106, 107, 117, 145,
178, 185, 195, 196, 200, 208, 209,
232, 234, 237, 239, 248, 249, 252,
253, 254, 255, 263, 265, 268, 295,
301, 310, 311, 336, 351, 356
Mustafa Kılıç 144
Mustafa Koç 194
Mustafa Meşhur 297
Mustafa Nahaş Paşa 286
Mustafa Ok 98
Mustafa Remzi Girgin 165
Mustafa Sibai 289
Mustafa Taha 310
Mustafa Topbaş 313, 325
Mustafa Uğur 184
Mustafa Ünalı 245
Mustafa Üstündağ 72, 106
Mustafa Yazgan 43, 145
Mustafa Yiğit 310
Mutlu Menderes 120

Muvakkar Özarat 29
Muzaffer Özak 176
M. Zeki Okur 103
M. Zeki Sayın 313

N
Nahit Menteşe 72, 132
Nail Sürel 62
Naim Talu 85, 86, 87
Nakraş Paşa 286
Namık Kemal 59
Nasır el Sunui 271
Nâzım Hikmet 28
Nazım Kıbrısı 298
Nazır Özdemir 194
Nazlı Ilıcak 342
Nazmi İyibil 35
Necdet Bulur 170
Necdet Uğur 72, 88, 89
Necip Fazıl Kısakürek 42, 48, 49, 56
Necmettin Cevheri 72, 312
Nejat Ölçen 89
Nejdet Öcal 203
Nermin Erbakan 34
Nevzat Ayaz 106
Nevzat Güreli 143
Nevzat Kor 114
Nevzat Laleli 315
Nevzat Südaş 165
Nevzat Yalçıntaş 114, 202
Nihal Atsız 22
Nihat Erım 94, 152, 170
Nilüfer Gürsoy 120
Niyazi Çağın 182, 183, 184
Niyazi Gönen 314
Niyazi Ünsal 135
Nizam-ül Mülk 66
N. Kemal Ersun 169
Numan Çoban 194
Numan Kılıç 194
Numan Kurtulmuş 344, 345
Numar Uçar 194
Nurettin Soyer 182, 184
Nurettin Topçu 35, 58, 65
Nuri Aksoy 194
Nuri Emre 71
Nuriye Akman 217
Nurseli İdiz 211
Nurullah Gezgın 28, 29
Nusrettin Gündüzhan 146, 147

O

- Oğuz Atalay 144
Oğuzhan Asiltürk 74, 77, 79, 83, 85,
88, 89, 92, 93, 104, 110, 118, 121, 124,
126, 142, 168, 172, 181, 183, 198,
204, 207, 210, 229, 230, 231, 241,
275, 276, 308, 335, 336, 347
Oğuz Ökten 158, 159
Oktay Başer 151
Oktay Yel 194
Oral Çalışlar 71
Orhan Akkoyunlu 87, 96, 347
Orhan Alp 144
Orhan Aydan 156
Orhan Batı 73, 83, 95, 96
Orhan Birgit 72, 78
Orhan Doğan 212
Orhan Erdoğan 143
Orhan Eyüboğlu 89, 110
Orhan Gazi 66
Orhan İnik 321
Orhan Yavuz 170
Osman Akgün 324, 325, 326
Osman Aslan 194
Osman Başbuğ 234
Osman Çataklı 21, 99, 114, 176, 219
Osman Çolak 194
Osman Coşkun 333
Osman Nuri Önügören 83, 165
Osman Özbek 256
Osman Tunç 277
Osman Yapar 160
Osman Yüksel Serdengeçti 40, 56,
157
Osman Yumakoğlu 331, 335, 338
Oya Akgönenç 342

Ö

- Ö. Lütfi Uzunözmen 194
Ömer Abdurrahman 273
Ömer Çoktosun 62
Ömer el Talmassani 288
Ömer Faruk Ekinci 196, 211
Ömer Faruk Ergin 62
Ömer Kasımoğlu 114
Ömer Lütfü Topal 247
Ömer Naci Bozkurt 35, 142
Ömer Vehbi Hatiboğlu 205, 207, 209,
212
Ömer Zülfü Zararsız 216

P

- Paul Henze 266, 310
Peter Tarnoff 241
Prens Sabahattin 340
R
Rafet Üçgenalp 71
Ragıp Gümüşpala 50
Rahmi Turgut 168
Raşid Gannuşı 270, 275, 283
Rasim Hancıoğlu 79, 83, 86, 95, 96,
129, 130
Raşit Küçük 216
Recai Engin 170
Recai Kutan 93, 100, 104, 110, 119,
125, 142, 148, 149, 163, 174, 177,
181, 182, 184, 190, 191, 204, 231,
324, 340, 341, 343, 347
Recep Gürcan 194
Recep Tayyip Erdoğan 60, 99, 141,
207, 212, 237, 256, 284, 340, 341, 345
Refik Saydam 24
Reha Oğuz Türkkkan 22
Rene William Van Der Zee 320
Reşat Aksoy 84, 347
Reşat Saruhan 83, 103, 118, 130, 312,
348
Reşit Rıza 285
Richard McKee 279
Rıdvan Dedeoğlu 27
Rıfat Boynukalın 62, 225
Rıza Ulucak 194, 196, 242, 323
Ronald Reagan 241
Ruşen Çakır 217
Ruşen Gezici 114
Rüşti Naipoğlu 170

S

- Sabahattin Zaim 32, 36, 114
Sabri Dörtkol 130, 347
Sabri Özpala 74, 83, 114, 118
Sabri Sayarı 266
Sabri Ülgener 28, 60
Sabri Ülker 312
Sait Adalı 262, 263
Sadettin Bilgiç 40, 50, 72, 78, 119, 120,
148
Sadi Irmak 117, 120
Sadık Albayrak 64
Safa Yakınoğlu 114

Saffet Arıkan Bedük 142
Saffet Solak 62, 117
Said Çalimli 159
Said-i Nursi 115, 118, 202, 280
Sait Gürpınar 32
Sakıp Sabancı 53, 132
Salah Cedit 290
Saleh A. Kamel 313
Salih el Aşmacı 287
Salih el Verdani 291
Salih Özcan 53, 298, 305, 312, 314, 347
Salih Tuğ 114
Sami Ataman 143
Sami Karamısır 10, 234, 314
Sami Öztürk 160, 161
Samir Amin 291
Sebati Ataman 28
Sedat Bucak 246, 248, 261
Sedat Sertoğlu 277
Sedat Yedigün 157
Sefa Giray 106
Selahattin Eş 153
Selami İnce 327
Selim Palavan 23
Selim Zeki Paşa 286
Semih Sancar 109
Seyfi Öztürk 72, 132, 292, 293
Seyfü'l İslam 288
Seyyid Kutub 15, 284, 287
Sinan Onuş 16
Sıdkı Paşa 286
Sırrı Enver Batum 38, 41
S. Reşat Saruhan 83, 103, 118, 312
Suat Hayri Ürgüplü 51
Süleyman Arif Emre 56, 62, 71, 77, 78, 80, 82, 89, 93, 95, 98, 110, 119, 120, 121, 142, 181, 183, 347
Süleyman Çınar 324, 325, 326
Süleyman Demirel 7, 21, 22, 35, 40, 47, 50, 51, 53, 72, 142, 172, 193, 198, 209, 218, 240, 247, 250, 258
Süleyman Ergin 101
Süleyman Karagülle 21, 53, 64, 116, 117, 124
Süleyman Mercüme 10, 328, 329
Süleyman Tekin 131
Süleyman Yeğenler 154

Ş
Şahin Yeğenoğlu 165
Şener Battal 128, 144, 154, 172, 174, 183, 347
Şerafettin Elçi 144, 206
Şevket Kazan 93, 108, 110, 151, 152, 154, 163, 172, 174, 177, 181, 210, 211, 229, 231, 248, 250, 263, 312, 347
Şevki Yılmaz 209, 245, 248, 260, 263
Şeyh Ahmed Yasin 270
Şeyh Said 123, 279, 280
Şeyh Şamil 18
Şükrü Karatepe 260, 263
Şükrü Koç 98
Şükrü Salk 278
Şükrü Saracoğlu 24
Şule Kozan 16

T
Tahir Büyükkörükçü 172, 173, 181, 347
Tahir Şaşmaz 174
Tahsin Demiray 40
Talat Aydemir 50
Talat İçöz 313
Tansu Çiller 238, 240, 246, 251
Tarık Ümit 247
Tayyar Altıkulaç 99
Tekin Kaya Yalçın 320
Tekin Özcan 184
Temel Ateş 181
Temel Karamollaoğlu 100, 163, 172, 173, 174, 177, 182, 199, 347
Teoman Koman 251
Tevfik Ercan 34
Tevfik Fikret Alparslan 293
Tevfik Rıza Çavuş 156, 162, 175, 219
Topal Ağa 17
Toygun Atilla 329
Tuncay Mataracı 144, 181
Turan Dursun 296
Turan Erdoğan 55
Turan Feyzioğlu 172
Turan Güneş 89
Turan Onat 21
Turgut Aytaç 55
Turgut Özal 7, 15, 21, 53, 60, 94, 106, 132, 133, 134, 144, 176, 195, 197, 198, 210, 217, 232, 241, 295, 306, 311, 340

Turgut Sunalp 75, 76, 101, 148
Turhan Akyol 79
Turhan Dilligil 40
Turhan Feyzioğlu 72, 76
Türkay Gürlek 160, 161

U

Ufuk Güldemir 209, 268
Uğur Mumcu 5, 296, 337

Ü

Ümit Yaşar Doğanay 170
Ümit Yaşar Oğuzcan 48
Ünal İnanc 16
Üstün Günsan 173
Üzeyir Garip 23

V

Vahdettin Karaçorlu 130, 347
Vecdi Gönül 142
Vehbi Koç 37
Veli Köksal 156
Veysel Candan 245
Veysel Karani 80
Vural Özenirler 173
Vural Savaş 257, 259, 260, 261, 262,
342

W

William Casey 275
William Van Der Zee 320

Y

Yahya Akdağ 103, 130, 347
Yahya Demirel 22, 102
Yahya Oğuz 100, 176, 332, 334
Yakup Kellici 159
Yalçın Doğan 321
Yasser Arafat 272
Yaşar Kaplan 233
Yaşar Kul 314
Yaşar Poyraz 194
Yaşar Tunagür 307
Yasemin Çongar 239
Yasin Hatipoğlu 95, 96, 124, 210, 275,
347
Yekta Güngör Özden 261
Yılmaz Çetiner 39
Yılmaz Yalçın 153
Yılmaz Yardımcı 158

Yusuf Aslan 73
Yusuf el Kardawi 271
Yusuf Eryılmaz 185
Yusuf İnce 160
Yusuf Öztürk 261
Yusuf Türel 53
Yusuf Zeynel Abidin 334, 335

Z

Zahit Akman 216, 217
Zekâi Yaylalı 103
Zekeriya Kürşat 145
Zekeriya Yılmazgöz 230
Zeki Büyükozer 193
Zeki el Mağribi 285
Zeki Ergezen 245
Zeki Okur 103, 123
Zeki Tokat 194
Zeki Ünal 210
Zeynep Erbakan 34, 326
Ziya ül Hak 8, 150, 178, 180, 288
Zübeyir Koç 131
Zühtü Öğün 100, 119

Ne dediler

“Erbakan hareketiyle ilgili güzel bir gazetecilik araştırması.”
Emin Çölaşan, *Hürriyet*, 6 Aralık 1994

“Yalçın, emperyalizmin Refah vasıtasıyla Müslümanlara yönelik karanlık hesaplarını belgeleriyle açıklıyor.”
Erbil Tuşalp, *Cumhuriyet*, 24 Temmuz 1994

(...) “İçlerinden kaç Soner Yalçın’ın ‘Hangi Erbakan’ kitabını okumuştur acaba? Bu kitaptan öğrenecekleri çok şey olduğu gibi, bazı soruların da cevabını bulacaklar.”
Hasan Pulur, *Milliyet*, 13 Temmuz 1994

“Fabrikanın adı neden ‘Gümüş’ konulmuş? Erbakan, Nakşibendi tarikatı için çok önemli bir Gümüşhaneli tekkesine mensup olduğu için herhalde. Nedenini Soner Yalçın’ın ‘Hangi Erbakan’ adlı kitabından izliyoruz.”
Güneri Civaoglu, *Sabah*, 31 Mayıs 1994

“Gazeteci-yazar Soner Yalçın’ın ‘Hangi Erbakan’ adlı kitabına dayanarak ‘Refah’a kavuşan üç askeri yargıçla ilgili olayları hatırlatmamızın başka nedeni, RP Genel Başkanı Necmettin Erbakan’ın yeniden Türkiye’nin ilgi odağı haline gelmesiydi.”
Nokta, 10 Eylül 1994

“Helali hoş olsun. 350 sayfalık güzel bir çalışma. Özellikle şu günlerde Erbakan Hoca’nın ‘seyir defterini’ merak edenlere, Soner’in kitabını ilaç gibi salık veririm.”
Atilla Aşut, *Aydınlık*, 13 Nisan 1994

“Politik gündemin en renkli ve en çok konuşulan siması Erbakan’ın hiç bilmediğiniz yaşamını okuduğumda herkesin soracağı sorunun aynı olacağını düşünüyoruz: Evet, Hangi Erbakan? Soruların perde arkasına meraklıysanız kaçırmayın.”
Yön, 3 Temmuz 1994

“Gazeteci Soner Yalçın kitabında bambaşka bir Refah lideri tanımlıyor: Binbir surat Erbakan.”

Aktüel, 25 Mayıs 1994

“Bilmiyorduk, Soner Yalçın’ın piyasaya yeni çıkan ‘Hangi Erbakan’ kitabından öğrendik.”

Melih Aşık, *Milliyet*, 22 Nisan 1994

“Okuyun Soner Yalçın’ın yapıtını, çok daha ilginç olaylar yakalayabilirsiniz. Laikliğe düşmanlık nerelerde çörekleniyor, görürsünüz.”

Mustafa Ekmekçi, *Cumhuriyet*, 14 Nisan 1994

“Erhan Akyıldız HBB televizyonundaki ‘Yüksek Tansiyon’ programına geçtiğimiz çarşamba, yazarımız Soner Yalçın’la *Akşam* gazetesinin Refah’cı yazarı Mehmet Metiner’i çıkardı. Konu, Erbakan hareketiydi. Tartışma çok ilginç geçti, özellikle Refah ideolojisinin gerçeklerle karşı karşıya kalınca düştüğü çaresizlik parlak biçimde sergilendi.”

Aydınlık, 5 Kasım 1994

İnadın ve sabrın adıydı; felaketler onu
yıkılmaz yaptı...

Yaşamdaki en yüce ideali gerçekleştirdi; hep
kendi olarak kaldı. Siyasi ve ahlaki bağımsızlığını
sonuna kadar korudu...

Bir siyasal inanç için acı çekmeyi, o inanç uğruna
zulmetmeye yeğledi...

Görüş ve hedefinden emindi; ülkesine ve
insanına hep sadık kaldı...

Kuşkusuz her insan gibi yanlışlıklar da yaptı...

Evet:

Tarih bahtsızların bilimidir...

Erbakan hakkındaki kararı kuşkusuz tarihin
yüce mahkemesi verecektir...

Bu kitap sadece olgulardan hareket ederek
bir Erbakan biyografisi yazmak amacıyla
kaleme alındı...

SONER YALÇIN

2012 - İstanbul/Silivri Cezaevi

www.kirmizikedikitap.com

